

IMLEABHAR A TRÍ THUAISCEART CHORCAÍ

3

PLEAN FORBARTHA CHONTAE CHORCAIGH 2022

Comhairle Contae Chorcaí
Cork County Council

**Ghlac Comhaltaí Tofa Chomhairle Contae
Chorcaí le Plean Forbartha Chontae Chorcaí
2022 ar an 25 Aibreán 2022.**

**Cuireadh tús le feidhm an Phlean ar an
6 Meitheamh 2022.**

Comhairle Contae Chorcaí

Cork County Council

CLICEÁIL AN LOGAINM LE DUL DÍREACH CHUIG AN RANNÁN

IMLEABHAR A TRÍ CORCAIGH THUaidH: CEANTAIR BHARDASACHA MHAINISTIR FHEAR MAÍ AGUS CHEANN TOIRC - MHALA		
Cineál Lonnaíochta	CB Mainistir Fhear Maí	CB Ceann Toirc Mala
Na Príomhbhaile	<u>Mainistir Fhear Maí</u>	<u>Cill na Mallach</u>
	<u>Baile Mhistéala</u>	<u>An Ráth</u>
		<u>Ceann Toirc</u>
		<u>Mala</u>
		<u>Áth Trasna</u>
Eochair-Bhaile	<u>Ráth Chormaic</u>	<u>Baile Deasumhan</u>
	<u>Baile Átha hÚlla</u>	<u>Bántír</u>
	<u>Caisleán Ó Liatháin/Droichead na Bríde</u>	<u>An Bóthar Buí</u>
	<u>Baile Chaisleáin an Róistigh</u>	<u>Baile an Teampaill</u>
	<u>Conaithe</u>	<u>Drom Atháin</u>
	<u>Dún ar Aill</u>	<u>Drom Aidhne</u>
	<u>Gleannúir</u>	<u>Greanach</u>
	<u>Gleann an Phréacháin</u>	<u>Cnoc na Graí</u>
	<u>Cill Dairbhre</u>	<u>Áth an Mhuilinn</u>
	<u>Cill Uird</u>	<u>Baile Nua Sheandroma</u>
	Sráidbhaile	<u>An Baile Nua</u>
<u>Tobar Pártnáin</u>		<u>Baile Uí Aodha</u>
<u>Cluain Dalláin</u>		<u>Na Boinn</u>

CLICEÁIL AN LOGAINM LE DUL DÍREACH CHUIG AN RANNÁN

IMLEABHAR A TRÍ CORCAIGH THUaidH: CEANTAIR BHARDASACHA MHAINISTIR FHEAR MAÍ AGUS
CHEANN TOIRC - MHALA

Cineál Lonnaíochta	CB Mainistir Fhear Maí	CB Ceann Toirc Mala
	<u>Cill an Mhuilinn</u>	<u>Caisleán an Mhaignéaraigh</u>
	<u>An Seanbhaile Mór</u>	<u>Baile an Bhriotaigh</u>
	<u>Cúil an Ghabhann</u>	<u>An Cuileann</u>
		<u>Cillín an Chrónáin</u>
		<u>An Gleanntán</u>
		<u>Cill Bhrain</u>
		<u>Coiscéim</u>
		<u>Lios Cearúill</u>
		<u>Lios Maghair</u>
		<u>Baile an Lombardaigh</u>
		<u>An Ladhar</u>
		<u>Tigh Nua an Dá Phota</u>
		<u>Ráth Cúil</u>
		<u>Séipéal na Carraige</u>
		<u>Tulach Léis</u>
Suíomhanna Eile		<u>Drom an Lobhair</u>

CAIBIDIL 1
**CEANTAR
BARDASACH
MAINISTIR
FHEAR MAÍ**

Ábhair

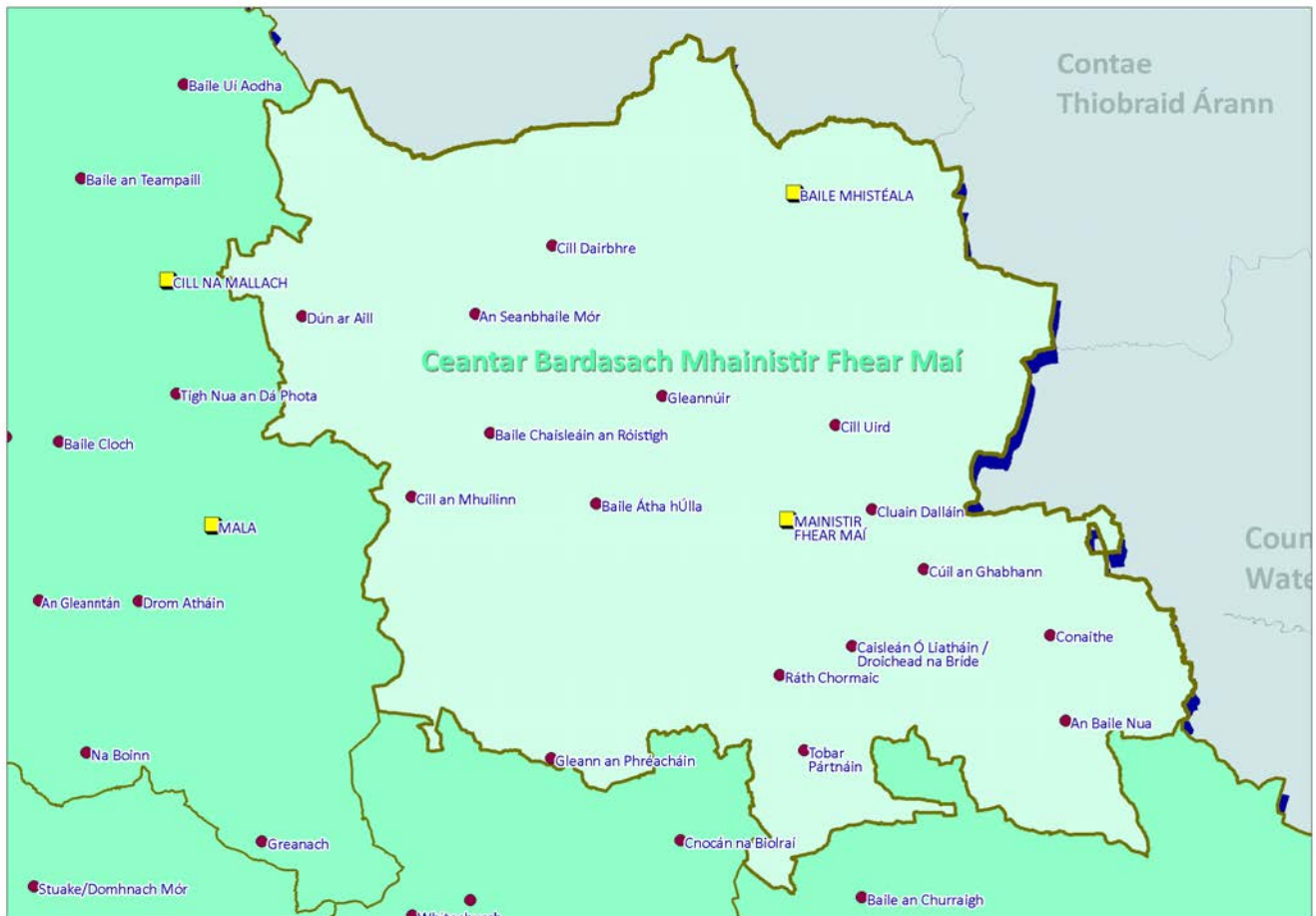
1.1	Forléargas ar Cheantar Bardasach	10
1.2	Gearrbheathaisnéis ar an gCeantar Bardasach	11
1.3	Na Príomhbhaile	15
1.4	Mainistir Fhear Maí	15
1.5	Baile Mhistéala	30
1.6	Eochair-Bhaile	42
1.7	Ráth Chormaic	43
1.8	Baile Átha hÚlla	49
1.9	Caisleán Ó Liatháin/ Droichead na Bhríde	53
1.10	Baile Chaisleáin an Róistigh	58
1.11	Conaithe	62
1.12	Dún ar Aill	66
1.13	Gleannúir	71
1.14	Gleann an Phréacháin	75
1.15	Cill Dhairbhre	79
1.16	Cill Uird	83
1.17	Sráidbhaile	87
1.18	An Baile Nua	88
1.19	Tobar Pártnáin	90
1.20	Cluain Dalláin	92
1.21	Cill an Mhuilinn	94
1.22	An Seanbhaile Mór	96
1.23	Cúil an Ghabhann	98

1.1 Forléargas ar Cheantar Bardasach

- 1.1.1 Leagann an chuid seo den Phlean amach na sainpholasaithe agus cuspóirí do Cheantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí. Nuair a ghlacfar leis, cuirfear in ionad Phlean Ceantair Áitiúil Cheantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí 2017 agus Phlean Forbartha Bhaile Mhainistir Fhear Maí 2009 é.
- 1.1.2 Tá Ceantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí idir dhá Cheantar Pleanála Straitéisí. Tá Mainistir Fhear Maí, a chúlchríoch, agus an ceantar laisteas de Mhainistir Fhear Maí suite laistigh de Limistéar Pleanála Straitéiseach Mhórcheantar Chorcaí. Tá Baile Mhistéala agus an chuid thuaidh den Cheantar Bardasach suite laistigh de Cheantar Straitéiseach Pleanála Chorcaí Thuaidh.
- 1.1.3 Tá Ceantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí suite in Oirthuaisceart an Chontae agus i 2016 ba é daonra an cheantair ná 36,406. Tá an daonra seo scaipthe thar líonra lonnaíochtaí lena n-áirítear dhá phríomhbhaile – Mainistir Fhear Maí agus Baile Mhistéala, deich bpríomhshráidbhaile, sé shráidbhaile agus an taobh tíre oscailte. Lasmuigh de na príomhbhaile is ceantar tuaithe/talmhaíochta den chuid is mó atá sa cheantar. Tá thart ar 67% de dhaonra an Cheantair Bardasach ina gcónaí i dteaghlach tuaithe (i.e. suite faoin tuath oscailte nó laistigh de lonnaíochtaí níos lú ina bhfuil daonra níos lú ná 1,500 duine.)
- 1.1.4 Is é Mainistir Fhear Maí an baile is mó sa Cheantar Bardasach le daonra 2016 de 6,585 duine, le Baile Mhistéala ina dhiaidh sin le daonra de 3,740. Tá ról thábhachtacha fostaíochta agus seirbhíse ag an dá bhaile dá gcúlchríocha níos leithne.
- 1.1.5 Tá éagsúlacht shaibhir oidhreachta tógtha i gCeantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí, idir ailtireachta agus seandálaíochta, trasna a thírdhreacha tuaithe agus uirbeacha. Tugann na naisc thábhachtach seo leis an am atá thart a bhraistint uathúil áite agus aitheantais don cheantar. Déanann gach caibidil lonnaíochta den phlean seo tagairt do ghnéithe uathúla d'oidhrecht thógtha, sheandálaíochta agus nádúrtha lonnaíochta nuair is cuí.

Tábla 3.1.1: Dáileadh an Daonra laistigh de Cheantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí

	Lonnaíocht	Daonra 2016	% CB
Baile	Mainistir Fhear Maí (6,585), Baile Mhistéala (3,740)	10,325	28%
Eochair-Bhaile	Ráth Chormaic (1,762), Baile Átha hÚlla (475), Caisleán Ó Liatháin/ Droichead na Bhríde (374), Baile Chaisleáin an Róistigh (454), Conaithe (526), Dún ar Aill (780), Gleannúir (603), Gleann an Phréacháin (531), Cill Dairbhre (357), agus Cill Uird (1,055)	6,917	19%
Sráidbhaile	An Baile Nua (176), Tobar Pártnáin (86), Cluain Dúláin (454), Chill an Mhuilinn (330), An Seanbhaile Mór (73), Cúil an Ghabhann	1,119	3%
Limistéar Tuaithe		18,406	50%
Daonra Iomlán		36,406	100%
Is figiúirí measta iad daonra sráidbhaile agus daonra tuaithe			

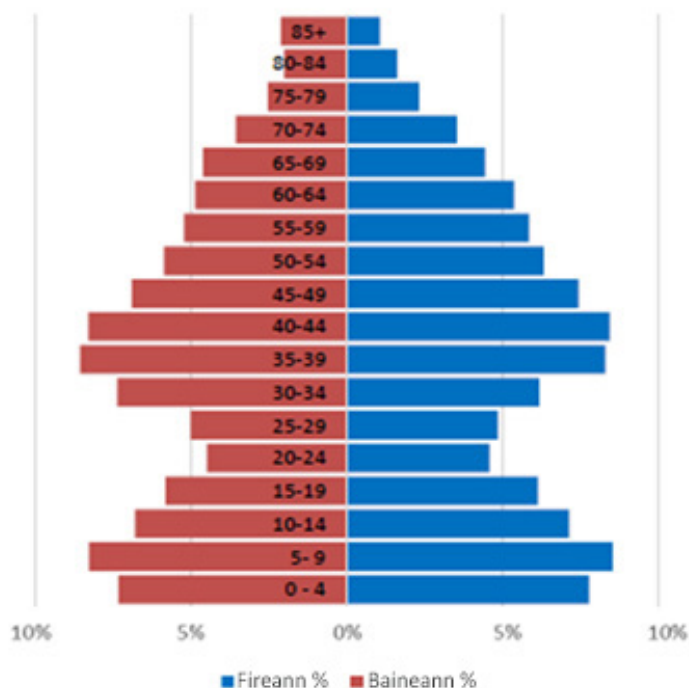

Figiúr 3.1.1 Ceantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí

1.2 Gearrbheathaisnéis ar an gCeantar Bardasach

Tá an eolais seo bunaithe ar anailís ar shonraí daonáirimh 2011 agus 2016.

Daonra de réir Inscne agus Aoise (2016)

Daonra

Daonra 2016 36,406

Athrú 2011-2016 ↑ 4%

↑ 1,517 daoine

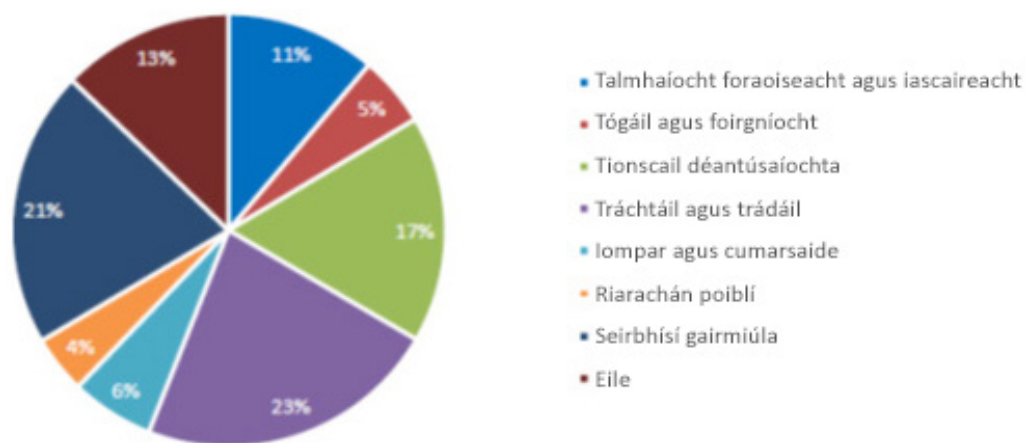
↑ Cohóirt aoise scothaosta, agus mar sin spleáchas aoise a mhéadú.

Meán-aois ard 37 bliain

Scoilt Tuaithe Uirbeach 33%:67%

Laghdaíonn dlús daonra go mór lasmuigh de lonnaíochtaí.

Slí bheatha de réir Tionscal (2016)

Fostaíocht

Athrú ar dhífhostaíocht 2011-2016

↓ 35%

Fostaíocht

↑ 10%

Meath san earnáil Talmhaíochta, Foraoiseachta agus Iascaireachta

↓ 1.4%

Fás i dTionscail Déantúsaíochta

↑ 1.4%

Soláthar Tithíochta

Tithe: 94.7%

Árasáin: 3.5%

Ráta Folúntais: 10%

↓ 5% ó 2011

Maoin faoi úinéireacht príobháideach 72%

Réadmhaoin ar Cíos 14%

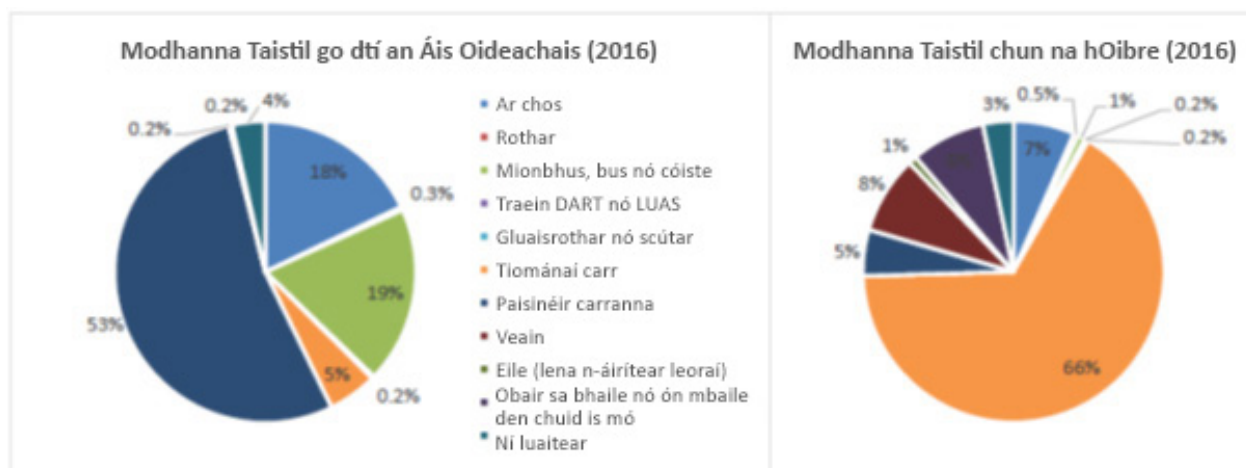
Tithíocht Shóisialta 9%

	2011	2016
Tithíocht Shóisialta	8%	9%
Ar Cíos (Go Príobháideach)	14%	14%
Úinéir-Áitithe (Iad Ar Fad)	75%	72%

Iompar

Meán-am comaitéireachta in 2016 27 nóiméad. Méadú 1 nóiméad ó 2011.

Tá feithicil amháin nó dhó ag 78% de na líon tí.

Seirbhísí Fuíolluisce

1.2.2 Imlíniú Tábla 3.1.2 thíos stádas bonneagair uisce agus fuíolluisce na lonnaíochtaí ar fud an ghréasáin. Tá uasghrádú ag teastáil sna bailte agus sna sráidbhaile mar atá le feiceáil sa tábla.

Tábla 3.1.2. Scála Beartaithe Forbartha Ceantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí			
Ainm na Lonnaíochta	Scála na Forbartha 2022	Stádas Uisce Ólacháin – Measúnú Feabhra 2021	Stádas Fuíolluisce – Measúnú Feabhra 2021
Príomhbhaile Móra (2)			
Mainistir Fhear Maí	675		
Baile Mhistéala	357		
<i>lomlán Príomhbhaile</i>	1,032		
Príomhsráidbhaile (10)			
<i>Ráth Chormaic</i>	146		
<i>Baile Átha hÚlla</i>	30		
<i>Caisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde</i>	27		
<i>Baile Chaisleáin an Róistigh</i>	40		
<i>Conaithe</i>	20		
<i>Dún ar Aill</i>	89		
<i>Gleannúir</i>	50		
<i>Gleann an Phréacháin</i>	10		
<i>Cill Dhairbhre</i>	25		
Cill Uird	30		
<i>lomlán na bPríomhsráidbhaile</i>	467		
Sráidbhaile (6)			
An Baile Nua	9		
Tobar Pártnáin	10		
Cluain Dalláin	10		
Cill an Mhuilinn	15		
An Seanbhaile Mór	10		
Cúil an Ghabhann	5		
Líon lomlán na mBailte	59		
Foriomlán	1,558		
Eochair-Sheirbhísí Uisce	Toilleadh		
	Toilleadh amach anseo faoi réir ag Plean Infheistíochta Uisce Éireann		
	Toilleadh éigin		
	Gan toilleadh		

Nóta: (1) D'fhéadfadh saincheisteanna breise a bheith ann maidir le tionchar ar cháilíocht uisce agus/nó comhlíonadh ceadúnais ar ghá aghaidh a thabhairt orthu chun freastal ar thuilleadh fáis.
 (2) Caithfidh aon tograí chun toirteanna astarraingthe uisce a mhéadú ó aibhneacha na hAbhann Móire, an Bríde nó na hAbhann Bige a bheith faoi réir ag Measúnú ar an Treoir maidir le Gnáthóga.
 (3) Níl roinnt ionaid cóireála fuíolluisce ionad cóireála fuíolluisce ag comhlíonadh luachanna teorainneacha astaíochtaí Ceadúnais Urscaoilte Fuíolluisce faoi láthair ach tá siad in ann caighdeáin Fuíolluisce Uirbigh ar a laghad a bhaint amach. Baineann sé seo leis na lonnaíochtaí seo a leanas – Baile Mhistéala, Ráth Chormaic, Conaithe, Baile Átha hÚlla, Baile Chaisleáin an Róistigh, Cluain Dalláin, Caisleán Ó Liatháin.

Saincheisteanna maidir le Cáilíocht Uisce a théann i bhfeidhm ar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhainn Móire

- 1.2.3 Is é An Dubhabhainn ar cheann de na príomhghnéithe sa gCheantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí. Tá an abhainn seo sainithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta faoin Treoir um Ghnáthóga. Ar an taobh thoir de Mhainistir Fhear Maí, bíonn tuilte ar an abhainn le linn an gheimhridh. Is gnáthóg thábhachtach gheimhrithe iad na réimsí faoi uisce d'éin bhogaigh agus tá an limistéar seo ainmnithe freisin mar Limistéar Faoi Chosaint Speisialta (Limistéar Faoi Chosaint Speisialta na hAbhainn Duibhe Chalaídh).
- 1.2.4 Ionchorpraíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhainn Móire príomhchainéal na hAbhainn Móire agus a craobh-aibhneacha. Tá sé sainithe do chosaint raon éagsúil de choillearnach fionnuisce agus de ghnáthóga cósta agus na speicis a bhaineann leo. Agus í ag pleanáil d'fhorbairt an cheantair sa todhchaí tá dualgas dlí ceangailteach ar an gComhairle stádas caomhaontais fabhrach Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhainn Duibhe a chosaint. I dtéarmaí praiticiúla ciallaíonn stádas an láithreáin, agus cuspóirí caomhnaithe dó, go bhfuil gá le feabhsaithe suntasacha ar cháilíocht an uisce laistigh den dobharcheantar chun caighdeáin dhiana maidir le cáilíocht uisce a chomhlíonadh.
- 1.2.5 Moltar sa Phlean Forbartha seo forbairt nua laistigh de Dhobharcheantar na hAbhainn Móire, go háirithe i Mala, Mainistir Fhear Maí, Ceann Toirc, Áth Trasna agus Sráid an Mhuilinn. Laistigh de Cheantar Bardasach Cheann Toirc Mhala tá formhór mór na lonnaíochtaí laistigh den Dobharcheantar agus tá forbairt suntasach beartaithe chun straitéis fáis an cheantair a bhaint amach. Tá gá le feabhsaithe ar dhoirteadh fuíolluisce i gCeantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí chun an Diúilicín Péarla Fionnuisce a chosaint.
- 1.2.6 Le linn ullmhú an Phlean seo, mar a tharla i bpleananna roimhe seo, aithníodh dúshlán suntasach féideartha maidir leis na caighdeáin cháilíochta uisce a bhaint amach atá de dhíth chun riocht fabhrach caomhnaithe an Diúilicín Péarla Fionnuisce a athbhunú i nDobharcheantar na hAbhainn Móire. Bhí sé d'éifeacht ag Rialacháin Chuspóirí Comhshaoil an Aontais Eorpaigh (Diúilicín Péarla Fionnuisce) (Leasú) a rinneadh i 2018 gur baineadh An Dubhabhainn (príomhchainéal) leis an liosta gnáthóg an diúilicín péarla fionnuisce agus leanadh den straitéis úsáide talún i bPleananna Ceantair Áitiúil 2017 ar an mbonn seo. Tar éis Athbhreithniú Breithiúnach rathúil a dhéanamh, áfach, cuireadh na Rialacháin seo ar neamhní, agus d'fhill ábhair ar an bpost atá leagtha amach in I.R. 296/2009 Rialacháin an Aontais Eorpaigh um Chuspóirí Comhshaoil (Diúilicín Péarla Fionnuisce) 2009 inar cuireadh An Dubhabhainn Mumhan (príomhchainéal) san áireamh i liosta gnáthóg den diúilicín péarla fionnuisce.
- 1.2.7 I bhfianaise na bhforbairtí seo, chuaigh an Chomhairle i dteagmháil le páirtithe leasmhara an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht agus an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra san áireamh, ag deimhniú nach bhfuil aon phleananna ann le féachaint arís ar a dtogra níos luaithe chun príomhchainéal An Dubhabhainn a bhaint de Rialacháin 2009, agus plé ar chúrsaí eolaíochta a chur chun cinn chun bonn eolais a chur faoin gcinnteoireacht maidir leis an straitéis talamhúsáide amach anseo sa dobharcheantar.
- 1.2.8 Mar thoradh air sin, agus mar chuid den Mheasúnú Cuí ar an bPlean, rinneadh measúnú mionsonraithe ar acmhainn an dobharcheantair uisce íogair seo chun na meadaithe daonra atá leagtha amach sa phlean a ionsú le tagairt shonrach don bhonneagar fuíolluisce atá i bhfeidhm chun freastal ar an bhfás pleanáilte daonra seo. Baineadh úsáid as toradh an mheasúnaithe seo chun bonn eolais a chur faoin bhfás daonra atá dírithe ar dhobharcheantar na hAbhainn Móire agus léirítear é sa Chroístraitéis atá leagtha amach i **gCaibidil 2** agus déantar tuilleadh mionléirithe air i lonnaíochtaí ábhartha san Imleabhar seo. Féach freisin ar Tuarascáil Tionchair Natura mar atá leagtha amach in **Imleabhar a Sé** den Phlean seo.

1.3 Na Príomhbhaile

- 1.3.1 Leagann an chuid seo den Phlean na príomhcheisteanna pleanála agus na príomhchuspóirí maidir le forbairt na bpríomhbhaile i gCeantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí amach.

1.4 Mainistir Fhear Maí

Fís

- 1.4.1 Is í an fhís do Mhainistir Fhear Maí thar shaol an phlean seo ná daonra an bhaile a mhéadú de réir na spriocanna atá leagtha síos sa chaibidil Croí-Straitéis; deiseanna fostaíochta a bharrfheabhsú ag féachaint do shuíomh an bhaile in aice leis an M8; forbairt a bhainistiú chun tacú le neartú agus athnuachan fheidhm miondíola an bhaile; a chinntiú go bhfuil meas ag gach forbairt nua ar oidhreacht thógtha suntasach an bhaile agus a shuíomh ar An Dubhabhainn, agus timpeallacht nádúrtha agus tógtha feabhsaithe agus raon áiseanna a sheachadadh chun an baile a dhéanamh ina áit níos tarraingteach chun chónaí ann.

Comhthéacs Aitiúil

- 1.4.2 Is baile measartha mór de 6,585 duine é Mainistir Fhear Maí, baile margaidh a d'fhorbair ag pointe idirlinne stairiúil thar An Dubhabhainn, agus é suite 37 Km lastuaidh de Chathair Chorcaí. Sainíonn mótarbhealach an M8 teorainneacha an bhaile ar an taobh thoir agus trasnaíonn bealach náisiúnta an N72 an baile ón oirthear go dtí an iarthar agus soláthraíonn sé naisc mhaithe le contaetha Chiarraí agus Phort Láirge.
- 1.4.3 In ainneoin fás láidir cónaithe, níor leanadh ar aghaidh le fás a bhaineann le tráchtáil/miondíol/fostaíocht ag ráta a mbeifí ag súil leis. I measc na bpríomhdhúshláin don todhchaí tá fostaíocht nua agus forbairt tráchtála a chinntiú laistigh den bhaile mar ardán d'fhás daonra agus chun daonra oibre an bhaile i rith an lae a mhéadú chun tacú le forbairt miondíola agus seirbhíse breise i lár an bhaile. Is dúshlán é sa chomhthéacs seo freisin laghdú a bhaint amach ar chomhréir na comaitéireachta. Tá rochtain den scoth ag an mbaile ar an ngréasán bóithre náisiúnta, go háirithe mar gheall ar a chóngaracht don M8, a fhágann gur suíomh fostaíochta agus cónaithe atá áisiúil agus tarraingteach é mar aon le raon maith scoileanna, áiseanna pobail agus concláistí.
- 1.4.4 Teastóidh infheistíocht bhreise le forbairt ar an mbaile in uasghrádú an bhonneagair seirbhíse uisce agus áiseanna coisithe agus rothaíochta chun nascacht mhaith a bhaint amach leis an gcuid eile den bhaile agus leis na seirbhíse sóisialta agus pobail atá ann cheana féin. Beidh gá freisin le forbairt tithíochta breise a mheaitseáil le soláthar áiseanna breise pobail.
- 1.4.5 Is Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta í An Dubhabhainn a shníonn tríd an mbaile agus is limistéar tuilemhá laistigh den bhaile í a bruacha. Is breithniú tábhachtach é cáilíocht an uisce a chosaint agus forbairt leanúnach an bhaile a bhainistiú.
- 1.4.6 Cuireann na fánaí fána le suíomh an bhaile agus tá siad mar chuid de limistéar atá sainithe mar thírdhreach ardluacha sa phlean seo. Tá na príomhbhóithre ag teacht isteach chuig an mbaile ó thuaidh, thiar agus thoir mar chuid de ghréasán bealaí sárscéimhe an chontae atá sainithe sa phlean.

Cúrsaí agus Tograí Pleanála

Daonra agus Tithíocht

- 1.4.7 Tháinig fás leanúnach ar Mhainistir Fhear Maí le blianta beaga anuas bunaithe ar fhiigiúirí na Príomh-Oifige Staidrimh agus bhain sé leas as forbairtí nua cónaithe. Déanann an Plean seo foráil go bhfásfaidh an baile go 8,351 duine faoi 2028, rud a léiríonn fás de 1,766 duine ar fhiigiúirí Dhaonáireamh 2016 (6,585). Chun freastal ar an leibhéal seo fáis sa daonra, beidh 675 aonad tithíochta breise ag teastáil. Is féidir thart ar 395 díobh seo a sholáthar mar dhlúthfhás laistigh de 800 méadar ó lár an bhaile.
- 1.4.8 I Mainistir Fhear Maí, is féidir thart ar 395 aonad a sholáthar go héasca laistigh de lorg tógtha reatha an bhaile trí úsáid a bhaint as láithreáin inlíonta, suíomhanna deise, athúsáid stoc folamh, láithreáin úrnua, agus urláir uachtaracha siopaí srl. Tá an cineál seo forbartha thar a bheith inmhianaithe ó thaobh tacú le pobail atá ann cheana féin agus beogacht cheantar lár an bhaile a choinneáil. De ghnáth is féidir le forbairt dá leithéid leas a bhaint as cóngaracht do sheirbhíse agus áiseanna pobail atá ann cheana féin. Is féidir na 280 aonad eile a bhaint amach le láithreáin úrnua chiseal 1 agus sraith 2 criosaithe chun críocha cónaithe. Laistigh de Mhainistir Fhear Maí tá soláthar déanta do talún cónaithe de 26.2 ha (lena n-áirítear soláthar breise), chun freastal ar an leibhéal seo de sholáthar tithíochta agus fáis.
- 1.4.9 Déanann an plean foráil do raon cineálacha tithíochta. Tá éileamh láidir ar theaghais tuaithe scoite ar fud chúlchríoch an bhaile agus is féidir freastal ar chuid den éileamh seo sa bhaile féin amach anseo.

Tábla 3.1.3 Daonra Mhainistir Fhear Maí agus Soláthar Tithíochta

	Daonra agus Riachtanas Tithíochta			Aonaid an tSoláthair Tithíochta	
	Daonra de réir Dhaonáireamh 2016	Spriocdaonra (go dtí 2028)	Aonaid Nua ag Teastáil (go dtí 2028)	Soláthar Tithíochta ó Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha, Suíomhanna Dlúthfháis san áireamh	Soláthar Tithíochta ó Shuíomhanna Soláthair Bhreise Cónaithe
Mainistir Fhear Maí	6,585	8,351	675	675	140

Tábla 3.1.4 Daonra Mhainistir Fhear Maí 2006-2028

Ainm	Daonáireamh 2006	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Spriocdaonra go dtí 2028
Mainistir Fhear Maí	5,873	6,489	6,585	8,351

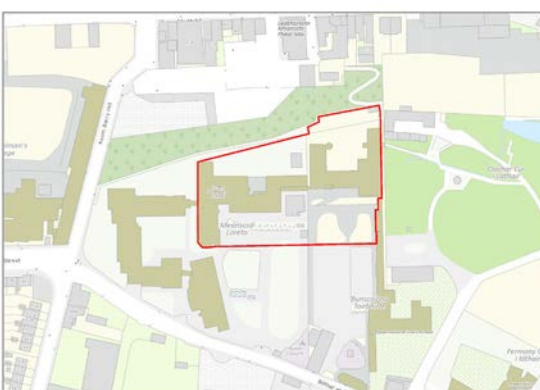

Comhfhorbairt Áite

- 1.4.10 Tá bailedhreach tarraingteach stairiúil ag Mainistir Fhear Maí agus tá a thábhacht léirithe ag an líon ard foirgneamh atá liostaithe ar Thaifead ar Dhéanamhais Chosanta agus ag fairsinge na n-ainmniúchán Limistéir Chaomhantais Ailtireachta. Cosúil le go leor bailte contae eile, tá páirceáil charranna agus brú tráchta níos mó agus níos mó i lár a bhaile, rud a chruthaíonn timpeallacht nach bhfuil chomh optamach do choisithe.
- 1.4.11 Tá sé ríthábhachtach go bhfreagróidh forbairt nua laistigh den bhaile do charachtar uathúil Mhainistir Fhear Maí trí úsáid a bhaint as raon de thípeolaíochtaí agus dearáí tógála cuí chun timpeallacht fhisiciúil ardháilíochta a chruthú atá nasctha go maith le croílár an bhaile mar atá. Teastóidh struchtúr nua sráideanna agus spásanna chun nascadh go rathúil leis na sráideanna atá ann faoi láthair don leathnú atá beartaithe ar Lár Baile Mhainistir Fhear Maí. Tugtar treoir chomhforbartha áite breise mar chuid de **Chaibidil 3 Lonnaíochtaí agus Comhfhorbairt Áite** in **Imleabhar a hAon** den Phlean seo.
- 1.4.12 Mar aitheantas ar charachtar ailtireachta agus spéis oidhreachta, tá an chuid is mó de lár an bhaile ionchorpraithe laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta. Ba cheart mar sin go tosaíonn forbartha sa cheantar seo chun a bheith ar athchóiriú agus ar athfhorbairt iogair nuair is cuí. Beidh struchtúir chosanta faoi réir ag cosaint reachtúil, agus beidh an bhéim ar shláinte fhisiciúil agus suíomh na bhfoirgneamh seo a chaomhnú. Ba cheart go soláthródh soláthar aghaidheanna siopaí/comharthaíochta, fónais, agus úsáid ábhar laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta lár an bhaile sráid-dreach níos airde agus timpeallacht mhiondiola lár an bhaile. Tá na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta agus na Struchtúir atá faoi Chosaint ó Phlean Baile Mhainistir Fhear Maí san áireamh sa Phlean seo – Féach ar **Imleabhar a Dó** le haghaidh tuilleadh sonraí.

Suíomhanna Athfhoráis

- 1.4.13 Tá roinnt suíomh athnuachána i Mainistir Fhear Maí oiriúnach le haghaidh athfhorbartha lena n-áirítear:
- Iarshuíomh an mhargaidh lastoir de lár an bhaile,
 - Suíomh a bhfuil aghaidh Bhóthar Theach na Cúirte os comhair Theach na Cúirte,
 - An Sean Chlochar Loreto
 - An suíomh a chuimsíonn iar-stáisiún traenach agus clós iarnróid Mhainistir Fhear Maí. D'fhéadfaí an suíomh seo a chomhcheangal freisin le Stáisiún Peitрил Topaz agus suíomh Nissan Mhainistir Fhear Maí ag tabhairt aghaidh ar Bhóthar Bhaile Átha Cliath soir, ag tabhairt suíomh forbartha mór, a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach d'óstán, le héadanar ar Bhóthar Bhaile Átha Cliath (R639).
 - Iar-áitreabh BSL ar Shráid Mhic Curtain.
 - Suíomh inlíonta ar Shráid Bridget.

Tábla 3.1.5 Suíomhanna Athnuachána i Mainistir Fhear Maí

Mapa den Achar Athfhoráis	Tuirisc
	<p>Iar-shuíomh margaidh FY-RA-01 Suite in aice leis an abhainn i limistéar baol tuilte. Tadhlaigh le lár an bhaile reatha. Tadhlaigh le roinnt déanmhas cosanta (lena n-áirítear struchtúir NIAH) agus Limistéar Caomhantais Ailtireachta. Féach ar cuspóir críosaithe FY T-02 maidir le cuspóirí don suíomh seo.</p>
	<p>Suíomh Deise Bóthair Theach na Cúirte - FY-RA-02 Láithreán athfhorbraíochta suite i limistéar riosca tuilte, le éadan ar Bhóthar Theach na Cúirte. Tadhlaigh le roinnt déanmhas cosanta (lena n-áirítear struchtúir NIAH) agus Limistéar Caomhantais Ailtireachta. Féach ar cuspóir críosaithe FY-T-03 maidir le cuspóirí don suíomh seo.</p>
	<p>Suíomh Clochar Loreto FY-RA-03 Cuimsíonn an suíomh sean-Chlochar Loreto, an Séipéal, agus foirgnimh Chlochar na Toirbhearta. Tá an suíomh cóngarach do lár an bhaile agus d'fhéadfadh athfhorbairt íogair a dhéanamh ar bhealach a thugann ómós dá stádas ACA agus do na struchtúir chosanta ar an láithreán.</p>
	<p>Iar-Stáisiún Traenach agus Clós: FY-RA-04 Suíomh, ina bhfuil iar-foirgnimh iarnróid, le poitéinseal d'athfhorbairt íogair ar bhealach a thugann ómós dá stádas ACA agus do na struchtúir chosanta ar an suíomh.</p>

Tábla 3.1.5 Suíomhanna Athnuachána i Mainistir Fhear Maí

Sráid Bhríde FY-RA-05

Tá sé suite ar Shráid Bhríde a bhfuil rochtain air ó Chnoc Oliver Plunkett agus soir ón gClub rugbaí. Bheadh an suíomh oiriúnach d'fhorbairt chónaithe íogair inlíonta chun carachtar an cheantair a léiriú.

Suíomh BSL FY-RA-06

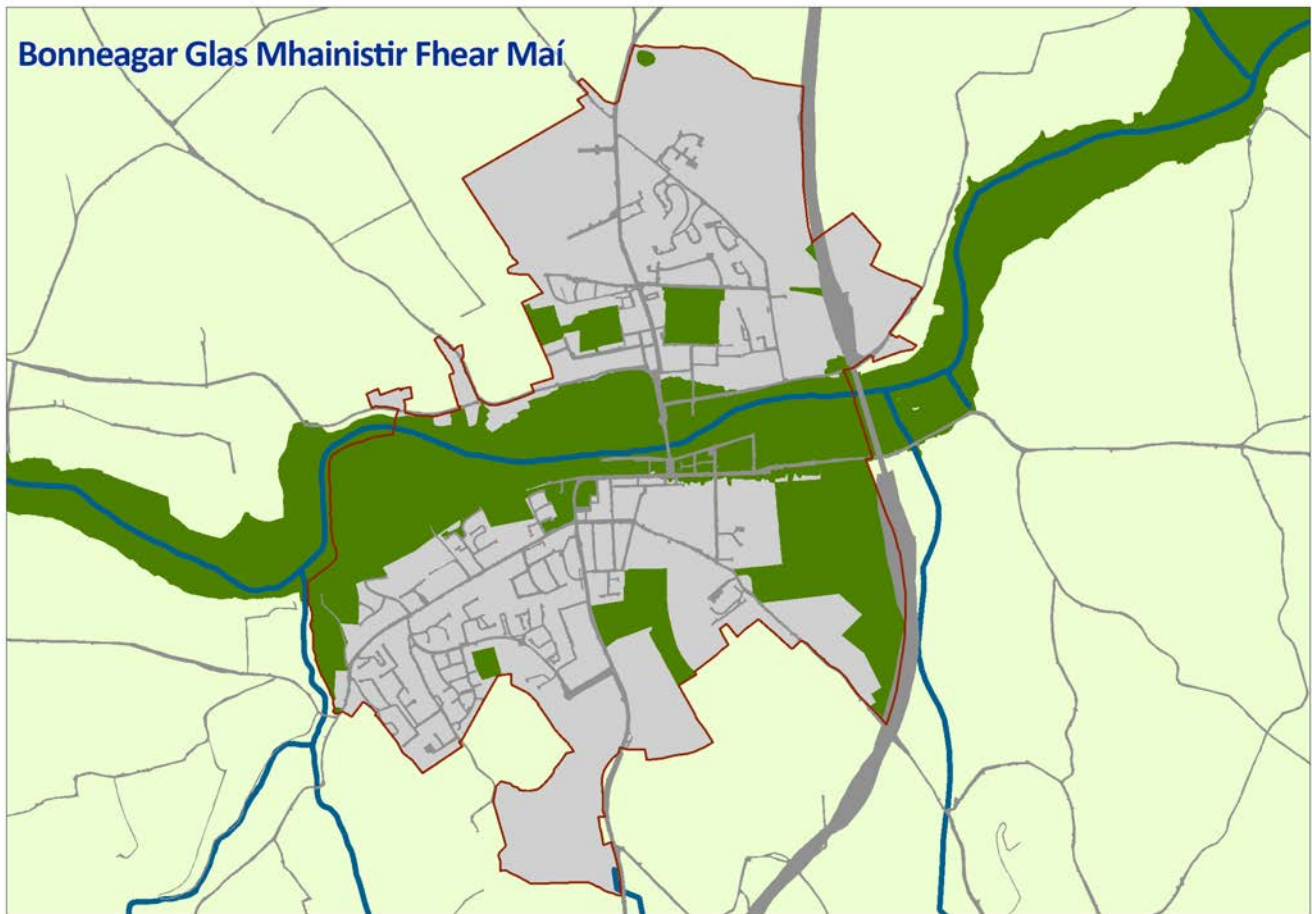
Ar Shráid Mhic Cuirtíní aithníodh an t-iar-BSL, (suíomh Sheid na bhFear faoi láthair) mar shuíomh deise a d'fhéadfadh a bheith ann. Oiriúnach d'fhorbairt inlíonta úsáide measctha le miondíol ar an urlár na talún agus áit chónaithe ar na leibhéil uachtaracha.

Saoraidí Sóisialta agus Pobail

- 1.4.14 Tá cúig bhunscoil agus trí mheánscoil sa bhaile. Tógadh bunscóil nua le 24 ranganna ó dheas den bhaile ag Dún Eala, Dún Táithín a d'éascaigh athlonnú, in 2017, Gaelscoil de hÍde óna shuíomh srianta i lár an bhaile. Ag teacht le fás daonra, beidh sé riachtanach ullmhú le haghaidh méadú ar an éileamh ar bhonneagar sóisialta maidir le scoileanna go sonrach. Éileoidh sé seo leathnú na n-áiseanna oideachais atá ann cheana féin ag an mbunleibhéal agus ag an iar-bhunleibhéal a éascú. Tá sé aitheanta ag an Roinn Oideachais go n-eascróidh riachtanas bunscóile de 5 rang a chur i bhfeidhm (a d'éileodh soláthar bunscóile 8 rang ar 1.14 ha).
- 1.4.15 Tá soláthar déanta laistigh den chriosú cónaithe R-01 chun scoil 16 rang a thógáil ar an suíomh ar an mbonn go bhfuil an láithreán gar d'fhorbairt chónaithe atá ann cheana féin agus limistéar atá dírithe ar fhorbairt cónaithe amach anseo. Tá scoileanna inghlactha freisin laistigh de chatagóirí úsáide talún mar limistéir chónaithe/lár an bhaile.
- 1.4.16 Tá leabharlann phoiblí, halla an bhaile agus teach altranais príobháideach lonnaithe ag an mbaile. Tá ospidéal pobail suite in aice leis an mbaile.
- 1.4.17 Ainmníodh roinnt limistéar le haghaidh feidhmeanna spáis oscailte éagsúla sna trí phlean roimhe seo agus tá siad seo á gcoimeád sa phlean seo agus sintí dhá chriosú á ndéanamh chun gnáthóga áitiúla a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chur san áireamh.
- 1.4.18 Chomh maith le talamh criosaithe, d'fhéadfadh go mbeadh féidearthacht ann do ghníomhaíocht áineasa eile a bhaineann leis An Dubhabhainn, lena n-áirítear an fhéidearthacht siúlóidí cois abhann. Mar sin féin, d'fhéadfadh tionchar a bheith ag forbairt siúlán taitneamhachta ar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus ar Limistéar faoi Chosaint Speisialta Talamh Calaidh na hAbhann Móire agus bheadh gá le tuarascáil measúnaithe tionchair éiceolaíochta (Ráiteas Tionchair Natura) a sholáthar de réir cheanglais na dTeoracha um Ghnáthóga agus Éin. Ní fhéadfaidh siúláin dá leithéid dul ar aghaidh ach amháin nuair is féidir a thaispeáint nach mbeidh tionchar diúltach suntasach acu ar na suíomhanna seo. Go háirithe, ba cheart aird a thabhairt ar chosaint na Madraí Uisce agus a láithreacha pórúcháin ar thaobh na habhann agus cosc a chur ar suaithheadh ar speicis éan.
- 1.4.19 Tá teach cúirte, stáisiún na nGardaí agus stáisiún dóiteáin i measc na seirbhísí eile. D'fhéadfadh go mbeadh gá le leathnú ar roinnt de na seirbhísí tábhachtacha seo le fás daonra amach anseo. Meastar gur chóir go mbeadh an chéad rogha suíomh le haghaidh aon áiseanna cúram sláinte príomhúil sa toadhchá i lár an bhaile nó in aice leis.

Infreastruchtúr Glas

- 1.4.20 Déantar soláthar measartha maith do dhaoine an bhaile faoi láthair i dtéarmaí áiseanna spóirt agus limistéir áineasa – go háirithe le haghaidh áineasa foirmeálta. Tá soláthar maith áiseanna príobháideacha spóirt agus áineasa sa bhaile lena n-áirítear áiseanna Rugbaí, Sacair agus GAA, club gailf, agus halla spóirt. I bpáirc baile tharraingteach tá linn snámha cathrach agus líonra de chosáin shainithe lena n-áirítear siúlóid cois abhann.
- 1.4.21 Go ginearálta, déantar freastal maith ar Mhainistir Fhear Maí ó thaobh Bonneagar Glas de. Tugann léaráid figiúr 3.1.2 thíos tuiscint níos fearr ar an mBonneagar Glas laistigh den bhaile. Chun críche an phlean seo, tá an talamh atá críosaithe do spás oscailte roinnte ina thrí chineál Bonneagair Ghlais; Caitheamh Aimsire Glasa, Caomhnú Glas agus Limistéir Ghlais Ghníomhacha (Féach ar **Caibidil 18 Zonáil agus Úsáid an Talamh** le haghaidh tuilleadh sonraí). Athainmníodh na cuspóirí críosaithe spáis oscailte chun freagairt do na críosaithe nua seo.
- 1.4.22 Tá gréasán mór spásanna oscailte laistigh de theorainn na lonnaithe, ar méideanna éagsúla iad, cuid acu ina bhfuil dobharlaigh agus ag tacú le crainn aibí agus gnáthóga a bhfuil luach éiceolaíoch ag baint leo. Ba cheart crainn aibí agus gnáthóga a bhfuil luach éiceolaíoch leo a choinneáil, agus iad a ionchorprú go híogair i bhforbairt nua molta sna ceantair seo. Ar scála áitiúil, tá roinnt páirceanna, dobharlaigh, coillearnacha agus tailte feirme i Mainistir Fhear Maí.

Figiúr 3.1.2- Léaráid Bonneagar Ghlas Mhainistir Fhear Maí

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.4.23 Feidhmíonn Mainistir Fhear Maí mar ionad seirbhíse tábhachtach áitiúil dá áitritheoirí agus don Cheantar Bardasach níos leithne. I 2016 ba é an daonra oibre i mbaile Mhainistir Fhear Maí ná 2,620, méadú 11% ó 2011. Ba í an earnáil fostaíochta is mó i 2016 ná Déantúsaíocht agus Tionscail ag 27.2%, agus Tráchtáil agus Trádáil 23.3% ina dhiaidh sin agus Seirbhísí Gairmiúla 18.6%. Tháinig laghdú mór ar leibhéil dífhostaíochta idir 2011 agus 2016 ag -36.6%, arb ionann é sin agus 235 níos lú daoine dífhostaithe. Is é an t-athrú is suntasaí i dtionscail ná fás Déantúsaíochta agus Tógála (3.4%), agus meath na Tráchtála agus na Trádála (-3.2%).
- 1.4.24 Is é príomhfhócas a ghníomhaíochta eacnamaíoch ná earnálacha miondíola agus seirbhíse agus roinnt tionscal. Tá fostaíocht san earnáil mhiondíola agus seirbhíse bunaithe den chuid is mó i lár an bhaile – áirítear leis seo trí ollmhargadh/siopa lascaine chomh maith le rogha éagsúil d'fhiontair thráchtála lena n-áirítear bainc éireacht, díol carranna, éadaí agus miondíol áise nideoige. Tá úsáidí fostaíochta eile comhchruinnithe go príomha i gceathrú iarthuaisceart an bhaile lena n-áirítear Silverpail, Micro Bio agus Campas Gnó Faber Castell, le fostaíocht suntasach bhreise ag SCI, lastoir den M8. Tá lonad Taighde Táirgí Déiríochta Teagasc lonnaithe i bPáirc Uí Mhórdha thar 2 km soir thuaidh Mhainistir Fhear Maí.
- 1.4.25 Aithníodh Líonra Agraibhia Thuaidh Chorcaí sa Straitéis Spáis agus Eacnamaíochta Réigiúnach, ag nascadh bailte ar nós An Ráth, Baile Mhístéala, Mainistir Fhear Maí agus Mala chun borradh a chur faoi thionscail bia, dí agus agra-theicneolaíochta.
- 1.4.26 Tugann an Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíoch faoi deara suíomh straitéiseach Mhainistir Fhear Maí d'Fhostaíocht i Líonra Fáinne Chorcaí, mar aon le bailte eile ar nós Mala, Droichead na Bandan, Cionn tSáile, Maigh Chromtha agus Eochail. Tá caidreamh láidir ag na bailte seo le Ceantar Uirbeach Chorcaí agus tá an poitéinseal acu le haghaidh fás inbhuanaithe bunaithe ar fhostaíocht, comhdhlúthú agus feabhsú.
- 1.4.27 Cosúil le go leor bailte eile, gné suntasach den gheilleagar áitiúil i Mainistir Fhear Maí is ea an méid a bhíonn daoine a chónaíonn sa bhaile ag comaitéireacht lasmuigh den cheantar chun oibre agus ag taisteal chun na hoibre le carr a thiomáint. Aithnítear i nDaonáireamh 2016, ina Phróifílí Ceantar Baile, go bhfuil 2,620 cónaitheoir i Mainistir Fhear Maí ag obair, comhionann le 40% den daonra, agus go ndéanann níos mó ná leath díobh comaitéireacht lasmuigh den cheantar chun oibre.
- 1.4.28 Mar an gcéanna, maidir leis an 2,657 Fostaí a thaistealaíonn chuig áit oibre sna DEDanna ina bhfuil baile Mhainistir Fhear Maí (lena n-áirítear oibríthe baile), léiríonn an anailís go bhfuil 64.2% de na fostaí seo ag taisteal ó lasmuigh den limistéar staidéir agus go dtaistealaíonn 75.5% d'fhostaithe chun na hoibre sa mhéid sin DED ag tiomáint carr.
- 1.4.29 Aithníonn an Plean, i gcomhthéacs ordlathas fostaíochta ar fud an chontae, gur cheart go ndíreodh straitéis fostaíochta Mhainistir Fhear Maí ar fhostaíocht limistéar áitiúil. Thabharfadh sé seo deis do níos mó daoine oibriú go háitiúil, seachas achair fhada a chomaitéireacht go Corcaigh Ceannchathartha le haghaidh oibre. Tá gá le leathnú ar bhonn eacnamaíoch an bhaile ó thaobh fostaíochta, miondíola agus seirbhísí eile chun tacú le fás inbhuanaithe Mhainistir Fhear Maí agus chun an tairiscint cháilíochta beatha atá riachtanach chun Mainistir Fhear Maí a choinneáil in iomaíocht le láithreacha eile.
- 1.4.30 Ciallaíonn suíomh Mhainistir Fhear Maí ar chonair an M8 go bhfuil sé suite go maith chun infheistíocht fostaíochta a mhealladh agus go bhfuil sé oiriúnach go maith d'úsáidí dáileacháin. Déanann an plean seo soláthar do sholáthar láidir talún fostaíochta, le rochtain mhaith ar an M8, laistigh den bhaile, ag críosú thart ar 76.02 heicteár talún le haghaidh úsáidí fostaíochta. Tá talamh críosaithe le haghaidh úsáid ghnó ó thuaidh den bhaile, agus tá tailte ó dheas ón mbaile ar fáil le haghaidh úsáid thionsclaíoch. Tá talamh creastha freisin lastoir den M8 chun leathnú ar fhiontar atá ann cheana a éascú. Spreagtar leathnú úsáidí dáileacháin ag láithreacha cuí agus éascaítear é go háirithe laistigh de I-03, ar imeall an bhaile. Tá tailte críosaithe freisin chun leathnú lár an bhaile a éascú.
- 1.4.31 Tá gá le tuilleadh infheistíochta i mbonneagar seirbhísí uisce chun forbairt cuid den talamh fostaíochta a éascú, go háirithe suíomh I-03 laistean den bhaile.
- 1.4.32 Tá Margadh Beostoic Chorcaí suite taobh amuigh de bhaile Mhainistir Fhear Maí, ag an gCarn, 5 km soir ó dheas ó lár an bhaile. D'fhéadfadh go mbeadh poitéinseal ag an láthair seo chun freastal ar roinnt forbartha, atá coimhdeach leis an úsáid margála beostoic atá ann faoi láthair, a bhaineann go díreach leis an earnáil talmhaíochta agus a d'fhéadfadh a léiriú go bhfuil gá le suíomh tuaithe. D'fhéadfadh díolachán coimhdeach nó seirbhísí coimhdeacha a bhaineann le sláinte ainmhithe/bia ainmhithe nó na hearnálacha innealra talmhaíochta a áireamh i bhforbairt den sórt sin.

Turasóireacht

- 1.4.33 Cuireann creatlach stairiúil agus suíomh an bhaile chomh maith lena shuíomh ar na Abhainn Mhór, ceann scríbe slatiascaireachta a bhfuil cáil idirnáisiúnta air, acmhainneacht suntasach turasóireachta ar chóir a chur chun cinn níos mó mar chuid de phacáiste turasóireachta níos leithne i dTuaisceart Chorcaí.
- 1.4.34 Níl aon óstán i mbaile Mhainistir Fhear Maí faoi láthair mar gheall ar dhúnadh The Grand Hotel i 2019. Bhainfeadh an baile leas mór as forbairt óstán/áiseanna lóistín. I measc na láithreacha a d'fhéadfadh a bheith ann tá cuid de na tailte faoi úinéireacht an GFT ar sheanbhóthar Bhaile Átha Cliath lastuaidh de lár an bhaile (I-04), suíomh iar-stáisiún traenach Mhainistir Fhear Maí ar an taobh thoir le éadanas ar bhóthar Bhaile Átha Cliath, tailte ar an taobh thoir suíomh thoir Chnoc Richmond (R-02), laistean de chroílár an bhaile agus tailte le éadanas ar Bhóthar Chorcaí ar shuíomh críosaithe I-02. D'fhéadfadh suíomhanna féideartha eile a bheith ar fáil freisin.
- 1.4.35 Tá earnáil bríomhar Seirbhísí Fóillíochta ag an mbaile, rud a chruthaíonn a feidhm turasóireachta agus seirbhíse atá ag dul i méid. Is í an phríomhúsáid ná Barraí, Barraí Fiona agus Teach Tábhairne lena n-áirítear Cheers, Fitzgibbons, agus Abbey Bar. Tá rogha na mbialanna an-láidir le bialann agus caiféanna éagsúla taifeadta. Is iad seo an dara agus an tríú fó-chatagóir is láidre laistigh den aicme úsáide seo.

Eastát Charraig an Éidigh

1.4.36 Freastalaíonn Tithe Móra a bhfuil diméinte móra stairiúla acu ar riachtanas cultúrtha agus cuireann siad cáilíocht aeistéitiúil ar leith in iúl ar féidir leo go minic acmhainneacht nádúrtha a sholáthar do ghníomhaíochtaí turasóireachta, mar a aithnítear i **gCaibidil 10 Turasóireacht** den phlean seo. Tá Eastát Charraig an Éidigh suite timpeall 2 km siar ó Bhaile Mhainistir Fhear Maí. Cuimsíonn an réadmhaoin 150 acra fothracha seandálaíochta, teach Seoirseach a tógadh go clasaiceach agus struchtúir choimhdeacha uile suite laistigh de dhiméin deartha gairdíní foirmiúla agus fearann páirce. Tá an suíomh seo an-chasta ó thaobh a éabhlóid seandálaíochta, staire agus ailtireachta de agus áirítear ann go leor Séadchomharthaí Seandálaíochta Taifeadta agus Struchtúir Chosanta. Tá an suíomh suite chomh maith le hais Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta (SAC) na hAbhann Móire. Meastar go bhfuil tábhacht Náisiúnta ag Teach Tuaithe agus Diméin Charraig an Éidigh. D'fhéadfadh go mbeadh poitéinseal ag tairiscint chultúrtha Eastát Charraig an Éidigh mar cheann scríbe áineasa agus d'fhéadfadh an tairiscint cóiríochta turasóireachta i gCeantar Chorcaí Thuaidh a leathnú.

Forbairt Lár an Bhaile agus Miondíola

- 1.4.37 Tá ról tábhachtach le himirt ag Lár Baile Mhainistir Fhear Maí mar fhócas don phobal i gcoitinne agus ba cheart go mbeadh sé ina thimpeallacht tharraingteach, mhealltach, shábháilte agus shlán do chuairteoirí, do lucht gnó, do lucht siopadóireachta agus do chónaitheoirí. Tá an ceantar lár an bhaile an-dlúth, agus tá a shaintréithe bunaithe ag a leagan amach stairiúil agus ag a oidhreacht ailtireachta shaibhir nach bhfuil mórán athrú déanta air mar is beag an fhorbairt miondíola nua-aimseartha a bhí i gcroílár an bhaile go dtí seo. Tá sé tábhachtach go dtógann dearadh na forbartha sa todhchaí ar a charachtar reatha agus go bhfeabhsóidh sé a chuma agus a tarraingteach.
- 1.4.38 Tá meascán láidir úsáidí tráchtála ag Mainistir Fhear Maí laistigh de lár an bhaile, rud a léiríonn an tábhacht mar ionad seirbhíse do dhobharcheantar leathan tuaithe i dTuaisceart Chorcaí. Roinntear an phríomhúsáid talún idir Cónaithe agus Comparáid Miondíola, agus is ionann an dá cheann sin agus 20% den stoc foirgneamh. Tá na húsáidí Cónaithe lonnaithe den chuid is mó ar imeall thiar thuaidh agus oirdheisceart lár an bhaile. Tá úsáidí miondíola comhchruinnithe go mór sa Chroílár Miondíola le roinnt leitheadúlachta ar fud an bhaile.
- 1.4.39 Tá sé mar aidhm ag straitéis Lár an Bhaile sa phlean seo:
- An croilimistéar a chomhdhlúthú agus a neartú agus forbairt miondíola agus fostaíochta a chur in ord tosaíochta in áiteanna cuí;
 - Stop a chur ar folúntas agus spreagadh a thabhairt d'athúsáid áitribh agus urláir uachtaracha le haghaidh úsáidí beaga oifige, seirbhíse nó cónaithe mar is cuí.
 - Déan lár baile Mhainistir Fhear Maí ina shuíomh níos tarraingtí le cónaí ann, le do scith a ligean agus le gnó a dhéanamh. D'fhéadfadh go n-áireofaí leis seo feabhsaithe suntasacha comhshaoil mar choisithe, feabhsúcháin sráid-dreacha agus meicníochtaí chun tús áite a thabhairt do ghluaiseacht coisithe/rothaithe thar thrácht. Tá seachadadh seo ag brath ar pháirceáil eis-sráide a sholáthar ag láithreacha cuí i agus timpeall ar imeall lár an bhaile agus naisc coisithe le lár an bhaile;
 - Cuir in ord tosaíochta a thabhairt d'athfhorbairt suíomhanna deise;
 - Dícheall a dhéanamh le tithíocht atá in aice leis an lárionad miondíola a chosaint agus spreagfar comhréir níos mó d'úsáid chónaithe laistigh de lár an bhaile chun beogacht lár an bhaile a neartú, tar éis uaireanta gnó;
 - Sócmhainní oidhreachta agus turasóireachta an bhaile a chur chun cinn;
 - Sráid-dreach ar chaighdeán níos airde agus timpeallacht mhiondíola lár an bhaile a sheachadadh.
- 1.4.40 Cuireann an plean seo comhdhlúthú agus neartú lár an bhaile chun cinn agus neartaíonn sé an príomhlímistéar miondíola i Mainistir Fhear Maí ó dheas den abhainn. Nuair is féidir tacóidh an Chomhairle le cur chuige cruthaitheach maidir le hathshlánú/sineadh/cumasc foirgneamh stairiúil laistigh de lár an bhaile le haghaidh miondíola agus úsáidí measctha faoi réir ag cur i bhfeidhm modhanna caomhnaithe dea-chleachtais agus ag tabhairt urraim do shainghné speisialta an Limistéir Chaomhantais Ailtireachta ábhartha. Tá sé inmhianaithe freisin úsáidí cónaithe a choinneáil i lár an bhaile.
- 1.4.41 Tacaíonn an plean seo le forbairt sheicheamhach lár an bhaile trína chinntiú gur chóir go mbeadh an príomhfhócas le haghaidh tuilleadh forbartha miondíola i lár baile Mhainistir Fhear Maí. Tá talamh aitheanta, ó dheas den abhainn agus soir ó lár an bhaile agus in aice leis, chun éascú le leathnú lár an bhaile thar am. Áiríonn an talamh seo, atá criosaithe roimhe seo, roinnt láithreán athfhorbraíochta atá oiriúnach le haghaidh athfhorbartha. Tá an talamh laistigh de Chrios Tuile A ach baineann sé leas as soláthar cosanta tuilte.
- 1.4.42 Cé go bhfuil deiseanna le haghaidh athfhorbartha laistigh de FY-T-01, tá príomhlímistéar leathnaithe Lár an Bhaile comhdhéanta de shuíomh – FY-T-02, FY-T-03 agus FY-T-04. Tá éadanas ag FY-T-02 ar Rae Uí Rathaille (Bóthar na Cúirte) agus is gaire é don chroílár miondíola reatha agus tá éadanas ag FY-T-03 ar Rae Uí Rathaille. Is suíomhanna athfhorbraíochta iad FY-T-02 agus FY-T-03 araon agus cuireann a n-athfhorbairt deis ar fáil chun lár an bhaile a chomhdhlúthú agus a athnuachan agus go seicheamhach léiríonn siad na deiseanna forbartha is fearr.
- 1.4.43 Roimhe seo bhí suíomh FY-T-04, tadhach agus lastuaidh de FY-T-03, in úsáid mar charrchlós thar maol don mhargadh ach is páirc úrnua é go bunúsach agus d'fhéadfadh sé a bheith oiriúnach do raon úsáidí. Ina theannta sin, tá FY-T-05 san áireamh mar ionad comharsanachta ó thuaidh den bhaile.

- 1.4.44 Tá sé tábhachtach go n-urramaíonn forbairt lár an bhaile ailtireacht agus suíomh creatlach lár an bhaile mar atá agus beidh ardchaighdeán dearaidh ag teastáil le haghaidh aon fhorbairt nua i lár an bhaile. Tá a leithéid d'fhorbairt chun an ríocht phoiblí a fheabhsú trí éadanas gníomhach a sholáthar do gach spás agus bealach poiblí, ag cruthú radharcanna tarraingteach agus spásanna oscailte poiblí nuair is féidir, mar aon le bearta cuí eile chun dearadh uirbeach ardchaighdeán a sheachadadh. Áireofar sa dearadh tréscailteacht agus naisc imleor laistigh d'fhorbairtí agus le lár an bhaile mar atá. Tá gá le creatphlean uirbeach le haghaidh blocanna athfhorbraíochta iolracha lastoir den bhaile ar féidir leo fás dlúth a sheachadadh.
- 1.4.45 **Leagann Caibidil a Naoi in Imleabhar a hAon** den Phlean seo roinnt cuspóirí tábhachtacha maidir le Forbairt Lár an Bhaile a d'fhéadfadh feidhmiú amach mar acmhainn eolais a bhaineann le haon fhorbairtí amach anseo i Mainistir Fhear Maí.
- 1.4.46 Éilíonn dobharcheantar fairsing Mhainistir Fhear Maí go ndéanfaí soláthar dóthanach do trádstóráil miondíola. Aithníonn na Treoirínte um Pleanáil Miondíola suíomhanna lár an bhaile nó ar imeall an lár mar an suíomh is fearr le haghaidh trádstórála miondíola.
- 1.4.47 Tá cuid de lár an bhaile i mbaol tuilte. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach in **Imleabhar a hAon** den Phlean seo.

Gluaiseacht

- 1.4.48 Cuireann an M8 an poitéinseal ar fáil chun toirteanna feithiclí earraí troma trí lár Mhainistir Fhear Maí a íoslaghdú. Faoi láthair, áfach, tá leibhéal suntasach tráchta HGV fós i lár an bhaile, agus tá gá le laghdú air sin chun timpeallacht an bhaile a fheabhsú. Moladh bearta breise chun an timpeallacht uirbeach a fheabhsú i staidéar tráchta a ullmhaíodh i (2008) agus i Straitéisí Siúlóide agus Rothaíochta do Bhailte Taistil Gníomhacha Chorcaí a ullmhaíodh don Chomhairle i 2013.
- 1.4.49 I measc na mbearta atá molta tá síneadh ar luasteorainneacha sa bhaile, cur i bhfeidhm bearta maolaithe tráchta, feabhsúcháin acomhail a sholáthar, athbhreithniú ar an soláthar páirceála agus réimeas bainistíochta, áiseanna feabhsaithe do choisithe agus rothaithe (lena n-áirítear soláthar lánáil rothar, soláthar/uasghrádú cosán agus trasrian choisithe) agus áiseanna feabhsaithe d'fheithiclí seachadta. Tá sé riachtanach go bhféachfaidh forbairt nua sa bhaile le tréscailteacht agus naisc feabhsaithe shábháilte a bhaint amach do choisithe agus rothaithe go lár an bhaile agus an ceantar níos leithne.
- 1.4.50 Beidh gá le leathnú bóithre agus oibreacha feabhsúcháin acomhail chun saincheisteanna sábháilteachta ar bhóithre a sháru ar roinnt bóithre a fhreastalaíonn ar thailte criosaithe.
- 1.4.51 Is éard atá in iompar poiblí ná seirbhís bus a gharmhíniú uair an chloig don bhus 245 a nascann Corcaigh le Cluain Meala le stad i Mainistir Fhear Maí. Ina theannta sin, stopann an tseirbhís X8 Baile Átha Cliath go Corcaigh i Mainistir Fhear Maí ceithre huaire in aghaidh an lae agus bus poiblí ag imeacht ó Dhún Garbhán go Mainistir Fhear Maí ar bhonn laethúil.

Bainistíocht Uisce

- 1.4.52 Maidir le huisce óil, tá acmhainn ann chun freastal ar fhorbairt phleanáilte. Caithfidh aon tograí chun toirteanna astarraingthe uisce ón Abhainn Mhór a mhéadú chun freastal ar Mhainistir Fhear Maí a bheith faoi réir Measúnú ar an Treoir maidir le Gnáthóga, agus ní cheadófar iad ach amháin nuair a léirítear gur féidir an astarraingt a bhaint amach gan cur isteach ar bhaint amach na gCuspóirí atá bunaithe do SAC na hAbhann Móire. Beidh gá leis an bpíobair a leathnú chuig tailte criosaithe seirbhíse i gceantair áirithe.
- 1.4.53 Maidir le cóireáil fuíolluisce, tá acmhainn dearaidh 12,000PE ag an ngléasra atá ag freastal ar an mbaile. Tá srianta acmhainne ann agus níl dóthain cumais ann faoi láthair chun freastal ar an bhfás pleanáilte go léir don tréimhse go dtí 2028. D'fhéadfadh saincheisteanna breise a bheith ann maidir le tionchar ar cháilíocht uisce agus/nó comhlíonadh ceadúnais ar ghá aghaidh a thabhairt orthu chun freastal ar thuilleadh fáis. Déantar an chóireáil trí chóras sloda gníomhachtaithe agus doirtear isteach sAn Dubhabhainn. Tá pleananna ann chun thar maoil stoirme a sholáthar ag an gléasra cóireála agus deighilt sa chóras bailiúcháin mar aon le bearta laghdaithe cothaitheach a chur i bhfeidhm chun cloí le Treoracha an AE um Chóireáil Fuíolluisce Uirbigh.
- 1.4.54 Is ceist suntasach í tuilte i Mainistir Fhear Maí agus tá codanna den bhaile, a leanann cosán na hAbhann Móire tríd an mbaile, aitheanta mar áiteanna atá i mbaol tuilte. Tá cosaintí tuile déanta suas de chlaíocht, ballaí buana, geataí tarrae agus bacainní in-dishuite tuile curtha ar fáil chun lár an bhaile a chosaint ar imeacht tuilte 100 bliain. Ag teacht le Treoirínte an Rialtais ar Bhainistíocht Riosca Tuilte, meastar go bhfuil limistéir chosanta fós i mbaol ó thuilte mar go bhféadfadh go dteipfidh ar na cosaintí agus níl aon ráthaíocht ann go gcoimeádfar iad san fhadtéarma. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Pricail Tuile leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA) nuashonraithe, Deireadh Fómhair 2021. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.
- 1.4.55 Tá Cora Mhainistir Fhear Maí imithe in olcas le blianta beaga anuas. Tá Comhairle Contae Chorcaí ag obair le páirtithe leasmhara eile chun aghaidh a thabhairt ar an gceist seo. Soláthróidh an réiteach dearaidh deiridh do shaorghluaiseacht iasc imirceach.
- 1.4.56 Is ceist thábhachtach í bainistíocht cháilíocht an uisce laistigh de Dhobharcheantar na hAbhann Móire. Tá bainistíocht uisce dromchla tábhachtach freisin maidir le riosca tuilte a bhainistiú. De réir na gCuspóirí i gCaibidil 11 **d'Imleabhar a hAon** den Phlean seo, beidh ar gach forbairt nua foráil a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SuDs) agus bonneagar uisce stoirme imleor a sholáthar.

Oidhreacht Thógtha

- 1.4.57 Is baile pleanáilte ón 18ú/19ú haois é Mainistir Fhear Maí a d'fhorbair John Anderson. Bhí lonnaíocht níos luaithe aige ceangailte leis an mhainistir Cistéirseach meánaoiseach ar bhruach theas na habhann. Aithnítear é mar bhaile stairiúil. Is baile tarraingteach, stairiúil é Mainistir Fhear Maí le stair thábhachtach a raibh tionchar aige ar dhearadh agus ar leagan amach an bhaile leis na céadta bliain. Rangaíonn Taifead na Séadchomharthaí agus Áiteanna Chontae Chorcaí a shainaithníonn láithreáin seandálaíochta ar fud an chontae Mainistir Fhear Maí mar bhaile stairiúil. Tá líon mór séadchomharthaí náisiúnta seandálaíochta agus suíomhanna seandálaíochta taifeadta laistigh de theorainn forbartha Mhainistir Fhear Maí a léiríonn tábhacht stairiúil an cheantair.
- 1.4.58 Tá na Struchtúir Chosanta agus na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta a aithníodh i bPlean Baile Mhainistir Fhear Maí 2009 á gcur san áireamh sa Plean seo – Féach ar **Imleabhar a Dó** le haghaidh sonraí.

Bithéagsúlacht

Oidhreacht Nádúrtha agus Tírdhreach

- 1.4.59 I 2018, choimisiúnaigh an Chomhairle ullmhú Mapáil Gnáthóige do bhailte an chontae nach ndearnadh obair den sórt sin roimhe seo d'fhonn na gnáthóga a bhí sna ceantair a aithint agus iad siúd a bhfuil tábhacht leo a aithint chun bithéagsúlacht an cheantair a chosaint. D'aithin an suirbhéireacht gnáthóga éagsúla ar fud an chontae lena n-áirítear roinnt atá faoi chosaint faoin Treoir um Ghnáthóga/a bhfuil Spéis Chaomhnaithe Speisialta acu do Chontae Chorcaí/ a bhfuil luach bithéagsúlachta áitiúil acu nó atá mar chuid de dorchla éiceolaíoch. Ba cheart na gnáthóga seo a choinneáil/ a chomhtháthú i bhforbairtí nuair is féidir.
- 1.4.60 Is í An Dubhabhainn féin an phríomhghné de luach bithéagsúlachta i Mainistir Fhear Maí. Mar a dúradh cheana, tá an abhainn ainmnithe mar Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta. Tá ardluach éiceolaíoch ag baint leis agus é ag tacú le raon gnáthóg agus speiceas, lena n-áirítear Bradán, Loimpre, Piardóg, Madra Uisce agus Diúilicín Péarla Fionnuisce.
- 1.4.61 Chomh maith leis an bpríomhdorchla abhann, sainaitníodh cúig limistéir bithéagsúlachta áitiúla laistigh de theorainn lonnaíochta Mhainistir Fhear Maí mar chuid de staidéir éiceolaíochta bonnlíne a rinne Atkins thar ceann Chomhairle Contae Chorcaí i 2018. Ina measc seo tá gnáthóga a bhaineann le dorchla na habhann, roinnt limistéir coillearnaí, lena n-áirítear limistéir a cuireadh le déanaí ar feadh mhótarbhealach an M8 agus roinnt lochán beag. Tá na gnéithe seo ionchorpraithe i gcóras bonneagair ghlais agus féachann an plean seo leis na ceantair seo agus gnéithe eile a bhfuil luach éiceolaíoch leo a chosaint chomh fada agus is féidir. I measc na réimsí tá:
1. Coillearnach Barnane, in aice leis an Abhainn Dubh ina bhfuil meascán de bhuaircínigh leathanleithleacha, measctha agus dair-coillearnach fuinseoige. (lonnaithe i FY-GC-01)
 2. Tá Bernard's Well Swam & Woodland comhdhéanta de chlúdach crann nach beag, féarthailte leathnádúrtha, agus roinnt seascann agus tá cuid acu laistigh de "Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Duibhe. (lonnaithe i FY-GC-02)
 3. Locháin. Tá dhá lochán laistigh de theorainn an bhaile agus iad timpeallaithe ag féarach agus/nó coillearnach leathanduilleach. (lonnaithe i FY-GC-04 agus ó thuaidh ó FY-R-05)
 4. Conair Éiceolaíochta An Currach Mór & Ráth Shiall, lena n-áirítear coillearnacha neamhaibí agus féarthailte leathnádúrtha. Moltar dul i gcomhairle le baill d'fhoireann tírdhreacha agus cothabhála TII chun a gcuspóirí don cheantar a chomhlíonadh, ar aon dul le bearta um chosc dóiteáin srl. (lonnaithe i FY-GC-10, feadh teorainn thoir FY-R-01 agus teorainn thiar FY-I-01)
 5. Cuimsíonn Coillearnach Ardtalún coillearnacha leathanduilleacha agus buaircíní timpeallaithe ag féarach leathnádúrtha agus laistigh de 500 m ó choillearnach mhór ó dheas. (lonnaithe i FY-GC-13)
- 1.4.62 Ritheann An Dubhabhainn trí lár na lonnaíochta, SAC (002170). Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go dtacaíonn An Dubhabhainn i gcógaracht an limistéir bithéagsúlachta áitiúil le diúilicíní péarla fionnuisce. Tá an Madra Uisce agus Bradán an Atlantaigh i measc na speiceas suntasach eile.

Cuspóirí Ginearálta

1.4.63 Baineann na cuspóirí ghinearálta seo a leanas le gach togra forbartha do Mhainistir Fhear Maí. Caithfidh forbairt a mholtar sna ceantair seo cloí leis na cuspóirí eile in **Imleabhar a hAon agus a Dó** den Phlean seo.

Cuspóirí an Phlean Forbartha Contae: CB Mhainistir Fhear Maí Cuspóirí Ginearálta do Mhainistir Fhear Maí	
Cuspóir Uimh.	
FY-GO-01	Plean forbartha le cur ar chumas Mhainistir Fhear Maí a spriocdhaonra de 8,351 duine a bhaint amach. Cothromaíocht a sholáthar idir soláthar úsáidí tithíochta agus fostaíochta sa bhaile, chun tacú le forbairt Mhainistir Fhear Maí mar cheann scribe comhtháite cónaithe/oibre.
FY-GO-02	D'fhonn fás inbhuanaithe an daonra a chinntiú agus tacú leis an bhforbairt a mholfar in GO-01, caithfear bonneagar uisce agus fuíolluisce iomchuí agus inbhuanaithe a chinntiú a chinnteoidh cuspóirí an Phlean Bainistíochta Abhantraí ábhartha agus Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire agus Limistéar Cosanta Speisialta Inbhear na hAbhann Móire, a sholáthar agus a bheith ag feidhmiú sula gcuirfear tús le haon sceitheadh ón bhforbairt. Caithfidh bonneagar fuíolluisce a bheith in ann déileáil le doirteadh chun a chinntiú nach dtiteann cáilíocht an uisce sa docharlach glactha faoi na leibhéil a cheanglaítear de réir dlí.
FY-GO-03	Áirítear ar bhonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Mhainistir Fhear Maí a chonairí abhann, crainn aibí, bogaigh, coillearnacha, Limistéar Faoi Chaomhnú Speisialta An Dhubhabhainn, agus Limistéar Faoi Chosaint Speisialta An Dhubhabhainn Caladh. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin sa chás go mbeidh sé léirithe go bhfuil sí ag lúí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.
FY-GO-04	Ba cheart go gcuirfeadh gach forbairt le nascacht fheabhsaithe, sábháilte do choisithe agus do rothaithe agus ba cheart go n-áireodh sé moltaí maidir le bealaí rochtana feabhsaithe do choisithe/rothair, soláthar cosáin nua nó feabhsú cosáin reatha agus soláthar áiseanna nó rothaithe, mar is cuí.
FY-GO-05	Tacú le cur i bhfeidhm Staidéar Bainistíochta Tráchtá Mhainistir Fhear Maí agus Straitéis Siúlóide agus Rothaíochta Mhainistir Fhear Maí atá leagtha amach i mBailte Taistil Gníomhacha.
FY-GO-06	Cosaint agus feabhas a chur ar shaintréithe tírdhreacha tarraingteach an bhaile. Carachtar lár an bhaile a chaomhnú agus a fheabhsú (lena n-áirítear sainghné speisialta na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta) trí fhoirgnimh stairiúla, grúpaí foirgneamh, an patrún sráide reatha, crios acmhainneachta seandálaíochta, méid ceapach agus scála a chosaint agus forbairt chuí a spreagadh sa bhaile.
FY-GO-07	Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suíomhanna oiriúnacha do sholáthar breise spóirt, áineasa agus spáis oscailte, lena chinntiú go bhfuil soláthar dá leithéid comhordaithe i gceart le cineálacha eile forbartha agus le beartais eile úsáide talún, agus chun spás oscailte agus talamh eile a bhfuil luach caitheamh aimsire nó taitneamhachta ag baint leo a chosaint.
FY-GO-08	Caithfidh gach togra forbartha laistigh de na ceantair a aithnítear a bheith i mbaol tuilte cloí le hImleabhar a haon den Phlean seo. I bhforbairt phleanála atá suite in aghaidh an tsrutha ón limistéar cosanta i Mainistir Fhear Maí, caithfidh aird chuí a thabhairt freisin ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag forbairt tuilte le sruth, agus an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige ar an limistéar cosanta go háirithe.
FY-GO-09	De réir na gCuspóirí i gCaibidil 11 d'Imleabhar a hAon den Phlean seo, beidh ar gach forbairt nua foráil a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SuDs) agus bonneagar uisce stoirme imleor a sholáthar. Ba chóir bainistíocht agus diúscairt uisce dromchla a phleanáil ar bhealach comhtháite agus aird á tabhairt ar úsáid talún, cáilíocht uisce, taitneamhacht agus feabhsúcháin gnáthóige mar is cuí.
FY-GO-10	Tacú le leathnú na n-áiseanna oideachais bunscoile agus iar-bhunscoile sa bhaile.

Cuspóirí Speisialta

1.4.64 Tá na cuspóirí criosaithe sainsuíomh do Mhainistir Fhear Maí leagtha amach sa tábla thíos agus iad grúpáilte de réir cineáil úsáide talún.

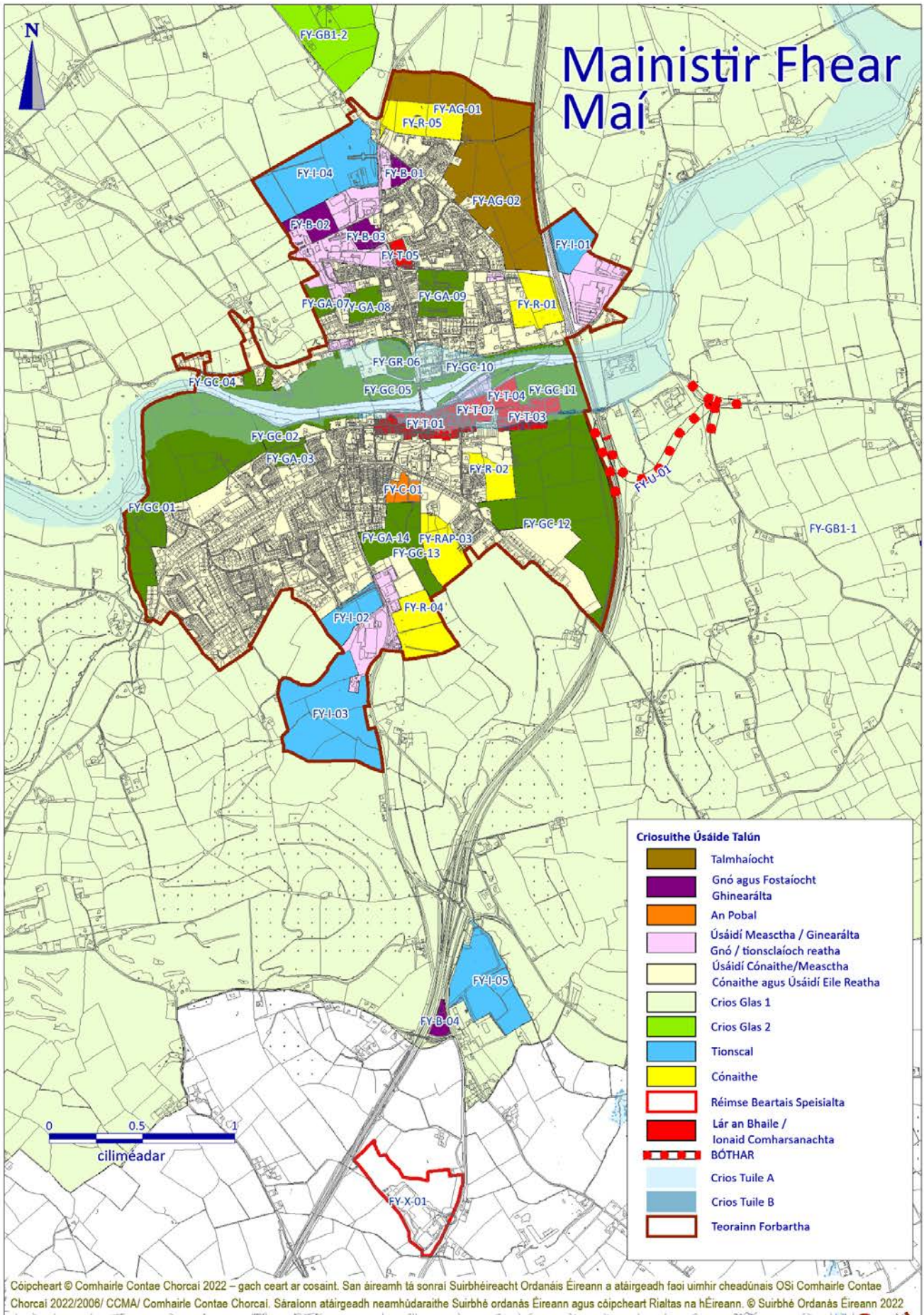
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		^TIA agus RSA Riachtanach
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Soláthar Breise Cónaithe/Cónaithe		
FY-R-01	Forbairt cónaithe meándlúis A agus an rogha tailte a sholáthar (suas le 1.6 ha) do bhunscoil. Ba cheart maolán crann 20 m ar a laghad a sholáthar feadh teorainn thoir an láithreáin. Tá maolán 50 méadar ó teorainn thuaidh an láithreáin le soláthar mar gheall ar líonadh talún a bheith ann. Ba cheart do thograí bearta chun cosaint in aghaidh drochthionchar ar bith (tionchair torainn san áireamh) ón M8 atá tadhach agus déanfar soláthar leo do thailte a theastódh, b'fhéidir, ar an suíomh seo i gcomhair feabhsúcháin bóthair amach anseo. Ba cheart na gnáthóga atá ar an láithreán a chosaint/feabhsú freisin agus iad a ionchorprú i bhforbairt nua. Ba cheart breithniú a dhéanamh freisin ar chónagaracht an tsuíomh don cheantar bithéagsúlachta áitiúil don Abhainn Mhór agus do dhorchla na craobh-aibhneacha.	2.8
FY-R-02	Forbairt cónaithe meándlúis A lena n-áirítear an rogha chun óstán a sholáthar ar thaobh thiar an tsuíomh le héadanas ar Chnoc Richmond. Soláthrófar soláthar do nasc coisithe idir na tailte soir agus an bóthar poiblí. Ba cheart go gcinnteodh tograí forbartha go gcosnaítear séadchomhartha náisiúnta COO5448 ar an láithreán.	3.6
FY-RAP-03	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Ba cheart go n-áireodh moltaí soláthar do nascacht coisithe agus rothaithe ón spás oscailte agus tailte nua cónaithe siar agus thiar theas tríd an bhforbairt seo.	5
FY-R-04	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B. Ba chóir go ndéanfadh an scéim foráil d'fhorbairt spás oscailte gníomhach lena n-áirítear páirceanna imeartha. Ba cheart go n-áireodh moltaí soláthar do nascacht coisithe agus rothaithe ón bhforbairt chun nascadh isteach leis an spás oscailte agus tailte nua cónaithe lastuaidh agus soir ó thuaidh. Ba cheart na gnáthóga atá ar an láithreán a chosaint/feabhsú freisin agus iad a ionchorprú i bhforbairt nua. Ba cheart breithniú a dhéanamh freisin ar chónagaracht an láithreáin do cheantar bithéagsúlachta áitiúil dorchla na hAbhann Móire & craobh-aibhneacha.	7.4
FY-R-05	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Tá forbairt an tsuíomh seo ag brath go háirithe ar mhodh inghlactha do dhoirteadh uisce dromchla a sholáthar. Ba chóir go mbreathnódh tograí forbartha ar an lochán atá ar an tsuíomh reatha a ionchorprú mar chuid de réiteach SUDs don tsuíomh.	7.4
Gnó agus Fostaíocht Ghinearálta		
FY-B-01	Úsáid ghnó chun freastal ar thionscal éadrom agus aonaid ghorlainne.	1.48
FY-B-02	Tá an tsuíomh seo oiriúnach le haghaidh úsáidí gnó agus fostaíochta ghinearálta lena n-áirítear tionscal éadrom, aonaid ghorlainne, seomraí taispeántais carranna agus trádstóráil miondíola.	3.52
FY-B-03	Tá an tsuíomh seo oiriúnach le haghaidh úsáidí gnó agus fostaíochta ghinearálta lena n-áirítear tionscal éadrom, aonaid ghorlainne, seomraí taispeántais carranna agus trádstóráil miondíola.	2.25
FY-B-04	Úsáid Ghnó Ba cheart go n-áireodh Moltaí Forbartha bearta chun aon drochthionchar (lena n-áirítear tionchair torainn) ón M8 tadhach agus mionphlean tírdhreacha chun forbairt ón M8 a cheilt. Measúnú Tionchair Tráchta agus Iniúchadh ar Shábháilteacht ar Bhóithre ag Teastáil.	1.27

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		^TIA agus RSA Riachtanach
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Tionscal		
FY-I-01	Éascú a dhéanamh ar leathnú na húsáide tionsclaíochta atá ann cheana féin. Ba cheart go gcuimseodh tograí bearta chun garda a dhéanamh i gcoinne aon drochthionchar (lena n-áirítear tionchair torainn) ón M8 tadhach agus soláthar a dhéanamh do thailte féideartha a theastaíonn ar an láithreán seo le haghaidh feabhsaithe bóithre amach anseo. Ba cheart go ndéanfadh tograí le haghaidh forbartha soláthar do mhaolán feadh theorainn an iarthair chun Conair Éiceolaíochta An Currach Mór agus Ráth Shiall a chosaint.	5.49
FY-I-02	Úsáidí tionsclaíochta atá oiriúnach do thionscal neamhspleách nó d'úsáid tionsclaíoch éadrom agus trádstórála. Is rogha oiriúnach é an suíomh seo freisin d'óstán a bhfuil aghaidh Bhóthar Chorcaí air.	5.20
FY-I-03	Tá an suíomh seo oiriúnach d'úsáidí tionsclaíochta meánmhéide agus mórmhéide lena n-áirítear trádstóráil agus dáileadh. Tá Measúnú tráchta agus Iompair le cur faoi bhráid an Údaráis Phleanála le haon tograí forbartha don suíomh.^	22.92
FY-I-04	Tá an suíomh seo oiriúnach d'úsáidí tionsclaíochta meánmhéide agus mórmhéide, úsáidí trádstórála/dáilte ar mhórsála agus faoi réir tástála seicheamhach, oifigí ghinearálta neamh-mhiondíola. Ghlacfaí i bprionsabal freisin le hóstán a sholáthar ar an taobh thoir den suíomh le héadanas ar Bhóthar Bhaile Átha Cliath. Ba chóir go mbreathnódh tograí forbartha ar an lochán atá ar an suíomh reatha a ionchorprú mar chuid de réiteach SUDs don suíomh.	19.91
FY-I-05	Forbairt thionsclaíoch. Ba chóir go n-áireofaí i moltaí plean mionsonraithe tírdhreachaithe agus SuDS ar an suíomh chun uisce dromchla a bhainistiú. Trasnaíonn Sruth Shanowennadrimina, a scaoileann amach chuig An Bhríd (cuid de Limistéar Faoi Chaomhnú Speisialta An Dhubhabhainn) an suíomh. Déanfaidh tograí forbartha soláthar do chosaint an tsruthchúrsa agus a chríos bruchánach a bhaineann leis.^	19.91
Lár an Bhaile		
FY-T-01	Lár an Bhaile atá ann cheana féin, an príomhshuíomh le haghaidh miondíola agus úsáidí measctha eile a sholáthraíonn earraí agus seirbhísí don phobal. Suíomh is fearr le haghaidh forbairt miondíola nua.*	7.42
FY-T-02	Chun freastal ar leathnú seicheamhach lár an bhaile. Forbairt a chuimseoidh meascán cothromaithe cuí d'úsáidí lár an bhaile agus chun soláthar a dhéanamh do nascacht agus tréscailteacht imleor le criosanna eile i lár na mbailte.*^	1.71
FY-T-03	Éascú a dhéanamh ar leathnú seicheamhach lár an bhaile atá ann cheana féin. Forbairt a chuimseoidh meascán cothromaithe cuí d'úsáidí lár an bhaile agus chun soláthar a dhéanamh do nascacht agus tréscailteacht imleor le criosanna eile i lár na mbailte.*^	4.49
FY-T-04	Chun freastal ar leathnú seicheamhach lár an bhaile. Forbairt a chuimseoidh meascán cothromaithe cuí d'úsáidí lár an bhaile agus chun soláthar a dhéanamh do nascacht agus tréscailteacht imleor le criosanna eile i lár na mbailte.*^	1.85
FY-T-05	Ionad Comharsanachta Reatha.	1.15
An Pobal		
FY-C-01	Spás oscailte áineasa reatha.	2.22

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		^TIA agus RSA Riachtanach
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Infreastruchtúr Glas		
FY-GC-01	Spás oscailte chuig caitheamh aimsire poiblí neamhfhoirmiúil. Tá cuideanna den chrios seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus tá siad i dtuilemhá na habhann. Tacaíonn an ceantar le gnáthóga lena mbaineann luach éiceolaíoch. Ba cheart na ceantair seo, lena n-áirítear imeall bruchánach, a chosaint, níl siad oiriúnach le haghaidh forbartha.*	37.91
FY-GC-02	Spás oscailte chuig caitheamh aimsire poiblí neamhfhoirmiúil. Tá cuideanna den chrios seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus tá siad i dtuilemhá na habhann. Tacaíonn an ceantar le gnáthóga lena mbaineann luach éiceolaíoch. Ba cheart na ceantair seo lena n-áirítear imeall bruchánach, a chosaint, níl siad oiriúnach le haghaidh forbartha.*	4.09
FY-GA-03	Spás oscailte ina bhfuil taitneamhacht spóirt atá ann cheana féin.	1.72
FY-GC-04	Spás oscailte. Tá cuideanna den chrios seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus níl na ceantair seo oiriúnach le haghaidh forbartha. Go háirithe, Ba cheart aird a thabhairt ar chosaint na Madraí Uisce agus a láithreacha pórúcháin ar thaobh na habhann. Tá cuid de na tailte seo sa tuilemhá.*	13.27
FY-GC-05	Spás oscailte chuig caitheamh aimsire poiblí neamhfhoirmiúil. Tá cuideanna den chrios seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus tá siad i dtuilemhá na habhann. Tacaíonn an ceantar le gnáthóga lena mbaineann luach éiceolaíoch. Ba cheart na ceantair seo, lena n-áirítear imeall bruchánach, a chosaint, níl siad oiriúnach le haghaidh forbartha.*	3.03
FY-GR-06	Páirc an Bhaile agus Ceantar Taitneamhachta.*	3.26
FY-GA-07	Páirceanna Imeartha agus páirceáil le haghaidh úsáid fóillíochta agus aird á tabhairt ar struchtúir chosanta ar an láithreán nó ar imeall an láithreáin, agus stádas an láithreáin mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta.	2.33
FY-GA-08	Páirceanna Imeartha agus páirceáil le haghaidh úsáid fóillíochta agus aird á tabhairt ar struchtúir chosanta ar an láithreán nó ar imeall an láithreáin, agus stádas an láithreáin mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta.	3.01
FY-GA-09	Páirceanna imeartha agus páirceáil le haghaidh úsáid fóillíochta agus aird á tabhairt ar na struchtúir chosanta ar nó ar an teorainn leis an suíomh agus stádas an láithreáin mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta, ag tabhairt aird chuig úsáidí reatha ar an láithreán.	6.15
FY-GC-10	Spás oscailte chuig caitheamh aimsire poiblí neamhfhoirmiúil. Tá cuideanna den chrios seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus tá siad i dtuilemhá na habhann. Tacaíonn an ceantar le gnáthóga lena mbaineann luach éiceolaíoch. Ba cheart na ceantair seo, lena n-áirítear imeall bruchánach, a chosaint, níl siad oiriúnach le haghaidh forbartha.*	4.04
FC-GC-11	Spás oscailte chuig caitheamh aimsire poiblí neamhfhoirmiúil. Tá cuideanna den chrios seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus tá siad i dtuilemhá na habhann. Tacaíonn an ceantar le gnáthóga lena mbaineann luach éiceolaíoch. Ba cheart na ceantair seo, lena n-áirítear imeall bruchánach, a chosaint, níl siad oiriúnach le haghaidh forbartha.*	8.73
FY-GC-12	Cuireann an láithreán seo go mór le suíomh Mhainistir Fhear Maí.*	38.93
FY-GC-13	Spás Oscailte agus láithreán conláiste. D'fhéadfadh deis a bheith ann nascacht a sholáthar idir ceantair chónaithe nua soir agus siar ón suíomh.	4.09
FY-GA-14	Spás Oscailte ina bhfuil páirceanna spóirt atá ann cheana féin.	5.46

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		^TIA agus RSA Riachtanach
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Cuspóir Fónais		
FY-U-01	Sliosbhóthar molta don seachbhóthar. Tá an bóthar beartaithe seo laistigh de chóngaracht do Limistéar Faoi Chaomhnú Speisialta Abhainn an Dhubhabhainn agus do Limistéar Faoi Chosaint Speisialta Caladh an Dhubhabhainn agus beidh air a bheith deartha go cúramach chun a chinntiú go seachnófar tionchair ar na suíomhanna seo. Baineann FY-GO-03 leis seo	-
Talmhaíocht		
FY-AG-01	Talmhaíocht.	15.31
FY-AG-02	Talmhaíocht.	25.07
Réimse Beartais Speisialta		
FY-X-01	Leathnú ar na háiseanna Marglanna atá ann cheana féin agus soláthar Lárionad TNG. Tá sruthán an Fhearainn Thuaidh suite ar theorainn theas an limistéir seo. Doirtheann an sruthán seo go dtí an Bhríde atá mar chuid de SAC na hAbhann Móire. Déanfaidh tograí forbartha soláthar do chosaint an tsrutháin agus a chríos bruchánach a bhaineann leis.^	15.11

Mainistir Fhear Maí

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordánas Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSi Comhairle Contae Chorcaí 2022/2008/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdaraíthe Suirbhé ordánas Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordánas Éireann 2022.

1.5 Baile Mhistéala

Fís agus Comhthéacs Straitéiseach

- 1.5.1 Is í an fhís do Bhaile Mhistéala thar shaolré an phlean seo ná daonra an bhaile a threisiú de réir spriocanna forordaithe; deiseanna fostaíochta a bharrfheabhsú ag láithreacha cuí laistigh den teorainn forbartha ag féachaint do ghairneacht an bhaile do chonair an M8 agus a shuíomh straitéiseach laistigh de Chúige Mumhan; leibhéal cuí d'áiseanna tacaíochta pobail agus áineasa a sholáthar chun freastal ar riachtanais an daonra agus a chinntiú go n-urramaíonn forbairt nua creatlach suntasach stairiúil agus ailtireachta an bhaile.

Comhthéacs Aitiúil

- 1.5.2 Tá Baile Mhistéala suite 52 km lastuaidh de Chathair Chorcaí ag a dtrasnaíonn bealach an M8 Corcaigh Baile Átha Cliath agus bealach tras-tíre an N73 a nascann é le Mala, rud a thugann rochtain iontach ar an ngréasán bóithre náisiúnta. Tá Baile Mhistéala ar cheann de na bailte is faide ó thuaidh sa chontae, suite i ngleann leathan torthúil agus i lár an "Machaire Méith na Mumhan" i gCúige Mumhan.
- 1.5.3 Tá Baile Mhistéala ar cheann de na samplaí is luaithe agus is fearr in Éirinn de bhaile pleanáilte Seoirseach. Tá oidhreacht tharraingteach ailtireachta aige agus leagan amach dronuilleogach eangaí a fhrámaíonn radhairc tharraingteacha ar phríomhfhoirgnimh stairiúla agus ar an tuath máguaird lena n-áirítear na Gaibhlte agus Cnoic na Dairthí ó thuaidh agus Cnoic Chill Uird ó dheas. Tá an phríomhshráid an-leathan sa treo thuaidh agus theas agus tá sráideanna níos lú trasna uirthi. Tá dhá chearnóg mhóra sa bhaile, ceann acu i stíl Sheoirseach agus úsáidtear an ceann eile le haghaidh margaidh i Lár na príomhshráid. Tá maoiniú curtha ar fáil faoin gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe le haghaidh feabhsaithe riochta poiblí ar Cheathrú Seoirseach Bhaile Mhistéala, lena n-áirítear Sráid Sheoirse, Sráid an Rí, Cearnóg an Rí, agus ceantair Chearnóg an Mhargaidh Nua. Marcálann Abhainn Ghreadóg agus a tuilemhá imeall thoir an bhaile agus téann sé trí cheantar tionsclaíochta den chuid is mó lastuaidh de lár an bhaile áit nach bhfuil ach pointe idirlinne amháin ann. Níl an srian céanna ar dheisceart agus iarthar an bhaile.
- 1.5.4 Is baile beag oidhreachta é, le daonra de 3,740 i 2016, ach tá cúlchríoch mór talmhaíochta aige agus bonn láidir fostaíochta atá dírithe ar phróiseáil bainne agus ar tháirgeadh ime agus cáise. Tá fás leanúnach tagtha ar an mbaile le fiche bliain anuas. Déantar soláthar réasúnta maith don bhaile trí áiseanna oideachais, pobail agus áineasa agus is láthair chónaithe agus fostaíochta tarraingteach agus áisiúil é ag freastal ar chúlchríoch mhór tuaithe. Is ionad tábhachtach fostaíochta agus sóisialta é Baile Mhistéala i dtuaisceart an chontae agus is baile margaidh a bhfuil cáil air. Tá sé aitheanta mar gheall ar an oidhreacht suntasach agus mar bhaile a thacaíonn le daoine scothaosta.

Daonra agus Tithíocht

- 1.5.5 Déanann an straitéis do Bhaile Mhistéala, mar atá leagtha amach i gcroí-straitéis **Imleabhar a hAon** den Phlean seo, foráil d'fhás daonra an bhaile go 4,674, rud a léiríonn fás de 934 duine ar fhigiúirí Dhaonáireamh 2016 (3,740). Chun freastal ar an leibhéal fáis seo, beidh 357 aonad tithíochta breise ag teastáil. Is féidir thart ar 329 díobh seo a sholáthar mar dhlúthfhás laistigh de 800 méadar ó lár an bhaile.
- 1.5.6 I bpleananna roimhe seo, rinneadh limistéir suntasach de thalamh úrnua a chriosú ar imeall sheachtracha an bhaile. I bhfianaise spriocanna daonra agus tithíochta an Phlean seo, na deiseanna chun freastal ar fhás laistigh de lorg tógtha reatha an bhaile agus an talún oiriúnach le haghaidh forbartha ar dhlúis réasúnta, tá gá le níos lú talamh úrnua thar thréimhse an phlean seo.
- 1.5.7 I Bhaile Mhistéala, is féidir thart ar 329 aonad a sholáthar go héasca laistigh de lorg tógtha reatha an bhaile trí úsáid a bhaint as láithreáin inlíonta, suíomhanna deise, athúsáid stoc folamh, láithreáin úrnua, agus urláir uachtaracha srl. Tá an cineál seo forbartha thar a bheith inmhianaithe ó thaobh tacú le pobail atá ann cheana féin agus beogacht cheantar lár an bhaile a choinneáil. De ghnáth is féidir le forbairt dá leithéid leas a bhaint as cóngarach do sheirbhísí agus áiseanna pobail atá ann cheana féin. Is féidir na haonaid eile a bhaint amach agus láithreáin úrnua a chriosú chun críocha cónaithe. Laistigh de Bhaile Mhistéala, tá soláthar déanta do sholáthar talún cónaithe de 23.55 ha. thart. chun freastal ar an leibhéal seo soláthair agus fáis tithíochta.
- 1.5.8 Léiríonn figiúirí Dhaonáireamh 2016 go bhfuil comhdhéanamh tithíochta Bhaile Mhistéala comhdhéanta go príomha de thithe (88.5%) agus árasáin (9.1%). Tá méadú 1.2% tagtha ar chónaí árasáin agus tá tithíocht phríobháideach 57% úinéirí áitithe. Is ionann tithíocht shóisialta agus 17% den stoc. Tháinig laghdú 5% ar áitíocht úinéara ar an iomlán.
- 1.5.9 Teastaíonn infheistíocht bhreise ó fhorbairt an tsoláthair talún seo maidir le huasghrádú seirbhísí fuíolluisce agus soláthar uisce chomh maith le huasghrádú a dhéanamh ar bhonneagar bóithre, áiseanna coisithe agus rothaíochta.
- 1.5.10 Glactar le tithe altranais go ginearálta ar thalamh atá criosaithe le haghaidh úsáide cónaithe nó is féidir iad a sholáthar freisin ar láithreáin oiriúnacha eile laistigh den teorainn forbartha.

Tábla 3.1.6 Daonra Bhaile Mhistéala, Tithíocht agus Ceantar Talún Cónaithe

	Daonra agus Riachtanas Tithíochta			Aonaid an tSoláthair Tithíochta	
	Daonra de réir Dhaonáireamh 2016	Spríoc don Daonra (go dtí 2028)	Aonaid Nua ag Teastáil (go dtí 2028)	Soláthar Tithíochta ó Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha, Suíomhanna Dlúthfháis san áireamh	Soláthar Tithíochta ó Shuíomhanna Soláthair Bhreise Cónaithe
Baile Mhistéala	3,740	4,674	357	357	90

Tábla 3.1.7 Daonra Bhaile Mhistéala 2006-2028

Ainm	Daonáireamh 2006	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Spríoc Beartaithe go 2028
Baile Mhistéala	3,365	3,677	3,740	4,674

Suíomhanna Athfhoráis

1.5.11 Laistigh de na ceantair thógtha reatha i mBaile Mhistéala, tá trí shuíomh athnuachána sainaitheanta. Is suíomh ardaithe é an chéad cheann atá tadhlaigh le lár an bhaile a bhainfeadh leas as athnuachán iogair. Cuimsíonn an limistéar a sainaitheann, lena n-áirítear an t-iar chlochar tíolactha agus an talamh tadhlaigh leis, struchtúr cosanta agus roinnt foirgneamh tréigthe, cuid acu atá liostaithe ag an NIAH lena mbaineann tábhacht réigiúnach. Is suíomh úrnua inlíonta é an dara ceann idir Sráid na hEaglaise agus Sráid Shéamais, agus tá an tríú ceann faoi láthair ag an Stáisiún Dóiteáin.

Tábla 3.1.8 Limistéir Athnuachána i mBaile Mhistéala

Mapa den Achar Athfhoráis	Tuairisc
	<p>MH-RA-01 Iar-Chlochar Suíomh ardaithe in aice le Lár an Bhaile, ina bhfuil dhá theach cónaithe as úsáid agus iar-thalamh agus struchtúr chlochair. Áiríonn sé geata isteach an tséipéil ar struchtúr cosanta é, agus iar-clochar agus séipéal an chlochair a cuireadh i láthair (struchtúr liostaithe de chuid an NIAH a bhfuil tábhacht réigiúnach leo). Poitéinseal d'athfhorbairt iogair ar bhealach a thugann meas ar struchtúr chosanta ar an suíomh.</p>

Tábla 3.1.8 Limistéir Athnuachána i mBaile Mhistéala

MH- RA -02 Láithreán úrnua ag nascadh Sráid Shéamais agus Sráid na hEaglaise
Ceanglaíonn an láithreán seo dhá shráid thábhachtach áit a bhfuil deis ann forbairt chónaithe d'ardchaighdeán inlíonta a fhorbairt a bheadh ag teastáil chun carachtar an cheantair a léiriú le dlús cuí.

MH-RA-03 Stáisiún Dóiteáin
Tá an suíomh seo á áitiú ag Stáisiún Dóiteáin an bhaile faoi láthair. Tá poitéinseal mór ag an suíomh, mar gheall ar a shuíomh lárnach, d'fhorbairt chónaithe inlíonta íogair nua nuair a athlonnaithe an Stáisiún Dóiteáin go suíomh nua

Comhforbairt Áite

- 1.5.12 Tá Baile Mhistéala ar cheann de na samplaí is fearr de bhaile pleanáite Seoirseach in Éirinn agus tá an leagan amach bunaidh coinnithe aige le breis agus dhá chéad bliain. Leag larlaí Kingston amach an baile ar dtús ag deireadh an 18ú haois agus tús an 19ú haois le cúlra álainn sléibhte sa chomharsanacht. Tá a charachtar uathúil féin ag an mbaile agus is oidhreacht chultúrtha é a chuidíonn le hómós láidir áite a thabhairt. Léirítear an suntasach ag an líon ard foirgneamh atá liostaithe ar Thaifead ar Dhéanamhais Chosanta agus ag fairsinge na n-ainmniúchán Limistéir Chaomhantais Ailtireachta a chuimsíonn an chuid is mó de lár an bhaile. Féachann an plean seo le spreagadh a thabhairt d'athúsáid/athchóiriú/athfhorbairt báuil nó athsholáthar áitribh fholmha agus tearc-úsáidte laistigh de cheantar lár an bhaile chun freastal ar riachtanais úsáidí nua lár an bhaile. Beidh struchtúir chosanta faoi réir ag cosaint reachtúil, agus beidh an bhéim ar shláine fhisiciúil agus suíomh na bhfoirgneamh seo a chaomhnú. Ba cheart go soláthródh soláthar aghaidheanna siopaí/comharthaíochta, fóntais, agus úsáid ábhar laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta lár an bhaile sráid-dreach níos airde agus timpeallacht mhiondíola lár an bhaile.
- 1.5.13 Tá sé rithábhachtach go bhfreagróidh forbairt nua laistigh den bhaile do charachtar uathúil Bhaile Mhistéala trí úsáid a bhaint as raon de thiopeolaíochtaí agus dearáí tógála cuí chun timpeallacht fhisiciúil ardháilíochta a chruthú atá nasctha go maith le croílár an bhaile mar atá. Tugtar treoir chomhforbartha áite breise mar chuid de **Chaibidil 3 Lonnaíochtaí agus Comhforbairt Áite** in **Imleabhar a hAon** den Plean seo.

Fearann Poiblí

- 1.5.14 Tagraíonn an Ríocht Phoiblí go ghinearálta do gach limistéar a bhfuil rochtain ag an bpobal air mar bhóithre, sráideanna, lánaí, páirceanna, cearnóga agus droichid agus spásanna oscailte. Is cuid thábhachtach d'fhéiniúlacht agus d'íomhá áite é an Ríocht Phoiblí agus bíonn tionchar aige ar cé chomh sábháilte agus chomh tarraingteach a mhothaíonn áit do na daoine a úsáideann é agus ar an méid ama is mian leo a chaitheamh ann. Mar sin is féidir le ríocht phoiblí tarraingteach a bheith ina bhuntáiste suntasach do bhaile, ag mealladh daoine, gnó agus infheistíocht chuig ceantar. Gné thábhachtach do ríocht phoiblí Bhaile Mhistéala is ea Cearnóg Nua an Mhargaidh.
- 1.5.15 Cuirfidh feabhsaithe ar na ceantair seo a leanas i mBaile Mhistéala leis na sócmhainní reatha agus feabhsófar na tréithe uathúla atá le tairiscint ag an mbaile:
- Cearnóg King agus Coláiste Kingston
 - Sráid Sheoirse
 - Coillearnach Choláiste Kingston
 - Ionad Ealaíne agus Oidhreachta Naomh Seoirse

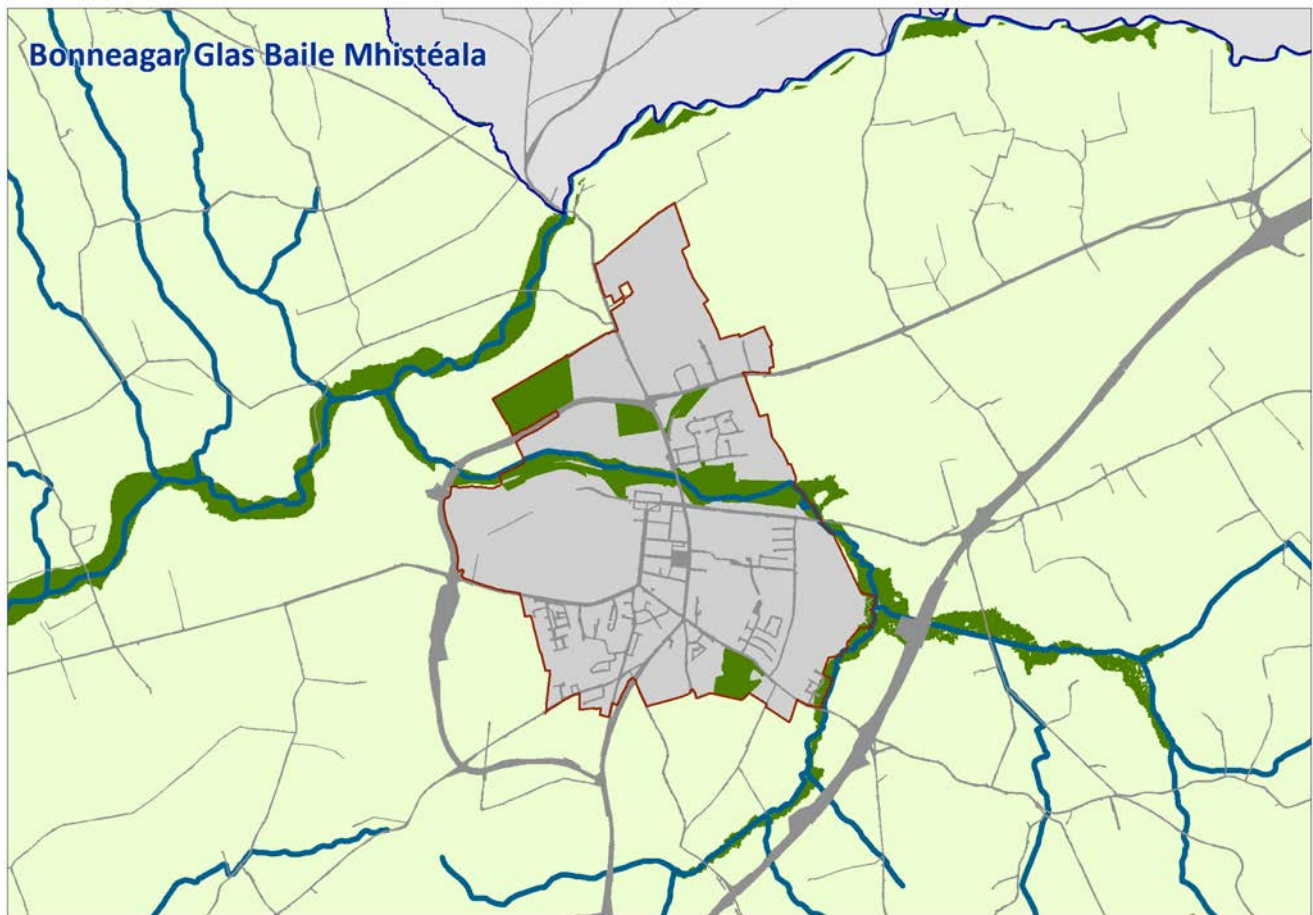
- 1.5.16 Ina theannta sin, tá Cearnóg Nua an Mhargaidh ina sainghné suntasach den ríocht phoiblí laistigh de chroicheantar miondíola an bhaile. Chuirfeadh feabhsú an cheantair seo go mór le timpeallacht an bhaile.

Seirbhísí Sóisialta agus Pobail

- 1.5.17 Oideachas - Tá trí mheánscoil agus ceithre bhunscoil ag freastal ar an mbaile faoi láthair. Má bhaintear amach iad, beidh gá le bunscóil bhreise a chur ar fáil do na spriocanna daonra pleanáilte atá leagtha amach don bhaile agus tá suíomh dó seo curtha in áirithe sa phlean seo. Tá scoileanna inghlactha freisin laistigh de chatagóirí úsáide talún mar limistéir chónaithe/lár an bhaile.
- 1.5.18 Spás Oscailte, Spóirt agus Cultúrtha - Tá soláthar maith déanta don bhaile trí áiseanna spóirt agus limistéir áineasa. I measc na spóirt a ndéantar freastal orthu faoi láthair tá GAA, rugbaí, sacar, leadóg, galf agus galf dhá mhaide. Soláthraíonn páirc an bhaile, clós súgartha agus cosáin siúlóide, lena n-áirítear 3 chonair stairiúla faofa ag Bord Fáilte, sócmhainn áineasa suntasach don phobal. Baineann an pobal leas freisin as soláthar ionad pobail agus leabharlann poiblí. Teastóidh soláthar feabhsaithe d'áiseanna áineasa agus cultúrtha de bharr fás an daonra.
- 1.5.19 I measc na seirbhísí eile laistigh den bhaile tá óstán, saoráid cúram sláinte príomhúil, stáisiún gardaí agus stáisiún dóiteáin.
- 1.5.20 Is é Baile Mhistéala ar cheann d'ocht mbaile i gContae Chorcaí mar aon le Cionn tSáile, Droichead na Bandan, an Cóbh, An Pasáiste, Beanntraí, Sráid an Mhuilinn agus An Ráth le Stádas a Aoisbhách. Tá sé mar aidhm ag an gclár tacaíocht agus cúnamh airgeadais a sholáthar do phobail chun tionscnaimh a Thacaíonn le Daoine Breacaosta a fhorbairt ar an mbaile.

Infreastruchtúr Glas

- 1.5.21 Tá roinnt limistéar sainithe le haghaidh feidhmeanna spáis oscailte éagsúla sa phlean seo, agus sainíodh cuid acu i bpleananna roimhe seo freisin. Tá líon suntasach crann aibí ar thalamh chriosaithe GC-01 a fheidhmíonn mar mhaolán tábhachtach amhairc do Chearnóg an Rí agus Coláiste Kingston agus na tailte seanbhunaithe tionsclaíochta ó thuaidh. Tá cuspóir sa limistéar seo freisin chun siúlóid taitneamhach a fhorbairt. Tá roinnt tailte criosaithe le haghaidh úsáid talmhaíochta.
- 1.5.22 Sainíodh tailte le haghaidh úsáidí de chineál spáis oscailte soir ó dheas ó lár an bhaile chun limistéir taitneamhach a sholáthar laistigh d'achar siúil ó na ceantair chónaithe atá ann cheana agus atá beartaithe.
- 1.5.23 Tá tailte in úsáid mar pháirceanna spóirt lastuaidh den bhaile criosaithe chun a dtábhacht mar chuid d'infreastruchtúr áineasa an bhaile a aithint agus chun iad a chosaint ó bhrú forbartha. Rinneadh bonneagar glas a chríosú ar a thuilleadh tailte in aice le Club GAA agus laistiar de le gur féidir an club a leathnú nó a úsáid d'úsáid spáis oscailte ghníomhach chomhchosúil.
- 1.5.24 Léiríonn léaráid figiúr 3.1.3 thíos an Bonneagar Glas i mBaile Mhistéala. Chun críche an phlean seo, tá an talamh atá criosaithe do spás oscailte roinnte ina thrí chineál Bonneagair Ghlais; Caitheamh Aimsire Glasa, Caomhnú Glas agus Limistéir Ghlais Ghníomhacha (Féach ar **Caibidil 18 Zonáil agus Úsáid an Talamh** le haghaidh tuilleadh sonraí). Athainmníodh na criosanna spáis oscailte chun freagra ar na criosuithe nua seo. Tá dhá chríosú Bonneagair Ghlais bhreise le cur san áireamh sa phlean roimhe seo. Tá MH-GC-01 le síneadh siar feadh Abhainn Ghreadóg chun bithéagsúlacht agus gnáthóga a bhfuil luach éiceolaíoch acu sa cheantar seo a chosaint. Mar an gcéanna, tá criosú breise MH-GC-05, curtha san áireamh chun an bhithéagsúlacht áitiúil ar na tailte ábhair a chur san áireamh.
- 1.5.25 Tá gréasán mór spásanna oscailte laistigh de theorainn na lonnaíochta, ar méideanna éagsúla iad, cuid acu ina bhfuil docharlaigh agus ag tacú le crainn aibí agus gnáthóga a bhfuil luach éiceolaíoch ag baint leo. Ba cheart crainn aibí agus gnáthóga a bhfuil luach éiceolaíoch leo a choinneáil, agus iad a ionchorprú go hígair i bhforbairt nua molta sna ceantair seo.

Figiúr 3.1.3- Léaráid Bonneagair Ghlais Bhaile Mhistéala

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.5.26 Feidhmíonn Baile Mhistéala mar ionad seirbhíse tábhachtach dá áitritheoirí agus mar chúlchríoch leathan a shíneann isteach i gCo. Thiobraid Árann agus mheasfaí é mar phríomh-mhol fostaíochta i gCorcaigh Thuaidh. Ag teacht leis an ordlathas fostaíochta a bhunaítear leis an bplean seo, díreann an straitéis do Bhaile Mhistéala ar é a fhorbairt mar ionad fostaíochta do bharcheantair áitiúil, le fás fostaíochta thar raon earnálacha chun tacú le fás daonra agus fostaíocht leathan lasmuigh den earnáil ghnó bia/talmhaíochta.
- 1.5.27 Cosúil le Mainistir Fhear Maí, ciallaíonn suíomh Bhaile Mhistéala ar chonair an M8 go bhfuil sé suite go maith chun infheistíocht fostaíochta a mhealladh agus go bhfuil sé oiriúnach go maith d'úsáidí dáileacháin. Déanann an Plean seo soláthar do sholáthar láidir talún fostaíochta, laistigh den bhaile, a chrisaíonn thart ar 111.36 heicteár talún le haghaidh úsáidí fostaíochta.
- 1.5.28 Tá stair fhada ag Baile Mhistéala san earnáil ghnó bia agus tá a cheantar tionsclaíochta seanbhunaithe suite soir ó thuaidh agus siar ó thuaidh ó lár an bhaile. Chomh maith leis sin, lastuaidh tá páirc thionsclaíoch agus páirc ghnó, le páirt-tógáil ar láithreacha agus talamh ar fáil chun freastal ar fhorbairt nua. Tá talamh ar fáil freisin le haghaidh forbairt tionscail agus gnó nua siar ó lár an bhaile le rochtain ar bhóthar faoisimh an iarthair. Is féidir leis na tailte seo raon úsáidí a éascú lena n-áirítear, gorlainne fiontraíochta agus tionscal éadrom mar iarracht cuidiú le héagsúlú a dhéanamh ar na deiseanna eacnamaíochta atá ar fáil sa bhaile.
- 1.5.29 Is fostóir suntasach é Dairygold laistigh den bhaile agus tá tailte críosaithe chun freastal ar mhéadú na saoráide Dairygold atá ann amach anseo. Tá go leor gnólachtaí beaga agus meánmhéide eile laistigh den Pháirc Ghnó agus den Eastát Tionsclaíochta atá ann cheana féin. Tá ionad dáileacháin réigiúnach ag Aldi ar an mbaile agus tá ceithre ollmhargadh/siopa miondíola lascaine chomh maith le rogha éagsúil d'fhiontair thráchtála lena n-áirítear díolachán carranna, éadaí, miondíol áise nideoige agus óstán seanbhunaithe. D'oscail Ornua monarcha táirgthe ime agus pacáistithe, Páirc Kerrygold, gar do shaoráid Dairygold i Meán Fómhair 2016 agus d'fhógair sé pleananna le déanaí chun an fhorbairt seo a leathnú amach anseo.
- 1.5.30 Aithníodh Líonra Agraibhia Thuaidh Chorcaí sa Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíochta, ag nascadh bailte mar an Ráth, Baile Mhistéala, Mainistir Fhear Maí agus Mala chun an tionscal bia agus dí a threisiú.
- 1.5.31 Tá soláthar maith talún fostaíochta ag an mbaile agus tá roinnt aonad folamh ar fáil laistigh de na Páirceanna Gnó agus Tionscail laistigh den bhaile.
- 1.5.32 Fágann suíomh straitéiseach an bhaile laistigh de Chúige Mumhan agus rochtain iontach ar chonair an M8 agus bealaí náisiúnta tánaisteacha agus réigiúnacha eile an baile tarraingteach d'úsáidí dáileacháin. Spreagfar leathnú na húsáide seo ag láithreacha forimeallacha cuí laistigh den bhaile. Tá tailte breise tionsclaíochta aitheanta lastuaidh den bhaile chun rogha láithreacha laistigh den bhaile a éascú d'fhorbairt dá leithéid.

- 1.5.33 Cuireann creatlach stairiúil agus suíomh na lonnáiachta acmhainneacht ollmhór turasóireachta ar fáil, ar cheart a chur chun cinn níos mó mar chuid de phacáiste turasóireachta níos leithne i gCorcaigh Thuaidh.
- 1.5.34 I ndaonáireamh 2016, tá méadú 11.15% tagtha ar fhostaíocht sa bhaile ó 2011 arb ionann é agus 144 duine breise fostaithe. Tá an laghdú difhostaíochta an-suntasach ag -37% agus is ionann é agus 126 níos lú daoine difhostaithe. Ba í an earnáil thráchtála agus trádála an earnáil fostaíochta ba mhó a bhí ag 27.7% d'fhostaithe (cé gur tháinig laghdú -2.7% air seo ó 2011) agus seirbhísí gairmiúla ag 18.4% ina dhiaidh sin. Tá níos mó ná leath de na poist i dDED Bhaile Mhistéala i seilbh daoine a chónaíonn lasmuigh de DED Bhaile Mhistéala. Mar sin féin, d'fhéadfadh soláthar níos mó deiseanna fostaíochta áitiúla cuidiú le laghdú a dhéanamh ar an ngá le taisteal lasmuigh den cheantar le haghaidh oibre.

Lár an Bhaile agus Miondíol

- 1.5.35 Freastalaíonn lár bhaile Mhistéala ar raon úsáidí lena n-áirítear miondíol, seirbhísí airgeadais agus gairmiúla, caiféanna, bialanna agus tithe tábhairne agus áiseanna pobail mar leabharlann, scoileanna, séipéil etc. Tá go leor áiteanna cónaithe i lár an bhaile freisin atá mar chuid den sráid-dreach traidisiúnta agus go leor ceantar cónaithe laistigh d'achar siúlóide ón bpríomhsráid. Tríd is tríd, tá croilár dlúth agus measartha bríomhar ag an mbaile le meascán maith úsáidí.
- 1.5.36 Maidir le rogha miondíola, déantar freastal ar an mbaile le raon maith siopaí áise (Supervalu, Tesco, Lidl agus Aldi) agus raon maith siopaí neamhspleácha, bialanna, caiféanna agus beáir a thugann a charachtar agus a fhéiniúlacht féin don bhaile. Cosúil le bailte eile, tá gné d'fholúntas laistigh de lár an bhaile, go háirithe feadh Shráid Chorcaí Uachtarach.
- 1.5.37 Príomhchuspóir don Phlean seo isea tacú le ról miondíola agus féiniúlacht Bhaile Mhistéala agus feabhas a chur ar neart agus beogacht lár an bhaile trí Shráid Chorcaí a choinneáil mar lárionad gníomhaíochta miondíola agus soláthar miondíola laistigh den chroilimistéar a mhéadú trí athúsáid/athfhorbairt d'fhoirgnimh tearcúsáidte. Spreagann an plean seo úsáidí fostaíochta oifig-bunaithe laistigh de cheantar lár an bhaile. Spreagfar forbairt freisin laistigh de na ceantair atá aitheanta mar láithreáin deise. Tá sé tábhachtach go bhfanann lár an bhaile ina áit tharraingteach chun cónaí ann chun úsáidí tairbhíúla a choinneáil ar bun i rith an lae agus tráthnóna agus spreagfar úsáid na n-urlár uachtarach d'fhorbairt nua laistigh de lár an bhaile le haghaidh úsáid chónaithe.
- 1.5.38 Tá suíomh tréigthe lastuaidh agus soir ó thuaidh ón ionad fóillíochta pobail a sholáthraíonn deis athnuachana. Sainnítear é seo mar Cheantar Athnuachána.
- 1.5.39 Aithníonn an tÚdarás Pleanála an tábhacht a bhaineann le Foirgneamh an Mhuilinn mar ghné stairiúil den bhaile, ar struchtúr cosanta é laistigh de chríos lár an bhaile. Thacódh an tÚdarás Pleanála le hathúsáid/athfhorbairt an fhoirgnimh seo, ar bhealach a bheadh ag teacht le forálacha **Chaibidil 11** agus **16 d'Imleabhar a hAon** den Phlean.
- 1.5.40 Tá deiseanna ann chun timpeallacht níos tarraingteach agus níos cairdiúla do choisithe a chruthú laistigh de lár an bhaile a dhaingneodh chomh maith carachtar stairiúil uathúil an bhaile mar áit chónaithe, oibre agus cuairte.
- 1.5.41 Taispeántar an limistéar criosaithe le haghaidh úsáidí lár an bhaile ar an léarscáil chriosaithe. Tá sé mar aidhm ag straitéis Lár an Bhaile sa phlean seo:
- An croilimistéar a chomhdhlúthú agus a neartú agus forbairt miondíola agus fostaíochta a chur in ord tosaíochta in áiteanna cuí.
 - Déan lár baile Bhaile Mhistéala ina shuíomh níos tarraingteach le cónaí ann, le do scíth a ligean agus le gnó a dhéanamh. D'fhéadfadh go n-áireofaí leis seo feabhsaithe suntasach comhshaoil mar feabhsaithe ar an sráid-dreach agus meicníochtaí chun cuir in ord tosaíochta do ghluaiseacht coisithe/rothaithe thar thrácht. Tá seachadadh seo ag brath ar pháirceáil eis-sráide a sholáthar ag suíomhanna cuí ar imeall lár an bhaile agus timpeall air le naisc do choisithe le lár an bhaile;
 - Cuir in ord tosaíochta shuíomhanna deise a chuideoidh le leathnú miondíola agus le talamh/foirgnimh atá oiriúnach d'úsáidí fostaíochta oifig-bhunaithe a éascú agus spás ardchaighdeán a sholáthar chun úsáidí nua miondíola agus fostaíochta a mhealladh;
 - Iarracht a dhéanamh tithíocht atá ann cheana féin a chosaint in aice leis an gcroilár miondíola agus spreagadh a thabhairt do chomhréir níos mó d'úsáid chónaithe laistigh de lár an bhaile chun beogacht lár an bhaile a neartú, thar uaireanta gnó;
 - Sócmhainní oidhreacht agus turasóireachta an bhaile a chur chun cinn;
 - Sráid-dreach ar chaighdeán níos airde agus timpeallacht mhiondíola lár an bhaile a sheachadadh.

Gluaiseacht

- 1.5.42 Tá gréasán bóithre den scoth ag an mbaile a théann isteach chuig an mbaile agus laghdaíonn an M8, bóthar faoisimh an iarthair, an N73 agus an R513 leibhéal na tréthrachta. Tá Mainistir Fhear Maí suite timpeall 16 km agus Cathair Chorcaí, 50 km ó dheas Bhaile Mhistéala. Agus tú ag taisteal ó Thuaidh, tá Cathair na Cathrach 30 km ar shiúl agus tá Baile Átha Cliath 215 km soir ó thuaidh.
- 1.5.43 Chuir Plean Bainistíochta Tráchtála Bhaile Mhistéala sraith moltaí chun cinn chun feabhas a chur ar bhainistíocht tráchtála, ar an ríocht phoiblí agus ar an timpeallacht coisithe agus rothaíochta laistigh den bhaile, a bheadh tairbheach don bhaile dá mbeadh maoiniú ar fáil chun iad a sheachadadh. Molann an Plean sraith moltaí bainistíochta tráchtála agus feabhsúcháin acomhail mar aon le scéim chun comharthaíocht a fheabhsú, troscán sráide a chuichóiriú, plean soilsithe soiléir a chruthú agus clár plandála crann. Tá moladh ag an bPlean freisin go gcuirfí nascbhóthar nua ar fáil soir ó dheas ón mbaile chun brú ar acomhal an R665/R513/L-1418-0 a mhaolú.

- 1.5.44 Tá iompar poiblí a fhreastalaíonn ar Bhaile Mhistéala teoranta do sheirbhís bus a fheidhmíonn thart ar uair an chloig ón bPríomhchearnóg go Corcaigh agus Cluain Meala. Stopann an X8 go Baile Átha Cliath ó Chorcaigh i mBaile Mhistéala ceithre huair sa lá agus tá seirbhís an-teoranta go Luimneach (uair sa tseachtain) ar fáil freisin. Bheadh an tseirbhís níos tarraingteach dá gcuirfí áis scáthlán bus ar fáil do phaisinéirí ag suíomh oiriúnach i lár an bhaile.
- 1.5.45 Tá Baile Mhistéala ag brath go mór ar an gcarr mar phríomh-mhodh iompair agus tá feithicil amháin nó níos mó ag 74% de na teaghlaigh a úsáidtear mar phríomhchineál iompair le haghaidh comaitéireachta chun oibre nó oideachais. D'fhéadfaí tuilleadh feabhais a chur ar áiseanna iompair poiblí don bhaile. Is é an meán-am comaitéireachta laethúil do chónaitheoirí i mBaile Mhistéala ná 24 nóiméad.
- 1.5.46 Tá rochtain do choisithe timpeall Bhaile Mhistéala go maith go ginearálta, ach tá éileamh ar áiseanna feabhsaithe laistigh den bhaile do choisithe agus do dhaoine le lagú gluaiseachta. Tá na háiseanna do rothaithe lag agus tá gá le rotharbhealaí tiomnaithe agus páirceáil rothar ach chuirfeadh feidhmiú Phlean Bainistíochta Tráchta Bhaile Mhistéala go mór le háiseanna coisithe agus rotháiochta sa bhaile. Tá sé tábhachtach freisin go ndéanann forbairtí nua soláthar do thréscailteacht agus naisc shábháilte do choisithe agus rothaithe go lár an bhaile agus an ceantar níos leithne.

Bainistíocht Uisce

- 1.5.47 Faigheann Baile Mhistéala a chuid uisce óil ó WS Thuaidh Bhaile Mhistéala (Na Gaibhlte) agus an Baile Mhistéala Theas WS (Toibreacha leamha an Bhaile Bhig). Faoiláthair tá BU Bhaile Mhistéala ag an teorainn. Tá foinse bhreise ag teastáil. Tá sceitheadh ón ngréasán príomhphíobán uisce agus táthar ag leanúint le bearta caomhnaithe uisce. Beidh gá le roinnt príomhphíobán uisce a uasghrádú.
- 1.5.48 Cuirtear fuíolluisce i mBaile Mhistéala trí chóras séarachais comhcheangailte den chuid is mó chuig Gléasra Cóireála Fuíolluisce Bhaile Mhistéala. Tá gá le séaraigh a uasghrádú agus tá sintí ag teastáil freisin chun freastal ar an bhfás atá beartaithe i mBaile Mhistéala. Tá WWTP Bhaile Mhistéala ag an teorainn. Teastaíonn uasghrádú ar WWTP Bhaile Mhistéala chun acmhainn leordhóthanach a sholáthar chun freastal ar fhorbairt bheartaithe i mBaile Mhistéala. Tá líonra fuíolluisce Bhaile Mhistéala agus scéim uasghráidithe Ionad Cóireála Fuíolluisce ag Céim Deartha Coincheapúil faoi láthair. D'fhéadfadh saincheisteanna breise a bheith ann maidir le tionchar ar cháilíocht uisce agus/nó comhlíonadh ceadúnais ar ghá aghaidh a thabhairt orthu chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 1.5.49 Teastaíonn scaradh uisce dromchla agus uisce bréan i lár an bhaile.
- 1.5.50 Tá cuidanna de Bhaile Mhistéala aitheanta mar áiteanna atá i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán na Greadóige tríd an mbaile agus léirítear iad ar léarscáil na lonnaíochta. Tá tionchar ar chuid de cheantar tógtha an bhaile. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce** in Imleabhar a hAon den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinne a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht

- 1.5.51 Tá Baile Mhistéala ar cheann de na samplaí is luaithe agus is fearr in Éirinn de bhaile pleanáilte atá leagtha amach in eangach dhronuilleogach idir dhá shráid chomhthreomhar chun leas a bhaint as na radharcanna iontacha ar an tuath máguaird agus ar phríomhfhoirgnimh poiblí an bhaile; Coláiste Kingston, Teach an Mhargaidh agus spirea dhá shéipéal an bhaile. Críochnaíodh an plean trí dhá mhórchearnóg a chruthú, Cearnóg an Rí (cearnóg chónaithe) agus Cearnóg an Mhargaidh Nua, cuid den chroílár tráchtála.
- 1.5.52 Tá cuid suntasach dá oidhreacht ailtireachta Seirseach ón 18ú agus 19ú fós ag an mbaile. Áirítear leis seo foirgnimh poiblí suntasach, dhá chearnóg agus sonraí ailtireachta gaolmhara (ráillí, cóireálacha teorann, aghaidheanna siopaí srl). Laistigh den bhaile tá iomlán de 90 foirgneamh nó struchtúr eile curtha isteach i dTaifead ar Dhéanmhais Chosanta.
- 1.5.53 Bhí an lonnaíocht stairiúil níos luaithe cóngarach do chaisleán meánaoiseach Bhaile Mhistéala (RMP Ref. No CO19-02601-2) agus coimpléasc eaglais (RMP Ref. Uimh. CO19-02701-2) atá suite i gcoimpléasc Tionsclaíoch Dairygold. Corpraíodh an caisleán i gCaisleán Bhaile Mhistéala níos déanaí agus leagadh tírdhreach diméine timpeall an tí agus leagadh amach baile nua ar an taobh thoir. Baineann formhór na suíomhanna seandálaíochta laistigh den bhaile leis an mbaile pleanáilte níos déanaí.
- 1.5.54 Tugtar cosaint do suíomhanna seandálaíochta laistigh den bhaile faoin reachtaíocht náisiúnta agus faoi na polasaithe atá sa phlean seo. Tá cuid de na tailte criosaithe laistigh den tírdhreach diméine a bhaineann le Caisleán agus Teach Bhaile Mhistéala agus beidh measúnú seandálaíochta de dhíth ar aon fhorbairt sa cheantar seo, beidh sé íogair don diméin agus cosnóidh sé na gnéithe diméine agus an tírdhreach go léir.
- 1.5.55 Níl aon láithreáin oidhreachta nádúrtha ainmnithe laistigh den bhaile nó gar don bhaile nó dá phurláin.

Bithéagsúlacht

- 1.5.56 Tá Baile Mhistéala suite go hiomlán laistigh de limistéar a bhfuil an-ardluach tírdhreacha ag baint leis sa phlean seo agus tá na bóithre isteach ó thuaidh agus ó dheas go dtí an baile ainmnithe mar bhealaí sárscéimhe laistigh den Phlean seo (S1 agus S3 faoi seach). Tá radhairc iontacha ar Bhealach Sárscéimhe S1 ar an tírdhreach tréadach máguaird agus tá radharcanna iontacha ar Bhealach Sárscéimhe S3 ar na cnoic mórthimpeall, ar na Gaibhite, ar ghleannta abhann in aice láimhe agus ar thírdhreach tréadach tuaithe.
- 1.5.57 I 2018, choimisiúnaigh an Chomhairle ullmhú Mapáil Gnáthóige do bhailte an chontae nach ndearnadh obair den sórt sin roimhe seo d'fhonn na gnáthóga a bhí sna ceantair a aithint agus iad siúd a bhfuil tábhacht leo a aithint chun bithéagsúlacht an cheantair a chosaint. D'aithin an suirbhéireacht gnáthóga éagsúla ar fud an chontae lena n-áirítear roinnt atá faoi chosaint faoin Treoir um Ghnáthóga/a bhfuil Spéis Chaomhnaithe Speisialta acu do Chontae Chorcaí/ a bhfuil luach bithéagsúlachta áitiúil acu nó atá mar chuid de dorchla éiceolaíoch. Ba cheart na gnáthóga seo a choinneáil/ a chomhtháthú i bhforbairtí nuair is féidir.
- 1.5.58 Níl Baile Mhistéala cóngarach d'aon láithreán Natura 2000 nó láithreáin atá ainmnithe go náisiúnta. Mar sin féin, tá SAC na hAbhann Móire (Corcaigh/Port Láirge) (002170) thart ar 35 km le sruth ón mbaile.
- 1.5.59 Tá an talamh laistigh de theorainn bhaile Bhaile Mhistéala comhdhéanta de 42.45% de thalamh tógtha, 38.83% féarach talmhaíochta feabhsaithe agus 7.85% de ghnáthóga leathnádúrtha. Aithníodh roinnt ceantar bithéagsúlachta áitiúla, a bhfuil a gcosaint tábhachtach chun caomhnú na bithéagsúlachta laistigh de chreatlach uirbeach an bhaile a chinntiú:
1. Coillearnacha & Bogaigh Chaisleán Mhistéala atá suite in aice leis an Abhainn na Greadóige agus tá roinnt ann de ghnáthóga leathnádúrtha a bhfuil Tábhacht Speisialta Caomhnaithe leo do Chontae Chorcaí ar nós coillearnach darach-fuinseoige, coillearnach fluich saileach-fuinseoige agus swamps giolcacha agus móra sedge. (Lonnaithe i MH-GC-01)
 2. Abhainn na Greadóige, conair thábhachtach éiceolaíoch idir an baile agus na tailte máguaird ina bhfuil roinnt gnáthóga ardluacha áitiúla lena n-áirítear coillearnacha leathnádúrtha, giolcacha agus swamp mór sedge, móinéir thirim, agus fluich féarach.
 3. Ballinwillin (Lonnaithe i MH-GC-05)
 4. Féaraigh Sheanbhóthar Bhaile Átha Cliath, gnáthóg a bhfuil tábhacht speisialta caomhnaithe chuig Chontae Chorcaí. Cuimsíonn an ghnáthóg speicis phlandaí gann cosúil le féar a chur ar neamhní agus Fodder Burne. Soláthraíonn an réimse talún seo ardchaighdeán a d'fhéadfadh a bheith ann gnáthóg le haghaidh inveirteabraigh. (Lonnaithe i MH-GC-04)

Cuspóirí Ginearálta

- 1.5.60 Baineann na cuspóirí ginearálta seo a leanas le gach togra forbartha do Bhaile Mhistéala. Caithfidh forbairt a mholtar sna ceantair seo cuspóirí an phlean seo a chomhlíonadh freisin.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Ginearálta do Bhaile Mhistéala	
Cuspóir Uimh.	
MH-GO-01	Plean forbartha le cur ar chumas Bhaile Mhistéala a spriocdhonra de 4,674 duine a bhaint amach. Cothromaíocht a sholáthar idir soláthar úsáidí tithíochta agus fostaíochta sa bhaile, chun tacú le forbairt Bhaile Mhistéala mar cheann scríbe comhtháite maireachtála/oibre.
MH-GO-02	Chun an fás daonra inbhuanaithe a chinntiú agus tacú le forbairt atá molta in MH-GO-01, ní mór bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe a shlánóidh cuspóirí an Phlean Bainistíochta Abhantraí ábhartha agus Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Duibhe a sholáthar agus a bheith ag feidhmiú roimh thús a chur le haon doirteadh ó fhorbairt. Caithfidh bonneagar fuíolluisce a bheith in ann déileáil le doirteadh chun a chinntiú nach dtiteann cáilíocht an uisce sa docharlach glactha faoi na leibhéil a cheanglaítear de réir dlí.
MH-GO-03	Tacú le lár bhaile Bhaile Mhistéala agus é a chur chun cinn mar an suíomh príomha agus is feiliúnaí chun forbairt miondíola a mhéadú.
MH-GO-04	Ba chóir go léireodh gach forbairt nua i lár an bhaile tuiscint ar phrionsabail an dea-dhearaidh uirbigh agus go gcuideodh sé le ríocht phoiblí feabhsaithe trí éadanas gníomhach a sholáthar do gach spás agus bealach poiblí. Ba chóir go soláthródh forbairt lár an bhaile meascán maith úsáidí agus inoiriúnaitheacht foirgneamh.
MH-GO-05	Ba cheart go gcuirfeadh gach forbairt le nascacht fheabhsaithe, sábháilte do choisithe agus do rothaithe agus ba cheart go n-áireodh sé moltaí maidir le bealaí rochtana feabhsaithe do choisithe/rothair, soláthar cosáin nua nó feabhsú cosáin reatha agus soláthar áiseanna nó rothaithe, mar is cuí.
MH-GO-06	Cosaint agus feabhas a chur ar shaintréithe tírdhreacha tarraingteach an bhaile. Carachtar lár an bhaile a chaomhnú agus a fheabhsú (lena n-áirítear sainghné speisialta na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta) trí fhoirgnimh stairiúla, grúpaí foirgneamh, an patrún sráide reatha, crios acmhainneachta seandálaíochta, méid ceapach agus scála a cosaint agus forbairt chuí a spreagadh sa bhaile.
MH-GO-07	Tacú le cur i bhfeidhm Phlean Bainistíochta Tráchtá Bhaile Mhistéala.

**Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Cuspóirí Ginearálta do Bhaile Mhistéala**

Cuspóir Uimh.	
MH-GO-08	Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suíomhanna oiriúnacha do sholáthar breise spóirt, áineasa agus spáis oscailte, lena chinntiú go bhfuil soláthar dá leithéid comhordaithe i gceart le cineálacha eile forbartha agus le beartais eile úsáide talún, agus chun spás oscailte agus talamh eile a bhfuil luach caitheamh aimsire nó taitneamhachta ag baint leo a chosaint.
MH-GO-09	Caithfidh gach togra forbartha laistigh de na ceantair a aithnítear a bheith i mbaol tuilte cloí le himleabhar a haon den Phlean seo.
MH-GO-10	De réir na gCuspóirí i gCaibidil 11 d'Imleabhar a hAon den Phlean seo, beidh ar gach forbairt nua foráil a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SuDs) agus bonneagar uisce stoirme imleor a sholáthar. Ba chóir bainistíocht agus diúscairt uisce dromchla a phleanáil ar bhealach comhtháite agus aird á tabhairt ar úsáid talún, cáilíocht uisce, taitneamhacht agus feabhsúcháin gnáthóige mar is cuí.
MH-GO-11	Tacú le leathnú na h-áiseanna oideachais bunscoile agus iar-bhunscoile sa bhaile.
MH-GO-12	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Bhaile Mhistéala dorchla Abhainn Ghreadóg, crainn aibí, pócaí coillearnaí agus limistéir de ghnáthóg féaraigh neamhfheabhsaithe chomh maith le spásanna oscailte eile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .

Cuspóirí Speisialta

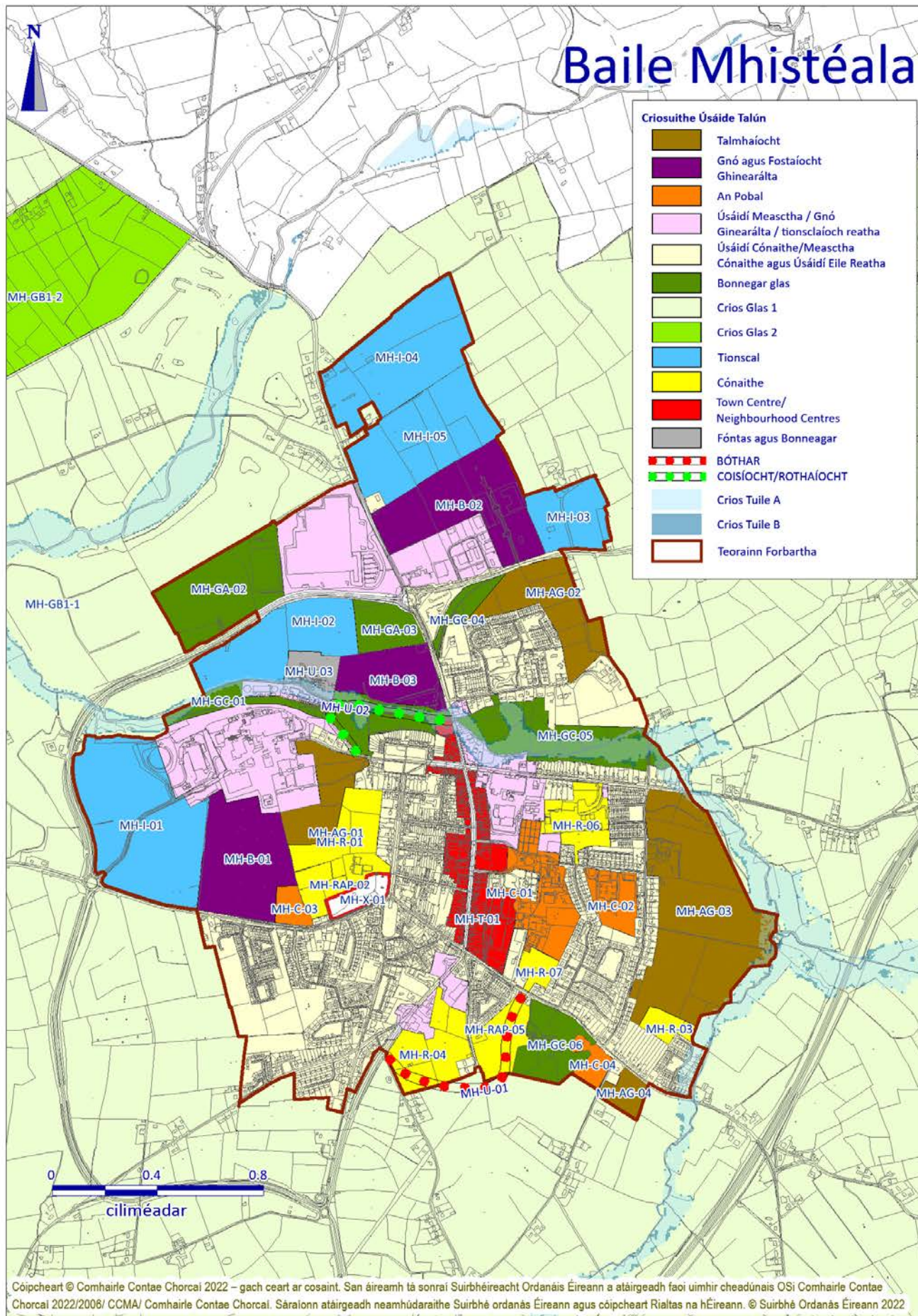
1.5.61 Tá na cuspóirí críosaithe sainsuíomh do Bhaile Mhistéala leagtha amach sa tábla thíos agus iad grúpáilte de réir cineáil úsáide talún.

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce	^TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Soláthar Breise Cónaithe/Cónaithe		
MH-R-01	Forbairt cónaithe meán dlúis B le maolán cuí don choillearnach leathanduilleach feadh na teorann theas. Caithfidh an choillearnach seo a choinneáil agus a chosaint. Beidh gá le balla cloiche tarraingteach agus crainn aibí a choinneáil ar theorainn an láithreáin.	7
MH-RAP-02	Forbairt cónaithe meán dlúis B le maolán cuí don choillearnach leathanduilleach feadh na teorann theas. Caithfidh an choillearnach seo a choinneáil agus a chosaint. Beidh gá le balla cloiche tarraingteach agus crainn aibí a choinneáil ar theorainn an láithreáin.	2.51
MH-R-03	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B.	1.68
MH-R-04	Forbairt cónaithe meán dlúis B le soláthar do bhóthar faoisimh a áireamh. Ba cheart na gnáthóga atá ar an láithreán a chosaint/feabhsú freisin agus iad a ionchorprú i bhforbairt nua.	5.5
MH-RAP-05	Forbairt cónaithe meán dlúis B le soláthar do bhóthar faoisimh a áireamh.	2
MH-R-06	Meán dlúis B forbairt cónaithe	3.3
MH-R-07	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B.	1.56

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		^TIA agus RSA Riachtanach
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Gnó		
MH-B-01	Úsáidí Gnó.	13.45
MH-B-02	Úsáidí Gnó.^	15.36
MH-B-03	Úsáidí Gnó lena n-áirítear soláthar do trádstóráil mhiondíola.^*	7.39
Tionscal		
MH-I-01	Tionscal. Tá an suíomh seo íogair ó thaobh amhairc nuair a bhreathnaítear air ón taobh ó thuaidh agus dá réir sin ní mór d'fhorbairt an suíomh seo a bheith suite go híogair, deartha agus tírdhrechtaithe.^	23.26
MH-I-02	Tailte atá curtha in áirithe chun an tionscal bia-ghaolmhar atá ann faoi láthair a leathnú le rochtain tríd an gcoimpléasc reatha. Tacaíonn an láithreán le limistéir féaraigh leathnádúrtha ar chóir iad a choinneáil agus a chomhtháthú isteach i limistéir spáis oscailte nuair is féidir. Ba chóir soilsiú an tsuíomh a dhearadh go híogair chun an riosca tionchair ar limistéir choillearnaí in aice lámhe agus na speicis a bhaineann leis a íoslaghú.*	12.02
MH-I-03	Tionscal.^	6.81
MH-I-04	Tionscal meánsála go mórsála.^	17.31
MH-I-05	Tionscal. Tá rochtain ar an suíomh seo le bheith ón mbóthar réigiúnach siar.	15.76
Lár an Bhaile		
MH-T-01	Lár an Bhaile Reatha. Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt ar shuíomh thréigthe agus fholmha chun cabhrú le lár an bhaile a chomhdhlúthú agus a neartú.	12.29
Áiseanna Pobail		
MH-C-01	Cead a thabhairt do leathnú na húsáide oideachais atá ar an láithreán in aice lámhe agus/nó forbairt dá samhail agus an oidhreacht seandálaíochta agus ailtireachta á caomhnú agus á cosaint.	8.05
MH-C-02	Cead a thabhairt d'úsáid oideachais reatha ar an láithreán in aice lámhe agus/nó forbairt dá samhail a leathnú.	3.70
MH-C-03	Suíomh nua scoile. Tá tábhacht ag baint leis an iar-theorainn bhalla, a bhaineann le hiar-Chaisleán Bhaile Mhistéala, don NIAH agus beidh sé riachtanach é a choinneáil agus a ionchorprú in aon fhorbairt ar an láithreán seo.	1.61
MH-C-04	Éascú a dhéanamh ar leathnú na reilige atá ann cheana féin, ag féachaint d'aon suíomhanna taifeadta agus séadchomharthaí.	1.69
Fóntais		
MH-U-01	Bóthar faoisimh.	-
MH-U-02	Siúlóid coisithe a fhorbairt agus a chothabháil de réir Threoirlínte lascaigh Intíre Éireann agus imleabhar a haon den phlean seo.*	-
MH-U-03	Plean Cóireáil Fuiolluisce.*	2.90

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		^TIA agus RSA Riachtanach
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Infreastruchtúr Glas		
MH-GC-01	Spás Oscailte le soláthar do shiúlóid taitneamhachta. Tá an suíomh faoi choillte, mar chuid d'imeall thuaidh Limistéar Caomhantais Ailtireachta Bhaile Mhistéala, tá sé laistigh de thailte Chearnóg an Rí agus is amhairc taitneamhach tábhachtach é. Tá feidhm thábhachtach aige freisin maolán a choinneáil idir an chearnóg stairiúil agus an tionscal mórthimpeall. Cuimsíonn Coillearnacha & Bogaigh Chaisleán Mhistéala ar an suíomh seo roinnt gnáthóga casta leathnádúrtha a bhfuil luach nádúrtha ag baint leo. Tá toimhde ghinearálta ann i gcoinne fhorbairt an láithreáin seo.*	8.65
MH-GA-02	Tá sé curtha in áirithe do spás oscailte agus chun na háiseanna spóirt atá in aice láimhe a leathnú.	12.62
MH-GA-03	Tá sé curtha in áirithe do spás oscailte agus do leathnú ar shaoráid spóirt atá ann cheana féin nó ar úsáidí gníomhacha spáis oscailte dá leithéid.	3.96
MH-GC-04	Féarach um Seanbhóthar Bhaile Átha Cliath. Tá an limistéar talún seo criosaithe do Chaomhnú Glas chun dorchla thábhachtach éiceolaíochta a choinneáil a thacaíonn le gnáthóga a bhfuil luach éiceolaíoch ag baint leo lena n-áirítear tailte féaraigh neamhfheabhsaithe.	2.09
MH-GC-05	In áirithe don Bhonneagar Glas - Caomhnú.*	11.64
MH-GC-06	In áirithe don Bhonneagar Glas - Caomhnú.	5.83
Talmhaíocht		
MH-AG-01	Talmhaíocht.	11.35
MH-AG-02	Talmhaíocht.	9.36
MH-AG-03	Talmhaíocht.*	28.94
MH-AG-04	Talmhaíocht.	1.99
Réimse Beartais Speisialta		
MH-X-01	Na crainn atá ar an suíomh a chosaint a chuireann le taitneamhach agus timpeallacht an bhaile. D'fhéadfaí breithniú a dhéanamh ar uasmhéid de chúig aonad teaghaise a sholáthar ar an suíomh faoi réir ag ceisteanna rochtana, leagan amach, tsuíomh agus dearaidh a chinntíonn cosaint fadtéarmach na gcrann ar an suíomh.	2

Baile Mhistéala

1.6 Príomhshráidbhaile i gCB Mhainistir Fhear Maí

Réamhrá

- 1.6.1 Tá deich bPríomhshráidbhaile i gCeantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí mar seo a leanas; Ráth Chormaic, Baile Átha hÚlla, Caisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde, Baile Chaisleáin an Róistigh, Conaithe, Dún ar Aill, Gleannúir, Gleann an Phréacháin, Cill Dairbhre, agus Cill Uird.
- 1.6.2 Sa phlean seo, meastar go bhfásfaidh Ráth Chormaic go dtí os cionn 1,500 duine le linn shaolré an phlean agus mar sin caitear leis ar an mbealach céanna maidir le criosú agus úsáid talún leis na príomhlonnaíochtaí eile ina bhfuil os cionn 1,500 duine. Tá sé sin difriúil ó na Príomhshráidbhaile eile sa Cheantar Bardasach seo, beidh criosú úsáide talún ar leith ag gach talamh laistigh de theorainn forbartha Ráth Chormaic. Bhainfeadh an lonnaíocht leas as foirm níos dlúithe agus as roinnt athnuachána agus athúsáide ar na réadmhaoinne atá laistigh de chroílár an tsráidbhaile. Bheadh sé inmhiannaithe, go háirithe, feabhsúcháin bhreise a dhéanamh ar lár na sráidbhaile, le sráid-dreach feabhsaithe, aghaidheanna siopaí feabhsaithe agus soláthar do shoilsiú sráide feabhsaithe, cosáin phoiblí agus troscán sráide. Tá deiseanna breise ann do fheabhsúcháin sráid-dhreacha sna lonnaíochtaí, go háirithe laistigh de chroílár an tsráidbhaile.
- 1.6.3 I bhfianaise na ndúshlán atá roimh roinnt príomhshráidbhaile maidir le hinfrastruchtúr, go háirithe seirbhísí uisce agus an féidir aon easnaimh a shárú le linn shaolré an phlean, breithneoidh an Chomhairle ar athdháileadh leibhéal foriomlán na n-aonad do Phríomhshráidbhaile ar leith ó phríomhshráidbhaile le srianta bonneagair atá ag glacadh níos faide ná mar a bhíodas ag súil le réiteach, chun Phríomhshráidbhaile nó ar phríomhshráidbhaile laistigh den Cheantar Bardasach céanna nach bhfuil aon srianta den sórt sin ann faoi réir go léirítear cumas imleor a bheith ar fáil, de réir riachtanais Chaibidil 11 Bainistíocht Uisce agus aon chúinsí éiceolaíochta. Ní féidir méid aonad de bhreis ar 50% de na haonaid tithíochta atá leithdháilte ar lonnaíocht ar leith a aistriú ón lonnaíocht sin, de réir mar atá leagtha amach sa tábla thíos. Tá treoir bhreise ar fhorbairt sráidbhaile tugtha in **Imleabhar a hAon** den Phlean seo, go háirithe **Caibidil 2 Lár-Straitéis, Caibidil 3 Lonnaíochtaí agus Comhfhorbairt Áite**, agus **Caibidil 4 An tithíocht**.

Tábla 3.1.9 Príomhshráidbhaile: Scála Foriomlán na Forbartha Nua

Ainm na Lonnaíochta	An Líon Tithe faoi Láthair R1 2010 (Logeolaire)	Líon Tithe Reatha R1 2015 (Logeolaire)	Líon Tithe Reatha R1 2020 (Logeolaire)	Scála Foriomlán na Forbartha Nua go 2028 (Líon na dtithe)
Ráth Chormaic	637	670	688	146
Baile Átha hÚlla	209	199	212	30
Caisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde	215	210	219	27
Baile Chaisleáin an Róistigh	222	217	232	40
Conaithe	159	170	181	20
Dún ar Aill	392	411	422	89
Gleannúir	265	257	258	50
Gleann an Phréacháin	162	166	166	10
Cill Dairbhre	177	173	175	25
Cill Uird	411	412	418	30
Iomlán na bPríomhshráidbhaile	2,849	2,885	2,971	467

1.7 Ráth Chormaic

Fís agus Comhthéacs

- 1.7.1 Is í an fhís do Ráth Chormaic le linn shaolré an phlean seo ná leanúint le feabhas a chur ar cháilíocht na beatha agus rannpháirtíocht an phobail laistigh den sráidbhaile do chónaitheoirí, agus ag an am céanna an oidhreacht agus an carachtar saineiúil a choinneáil agus seirbhísí agus áiseanna reatha a fheabhsú.
- 1.7.2 Is príomhshráidbhaile é Ráth Chormaic, atá suite 22 km lastuaidh de Chathair Chorcaí, feadh an R639 agus cóngarach do Mhótarbhealach Chorcaí go Baile Átha Cliath an M8. Tá tionchar mór ón gcathair ar Ráth Chormaic agus le blianta beaga anuas tá méadú tagtha air le bheith ar an sráidbhaile is mó i gCeantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí. Tá Ráth Chormaic laistigh den Limistéar Pleanála Straitéiseach Mhórcheantar Chorcaí, mar atá sainmhínithe sa phlean seo.
- 1.7.3 Tá an sráidbhaile suite ar an bpríomhbhóthar idir Corcaigh agus Baile Átha Cliath (N8) sular tógadh an M8 i lár na 2000idí. Is é an R639 anois é. Tá Ráth Chormaic suite timpeall 8 gciliméadar ó dheas ó Mhainistir Fhear Maí, an príomhbhaile is mó i gCeantar Bardasach Chorcaí Thuaidh seo.
- 1.7.4 Tá an sráidbhaile suite i nGleannta Ísle Torthúla Leathan le luach tírdhreacha meánach agus iogaireacht idir dhá ghleann abhann leis An Dubhabhainn ó thuaidh agus an Bhríde ó dheas. Tá na Sliabh an Nóglaigh suite lastuaidh den sráidbhaile. Ritheann an Seanabhann, a théann tríd an sráidbhaile, isteach san Bríd soir ó dheas ó Ráth Chormaic ag múnú carachtar tuaithe an cheantair.

Daonra agus Tithíocht

- 1.7.5 Forálann an plan seo d'fhás sráidbhaile Ráth Chormaic go 2,144 duine faoi 2028, rud a léiríonn fás de 382 duine ar fhigiúirí Dhaonáireamh 2016 (1,762). D'fhonn freastal ar an leibhéal fáis daonra seo, beidh 146 aonad tithíochta breise ag teastáil. Is féidir na haonaid seo a sholáthar mar dhlúthfhás laistigh de 800 méadar ó lár an tsráidbhaile.
- 1.7.6 Is éard atá i gcomhdhéanamh tithíochta Ráth Chormaic go príomha tithe (94.8%) agus árasáin (4.2%). Tá méadú 0.5% tagtha ar chónaí árasán. Tá 66% de na tithe príobháideacha ina n-úinéirí áitithe ach tháinig laghdú 5% air seo. Tá cuid mhór de na tithe ar cíos go príobháideach (24%), tá sé seo méadú de 3%. Tháinig laghdú suntasach (-8%) ar líon na n-áitreabh folamh ó 2011 go 2016.
- 1.7.7 Is i bhfoirm eastáit tithíochta a tógadh an chuid is mó de na forbairtí a rinneadh le déanaí i Ráth Chormaic. Tá trí limistéar talún criosaithe le haghaidh cónaithe sa phlean seo. Ba cheart tosaíocht a thabhairt do láithreáin atá gar do chroílár an tsráidbhaile, lena n-áirítear láithreáin inlíonta agus athfhorbraíochta. Tá deis ann éagsúlacht de fhreagraí nuálacha a chruthú chun cur le meascán tithíochta na lonnaithe. Ba cheart meascán éagsúil de mhéideanna agus de chineálacha tithíochta a fhorbairt, mar scéimeanna beaga tithíochta, laistigh den sráidbhaile lena n-áirítear láithreáin seirbhísithe. Fáiltítear roimh athfhorbairt láithreán tréigthe agus inlíonta laistigh den lárionad agus spreagfar é agus ba chóir láithreáin atá gar do chroílár an tsráidbhaile, lena n-áirítear láithreáin inlíonta agus athfhorbraíochta, a fhorbairt ar dtús.

Tábla 3.1.10 Daonra Ráth Chormaic, Tithíocht agus Ceantar Talún Cónaithe

	Daonra agus Riachtanas Tithíochta			Aonaid an tSoláthair Tithíochta	
	Daonra de réir Dhaonáireamh 2016	Spríodhaonra (go dtí 2028)	Aonaid Nua a Theastaíonn (go dtí 2028)	Soláthar Tithíochta ó Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha, Suíomhanna Dlúthfháis san áireamh	Soláthar Tithíochta ó Shuíomhanna Soláthair Bhreise Cónaithe
Ráth Chormaic	1,762	2,144	146	146	23

Tábla 3.1.11 Daonra Ráth Chormaic 2006-2028

Ainm	Daonáireamh 2006	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Spríoc Beartaithe go 2028
Ráth Chormaic	1,072	1,534	1,762	2,144

Comhfhorbairt Áite

- 1.7.8 Tá mothú an-láidir pobail sa sráidbhaile. Tá a carachtar uathúil féin ag an bPríomhshráid i Ráth Chormaic le meascán iontach d'fhoirgnimh nua agus shean agus tá sráid an-leathan ann. Tá roinnt foirgneamh tréigthe agus folamh i lár an tsráidbhaile ar gá iad a athchóiriú agus úsáidí nua a bhaint astu. Ciallaíonn nádúr dlúth an tsráidbhaile go bhfuil gach duine laistigh d'achar siúil ó lár an tsráidbhaile, ach bhainfeadh an sráidbhaile leas as nascacht níos fearr idir an chuid nua agus sean chuid den sráidbhaile. Tá na sráideanna leathan go ghinearálta agus tá go leor páirceáil sráide ar fáil. Cuirfidh fócas ar bhearta maolaithe tráchta agus trasbhealaí coisithe sábháilte ag príomhphointí timpeall an tsráidbhaile chun cinn tuilleadh siúil agus rothaíochta.
- 1.7.9 Is suíomh tráthúil é Faiche an Aonaigh idir an dá chuid den bhaile agus cuideoidh athdhearadh ar an bhfaiche reatha chun críocha pobail leis an sráidbhaile a mhúnlú agus áit shábháilte le haghaidh cruinnithe a thairiscint. Chuirfeadh athdhearadh cuí ar chumas áiseanna breise ag an láthair seo agus b'fhéidir láthair do mhargadh beag seachtainiúil. Feidhmchlár beo Cuid 8 faoi láthair is ea Scéim Athnuachán an Ríocht Phoiblí agus an tSráid-dreacha R639. Cruthóidh an togra forbartha geata ó cheachtar taobh den sráidbhaile, soláthróidh sé trasbhealaí coisithe breise, bearta maolaithe tráchta, soilsiú poiblí, bealaí crann-líneáilte, dromchlaí cosáin nua, stad bus agus scéim nua feabhsaithe sráidbhaile.
- 1.7.10 Tá fás láidir tagtha ar an sráidbhaile le blianta beaga anuas, á spreagadh ag inacmhainneacht choibhneasta na titheochta i gcomparáid le ceantair eile agus inrochtaineacht mhaith ar mhóil fostaíochta agus nascacht le mótarbhealach an M8. Caithfidh soláthar seirbhíse sa sráidbhaile teacht suas leis an bhfás ar an daonra.

Saoraidí Sóisialta agus Pobail

- 1.7.11 Tá gá le méadú breise a dhéanamh ar leibhéal na n-áiseanna pobail sa phríomhshráidbhaile seo chun tacú leis an daonra méadaithe. Tá ionad pobail beag sa sráidbhaile ach níl halla spóirt ann. Tá páirc GAA ar Bhóthar Ghleann an Phréacháin, ach tá áiseanna breise ag teastáil. Tá tús curtha le tógáil ar pháirc atá faoi úinéireacht Chomhairle Pobail Ráth Chormaic lastuaidh den scoil do Pháirc Áineasa Ráth Chormaic. Áireoidh an suíomh 2 pháirc imeartha féir agus tá soláthar ann freisin do chosáin agus carrchlós. Cuirfidh an áis nua seo go mór leis an bpobal nuair a bheidh sé críochnaithe.
- 1.7.12 Tá clós súgartha sa sráidbhaile freisin. Osclaíodh bunscoil nua le 12 ranganna (Scoil Bhríde) i Ráth Chormaic i 2013.
- 1.7.13 Saincheist thábhachtach don sráidbhaile is ea caomhnú agus forbairt a oidhreacht thógtha agus nádúrtha agus a thaitneamhachtaí. Ba chóir go mbeadh meas ag forbairt nua sa sráidbhaile ar shuíomh agus ar radhairc na bhfoirgneamh suntasach, an Eaglais san áireamh.
- 1.7.14 Tá gá le tailte breise do spás oscailte poiblí chun freastal ar an sráidbhaile amach anseo agus tá gá le talamh gnó breise freisin chun deiseanna fostaíochta áitiúla a éascú.

Infreastruchtúr Glas

- 1.7.15 Tá siúlóidí agus spás oscailte an-tábhachtach chun cáilíocht na beatha sa sráidbhaile a fheabhsú.
- 1.7.16 Tá deis ann siúlóid lúbtha tarraingteach a fhorbairt ó Chrosbhóthar Geeney go droichead coisithe An Bhríde agus ar ais go dtí an R639. Tá deis ann freisin siúlóid cois abhann a sholáthar a nascann lár an tsráidbhaile le tailte criosaithe GC-03 agus GR-04 agus leathnú níos faide fós ar GC-05 mar atá sonraithe i gcuspoir U-01 thíos.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.7.17 Tá méadú 17.4% tagtha ar fhostaíocht i Ráth Chormaic ó 2011 arb ionann é agus 118 duine fostaíthe sa bhreis. Tá laghdú suntasach tagtha ar dhífhostaíocht (-25.4) cé gur lú é ná na lonnaitheáil comharsanachta. Tá an daonra iomlán níos gníomhaí go heacnamaíoch.
- 1.7.18 Is é an t-athrú is suntasaí i dtionscail ná an fás Tráchtála agus Trádála (1.3%), agus meath ar Riarachán Poiblí (-1.6%).
- 1.7.19 Tagann méid suntasach fostaíochta i Ráth Chormaic faoi chatagóir ghrúpa tionsclaíoch an daonáireamh POWSCAR de 'mórdhiol, trádáil miondíola, iompar agus stóráil' – is iad foinsí fostaíochta na hearnálacha tráchtála agus seirbhísí laistigh den sráidbhaile lena n-áirítear miondíol, díolachán agus deisiú carranna, teallaigh, búistéirí, nuachtánaí, gruagairí srl. Is foinse bhreise fostaíochta é Sunnyside Fruit Farm ar imeall an tsráidbhaile chomh maith le Mapp Foods. Tá an talmhaíocht fós ina fostóir don daonra áitiúil.
- 1.7.20 Tá tailte úrnua breise sainaitheanta ag an bplean seo ar an taobh thuaidh den sráidbhaile, áit a bhfuil bonneagar maith bóithre agus rochtain mhaith ar an M8 ó thuaidh, le haghaidh úsáidí gnó ar scála beag agus meánach.
- 1.7.21 Tá saibhreas oidhreachta ag Ráth Chormaic. Tá go leor deiseanna éagsúla ann chun turasoireacht ghníomhaíocht-bhunaithe a chur chun cinn sa sráidbhaile leis na ceantair máguaird agus láithreacha stairiúla. Tá Cúrsa Gailf Mhainistir Fhear Maí, Anaclann Dúlra Chorráin, Caisleán Ó Liatháin agus trí chonair siúil laistigh de 5 km ón sráidbhaile: Lúb Mhainistir Chúil Chaisleán Ó Liatháin, Coillte Corrin agus cosáin, Lúb Mhainistir Phroinsiasach Chaisleán Ó Liatháin.

Lár an Bhaile agus Miondíol

- 1.7.22 Is é Ráth Chormaic an príomhshráidbhaile is mó sa Cheantar Bardasach. Tá an sráidbhaile roinnte ina dhá chuid le cuid nua agus sean feadh stráice mór den príomhshráid. Tá líon mór folúntas agus tréigthe sa sráidbhaile a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu. Spreagfar athfhorbairt suíomhanna tréigthe agus inlíonta laistigh de lár an tsráidbhaile agus caithfidh meas a bheith aige ar charachtar an tsráidbhaile. Ar an bPríomhshráid tá suíomh bÁCúis suntasach a thugann deis iontach d'athfhorbairt le linn shaolré an phlean seo.
- 1.7.23 Maidir le méid an tsráidbhaile déantar freastal an-mhaith air le SPAR, sciamhlainne, Bearbóirí, Bialainne, Cógaslann, Teach Tábhairne, Aonaid Bheaga Mhiondíola, Oifig an Phoist, Eaglais, agus Cleachtadh Míochaine.

Tábla 3.1.12 Limistéir Athnuachana i Ráth Chormaic

	<p>Tá RK-SPA-01 i lár na Príomhshráide i sráidbhaile Ráth Chormaic. Tá trí fhoirgneamh dhá stór as úsáid ag an láithreán agus spás mór clóis bainteach leis. Is féidir leis an suíomh freastal ar athchóiriú ar fhoirgnimh atá ann cheana féin le deis d'inlíonadh cónaithe a mbeadh meas aige ar stíl agus ar charachtar na bhfoirgneamh atá ar an láithreán cheana féin.</p>
	<p>RK-SPA-02 suite trasna ó Stáisiún na nGardaí feadh na príomhshráid. Is féidir leis an suíomh soláthar a dhéanamh do 2 áit cónaithe de chineál inlíonta athsholáthair.</p>

Gluaiseacht

- 1.7.24 Chuir oscailt an M8 naisc iompair den scoth bunaithe ar bhóithre ar fáil do Ráth Chormaic agus laghdaigh an brú tráchta laistigh den lonnaíocht. Cuireann an gréasán bóithre réigiúnacha rochtain éasca ar fáil go ceantair ar nós Conaithe, Gleann an Phréacháin agus Mainistir na Corann tríd an R628, R614 agus R626, faoi seach. Soláthraíonn Bus Éireann seirbhís rialta bus poiblí, a théann trí Ráth Chormaic go Cathair Chorcaí agus Mainistir Fhear Maí. Tá cosáin agus soilsiú poiblí i bhfeidhm a nascann formhór na gceantar cónaithe ar an imeall le lár an tsráidbhaile. Baineadh leas as roinnt uasghráidithe ar an sráid-dreach agus tá feabhsúcháin déanta ar an ríocht phoiblí i lár an tsráidbhaile le blianta beaga anuas.
- 1.7.25 Úsáidtear an príomhshráid go príomha do ghluaisteáin. Seanbhóthar Bhaile Átha Cliath a bhí ann sular tógadh an seachbhóthar. Ag buaic-amanna féadann plódú carranna a bheith ina cheist agus d'fhéadfadh go mbeadh gá le tuilleadh bearta maolaithe tráchta chun sábháilteacht coisithe agus rothaithe a mhéadú. Tá gá freisin le trasbhealaí níos sábháilte ag pointí tábhachtacha agus crosbhealaí sa sráidbhaile.
- 1.7.26 I ndaonáireamh 2016, tá feithicil amháin nó dhó ag 87% de na teaghlach i Ráth Chormaic agus is iad sin an príomh-mhodh iompair do dhaoine chuig áit oibre nó oideachais. Is ionann é seo agus 78% úsáid chun comaitéireacht chun oibre mar thiománaí, agus 37% chun comaitéireacht go dtí áit oideachais mar phaisinéir. Tá méadú 6% (go 22%) tagtha ar iompar glas, rud is mó mar gheall ar úsáid a bhaint as ag daoine a bhíonn ag taisteal ar oideachas (55%) seachas iad siúd a úsáideann é le haghaidh oibre (4%).
- 1.7.27 Thug daonáireamh 2016 faoi deara freisin go dtógann 54% de dhaonra an tsráidbhaile faoi 30 nóiméad comaitéireacht chun na hoibre agus gurb é 28 nóiméad meán-am comaitéireachta an daonra iomlán, nóiméad níos tapúla ná daonáireamh 2011.
- 1.7.28 Níl aon rotharbhealaí sa sráidbhaile faoi láthair. Tá na ceantair chónaithe go léir laistigh de 800 m ó lár an tsráidbhaile. Chuideodh lánaí rothar a thabhairt isteach feadh na príomhshráid ag nascadh leis na ceantair chónaithe chun an gá atá le páirceáil ar an tsráid a laghdú agus feabhas a chur ar ríocht poiblí an cheantair.

Bainistíocht Uisce

- 1.7.29 Soláthraíonn an gléasra cóireála fuíolluisce i Ráth Chormaic, a uasghrádaíodh i 2009, cóireáil treasach le doirtheadh go dtí an tSeanabhann. Beidh roinnt nuashonruithe breise ag teastáil chun freastal ar riachtanais an tsráidbhaile le linn shaolré an phlean seo.
- 1.7.30 Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Ráth Chormaic chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 1.7.31 Tá acmhainn sa soláthar uisce a fhreastalaíonn ar an gceantar chun freastal ar riachtanais forbartha an tsráidbhaile sa todhcháí a shamhlaítear thar shaolré an phlean seo.
- 1.7.32 Aithníodh cuid de Ráth Chormaic a bheith i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán na Seanabhann tríd an mbaile agus léirítear iad ar léarscáil na lonnaíochta. Tá Scéim Cosanta Tuilte Ráth Chormaic ag an gcéim deartha. Tá an cur chuige maidir le Bainistiú Priacal Tuile leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA) nuashonraithe, Deireadh Fómhair 2021. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha

- 1.7.33 Tá sé struchtúr laistigh den sráidbhaile, atá liostaithe sa Taifead ar Struchtúir Chosanta sa phlean seo: Teach Chill Seanaigh i gCill Seanaigh Uachtarach, Teach Lios na gCarr i Lios na gCarr, Séipéal Chríost, Páirc na bhFeá (An Sean-Reachtaire), Aghaidh Siopa Gotach agus Eaglais Choincheap gan Smál, iad go léir laistigh de bhaile fearainn Ráth Chormaic. Áirítear leis an tseandálaíocht laistigh den sráidbhaile an séipéal, an muileann agus an t-ospidéal fiabhrais.

Bithéagsúlacht

- 1.7.34 Sníonn an Seanabhainn tríd an Sráidbhaile. Sníonn sé isteach an Bhríde, craobh-abhainn den Abhainn Mhór, SAC (002170).

Cuspóirí Ginearálta

- 1.7.35 Baineann na cuspóirí ginearálta seo a leanas le gach togra forbartha do Ráth Chormaic. Caithfidh forbairt a mholtar sna ceantair seo cuspóirí an phlean seo a chomhlíonadh freisin.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae - Cuspóirí Ginearálta do Ráth Chormaic

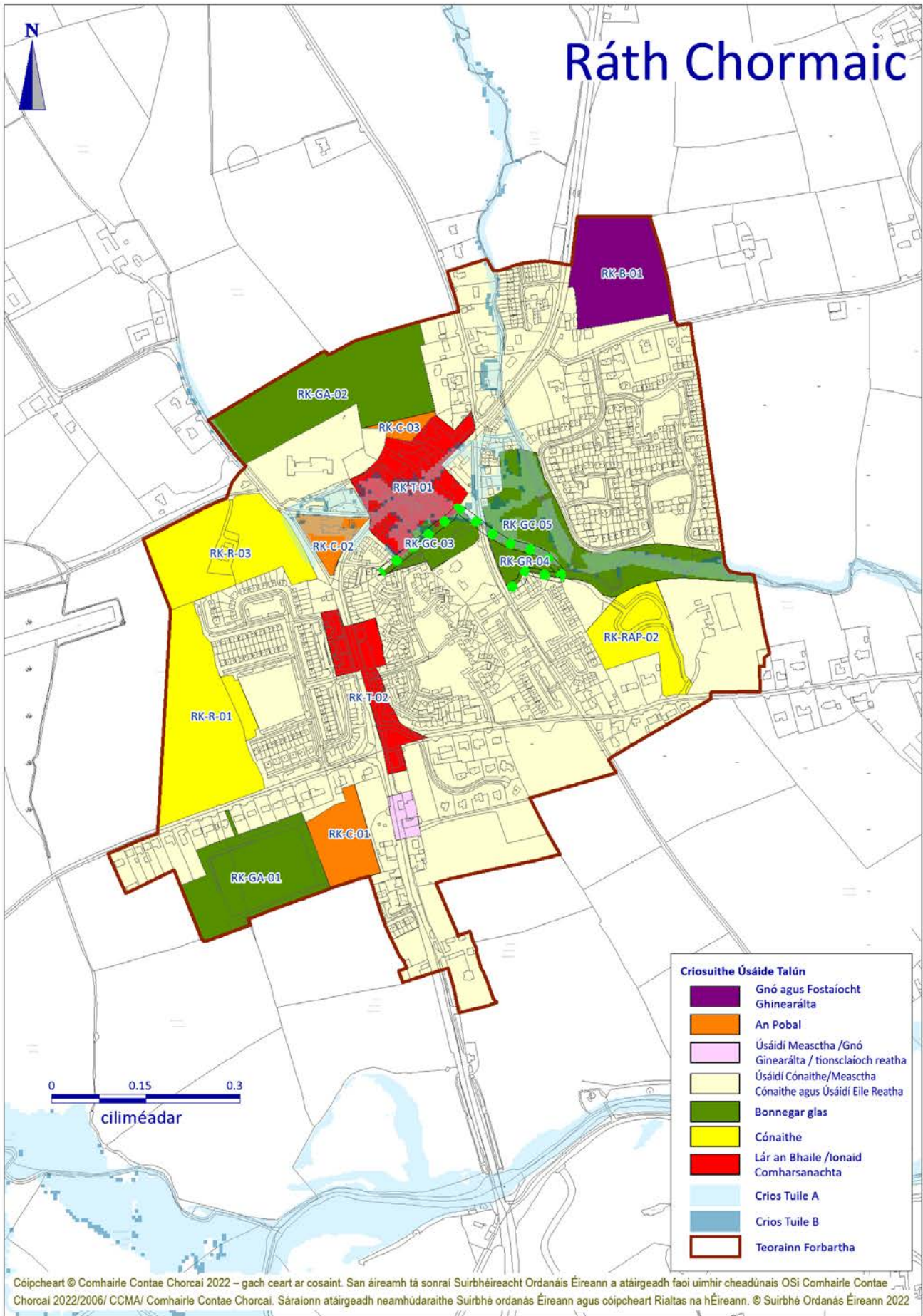
Cuspóir Uimh.	
GO-01	Laistigh de theorainn forbartha Ráth Chormaic, déanann an phlean seo soláthar do 146 aonad cónaithe breise faoi réir socruithe sásúla seirbhíse.
GO-02	Áirítear le hinfrastruchtúr glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Ráth Chormaic a dorchla do sruthán na Seanabhann (craobh-aibhne na Bríde), spásanna oscailte eile, crainn aibí agus fáilta sreach. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a bheidh sé léirithe go bhfuil sí ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.
GO-03	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
GO-04	Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Imleabhar a hAon, Caibidil 11 le haghaidh treorach.
GO-05	Ba cheart go gcuirfeadh gach forbairt le nascacht fheabhsaithe, sábháilte do choisithe agus do rothaithe agus ba cheart go n-áireodh sé moltaí maidir le bealaí rochtana feabhsaithe do choisithe/rothair, soláthar cosáin nua nó feabhsú cosáin reatha agus soláthar áiseanna nó rothaithe, mar is cuí.

Cuspóirí Speisialta

1.7.36 Tá na cuspóirí criosaithe sainsuíomh do Ráth Chormaic leagtha amach sa tábla thíos agus iad grúpáilte de réir cineáil úsáide talún.

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		^TIA agus RSA Riachtanach
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Cónaithe		
RK-R-01	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B.	3.9
RK-RAP-02	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B.	1.75
RK-R-03	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B.	3.1
Gnó		
RK-B-01	Úsáidí Gnó.	2.43
Lár an Bhaile		
RK-T-01	Ionad an tSráidbhaile atá ann cheana féin.*	2.40
RK-T-02	Ionad an tSráidbhaile atá ann cheana féin.	1.32
Áiseanna Fóntais Pobail		
RK-C-01	Soláthar d'áiseanna agus úsáidí pobail chun tacú le forbairt cónaithe.	1.12
RK-C-02	Soláthar d'áiseanna agus úsáidí pobail chun tacú le forbairt cónaithe.*	0.56
RK-C-03	Carrchlós chun tacú le seirbhísí áitiúla.	0.22
Infreastruchtúr Glas		
RK-GA-01	Faiche spóirt.	2.82
RK-GA-02	Páirceanna Imeartha.*	3.86
RK-GC-03	Spás oscailte chun suíomh na heaglaise agus na reilige a chaomhnú.*	0.72
RK-GR-04	Spás Oscailte lena n-áirítear páirc sráidbhaile agus clós súgartha.*	3.57
RK-GC-05	Spás oscailte. Tá an ceantar suite sa tuilemhá na Seanabhann agus ba chóir é a choinneáil saor ó fhorbairt. D'fhéadfadh deis a bheith ann amach anseo soláthar a dhéanamh do shiúlóid cois abhann.*	3.1
Fóntais		
RK-U-01	Siúlóid cois abhann a sholáthar. Ba chóir siúlán abhann a dhearadh go híogair ag tógáil san áireamh a shuíomh in aice leis an sruthán.*	=

Ráth Chormaic

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordnáis Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSi Comhairle Contae Chorcaí 2022/2006/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdaraithe Suirbhé ordanás Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordanás Éireann 2022

1.8 Baile Átha hÚlla

Fís agus Comhthéacs

- 1.8.1 Is í an fís do Bhaile Átha hÚlla thar shaolré an phlean seo ná an raon seirbhísí agus deiseanna fostaíochta atá ar fáil a neartú agus a chinntiú go bhfuil forbairt nua ag teacht le scála agus carachtar an tsráidbhaile.
- 1.8.2 Is príomhshráidbhaile é Baile Átha hÚlla atá suite feadh an Phríomhbhealach Náisiúnta, N72, idir bhailte Mhainistir Fhear Maí agus Mala. Tá an sráidbhaile laistigh den Cheantar Pleanála Straitéiseach Thuaidh, mar atá sainmhínithe sa phlean seo.
- 1.8.3 Forbraíodh Baile Átha hÚlla ar lomán agus tailte arda mórtimpeall air, chun tuilemhá na hAbhann Móire a sheachaint. Is sráidbhaile thar a bheith pictiúrtha agus stairiúil é, le lánléargas tarraingteach den chaisleán meánaoiseach agus a thimpeallacht ó dheas ón sráidbhaile, mar a fheictear air ó Dhroichead Bhéal Átha hÚlla. Tá An Dubhabhainn teorainn leis an sráidbhaile ó dheas agus ar an taobh thuaidh tá iarnród Mhainistir Fhear Maí-Mala nach bhfuil in úsáid. Is é an talmhaíocht an príomhfhostóir sa cheantar fós.

Daonra agus Tithíocht

- 1.8.4 Thug Daonáireamh 2016 le fios go raibh daonra de 475 ag Baile Átha hÚlla, méadú ó 412 i ndaonáireamh 2011. Tá méadú faoi dhó tagtha ar an daonra ó dhaonáireamh 2006 ag 215. Moilligh an fás beagán le blianta beaga anuas.

Tábla 3.1.13 Fás Tithíochta Béal Átha hÚlla 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	209	199	212	3
Foinse - Logeolaire				

- 1.8.5 Is i bhfoirm eastáit mhóra a rinneadh an chuid is mó den fhorbairt tithe nua sa sráidbhaile, agus tá a scála aonair agus carnach beagán iomarcach i gcomparáid le foirm bhunaidh an tsráidbhaile.
- 1.8.6 Moltar ráta measartha fáis chun a chinntiú go mbeidh forbairt sa todhchaí ag teacht le snáithe agus scála an phatrúin lonnaíochta atá ann faoi láthair agus lena chinntiú go ndéantar scála foriomlán fáis daonra a athchothromú i bhfabhar na mbailte. Ba chóir láithreáin atá gar do chroílár an tsráidbhaile, lena n-áirítear láithreáin inlíonta agus athfhorbraíochta a fhorbairt ar dtús. De réir DB-01 is é an scála fáis a shamhlaítear don sráidbhaile ná suas le 30 aonad le linn shaolré an phlean seo.
- 1.8.7 Ba cheart go dtabharfadh forbairt aird ar na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta atá aitheanta laistigh den sráidbhaile agus ba chóir go mbeadh scála, foirm agus bailchríoch ábhartha oiriúnach, ag tabhairt meas ar línte tógála seanbhunaithe agus ar chlaonta dín. Tabharfaidh forbairt aird ar bheartas agus ar chuspóirí atá leagtha amach in imleabhar a dó den phlean seo maidir le ACAnna.
- 1.8.8 Ar an imeall, tá deis ann éagsúlacht de fhreagraí nuálacha a chruthú chun cur le meascán tithíochta na lonnaíochta. Moltar freagairtí comhaimseartha a tharraingíonn ar ghnéithe stairiúla na lonnaíochta (i.e. leithead ceapach, airde foirgneamh, bailchríocha ábhair, próifíilí dín, mionsonraí teorann) agus a athmhíniú ar bhealach comhaimseartha ag cur le hómósáite uathúil.
- 1.8.9 Caithfidh leagan amach agus dearadh na forbartha nua aird ar leith a thabhairt ar radharcanna tábhachtacha agus suíomh na bhfoirgneamh sainchomhartha a choinneáil ar an sráidbhaile.
- 1.8.10 Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile chun freastal ar thuilleadh fáis.

Comhforbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Lárionad an Sráidbhaile

- 1.8.11 Tá croílár an tsráidbhaile reatha dírithe timpeall ar acomhal T agus tá snáithe daingean uirbeach aige. Go ghinearálta bíonn foirgnimh ar scála aon urláir nó dhá stór agus éadanais timpeall na sráide ag cruthú líne tógála láidir agus sráid-dreach tarraingteach. Tá roinnt réadmhaoine níos mó suite ag láithreacha straitéiseacha ó thuaidh agus ó dheas den chroílár ag baint leasa as na radharcanna sárscéimhe atá ar fáil thar Ghleann na hAbhann Móire. Idircheapadh an sráid-dreach in áiteanna ina bhfuil foirgnimh phoiblí iontacha, mar Shéipéal Breith Chríost na Maighdine Beannaithe agus aithnítear agus cosnaítear luach bailédhreacha speisialta an tsráidbhaile faoi ainmniú trí Limistéar Caomhantais Ailtireachta.
- 1.8.12 Tá naisc iompair mhaithe ag an lonnaíocht le Mainistir Fhear Maí agus Mala, mar gheall ar a shuíomh straitéiseach ar an N72 leath bealaigh idir an dá Bhaile Contae.
- 1.8.13 Tá cosáin agus soilsiú poiblí i bhfeidhm a nascann formhór na gceantar cónaithe ar an imeall le lár an tsráidbhaile.
- 1.8.14 Tá tionchar tráchta ar thimpeallacht coisithe an tsráidbhaile agus bearta maolaithe tráchta inmhianaithe chun an comhshaoil coisithe iomlán a fheabhsú agus chun carachtar tarraingteach na lonnaíochta a neartú.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.8.15 Tá fostaíocht teoranta do na hearnálacha seirbhíse agus tráchtála, atá comhdhéanta den chuid is mó de thrí theach tábhairne, stáisiún peitрил agus siopa áise.
- 1.8.16 Féachann an Chomhairle le soláthar úsáidí fostaíochta ar scála beag a spreagadh laistigh den sráidbhaile ar féidir leo cur le beogacht na lonnaithe agus cur le laghdú ar chomaitéireacht trí dheiseanna fostaíochta áitiúla a sholáthar. Ba cheart go mbeadh na láithreacha is oiriúnaí agus is inbhuanaithe d'úsáidí tráchtála ar scála beag laistigh den chroílár, ar an gcoinníoll nach gcuirfeadh sé isteach ar thaitneamhachtaí cónaithe an cheantair. Féadfaidh láithreáin athfhorbraíochta nó láithreáin inlíonta deiseanna a sholáthar chun freastal air seo nó chun urlár na talún i bhfoirgnimh áirithe a athchóiriú. In áiteanna eile, breathnófar ar úsáidí oiriúnacha fostaíochta ar scála beag faoi réir a chomhoiriúnachta leis na húsáidí tadhlacha atá ann cheana agus prionsabail chuí planála agus inbhuanaitheachta eile.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 1.8.17 Tá fairsinge na n-áiseanna pobail sa sráidbhaile teoranta do pháirc pobail, le siúlóid taitneamhachta poiblí timpeall an imlíne, dhá pháirc GAA agus halla pobail.
- 1.8.18 Tá roinnt seirbhísí riachtanacha ag an sráidbhaile, áfach, a chabhraíonn leis an sráidbhaile feidhmiú mar ionad seirbhíse áitiúil dá chúlchríoch lena n-áirítear oifig an phoist, séipéal agus reilig, bunscoil agus roinnt tithe tábhairne.

Bainistíocht Uisce

- 1.8.19 Suiteáladh an gléasra cóireála fuíolluisce atá ag freastal ar an sráidbhaile i 2006 agus tá acmhainn ar fáil sa lonnaithe chun freastal ar mhéadú daonra amach anseo. Cuirtear cóireáil thánaisteach ar fáil don Abhainn Mhór, limistéar cosanta. Teastaíonn acmhainn bhreise ó Bhaile Átha hÚlla chun freastal ar fhás daonra.
- 1.8.20 Tá dóthain toilleadh uisce óil ar fáil san fhoinsé ach caithfidh an príomhphíobán uisce ón bhfoinsé go dtí an sráidbhaile a uasghrádú. Faigheann Baile Átha hÚlla an soláthar uisce ó SU Bhaile Chaisleáin an Róistigh. Tá gá le huasghráduithe ar an bpríomhphíobán uisce agus saincheisteanna sceite sula dtarlóidh a thuilleadh forbartha i mBaile Átha hÚlla. Tá fadhbanna sceite i mBaile Átha hÚlla Theas agus má shocraítear é réiteofar acmhainn agus infhaighteacht uisce.
- 1.8.21 Cé gur tharla tuilte feadh an N72 lastoir den sráidbhaile, tá sé seo lasmuigh den teorainn forbartha. Nil aon chontúirtí suntasacha tuilte aitheanta sa sráidbhaile féin.

Oidhreacht Thógtha

- 1.8.22 Tá trí Limistéar Caomhantais Ailtireachta i mBaile Átha hÚlla, a bhfuil sé mar aidhm acu bailiúchán foirgneamh agus a suíomh ina iomláine a chosaint. Tá dhá cheann díobh seo laistigh de theorainn forbartha na lonnaithe agus tá baint ag an gceann eile le coimpléasc an chaisleáin agus an tírdhreach a bhaineann leis ar bhruach na habhann (lasmuigh den teorainn forbartha).
- 1.8.23 Tá ceithre struchtúr ann an sráidbhaile agus an ceantar máguaird atá liostaithe i dTaifead na Struchtúr Cosanta - Eaglais Nativity na Maighdine Beannaithe Mhuire (suite laistigh de theorainn forbartha an tsráidbhaile), Eaglais Chríost (i bhfothracha agus nach bhfuil in úsáid a thuilleadh), Sean-Reachtaire agus Teach Chaisleán Bhaile Átha hÚlla.
- 1.8.24 Tá suíomh seandálaíochta amháin sa lonnaithe (CO034-071) le caisleán meánaoiseach agus séipéal díreach lasmuigh den teorainn ó dheas. Bronntar cosaint orthu seo faoin reachtaíocht náisiúnta agus tá siad faoi réir rialaithe breise faoi bheartais atá leagtha síos sa phlean seo.

Bithéagsúlacht

- 1.8.25 Tá an sráidbhaile suite gar do roinnt suíomhanna tábhachtacha a bhfuil suim agus tábhacht chomhshaoil ag baint leo. Tá An Dubhabhainn suite díreach ó dheas den lonnaithe. Tá an abhainn seo sainithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta faoin Treoir um Ghnáthóga. Cuimsíonn an Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta príomhchainéal na hAbhainn Móire agus a craobh-aibhneacha. Tá sé sainithe do chosaint raon éagsúil de choillearnach fionnuisce agus gnáthóga cósta agus na speicis a bhaineann leo lena n-áirítear Bradán, Diúilicín Péarla Fionnuisce, speicis Loimpre agus Madra Uisce.
- 1.8.26 Tá tuilleadh suíomhanna faoi réir chosaint Limistéar Oidhreachta Nádúrtha atá beartaithe laistigh den sráidbhaile agus a chúlchríoch lena n-áirítear Lochán Phortach Bhaile an Ailín agus Teach Convamore (ina fhothracha) ina bhfuil rósóg fireann de sciathán leathair Daubenton.
- 1.8.27 Tá suíomh iontach an tsráidbhaile cosanta ag a chuimsiú laistigh de tírdhreach atá aitheanta mar Thírdhreach Ard-Luach sa phlean seo. Aithnítear radhairc suntasach Ghleann an Dubhuisce agus fánaí thuaidh Shléibhte Nagle mar atá le feiceáil ar feadh an N72 ó Rinnigh Íochtarach go croílár shráidbhaile Bhaile Átha hÚlla mar Bhealach Radhairc (S10) agus cosanta tríd an bPlean.

Cuspóirí Ginearálta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Bhaile Átha hÚlla	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Bhaile Átha hÚlla, déanann an plean seo soláthar do 30 aonad cónaithe breise faoi réir socruithe sásúla seirbhíse.
DB-02	Áirítear le hinfrastruchtúr glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Bhéal Átha hÚlla crainn aibí agus fála sceach chomh maith le spásanna oscailte sa sráidbhaile, agus An Dubhabhainn atá ainmnithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta. Ba cheart forbairt nua a dheardh agus a phleanáil go hígair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .
DB-03	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile Átha hÚlla		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon . Caibidil 11 Bainistíocht Uisce	^TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuímh (Ha)
Áiseanna Pobail		
C-01	Tailte atá curtha in áirithe chuig úsáidí oideachasúla agus coimhdeacha.	1.51
Infreastruchtúr Glas		
GA-01	Tailte le fanacht in úsáid ghníomhach spáis oscailte.	3.97

Baile Átha hÚlla

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordánais Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSi Comhairle Contae Chorcaí 2022/2006/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdaraithe Suirbhé ordánais Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordánais Éireann 2022

1.9 Caisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde

Fís agus Comhthéacs

- 1.9.1 Is í an fhís do Chaisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde thar shaolré an phlean seo ná an raon seirbhísí agus deiseanna fostaíochta atá ar fáil a láidriú agus a chinntiú go bhfuil forbairt nua iógair do agus ar aon dul le scála agus carachtar an tsráidbhaile pictiúrtha agus stairiúil.
- 1.9.2 Is dhá lonnaíocht idirspleácha iad Caisleán Ó Liatháin agus Droichead na Bhríde, atá suite timpeall 3 km soir ó Ráth Chormaic. Tá Droichead Bhríde suite díreach ó dheas de Chaisleán Ó Liatháin. Tá na sráidbhaile seo grúpáilte le chéile chun críocha seirbhísí agus bonneagair agus tá siad rangaithe mar phríomhshráidbhaile laistigh den phlean seo.
- 1.9.3 Tá lonnaíocht Chaisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde suite i gceantar tuaithe, talmhaíochta den chuid is mó, agus baineann an príomhúsáid talmhaíochta le dian-déiríocht chomh maith le curaíocht.
- 1.9.4 Is í an Bhríd, a ritheann ó dheas de Dhroichead na Bhríde, a chruthaíonn topagrafaíocht an cheantair. Téann leibhéal na talún beagán síos agus tú ag taisteal ó dheas ó Chaisleán Ó Liatháin, ach tá an chuid is mó den sráidbhaile suite ar thalamh chomhréidh.
- 1.9.5 Cuireann saibhreas stairiúil agus cultúrtha Chaisleán Ó Liatháin, atá le feiceáil san ailtireacht shaibhir, tírdhreacha páirce agus struchtúir stairiúla, go mór le taitneamhacht an tsráidbhaile agus ní mór an carachtar uathúil seo a chosaint.
- 1.9.6 Tá nádúr dépholach ag an lonnaíocht agus tá difríochtaí móra idir carachtair Chaisleán Ó Liatháin agus Dhroichead na Bhríde ó thaobh cáilíochtaí an mbailedhreacha. Go bunúsach is sráidbhaile líneach é Caisleán Ó Liatháin feadh na príomhshráid le teorainneacha láidre i bhfoirm ballaí arda cloiche agus línte foirgneamh in aice le himeall na sráide. Tá grán daingean uirbeach ag croílár an tsráidbhaile ach tá roinnt foirgneamh suntasach ann freisin lena n-áirítear an Mhainistir agus Caisleán an Bharraigh Mhór lena dhiméin. Tá tírdhreach na diméine ón 18ú haois suite ag foirceann thuaidh an tsráidbhaile, a chuimsíonn ceithre theach tuaithe ar thailte tírdhreachaithe le ballaí arda aolchloiche, agus reilig le iarsmaí dhá shéipéal, bealach isteach an-tarraingteach chuig an sráidbhaile agus is cuid é de Limistéar Caomhantais Ailtireachta.
- 1.9.7 Tógadh Droichead na Bhríde den chuid is mó go déanach sa 19ú haois agus tá foirgnimh dhúchasach níos lú ar a gcuid ceapacha féin. Tá sé suite ó thuaidh ag saoráid Glanbia agus ó dheas ag an Eaglais Chaitliceach agus tá droichead tarraingteach le 5 áirse ann. I gcodarsnacht leis na ballaí arda cois bóthair i gCaisleán Ó Liatháin, níl teorainneacha bóithre chomh sainmhínithe. Meascán de scála 2 stór, dormánta agus aon stóir atá in aird an foirgneamh.
- 1.9.8 Ar imeall Dhroichead na Bhríde tá fianaise ar mheascán d'fhorbairt meán dlúis agus íseal dlúis, ach níl aon forbairt ar stíl na bruachbhailte le déanaí.

Daonra agus Tithíocht

- 1.9.9 Tá laghdú tagtha ar dhaonra Chaisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde ón tréimhse daonáireamh roimhe seo ó 495 a taifeadadh i 2011 go 374 i 2016.
- 1.9.10 Is i bhfoirm eastáit fo-uirbeacha meán dlúis agus íseal dlúis a bhí an chuid is mó den fhorbairt tithíochta nua a rinneadh le déanaí sa sráidbhaile, a bhfuil scála aonair agus carnach acu sách mór – tá sé tábhachtach go mbeadh forbairt sa todhchaí ar scála níos oiriúnaí. De réir DB-01 is é an scála fáis a shamhlaítear don sráidbhaile ná suas le 27 aonad i dtréimhse an phlean seo.

Tábla 3.1.14 Fás Tithíochta Chaisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	215	210	219	4
Foinse - Logeolaire				

- 1.9.11 Laistigh de Chaisleán Ó Liatháin agus i nDroichead na Bhríde tá deis ann freagairtí nuálacha éagsúla a chruthú chun cur le meascán tithíochta an dá lonnaíocht. Moltar freagairtí comhaimseartha a tharraingíonn ar ghnéithe stairiúla na lonnaíochta (i.e. leithead ceapach, airde foirgneamh, bailchríocha ábhair, próifílí dín, mionsonraí teorann) agus a athmhíniú ar bhealach comhaimseartha ag cur le hómós áite uathúil.
- 1.9.12 Caithfidh leagan amach agus dearadh na forbartha nua aird ar leith a thabhairt ar bhallaí teorann cloiche a choinneáil, ar radhairc thábhachtacha, agus ar shuíomh na bhfoirgneamh sainchomhartha laistigh den lonnaíocht.
- 1.9.13 Dearfar gach forbairt ar ardchaighdeán agus tabharfar aird ar scála, carachtar agus grán an tsráidbhaile, an gá atá le nascacht a bhaint amach leis an bhforbairt atá ann cheana féin, cosaint taitneamhachtaí an cheantair agus moltaí an Ráitis Chaomhnaithe agus Dearaidh ullmhaithe don sráidbhaile.

Comhfhorbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Lárionad an Sráidbhaile

- 1.9.14 Tá foirgnimh ar an bpríomhshráid rindreáilte go ginearálta agus ar fhoirm dhá stór le bungalónna níos nua-aimseartha ar na himill nó mar inlíonta. Forbraíodh eastáit de stíl bhruachbhailteach le déanaí ar an imeall thuaidh agus thiar.
- 1.9.15 Tá naisc mhaithe iompair bunaithe ar bhóithre ag Caisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde. Mar a leagadh amach roimhe seo, tá an lonnaíocht suite 3 km soir ó Ráth Chormaic, 8 km ó dheas ó Mhainistir Fhear Maí agus 32 km lastuaidh de Chathair Chorcaí, agus is furasta teacht orthu ar fad tríd an M8.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.9.16 Léirítear nádúr talmhaíochta an cheantair go príomha sna príomhfhoinsí fostaíochta sa lonnaíocht tuaithe seo, agus is iad Glanbia PLC, Glennan Bros. agus Kearney Bros. Soláthairtí Innealra Talmhaíochta. I measc na bhfoinsí fostaíochta eile tá ConnaBride Plastics agus, sna hearnálacha seirbhíse agus tráchtála, tithe tábhairne, siopaí áise, ionad garraíodóireachta, bácús agus oifig an phoist.
- 1.9.17 Tá poitéinseal ollmhór turasóireachta ag suíomh stairiúil na lonnaíochta agus ba cheart é a chur chun cinn.
- 1.9.18 Féachann an Chomhairle le soláthar úsáidí gnó ar scála beag a spreagadh laistigh den lonnaíocht ar féidir leo cur le beogacht na lonnaíochta agus cur le laghdú ar chomaitéireacht trí dheiseanna fostaíochta áitiúla a sholáthar. Tá deiseanna le haghaidh úsáidí gnó ar scála beag ar fáil laistigh den chroílár an tsráidbhaile agus laistigh den teorainn forbartha níos leithne, e.g. laistigh den shuíomh áis Glanbia atá ann faoi láthair, faoi réir ag gnáthchritéir pleanála cuí agus forbartha inbhuanaithe.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 1.9.19 Tá áiseanna maithe pobail sa lonnaíocht lena n-áirítear foirgneamh pobail, 1 pháirc GAA, 2 pháirc sacair, clós súgartha, cúrsa galf dhá mhaide, páirc pobail (in aice leis an scoil), Páirc Cheant agus Páirc Cois Abhann Chaisleán Ó Liatháin.
- 1.9.20 Tá roinnt seirbhísí riachtanacha sna sráidbhaile, a chabhraíonn leo feidhmiú mar ionad seirbhíse áitiúil dá chúlchríoch lena n-áirítear 2 shiopa áise bheaga, siopa mór Centra, ionad garraíodóireachta, bácús, oifig an phoist, 3 theach tábhairne, séipéal Caitliceach agus reilig (níl Eaglais na hÉireann in úsáid a thuilleadh) agus bunscoil.
- 1.9.21 Tá dhá ionad fág anseo ag freastal ar an lonnaíocht seo. Tá coimeádáin do bhuidéil/prócaí gloine agus cannaí dí sa chéad cheann, atá suite i nDroichead na Bhríde, agus tá coimeádán le haghaidh cannaí dí amháin sa cheann eile, atá suite in Ionad Pobail Chaisleán Ó Liatháin.
- 1.9.22 Cuireann bonn leathan áiseanna pobail na lonnaíochta acmhainn tharraingteach ar fáil do chónaitheoirí agus do chuirteoirí araon. Caithefidh comhchruinniú fhormhór na n-áiseanna in iarthar Chaisleán Ó Liatháin a athrú, áfach, chun rochtain níos cothroime ar sheirbhísí a sholáthar.

Bainistíocht Uisce

- 1.9.23 Tá acmhainn sa soláthar uisce óil chun an leibhéal fáis atá beartaithe do Chaisleán Ó Liatháin/Droichead na Bhríde a éascú.
- 1.9.24 Soláthraíonn an t-ionad cóireála fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Chaisleán Ó Liatháin cóireáil thánaisteach, tá cumas spártha agus sceitheadh aige chuig Sruth Shanowennadrimina agus ansin go dtí An Bhríd.
- 1.9.25 Sainnithníodh cuid de Chaisleán Ó Liatháin-Droichead na Bhríde mar áiteanna atá i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán shruth Shanowennadrimina tríd an sráidbhaile agus léirítear iad ar an léarscáil lonnaíochta. Tá tionchar ar chuid de cheantar tógtha an tsráidbhaile. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in **Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.
- 1.9.26 Caithefear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile chun freastal ar thuilleadh fáis.

Oidhreacht Thógtha

- 1.9.27 Tá sé struchtúr laistigh den lonnaíocht, atá liostaithe sa Taifead ar Struchtúir Chosanta in imleabhar a dó den phlean seo - Teach an Mhothair, Friotal Carmelite agus Cnoc na Sméar (Loistín Barraigh Mhóra) atá lonnaithe i Mohera agus Chill-Naomh-Áine Theas, séipéal Eaglais na hÉireann agus Fothracha Ard-Mhéara Castellated Bhaile Mór atá suite i mbaile fearainn Chill-Naomh-Áine Theas. Ina theannta sin, tá Limistéar Caomhantais Ailtireachta i sráidbhaile Chaisleán Ó Liatháin, a bhfuil sé mar aidhm aige luach bailidhreacha speisialta na lonnaíochta a chosaint, mar atá sainmhínithe sa phlean seo.
- 1.9.28 Tá comhchruinnithe móra de Shéadchomharthaí Náisiúnta laistigh de na lonnaíochtaí a léiríonn suntas stairiúil an cheantair. Bronntar cosaint orthu seo faoin reachtaíocht náisiúnta agus tá siad faoi réir rialaithe breise faoi bheartais atá leagtha amach sa phlean seo.

- 1.9.29 Tá coimpléasc suimiúil de shéadchomharthaí seandálaíochta meánaoiseacha/deireadh na meánaoise sa dá lonnaíocht lena n-áirítear mainistir, séipéil, tiníleacha aoil, agus droichead le Caisleán Uí Liatháin agus tírdhreach agus gnéithe diméine gaolmhara. Bronntar cosaint orthu seo faoin reachtaíocht náisiúnta agus tá siad faoi réir rialaithe breise faoi bheartais atá leagtha síos sa phlean seo.
- 1.9.30 Tá an lonnaíocht laistigh de dhobharcheantar chorp uisce Gharraí Uí Chathasaigh a thagann faoi Aonad Bainistíochta na hAbhann Duibhe-Bríde.
- 1.9.31 D'fhonn carachtar uathúil an tsráidbhaile a chosaint aithníodh limistéar beartais speisialta ag cheann thuaidh an tsráidbhaile a chlúdaíonn an limistéar ó Bhóithre Chrois an Spidéil go dtí An Chill-Naomh Áine Trasbhóthair agus ó dheas feadh Lána an tSéipéil chun séipéal Eaglais na hÉireann agus Clós na hEaglaise, Teach Chaisleán Ó Liatháin agus Teach an Mhothair a áireamh. Cuimsíonn an ceantar rud ar a dtugtar siúlóid chiorclach go háitiúil agus is sainairíonna é na ballaí gairdíní aolchloiche arda ar gach taobh den bhóthar poiblí, crainn aibí, fearann páirce agus spásanna oscailte a chuireann le taitneamhacht agus suíomh an tsráidbhaile.

Bithéagsúlacht

- 1.9.32 Sníonn an Seanabhainn tríd an mbaile agus nascann sí isteach an Bríd ar theorainn theas Dhroichead na Bhríde. Tá an Bhríde ina cuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Cruthaíonn dorchla na Seanabhainn agus na Bhríde agus na gnáthóga a bhaineann leo dorchla éiceolaíochta a ritheann trí lonnaíochtaí Chaisleán Ó Liatháin agus Dhroichead na Bhríde.

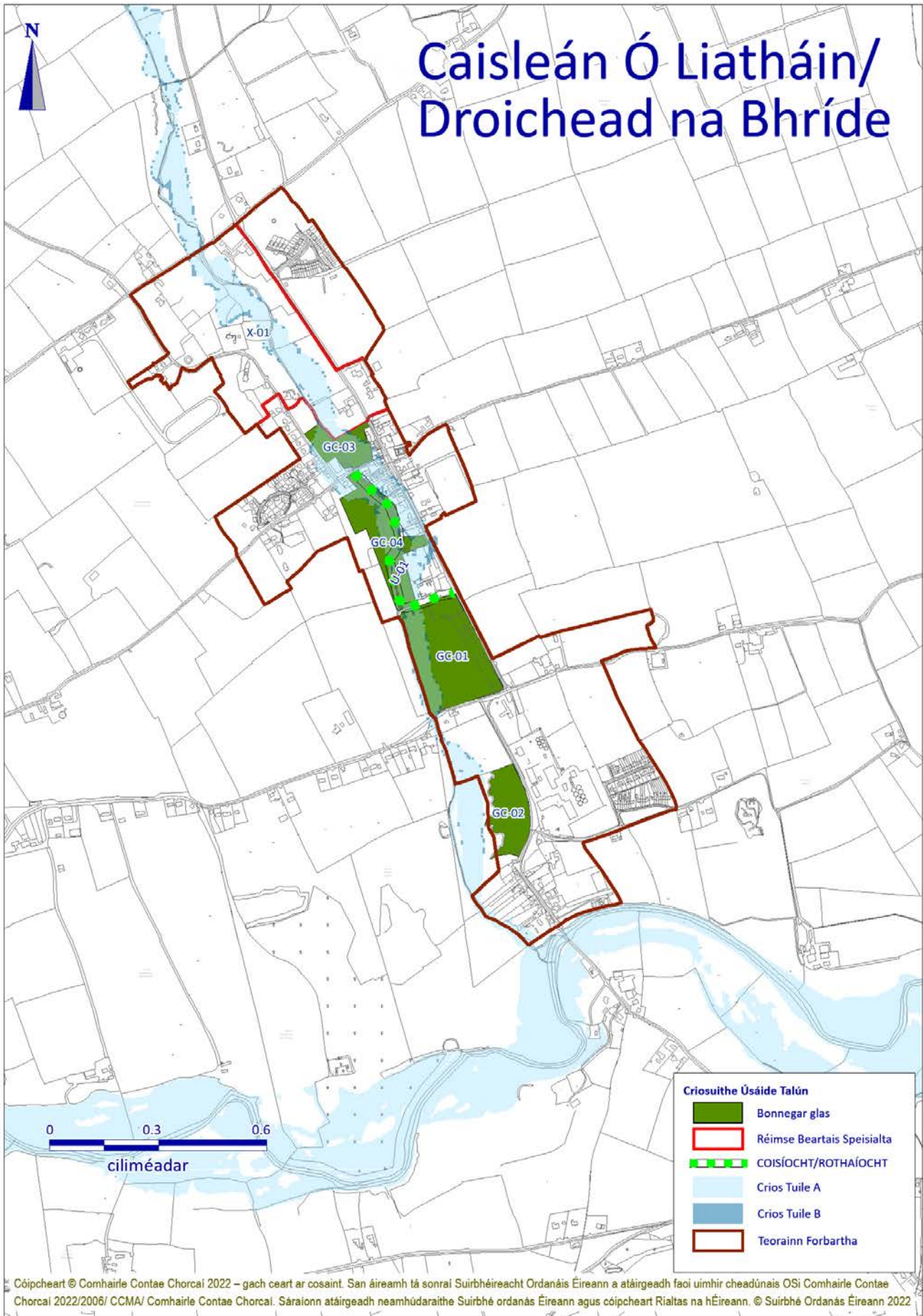
Cuspóirí Ginearálta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Chaisleán Ó Liatháin/Dhroichead na Bhríde	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Chaisleán Ó Liatháin/Dhroichead na Bhríde, déanann an plean seo soláthar do 27 aonad cónaithe breise faoi réir socraithe sásúla seirbhíse.
DB-02	Áirítear le hinfrastruchtúr glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Chaisleán Ó Liatháin/Dhroichead na Bhríde dorchlaí na Seanabhainn agus na Bhríde, crainn aibí agus limistéir choillte agus spásanna oscailte eile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar Príomhábhar Beartais Amháin agus Oidhreacht agus Taitneamhacht Imleabhar a Dó .
DB-03	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cúí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-04	Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Imleabhar a hAon, Caibidil 11 den phlean seo le haghaidh tuilleadh sonraí.

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chaisleán Ó Liatháin/Dhroichead na Bhríde		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí san Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Réimse Beartais Speisialta		
X-01	Mar aitheantas ar a shuíomh laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta, tá sé mar chuspóir an tírdhreach diméine uathúil a bhaineann leis an gceantar seo a chosaint agus a choinneáil lena n-áirítear ceithre theach mór tuaithe, séipéal agus reilig Eaglais na hÉireann agus struchtúir eile lastuaidh de Chaisleán Ó Liatháin. Áiríonn sé seo cosaint na mballaí teorann ard, fearann páirce, crainn aibí, agus spásanna oscailte a chuireann le carachtar an tsráidbhaile. Tá acmhainn an-teoranta ag an gceantar seo chun freastal ar fhorbairt agus beidh gá le measúnú ar thionchar dóchúil na forbartha ar charachtar uathúil an cheantair in éineacht le haon tograí forbartha. Ba cheart áiteanna atá i mbaol tuilte a sheachaint.*	19.72
Infreastruchtúr Glas		
GC-01	Spás oscailte ag caomhnú féiniúlacht agus suíomh an tsráidbhaile.*	5.7
GC-02	An lomán creagach a chuireann go mór le suíomh an tsráidbhaile.	2.13
GC-03	Spás oscailte ag caomhnú féiniúlacht agus suíomh an tsráidbhaile. Tá an ceantar suite sa tuilemhá agus ba chóir é a choinneáil saor ón fhorbairt.*	1.4
GC-04	Spás oscailte ag caomhnú féiniúlacht agus suíomh an tsráidbhaile. Tá an ceantar suite sa tuilemhá agus ba chóir é a choinneáil saor ón fhorbairt.*	3.36
Fóntais		
U-01	Siúlóid coisithe a fhorbairt agus a chothabháil.	-

Caisleán Ó Liatháin/ Droichead na Bhríde

1.10 Baile Chaisleáin an Róistigh

Fís agus Comhthéacs

- 1.10.1 Is í an fhís do Bhaile Chaisleáin an Róistigh thar shaolré an Phlean seo ná freastal ar fhás incriminteach ar scála beag, a léiríonn nádúr tuaithe na lonnaithe agus a stádas mar shráidbhaile laistigh den ghréasán lonnaithe agus a chinntiú go bhfuil forbairt nua ag teacht leis an scála agus carachtar an tsráidbhaile.
- 1.10.2 Tá Baile Chaisleáin an Róistigh suite ar bhealach náisiúnta an N72 idir Mala agus Mainistir Fhear Maí agus tá sé 29 km soir ó thuaidh Chathair Chorcaí agus é sainithe mar Phríomhshráidbhaile laistigh den Cheantar Pleanála Straitéiseach Thuaidh.
- 1.10.3 Tá Baile Chaisleáin an Róistigh suite ar fhána chnoic ghéar in aice leis an Abha Bheag, atá ina craobh-abhainn den Abhainn Mhór.

Daonra agus Tithíocht

Tábla 3.1.15 Fás Tithíochta Bhaile Chaisleáin an Róistigh 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	222	217	232	10

Foinse - Logeolaire

- 1.10.4 Ba é an daonra i mBaile Chaisleáin an Róistigh bunaithe ar dhaonáireamh 2016 ná 454 duine agus ceadaíonn sé sin 40 aonad breise le linn shaolré an phlean seo.
- 1.10.5 Faoi láthair tá roinnt dearóile sa sráidbhaile ar gá dul i ngleic leis. Spreagfar athfhorbairt suíomhanna tréigthe agus inlionsa laistigh de lár an tsráidbhaile agus caithfidh meas a bheith aige ar charachtar an tsráidbhaile. Tá sé tábhachtach a chinntiú go ndéantar suíomh nádúrtha an tsráidbhaile feadh na hAbhann Bige a chothabháil agus a chosaint ar fhorbairt mhíchuí.
- 1.10.6 De réir DB-01 is é an scála fáis a shamhlaítear don sráidbhaile ná suas le 40 aonad le linn thréimhse an phlean seo. Cé go bhfuil an scála forbartha seo i bhfad níos lú ná na ceadanna pleanála atá fós le réiteach meastar gur sprioc fáis níos réasúnta agus níos inbhuanaithe é don sráidbhaile seo. Mar sin féin admhaítear go bhféadfai leanúint de cheadanna pleanála a chur i bhfeidhm laistigh dá shaolré.
- 1.10.7 Is é an meánphraghas teaghlaigh i mBaile Chaisleáin an Róistigh ná €235,833. I gcomparáid le lonnaithe eile i CB Mhainistir Fhear Maí is meánphraghas é seo. Tá na praghsanna cíosa i CB Mhainistir Fhear Maí níos ísle ná na meáin chumarsáide Contae agus Cathrach.
- 1.10.8 Tá soláthar láidir talún le haghaidh forbartha sa teorainn forbartha do Bhaile Chaisleáin an Róistigh mar atá sainmhínithe sa Phlean seo agus soláthróidh sé rogha suíomh laistigh den sráidbhaile. Ní bheidh an talamh ar fad ag teastáil le haghaidh forbartha thar shaolré an phlean seo.

Comhfhorbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Lárionad an Sráidbhaile

- 1.10.9 Is sráidbhaile pictiúrtha é Baile Chaisleáin an Róistigh i suíomh tuaithe go príomha. Tá stoc traidisiúnta tógála tarraingteach ag an sráidbhaile le roinnt foirgneamh suntasach lena n-áirítear dhá shéipéal agus Muileann. Tá tailte coillteach Chaisleán na hAbhann Duibhe ón 12ú hAois agus eastát Chaisleán Widenham laistigh den sráidbhaile agus cuireann siad suíomh tarraingteach ar fáil don sráidbhaile.
- 1.10.10 Tá croílár de thithíocht seanbhunaithe measctha ar an bPríomhshráid, Bóthar an tSéipéil, Bóthar Dhún ar Aill agus Sráid an Droichid le roinnt forbairtí inlionsa ar scála beag chomh maith le méid an-bheag d'athchóiriú agus d'fhorbairt athsholáthair. Diríodh forbairt tithíochta níos déanaí siar ó dheas ón sráidbhaile agus tá sé fó-uirbeach i méid, leagan amach agus dearadh.
- 1.10.11 Mar príomhshráidbhaile tá ról ag Baile Chaisleáin an Róistigh mar sholáthraí seirbhíse dá cúlchríoch tuaithe agus don daonra a mhealladh agus a choinneáil. Maidir leis seo tá sé tábhachtach go mbeadh an bonneagar riachtanach ag an sráidbhaile chun leanúint ar aghaidh ag éascú forbartha agus chun a sheirbhísí agus a shaoráidí a fhás agus a leathnú.
- 1.10.12 Tá raon maith áiseanna agus seirbhísí sa sráidbhaile agus tá an cumas aige freastal ar fhás breise. Tá deiseanna fostaíochta áitiúla teoranta, áfach, agus tá tailte fairsinge ar fáil le forbairt laistigh de na bailte cóngaracha Mala, Mainistir Fhear Maí, Cill na Mallach agus Baile Mhistéala agus laistigh de phríomh-shráidbhaile Dhún ar Aill san iarthuaisceart. Ba cheart go mbeadh rátaí fáis laistigh den sráidbhaile seo thar shaolré an phlean seo measartha agus orgánach den chuid is mó seachas a bheith dírithe ar thithíocht comaitéireachta. Go ghinearálta, seachas i gceantair ina n-éilíonn sainghné sráid-dreacha/gnéithe dearaidh uirbigh a mhalairt, d'fhéadfadh go mbeadh forbairt grúpaí beaga tithíochta, tithíocht scoite agus láithreáin seirbhísithe/roghanna féinthógála ar an gcineál forbartha is oiriúnaí don sráidbhaile ó thaobh tarraingteach de méid measartha de dhaonra breise agus ag tairiscint rogha eile dóibh siúd a bheadh ag smaoineamh ar thithíocht faoin tuath oscailte murach sin.

- 1.10.13 Tá naisc mhaithe iompair bunaithe ar bhóithre ag Baile Chaisleáin an Róistigh ó tharla go bhfuil an sráidbhaile suite ar bhealach náisiúnta an N72 agus go bhfuil rochtain éasca aige ar Mhala agus Mainistir Fhear Maí. Ciallaíonn an suíomh seo, áfach, go bhfuil leibhéal suntasach de thrácht tríd an sráidbhaile ag fulaingt. Tá rochtain ar Chathair Chorcaí trí bhealaí náisiúnta an N20 nó an M8.
- 1.10.14 Feidhmíonn Bus Éireann seirbhís teoranta bus ó Chathair Chorcaí go Baile Chaisleáin an Róistigh agus nascann sé an sráidbhaile le Mala agus lonnaíochtaí eile sa cheantar bardasach agus meastar go bhfuil minicíocht na seirbhísí inghlactha faoi láthair.
- 1.10.15 Go ghinearálta tá cosáin go maith ar fud an tsráidbhaile.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.10.16 Tá roinnt áiseanna tráchtála eile sa sráidbhaile lena n-áirítear oifig an phoist, cógaslann, stáisiún peitрил, siopa feirme, bialanna, tithe tábhairne agus siopaí áise. Tá Ionad Fiontraíochta sa Sean Mhuileann freisin ina bhfuil roinnt gnólachtaí. Soláthraíonn na gníomhaíochtaí seo seirbhísí áitiúla agus deiseanna fostaíochta don sráidbhaile féin agus don chúlchríoch díreach.
- 1.10.17 Tá roinnt áiseanna turasóireachta sa sráidbhaile a bhfuil sé de chumas aige feabhas a chur ar an ngeilleagar áitiúil lena n-áirítear Príoireacht Bhaile an Droichid nó Mainistir atá athchóirithe go forleathan agus atá oscailte do chuariteoirí an bhliain ar fad agus Gairdíní Gharrán Áine, ina bhfuil 30 acra de thailte lena n-áirítear gairdíní agus coillearnach, suite 2 km ón sráidbhaile agus oscailte don phobal i rith an tsamhraidh. Gné thábhachtach den cheantar freisin is ea Caisleán na hAbhann Móire ón 12ú haois. Tá an sráidbhaile cóngarach do réigiún Bhealach Eabhra áit a bhfuil infheistíocht suntasach déanta in infrastruchtúr d'áiseanna mar iascaireacht, siúl agus rothaíocht.
- 1.10.18 Tá scóip laistigh den teorainn forbartha chun bonn fostaíochta an tsráidbhaile a leathnú trí fhorbairt a dhéanamh ar sheirbhísí ar scála cuí/úsáidí gnó ar scála beag a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile agus ar a chúlchríoch. Tá suíomh na sean-uachtarlann ar an taobh thoir den sráidbhaile oiriúnach d'athfhorbairt ina leith seo, faoi réir measúnú riosca tuilte.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 1.10.19 Tá raon maith áiseanna pobail ag Baile Chaisleáin an Róistigh lena n-áirítear séipéal, scoil náisiúnta, stáisiún na nGardaí, ionad pobail agus páirc agus clubtheach GAA a uasghrádaíodh le déanaí chun tuilsoilsiú agus ardán nua a chur san áireamh. Tá Scoil Náisiúnta Bhaile Chaisleáin an Róistigh suite lastuaidh den lonnaíocht. Tá scóip ann chun áiseanna laistigh de shuíomh na scoile a leathnú. I gcomhthéacs an fháis le déanaí, bhainfeadh an sráidbhaile leas as roinnt áiseanna breise lena n-áirítear clós súgartha agus roinnt spás oscailte breise.
- 1.10.20 Tá soláthar déanta do mhéadú ar áiseanna oideachais laistigh den sráidbhaile agus do sholáthar reilig nua.
- 1.10.21 Tá ionad fág anseo suite soir ó thuaidh an sráidbhaile ina bhfuil coimeádáin do bhuidéil/crúscaí gloine agus cannaí dí faoi láthair.

Bainistíocht Uisce

- 1.10.22 Tá acmhainn sa soláthar uisce óil chun an leibhéal fáis atá beartaithe do Bhaile Chaisleáin an Róistigh a éascú.
- 1.10.23 Soláthraíonn an gléasra cóireála fuíolluisce i mBaile Chaisleáin an Róistigh cóireáil thánaisteach faoi láthair agus doirteann an gléasra chuig an Abha Bheag, limistéar cosanta laistigh de Dhobharcheantar na hAbhann Móire. Tá cumas spártha teoranta aige agus tá uasghrádú ag teastáil.
- 1.10.24 Caithear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Bhaile Chaisleáin an Róistigh chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 1.10.25 Tá Baile Chaisleáin an Róistigh ar cheann de na ceantair i gCorcaigh Thuaidh a dteastaíonn feabhsaithe ar an sceitheadh fuíolluisce chun na Diúilicíní Péarla Fionnuisce agus na Sliogéisc a chosaint.
- 1.10.26 Soláthraítear uisce don sráidbhaile ó Scéim Soláthair Uisce Bhaile Chaisleáin an Róistigh a bhfuil go leor acmhainne ann chun freastal ar fhás breise. Le haghaidh aon fhorbairt suntasach bhreise, tá gá le bearta caomhnaithe uisce lena n-áirítear líonra an phríomhphíobáin uisce a athsholáthar ón taiscumar go dtí an sráidbhaile agus bearta braise sceite a chur i bhfeidhm.
- 1.10.27 Tá cuid de Bhaile Chaisleáin an Róistigh aitheanta mar áiteanna atá i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán na hAbhann Bige soir ón sráidbhaile agus tá siad léirithe ar léarscáil na lonnaíochta. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in **Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinne a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha

- 1.10.28 Tá cúig struchtúr laistigh den lonnaíocht, atá liostaithe ar Thaihead ar Dhéanmhais Chosanta sa phlean seo, – Eaglais na hÉireann Baile Chaisleáin an Róistigh ag Slí Mheánach, Túrtheach Chaisleán Widenham, Teach Mór Chaisleán Widenham, Teach Chill Chomair agus an Muileann Plúir ag Baile Aidín. Caitheadh a bheith cúramach na radharcanna a chosaint ó shainfhoirgnimh thábhachtach ar nós séipéal Eaglais na hÉireann agus an Túrtheach i gCaisleán Widenham.

- 1.10.29 Tá roinnt séadchomharthaí suimiúla seandálaíochta sa sráidbhaile lena n-áirítear droichead, muileann agus túrtheach meánaoiseach. Bronntar cosaint orthu seo faoin reachtaíocht náisiúnta agus tá siad faoi réir rialaithe breise faoi bheartais atá leagtha síos sa phlean forbartha contae seo.
- 1.10.30 Shainaithin an Plean seo trí Limistéar Caomhantais Ailtireachta laistigh den sráidbhaile agus a phurláin, is iad sin Limistéir Chaomhantais Bhóthar an tSéipéil, an Phríomhshráid agus Caisleán Widenham agus tá sé mar chuspóir ag an bplean seo carachtar speisialta na dtrí cheantar seo a chaomhnú agus a fheabhsú. Féach ar imleabhar a dó le haghaidh sonraí.

Bithéagsúlacht

- 1.10.31 Sníonn an Abha Bheag soir ón sráidbhaile agus is cuid de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire í. Tá an SAC sainithe do chosaint raon éagsúil de choillearnach fionnuisce agus gnáthóga cósta agus na speicis a bhaineann leo lena n-áirítear Bradán, Piardóg Fionnuisce, Diúilicín Péarla Fionnuisce, speicis Loimpre agus Madra Uisce. Tá Gleann Abha Bheag na hAbhann Duibhe (Baile Chaisleáin an Róistigh) ainmnithe freisin mar Limistéar Oidhreachta Nádúrtha beartaithe (pNHA 1561). Tá suíomh an Mhuilinn in aice leis an abhainn lastoir den sráidbhaile laistigh de theorainn forbartha an tsráidbhaile agus teorainn an SAC agus an pNHA.
- 1.10.32 Tá an sráidbhaile suite le ceantar atá catagóirithe mar 'Tírdhreach Ardluacha' sa Phlean Forbartha Contae.

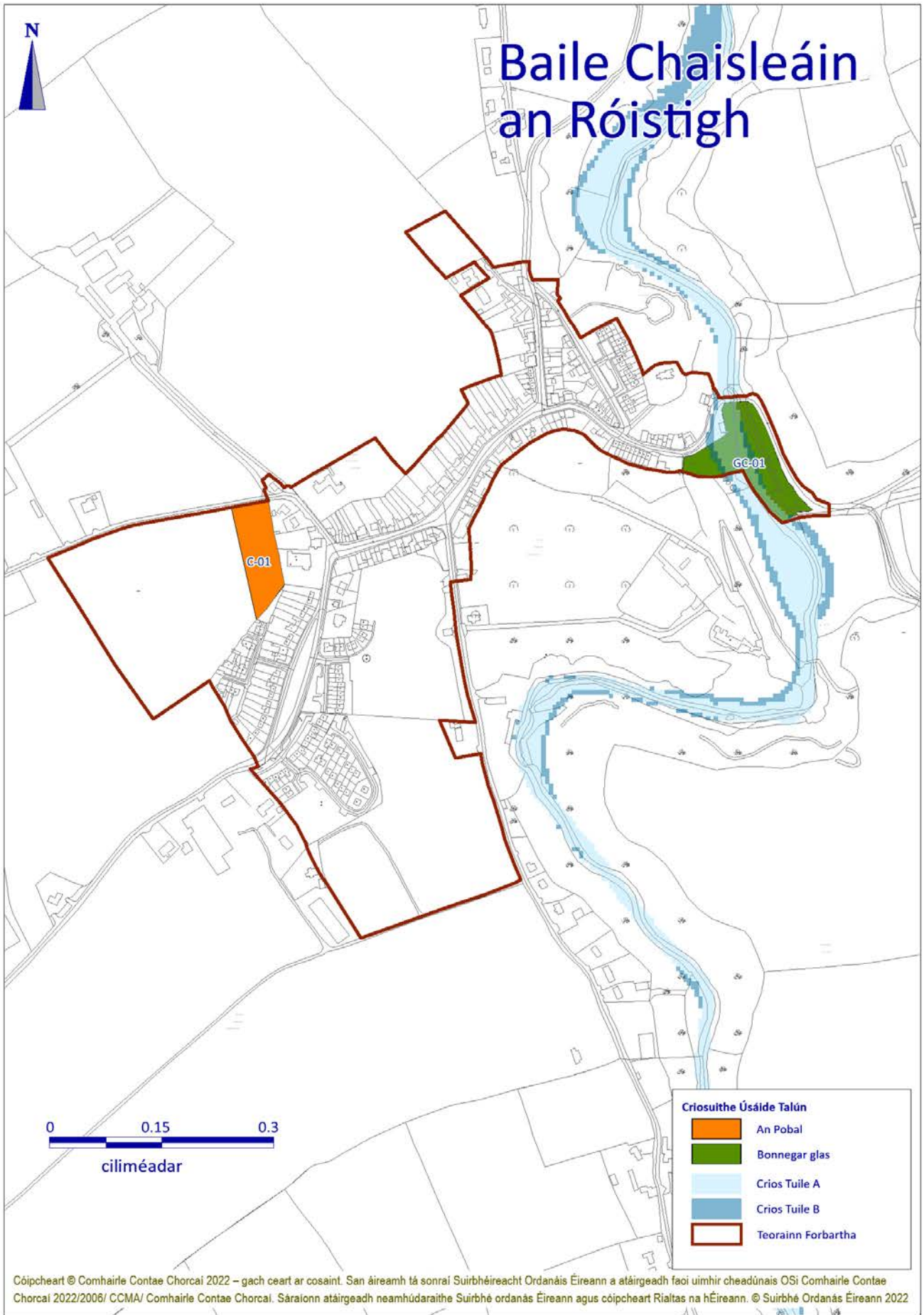
Cuspóirí Ginearálta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Bhaile Chaisleáin an Róistigh	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Bhaile Chaisleáin an Róistigh, déanann an plean seo soláthar do 40 aonaid cónaithe breise faoi réir socraithe sásúla seirbhíse.
DB-02	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus buntáistí tírdhreacha Bhaile Chaisleáin an Róistigh an Abha Bheag agus gnáthóga gaolmhara, crainn aibí, lomáin charraige, agus spásanna oscailte eile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreachta agus Taitneamhacht .
DB-03	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-04	Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Imleabhar a hAon den phlean seo.
DB-05	Ba chóir go ndéanfaí an sráidbhaile a fhorbairt ar bhealach seicheamhach ag síneadh ón gcoilár le soláthar rochtana sábháilte ar an ngréasán bóithre áitiúil agus ní ar an ngréasán bóithre náisiúnta.

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile Chaisleáin an Róistigh		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Áiseanna Pobail		
C-01	Reilig nua	0.65
Infreastruchtúr Glas		
GC-01	Spás oscailte éighníomhach. Cuireann an suíomh feiceálach seo go mór le carachtar tuaithe an bhaile agus le suíomh Sean-Mhuileann an Droichid go háirithe. Feidhmíonn an Muileann mar Ionad Fiontair faoi láthair. Tá an cheantar seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus níl sé oiriúnach le haghaidh forbartha.*	1.08

Baile Chaisleáin an Róistigh

1.11 Conaithe

Fís agus Comhthéacs

- 1.11.1 Is í an fhís do Chonaithe thar shaolré an Phlean seo ná leas a bhaint as acmhainn turasóireachta an tsráidbhaile, an raon seirbhísí agus deiseanna fostaíochta atá ar fáil a neartú agus a chinntiú go bhfuil forbairt nua ag teacht le scála agus carachtar an tsráidbhaile.
- 1.11.2 Is príomhshráidbhaile é Conaithe atá suite ar an R628 laistigh de ghleann sárscéimhe na Bhríde, a ritheann díreach lastuaidh den sráidbhaile. Tá an sráidbhaile gar do teorainn Chontae Phort Láirge agus tá rochtain mhaith aige ar Ráth Chormaic san iarthar agus Mainistir Fhear Maí suite 17 km siar ó thuaidh. Tá an sráidbhaile suite sa Cheantar Pleanála Straitéiseach Thuaidh, mar atá sainmhínithe sa phlean seo.
- 1.11.3 Cruthaíonn an Bhríde topagrafaíocht an cheantair seo, arb é gleann leathan torthúil ísealchríche é. Téann leibhéal na talún síos ó thuaidh i dtreo an tsráidbhaile agus fanann sé measartha réidh thart ar thuilemhá na Bhríde.
- 1.11.4 Sainmhínítear carachtar Chonaithe mar gheall ar a nádúr líneach feadh aon áis amháin den phríomhshráid. Tá foirgnimh ar an bpríomhshráid rindreáilte go ghinearálta agus cruth 2-stór acu le bungalónna níos nua-aimseartha ar na himill nó mar inlíonta. Forbraíodh eastáit de stíl bhruachbailteach le déanaí ar an imeall thuaidh agus thiar. Ar an taobh thoir den lonnaíocht, cruthaíonn Caisleán Chonaithe, túrtheach ón 16ú haois, bealach isteach tarraingteach chuig an lonnaíocht agus ar an taobh thiar frámaíonn an Eaglais Chaitliceach an bealach isteach amhairc don sráidbhaile.
- 1.11.5 Ar an imeall, lasmuigh den teorainn forbartha, is ceist í an ribíneacht agus déanann sé doiléir an t-idirdhealú idir an sráidbhaile agus an tírdhreach tarraingteach talmhaíochta máguaird.

Daonra agus Tithíocht

- 1.11.6 Ba é an daonra a taifeadadh do Chonaithe i ndaonáireamh 2016 ná 526, méadú ó 470 ar fhigiúr daonra 2011. Is é an glanaonaid nua atá ag teastáil do Chonaithe ná 20 aonad de réir DB-01 le linn tréimhse an phlean seo. Cé go bhfuil an scála forbartha seo i bhfad níos lú ná na ceadanna pleanála atá fós le réiteach meastar gur sprioc fáis níos réasúnta agus níos inbhuanaithe é don sráidbhaile seo. Mar sin féin admhaítear go bhféadfaí leanúint de cheadanna pleanála a chur i bhfeidhm laistigh dá saolré.

Tábla 3.1.16 Fás Tithíochta Chonaithe 2010 - 2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	159	170	181	22
Foinse - Logeolaire				

- 1.11.7 Bhí an chuid is mó den fhorbairt tithíochta nua is déanaí sa sráidbhaile i bhfoirm eastáit tithíochta de stíl bhruachbhaile comhdhéanta de mheascán d'aonaid scoite, leathscoite agus teach sraithe 2 stór. Tá scála na bhforbairtí seo beagán iomarcach i gcomparáid le bunfhoirm an tsráidbhaile cé go bhfuil na forbairtí suite go maith, agus tá foirm dhlúth lonnaíochta fós ag an sráidbhaile. Tá sé mar aidhm ag an gComhairle leanúint le forbairt braisle a spreagadh in aice le lár an tsráidbhaile agus le forbairt inlíonta agus roghanna suíomh féinbhóga/seirbhísithe a chur chun cinn mar mhalairt ar thithíocht aonuaire i gcúlchríoch tuaithe an tsráidbhaile.
- 1.11.8 Caithfidh leagan amach agus dearadh na forbartha nua aird ar leith a thabhairt ar radharcanna tábhachtacha agus suíomh foirgneamh sainchomhartha laistigh den lonnaíocht a choinneáil, lena n-áirítear roinnt radharc tarraingteach ar an abhainn agus ar an tuath máguaird agus ar na crainn in aice leis an gCaisleán mar chuid de thaitneamhach phoiblí níos leithne an cheantair.

Comhforbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Lárionad an Sráidbhaile

- 1.11.9 Tá naisc mhaithe iompair bunaithe ar bhóithre ag Conaithe. Tá an sráidbhaile ag bualadh le Bealach Réigiúnach R628, a thairgeann rochtain dhíreach ar Chontae Phort Láirge, Ráth Chormaic agus an N8, ó dheas go Cathair Chorcaí agus ó thuaidh go Mainistir Fhear Maí. Tá seirbhís bus poiblí ar fáil ó Bhus Éireann, ag imeacht ó Dhún Garbhán go Mainistir Fhear Maí (trí Conaithe) gach lá.
- 1.11.10 Ní sholáthraíonn Bus Éireann seirbhís ó Chathair Chorcaí go Sráidbhaile Conaithe. Is é an príomh-mhodh iompair go dtí an sráidbhaile ná carr príobháideach nó tacsáí. Tá cosáin ar an dhá thaobh den bhóthar ar an bpríomhshráid le soilsiú poiblí chun rochtain shábháilte a thabhairt do choisithe.
- 1.11.11 Tá oifig an phoist, leaba agus bricfeasta, teach tábhairne, séipéal, siopa bia, teach altranais, ionad spóirt agus áiseanna cúram leanaí sa sráidbhaile.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.11.12 Is é an talmhaíocht agus gníomhaíochtaí atá bunaithe ar thalmhaíocht an phríomhfhoinsé fostaíochta i gConaithe. Is gnó suntasach é Conna Bride Plastics i gConaithe. Tá foinsí eile fostaíochta laistigh den earnáil seirbhíse agus tráchtála lena n-áirítear na siopaí áise, tithe tábhairne, caifé, oifig an phoist, comhar creidmheasa agus teach altranais.

- 1.11.13 Féachann an Chomhairle le soláthar úsáidí fostaíochta ar scála beag a spreagadh laistigh den lonnaíocht ar féidir leo cur le beogacht an tsráidbhaile, bonn cúng fostaíochta an tsráidbhaile a éagsúlú agus cur le laghdú ar chomaitéireacht trí dheiseanna fostaíochta áitiúla a sholáthar. Ba cheart go mbeadh na láithreacha níos oiriúnach agus is inbhuanaithe d'úsáidí tráchtála ar scála beag laistigh den chroílár, ar an gcoinníoll nach gcuirfeadh sé isteach ar thaitneamhach cónaithe an cheantair. In áiteanna eile, breathnófar ar úsáidí cuí fostaíochta ar scála beag agus a bhaineann le turasóireacht faoi réir a chomhoiriúnachta leis na húsáidí tadhlaacha atá ann faoi láthair agus le prionsabail chuí pleanála agus inbhuanaithe.
- 1.11.14 I lár an tsráidbhaile, tá talamh criosaithe d'Úsáid Ghnó mar iarracht bonn eacnamaíoch na lonnaíochta seo a éagsúlú agus deiseanna a chur ar fáil le leas a bhaint as tógáil an tionscail turasóireachta áitiúil ag baint an leas is fearr as a shuíomh sárscéimhe cois an Bhríd agus as cáil idirnáisiúnta an cheantair mar gheall ar pórú capall. Ba chóir an ceantar a phacáistiú mar chuid de chonair turasóireachta níos leithne Chorcaí Thuaidh.
- 1.11.15 Tá poitéinseal turasóireachta suntasach ag ceantar Chonaithe, nach bhfuil leas á bhaint as go fóill, agus d'fhéadfadh ról a bheith ag an sráidbhaile mar cheann scribe i dtionscnamh turasóireachta níos leithne i gCorcaigh Thuaidh. Tá deis ann gné na turasóireachta oidhreachta de Chaisleán Chonaithe, Séadchomhartha Náisiúnta, a chur chun cinn mar cheann scribe turasóireachta agus mar chuid de líonra na gCaisleán meánaoiseach i gceantar Chorcaí Thuaidh. Tá Conna le feiceáil sa tionscadal turasóireachta Céide Ghleanna na hAbhann Duibhe agus tá cáil idirnáisiúnta air mar gheall ar an thionscal pórúcháin capall. Meastar go gcruthódh cur chun cinn na slatiascaireachta ar an Bhríd, forbairt ar chonairí siúlóide agus gníomhaíochta a nascann suíomh sárscéimhe cois abhann le cinn scribe oidhreachta agus gníomhaíochta sa cheantar níos leithne bunsraitheanna straitéis turasóireachta. Ba cheart L&Banna breise a spreagadh sa sráidbhaile chun a leithéid d'fhorbairt turasóireachta a chur chun cinn agus tacú leis.

Saoraidí Sóisialta agus Pobail

- 1.11.16 Cuireann ionad pobail raon seirbhísí ar fáil don phobal áitiúil, lena n-áirítear halla pobail, agus coimpléasc spóirt (le cúirteanna leadóige lasmuigh), agus creche agus seirbhísí iarscoile. I measc na n-áiseanna pobail breise tá páirc imeartha agus scoil náisiúnta (lasmuigh den teorainn forbartha), teach altranais/téarnaimh, séipéal, agus reilig.

Bainistiú Dramhaíola

- 1.11.17 Soláthraíonn an córas cóireála fuíolluisce atá ag freastal ar an sráidbhaile cóireáil tánaisteach agus doirtheann sé go dtí an Brid, Limistéar Uisce Óil faoi Chosaint. Tá an gléasra ró-ualaithe áfach agus tá uasghrádú ar an ngléasra WWTP agus tá gá le huasghrádú ar roinnt séaraigh. Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Chonaithe chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 1.11.18 Tá cumas sa soláthar uisce óil chun an leibhéal fáis atá beartaithe do Chonaithe a éascú. Beidh aon mholadh chun aistarraingt fionnuisce a mhéadú ó laistigh de SAC na hAbhann Móire chun críocha an soláthar uisce óil do Chonaithe a fheabhsú faoi réir Measúnú ar an Treoir maidir le Gnáthóga agus ní cheadófar é ach amháin nuair a léirítear gur féidir an t-aistarraingt a bhaint amach gan cur isteach ar an Rialachán baint amach na Cuspóirí Caomhnaithe atá bunaithe don SAC seo.
- 1.11.19 Aithníodh go bhfuil cuid de Chonaithe i mbaol tuilte. Ceantar beag atá sa limistéar a bhfuil tionchar air a leanann cosán na Bríde ó thuaidh den sráidbhaile mar a léirítear ar léarscáil na lonnaíochta. Tá an cur chuige maidir le Bainistiocht Riosca Tuilte leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistiocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha

- 1.11.20 Tá trí struchtúir laistigh den lonnaíocht, atá liostaithe i dTaifead ar Dhéanamhais Chosanta sa phlean seo – Droichead Chonaithe agus Séipéal Caitliceach Chonaithe agus Caisleán Chonaithe (Túrtheach ón 16ú hAois).
- 1.11.21 Tá roinnt séadchomharthaí suimiúla seandálaíochta sa sráidbhaile lena n-áirítear an droichead agus Caisleán Conaithe. Bronntar cosaint orthu seo faoin reachtaíocht náisiúnta agus tá siad faoi réir rialaithe breise faoi bheartais atá leagtha síos sa Phlean seo.

Bithéagsúlacht

- 1.11.22 Tá an Bhríde, craobh-abhainn den Abhainn Mhór suite díreach lastuaidh den lonnaíocht agus is cuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire í. Tá an SAC sainithe do chosaint raon éagsúil de choillearnach fionnuisce agus gnáthóga cósta agus na speicis a bhaineann leo lena n-áirítear Bradán, speicis Loimpre agus Madra Uisce.
- 1.11.23 Tá Dún ar Aill suite laistigh den cheantar atá clúdaithe ag an Abhainn Dubh - Plean Gníomhaíochta Aonad Bainistiochta Uisce Abha Beag.
- 1.11.24 D'fhéadfaí rochtain phoiblí agus siúlóid taitneamhach a sholáthar ó thuaidh den sráidbhaile feadh na Bhríde, ach d'fhéadfadh tionchar a bheith ag a leithéid d'fhorbairt ar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus bheadh gá le tuarascáil measúnaithe tionchair éiceolaíochta a sholáthar (Natura Réiteas Tionchair) de réir cheanglais na dTreoracha um Ghnáthóga agus Éin. Ní fhéadfaidh siúlán taitneamhach dul ar aghaidh ach amháin nuair is féidir a thaispeáint nach mbeidh tionchar diúltach suntasach aige ar na suíomhanna seo. Ba cheart aird a thabhairt ar chosaint na madra uisce agus a láithreacha pórúcháin ar thaobh na habhann agus cosc a chur ar suaitheadh ar speicis éan.

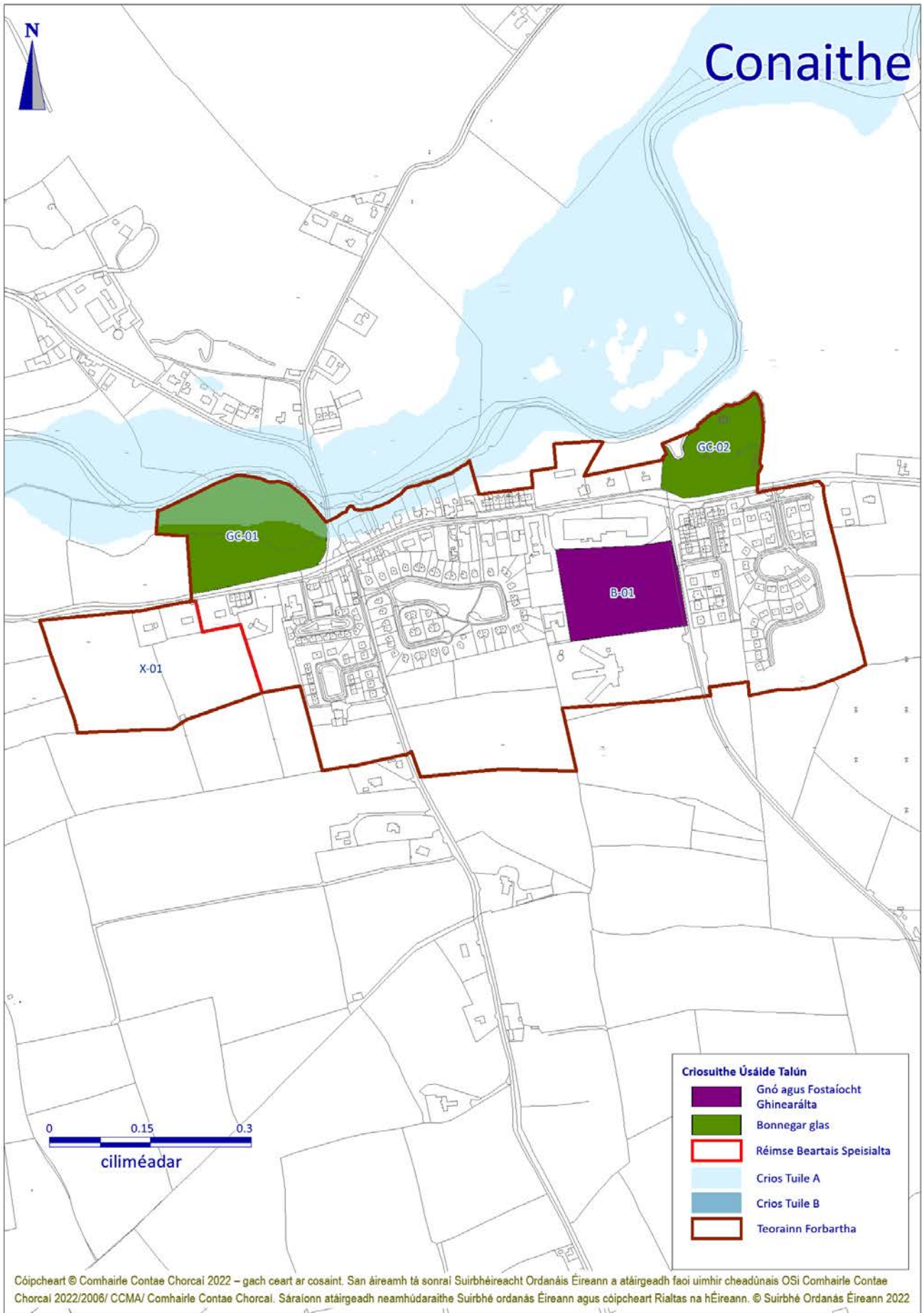
Cuspóirí Ginearálta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Chonaithe	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Chonaithe, déanann an plean seo soláthar do 20 aonaid cónaithe breise faoi réir socraithe sásúla seirbhíse.
DB-02	Áirítear le hinfrastruchtúr glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Chonaithe dorchla abhann na Bhríde, spásanna oscailte sa sráidbhaile, crainn aibí agus fála scean. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht . Tá teorainn Chonaithe ag forluí le Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthoga agus le cosaint an láithreáin seo. Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte féach ar Imleabhar a hAon den phlean seo.
DB-03	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chonaithe		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Infrastruchtúr Glas		
GC-01	Spás oscailte a fhanfaidh oscailte agus tuaithe den chuid is mó chun suíomh an tsráidbhaile a chaomhnú. Tá cuid den chrios seo laistigh de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire agus níl na ceantair seo oiriúnach le haghaidh forbartha.*	3.04
GC-02	Soláthar spáis oscailte chun suíomh an Chaisleáin a chaomhnú. Tá cuideanna den chrios seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus níl na ceantair seo oiriúnach le haghaidh forbartha.	1.57
Úsáidí gnó		
B-01	Úsáidí Gnó ar Mhionscála agus chun freastal ar leathnú na húsáide reatha ó thuaidh. Soláthróidh leagan amach agus dearadh deighilt imleor idir an fhorbairt agus úsáidí in aice láimhe ar mhaithe le taitneamhach cónaithe a chosaint. Moltaí chun plean tírdhrechtaithe a chur san áireamh.	2.33
Réimse Beartais Speisialta		
X-01	Acmhainn teoranta do theaghaisí aonair, ar dhlús an-íseal, faoi réir scéime comhaontaithe amháin bunaithe ar thírdhreachú do na tailte go léir le mionsoláthar chun crainn atá ann cheana féin agus gnéithe ar an láthair a choinneáil. Ba chóir go mbeadh mionteagasc dearaidh le haghaidh áitribh aonair mar chuid den scéim chomh maith le leagan amach neamhfhoirmiúil ar ardchaighdeán ar shuíomhanna agus bunaithe go ginearálta ar bhealach isteach aonair ón mbóthar poiblí.	4.61

Conaithe

1.12 Dún ar Aill

Fís agus Comhthéacs

- 1.12.1 Is í an fhís do Dhún ar Aill thar shaolré an phlean seo ná forbairt chónaithe, ghnó agus turasoireachta an tsráidbhaile a chur chun cinn go gníomhach, an raon seirbhísí agus deiseanna fostaíochta atá ar fáil a neartú agus a chinntiú go bhfuil aon fhorbairt nua oiriúnach do scála agus do charachtar an tsráidbhaile.
- 1.12.2 Tá Dún ar Aill suite tríocha míle lastuaidh de Chathair Chorcaí agus seacht míle soir ó thuaidh Mhala. Tá Dún ar Aill sainithe mar príomhshráidbhaile agus é suite laistigh den Cheantar Pleanála Straitéiseach Thuaidh.
- 1.12.3 Mar príomhshráidbhaile tá ról ag Dún ar Aill mar sholáthraí seirbhíse dá cúlchríoch tuaithe agus don daonra a mhealladh agus a choinneáil. Maidir leis seo tá sé tábhachtach go mbeadh an bonneagar riachtanach ag an sráidbhaile chun leanúint ar aghaidh ag éascú forbartha agus chun sheirbhísí agus shaoráidí a fhás agus a leathnú.
- 1.12.4 Tá Dún ar Aill suite ar an Abha Bheag, craobh-abhainn de chuid na hAbhann Móire. Lonnaíocht stairiúil tharraingteach is ea an sráidbhaile a d'fhorbair taobh le Cúirt Dhún ar Aill (áit chónaithe mhuintir St. Ledger) agus Diméin a chuimsíonn 166 heicteár de thalamh páirce tírdhreachaithe ón 18ú haois in aice leis an sráidbhaile.
- 1.12.5 Tá lorg mór scaipthe ag an sráidbhaile. Tá croílár an tsráidbhaile suite ó dheas den abhainn agus tá sráid-dreach tarraingteach aige le raon leathan foirgneamh Seoirseach agus aghaidheanna traidisiúnta siopai. Sineann forbairt níos nua-aimseartha feadh aghaidh an bhóthair réigiúnach san iardheisceart agus feadh Bhóthar an Chlochair/an bhóthair chontae siar ón bpríomhshráid. Tá an sráidbhaile tar éis síneadh freisin ó thuaidh trasna na habhann mar a bhfuil na scoileanna, an séipéal agus na príomh-áiseanna áineasa suite agus áit a bhfuil go leor tithe aonair seanbhunaithe feadh aghaidh an bhóthair.
- 1.12.6 Sa chomhthéacs seo, meastar go bhfuil cumas láidir fáis ag an sráidbhaile sa todhchaí i bhfoirm forbartha cónaithe, gnó agus turasoireachta, go bhfuil an cumas aige freastal ar a leithéid d'fhás agus go mbainfeadh sé leas dearfach as forbairt bhreise.
- 1.12.7 Aithníodh go bhfuil cuid de Dhún ar Aill i mbaol tuilte. Ceantar beag atá sa limistéar a bhfuil tionchar air a leanann cosán na Bríde ó thuaidh den sráidbhaile mar a léirítear ar léarscáil na lonnaíochta. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Daonra agus Tithíocht

- 1.12.8 Ba é an daonra a taifeadadh do Dhún ar Aill i ndaonáireamh 2016 ná 780, méadú ó 526 ar fhigiúr daonra 2011. Is é an glanaonad nua atá ag teastáil do Dhún ar Aill ná 89 aonad i saolré an phlean seo.

Tábla 3.1.17 Fás Tithíochta Dhún ar Aill 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	392	411	422	30
Foinse - Logeolaire				

- 1.12.9 Is é an meánphraghas díola tí (PPR) ná €203,235 atá níos lú ná an meánphraghas díola i MD Mhainistir Fhear Maí de €237,368. Tá na praghsanna cíosa i CB Mhainistir Fhear Maí níos ísle ná na meáin chumarsáide Contae agus Cathrach.
- 1.12.10 B'fhearr, thar shaolré an phlean seo, moltaí athbhreithnithe do scéimeanna níos lú a fheiceáil agus forbairt a dhéanamh ar an taobh thiar den príomhshráid.
- 1.12.11 Ba cheart meascán éagsúil de mhéideanna agus de chineálacha tithíochta a fhorbairt, mar scéimeanna beaga tithíochta, laistigh den sráidbhaile lena n-áirítear láithreáin seirbhísithe. Fáiltítear roimh athfhorbairt láithreán tréigthe agus inlíonta laistigh den lárionad agus spreagfar é agus ba chóir láithreáin atá gar do chroílár an tsráidbhaile, lena n-áirítear láithreáin inlíonta agus athfhorbraíochta, a fhorbairt ar dtús.
- 1.12.12 Bhí scála na forbartha a tharla le linn na tréimhse fáis eacnamaíochta sna 2000í, an-bheag i gcomparáid le lonnaíochtaí eile agus tharla sé seo go páirteach mar gheall ar easpa cumas san gléasra cóireála fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile. Tugadh aghaidh ó shin ar an srian seo ar fhorbairt. Go ghinearálta, tá scála na forbartha nua a tharla ag teacht le scála an tsráidbhaile agus áirítear leis meascán de stíleanna.
- 1.12.13 De réir DB-01 is é an scála fáis a shamhlaítear don sráidbhaile ná suas le 89 aonad le linn thréimhse an phlean seo.
- 1.12.14 Ciallaíonn suíomh na habhann atá trasna an tsráidbhaile agus Cúirt Dhún ar Aill ar an taobh thoir go bhfuil an lonnaíocht scaipthe amach go leor. Tá sé tábhachtach go bhfeabhsóidh forbairt nua cónaithe an sráidbhaile agus go dtacóidh sé le forbairt pobail tarraingteach, inbhuanaithe. Chuige seo tá sé tábhachtach forbairtí cónaithe ró-mhóra a sheachaint agus a chinntiú go bhfuil gach forbairt suite agus deartha go maith agus go mbaineann nascacht mhaith amach le croílár an tsráidbhaile. Thar shaolré an phlean seo ba chóir tosaíocht a thabhairt d'fhorbairt cónaithe ar na tailte siar ó lár an tsráidbhaile chun an croí a chomhdhlúthú agus chun rochtain níos éasca ar sheirbhísí agus áiseanna a sholáthar.

Comhfhorbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Lárionad an Sráidbhaile

- 1.12.15 Tá bonn láidir miondiála/seirbhíse ag Dún ar Aill freisin a cheadaíonn don sráidbhaile feidhmiú mar ionad seirbhíse áitiúil dá chúlchríoch lena n-áirítear oifig an phoist, cógaslann, stáisiún peitрил agus siopa, trí theach tábhairne, gruagairí, bialanna, agus roinnt siopaí, dhá theach tórraimh, lialann agus clinic sláinte poiblí. Tá Stáisiún Gardaí sa sráidbhaile freisin.
- 1.12.16 Tá na Bealaí Réigiúnacha R581 agus R522 ag freastal ar Dhún ar Aill agus tá sé suite achar gearr soir ón N20 agus mar sin tá inrochtaineacht agus nascacht mhaith aige. Oibríonn Bus Éireann seirbhís bus poiblí, a théann tríd an sráidbhaile ó dheas go Cathair Chorcaí agus ó thuaidh go dtí An Ráth. Mar sin féin, tá minicíocht na seirbhíse teoranta.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.12.17 Tá fostaíocht teoranta do na hearnálacha seirbhíse agus tráchtála laistigh den lonnaíocht. Is féidir teacht ar dheiseanna fostaíochta breise i Mala agus sa Ráth. Is foinse fostaíochta freisin í Naoilanna Earraigh taobh amuigh den sráidbhaile i mbaile fearainn Bhaile Ristead.
- 1.12.18 Tá Cúirt Dhún ar Aill agus Diméin tagtha chun bheith ina phríomhshuíomh d'fhorbairt turasóireachta agus taitneamhach i dTuaisceart Chorcaí tar éis a bheith athchóirithe le blianta beaga anuas. Tá an pháirc oscailte ar feadh na bliana. Mar gheall ar an cead isteach saor in aisce tá an tarraingt a bheith ar cheann de na nithe saor in aisce is mó tóir sa tír. Is féidir leis an bplean seo tacú le hinmharthanacht an tí agus na diméine mar ní is díol spéise do thurasóirí trí fhás an tsráidbhaile a spreagadh agus a éascú go dearfach agus a chinntiú go bhfuil meas ag an bhforbairt sa toadhcháir ar stair agus ar charachtar an tsráidbhaile.
- 1.12.19 Caithfidh bonn gnó/fostaíochta an tsráidbhaile leathnú in éineacht le fás cónaithe agus tacú le forbairt acmhainn turasóireachta an tsráidbhaile. Tá scóip suntasach ann d'fhorbairt dá leithéid laistigh de réadmhaoin atá folamh/tearcúsáidte i lár an tsráidbhaile agus tá deiseanna ann freisin d'fhorbairt inlíonta agus athchóiriú go háirithe laistigh den Phríomhshráid. Tá tailte chun úsáidí tionsclaíochta éadroma/gnó a fhorbairt ar fáil ó thuaidh den sráidbhaile.
- 1.12.20 Chun turasóireacht a éascú agus chun a chinntiú go mbaineann an sráidbhaile leas as a leithéid de thrádáil, tá gá le roinnt lóistín saoire a sholáthar sa sráidbhaile - féinfhrestail, leaba agus bricfeasta nó lóistín óstáin.

Saoraidí Sóisialta agus Pobail

- 1.12.21 Is rud neamhghnách é Dún ar Aill i gcomhthéacs sráidbhaile mar go bhfuil bonn láidir oideachais ann le dhá bhunscoil (ceann amháin measctha agus buachaillí amháin sa ceann eile) agus meánscoil. I measc na n-áiseanna pobail eile tá dhá shéipéal, páirc GAA le clubtheach agus áiseanna nua-aimseartha agus cúrsa gailf naoi bpoll le clubtheach.
- 1.12.22 Soláthraíonn Cúirt Dhún ar Aill agus Diméin lena 166 heicteár de thalamh páirce tírdhreachaithe, atá faoi úinéireacht agus á bhainistiú ag Oifig na nOibreacha Poiblí, spás taitneamhach iontach don sráidbhaile le haghaidh caitheamh aimsire éighníomhach. Tá clós súgartha do leanaí laistigh de na tailte agus athchóiríodh an teach le déanaí agus tá clár leanúnach d'oibreacha feabhsúcháin ar siúl ag Oifig na nOibreacha Poiblí don réadmhaoin.

Bainistíocht Uisce

- 1.12.23 Cuirtear uisce óil ar fáil do Dhún ar Aill ó Scéim Soláthair Uisce Dhún ar Aill/An Seanbhaile Mór agus tá an soláthar leordhóthanach chun freastal ar riachtanais forbartha an tsráidbhaile. Is é foinse na scéime seo fuarán atá lonnaithe sa Chloch. Mar sin féin, ciallaíonn sceitheadh ar an ngréasán soláthair go bhfuil an scéim ag feidhmiú faoi lán-acmhainneacht faoi láthair agus tá gá le hathsholáthar ar roinnt fadhbanna sula gcuirtear tús le forbairt mhórsála. Go háirithe, an príomhlíonra ón bhfoinse i Seanbhaile Mór go dtí an Taiscumar Dún ar Aill ag Sceach Ard gCeanannais.
- 1.12.24 Caithfidh na bonneagar draenála uisce dromchla an tsráidbhaile a fheabhsú agus áiseanna stórála uisce stoirme níos fearr a sholáthar.
- 1.12.25 Aithníodh go bhfuil cuid de Dhún ar Aill i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán na hAbhann Bige tríd an mbaile agus léirítear iad ar léarscáil na lonnaíochta. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach in **Imleabhar a hAon** den Phlean seo.

Oidhreacht Thógtha

- 1.12.26 Tá dhá Limistéar Caomhantais Ailtireachta sainithe i nDún ar Aill sa phlean seo, is iad sin Ceantar Caomhnaithe Chúirt Dhún ar Aill agus Ceantar Caomhnaithe Radharc an Chloch agus tá sé mar chuspóir ag an bplean seo carachtar speisialta an dá cheantar seo a chaomhnú agus a fheabhsú.
- 1.12.27 Tá sé struchtúr déag laistigh den bhaile atá curtha isteach i dTaifead na Struchtúr Cosanta, mar atá séipéal Eaglais Naomh Mhuire na hÉireann ag Dún na gCapall, Teach Tuaithe Chúirt Dhún na nDéise, Teach an Chanónach Uí Síodhacháin, Eaglais Chaitliceach Naomh Mhuire, Teach an Chriomhthanaigh agus an Droichead ar an bPríomhshráid.
- 1.12.28 Tá roinnt láithreán seandálaíochta sa sráidbhaile a bhaineann leis an gCaisleán agus teach agus diméin Dhún ar Aill.

Bithéagsúlacht

- 1.12.29 Tá an sráidbhaile suite laistigh de Ghleann na hAbhann Móire atá faoi réir roinnt ainmniúchán comhshaoil. An Abhainn Mór agus a craobh-aibhneacha, lena n-áirítear an Abha Bheag, tá an SAC sainithe do chosaint raon éagsúil de choillearnach fionnuisce agus gnáthóga cósta agus na speicis a bhaineann leo lena n-áirítear Bradán, Piardóg Fionnuisce, Diúilicín Péarla Fionnuisce, speicis Loimpre agus Madra Uisce. Tá Gleann na hAbhann Bige (Dún ar Aill) sainithe mar Cheantar Oidhreacht Nádúrtha molta. Leanann na suíomhanna sainithe seo cúrsa na hAbhann Bige tríd an sráidbhaile agus trí Chúirt Dhún ar Aill.
- 1.12.30 Tá Doneraile timpeallaithe ag roinnt coillearnacha duillsilteacha eadhon, Coill Draighneach, Coill Chlochar Dhroim Dhá Thiar, Coill Mhóinduhanna agus Coill na Páirce Gairbhe a chuireann le carachtar agus áiseanna an tsráidbhaile agus is gá iad a chosaint.
- 1.12.31 Tá Dún ar Aill suite laistigh den cheantar atá clúdaithe ag an Dubhabhainn - Plean Gníomhaíochta Aonad Bainistíochta Uisce Abha Beag.
- 1.12.32 Is fadhb í an tréigean laistigh den bhaile nach mór aghaidh a thabhairt uirthi. Tá tuilleadh feabhsaithe comhshaoil inmhianaithe ar nós plandú crann, feabhsaithe ar an sráid-dreach agus athchóiriú aghaidheanna siopaí. Caithfidh na carachtar Seoirseach uathúil an bhaile a fheabhsú agus a chosaint.

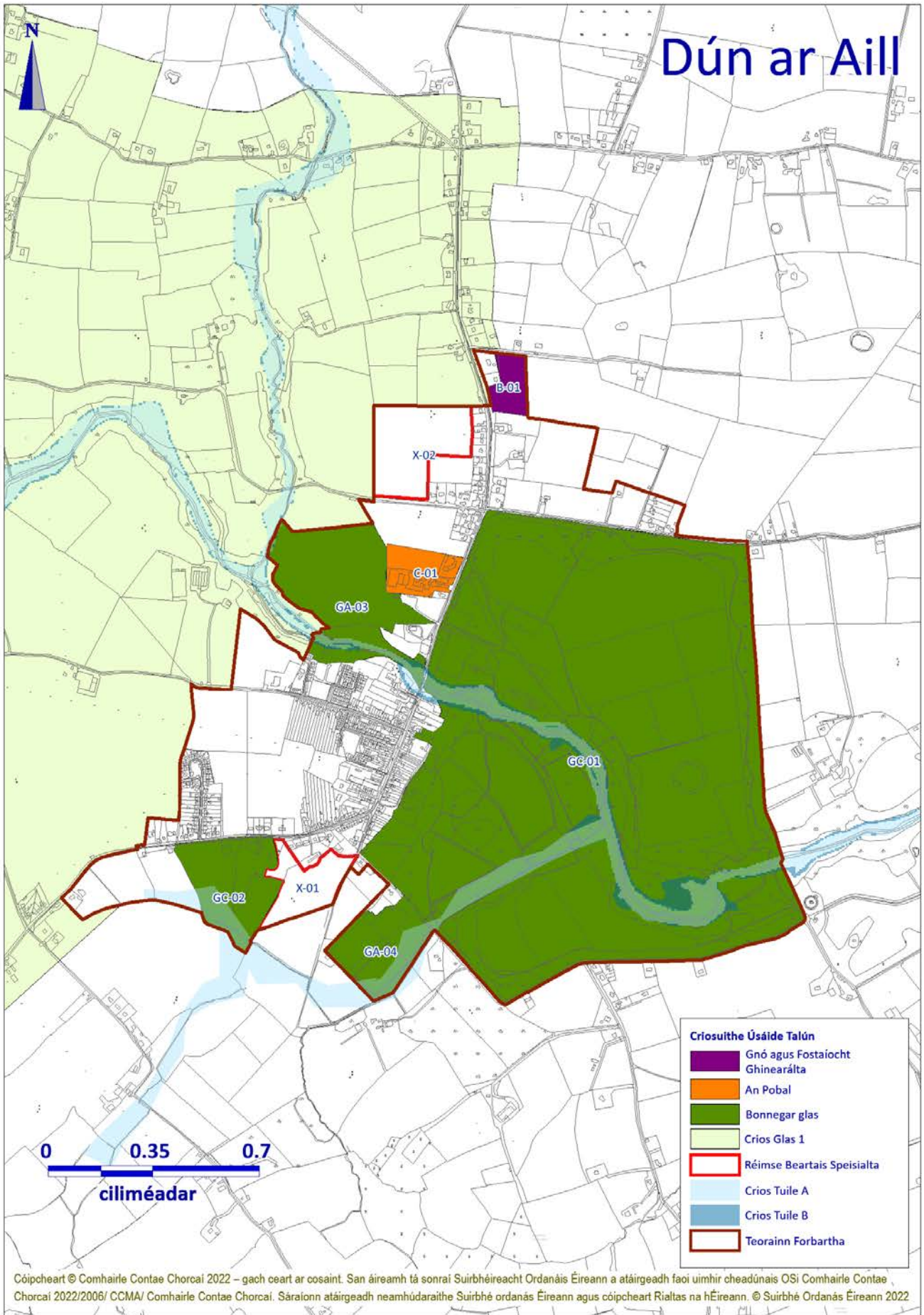
Cuspóirí Ginearálta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Dhún ar Aill	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Dhún ar Aill, déanann an plean seo soláthar do 89 aonad cónaithe breise faoi réir socruithe seirbhís sásúil.
DB-02	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Dhún ar Aill dorchla na hAbhann Bige, fearann páirce Eastát Dhún ar Aill, an cúrsa gailf, crainn aibí agus coillearnacha agus spásanna oscailte eile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .
DB-03	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-04	Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Imleabhar a hAon, Caibidil 11 den Plean seo.

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Dhún ar Aill		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Infreastruchtúr Glas		
GC-01	Spás Oscailte – Cúirt agus Diméin Dhún ar Aill (Páirc na Foraoise). Spás oscailte agus luach taitneamhach na dtailte seo a chosaint. Tá cuid den chríos seo laistigh de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire agus níl na ceantair seo oiriúnach le haghaidh forbartha.*	165.56
GC-02	Spás oscailte. Na coillearnacha seo a chosaint agus suíomh sárscéimhe Dhún ar Aill a chaomhnú. Tá cuid den chríos seo laistigh de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire agus níl na ceantair seo oiriúnach le haghaidh forbartha.*	8.58
GA-03	Spás Oscailte – Cúrsa Gailf agus áiseanna coimhdeacha. Tá cuid den láithreán seo i mbaol tuilte. Tá cuid den chríos seo laistigh de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire agus níl na ceantair seo oiriúnach le haghaidh forbartha.*	15.66
GA-04	Páirceanna imeartha. Tá cuid den chríos seo laistigh de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire agus níl na ceantair seo oiriúnach le haghaidh forbartha.*	6.89
Áiseanna Pobail		
C-01	Soláthar a dhéanamh chun mhéadú ar áiseanna pobail.	3.43
Réimse Beartais Speisialta		
X-01	Fanfaidh tailte oscailte agus tuaithe den chuid is mó. Acmhainn teoranta do theaghaisí aonair, ar dhlús an-iseal, faoi réir scéime comhaontaithe amháin bunaithe ar thírdhreachú do na tailte go léir le mionsoláthar chun crainn atá ann cheana féin agus gnéithe ar an láthair a choinneáil. Tá aon fhorbairt sa todhchaí ag brath ar rochtain imleor a sholáthar agus caithfidh aird a thabhairt ar an gcoillearnach mórthimpeall agus ar shuíomh radhairc Dhún ar Aill. Beidh Córais Draenála Uirbeacha Inbhuanaithe (SuDS) agus dóthain maolú uisce stoirme ag teastáil le haghaidh an forbairt seo.	4.57
X-02	Tá acmhainn ag na tailte seo chun sráidbhaile lucht scoir a fhorbairt.	7.90
Gnó		
B-01	Úsáidí gnó.	2.16

Dún ar Aill

1.13 Gleannúir

Fís agus Comhthéacs

- 1.13.1 Is í an fhís do Ghleannúir thar shaolré an Phlean seo ná an raon seirbhísí atá ar fáil a neartú agus na rátaí tapa fáis a bhí ann le déanaí a mhaolú, chun a chinntiú go mbeidh forbairt sa toadhcháir ar scála cuí agus ag an am céanna meas ar charachtar uathúil stairiúil agus pictiúrtha an tsráidbhaile.
- 1.13.2 Is sráidbhaile stairiúil é Gleannúir, suite timpeall 10 km siar ó thuaidh Mhainistir Fhear Maí agus 56 km siar thuaidh ó chathair Chorcaí, i gcroílár Ghleann na hAbhann Móire. Aitheanta mar phríomhshráidbhaile laistigh den Cheantar Pleanála Straitéiseach Thuaidh, is é Gleannúir ar cheann de na sráidbhaile is mó agus is forbartha i gCeantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí.

Daonra agus Tithíocht

- 1.13.3 Mhéadaigh daonra Ghleannúir go 603 duine i ndaonáireamh 2016 suas ó 547 i 2011.
- 1.13.4 De réir DB-01 is é an scála fáis a shamhlaítear don sráidbhaile ná suas le 50 aonad le linn thréimhse an phlean seo.

Tábla 3.1.18 Fás Tithíochta Ghleannúrach 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	265	257	258	-7
Foinse - Logeolaire				

- 1.13.5 Tá an chuid is mó de na forbairtí nua tithíochta sa sráidbhaile de stíl bruchbhaile meándlúis agus isealdlúis agus cuimsíonn siad aonaid sraithe, leathscote agus roinnt aonad scoite. Tá siad seo suite den chuid is mó ar imeall an tsráidbhaile, agus is é Páirc na Crann an ceann is mó díobh. Críochnaíodh roinnt scéimeanna inlíonta rathúla freisin agus chuir siad le creatlach an chroílár.

Comhforbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Lárionad an Sráidbhaile

- 1.13.6 Tá Gleannúir suite ar an mBealach Réigiúnach, R512, le rochtain ar mhórchonairí iompair trí ghréasán bóithre contae atá faoi bhun caighdeáin agus droch-ailínithe.
- 1.13.7 Is iontach an radharc é an bealach isteach chuig an sráidbhaile stairiúil seo ó thaobh Mhainistir Fhear Maí, trí dhroichead cloiche cúng, 12 áirse ón 16ú haois agus faoi fhothrach Chaisleán Ghleannúir. Comhlánaítear an Caisleán le raon eisceachtúil d'íarsmaí meánaoiseacha agus seandálaíochta eile sa sráidbhaile agus timpeall air. Tá an sráidbhaile leagtha amach i bhfoirm líneach go príomha le roinnt mionbhóithre ag dul ón oirthear. Tá a charachtar dúchasach stairiúil coinnithe ag an sráid-dreach agus imeall láidir sráide trasnaithe in áiteanna ag spásanna oscailte agus ag an Eaglais Chaitliceach. Tá meascán tarraingteach de réadmhaoine tithé sraithe, leathscote agus scoite aon urlár agus dhá stór sa sráidbhaile laistigh den chroílár atá socraithe laistigh de dhianshraith uirbeach.
- 1.13.8 Spreagfaidh an Chomhairle athfhorbairt chuimsitheach ar an gceantar thart ar fhaiche an tsráidbhaile agus ar sheanláithreán Chomharchumann Dairgold, rud a chuirfidh le beogacht an chroílár. Moltar ráiteas dearaidh sráidbhaile chun forbairt sa toadhcháir a threorú laistigh den lonnaíocht pictiúrtha agus stairiúil seo agus creat a sholáthar d'fheabhsaithe cuí ar an ríocht phoiblí ar an bpríomhshráid agus ag príomhshuíomh laistigh den sráidbhaile.
- 1.13.9 Ba cheart tús áite a thabhairt d'athchóiriú/athúsáid láithreán tréigthe agus sainaitheint suíomhanna inlíonta breise laistigh den sráidbhaile thar fhorbairt láithreáin úrnua ar scála mór ar imeall na lonnaíochta. Bheadh foirm níos dlúithe agus croílár sráidbhaile comhdhlúite mar thoradh air seo.
- 1.13.10 Feidhmíonn Bus Éireann seirbhís bus poiblí, ag imeacht ó Ghleannúir go Mainistir Fhear Maí agus Cathair Chorcaí.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.13.11 Léirítear nádúr talmhaíochta an cheantair go príomha sna príomhfhoinsí fostaíochta sa lonnaíocht tuaithe seo, mar shampla McDonnell Bros. Ltd, Gráin agus Ceannaithe Talmhaíochta agus na Co-Op Stores. Is fostóir suntasach eile sa sráidbhaile é Glanworth Tyres.
- 1.13.12 Tá úsáidí tionsclaíochta dírithe ar imeall theas an tsráidbhaile, gar don iarnród as úsáid.
- 1.13.13 I measc na bhfoinsí fostaíochta eile sna hearnálacha seirbhíse agus tráchtála tá tithe tábhairne, siopaí áise agus comparáide, oifig an phoist agus salon gruaige.
- 1.13.14 Tá gá le tuilleadh éagsúlú a dhéanamh ar an mbonn geilleagrach cúng atá ann cheana féin chun próifíl eacnamaíoch Ghleannúir agus a chúlchríoch tuaithe máguaird a neartú. Cuireann turasóireacht féidearthacht ar fáil d'éagsúlú den sórt sin mar go meastar nár baineadh leas as an earnáil seo go dtí seo.

- 1.13.15 Cuireann nádúr pictiúrtha an tsráidbhaile, feabhsaithe ag athchóiriú an mhuilinn, acmhainn suntasach turasóireachta ar fáil. Tá an muileann féin, atá díomhaoin faoi láthair, suite i suíomh tarraingteach in aice leis an droichead agus tá féidearthacht ann le haghaidh athúsáide agus comhtháthú isteach i dtionscnamh turasóireachta oidhreachta don cheantar a bhféadfadh coimpléasc seandálaíochta meánaoiseach Chaisleán, mhainistir agus droichead Ghleannúir a chur chun cinn. Ba cheart don Chomhairle spreagadh agus tacaíocht a thabhairt do thionscnaimh chun muilte a athúsáid agus a chomhtháthú le ceann scríbe turasóireachta oidhreachta an cheantair. Mar sin féin, toisc go bhfuil an sráidbhaile suite amach ó phríomhbhealaí iompair bíonn sé deacair líon imleor turasóirí a ghiniúint chun seirbhísí turasóireachta a choinneáil.
- 1.13.16 Tá an fhoraoiseacht tagtha chun cinn mar úsáid suntasach talún go leor de na h-ard tailte agus cé gur acmhainn thábhachtach eacnamaíoch í seo, is féidir leis tionchar suntasach a bheith aige ar an tírdhreach agus ní mór é a phleanáil agus a bhainistiú go cúramach chun meas a léiriú ar shaintréithe tírdhreacha an cheantair agus an tsuíomh agus taitneamhachtaí an tsráidbhaile.

Saoraidí Sóisialta agus Pobail

- 1.13.17 Cuireann Gleannúir raon áiseanna pobail ar fáil don phobal áitiúil lena n-áirítear scoil náisiúnta, séipéal agus reilig, páirc imeartha agus ionad pobail. Tá gá le háiseanna breise pobail agus áineasa chun freastal ar riachtanais reatha na lonnaithe mar gheall ar a leathnú le déanaí. Mar gheall ar cháilíochtaí stairiúla agus sárscéimhe an tsráidbhaile, tá deiseanna ann chun limistéir tharraingteach de spás oscailte a sholáthar mar pháirc, siúlóid taitneamhach eamhachta nó clós súgartha. Tá talamh aitheanta chun éascú a dhéanamh ar mhéadú na saoráide scoile reatha. Tá an scoil san áireamh ar an NIAH agus caithfidh aon mholtaí a bheith dea-dheartha agus tuisceanach don struchtúr reatha.

Bainistíocht Uisce

- 1.13.18 Soláthraíonn gléasra cóireála fuíolluisce Ghleannúir cóireáil thánaisteach ach níl aon acmhainn spártha aige. Tá gá le huasghrádú chun freastal ar aon fhás breise sa daonra. Taifeadadh leibhéal ard insiothlaithe an ghléasra le linn stoirmeacha agus ní mór dul i ngleic leis seo.
- 1.13.19 Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíochta uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Ghleannúir chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 1.13.20 Tagann an soláthar uisce ó thaiscumar Dhún Machan, atá i ndroch-chaoi. Tá fadhbanna leanúnacha ann maidir leis an tiúchan ard níotráit san uisce agus tá gá le príomhphíobán uisce athsholáthair.
- 1.13.21 I mí Eanáir 2022, d'fhógair Uisce Éireann go gcuirfear Gleannúir leis mar cheann de shé thionscadal a chuirfear san áireamh i gClár Fáis na mBailte Beaga agus na sráidbhaile (STVGP) 2020-2024. Is é cuspóir an chláir maoiniú a chur ar fáil d'acmhainneacht fáis gléasraí chóireála uisce agus fuíolluisce i lonnaithe níos lú nach ndéanfaí foráil dó murach sin sa Phlean Infheistíochta Caipitil 2020-2024 dá mbeadh gá leis.
- 1.13.22 Aithníodh cuidanna de Ghleannúir a bheith i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán Abhainn na Fuinseann tríd an sráidbhaile agus na ceantair ísle in aice láimhe agus tá siad léirithe ar léarscáil na lonnaithe. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaithe, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinne a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha

- 1.13.23 Tá clú agus cáil ar Gleannúir mar cheantar a bhfuil suim suntasach seandálaíochta agus stairiúil ag baint leis. Tá sé struchtúr laistigh den sráidbhaile, atá liostaithe i dTaifead na Struchtúr Cosanta sa phlean seo.– Caisleán Gleannúir (ina fhothracha), Mainistir na Carraige (ina bhfothracha) agus an sean-Fhroinsiasach (ina bhfothracha) agus iad go léir suite i mbaile fearainn Bhóthar Boherash, le Muilte Olla Gleannúir agus Séipéal Gleannúir (ina fhothracha) i mbaile fearainn Gleannúir, in éineacht le Droichead agus Cora Meánaoise Ghleannúir.
- 1.13.24 Tá go leor láithreán seandálaíochta timpeall ar an sráidbhaile (lena n-áirítear Tuama Dingeach Labacalle, an tuama is mó dá leithéid in Éirinn). Tá líon eiseachtúil séadchomharthaí seandálaíochta meánaoiseacha sa sráidbhaile féin lena n-áirítear Caisleán Ghleannúir, an mhainistir, agus an droichead atá faoi úinéireacht phoiblí agus a dtugtar cosaint dóibh faoin reachtaíocht náisiúnta agus polasaithe atá sa Phlean seo. Caithfidh an oidhreacht seandálaíochta seo a fhorbairt mar shócmhainn agus mar oidhreacht turasóireachta taitneamhach.

Bithéagsúlacht

- 1.13.25 Cruthaíonn an Abhainn na Fuinseann, atá ina craobh-abhainn den Dhubhabhainn, topagrafaíocht an cheantair seo, is é sin gleann iséalchríocha leathan torthúil. Téann leibhéal na talún síos i dtreo an iarthair, i dtreo na habhann agus an tsráidbhaile, agus fanann sé measartha réidh siar ón sráidbhaile.
- 1.13.26 Tá an sráidbhaile suite gar do roinnt suíomhanna tábhachtach a bhfuil suim agus tábhacht chomhshaoil ag baint leo. Tá Locháin Gleannúir suite in aice leis an lonnaithe agus tá sé ainmnithe mar Limistéar Oidhreachta Nádúrtha beartaithe (pNHA85) mar gheall ar a thábhacht maidir le tarlú Duga Órga chomh maith le héagsúlacht plandaí uisceacha agus bogaigh eile.
- 1.13.27 Is láithreán eile é Crosbhóthar Feirm de Brún Tóchar faoi réir chosaint limistéar Oidhreachta Nádúrtha atá beartaithe agus tá sé suite 1.75 km siar ón sráidbhaile. Tá sé ainmnithe freisin mar gheall ar a thábhacht éiceolaíoch lena n-áirítear na céadta plandaí neamhaibí faoi bhagairt.

1.13.28 Tá suíomh nádúrtha an tsráidbhaile, lena radharcanna iontacha nuair a thagann sé chuige ón oirthuaisceart (taobh Mhainistir Fhear Maí), suite laistigh de cheantar a shainiúitear sa phlean seo mar 'Ard-Luach Tírdhreacha'.

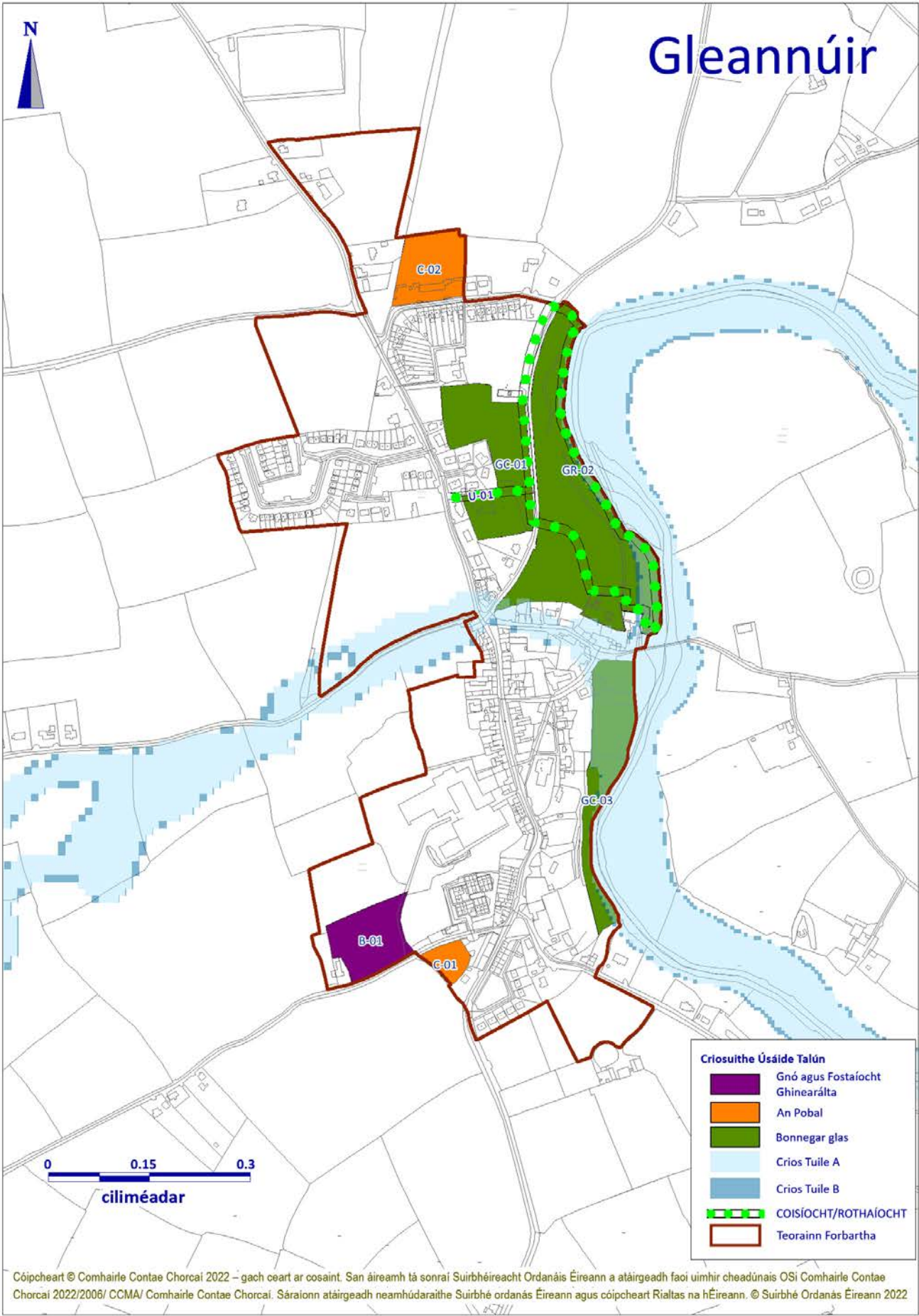
Cuspóirí Ginearálta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Ghleannúir	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Ghleannúrach, déanann an plean seo soláthar do 50 aonad cónaithe breise faoi réir socruithe seirbhís sásúil.
DB-02	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-03	Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Imleabhar a hAon den phlean seo.
DB-04	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Ghleannúir dorchla Abhainn na Fuinseann, an ceantar thart ar Chaisleán Ghleannúir agus spásanna oscailte eile sa sráidbhaile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go hiogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Saincuspóirí Forbartha do Ghleannúir		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Gnó		
B-01	Úsáidí gnó ar scála beag lena n-áirítear úsáidí a bhaineann le turasóireacht.	1.0
Infreastruchtúr Glas		
GC-01	Spás oscailte a fhanfaidh oscailte agus tuaithe i gcarachtar chun radhairc agus suíomh an tsráidbhaile a chaomhnú.	1.95
GR-02	Spás oscailte a chuimsíonn cur chun cinn siúlóidí taitneamhach agus turasóireacht laistigh den sráidbhaile.*	4.57
GC-03	In áirithe do Chaomhnú Glas.*	1.53
Áiseanna Pobail		
C-01	Clós súgartha a sholáthar.	0.28
C-02	An scoil atá ann cheana féin agus leathnú ar ghníomhaíochtaí scoile nó scoile a éascú.	0.98
Fóntais		
U-01	Siúlóid coisithe a fhorbairt agus a chothabháil.*	

Gleannúir

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordánais Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSI Comhairle Contae Chorcaí 2022/2006/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdaraithe Suirbhé ordánais Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordánais Éireann 2022

1.14 Gleann an Phréacháin

Fís agus Comhthéacs

- 1.14.1 Is é an aidhm atá le Príomhshráidbhaile Gleann an Phréacháin i rith shaolré an phlean seo ná a ról a bhaint amach mar phríomhfhócas d'fhorbairt na gceantar máguaird, seirbhísí agus áiseanna áitiúla a choinneáil agus a fheabhsú, agus naisc bhonneagair agus iompair phoiblí leis an sráidbhaile a neartú.
- 1.14.2 Tá sráidbhaile Gleann an Phréacháin suite ar theorainn theas Cheantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí agus suite timpeall 15 chiliméadar lastuaidh de Chathair Chorcaí.
- 1.14.3 Is sráidbhaile seanbhunaithe é Gleann an Phréacháin agus Mainéar Ghleann an Phréacháin chun tosaigh air, atá suite siar ón bpríomhshráid tharraingteach a ritheann tríd an sráidbhaile. Tá an fhorbairt cónaithe go léir le déanaí suite ar an taobh thoir den sráidbhaile. Tá an meascán tithíochta sna sráidbhaile teoranta agus formhór na n-aonad scoite nó leathscote. Is i bhfoirm suíomhanna seirbhísithe atá na forbairtí is déanaí.

Daonra agus Tithíocht

- 1.14.4 Thar shaolré an phlean seo, meastar go bhforbrófar príomh-shráidbhaile Gleann an Phréacháin ar bhealach orgánach, faoi réir ag soláthar áiseanna cuí cóireála fuíolluisce agus soláthar uisce cuí.
- 1.14.5 Seachas méar bheag den teorainn forbartha atá leathnaithe chun an fhorbairt atá ann cheana féin a ghabháil, tá teorainn Gleann an Phréacháin tarraingthe go docht ar an taobh thuaidh, mar go bhfuil an talamh ardaithe agus go dtugann sé radhairc fheiceálach trasna Ghleann Bhríde. Ó dheas, clúdaíonn an teorainn an fhorbairt atá ann cheana féin agus déanann sé soláthar do roinnt spáis oscailte agus forbartha cónaithe breise. Ar an taobh thoir, tarraingíodh an teorainn le forbairt chónaithe le déanaí a chuimsiú ach a cheadaigh fairsingiú teoranta agus níor cheart go sínfeadh sé níos faide soir de réir mar a thiteann an talamh go dtí an abhainn. Áiríonn an teorainn thiar cuid de na tailte thart ar Mhainéar Ghleann an Phréacháin ach ní shíneann sí chomh fada leis an Mainéar féin.
- 1.14.6 Ba é an daonra a taifeadadh do Gleann an Phréacháin i ndaonáireamh 2016 ná 531, méadú ó 489 ar fhiigiúr daonra 2011. Is é an glanaonaid nua atá ag teastáil do Gleann an Phréacháin faoi 2028 ná 10 n-aonad de réir DB-01.

Tábla 3.1.19 Fás Tithíochta Ghleann an Phréacháin 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	162	166	166	4
Foinse - Logeolaire				

- 1.14.7 In éagmais infheistíochta i mbonneagar fuíolluisce, i bhfianaise na saincheisteanna a bhaineann le cáilíocht an uisce a théann i bhfeidhm ar Abhainn Ghlashanabrack, beidh acmhainn forbartha Ghleann an Phréacháin teoranta do líon beag áiteanna cónaithe aonair ar a bhfreastalaíonn saoráidí cóireála fuíolluisce aonair.
- 1.14.8 Meastar gurb iad na tailte is oiriúnaí d'fhorbairt chónaithe amach anseo ná láithreáin athfhorbraíochta nó inlíonta. D'fhéadfadh tailte lastoir den sráidbhaile freastal ar fhorbairt bhreise. Tugann talamh siar agus taobh thiar den príomhshráid, ó dheas agus taobh leis an mbealach isteach chuig Mainéar Ghleann an Phréacháin deis d'fhorbairt ilchineálach faoi réir ag comhaontú mionsonraithe forbartha leis an údarás pleanála.
- 1.14.9 Mar gheall go bhfuil cuid den sráidbhaile ainmnithe mar Limistéar Caomhantais Ailtreachta, beidh ar fhorbairt sa toadhcháil laistigh de lár an tsráidbhaile agus ar an bpríomhshráid carachtar an cheantair a chaomhnú agus a fheabhsú. Caithfidh aon fhorbairt sa toadhcháil aird a thabhairt ar an sonrúchán seo agus ba chóir go mbeadh scála, foirm agus bailchríoch ábhartha ar an ábhar.
- 1.14.10 Tá suíomh tarraingteach tuaithe ag Gleann an Phréacháin. D'athraigh leibhéal na forbartha le deich mbliana anuas nádúr an tsráidbhaile seo. Níl an chuid is mó de na heastáit níos úr críochnaithe go dtí an leibhéal cuí agus tugadh aird lag ar thírdhreachú go háirithe. Léiríonn an leibhéal fáis seo an tábhacht a bhaineann le carachtar tuaithe an tsráidbhaile a chosaint ó fhorbairt neamhógair ar scála mór.
- 1.14.11 Cé gur athchóiríodh roinnt réadmhaoine sa sráidbhaile le cabhair ó mhaoiniú Leader/Plean Forbartha Náisiúnta, tá roinnt réadmhaoine atá imithe i léig fós ar an bpríomhshráid a bhaineann ón taitneamhach an tsráidbhaile. Tá deis soiléir ann na foirgnimh seo a athfhorbairt, agus go leor acu de bhunadh traidisiúnta tuaithe.

Comhforbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Láirionad an Sráidbhaile

- 1.14.12 Tá suíomh tarraingteach tuaithe ag Gleann an Phréacháin. D'athraigh leibhéal na forbartha le deich mbliana anuas nádúr an tsráidbhaile. Níl an chuid is mó de na heastáit níos úr críochnaithe go dtí an leibhéal scála cuí agus tugadh aird lag ar thírdhreachú go háirithe.
- 1.14.13 Is gné thar a bheith tarraingteach den sráidbhaile é mainéar Ghleann an Phréacháin. Ba cheart na tailte atá timpeallaithe ag Mainéar Ghleann an Phréacháin a chosaint mar acmhainn oidhreachta don phobal. Ba cheart na criosanna crann go léir atá i gcóngaracht Mhainéar Ghleann an Phréacháin agus in áiteanna eile sa sráidbhaile a chothabháil agus a neartú.

- 1.14.14 Samhlaítear go mbeidh gá le húsáidí breise miondíola agus gnó i nGleann an Phréacháin le linn shaolré an phlean seo. Tá deis ann lár an tsráidbhaile a leathnú siar ón lárionad reatha chun soláthar a dhéanamh do mheascán úsáidí lena n-áirítear gnó, miondíola, pobail agus cónaithe. Ba cheart go gcaomhnódh agus go bhfeabhsódh aon mholadh laistigh den cheantar seo sainghné ailtireachta an cheantair, go ndéanfaí foráil do choinneáil agus neartú criosanna crann aibí agus fáilta sreach agus soláthar na nasc coisithe aitheanta.
- 1.14.15 Tá Eaglais Na hÉireann Baile an Ghleanna ó thuaidh den sráidbhaile curtha isteach sa Taifead ar Dhéanamhais Chosanta. Is Limistéar Oidhreachtá beartaithe é Gleann Bhríde/Bhun an Leaca, ó thuaidh den sráidbhaile.
- 1.14.16 Sainíodh Eastát an Mhainéir, atá suite siar ó lár an tsráidbhaile, mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta sa phlean seo agus tá sé mar aidhm ag an bplean seo carachtar speisialta an cheantair seo a chaomhnú agus a fheabhsú.
- 1.14.17 Feidhmíonn Bus Éireann seirbhís teoranta bus poiblí go Gleann an Phréacháin. Ceanglaíonn an seirbhís bus 248 an sráidbhaile le Cathair Chorcaí. Mar sin féin, tá minicíocht na seirbhíse teoranta.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.14.18 Tá deiseanna fostaíochta i Gleann an Phréacháin teoranta don earnáil seirbhíse. Tá poitéinseal chun tuilleadh forbartha a bhaineann le gnó siar ó lár an tsráidbhaile. Ba cheart go mbeadh aon fhorbairt ar scála a thagann leis an scála forbartha atá sa sráidbhaile faoi láthair agus nach mbainfeadh dá shuíomh amhairc.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 1.14.19 Tá líon mór seirbhísí agus áiseanna pobail sa sráidbhaile lena n-áirítear scoil náisiúnta, club agus páirceanna GAA, stáisiún na nGardaí, séipéal, siopaí agus teach tábhairne.
- 1.14.20 Maidir le soláthar do spás oscailte agus áiseanna áineasa, is cuspóir é éascú a dhéanamh ar sholáthar saoráidí áineasa poiblí breise lena n-áirítear páirceanna imeartha ar thailte siar ó lár an tsráidbhaile.

Bainistíocht Uisce

- 1.14.21 Tá srianta cainníochta den soláthar uisce reatha ann don sráidbhaile. Go dtí go n-aithneofar foinse nua, níor cheart go ndéanfaí aon fhorbairt eile ar scála mór.
- 1.14.22 Tá gléasra beag cóireála ag infrastruchtúr fuíolluisce an tsráidbhaile atá faoi láncomas faoi láthair. Tá pleananna á gcur chun cinn ag Uisce Éireann faoi láthair chun aghaidh a thabhairt ar an gceist seo.
- 1.14.23 Chun ligean don sráidbhaile forbairt ar bhealach ordúil, mar gheall ar na saincheisteanna cáilíochta uisce a théann i bhfeidhm ar Abhainn Glahanabrack, tá sé thar a bheith tábhachtach go gcuirtear saoráidí cóireála fuíolluisce poiblí agus soláthar nua uisce, a bhfuil dóthain cumais acu chun freastal ar fhorbairt reatha agus bheartaithe laistigh den sráidbhaile ar fad.
- 1.14.24 Is ceist don fhorbróir é uisce stoirme a dhiúscairt ó fhorbairtí nua agus braitheann sé ar mhaolú a bheith curtha ar fáil ag an bhforbróir de réir Córais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SuDS) Bhaile Átha Cliath. I gcás láithreán forbartha tá sé riachtanach go ndéanfaí aon sreafaí sa bhreis orthu sin ón láithreán úrnua bunaidh a mhaolú.
- 1.14.25 Cé nach bhfuil aon taifead ar imeachtaí tuilte laistigh de theorainn forbartha Gleann an Phréacháin, tá an R614 soir i mbaol tuilte. Aithníodh go bhfuil cuidanna eile de Gleann an Phréacháin i mbaol tuilte. Leanann an ceantar atá i mbaol cosán na habhann a ritheann ó dheas ón sráidbhaile agus tá siad léirithe ar léarscáil na lonnáiachta. Éilíonn Treoirínte an Rialtais, agus tá sé mar chuspóir ag an bplean seo, go seachnófar forbairt i gceantair atá i mbaol tuilte. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in **Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnáiocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Bithéagsúlacht

- 1.14.26 Nascann an Abhainn Bhán a ritheann tríd an sráidbhaile leis an Bhríd soir ón sráidbhaile. Is cuid de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire iad an Abhainn Bhán agus an Bhríde. Tá limistéar suntasach coillearnaí ann a bhaineann le sean diméin Theach Ghleann an Phréacháin atá ar theorainn na habhann laistigh de lonnáiocht an tsráidbhaile.
- 1.14.27 Tá an Gleann an Phréacháin suite laistigh den chineál tírdhreacha "Gleanntach Meán-Talamh Imeachall" mar a shainithnítear sa Dréachtstraitéis Tírdhreacha do Chontae Chorcaí. Tá iogaireacht ardluach tírdhreacha ag baint leis an gceantar seo. Tá luach ag baint leis an tírdhreach mar thalmhaíocht agus na h-ard tailte á n-úsáid le haghaidh foraoiseachta tráchtála, beidh sé mar aidhm ag an bplean seo an suíomh uathúil tírdhreacha seo a chaomhnú, go háirithe luachanna áilleachta agus taitneamhachta Ghleann na Bríde.

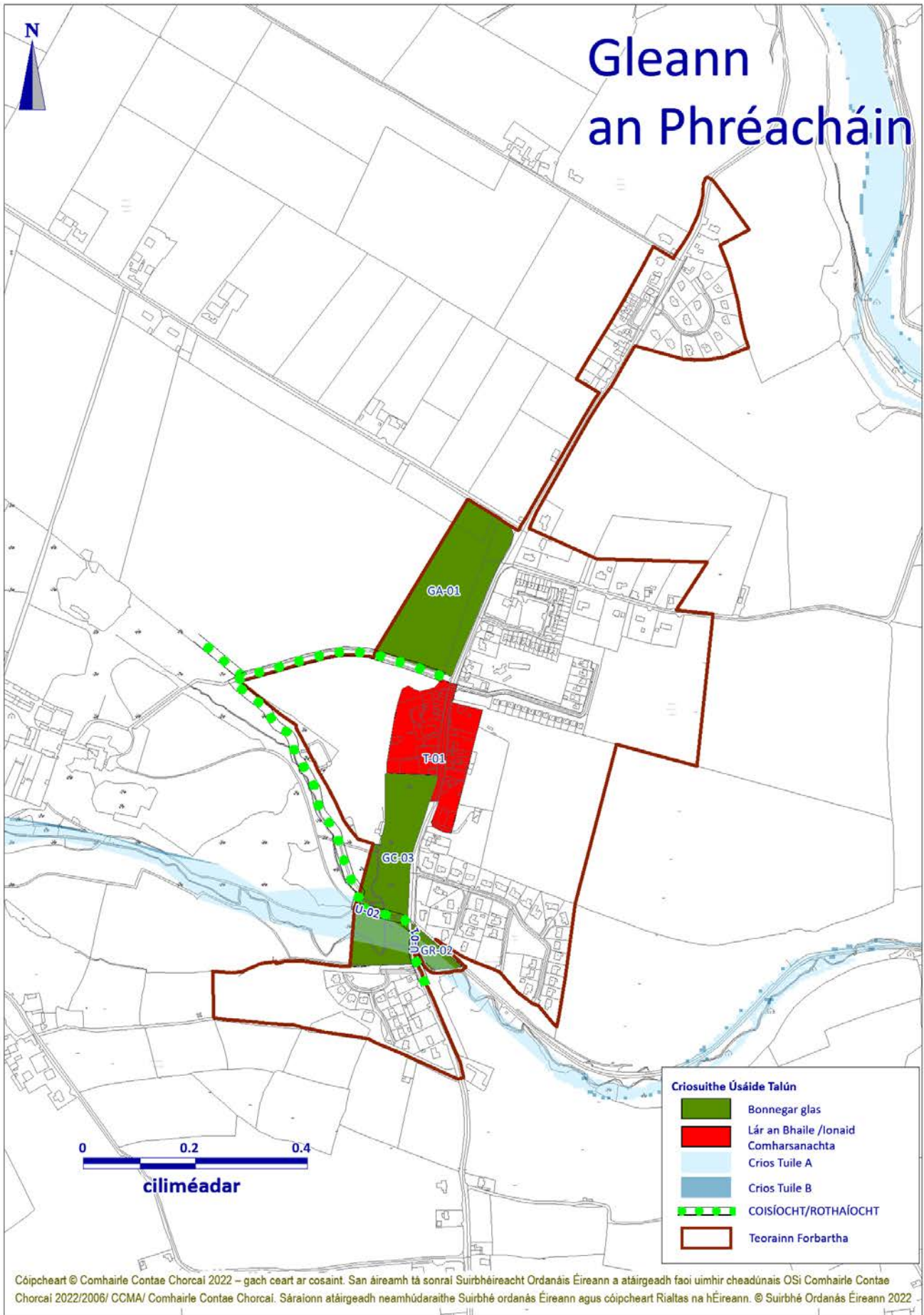
Cuspóirí Ginearálta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Ghleann an Phréacháin	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha an Ghleanna, déanann an plean seo soláthar do 10 n-aonad cónaithe breise faoi réir socruithe seirbhíse sásúil.
DB-02	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-03	Ba chóir go ndéanfaí an sráidbhaile a fhorbairt ar bhealach seicheamhach ag síneadh ón gcoirlár le soláthar rochtana sábháilte ar an ngréasán bóithre áitiúil agus ní ar an ngréasán bóithre náisiúnta.
DB-04	Áirítear le h-infreastruchtúr glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha an Ghleanna dorchla na hAbhann Bán agus an limistéar faoi chrainn atá taobh leis an abhainn chomh maith le spásanna oscailte eile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag lú le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar Príomhábhar Beartais Amháin agus Oidhreacht agus Taitneamhacht Imleabhar a Dó .

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Ghleann an Phréacháin		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Lár an Bhaile		
T-01	<p>a) Forbairt Lár an tSráidbhaile - cuir san áireamh áiseanna gnó, miondíola, pobail agus cónaithe. Caithfidh aon mholadh carachtar ailtireachta an cheantair a chaomhnú agus a fheabhsú agus foráil a dhéanamh chun criosanna crann aibí agus fáilte sceanach atá ann cheana féin a choinneáil agus a neartú.</p> <p>b) Ba chóir go gcaomhnódh agus go bhfeabhsódh forbairtí ar an bpríomhshráid carachtar ailtireachta an cheantair agus ba chóir go mbeadh scála, foirm agus bailchríoch ábhartha acu.</p>	2.60
Infreastruchtúr Glas		
GA-01	Spás oscailte do chaitheamh aimsire poiblí lena n-áirítear soláthar páirceanna imeartha agus soláthar do choimeád agus do chosaint na gcrann atá ar an teorainn thoir.	3.58
GR-02	Spás Oscailte agus láithreán conláiste.*	0.32
GC-03	Forchoimeáda do Chaomhnú Glas chun coillearnach atá ann cheana a chosaint.*	2.93
Fóntais		
U-01	Siúlóid coisithe a fhorbairt agus a chothabháil ag nascadh áiteanna spáis oscailte nua leis an sráidbhaile. Ba cheart forbairt na siúlóide seo a dhearadh chun a chinntiú go bhfuil sé ag teacht le cosaint Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire.*	-
U-02	Siúlóid coisithe a fhorbairt agus a chothabháil a nascann áiteanna spáis oscailte.	-

Gleann an Phréacháin

1.15 Cill Dairbhre

Fís agus Comhthéacs

- 1.15.1 Is í an fhís do Chill Dairbhre ná méadú ar dhaonra an tsráidbhaile a chinntiú agus creat forbartha a sholáthar chun tacú le deiseanna fostaíochta a mhéadú laistigh den sráidbhaile. Is sráidbhaile tarraingteach ar bharr cnoic é Cill Dairbhre, in aice leis an Bóthar Náisiúnta den Dara Grád, N73, atá suite 11 km siar ó Bhaile Mhistéala agus 22 km soir ó Mhala. Tá Cill Dairbhre laistigh den Cheantar Pleanála Straitéiseach Thuaidh, mar atá sainmhínithe sa phlean seo.
- 1.15.2 Cinntíonn nádúr ardaithe na lonnaíochta seo gur féidir Cill Dairbhre a fheiceáil ó achair fhada i ngach treo. Tá croílár an tsráidbhaile suite ar ardchlár, agus leibhéal na talún ag ardú go suntasach ar gach bealach isteach chuig an lonnaíocht. Tagraítear do thírdhreach an cheantair ghinearálta mar an "Machaire Méith na Mumhan" agus cruthaíonn coinníollacha fisiceacha an cheantair tírdhreach torthúil a oireann go maith don dianfheirmeoireacht.
- 1.15.3 Tá Cill Dairbhre suite feadh an Bóthar Náisiúnta den Dara Grád, N73 agus is sráidbhaile an-pictiúrtha ar bharr cnoic é, ina bhfuil meascán tarraingteach de réadmhaoine sraithe, leathscoite agus scoite dhá stór den chuid is mó laistigh den chroílár. D'fhorbair an sráidbhaile thart ar chrosaire agus anseo tá radharcanna iontacha ar na cnoic agus ar an tuath in aice láimhe le fáil ag an sráid-dreach tarraingteach stairiúil. Tá an phríomhshráid leagtha amach ar ais thiar thuaidh/theas agus foirgnimh ar aghaidh na sráide ag cruthú líne tógála láidir. Bhainfeadh an sráidbhaile leas as roinnt bearta maolaithe tráchta chun feabhas a chur ar thimpeallacht choisithe na príomhshráide.

Daonra agus Tithíocht

- 1.15.4 Mhéadaigh daonra Chill Dairbhre faoi 40% ó 301 i 2011 go 357 i 2016, méadú beag ar dhaonra na tréimhse daonáirimh deiridh.
- 1.15.5 De réir DB-01 is é an scála fáis a shamhlaítear don sráidbhaile ná suas le 25 aonad le linn thréimhse an phlean seo.

Tábla 3.1.20 Fás Tithíochta Chill Dairbhre 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	177	173	175	-2
Foinse - Logeolaire				

- 1.15.6 Moltar ráta measartha fáis chun a chinntiú go mbeidh forbairt sa toadhcháil ag teacht le snáithe agus scála an phatrúin lonnaíochta atá ann faoi láthair agus lena chinntiú go ndéantar scála foriomlán an fháis daonra a athchothromú i bhfabhar na mbailte. Ba chóir láithreáin atá gar do chroílár an tsráidbhaile, lena n-áirítear láithreáin inlíonta agus athfhorbraíochta a fhorbairt ar dtús.
- 1.15.7 Tá forbairtí tithíochta níos deireanaí lonnaithe den chuid is mó laistigh de roinnt eastát tithíochta de chineál bruachbhailteach ar imeall an tsráidbhaile. Is minic a bhíonn na forbairtí seo ag teacht salach ar an stíl shimplí foirgneamh sa chroílár traidisiúnta.

Comhfhorbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Lárionad an Sráidbhaile

- 1.15.8 Tá naisc mhaithe iompair bunaithe ar bhóithre ag Cill Dairbhre, mar gheall ar a shuíomh ar an N73, a thairgeann rochtain dhíreach ar Mhala agus Baile Mhistéala, le rochtain go Mainistir Fhear Maí trí Bhealach Réigiúnach an R512. Is leor cosáin agus soilsiú poiblí laistigh den sráidbhaile agus nascann siad na ceantair chónaithe imeallacha leis an gcroílár.
- 1.15.9 Moltar tionchar tráchta ar thimpeallacht coisithe an tsráidbhaile agus bearta maolaithe tráchta chun an gréasán gluaiseachta iomlán do choisithe agus rothaithe a fheabhsú agus chuig carachtar tarraingteach na lonnaíochta a neartú.
- 1.15.10 Tá ceisteanna rochtana ann maidir le forbairt na dtailte lastuaidh den N73 agus in aice leis mar gheall ar fheidhm agus ailíniú an bhóthair náisiúnta den dara grád. Teastaíonn tosaíocht faoin bPlean seo chun an tsaincheist seo a réiteach agus d'fhéadfadh go mbeadh gá le hiniúchadh a dhéanamh ar raon roghanna rochtana nua a nascann leis an sráid-dreach ar cheachtar den bhóthar nó ar an dá thaobh.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.15.11 Is í an talmhaíocht an príomhfhostóir sa lonnaíocht tuaithe seo, le béim ar leith ar an déiríocht. Tá na foinsí fostaíochta eile sna hearnálacha seirbhíse agus tráchtála. Faoi láthair, níl aon fhostóir tionsclaíochta sa sráidbhaile. Tá gá le héagsúlú ar ghníomhaíocht eacnamaíoch chun foinsí nua fostaíochta a mhealladh chuig an gceantar agus leanfaidh an Chomhairle ag spreagadh úsáidí fostaíochta breise laistigh den lonnaíocht.
- 1.15.12 Ba cheart earnáil turasóireachta an mhargaidh a chur chun cinn mar chuid de phacáiste níos leithne i gCorcaigh Thuaidh, mar bhfaigheann an sráidbhaile go ginearálta turasóirí a théann tríd an gceantar. D'fhéadfadh an sráidbhaile naisc a bharrfheabhsú leis an gceann scríbe eachtraíochta allamuigh i mBealach Eabhra in aice láimhe a d'fhéadfadh fostaíocht éagsúla bainteach le turasóireacht a sholáthar don cheantar. Is díol spéise suntasach turasóireachta é Bowens' Court, baile sinsearach Elizabeth Bowen, an t-údar. Is sócmhainn oidhreachta turasóireachta suntasach í oidhreacht thógtha an tsráidbhaile, go háirithe an coimpléasc seandálaíochta meánaoiseach. Ina theannta sin, ba cheart Conairí Chill Dairbhre a chur chun cinn tuilleadh.

- 1.15.13 Féachann an Chomhairle le soláthar úsáidí fostaíochta ar scála beag a spreagadh laistigh den sráidbhaile ar féidir leo cur le beogacht na lonnáiachta agus cur le laghdú ar chomaitéireacht trí dheiseanna fostaíochta áitiúla a sholáthar. Ba cheart go mbeadh na láithreacha is oiriúnaí agus is inbhuanaithe d'úsáidí tráchtála ar scála beag laistigh den chroílár, ar an gcoinníoll nach gcuirfeadh sé isteach ar thaitneamhachtaí cónaithe an cheantair. Féadfaidh láithreáin athfhorbraíochta nó láithreáin inlíonta deiseanna a sholáthar chun freastal air seo nó chun urlár na talún i bhfoirgnimh áirithe a athchóiriú. In áiteanna eile, déanfar breithniú ar úsáidí oiriúnacha fostaíochta ar scála beag faoi réir ag comhoiriúnacht leis na húsáidí tadhlaacha atá ann cheana agus príonsabail chuí pleanála agus inbhuanaitheachta eile.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 1.15.14 Cuireann Cill Dairbhre raon áiseanna pobail ar fáil do chónaitheoirí áitiúla lena n-áirítear stáisiún na nGardaí, scoil náisiúnta, clós súgartha, páirc imeartha GAA, naiolann, agus ionad pobail. Mar sin féin, meastar go dteastaíonn áiseanna breise freisin. Tá teach altranais suite lasmuigh den teorainn forbartha.
- 1.15.15 Tá suíomh beir leat suite i gcarrchlós GAA, ina bhfuil coimeádáin do bhuidéil/prócaí gloine, cannaí dí, cárta/páipéar/plaisteach agus teicstílí san áireamh faoi láthair.

Bainistíocht Uisce

- 1.15.16 Tá acmhainn ar fáil i scéim séarachais Chill Dairbhre agus cuirtear cóireáil thánaisteach ar fáil i bhfoirm córas aeraithe leathnaithe a scaoileann amach chuig Abhainn na Fuinseann, Limistéar faoi Chosaint Uisce Óil. Tá acmhainn de choibhéis 850 duine ag an ngléasra cóireála.
- 1.15.17 Ní mór tionchair cháilíochta uisce agus/nó saincheisteanna comhlíonta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Chill Dairbhre a shocrú chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 1.15.18 Soláthraítear an Cill Dairbhre/Glenavuddig WSS ó thobar leamh, agus caidéalaitear uisce as seo go túr atá suite sa sráidbhaile. Tá an soláthar ón tobar leamh méadaithe ag seanfhoinsé earraigh sna sléibhte ó thuaidh den sráidbhaile (Sliabh an Chúitimh). Tá taiscumar nua agus uasghrádú ar an bpríomhphíobán uisce ar siúl.
- 1.15.19 Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhfuil cáilíocht bhithéolaíoch na coda seo d'Abhainn na Fuinseann ina ábhar imní sna huiscí teachta don lonnáiocht seo.
- 1.15.20 Níl aon chontúirtí suntasacha tuilte aitheanta sa lonnáiocht.
- 1.15.21 I bhfianaise na hacmhainne spártha atá ann ó thaobh bonneagair fuíolluisce de agus an raon seirbhísí atá ar fáil sa lonnáiocht seo, meastar go bhfuil Cill Dairbhre in ann freastal ar mhéid measartha fáis sa todhchaí ar bhealach inbhuanaithe agus cothromaithe a thugann meas ar shainghné uathúil an sráidbhaile.

Oidhreacht Thógtha

- 1.15.22 Tá Cill Dairbhre suite i gceantar den chontae ina bhfuil an tírdhreach sainithe mar tírdhreach ardluacha sa phlean seo. Tá struchtúr amháin sa sráidbhaile, Eaglais Chaitliceach Naomh Bartholomew, atá liostaithe ar thaifead na Struchtúr Cosanta. Caithfidh leagan amach agus dearadh na forbartha nua aird ar leith a thabhairt ar radharcanna tábhachtacha agus suíomh na bhfoirgneamh sainchomhartha a choinneáil ar an sráidbhaile.
- 1.15.23 Tá roinnt Séadchomharthaí Náisiúnta sa sráidbhaile lena n-áirítear cnuasach de 3 liosanna lastoir den lonnáiocht (CO018-016; CO018-048 & 049) agus séipéal agus reilig atá siar ó dheas ón gcrosbhóthar (CO018-047001 & 047002). Tá siad seo faoi réir cosanta faoi Achtanna na Séadchomharthaí Náisiúnta agus na polasaithe atá sa phlean seo.

Bithéagsúlacht

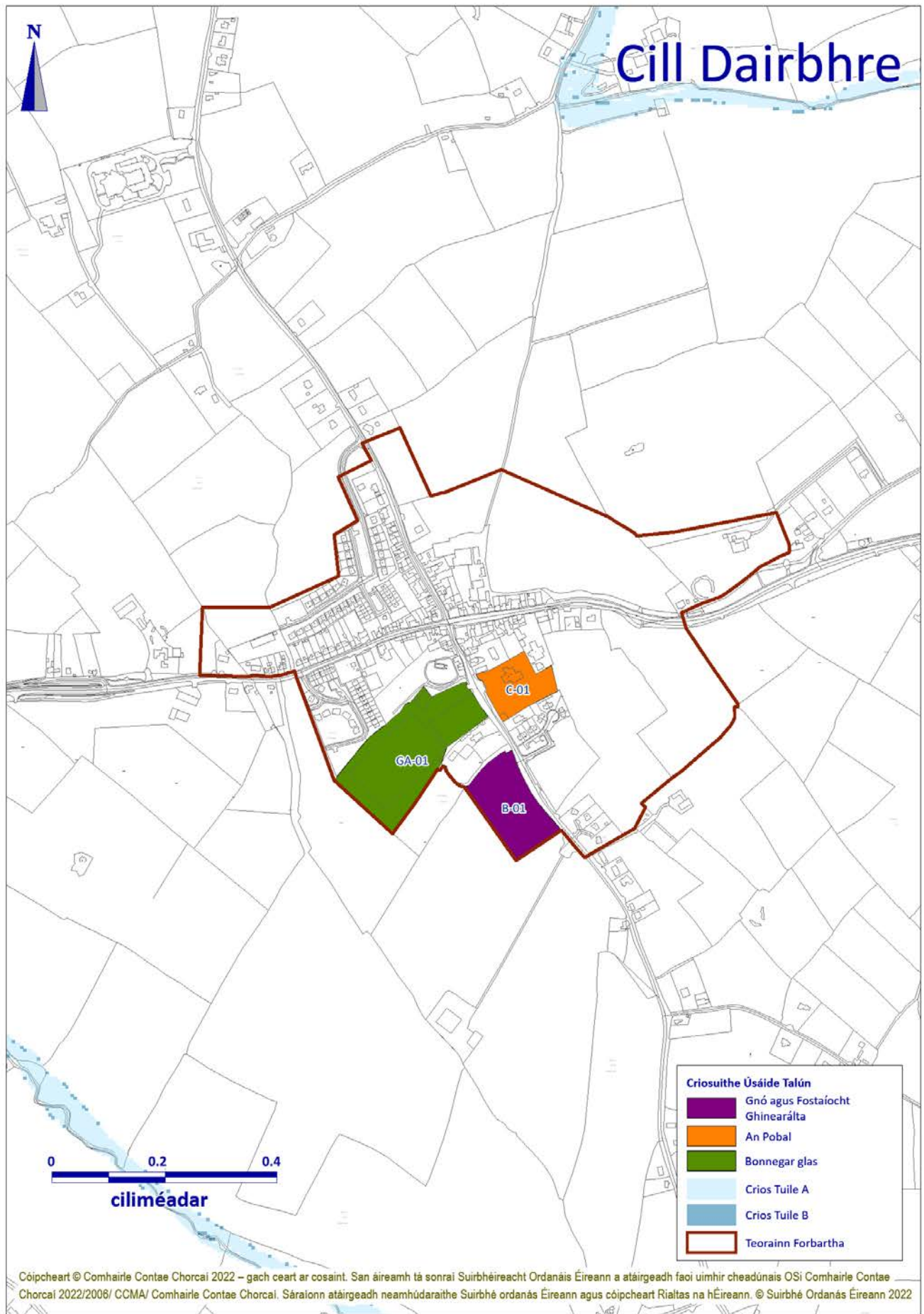
- 1.15.24 Tá an fhoraoiseacht tagtha chun cinn mar úsáid suntasach talún i go leor de na h-ard tailte agus cé gur acmhainn thábhachtach eacnamaíoch í seo, is féidir leis tionchar suntasach a bheith aige ar an tírdhreach agus ní mór é a phleanáil agus a bhainistiú go cúramach chun meas a léiriú ar shaintréithe tírdhreacha an cheantair agus an tsuíomh agus taitneamhachtaí an tsráidbhaile.
- 1.15.25 Tá an sráidbhaile suite gar do roinnt suíomhanna tábhachtacha a bhfuil suim agus tábhacht chomhshaoil ag baint leo. Is iad na haibhneacha is gaire ná An Fhairche agus Abhainn na Fuinseann, agus is craobh-aibhneacha de chuid An Dhubhabhainn iad araon. Tá na Sliabh Riabhach suite lastuaidh den sráidbhaile. Tá cuidanna den raon sléibhe sainithe do chosaint na ngnáthóg ardtalún agus tá roinnt Limistéir Oidhreachta Nádúrtha molta sa tírdhreach mórtimpeall ar an sráidbhaile.
- 1.15.26 Is suíomh eile é Coill Bhaile an tSaoir faoi réir chosaint pNHA in aice leis an sráidbhaile agus tá sé ainmnithe as a luach éiceolaíoch agus coillearnaí.
- 1.15.27 Tá an lonnáiocht laistigh de dhobharcheantar na gCaorach, craobh-abhainn den Dhubhabhainn a thagann faoin Aonad Bainistíochta an Dhubhabhainn-Bríde.

Cuspóirí Ginearálta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Chill Dairbhre	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Chill Dairbhre, déanann an plean seo foráil do 25 aonad cónaithe breise faoi réir socruithe seirbhís sásúil.
DB-02	Caithfidh infreastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-03	Ba chóir go ndéanfaí an sráidbhaile a fhorbairt ar bhealach seicheamhach ag síneadh ón gcoilár le soláthar rochtana sábháilte ar an ngréasán bóithre áitiúil agus ní ar an ngréasán bóithre náisiúnta.
DB-04	Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint an infreastruchtúir ghlais agus gnéithe tírdhreacha an tsráidbhaile. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sí ag teacht le riachtanais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le polasaithe comhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon PriomhÁbhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Saincuspóirí Forbartha do Chill Dairbhre		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Gnó		
B-01	Úsáidí gnó ar scála beag.	1.6
Infreastruchtúr Glas		
GA-01	Tailte le haghaidh spás oscailte.	3.26
Áiseanna Pobail		
C-01	Bunscoil agus clós súgartha.	0.95

1.16 Cill Uird

Fís agus Comhthéacs

- 1.16.1 Is í an fhís do Chill Uird thar shaolré an Phlean seo ná an raon seirbhísí atá ar fáil a neartú agus fás measartha a éascú ag cinntiú go mbeidh forbairt sa toadhcháir ar scála cuí, ag tabhairt urraim do shainghné uathúil an tsráidbhaile.
- 1.16.2 Príomhshráidbhaile is ea Cill Uird atá suite 1 km ó sheanbhóthar Bhaile Átha Cliath-Corcaigh, R639, timpeall 5 km lastuaidh de Mhainistir Fhear Maí. Tá an sráidbhaile laistigh de Limistéar Pleanála Straitéiseach Mhórcheantar Chorcaí, mar atá sainmhínithe sa phlean seo.
- 1.16.3 Tá tírdhreach íseal ag baint le topagrafaíocht ghinearálta an cheantair thuithe seo, ar a dtugtar an "Machaire Méith na Mumhan" agus cruthaíonn coinníollacha fisiceacha an cheantair tírdhreach torthúil a oireann go maith do dhianfheirmeoireacht. Tá an sráidbhaile tarraingteach seo suite feadh Bhealach Abhainn Dubh, cosán tábhachtach turasóireachta.

Daonra agus Tithíocht

- 1.16.4 Tháinig méadú seasta ar dhaonra Chill Uird ó 645 i 2006 go 974 i 2011 go 1,055 i 2016. Teastaíonn ráta fáis níos measartha amach anseo.
- 1.16.5 De réir DB-01 is é an scála fáis a shamhlaítear don sráidbhaile ná suas le 30 aonad le linn thréimhse an phlean seo.

Tábla 3.1.21 Fás Tithíochta Chill Uird 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	411	412	418	7
Foinse - Logeolaire				

- 1.16.6 Tá an formhór de na forbairtí tithíochta nua is déanaí de stíl fo-uirbeach meán dlúis agus íseal dlúis agus cuimsíonn siad aonaid sraithe, leathscóite agus roinnt aonad scoite, agus is é Cois Coille an ceann is mó acu. Is minic a bhíonn na forbairtí seo i gcodarsnacht le foirm shimplí agus bailchríocha foirgneamh sa chroílár traidisiúnta.

Comhforbairt Áite/Ríocht Phoiblí/Gluaiseacht/Lárionad an Sráidbhaile

- 1.16.7 Tá croílár an tsráidbhaile reatha dírithe ar fhaiche an tsráidbhaile a bhfuil foirgnimh stairiúla suntasacha ag breathnú amach air, lena n-áirítear Teach Margaidh Chill Uird. Go ghinearálta bíonn foirgneamh ar scála dhá stór agus éadanais timpeall na sráide ag an gcroí ag cruthú líne tógála láidir agus sráid-dreach tarraingteach. Tá roinnt réadmhaoine níos faide siar ó thaobh an bhóthair suite ag suíomhanna straitéiseacha siar agus in aice leis an gcroílár. Frámaíonn siad seo an sráid-dreach tarraingteach.
- 1.16.8 Tá naisc mhaithe iompair bunaithe ar bhóithre ag Cill Uird mar gheall ar a shuíomh leath mhíle amach ón bPríomhbhóthar, R639. Tá rochtain ón R639 go dtí an Ionraíocht seo trí Bhealach Réigiúnach an R667. Tá an sráidbhaile 3 mhíle soir ó thuaidh Mhainistir Fhear Maí, le rochtain dhíreach go Cathair Chorcaí (26 míle) agus Baile Mhistéala.
- 1.16.9 Cuireann Bus Éireann seirbhís bus poiblí ar fáil ó shráidbhaile Chill Uird agus Campa Uí Loinsigh go Mainistir Fhear Maí agus Corcaigh. Mar sin féin, tá gá le feabhas a chur ar mhinicíocht na seirbhíse seo. Tá cosáin agus soilsiú poiblí i bhfeidhm a nascann formhór na gceantar cónaithe ar an imeall le lár an tsráidbhaile.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 1.16.10 Tá an phríomhfhoinsé fostaíochta sa cheantar tuaithe seo bunaithe ar thalmhaíocht. Tá ionad taighde ag Teagasc díreach taobh amuigh den sráidbhaile i gCloch Liath, ar fostóir suntasach é.
- 1.16.11 Níl aon fhorbairtí tionsclaíochta sa sráidbhaile. Tá na foinsí fostaíochta eile teoranta don earnáil thráchtála agus sheirbhíse eadhon ionad garraíodóireachta, siopa troscáin, garáiste deisithe agus díolachán carranna, oifig an phoist, sciamhlann, ciropractóir, ionad ealaíon, bunscoil, siopa áise agus siopa comparáide.
- 1.16.12 Tá gá le soláthar méadaithe d'áiseanna pobail agus cathartha ar thailte atá gar d'úsáidí cónaithe reatha agus úsáidí pobail gaolmhara.
- 1.16.13 Tá acmhainn turasóireachta ag an sráidbhaile, mar gheall ar a shuíomh i nGleann álainn na hAbhann Móire, gar An Dúghlais agus An Airglinn. Is caitheamh aimsire coitianta í an iascaireacht sa cheantar. Feidhmíonn an tIonad Ealaíon, a bhí ina sheaneaglais Phrotastúnach, mar ionad drámaí agus imeachtaí ceoil. Chabhraigh a leithéid d'fhorbairt turasóireachta le héagsúlú a dhéanamh ar bhonn eacnamaíoch an tsráidbhaile agus an ceantar máguaird agus tacófar le leathnú breise ar an raon seirbhísí seo.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 1.16.14 Tá raon maith áiseanna spóirt agus caitheamh aimsire ag Cill Uird mar gheall ar obair thiomanta na Comhairle Pobail. Cuireann an coimpléasc spóirt áiseanna den scoth ar fáil don phobal áitiúil, lena n-áirítear halla spóirt faoi dhíon, chomh maith le cúrsa galf dhá mhaide agus cúirteanna leadóige ar na tailte. Tá an páirc GAA suite in aice leis an gcoimpléasc. Mar sin féin, is léir go bhfuil easpa spáis neamhghníomhach oscailte sa sráidbhaile agus tá gá le páirc sráidbhaile/ceantar taitneamhachta aitheanta. Ina theannta sin, tá cuid de na háiseanna pobail atá ann cheana féin faoi bhrú ag an méadú tapa ar dhaonra na lonnaithe le déanaí. Aibhsíodh freisin go bhfuil gá le tuilleadh áiseanna páirce sa sráidbhaile. Ba cheart iad seo a éascú ar thailte criosaithe GA-01 a áiríonn cuspóir chun páirceanna a sholáthar.
- 1.16.15 Tá roinnt scáthchóiríocht i gCill Uird.

Bainistíocht Uisce

- 1.16.16 Tá uasghrádú riachtanach don soláthar uisce i gCill Uird.
- 1.16.17 Ní mór tionchair cháilíochta uisce agus/nó saincheistanna comhlíonta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Chill Uird a shocrú chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 1.16.18 Níl aon chontúirtí suntasach tuilte aitheanta sa lonnaithe seo.

Oidhreacht Thógtha

- 1.16.19 Comhpháirteanna tábhachtach do rathúlacht na lonnaithe sa toadhchá is ea bainistíocht ar shaincheistanna caomhnaithe agus forbairt ar oidhreacht agus taitneamhachtaí nádúrtha tógtha agus nádúrtha an tsráidbhaile.
- 1.16.20 Tá roinnt struchtúr laistigh den sráidbhaile, atá liostaithe sa Taifead ar Struchtúir Chosanta sa phlean seo- Eaglais Chaitliceach Naomh Máirtín, Teach Margaidh Chill Uird, iar-eaglais Eaglais na hÉireann (anois an tAmharclann/Ionad Ealaíon), Kilworth Gatelodge, Teach an Iarchoimeádaí, Iar-Bhalla Eastáit Pháirc Uí Mhórdha, Iar-Óstán/Teach Cóitseála Arm Chill Uird agus trí Theach Seoirseach.
- 1.16.21 Tá Cill Uird suite i gceantar a shainithnítear sa Phlean seo mar cheantar a bhfuil Ardluach Tírdhreacha ag baint leis.

Bithéagsúlacht

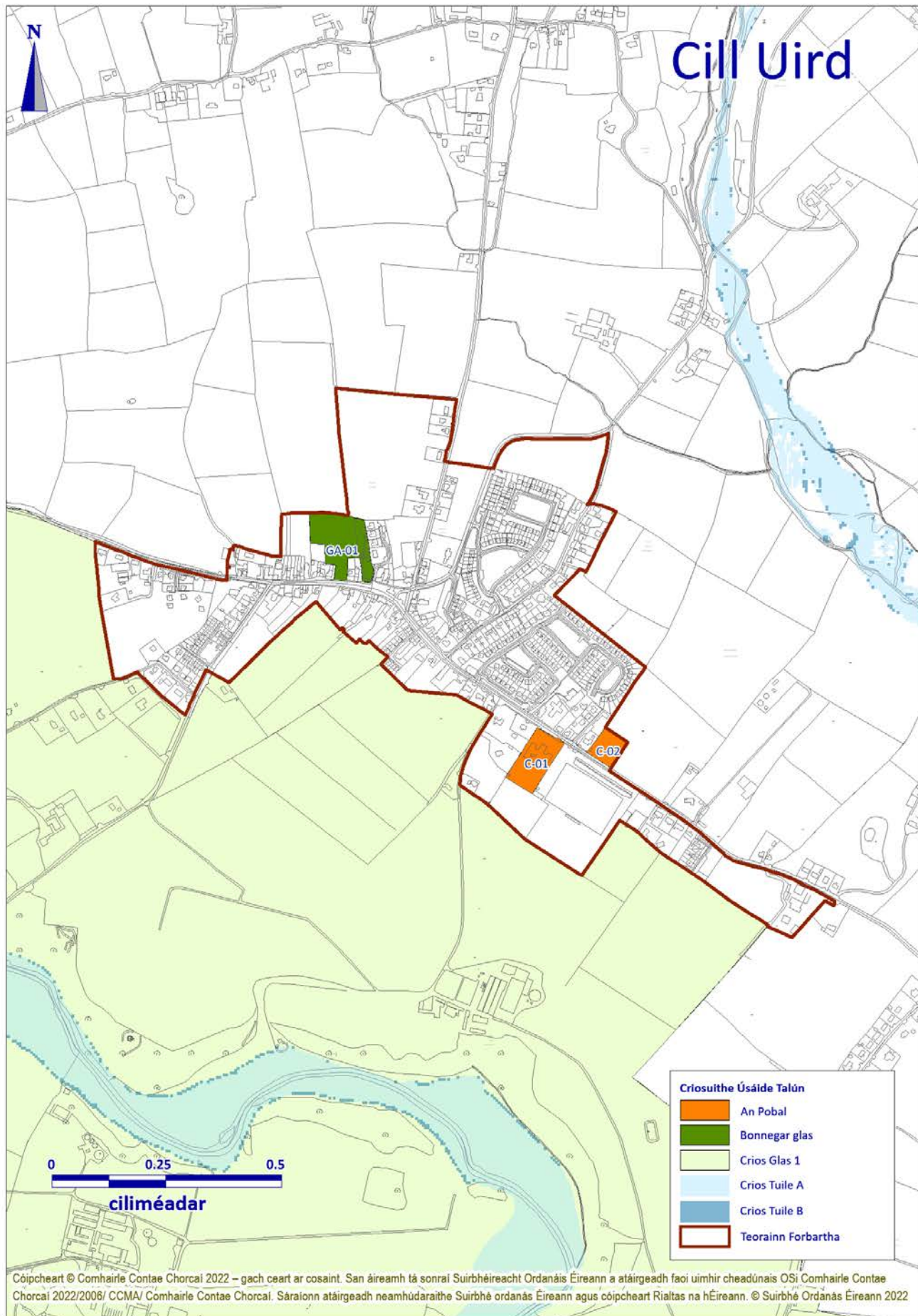
- 1.16.22 Tá an sráidbhaile suite gar do phointe cruinnithe na n-aibhneacha Abhainn na Fuinseann/agus Airglinn le príomhbhealach na hAbhann Duibhe. Tá Abhainn Araglin mar chuid de Limistéar Speisialta Caomhnaithe na hAbhann Duibhe. Is iad codanna coillteacha de Ghleann Airglinn an Limistéar Oidhreachta Nádúrtha atá beartaithe ag airglinn atá suite díreach soir ón sráidbhaile.
- 1.16.23 Tá polasaithe breise chun timpeallacht agus oidhreacht an Chontae a chosaint cuimsithe sa Phlean Forbartha Contae agus treisíonn siad tábhacht na n-ainmniúchán thuas.
- 1.16.24 Sainithnítear na radharcanna iontacha ar Ghleann na hAbhann Móire mar a fheictear ar an R667 idir Mainistir Fhear Maí agus Cill Uird mar Bhealach Sárscéimhe (S4) agus cosnaítear iad tríd an bPlean seo. Is Bealach Sárscéimhe Sainithe (S3) é an N8, taobh thiar den sráidbhaile, agus tá sé faoi réir cosanta faoin bPlean seo freisin.
- 1.16.25 Tá an lonnaithe laistigh de dhobharcheantar Abhainn Araglin, craobh-abhainn den Abhainn Dubh a thagann faoi Aonad Bainistíochta Uisce na hAbhann Duibhe.

Cuspóirí Ginearálta

Cuspóirí Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Chill Uird	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Chill Uird, déanann an plean seo foráil do thríocha aonad cónaithe breise faoi réir socrúithe seirbhís sásúil.
DB-02	Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint an infreastructúir ghlais agus gnéithe tírdhreacha an tsráidbhaile. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sí ag teacht le riachtanais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le polasaithe comhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon PríomhÁbhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreachta agus Taitneamhacht .
DB-03	Caithfidh infreastructúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Chill Uird		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Infreastruchtúr Glas		
GA-01	Spás oscailte gníomhach a chuimsíonn páirceanna spóirt.	1.36
Áiseanna Pobail		
C-01	Bunscoil reatha agus soláthar áiseanna coimhdeacha.	0.91
C-02	Áiseanna pobail.	0.41

1.17 Sráidbhaile

Réamhrá

- 1.17.1 Is lonnaíochtaí iad sráidbhaile a sholáthraíonn raon seirbhísí do cheantar áitiúil, ach níl an raon seirbhísí chomh leathan leis na cinn a sholáthraíonn na príomhshráidbhaile. Tá sé shráidbhaile i gCeantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí mar seo a leanas; An Baile Nua, Tobar Pártnáin, Cluain Dalláin, Cill an Mhuilinn, An Seanbhaile Mór agus Cúil an Ghabhann.
- 1.17.2 Chun ligean do na sráidbhaile forbairt ar bhealach ordúil, tá sé thar a bheith tábhachtach go ndéanfaí feabhsúcháin ar infrastruchtúr an tsráidbhaile. Tá sé i gceist go mbeidh fás sa todhchaí orgánach den chuid is mó bunaithe ar fhorbairtí ar scála beag. Tá sé tábhachtach go ndéantar carachtar tuaithe an tsráidbhaile, a oidhreacht ailtireachta agus a oidhreacht agus a thaitneamhachtaí nádúrtha eile a chothabháil, a fheabhsú agus nach gcuirfí isteach orthu, lena n-áirítear an tírdhreach mórthimpeall, go háirithe aon tírdhreacha ardluacha ainmnithe.
- 1.17.3 I bhfianaise na ndúshlán atá roimh roinnt sráidbhaile maidir le h-infrastruchtúr, go háirithe seirbhísí uisce agus an féidir aon easnaimh a shárú le linn shaolré an phlean breithneoidh an Chomhairle ar ath-leithdháileadh leibhéal foriomlán na n-aonad do Shráidbhaile ar leith ó sráidbhaile a bhfuil srianta bonneagair reatha orthu atá ag glacadh níos faide ná mar a bhíodas ag súil le réiteach do Shráidbhaile nó do sráidbhaile laistigh den Cheantar Bardasach céanna nach bhfuil aon srianta den sórt sin ann faoi réir ag cumas imleor a bheith léirithe a bheith ar fáil, de réir cheanglais Chaibidil 11 Bainistíocht Uisce agus aon chúinsí éiceolaíochta. Ní féidir méid aonad de bhreis ar 50% de na haonaid tithíochta atá leithdháilte ar lonnaíocht ar leith a aistriú ón lonnaíocht sin, de réir mar atá leagtha amach sa tábla thíos. Tá treoir bhreise ar fhorbairt sráidbhaile tugtha in **Imleabhar a hAon** den Phlean seo, go háirithe **Caibidil 2 Lár-Straitéis**, **Caibidil 3 Lonnaíochtaí agus Comhforbairt Áite**, agus **Caibidil 4 An tithíocht**.

Tábla 3.1.22 Scála Forbartha do Shráidbhaile Ceantar Bardasach Mhainistir Fhear Maí

Sráidbhaile	Líon Tithe Atá Ann Faoi Láthair R1 2010 (Logeolaire)	An Líon Tithe faoi Láthair Q2 2020 (Logeolaire)	Fás 2010 go 2020 (Logeolaire)	Scála Foriomlán Forbartha (Líon Tithe)
An Baile Nua	57	73	16	9
Tobar Pártnáin	34	34	0	10
Cluain Dalláin	168	179	11	10
Cill an Mhuilinn	129	132	3	15
An Seanbhaile Mór	62	67	0	10
Cúil an Ghabhann	15	19	4	5
Líon Iomlán na mBailte	465	501	34	59

1.18 An Baile Nua

- 1.18.1 Is í an fhís don Bhaile Nua thar shaolré an Phlean seo ná méadú ar dhaonra an tsráidbhaile a chinntiú trí fhorbairt a dhéanamh ar thithíocht theoranta ar scála cuí a thugann meas ar na struchtúir chosanta, na séadchomharthaí náisiúnta, agus na fothracha mainistreach atá ann cheana féin.

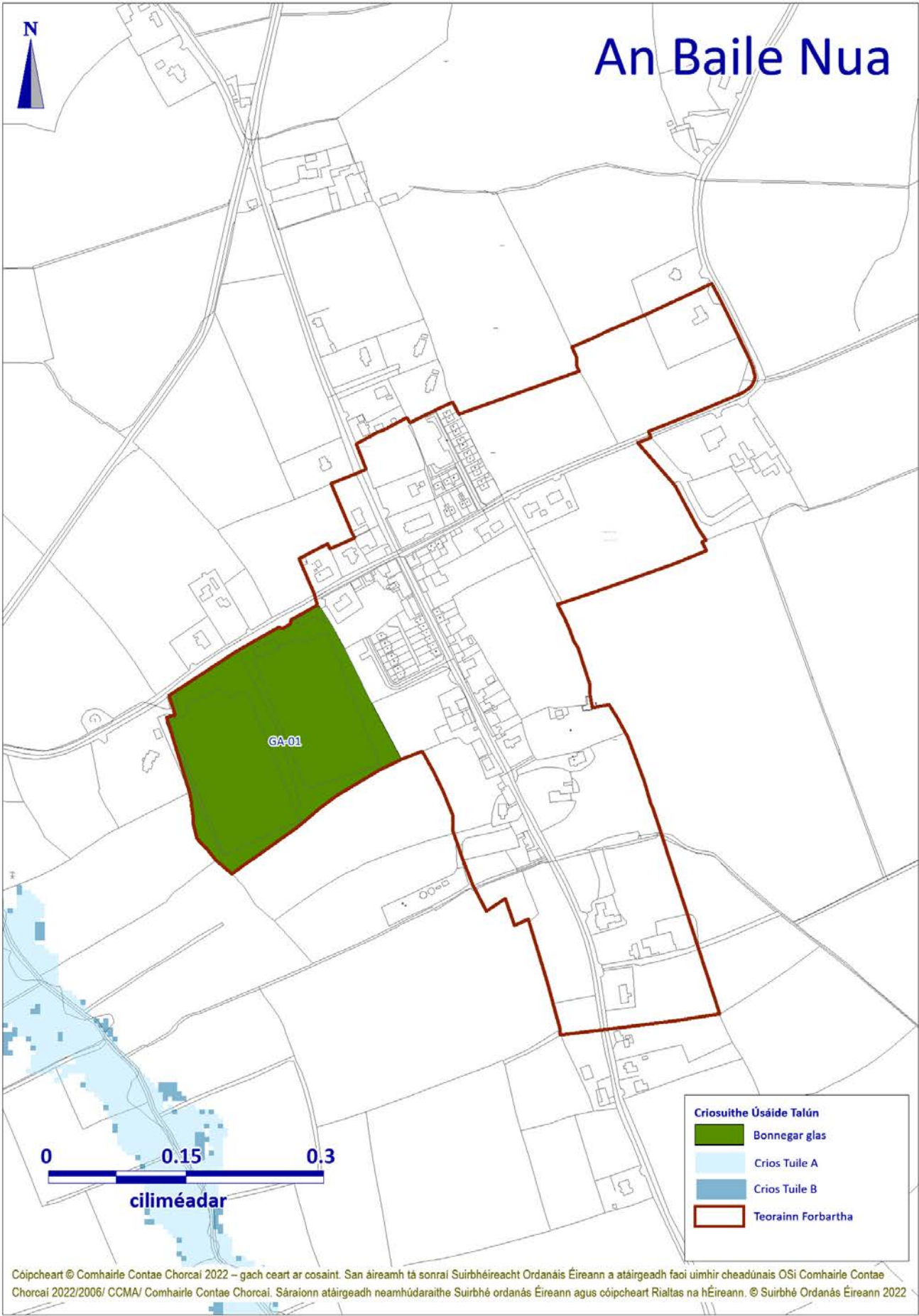
Cuspóir Teorainn Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorainn Forbartha don Bhaile Nua	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Déanann an plean seo soláthar do naoi n-aonad cónaithe breise, laistigh de theorainn forbartha an Bhaile Nua, faoi réir socruithe seirbhís sásúil.
DB-02	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Teorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.

Cuspóirí Speisialta

Cuspóir Plean Forbartha Contae Saincuspóirí Forbartha don Bhaile Nua		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Infrastruchtúr Glas		
GA-01	Tailte le fanacht in úsáid ghníomhach spáis oscailte.	4.29

An Baile Nua

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordánais Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSi Comhairle Contae Chorcaí 2022/2006/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdaraíthe Suirbhé ordánais Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordánais Éireann 2022

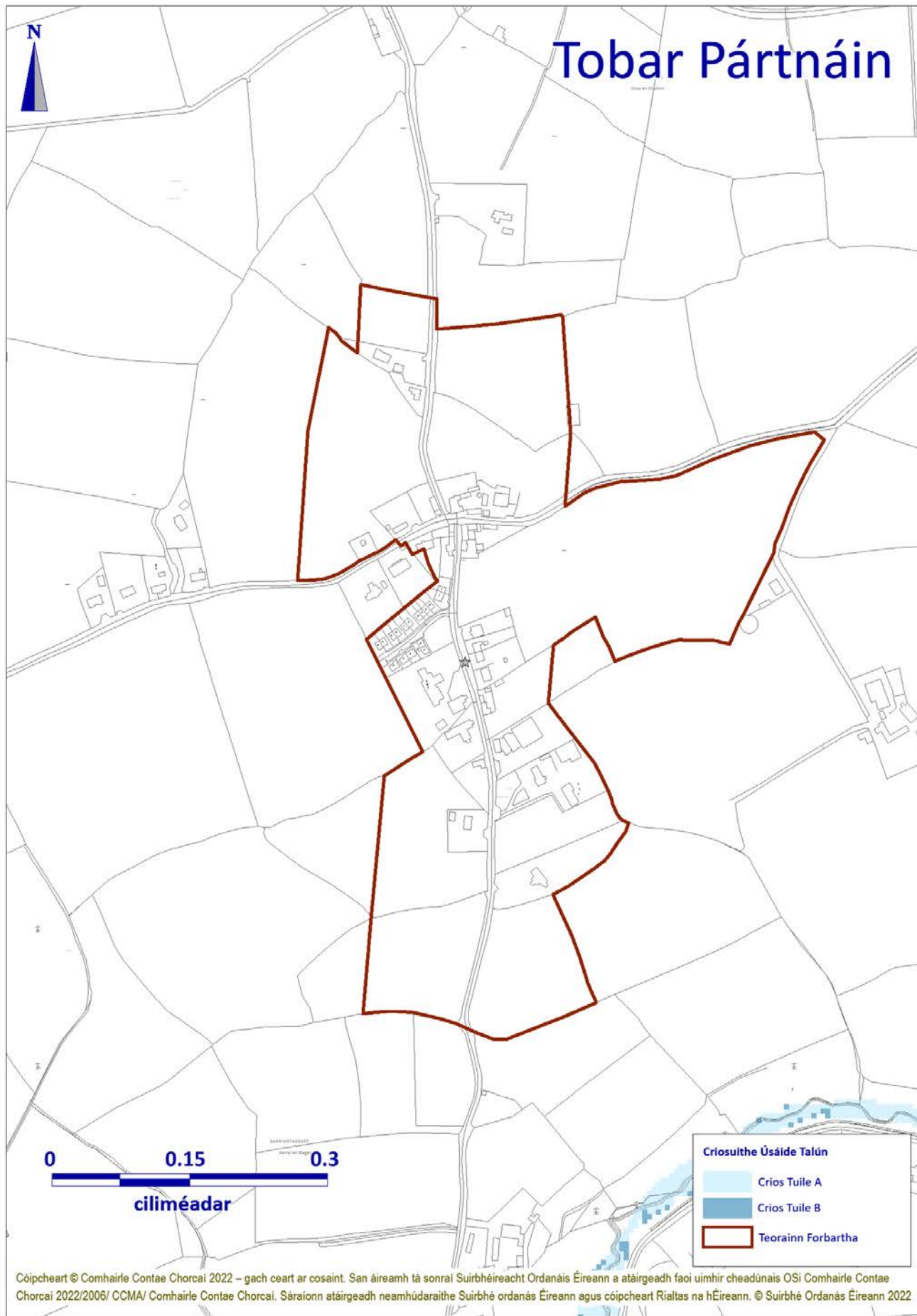
1.19 Tobar Pártnáin

- 1.19.1 Thar shaolré an Phlean Ceantair Áitiúil seo samhlaítear go bhfreastalóidh an sráidbhaile ar leibhéal measartha forbartha breise, i gcomhréir lena mhéid reatha. Tá an sráidbhaile thar a bheith feiliúnach do sholáthar áitribh aonair/suíomhanna seirbhísithe.
- 1.19.2 D'fhéadfadh go mbeadh gá aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíochta uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Tobar Pártnáin chun freastal ar thuilleadh fáis.

Cuspóir Teorainn Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Thobar Pártnáin	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Thobar Pártnáin, déanann an plean seo soláthar do `10 aonad cónaithe breise faoi réir socruithe seirbhís sásúil.
DB-02	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.

Tobar Pártnáin

1.20 Cluain Dalláin

- 1.20.1 Is í an fhís do Chluain Dalláin thar shaolré an Phlean seo ná méid teoranta fáis a cheadú sa toadhcháil ag teacht le scála na lonnaithe agus faoi réir infhaighteacht seirbhíse. Tá srian ar chumas an chórais chóireála fuíolluisce i gCluain Dalláin mar níl aon acmhainn san uisce glactha chun freastal ar dhoirteadh breise agus ag cosaint cháilíocht an uisce. Déanann an plean seo soláthar do dheich n-aonad cónaithe breise laistigh den sráidbhaile thar shaolré an phlean faoi réir go mbeidh na haonaid sin in ann freastal go cuí orthu ó chórais cóireála fuíolluisce aonair ar an láithreán agus critéir chuí eile maidir le pleanáil agus forbairt inbhuanaithe.
- 1.20.2 Caithfidh na leithéid d'fhorbairt íogair freisin do na struchtúir chosanta, d'acmhainneacht seandálaíochta na séadchomharthaí taifeadta agus luach ard tírdhreacha an cheantair.
- 1.20.3 Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Chluain Dalláin chun freastal ar thuilleadh fáis.

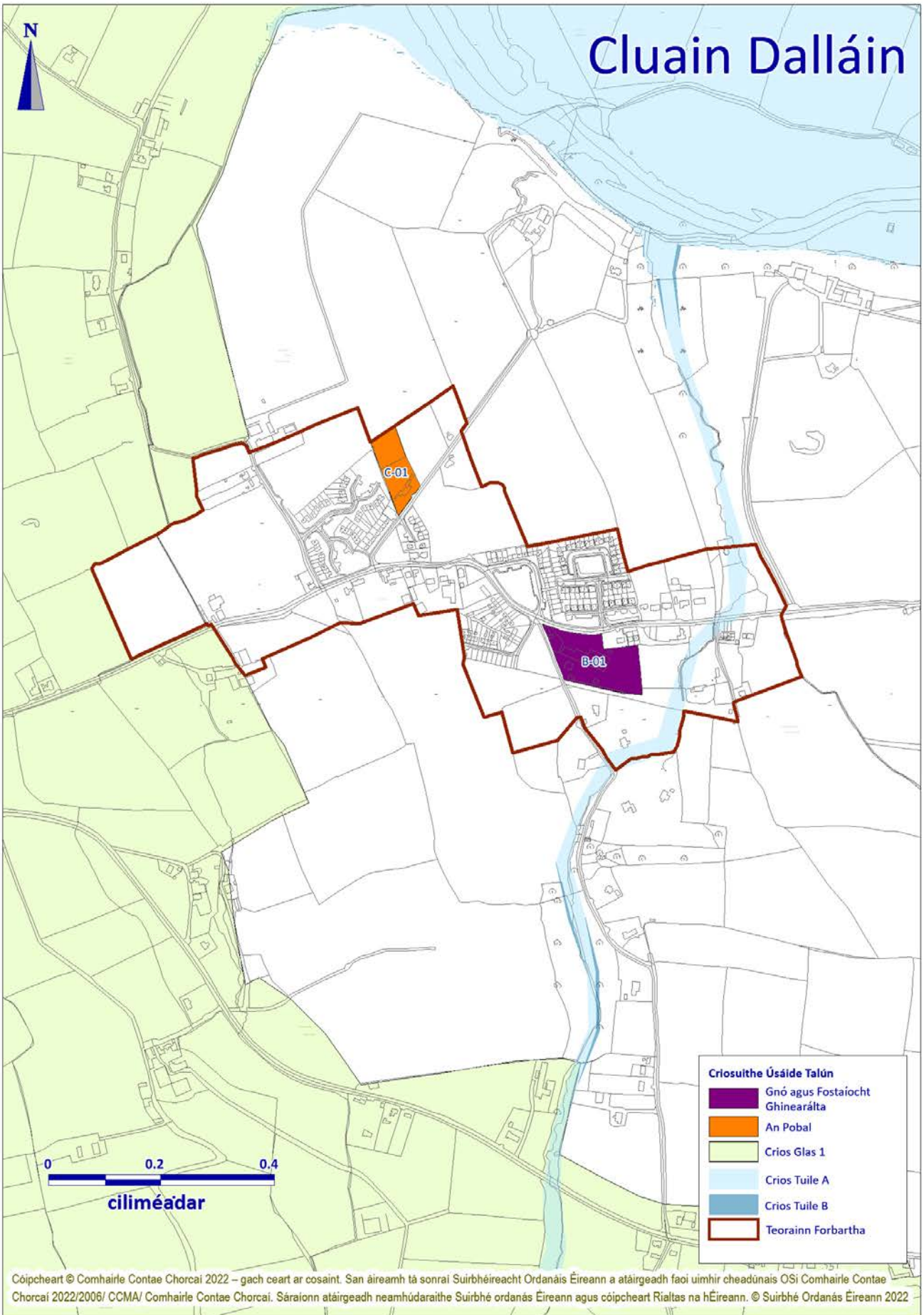
Cuspóir Teorainn Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorainn Forbartha do Chluain Dalláin	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Chluain Dúláin déanann an plean seo soláthar do dheich n-aonad cónaithe breise, faoi réir socrúithe seirbhís sásúil.
DB-02	Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint an infreastruchtúir ghlais agus gnéithe tírdhreacha an tsráidbhaile. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sí ag teacht le riachtanais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le polasaithe comhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in <u>Imleabhar a hAon PríomhÁbhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.</u>
DB-03	Caithfidh infreastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-04	Tá cuid den lonnaithe i mbaol tuilte. Féach ar <u>Imleabhar a hAon</u> , Caibidil 11 den phlean seo le haghaidh tuilleadh sonraí.

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chluain Dalláin		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Gnó		
B-01	Deis chun aonaid ghorlainne a chur ar fáil le haghaidh úsáidí gnó faoi réir rochtain shásúil, seirbhísí agus cosaint áiseanna na réadmaoine in aice láimhe.	1.33
Áiseanna Pobail		
C-01	Tailte chun síneadh leis an mbunscoil atá ann cheana a éascú.	0.66

Cluain Dalláin

1.21 Cill an Mhuilinn

- 1.21.1 Mar aitheantas ar shuíomh an tsráidbhaile in aice leis an Abhainn Dubh agus Abhainn An Rois agus inghlacthacht an tsráidbhaile go tuilte, is í an fhís atá ag Cill an Mhuilinn thar shaolré an phlean seo ná freastal ar fhorbairt bhreise theoranta, ag freastal ar riachtanais áitiúla amháin, atá íogair do shuíomh tarraingteach an tsráidbhaile i nGleann an Dhubhabhainn agus ó thuaidh de Shléibhte na Nóglaiigh agus dá chúig struchtúr cosanta. Áiríonn seandálaíocht laistigh den sráidbhaile suíomh muileann ón 17ú haois agus droichead.
- 1.21.2 Tá talamh laistigh de theorainn forbartha Chill an Mhuilinn laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire freisin, áit a bhfuil toimhde ghinearálta in aghaidh forbartha. Tá an talamh seo criosaithe mar bhonneagar glas.
- 1.21.3 Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíochta uisce agus/nó ar shaincheisteanna comhlíonta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar Chill an Mhuilinn chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 1.21.4 Tá cuid móra de Chill an Mhuilinn aitheanta mar áiteanna atá i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán na hAbhann Móire agus Abhainn an Rois agus léirítear iad ar léarscáil na lonnaíochta. Tá an cur chuige maidir le Bainistiú Prialac Tuile leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistiocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA) nuashonraithe, Deireadh Fómhair 2021. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Cuspóir Teorainn Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Chill an Mhuilinn	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Chill an Mhuilinn, tá sé i gceist fás sa todhchaí a theorannú go dtí an méid a theastaíonn chun freastal ar riachtanais tithíochta áitiúla agus chun soláthar úsáidí miondíola/gnó breise a éascú chun freastal ar riachtanais an tsráidbhaile faoi réir soláthar nach mó ná 15 - aonaid chónaithe i dtréimhse an phlean.
DB-02	Téann teorainn forbartha Chill an Mhuilinn trasna ar Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.
DB-03	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-04	Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Imleabhar a hAon den phlean seo.
DB-05	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Chill an Mhuilinn crios bruchánach na hAbhann Móire agus Sruthán an Rois chomh maith le spásanna oscailte eile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin sa chás go mbeidh sé léirithe go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon, Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chill an Mhuilinn		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistiocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Infrastruchtúr Glas		
GC-01	Spás oscailte. Cuireann an suíomh feiceálach seo go mór le carachtar tuaithe an bhaile agus le suíomh Teach Bhaile Mhac mBuaigh go háirithe. Tá cuideanna den chrios seo laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus níl siad oiriúnach le haghaidh forbartha. Tá cuid den láithreán seo i mbaol tuilte.*	5.26
GA-02	Páirceanna GAA. Tá an láithreán seo i mbaol tuilte. D'fhéadfadh go mbeadh gá le crios maolánach a choinneáil idir aon fhorbairt a mholtar don cheantar seo agus an Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta. Cinnfear méid an chrios maolánach ag leibhéal an tionscadail.*	2.04

Cill an Mhuilinn

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordánais Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSi Comhairle Contae Chorcaí 2022/2006/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdaraithe Suirbhé ordánais Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordánais Éireann 2022

1.22 An Seanbhaile Mór

- 1.22.1 Is í an fhís atá ag An Seanbhaile Mór thar shaolré an Phlean ná fás an tsráidbhaile a spreagadh ar bhonn orgánach laistigh den teorainn forbartha agus an raon seirbhísí agus deiseanna fostaíochta atá ar fáil a neartú agus a chinntiú go bhfuil forbairt nua ag teacht le scála agus carachtar an tsráidbhaile agus a shuíomh laistigh de limistéar atá catagóirithe mar 'Ardluach Tírdhreacha' sa phlean. Tá an fhorbairt le bheith tuisceanach do na struchtúir chosanta sa sráidbhaile.
- 1.22.2 Ní mór tionchair cháilíochta uisce agus/nó saincheisteanna comhlíonta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an tSeanbhaile Mór a shocrú chun freastal ar thuilleadh fáis.

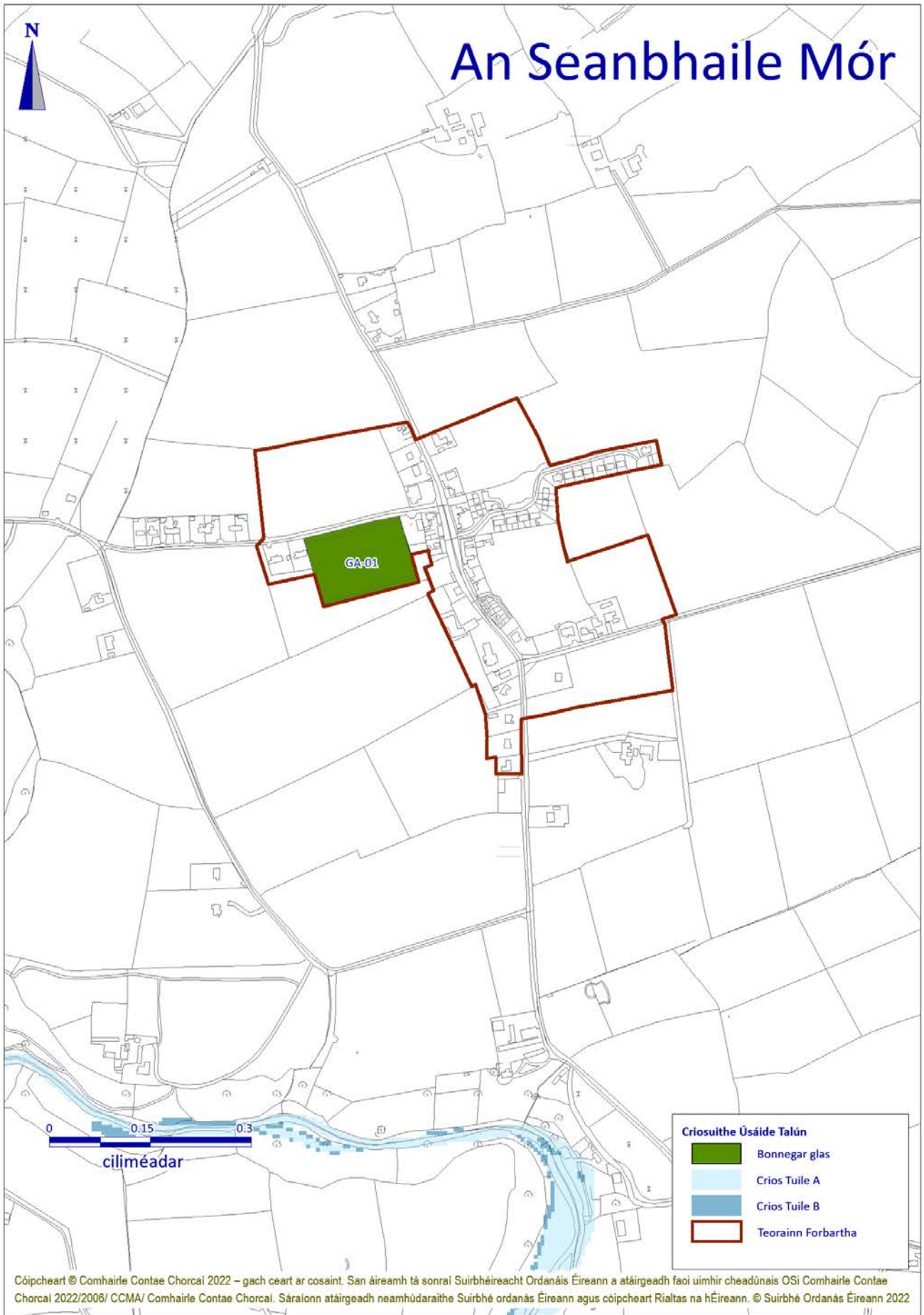
Cuspóir Teorainn Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorainn Forbartha don Seanbhaile Mór	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha an tSeanbhaile Mhóir, déanann an plean seo foráil do deich aonad cónaithe breise faoi réir socruithe seirbhís sásúil.
DB-02	Tá teorainn an tsráidbhaile gar do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Sheanbhaile Mór		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce		
Cuspóir Uimh.		Achar an tSuíomh (Ha)
Infreastruchtúr Glas		
GA-01	Spás Oscailte/Faiche GAA	1.55

An Seanbhaile Mór

1.23 Cúil an Ghabhann

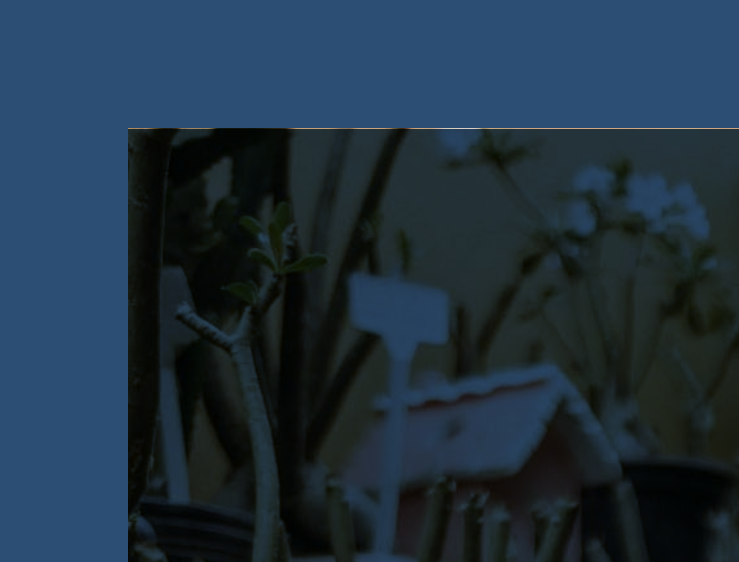
- 1.23.1 Is í an fhís do Chúil an Ghabhann thar shaolré an Phlean ná cead a thabhairt do mhéid teoranta fáis sa todhchaí ag teacht le scála na lonnaíochta.

Cuspóir Teorainn Forbartha

Cuspóir Plean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha don Seanbhaile Mór	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Cúil an Ghabhann tá sé mar chuspóir forbairt suas le 5 dteach a spreagadh i dtréimhse an phlean.

CAIBIDIL 2
CEANN TOIRC
MALA

BR
A
T
B
A

Ábhair

2.1	Forbhreathnú ar Cheantar Bardasach Cheann Toirc Mala	104
2.2	Cuntas Gairid ar Cheantar Bardasach Cheann Toirc Mala	105
2.3	Na Príomhbhaile	110
2.4	Mala	110
2.5	An Ráth	134
2.6	Ceann Toirc	149
2.7	Cill na Mallach	160
2.8	Áth Trasna	169
2.9	Eochair - Bhaile	179
2.10	Baile Deasumhan	180
2.11	Bántír	185
2.12	An Bóthar Buí	189
2.13	Baile an Teampaill	193
2.14	Drom Atháin	198
2.15	Drom Aidhne	202
2.16	Greanach	205
2.17	Cnoc na Graí	209
2.18	Áth an Mhuilinn	213
2.19	Baile Nua Sheandroma	217
2.20	Sráidbhaile	221
2.21	Baile Cloch	222
2.22	Baile Uí Aodha	224
2.23	Na Boinn	226
2.24	Caisleán an Mhaignéaraigh	228
2.25	Baile an Bhriotaigh	230
2.26	An Cuileann	232
2.27	Cillín an Chrónáin	234
2.28	An Gleanntán	236
2.29	Cill Bhrain	238
2.30	Coiscéim	240
2.31	Lios Cearúill	242
2.32	Lios Maghair	244
2.33	Baile an Lombardaigh	246
2.34	An Ladhar	248
2.35	Tigh Nua an Dá Phota	250
2.36	Ráth Cúil	252
2.37	Séipéal na Carraige	254
2.38	Tulach Léis	256
2.39	Suíomhanna Eile	258
2.40	Drom an Lobhair	258

2.1 Forbhreathnú ar Cheantar Bardasach Cheann Toirc Mala

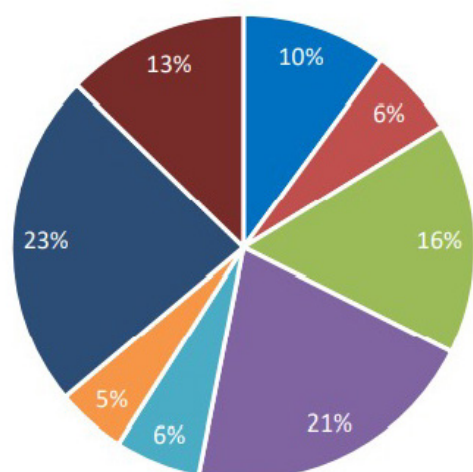
- 2.1.1 Tá Ceantar Bardasach Mhala Cheann Toirc suite in iarthuaisceart an chontae agus i 2016 ba é daonra an cheantair ná 54,092. Tá an daonra seo scaipthe thar líonra lonnaíochtaí lena n-áirítear cúig bhaile, ocht sráidbhaile is fiche, láthair amháin eile agus an taobh tíre oscailte, mar atá sonraithe i dTábla 3.2.1. Lasmuigh de na príomhbhaile is ceantar tuaithe/talmhaíochta den chuid is mó atá sa cheantar.
- 2.1.2 Is é Mala an baile is mó sa Cheantar Bardasach le daonra de 12,459 i 2016 agus an bonn fostaíochta, seirbhíse agus miondíola is mó. Tá na bailte eile ar fad i bhfad níos lú ó thaobh daonra de ach tairgeann siad seirbhísí a thacaíonn le cúlchríoch suntasach tuaithe.
- 2.1.3 Is príomhghníomhaíocht eacnamaíoch í an talmhaíocht ar fud an Cheantair i bhfeirmeoireacht dhíreach talún agus i bpróiseáil bia agus tá tionscail phróiseála déiríochta suntasacha lonnaithe i Mala, An Ráth, Ceann Toirc agus Áth Trasna. Is fostóirí suntasacha sa cheantar freisin seirbhísí agus déantúsaíocht níos traidisiúnta.
- 2.1.4 Tá raon suimiúil agus éagsúil d'oidhreacht thógtha agus gnéithe, idir ailtireachta agus seandálaíochta, ag Ceantar Bardasach Mhala Cheann Toirc, a thugann ómós uathúil áite agus féiniúlachta don cheantar agus a sholáthraíonn nasc tábhachtach leis an am atá thart. Tagraíonn gach cuid lonnaíochta den phlean seo do na gnéithe uathúla d'oidhreacht tógtha, seandálaíochta agus nádúrtha lonnaíochta, nuair is cuí.

Tábla 3.2.1: Dáileadh Daonra laistigh de Cheantar Bardasach Cheann Toirc Mhala

	Lonnaíocht	Daonra 2016	%
Baile	Cill na Mallach (970), An Ráth (3,919), Ceann Toirc (2,350), Mala (12,459), Áth Trasna (976)	30,015	55%
Eochair-Baile	Baile Deasumhan, Bántír, An Bóthar Buí, Baile an Teampaill, Drom Átháin, Drom Aidhne, Greanach, Cnoc na Graí, Áth an Mhuilinn, Baile Nua Sheandroma	4,074	8%
Sráidbhaile	Baile Cloch, Baile Uí Aodha, Na Boinn, Caisleán an Mhaignéaraigh, Baile an Bhriotaigh, An Cuileann, Cillín an Chrónáin, An Gleanntán, Cill Bhrain, Coiscéim, Lios Cearúill, Lios Maghair, Baile an Lombardaigh, An Ladhar, Tigh Nua an Dá Phota, Ráth Cúil, Séipéal na Carraige, Tulach Léis	3,190	6%
Suíomhanna Eile	Drom an Lobhair		
Limistéar Tuaithe		16,831	31%
Daonra Iomlán		54,092	

Nóta: Is figiúirí measta iad daonra sráidbhaile agus tuaithe

Slí bheatha de réir Tionscal (2016)

- Talmhaíocht foraoiseacht agus iascaireacht
- Tógáil agus foirgníocht
- Tionscail déantúsaíochta
- Tráchtáil agus trádáil
- Iompar agus cumarsaide
- Riarachán poiblí
- Seirbhísí gairmiúla
- Eile

Fostaíocht

Athrú ar dhíghostaíocht 2011-2016

↓ 4%

Meath san earnáil Talmhaíochta, Foraoiseachta agus Iascaireachta

↓ 1.3% ó 2011

Soláthar Tithíochta

Tithe: 95%

Árasáin: 2%

Ráta Folúntais: 13%

↓ 4% ó 2011

Tógadh 31% den stoc tithíochta le 20 bliain anuas.

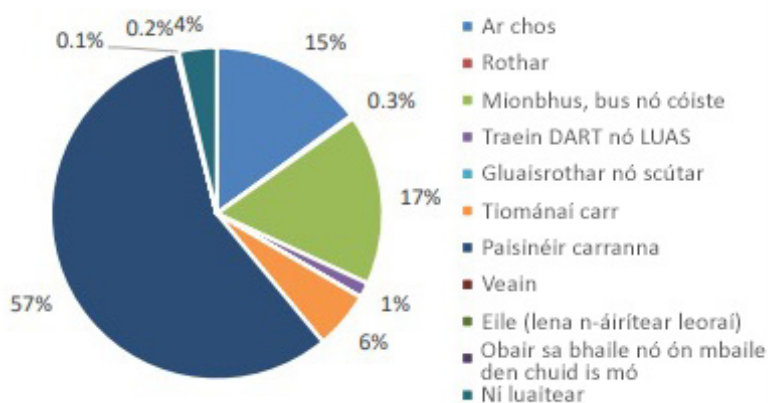
Teaghlach Príobháideach de réir Cineál Áitíochta (CSO)	2011	2016
Tithíocht Shóisialta	7%	9%
Ar Cíos (Go Príobháideach)	13%	13%
Úinéir-Áitithe (Iad Ar Fad)	76%	73%

Iompar

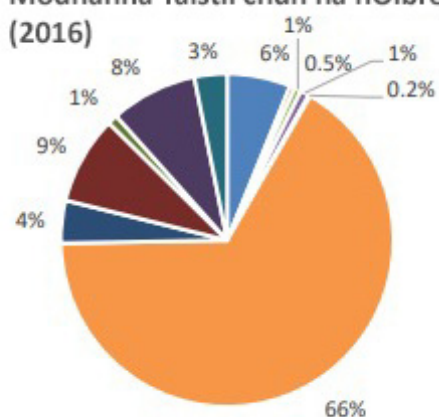
Meán-am comaitéireachta: 28 nóiméad.

Tá feithicil amháin nó dhó ag 78% de na líon tí.

Slí bheatha de réir Tionscal (2016)

Modhanna Taistil chun na hOibre (2016)

Tábla 3.2.2 Ceantar Bardasach Ceann Toirc-Mala – Scála Tograithe Forbartha

Ainm na Lonnaíochta	Scála na Forbartha	Stádas Uisce Ólacháin – Measúnú Feabhra 2021	Stádas Fuíolluisce – Measúnú Feabhra 2021
Na Príomhbhaile			
Cill na Mallach	123		
An Ráth	456		
Ceann Toirc	224		
Mala	1105		
Áth Trasna~	88		
Iomlán Príomhbhaile	1996		
Eochair-Bhaile			
Baile Deasumhan	10		
Bántír	25		
An Bóthar Buí~	10		
Baile an Teampaill~	10		
Drom Atháin	10		
Drom Aidhne	10		
Greanach	13		
Cnoc na Graí	20		
Áth an Mhuilinn	28		
Baile Nua Sheandroma	30		
Iomlán na bPríomhshráidbhaile	166		
Sráidbhaile			
Baile Cloch	20		
Baile Uí Aodha	10		
Na Boinn~	10		
Caisleán an Mhaignéaraigh	10		
Baile an Bhriotaigh	5		
An Cuileann	10		
Cillín an Chrónáin	10		
An Gleanntán	10		
Cill Bhraín	10		
Coiscéim	10		
Lios Cearúill	10		

Tábla 3.2.2 Ceantar Bardasach Ceann Toirc-Mala – Scála Tograithe Forbartha

Ainm na Lonnaíochta	Scála na Forbartha	Stádas Uisce Ólacháin – Measúnú Feabhra 2021	Stádas Fuíolluisce – Measúnú Feabhra 2021
Lios Maghair	10		
Baile an Lombardaigh	10		
An Ladhar	10		
Tigh Nua an Dá Phota	5		
Ráth Cúil	10		
Séipéal na Carraige	5		
Tulach Léis	5		
Líon Iomlán na mBailte	170		
Foriomlán	2332		
Suíomhanna Eile			
Drom an Lobhair			
Eochair-Sheirbhísí Uisce	Toilleadh		
	Toilleadh amach anseo faoi réir ag Plean Infheistíochta Uisce Éireann		
	Toilleadh éigin		
	Gan toilleadh		

- Níl córas cóireála fuíolluisce ag cloí le luachanna teorann astaíochta an Cheadúnais Doirte Fuíolluisce faoi láthair ach tá sé in ann CFU ar a laghad a bhaint amach.

Nóta: Caithfidh aon tograí chun toirteanna astarraingthe uisce a mhéadú ó aibhneacha na hAbhann Móire, an Bride nó na hAbhann Bige a bheith faoi réir ag Measúnú ar an Treoir maidir le Gnáthóga.

Cúrsaí ar fud an Cheantair Bhardsaigh

Saincheisteanna maidir le Cáilíocht Uisce a théann i bhfeidhm ar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhainn Móire

- 2.2.1 Is é An Dubhabhainn ar cheann de príomhghnéithe Cheantar Bardasach Ceann Toirc Mala. Tá an abhainn seo sainithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta faoin Treoir um Ghnáthóga. Cuimsíonn an Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta príomhchainéal na hAbhainn Móire agus a craobh-aibhneacha. Tá sé sainithe do chosaint raon éagsúil de choillearnach fionnuisce agus de ghnáthóga cósta agus na speicis a bhaineann leo. Agus í ag pleanáil d'fhorbairt an cheantair sa todhchái tá dualgas dlí ceangailteach ar an gComhairle stádas caomhantais fabhrach Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhainn Duibhe a chosaint. I dtéarmaí praiticiúla ciallaíonn stádas an láithreáin, agus cuspóirí caomhnaithe dó, go bhfuil gá le feabhsuithe suntasacha ar cháilíocht an uisce laistigh den dobharcheantar chun caighdeán dhiana maidir le cáilíocht uisce a chomhlíonadh.
- 2.2.2 Moltar sa Phlean Forbartha seo forbairt nua laistigh de Dhobharcheantar na hAbhainn Móire, go háirithe i Mala, Mainistir Fhear Maí, Ceann Toirc, Áth Trasna agus Sráid an Mhuilinn. Laistigh de Cheantar Bardasach Ceann Toirc Mhala tá formhór mór na lonnaíochtaí laistigh den Dobharcheantar agus tá forbairt suntasach beartaithe, go háirithe i Mala, chun straitéis fáis an cheantair a bhaint amach.
- 2.2.3 Le linn ullmhú an Phlean seo, mar a tharla i bpleananna roimhe seo, aithníodh dúshlán suntasach féideartha maidir leis na caighdeáin cháilíochta uisce a bhaint amach atá de dhíth chun riocht fabhrach caomhnaithe an Diúilicín Péarla Fionnuisce a athbhunú i nDobharcheantar na hAbhainn Móire. Bhí sé d'éifeacht ag Rialacháin Chuspóirí Comhshaoil an Aontais Eorpaigh (Diúilicín Péarla Fionnuisce) (Leasú) a rinneadh i 2018 gur baineadh An Dubhabhainn (príomhchainéal) de liosta gnáthóg an diúilicín péarla fionnuisce agus leanadh den straitéis úsáide talún i bpleananna Ceantair Áitiúil 2017 ar an mbonn seo. Tar éis Athbhreithniú Breithiúnach rathúil a dhéanamh, áfach, cuireadh na Rialacháin seo ar neamhní, agus d'fhill ábhair ar an bpost atá leagtha amach in I.R. 296/2009 Rialacháin an Aontais Eorpaigh um Chuspóirí Comhshaoil (Diúilicín Péarla Fionnuisce) 2009 inar cuireadh An Dubhabhainn Mumhan (príomhchainéal) san áireamh i liosta gnáthóg den diúilicín péarla fionnuisce.
- 2.2.4 I bhfianaise na bhforbairtí seo, chuaigh an Chomhairle i dteagmháil le páirtithe leasmhara an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht agus an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra san áireamh, ag deimhniú nach bhfuil aon phleananna ann le féachaint arís ar a dtogra níos luaithe chun príomhchainéal An Dubhabhainn a bhaint de Rialacháin 2009, agus plé ar chúrsaí eolaíochta a chur chun cinn chun bonn eolais a chur faoin gcinnteoireacht maidir leis an straitéis talamhúsáide amach anseo sa dobharcheantar.

- 2.2.5 Mar thoradh air sin, agus mar chuid den Mheasúnú Cuí ar an bPlean, rinneadh measúnú mionsonraithe ar acmhainn an dobharcheantair uisce íogair seo chun na méaduithe daonra atá leagtha amach sa phlean a ionsú le tagairt shonrach don bhonneagar fuíolluisce atá i bhfeidhm chun freastal ar an bhfás pleanáilte daonra seo. Baineadh úsáid as toradh an mheasúnaithe seo chun bonn eolais a chur faoin bhfás daonra atá dírithe ar dhobharcheantar na hAbhann Móire agus léirítear é sa Chroistraitéis atá leagtha amach i gCaibidil 2 agus déantar tuilleadh mionléirithe air i lonnaithe ábhartha san Imleabhar seo. Féach ar Tuarascáil Tionchair Natura freisin mar atá leagtha amach in Imleabhar a Sé den Phlean seo.

N/M20/Iarnród

- 2.2.6 Tacaítear leis an scéim tionscadail N/M20 Corcaigh go Luimneach faoi Thionscadal Éireann 2040 (Plean Forbartha Náisiúnta) áit a bhfuil sé ag an gCéim Réamh-mheasúnaithe. Neartódh seachadadh an tionscadail N/M20 molta (atá á roghnú faoi láthair) nascacht idir-réigiúnach ó Chorcaigh go Luimneach go mór agus d'fhéadfadh sé a bheith bunathraithe do Chorcaigh Thuaidh. D'éascódh sé brú tráchta agus chuideodh sé le feabhas a éascú ar an ríocht poiblí agus ar thaitneamhachtaí na lonnaithe atá ann cheana féin. Féadann sé deiseanna a sholáthar chun a gilleagar réigiúnach a fhás agus chun idirghníomhú eacnamaíoch a fheabhsú trí nasc iompair níos fearr a chruthú do dhaoine, earraí agus seirbhísí, idir Corcaigh agus Luimneach agus i gConair an Atlantaigh i gcoitinne. Tá an tionscadal N/M20 ag breathnú faoi láthair ar roghanna bunaithe ar bhóithre agus ar roghanna bunaithe ar iarnród chun nascacht idir Corcaigh agus Luimneach a fheabhsú.
- 2.2.7 Beidh an Chomhairle ag tacú le iniúchadh a dhéanamh ar an bhféidearthacht iarstáisiúin a athoscailt feadh líne iarnróid an Rátha go Cathair Chorcaí i gcomhar le páirtithe leasmhara eile.

Ceantair CLÁR

- 2.2.8 In Innéacs Díothachta Pobal (2016) rangaíodh Ceann Toirc Mala mar an ceann ab isle de na 8 gCeantar Bardasach sa Chontae le rátáil iomlán de 0.1 á chur sa chatagóir 'beagán os cionn an mheáin'. Tá cuid mhór den taobh thiar de Cheantar Bardasach Mhala Cheann Toirc suite laistigh de limistéir ainmnithe CLÁR. Is clár infheistíochta spriocdhírthe é CLÁR (Ceantair Laga Ard-Riachtanais) do cheantair thuaithe a bhfuil sé mar aidhm aige maoiniú a sholáthar do thionscadail bheaga bonneagair i gceantair atá faoi mhíbhuntáiste. Tá sé mar aidhm ag CLÁR tacú le forbairt inbhuanaithe na gceantar aitheanta CLÁR agus é mar aidhm aige daoine a mhealladh chun cónaí agus oibriú ann. Déanann an chomhairle a dícheil tacú le fás na bpobal inmharthana sna ceantair seo.

Turasóireacht

- 2.2.9 Tá go leor deiseanna turasóireachta ag teacht chun cinn le feiceáil i gCeantar Bardasach Mhala Cheann Toirc agus go deimhin laistigh de Mhórchearantar Chorcaí Thuaidh. Tá baile Mhala suite go maith i gcroílár réigiún na hAbhann Móire seo agus leanann sé ag cur infheistíochtaí leanúnacha i bhfeidhm ina bhonneagar taitneamhachta. Tá an chuma ar an scéal go gcuirfidh athfhorbairt Pháirc Bhaile Mhala, Chaisleán Mhala agus Theach an Spá chomh maith le sraith feabhsuithe comhthreomhara ar an ríocht poiblí agus infheistíocht eile go mór le heispéireas na gcuairteoirí i Mala agus le tarraingteacht an bhaile mar cheann scríbe réigiúnach a mhéadú. Tá líonra díol spéise atá ag leathnú riamh le feiceáil sa cheantar lena n-áirítear Dún ar Aill, Ionad Nano Nagle, Gairdíní Annesgrove, Lochanna Bhaile Héil, srl atá comhlánaithe ag bailte agus sráidbhaile stairiúla lena n-áirítear Cill na Mallach agus Baile an Ghleantúnaigh chomh maith le tuath tharraingteach. Bealach Bhéarra-Breifne – Ritheann an rian slímharcáilte náisiúnta is faide in Éirinn tríd an gCeantar Bardasach ag dul trí cheantair ar nós Doire na Graí, Áth Trasna, Lios Cearúil agus Baile an Teampaill. I 2020 freisin ceadaíodh staidéar féidearthachta a sheoladh le haghaidh glasbhealach 39 km ó Mhala, feadh na hiar-líne iarnróid (Trí Mhainistir Fhear Mai) go Baile Dhubh ar theorainn Phort Láirge. D'fhéadfadh forbairt a leithéid de tharraingteacht áineasa réigiúnach i gceantar Chorcaí Thuaidh a bheith ina chuid lárnach chun tuilleadh turasóireacht agus cuairteoirí a mhealladh chuig an gceantar. Tá an Ceantar Bardasach suite laistigh de réigiún turasóireachta Sean-Oirthir Fáilte Éireann. Tá an chuid seo den Chontae laistigh de limistéar brandála turasóireachta Munster Vales freisin a chuidíonn le creat a chur ar fáil do cheantair áitiúla agus tuaithe le forbairt. Féach ar [**Caibidil 10 Turasóireacht**](#).

Aeradróm Ráth Cúil

- 2.2.10 Is sócmhainn thráchtála uathúil agus thábhachtach i dTuaisceart Chorcaí é Aeradróm Ráth Cúil, atá ceadúnaithe ó 1962 ag Údarás Eitlíochta na hÉireann. Soláthraíonn Aer-Otharcharr Pobail na hÉireann Seirbhís Éigeandála Héileacaptair tiomnaithe ón Aeradróm agus déanfar breithniú fabhrach ar thograí cuí a fhéachann lena fheidhmeanna reatha a choinneáil agus a leathnú amach anseo faoi réir gach breithnithe pleanála ábhartha/gnáth agus ag cur san áireamh a shuíomh íogair in aice leis An Dubhabhainn.

2.3 Na Príomhbhaile

Réamhrá

- 2.3.1 Tá cúig Phríomhbhaile sa Cheantar Bardasach seo, Mala, An Ráth, Ceann Toirc, Cill na Mallach agus Áth Trasna. Is é cuspóir na coda seo den phlean seo ná treoir bheartais pleanála a thabhairt ar fhorbairt sna Príomhbhaile Móra amach anseo.

2.4 Mala

Fís agus Comhthéacs Straitéiseach

- 2.4.1 Tá Mala sainithe mar Phríomhbhaile sa Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíoch (RSES) do Réigiún an Deiscirt. Is í an fhís fhoriomlán do Mhala ná fás faoi stiúir fostaíochta agus athnuachan Mhala faoi stiúir lár an bhaile a neartú go hinbhuanaithe mar thiománaí eacnamaíoch réigiúnach, a shuíomh straitéiseach agus a inrochtaineacht ar ghréasáin bóithre agus iarnróid idir-réigiúnacha a ghairíil chun tógáil ar láidreachtaí dúchasacha, go háirithe táirgeadh bia agus poitéinseal turasóireachta, agus ag an am céanna ag cosaint agus ag feabhsú thimpeallacht nádúrtha Ghleann na Dubhbhann. Tá sé mar aidhm aige a chinntiú go seachadann forbairtí nua caighdeán saoil feabhsaithe do chách, bunaithe ar thimpeallachtaí cónaithe, oibre agus caithimh aimsire ar ardchaighdeán, a thugann ómós do charachtar uathúil agus d'oidhreacht an bhaile agus tacaíthe ag raon maith seirbhísí agus áiseanna pobail.
- 2.4.2 Tacaíonn an RSES le hinfheistiú i Mala lena n-áirítear nascacht idir-réigiúnach feabhsaithe (líonraí iompair agus digiteacha) feadh chonair an ghréasáin bóithre straitéiseach an N20/M20 go dtí Limistéir Uirbeacha Chorcaí agus Luimnigh na Sionainne agus Conair Eacnamaíoch an Atlantaigh. Tá Mala suite laistigh de Limistéar Pleanála Straitéiseach Mhórcheantar Chorcaí. Is é an cuspóir atá ag Mala sa phlean seo ná a dhaonra a mhéadú go 15,351 duine faoi 2028, ag forbairt an bhaile mar ionad fostaíochta comhtháite ionas go gcomhlíonfaidh sé a ról ag leibhéal réigiúnach agus contae.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.4.3 Tá Mala suite i gCorcaigh Thuaidh thart ar 30 km lastuaidh de Chathair Chorcaí agus 60 km ó dheas ó Chathair Luimnigh. Déanann an N20 agus an t-iarnród Corcaigh-Baile Átha Cliath an baile a roinnt ar bhealach thuaidh-theas, siar ó lár an bhaile faoi láthair. Is baile mórtha stairiúil ón 13ú haois é Mala a d'fhorbair mar cheann scribe suntasach turasóireachta don Spá san 18ú haois agus é ag baint leasa as turasóirí iarnróid ó Chathair Chorcaí agus níos faide i gcéin. Tá príomhoidhreacht na lonnaithe Meánaoise ar marthain sa phatrún simplí líneach sráide in aice le Droichead Mhala agus Caisleán Mhala. Níl aon rian dromchla infheicthe fós ann de bhallaí an bhaile a bhí timpeall ar Mhala.
- 2.4.4 Ritheann An Dubhabhainn agus a tuilemhá leathan soir-siar trí lár an bhaile agus feidhmíonn sí mar limistéar stórála tuilte tábhachtach. Cuireann carachtar tírdhreacha Ghleann na Dubhbhann go mór le suíomh an bhaile. Tá An Dubhabhainn sainithe le haghaidh cosanta faoin Treoir um Ghnáthóga chun raon éagsúil gnáthóg agus speiceas a chosaint lena n-áirítear go háirithe iad siúd a bhaineann leis an gcomhshaol fionnuisce. Tá ról tábhachtach ag an abhainn freisin mar an t-uisce glactha d'eisilteach cóireáilte ó ghléasra cóireála fuíolluisce an bhaile agus an dara gléasra a bhaineann le háis phróiseála Dairygold. Is breithniú tábhachtach é cosaint cháilíocht an uisce a chinntiú agus forbairt leanúnach an bhaile á bhainistiú ag an am céanna toisc go bhfuil sé rithábhachtach d'fhorbairt inbhuanaithe an bhaile cothromaíocht a bhaint amach idir feidhmeanna iomaíocha na habhann.

Cúrsaí agus Tograí Pleanála

Daonra agus Tithíocht

- 2.4.5 Thaifead Daonáireamh 2016 daonra do Mhala de 12,459, rud a léiríonn fás de 854 duine ó Dhaonáireamh 2011. Tá an Plean ag imeacht ó fhreagra leathnaithe úrnua go príomha ar imeall an bhaile ar sholáthar talún tithíochta, chun freagairt d'athruithe beartais san Creat Náisiúnta Pleanála ar an mbealach a ndéanaimid pleanáil agus seachadadh ar thithíocht ar fud an Stáit. Chruthaigh an t-athrú seo fócas nua ar imchúid foirgnimh atá ann cheana a chomhdhlúthú.
- 2.4.6 Tá sprioc daonra de 15,351 leithdháilte ar Mhala i bPlean Forbartha Contae 2028, rud a léiríonn fás de díreach os cionn 2,892 duine ar fhigiúirí Dhaonáireamh 2016. Chun freastal ar an leibhéal seo fáis sa daonra, beidh 1,105 aonad tithíochta breise ag teastáil don tréimhse 2020-2028. Bunaithe ar riachtanas an Chreata Náisiúnta Pleanála 30% de riachtanas na croístraitéise a sheachadadh laistigh den imchúid foirgnimh an bhaile agus tiomantas an Phlean chun dlúis níos airde a sheachadadh, tá riachtanas talún níos ísle ag teastáil anois ná mar a bhí i bpleananna roimhe seo.
- 2.4.7 Mar chuid de thiomantas na Comhairle do dhlúthfhás a sheachadadh laistigh den bhaile, leagtar béim nua ar úsáid níos fearr a bhaint as an stoc foirgneamh atá ann cheana féin, tosaíocht a thabhairt do thalamh athfhorbraíochta agus talamh tearc-úsáidte agus sainaithe deiseanna athnuachana agus inlíonta a d'fhéadfadh cur go dearfach le hionad Mhala stoc tithíochta agus sprioc 30% de 331 aonad. Tá sé beartaithe na 1,105 aonad tithíochta nua a theastaíonn go dtí 2028 a sheachadadh go príomha ar Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha lena n-áirítear Suíomhanna Dlúth Fáis.

- 2.4.8 Sainiúthnódh tailte lastuaidh den bhaile atá mar chuid d'fhorbairt neamhchríochnaite (MW-R-02) chomh maith le láithreán úrnuá inlíonta níos lú díreach lastuaidh de lár an bhaile (MW-R-07) mar thailte ar féidir leo cur leis d'fhás dlúth an bhaile mar gheall ar a ghaireacht do lár an bhaile agus ar a gcumas an coincheap baile 10 nóiméad a chomhlíonadh. Aithnítear suíomhanna breise mar shuíomhanna athnuachana/deis spriocdhírthe laistigh den bhaile (Féach ar an gcuid níos déanaí). Is féidir freastal ar an acmhainn atá fágtha trí dhul i ngleic le folúntais laistigh den stoc foirgneamh atá ann cheana féin (lena n-áirítear trí Maireachtáil Thar Shiopaí) agus trí dheiseanna laistigh de Cheantar Foirgnithe Reatha an bhaile. Sainiúthnódh i Staidéar ar Acmhainn Uirbeach 2018 go raibh acmhainn suntasach laistigh den stoc foirgneamh atá ann cheana féin chun freastal ar úsáidí cónaithe breise. D'aithin sé go raibh 130 aonad cónaithe breise san iomlán a bhféadfaí freastal orthu laistigh de na hurláir uachtaracha atá folamh. Tá cumas suntasach laistigh den stoc foirgneamh reatha agus creatlach uirbeach an bhaile chun úsáidí cónaithe breise a sheachadadh ar féidir leo soláthar dlúth lár an bhaile a threisiú.
- 2.4.9 Chun an riachtanas talún tithíochta atá fágtha a chomhlíonadh tá tailte breise curtha san áireamh mar chriosanna cónaithe. Áirítear orthu sin na suíomhanna MW-R-03 agus MW-RAP-04 soir ó thuaidh, na suíomhanna MW-R-01 agus MW-R-08 ar an taobh thoir, agus na suíomhanna MW-R-05 agus MW-R-06 go an iarthar.
- 2.4.10 Meastar gur cuí go gcoinnítear cúlchiste straitéiseach éigin d'fhorbairt chónaithe amach anseo agus go bhfuil 4 limistéar breise criosaithe sa phlean seo mar Chúlchiste Cónaithe. Áirítear leis seo cuid suntasach d'iar-limistéar Leathnú Uirbeach an Oirthuaiscirt lena n-áirítear tailte ó thuaidh ó Bhóthar Naomh Seosamh (MW-RR-01) a dhéanann achar c.56 heicteár. Is láithreán inlíonta é an dara limistéar ina bhfuil thart ar 4 heicteár ó dheas den bhaile ag Goulds Hill (MW-RR-02) idir an tlonad Cúraim Sláinte Príomhúil agus ceantar cónaithe in aice láimhe. Ar an taobh thiar den bhaile tá 2 shuíomh eile (MW-RR-03 agus MW-RR-04) san áireamh freisin.
- 2.4.11 De réir chuspóir ZU-18-12 Cúlchiste Cónaithe in **Imleabhar a hAon, Caibidil 18** den Phlean seo, féadfar breithniú a dhéanamh ar fhorbairt na láithreán 'Cúlchiste Cónaithe' seo roimh dheireadh thréimhse an phlean reatha faoi chúinsí sonrtaite áirithe.

Tábla 3.2.3 Daonra Mhala agus Soláthar Tithíochta

Ainm	Ceanglas Tithíochta			Soláthar Tithe		
	Daonra de réir Dhaonáireamh 2016	Spriocdhaonra (go dtí 2028)	Aonaid Nua a Theastaíonn (go dtí 2028)	Soláthar Tithíochta ó Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha, Suíomhanna Dlúthfháis san áireamh	Soláthar Tithíochta ó Shuíomhanna Soláthair Bhreise Cónaithe	Soláthar Tithíochta ó Chúlsuíomhanna Cónaithe
Mala	12,459	15,351	1,105	1,105	102	1,785

Tábla 3.2.4 Daonra Mhala 2006-2028

Ainm	Daonáireamh 2006	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Spriocdhaonra go dtí 2028
Mala	10,241	11,605	12,459	15,351

Comhfhorbairt Áite agus Ríocht Phoiblí

- 2.4.12 Tá bailedhreach stairiúil Mhala agus stoc foirgneamh tarraingteach den chuid is mó agus tá an suntasach léirithe ag an líon ard foirgneamh atá liostaithe ar Taifead ar Dhéanmhais Chosanta agus ag fairsinge na n-ainmniúchán Limistéir Chaomhantais Ailtireachta a chuimsíonn an chuid is mó de lár an bhaile stairiúil. Cosúil le go leor bailte contae eile, tá páirceáil charranna agus brú tráchta níos mó agus níos mó i lár an bhaile, rud a chruthaíonn timpeallacht nach bhfuil chomh optamach do choisithe.
- 2.4.13 Is í an ghné fhisiceach is so-aitheanta den lárcheantar i Mala ná an fhoirm fhoirgnimh fhadaite agus chuartha a chuireann sráid-dreach dlúth agus dlúth ó thaobh amhairc de ag sineadh feadh phríomhbhealach an bhaile ón West End feadh Shráid an Dáibhisigh go dtí an Clogtheach. Cuimsíonn an ceantar seo foirgnimh trí stór den chuid is mó de stíleanna ailtireachta éagsúla lena n-áirítear ailtireacht Sheoirseach, Túdarach, 19ú hAois agus ailtireacht nua-aimseartha. Gabhann sráideanna den dara grád agus cosáin ó thuaidh agus ó dheas ó Shráid an Dáibhisigh agus soláthraíonn siad éagsúlacht níos mó ó thaobh scála, foirme, cuma agus úsáide. Is féidir leis na gnéithe fisiceacha, nádúrtha agus amhairc seo, ina n-aonar nó i dteannta a chéile, cur le carachtar uathúil, suíomh agus eispéireas an chuariteora i Mala.
- 2.4.14 Choinnigh an baile a sráid-dreach Meánaoise agus a bhoscaí dormánta uathúla 1ú urlár a chuireann go dearfach leis an tsráid. I gcásanna áirithe, go háirithe ar an bpríomhshráid, baintear rochtain ar an taobh istigh den bhloc trí lánáí clúdaithe laistigh den tsráid. Comhlíonann na gnéithe seanbhunaithe tábhachtacha seo, seachas comhthéacs a sholáthar do shráid-dreach ar leith, feidhm riachtanach freisin maidir le rochtain a fháil ar fhorbairt sráide/clós. Tá lánáí stairiúla an

bhaile mar chuid de shráid-dreach traidisiúnta Mhala agus cuireann siad le hómós áite agus carachtar an bhaile agus ba chóir iad a chosaint a chur chun cinn. Tá sé tábhachtach go n-aithnítear na cosáin stairiúla seo agus go gcuirfí isteach in aon tograí athfhorbartha iad mar dheis suntasach.

- 2.4.15 Mar aitheantas ar a charachtar ailtreachta agus a spéis oidhreachta, tá an chuid is mó de lár an bhaile ionchorpraithe laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtreachta. Ba cheart mar sin tosaíocht forbartha sa cheantar seo a bheith ar athchóiriú agus ar athfhorbairt iógair nuair is cuí. Beidh struchtúir chosanta faoi réir ag cosaint reachtúil, agus beidh an bhéim ar shláine fhisiciúil agus suíomh na bhfoirgneamh seo a chaomhnú. Ba cheart go soláthródh soláthar aghaidheanna siopaí/comharthaíochta, fónais agus úsáid ábhar laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtreachta lár an bhaile sráid-dreach níos airde agus timpeallacht mhiondíola lár an bhaile.
- 2.4.16 Tá an poitéinseal ag plean fearainn poiblí comhaontaithe agus curtha i bhfeidhm a bheith bunathraithe agus feabhas a chur ar tharraingteacht agus inmhaireachtáil iomlán Mhala. Tá infheistíocht agus feabhsú leanúnach á dhéanamh ar an ríocht poiblí i Mala. Fuair Mala maoiniú suntasach le déanaí ón gCiste Athnuachana agus Forbartha Uirbeach chun cabhrú le tionscadail athnuachana ar an mbaile. Soláthraíonn an maoiniú freisin le haghaidh ceapachán d'fhoireann deartha uirbigh/ailtire tirdhreacha faoi stiúir ailtire chun plean ríocht poiblí iomlán a fhorbairt do chroílár an bhaile.
- 2.4.17 Ullmhaidh Creatphlean Baile Mhala d'fhonn aird a dhíriú ar roinnt tionscadal um athghiniúint uirbí atá comhtháite, ilghnéitheach agus infheidhmíthe agus é mar aidhm leo acmhainneacht shócmhainní oidhreachta reatha Mhala a uasmhéadú agus cur chuige bunaithe ar chultúr agus oidhreachta a ghlacadh le hathnuachana agus athnuachan.
- 2.4.18 Áirítear sa Chreat-Phlean Baile idirghabhálacha caipitil fadtéarmacha agus freisin idirghabhálacha gearrthéarmacha níos láithrí chun athruithe ar chruthú áite a chumasú. Cuireann sé chun suntais go bhfuil go leor de na réitigh is éifeachtaí agus is láithrí níos éadroime, níos gasta agus níos saoire ná cur chuige traidisiúnta ó bharr anuas chun bailte a fheabhsú.
- 2.4.19 Lasmuigh de lár an bhaile beidh an cur chuige maidir le comhfhorbairt áite, tithíocht agus forbairtí eile mar threoir go príomha ag criosú agus na cuspóirí agus treoir mar atá leagtha amach i gcaibidilí Tithíocht agus Comhfhorbairt Áite den Phlean. Féach ar **Caibidil 3 Lonnaithe agus Comhfhorbairt Áite agus Caibidil 4 An tithíocht.**

Ceantair Athghiniúna

- 2.4.20 Tacaíonn sainaitheint Mhala mar Phríomhbhaile sa Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíoch do Réigiún an Deiscirt le hathnuachana faoi stiúir lár an bhaile. Aithníonn an plean seo ceantair atá criosaithe mar lár an bhaile nó atá laistigh de cheantar tógtha an bhaile ach ní mór aird a dhíriú orthu sa chás go dtagann an deis chun cinn iad a athfhorbairt le linn shaolré an phlean.

Tábla 3.2.5 Suíomhanna Athnuachana i Mala

Ceantar Athghiniúna	Uimhir agus Tuairisc
	<p>MW-RA-01 Talamh Cúil Sráid Thomáis Dáibhis/ Muddy Hill</p> <p>Lonnaithe lastuaidh de Shráid Thomáis Dáibhis agus ó dheas de bhóthar Muddy Hill cuireann na tailte seo deis ar fáil chun an príomhlíonáire miondíola a chomhdhlúthú trí limistéir chúlchríocha a athfhorbairt chun spás urláir miondíola nua/dlúth forbartha cónaithe a sholáthar. Meastar go bhfuil creat deartha uirbeach chun forbairt an cheantair a threorú, atá laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtreachta, oiriúnach.</p>

Tábla 3.2.5 Suíomhanna Athnuachana i Mala

Ceantar Athghiniúna	Uimhir agus Tuairisc
	<p>MW-RA-02– Suíomh an Óstáin Láir</p> <p>Príomhshuíomh laistigh de lár an bhaile le héadanas ar Shráid Thomáis Dáibhis agus ar Ascaill San Séamas. Caithfidh aon mholadh athfhorbartha aird a thabhairt ar a chomhthéacs laistigh den Limistéar Caomhantais Ailtreachta agus cur leis an sráid-dreach iomlán.</p>
	<p>MW-RA-03 - Suíomh cúinne ag acomhal Shráid an Mhuilinn agus Bóthar Bhaile Dháithín</p> <p>Is suíomh tábhachtach cúinne athfhorbraíochta é seo ag príomhphointe iontrála go dtí an baile ó dheas. Tá an láithreán i suíomh feiceálach íogair gar don Abhainn Mhór agus Caisleán Mhala. Beidh cóireáil deartha chuí riachtanach le héadanas láidir sráide/imeall uirbeach. Caithfidh aon mholadh forbartha ar an láithreán seo na rioscaí tuilte féideartha sa cheantar seo a chur san áireamh.</p>
	<p>MW-RA-04 – Tailte siar ar Bhóthar Bhaile Dháithín</p> <p>Tá roinnt struchtúr tréigthe/as úsáid ar an láithreán seo faoi láthair. D'fhéadfaí a mheas go bhfuil sé oiriúnach d'fhorbairt inlíonta de chineál tithe baile cónaithe ar scála cuí.</p>

Tábla 3.2.5 Suíomhanna Athnuachana i Mala

Ceantar Athghiniúna	Uimhir agus Tuairisc
	<p>MW-RA-05 – Tailte soir ar Bhóthar Bhaile Dháithin</p> <p>Tá teach baile tréigthe ar an suíomh seo agus tá talamh chúil tearcúsáidte san áireamh. Tá an poitéinseal ag an suíomh seo éadanas a dhéanamh ar dhá bhóthar éagsúla. Meastar go bhfuil sé oiriúnach d'fhorbairt inlíonta de chineál agus de scála a thugann meas ar charachtar, ar thaitneamhacht agus ar phríobháideacht na n-áitreabh in aice láimhe.</p>

Suíomhanna Deise

2.4.21 Chomh maith leis na láithreacha athnuachana, sainaitníodh dhá shuíomh deiseanna suntasacha i gCeathrú West End an bhaile.

Tábla 3.2.6 - Suíomhanna Deise: Mala

Suíomh Deise	Uimhir agus Tuairisc
	<p>MW-SP-01–Ó dheas den West End</p> <p>Is suíomh sainchomhartha é seo siar ó lár an bhaile. Tá an chuid thuaidh den suíomh suite laistigh den Limistéar Caomhantais Ailtireachta ainmnithe agus tadhlaigh le roinnt struchtúr cosanta. Soláthraíonn na tailte seo deis suntasach forbartha don bhaile, go háirithe ó thaobh soláthar spás oifige nua-aimseartha, trádstóráil miondíola chomh maith le húsáidí cónaithe ar na leibhéil uachtaracha. D'fhéadfadh gné de mhiondíol áise a bheith oiriúnach freisin.</p> <p>Ba cheart go bhféachfadh tograí leis an láithreán seo a fhorbairt mar thairseach tábhachtach sainchomhartha/pointe iontrála isteach sa bhaile. Beifear ag súil go mbeidh ardchaighdeán dearaidh ag tograí a chomhlánaíonn a shuíomh agus líne tógála/imeall uirbeach atá sainithe go láidir ar an West End go háirithe, le naisc intreacha do choisithe go dtí an croilimistéar miondíola agus Bóthar na Páirce. Ba cheart go mbeadh aird ag aon togra ar a chomhthéacs laistigh den Limistéar Caomhantais Ailtireachta.</p>

Tábla 3.2.6 - Suíomhanna Deise: Mala

**MW-SP-02 - Siar ó Shráid Shortcastle/
Ó Thuaidh ón Deireadh Thiar**

Tá an suíomh críosaithe mar lár an bhaile mar gheall ar a shuíomh tadhach leis an lárionad miondíola le héadanas ar an gCeann Thiar agus tá sé oiriúnach do mheascán úsáidí lár an bhaile, lena n-áirítear oifigí nua-aimseartha. Beifear ag súil go gcoimeádfaidh tograí forbartha líne láidir tógála/ imeall uirbeach agus ardchaighdeán dearaidh a chuirfidh le sainmhíniú na sráide. Fáilteofar freisin roimh athnuachan oiriúnach báuil ar an stoc foirgneamh atá tadhach leis an láithreán, go háirithe na foirgnimh sin nach bhfuil úsáid ghníomhach acu a thuilleadh. Beidh gá le béim láidir a leagan ar dheardh a thugann meas ar charachtar agus oidhreacht an cheantair seo agus a chomhlánaíonn iad. Ba cheart go mbeadh aird ag aon togra ar a chomhthéacs laistigh den Limistéar Caomhantais Ailtireachta.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.4.22 Tá raon maith bunscoileanna agus meánscoileanna i Mala cheana féin. Cuireann Coláiste Breisoideachais Mhala cúrsaí creidiúnaithe QQI, Teicneoirí Cuntasaíochta Éireann agus ITEC ar fáil i réimse leathan ábhar. Tá coláiste deartha agus oiriúint sa West End freisin. Tá deis ann an tsraith roghanna tríú leibhéal sa bhaile a leathnú tuilleadh, lena n-áirítear campas for-rochtana féideartha a bhaineann le hOllscoil na hÉireann, Corcaigh agus/nó Ollscoil Teicneolaíochta na Mumhan.
- 2.4.23 I measc na n-áiseanna cúraim sláinte atá ar fáil laistigh den bhaile tá Ospidéal Ginearálta Mhala, Ospidéal Mt Alvernia (Seirbhísí Sícea-Geiriatracha), ionaid sláinte éagsúla agus saoráid Cúram Sláinte Príomhúil Mhala. Tá an dá ospidéal suite lasmuigh den bhaile agus tá an t-ionad Cúraim Sláinte Príomhúil ar an imeall theas, rud a fhágann go bhfuil rochtain ar na seirbhísí riachtanacha seo, dóibh siúd nach bhfuil iompar acu, beagán dúshlánach. Tá sé inmhianaithe nascacht coisithe a fheabhsú ó na ceantair seo go lár an bhaile.
- 2.4.24 Mar gheall ar nádúr speisialaithe agus tábhacht úsáidí an ospidéil tá siad críosaithe go sonrach chun oibriú leanúnach na n-áiseanna cúram sláinte tábhachtacha seo a chosaint agus a thacú ina láithreacha reatha.
- 2.4.25 Tá stáisiún Gardaí, cúig shéipéal agus áis leabharlainne nua-aimseartha ag an mbaile i lár an bhaile. Cuireann Leabharlann Mhala atá suite ar an bPríomhshráid/Sráid an Dáibhisigh go mór le ról cathartha lár an bhaile. Tá ceithre halla pobail ann freisin agus ritheann Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte ionad cúraim lae ar an mbaile.
- 2.4.26 Freastalaíonn suíomh conláiste cathartha ag Baile na Ceathrún ar an mbaile agus glacann sé le raon ábhar le haghaidh athchúrsála agus diúscartha. Tá roinnt ionaid fág anseo laistigh den bhaile freisin.
- 2.4.27 Trí bhonneagar leathanbhanda a bheith ar fáil, is féidir rochtain ardluais a fháil ar fhaisnéis d'eagraíochtaí tionscail, poiblí agus na hearnála príobháidí. Tá uasghrádú suntasach déanta le blianta beaga anuas.

Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire

- 2.4.28 Tá rochtain ag Mala ar raon leathan spás oscailte gníomhach agus éighníomhach, lena n-áirítear coimpléasc mór GAA, tailte rugbaí, páirceanna sacair, cúrsaí gailf agus cúirteanna leadóige féir. Tá tábhacht straitéiseach ag baint leis na gairdíní agus an tírdhreach stairiúil atá ann cheana féin ag Caisleán Mhala mar aon leis na príomhspásanna poiblí ag Páirc an Bhaile Mhala agus Páirc Theach an Spá atá suite laistigh d'achar siúlóide ó lár an bhaile. Is í an fhís atá ag an trí cinn de thaitneamhachtaí seo ná ceann scríbe taitneamhachta poiblí agus turasóireachta ardchaighdeán dea-nasctha a chruthú i bhfoirm líonra páirceanna ilúsáide comhtháite. Leanann an Chomhairle ar aghaidh ag cur a cuid pleannanna (Creatphlean Mhala) chun cinn d'fhorbairt na sócmhainní suntasacha seo amach anseo, a fheidhmeoidh le chéile mar shaoráid ar scála réigiúnach a d'fhéadfadh feidhmiú mar chatalaíoch d'fhorbairt bhreise chomh maith le borradh a chur faoin ngeilleagar áitiúil. Eatarthu clúdaíonn na limistéir seo thart ar 50 heicteár.

Figiúr 3.2.2 – Tograí Líonra Pháirc Mhala

- 2.4.29 Le hinfheistíocht leanúnach, tá leibhéal na n-áiseanna ag feabhsú i Mala. Má leanann líon na ndaoine a chónaíonn sa teorainn forbartha ag fás mar a bhí beartaithe, áfach, beidh gá le soláthar a dhéanamh d'úsáidí áineasa gníomhacha agus éighníomhacha, go háirithe laistigh de cheantair chónaithe nuabhunaithe an bhaile. Tá pleananna ann freisin le linn snámha an bhaile a uasghrádú agus raon reatha 400 m faoin aer a thógáil ag Coláiste Dáibhís chun feabhas a chur ar thaitneamhachtaí an bhaile.
- 2.4.30 Tá géarghá i gcónaí le feabhas a chur ar ghluaiseacht agus inrochtaineacht chun áiseanna áineasa atá ann cheana féin. Níl dóthain soláthar déanta ar thaobh theas an bhaile ó thaobh bonneagair áineasa de agus bainfidh sé leas mór as an nascacht feabhsaithe a sholáthróidh an clárchosán nua nuair a bheidh sé críochnaithe. Cabhróidh sé seo le feabhas a chur ar inrochtaineacht iomlán do choisithe agus do rothaithe araon trí dhul i ngleic leis na saincheisteanna rochtana reatha. Ba cheart go mbreathnódh aon Phlean Iompair sa todhchaí ar dheiseanna breise chun bruacha thuaidh agus theas na habhann a chomhtháthú lena n-áirítear droichead choisithe agus rothaíochta a sholáthar ón mbruach theas go lár pháirc an bhaile chun úsáidí fostaíochta agus cónaithe a nascadh leis seo agus áiseanna lár an bhaile eile chomh maith leis an stáisiún traenach.

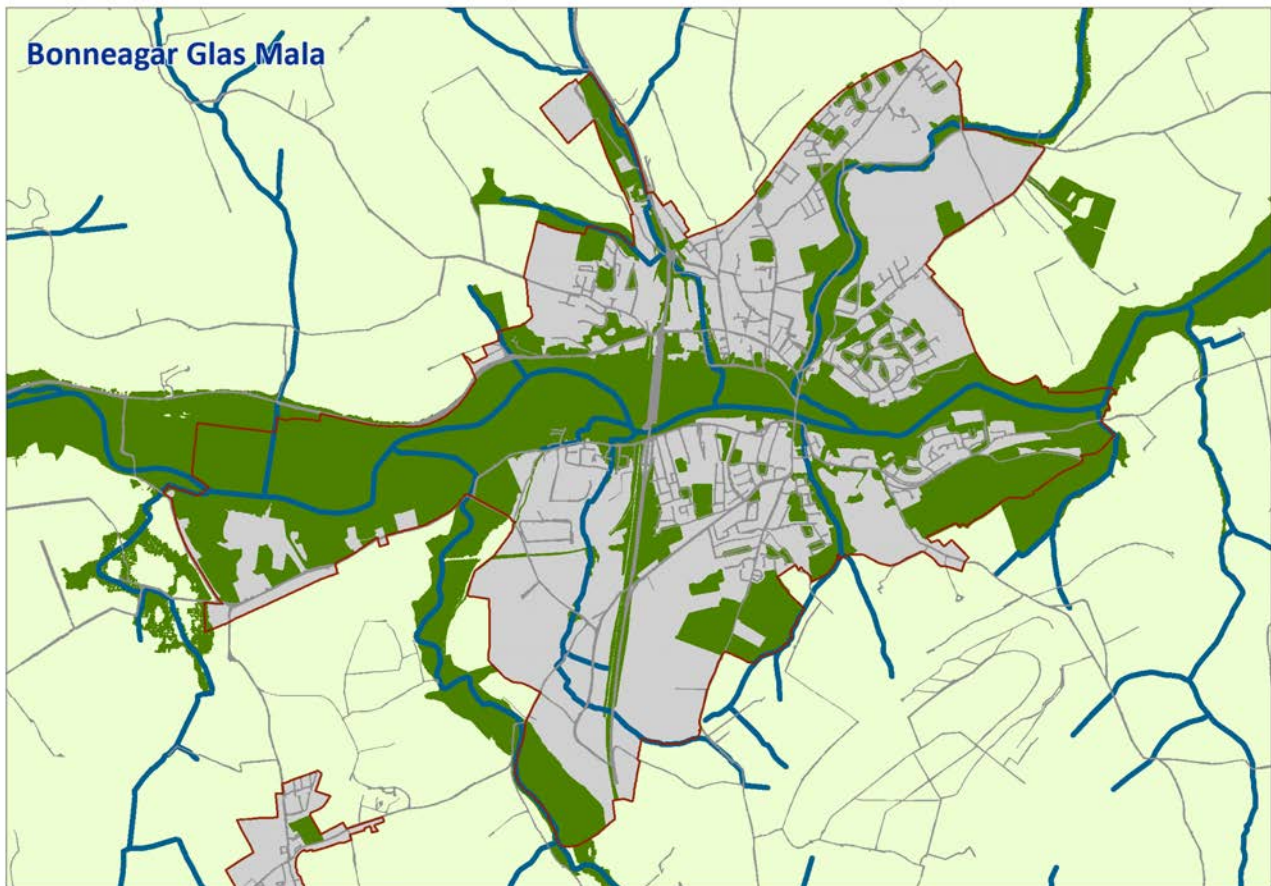
Conair Conláiste na hAbhann Duibhe

- 2.4.31 Tá An Dubhabhainn (The River Blackwater), lena tuilemhá suntasach, ina gné lárnach bonneagair ghlais laistigh de Mhala agus a cúlchríoch. Sreabhann An Dubhabhainn ón iarthar go dtí an taobh thoir trí lár an bhaile, agus tá an abhainn féin, chomh maith le cuid mhór den tuilemhá, ainmnithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta (SAC) - suíomh atá sainithe do chaomhnú an dúlra faoi Threoir an AE do Ghnáthoga.
- 2.4.32 Tá dul chun cinn na dorchrólá áineasa glas líneach feadh na hAbhann Móire i Mala curtha chun cinn le fada agus tá dul chun cinn suntasach déanta le blianta beaga anuas maidir le gnéithe éagsúla de seo a sheachadadh, go háirithe sa cheantar ó dheas agus soir ó lár an bhaile (lena n-áirítear Caisleán Mhala, Páirc an Bhaile Mhala agus Páirc Theach an Spá). Feabhsaíodh agus leathnaíodh na cosáin atá ann cheana féin agus tá nasc leanúnach anois ón siúlán go dtí an taobh thiar den iarnród trí pháirc an bhaile/chaisleán Mhala agus chomh fada leis an Lover's Leap pictiúrtha soir ón mbaile. Chun cur leis seo, críochnaíodh taitneamhacht chlós súgartha do leanaí cuimsitheacha i gCaisleán Mhala atá maoinithe go páirteach ag an gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Uirbeach (URDF) le déanaí.
- 2.4.33 Tá scóip ann i gcónaí chun úsáid áineasa sa limistéar seo a uasghrádú agus a forbairt mar atá leagtha amach i gcuspóir criosaithe MW-GC-04. Ní mór, áfach, aon phleananna nó oibreacha molta feadh Chonair Taitneamhachta na hAbhann Móire a mheas maidir lena thionchar ar an láithreán ainmnithe Natura 2000 agus beidh orthu cloí leis na treoirlínte pleanála do cheantair atá i mbaol tuilte.

Líonra Infreastruchtúr Glas

- 2.4.34 Seasann Chonair Taitneamhachta na hAbhann Móire ar an bpríomhphiosa de bhonneagar glas ilfheidhmeach i Mala agus ag cur san áireamh na nithe is díol spéise atá ann cheana agus atá beartaithe laistigh den chonair seo nó gar dó chomh maith lena luach gnáthóige gan dabht, meastar go bhfuil tábhacht sa réigiúin freisin. Tá an droim lárnach seo den bhonneagar glas ceangailte go gathach le roinnt dorchrólá glasa ar leith a bhfuil go leor acu dírithe ar shruthchúrsaí a dhraenáiltear isteach sAn Dubhabhainn.

- 2.4.35 I 2018, choimisiúnaigh an Chomhairle ullmhú Mapáil Gnáthóige do bhailte an chontae (nach ndearnadh obair den sórt sin roimhe seo) d'fhonn na gnáthóga a bhí sna ceantair a aithint agus iad siúd a bhfuil tábhacht leo a aithint chun bithéagsúlacht an cheantair a chosaint. D'aithin an suirbhéireacht gnáthóga éagsúla ar fud an chontae lena n-áirítear roinnt atá faoi chosaint faoin Treoir um Ghnáthóga/a bhfuil Spéis Chaomhnaithe Speisialta acu do Chontae Chorcaí/ a bhfuil luach bithéagsúlachta áitiúil acu nó atá mar chuid de dorchla éiceolaíoch. Ba cheart na gnáthóga seo a choinneáil/ a chomhtháthú i bhforbairtí nuair is féidir.
- 2.4.36 Léirigh an cleachtadh mapála gnáthóige seo go bhfuil Mala ar cheann de na bailte is saibhre ó thaobh gnáthóg de i gContae Chorcaí. Saináithníodh roinnt láithreacha go háirithe mar gheall ar a luach tábhachtach bithéagsúlachta. Chuir na ceantair bhithéagsúlachta áitiúla seo eolas ar an gcur chuige criosaithe úsáide talún atá leagtha amach sa phlean agus is é an cur chuige ginearálta na ceantair seo a choinneáil/neartú mar chonairí taitneamhachta agus iarracht a dhéanamh gréasán níos comhleanúnaí agus nasctha a chruthú nuair atá sé praiticiúil é sin a dhéanamh. Bhí go leor de na ceantair seo faoi réir criosú spáis oscailte cheana féin i bpleananna roimhe seo. I measc cuid de na príomhréimsí tá:
- Conair Taitneamhachta na hAbhann Móire - Tá An Dubhabhainn a ritheann trí Mhala sainithe mar SAC: SAC na hAbhann Móire (Corcaigh/Port Láirge) (002170). Tá crannteorainneacha cliathánach don abhainn ar feadh cuid mhór dá fairsinge tríd an mbaile. Feidhmíonn siad seo mar dorchlaí éiceolaíochta a nascann limistéir eile de choillearnach agus de ghnáthóg bhogaigh. Cothaíonn an abhainn an madra uisce, an diúilicín péarla fionnuisce, piardóg liathbhán agus na speicis loimpre, gach ceann de leasanna cáilitheacha an SAC. Tacaíonn tailte Chaisleán Mhala agus fearann páirce oirthear na hAbhann Móire le bailiúchán mórthaibhseach de chrainn ársa (cuid acu a bhféadfadh tábhacht réigiúnach a bheith leo) agus móinéir atá saibhir i ngnáthóg. Le blianta beaga anuas tá limistéir shubstainteacha féaraigh á mbainistiú ag an gComhairle sa limistéar seo chun tacú le báinsí saibhir speiceas. Tá Conair Taitneamhachta na hAbhann Móire seo criosaithe mar MW-GR-04.
 - Conair Taitneamhachta Ghleann an Spá - Cuimsíonn an limistéar bithéagsúlachta áitiúil seo den chuid is mó limistéar líneach de choillearnach feadh an N72 a ritheann comhthreomhar le habhann/sruthán beag. Coillearnacha leathanduilleacha measctha is mó atá sa cheantar suite in aice le féarach saibhir ó thaobh speiceas de, ag soláthar dorchla thábhachtach éiceolaíochta ó thuaidh go deisceart. Aithníodh an limistéar seo i bpleananna roimhe seo dá luach áineasa agus tá sé beartaithe an dorchla a choinneáil mar nasc tábhachtach bonneagair ghlais thuaidh theas i Mala (MW-GC-01) agus tá sé mar aidhm é seo a leathnú agus a nascadh go leanúnach trí forbairtí cónaithe a leanfaidh ar aghaidh thar shaolré an phlean seo agus pleananna don todhchaí. Tá sé tábhachtach nach mbeadh an chonair ilroinnte agus go gcuirfí feabhas ar naisc leis an limistéar bithéagsúlachta áitiúil seo chun feabhas a chur ar cháilíocht iomlán líonra éiceolaíoch an cheantair.
 - Dorchla Taitneamhachta an Charragáin- Cuimsíonn an limistéar tábhachtach bithéagsúlachta seo limistéir ilroinnte de choillearnach soir ó dheas de Mhala laistigh agus in aice le (siar) eastát an Charragáin. Tá criosú (MW-GC-02) san áireamh leis an gcuspóir an dorchla choillearnach éiceolaíoch/bhruachánach a chomhdhlúthú fad is atá cuid mhór de na tailte atá fágtha laistigh de dhiméin an Charragáin.
- 2.4.37 I measc na réimsí tábhachtacha eile den bhithéagsúlacht i Mala tá an chonair iarnróid atá briosctha ag conair éiceolaíoch na hAbhann Móire. Is mósáic chasta é an t-iarláithreán Monarcha Siúcra (MW-X-02) de thalamh lom, scrobarnach, leathanleithleach, measctha agus coillearnach darach-fuinseoige agus sean-locháin lonnaíochta. Cé nach bhfuil sé beartaithe a bheith criosaithe mar bhonneagar glas sa phlean seo éilíonn cuspóir MW-X-02 ar an láithreán go gcaithfidh measúnú éiceolaíochta a bheith san áireamh in aon mholadh don láithreán, ag aithint príomh-acmhainní éiceolaíochta atá le coinneáil agus le comhtháthú in aon fhorbairt amach anseo.
- 2.4.38 Tá conair coillearnaí feadh srutha in Annabella, siar ó thuaidh ón mbaile san áireamh freisin (MW-GC-03) lena n-áirítear roinnt cineálacha coillearnaí scoite ar ardchaighdeán. Is dorchla éiceolaíoch tábhachtach é seo a nascann an ceantar uirbeach agus an tuath níos leithne. Níos faide ó dheas tá limistéar coillearnaí feadh Bhóthar Loingseoireachta san áireamh freisin. Is ceantar é seo ina bhfuil roinnt seanchrainn a sholáthraíonn poitéinseal tábhachtach gnáthóige d'ialtóga (MW-GC-16).
- 2.4.39 Tá go leor de na conairí sínte/limistéir bhithéagsúlachta áitiúla seo suntasach agus is bonn iad do ghréasán láidir bonneagair ghlais idirnasctha. D'fhéadfadh luach bithéagsúlachta an líonra bonneagair ghlais a fheabhsú i Mala thar shaolré an phlean agus an gréasán iomlán a fheabhsú go mór. Tá gá ginearálta le gréasán dea-nascctha de spásanna glasa a bhunú tríd an mbaile. Beidh ar limistéir nua forbartha a léiriú conas is fearr is féidir leo é seo a bhaint amach mar chuid de thograí forbartha amach anseo. Ar an gcéad dul síos ba chóir é seo a dhírú ar nascacht a neartú leis an mbonneagar glas tábhachtach atá ann cheana féin agus le taitneamhachtaí pleanáilte eile laistigh den bhaile.
- 2.4.40 Tá deiseanna ann feabhas a chur ar ilfheidhmeacht go leor láithreán bonneagair ghlais ar fud an bhaile go háirithe agus an méid a chuireann siad le bithéagsúlacht agus nascacht le heilimintí nádúrtha in aice láimhe mar chrainn, fála sceaich, scrobarnach, etc. Féach ar **Caibidil 14 Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire**.
- 2.4.41 Tá léaráid san áireamh a leagann béim ar chuid den bhonneagar glas tábhachtach atá ann cheana féin laistigh den bhaile agus a úsáideadh mar bhonn eolais don chur chuige criosaithe.

Figiúr 3.2.3 – Léaráid Bonneagair Ghlais Mhala

Tírdhreach

- 2.4.42 Tá Mala suite i dtírdhreach saibhir agus éagsúil ar bhruach na hAbhann Móire. Is é an suíomh seo, a bunaíodh leis na céadta bliain, a fhágann é scartha ó go leor bailte eile laistigh de ghréasán lonnaíochta an chontae. Tá an taobh thoir de bhaile Mhala suite laistigh de limistéar a bhfuil ardluach tírdhreacha ag baint leis sa Phlean. Tá Bealach Sárscéimhe S14 sainithe feadh an mbealach isteach thiar go dtí an baile (N72 Bóthar Chill Áirne). Cuimsíonn sé radhairc ar an abhainn, Ráschúrsa Mhala agus roinnt áiteanna cónaithe móra tréimhse.
- 2.4.43 Is criosanna aistrithe ó uirbeacha go tuaithe iad go leor de na tailte atá tadhlaigh leis an gcrios glas le criosú ar nós caitheamh aimsire, taitneamhachta agus crios glas a léiríonn úsáidí reatha agus úsáidí sa todhchaí. Tá go leor de na tailte seo rithábhachtach chun suíomh tírdhreacha tarraingteach agus glas an bhaile a chaomhnú agus chun foirm forbartha níos dlúithe agus níos ordúil a chinntiú. Caithfidh thograí forbartha ar thailte criosaithe i láithreacha arda a bheith eolach ar a dtionchar amhairc níos leithne agus iad a mhaolú go cuí trí chóireáil agus dearadh tírdhreacha.
- 2.4.44 Tá crios glas thart ar Mhala. Taispeántar é seo ar Bhrabhsálaí Léarscáileanna an Phlean Forbartha Contae ar féidir teacht air trí www.corkcoco.ie. Féachann cuspóirí an phlean seo anseo le srailleáil a chosc agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath fhairsing trí thalamh a chur in áirithe i dtimpeallacht láithreach an bhaile go ginearálta le húsáid mar úsáidí talmhaíochta, spáis oscailte agus áineasa laistigh den chrios glas. Féach ar **Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí**.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.4.44 Lasmuigh de Chorcaigh Mórcheantar, imríonn Mala, atá aitheanta mar Phríomhbhaile taobh le Cloich na Coillte san RSES, ról suntasach maidir le fostaíocht a sholáthar ní amháin dó féin ach freisin dá dhobharcheantar níos leithne. Is é Mala an dara ionad fostaíochta is mó sa chontae i ndiaidh An tOileán Beag. De réir sonraí Daonáireamh 2016 POWSCAR (Teorainn an Phlean Ceantair Áitiúil) b'ionann líon iomlán na bpost i Mala agus 4,491 (gan obair ón mbaile a áireamh). Ag cur san áireamh a shuíomh straitéiseach tá Mala mar shuíomh fostaíochta substaintiúil laistigh de dhá líonra inaitheanta (mar atá leagtha amach san RSES):
- Líonra Agraibhia Chorcaí Thuaidh (An Ráth, Mainistir Fhear Maí, Baile Mhistéala i líonra le Príomhbhaile Mala ag baint úsáide as acmhainneacht suntasach ó shócmhainní bia agus dí agus agra-teicneolaíochta)
 - Líonra Fáinne Chorcaí: Líonra de Bhailte Fáinne lena n-áirítear Mala (Príomhbhaile), Droichead na Bandan, Cionn tSáile, Mainistir Fhear Maí, Maigh Chromtha agus Eochail a bhfuil caidreamh láidir acu le Limistéar Cathrach Chorcaí agus a bhfuil deiseanna acu maidir le fás, comhdhlúthú agus feabhsú inbhuanaithe fostaíochta.

- 2.4.46 Leanann Mala ag feidhmiú mar ionad riaracháin, tráchtála, oideachais agus cathartha a fhreastalaíonn ar bhunáit mhór uirbeach agus ar an gcúlchríoch tuaithe níos leithne. Caithfidh Mala tógáil ar a láidreachtaí intreacha mar ionad tábhachtach táirgthe bia ach beidh air freisin leanúint ar aghaidh ag éagsúlú a bhunús fostaíochta chun a bheith ina lárionad infheistíochta isteach agus a spleáchas ar chomaitéireacht go Corcaigh chun oibre a laghdú. Ceist thábhachtach do chuideachtaí agus dá bhfostaithe is ea cáilíocht na beatha. Tá Mala suite i gceantar thar a bheith tarraingteach, a thairgeann cáilíocht mhaith beatha le radharcra, oidhreacht, nithe is díol spéise agus nascacht. Soláthraíonn an baile rochtain freisin ar áiseanna dea-shláinte, áineasa, fóillíochta agus cultúrtha atá tábhachtach d'fhostóirí nua sa bhaile. Ní mór na sócmhainní 'caighdeán na beatha' seo a chur chun cinn agus a mhargú má tá Mala le deiseanna fostaíochta nua a mhealladh.
- 2.4.47 Tá a Mhol Comhoibríthe féin ag Mala cheana féin. Go ginearálta spreagfar fostaíocht oifigbhunaithe i lár an bhaile, gar do shiopaí agus seirbhísí atá ann cheana féin chun cabhrú le líon na ndaoine sa cheantar a mhéadú. Beidh ról tábhachtach ag limistéir athnuachana sainaitheanta agus suíomhanna deiseanna ina leith seo. Tá sé tábhachtach, de réir mar a fhorbraíonn úsáidí fostaíochta, go dtabharfar tacaíocht dóibh trí infheistíocht bhreise i mbonnagar siúil, rothaíochta nó iompair phoiblí ionas gur féidir spleáchas ar charr príobháideach le haghaidh turais áitiúla a laghdú. Tá roinnt scóip ag an bpáirc gnó seanbhunaithe atá tadhlach le háis Chúram Sláinte Príomhúil Mhala chun úsáidí oifige ar thailte atá ann cheana féin a leathnú/a chomhdhlúthú.
- 2.4.48 I measc na bpríomhearnálacha fostaíochta a ndíreofar orthu tá lóistíocht agus iompar, gnó agus teicneolaíocht, innealtóireacht agus próiseáil bia agus tionscal ginearálta.
- 2.4.49 Mar gheall ar shuíomh Mhala laistigh de thart ar uair an chloig d'am tiomána ó chathracha tairsí Chorcaí agus Luimnigh agus a rochtain ar sheirbhísí iarnróid tá sé ina shuíomh oiriúnach do na tionscail lóistíochta agus iompair. I measc na gceantar is fóirsteanaí don chineál seo forbartha i Mala tá thart ar cheantar Baile na Ceathrún áit a bhfuil talamh réidh nó fána réidh agus d'fhéadfadh rochtain mhaith a bheith ann ar an N72 agus ar an N20.
- 2.4.50 Ní mór go mbeadh Mala in ann leas a bhaint as an bhfás ar fhostaíocht atá bunaithe ar theicneolaíocht agus ar eolaíocht sna hearnálacha déantúsaíochta agus oifige. Is láthair í Páirc Gnó agus Teicneolaíochta Mhala a bhfuil roinnt acmhainní fairsingithe, cé go bhfuil sé teoranta, agus tá sé ainmnithe mar láthair (MW-B-03).
- 2.4.51 Is fostóir suntasach í an earnáil innealtóireachta agus próiseála bia i Mala. Taobh amuigh d'oibríocht mhór Dairygold ag West End tá pócaí den chineál seo tionscail in go leor áiteanna ar fud an bhaile. Mar sin féin, san am atá caite dhírigh na húsáidí seo i gceantar Bhaile na Ceathrún agus tá an cumas ag an gceantar seo forbairt mar mhol straitéiseach innealtóireachta laistigh de Chorcaigh Thuaidh. Tá ról beagán comhlántach ag Eastát Tionscail Bhaile an Cheathrúin agus ag Páirc Gnó agus Teicneolaíochta Mhala maidir leis seo. Ainmníonn an plean seo tailte neamhfhorbartha tadhlach leis an limistéar seo (MW-B-02 agus MW-B-03) le haghaidh úsáid ghnó agus é ar intinn solúbthacht úsáidí a chinntiú chun tacú le héilimh gheilleagar Mhala. Beidh sé tábhachtach feabhsúcháin a chur ar fáil don ghréasán bóithre i gceantar Bhaile an Cheathrúin chun áiseanna a fheabhsú d'úsáideoirí bóithre. Tá sé ríthábhachtach feabhas a chur ar thréscailteacht, nascacht agus inrochtaineacht iomlán na dtailte seo chuig limistéir fostaíochta in aice láimhe chomh maith le lár an bhaile agus tá sé tábhachtach freisin úsáidí gnó/teicneolaíochta a chomhdhlúthú agus cuma agus leagan amach foriomlán an cheantair a fheabhsú ó thaobh a tharraingteacht a fheabhsú. mar shuíomh fostaíochta.
- 2.4.52 Laistigh de limistéar bhaile na Ceathrún, is iosta dáileacháin é ina stóráiltear LPG (Gás Peitriam Leachtach) i gcainníochtaí suntasacha (os cionn talún) agus lena mbaineann an Treoir maidir le Mórthionóiscí. Féachann an Treoir AE seo le mórthionóiscí tionsclaíoch a chosc agus le hiarmhairtí timpistí ar dhaoine agus ar an gcomhshaoil a theorannú. Is é éifeacht na Treorach seo, i gcás ina moltar aicmí áirithe forbartha i gcóngar na háise seo, go gceanglaítear ar an údarás pleanála dul i gcomhairle leis na húdaráis sláinte agus sábháilteachta agus na rioscaí a bhaineann leis an bhféidearthacht go dtarlódh mórthionóisc a chur san áireamh. D'fhéadfadh tionchar a bheith aige seo ar forbairt na dtailte mórthimpeall.
- 2.4.53 Maidir le tionscal ginearálta, tá láithreáin (MW-I-01a agus b) críosaithe ó dheas den bhaile le haghaidh tionscail aonair (coinnithe ó pheananna roimhe seo). Tá saincheisteanna inrochtaineachta ag na suíomhanna seo a chaithfear a réiteach sular féidir acmhainní forbartha na láithreán a bhaint amach. Caithfear aghaidh a thabhairt ar an gceist seo trí aon Phlean Iompair nua don bhaile.
- 2.4.54 Tá an t-iarláithreán Sugar Factory críosaithe mar chuspóir forbartha speisialta do thionscal meánscála nó mórsála (MW-X-02) atá oiriúnach d'úsáidí déine fostaíochta íseal nach mbeidh tionchar míchuí aige ar chumas iompair an líonra bóithre. Caithfidh iogaireachtaí comhshaoil an láithreáin, gar don Abhainn Mhór, a chur san áireamh in aon tograí forbartha. Ba cheart go bhféachfadh tograí chun an láithreán a fhorbairt leis an éagsúlacht éiceolaíoch laistigh de a chosaint agus a fheabhsú agus conairí éiceolaíoch a choinneáil isteach agus amach uaidh.

Turasóireacht

- 2.4.55 Tacaíonn ainmniú Mala mar phríomhbhaile san RSES le cur chun cinn láidreachtaí dúchasacha an bhaile agus go háirithe a chumas turasóireachta. Mar gheall ar na buntáistí díreacha agus indíreacha a bhaineann leis an turasóireacht don bhaile, spreagfaidh an Chomhairle forbairt na n-earnálacha turasóireachta, cultúrtha agus miondíola i Mala chun cur leis an taithí dóibh siúd a thugann cuairt ar an mbaile. Is díol spéise é baile bríomhar ann féin agus spreagann forbairt lár baile tarraingteach cuairteoirí chun fanacht i gceantar agus mar sin cuireann sé le caiteachas miondíola agus fóillíochta. D'fhéadfadh feabhsú leanúnach an ríocht phoiblí agus go háirithe feabhsú Chaisleán Mhala, an Spá agus Dorchla Chonláiste na hAbhann Móire a bheith ina chatalaíoch in athnuachan an bhaile agus a tharraingteacht iomlán mar cheann scríbe turasóireachta sa réigiún.

- 2.4.56 Is ionad féile agus cultúir atá ag fás sa bhaile é Caisleán Mhala agus tá an poitínseal ag Mala machnamh a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí turasóireachta áitiúla breise chun borradh a chur faoin earnáil turas lae agus gearrfhanachta den mhargadh. Meastar go bhfuil Tábhacht Náisiúnta ag baint le hoidhreacht chultúrtha choimpléasc iomlán Chaisleán Mhala agus Dhiméin. Tá go leor séadchomharthaí eile fós laistigh de chúirtealáiste an tsuíomh agus is le Comhairle Contae Chorcaí iad anois. Cuid lárnach den mhaoiniú URDF a fuarthas le déanaí d'Athghiniúint Lár Bhaile Mhala is ea Forbairt Cheann Scribe Cuairteoirí Chaisleán Mhala agus foireann deartha a cheapadh chun an cás dearaídh agus gnó a chur chun cinn chun forbairt ceann scríbe do chuairteoirí a fhorbairt ag Mala. Tacaítear le forbairt an tionscadail seo sa phlean seo agus go háirithe trí chuspóir MW-X-01 a thacaíonn le húsáid ghníomhach an Chaisleáin agus na tailte a ghabhann leis atá báúil le carachtar stairiúil agus suíomh tírdhreacha an Chaisleáin.
- 2.4.57 Is í An Dubhabhainn an acmhainn nádúrtha is suntasaí sa bhaile agus tá cáil uirthi as iascaireacht bradáin fiáin, breac geal agus breac donn. Caithfidh an bhaile breathnú ar bhealaí inar féidir leis diriú ar an margadh turasóireachta seanbhunaithe seo agus gníomhaíochtaí uiscebhunaithe eile a sholáthar mar cadhcáil agus bádóireacht ar an abhainn, faoi réir ag comhlíonadh Threoir an AE maidir le Gnáthóga. Tá an ráschúrsa in aice leis an mbaile nuachóirithe go hiomlán agus tá seónna trádála agus comhdhála ar siúl anois ann a leathnaíonn go nádúrtha úsáid an áitribh thar an séasúr rásaíochta.
- 2.4.58 D'fhéadfadh forbairt roinnt nithe is díol spéise i réimse na n-ealaíon agus an chultúir ról Mhala i réimse na turasóireachta a threisiú. Go háirithe, tá athfhorbairt Halla an Bhaile tar éis mol cultúrtha agus ealaíon a athchóiriú go lár an bhaile, rud a chuir borradh faoin bPríomhshráid agus a dhainnigh tábhacht na bhfeabhsuithe ar an riocht phoiblí a rinneadh cheana. Ní hamháin go soláthraíonn soláthar na n-áiseanna cultúrtha seo i gcroílár an bhaile acmhainn áineasa luachmhar don phobal ach cuireann sé freisin le heacnamaíocht Mhala um thráthnóna a chuireann le tairiscint turasóireachta an bhaile dá réir.
- 2.4.59 Faoi láthair tá soláthar teoranta de chóiríocht turasóireachta ag an mbaile agus níl ach óstán amháin i lár an bhaile. Spreagfar chomh maith cóiríocht turasóireachta ar ardchaighdeán breise a sholáthar laistigh de nó in aice le lár an bhaile toisc go dtugann sé rochtain ar iarnród agus ar bhus idirchathrach. Is féidir leis seo cabhrú le próifíl an bhaile mar cheann scríbe turasóireachta a ardú.
- 2.4.60 Tá Teach agus Diméin an Charragáin suite ar an taobh theas de bhaile Mhala. Is teach tuaithe meánmhéide é Teach an Charragáin, a tógadh go luath sa 19ú hAois agus a atógadh go luath san 20ú hAois, suite laistigh de dhiméin stairiúil. Tá an diméin féin chomh maith le struchtúir choimhdeacha ó thús an 19ú hAois. Tá an diméin an-barántúil agus tá leibhéal ard tírdhreacha slán ann agus cuimsítear ann go leor crann eiseamail maith. Shainnithin suirbhé Mapála Gnáthóg 2018 go bhfuil luach bithéagsúlachta áitiúil tábhachtach ag ceantar an Charragáin agus tugadh suntas ar leith don choillearnach leathanduileach. Áirítear le tírdhreach na diméine gnéithe mar gheataí agus píaraí ilchasta, lóiste geata, ascaill, stáblaí agus clós, gairdín le ballaí, tithe coimhdeach agus teachín, ballaí teorann fairsinge diméine timpeall na diméine agus laistigh den ghabháltas, radharcanna agus fearann páirce aibí. Cuireann na gnéithe seo ina n-aonar agus i dteannta a chéile le suntasacht an láithreáin. Tá na struchtúir ar an suíomh chomh maith leis an gcúirtealáiste san áireamh i dTaifead ar Dhéanamhais Chosanta agus tá an diméin ainmnithe mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta. Faoi bplean seo tá an suíomh rangaithe mar shuíomh sainchuspóir forbartha agus spreagfaidh an Chomhairle leanúint d'úsáidí reatha an suíomh. I bhfianaise luach ard ailtireachta agus tírdhreacha an láithreáin d'fhéadfadh sé bheith oiriúnach d'fhorbairt teoranta ar scála beag le haghaidh úsáidí turasóireachta, cultúrtha agus/nó oideachais. Beidh aon fhorbairt laistigh den diméin (lena n-áirítear na struchtúir) faoi réir measúnaithe riachtanacha agus ní mór é a dhéanamh ar bhealach dírithe agus iogair a chosnóidh sláine agus carachtar an láithreáin seo.
- 2.4.61 I 2020 ceadaíodh staidéar féidearthachta a sheoladh le haghaidh glasbhealach 39 km ó Mhala, feadh na hiar-líne iarnróid (Trí Mhainistir Fhear Mai) go Baile Dhubh ar theorainn Phort Láirge. D'fhéadfadh forbairt a leithéid de tharraingteacht áineasa réigiúnach i gceantar Chorcaí Thuaidh a bheith ina chuid lárnach chun tuilleadh turasóireacht agus cuairteoirí a mhealladh chuig an gceantar. Le haghaidh tuilleadh sonraí ar bheartas turasóireachta féach ar **Caibidil 10 Turasóireacht**.

Lár an Bhaile agus Miondíol

- 2.4.62 Tá na comhábhair riachtanacha go léir de thimpeallacht uirbeach tharraingteach thaitneamhach i lár bhaile Mhala, lena n-áirítear creatlach stairiúil uirbeach agus rochtain ar phríomhghnéithe nádúrtha ar nós na hAbhann Móire. Cuimsíonn lár an bhaile Mhala meascán d'úsáidí cónaithe, miondíola, fostaíochta, oideachais agus pobail/cathartha agus cuireann sé fócas láidir eacnamaíoch agus sóisialta ar fáil don phobal. Tá gá leis na cáilíochtaí seo a fheabhsú agus a leathnú, úsáidí reatha a éagsúlú agus tógáil ar an timpeallacht uathúil agus tarraingteach laistigh den bhaile agus tá infheistíocht suntasach déanta chuige seo le roinnt blianta anuas. Tá an baile comhdhéanta de cheithre 'cheathrú' lár an bhaile inaitheanta
- Ceathrú an tSeanbhaile
 - Ceathrú Stairiúil
 - Ceathrú an Iarthair
 - Ceathrú Pobail/Áineasa
- 2.4.63 Ceann de na príomhshrianta a chuireann isteach ar lár an bhaile faoi láthair ná an líon ard tréthráchta a bhaineann le bealach an N72 a théann tríd an taobh thoir de lár an bhaile ag Gleann an Spá, Sráid an Droichid, Droichead Mhala agus feadh Bhóthar na Páirce. Tá sé rithábhachtach Bóthar Faoisimh Mhala an N72/N73 agus an N/M20 a chríochnú san fhadtárma chun aghaidh a thabhairt ar an gceist seo.

Straitéis Fhoriomlán Lár an Bhaile

- 2.4.64 Tá dlúthlár baile Mala ag a bhfuil féiniúlacht láidir agus stoc foirgneamh dúchasach maith le cumas áirithe chun freastal ar thuilleadh forbartha agus athnuachana. Is í an tosaíocht atá ag dul ar aghaidh ná feidhm lár an bhaile a neartú, a chomhdhlúthú agus a atreisiú mar fhócas miondíola, eacnamaíoch, cultúrtha agus sóisialta don phobal, ag tacú le riachtanais áiritheoirí, cuairteoirí agus gnó lena n-áirítear tuilleadh feabhais ar an riocht phoiblí. Tríd an straitéis lár an bhaile seo a leanas tá sé mar aidhm ag an bplean suíomh níos tarraingte a dhéanamh do Mhala le maireachtáil, le hathchruthú agus le gnó a dhéanamh:

- a) An croilimistéar a chomhdhlúthú agus a neartú agus forbairt miondíola agus fostaíochta a chur in ord tosaíochta i láithreacha oiriúnacha mar aon le húsáid chónaithe (Féach ar an gcuid miondíola), agus mar sin beogacht a choinneáil i lár an bhaile;
- b) Timpeallacht miondíola sráid-dreach agus lár an bhaile ar chaighdeán níos airde a sheachadadh lena n-áirítear feabhsuithe leanúnacha ar an ríocht phoiblí agus ar bhainistiú tráchta a chuireann le heispéireas iomlán na gcuariteoirí ar an mbaile.
- c) Athfhorbairt limistéar athnuachana agus suíomhanna deiseanna eile a chur chun cinn
- d) Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt lár an bhaile a thugann meas ar oidhreacht agus carachtar ailtireachta an bhaile agus a chuireann chun cinn é.
- e) Spreagadh a thabhairt do fhostaíocht oifighunaithe, chomh maith le húsáidí cuí tráchtála, le lonnú go ginearálta i lár an bhaile, gar do shiopaí agus seirbhísí atá ann cheana féin chun cabhrú le líon na ndaoine sa cheantar a mhéadú.
- f) Taitneamhachtaí na gceantar cónaithe atá ann cheana féin i lár an bhaile a chosaint agus a chinntiú go ndéantar a gcuid riachtanas a chothromú i gcoinne moltaí d'úsáidí eile, go háirithe cúngú úsáidí neamhchónaithe isteach i gceantair chónaithe.
- g) Spreagadh a thabhairt do sholáthar úsáidí nua cónaithe i lár an bhaile chun beogacht lár an bhaile a neartú tar éis uaireanta gnó agus an geilleagar tráthnóna a fheabhsú.
- h) Monatóireacht agus aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna folúntais le linn shaolré an phlean.

Folúntas

- 2.4.65 Sainithníodh i Staidéar Acmhainne Uirbigh 2017 go bhfuil folúntas ag 17% laistigh den bhaile (84 as 499 aonad). As na 359 aonad tráchtála a ndearnadh suirbhé orthu, bhí 74 folamh, sin 21% den stoc tráchtála foirgneamh lár an bhaile. Tá folúntas tráchtála le feiceáil ar fud lár an bhaile agus níl aon spotaí dubha soiléire nó treochoí soiléire ann. As na 137 aonad cónaithe, bhí 10 n-aonad folamh nó 7% de stoc foirgneamh cónaithe lár an bhaile. Tá cnuasach aonad cónaithe folamh ag an taobh theas den bhaile agus príomhbhealach isteach/amach ó dheas go dtí an baile.
- 2.4.66 Thairfead staidéar i lár an bhaile i 2013 go raibh folúntas laistigh de na príomhshráideanna mar 13% agus laistigh den chroílár miondíola mar 17.5% san iomlán. Cé go raibh difríocht idir réimsí an tsuirbhé, léiríonn sé seo nach bhfuil aon fheabhsú foriomlán i dtéarmaí folúntais thar an tréimhse 5 bliana sin agus tá sé fós ina cheist nach mór aghaidh a thabhairt uirthi.

Miondíol

- 2.4.67 Is gníomhaíocht thábhachtach í miondíol i lár na mbailte agus cuireann sé go mór le beogacht. Is foinsé thábhachtach fostaíochta é freisin. Lasmuigh de Chathair Chorcaí, is é Mala an ceann is mó de na bailte Contae, leis an méid is mó de spás urláir miondíola. Aithníonn an t-ordlathas miondíola atá leagtha amach sa phlean seo feidhm mhiondíola réigiúnach Mhala, go háirithe maidir le miondíol comparáide, agus ag an am céanna leagtar béim air gur gá beogacht agus beogacht lár an bhaile a choinneáil agus a fheabhsú.
- 2.4.68 Maidir le riachtanais spáis urláir mhiondíola, molann sé go bhfuil miondíol áise sa todhchaí oiriúnach ag leibhéal chun tacú lena dhobharcheantar agus go mbaintear aon uasteorainn ar mhiondíol comparáide ar choinníoll go bhfuil an suíomh agus gnáthchúinsí pleanála eile inghlactha. Tá sé tábhachtach go soláthraíonn forbairt mhiondíola nua roghanna éagsúla lena n-áirítear roinnt plátaí urláir níos mó chun iolraí príomhshrutha a mhealladh. Léirítear gach mór-iolraí áise i Mala, laistigh agus timpeall an bhaile. Tá cuid mhór de na miondíoltóirí neamhspleácha ann freisin a chuireann le héagsúlacht agus le carachtar an tairiscint mhiondíola. Bíonn Margadh na bhFeirmeoirí i láthair sa Chomharchumann ar bhonn seachtainiúil ach tá sé imeallach éigin do chroílár an bhaile. Chuirfeadh athlonnú Mhargadh na bhFeirmeoirí ón gceantar seo go suíomh níos lárnaí agus níos feiceálaí i lár an bhaile le tarraingteacht an bhaile mar cheann scríbe miondíola.
- 2.4.69 Ag leanúint ar aghaidh ó shuirbhé ar lár an bhaile i 2013, rinne Staidéar ar Acmhainn Uirbeach 2017 measúnú ar úsáidí miondíola i Mala. Léirigh sé seo go raibh crapadh suntasach san earnáil Mhiondíola laistigh den chroílár miondíola, cosúil le bailte eile a ndearnadh suirbhé orthu, ag léiriú an iomaíochta mhéadaithe ó shiopadóireacht ar líne agus fachtóirí eile. Is saincheist í seo nach mór monatóireacht a dhéanamh uirthi thar shaolré an phlean.
- 2.4.70 Ba cheart úsáidí breise ardluacha, éadaí nideoige agus úsáidí breise ceardaíochta/ceardaí a sholáthar ar féidir leo táirgeoirí bia ealaíne agus speisialaithe áitiúla Ghleannta hAbhann Duibhe i gcoitinne a spreagadh. Tá deis ann na hearnálacha seo a leathnú, nasctha leis an méadú atá ag teacht ar líon na dturasóirí atá ag teacht ar Bhealach Camchuarite Ársa Thoir na hÉireann.

Croílár Miondíola

- 2.4.71 Go ginearálta tá croílár miondíola Mhala dírithe ar an bPríomhshráid agus síneann sé isteach ar na taobhsráideanna agus na lánaí amach ón bPríomhshráid. Seo an áit ar cheart leanúint le húsáidí miondíola a chomhdhlúthú chun inmharthanacht, beogacht agus leibhéal líon na ndaoine a mhéadú, ag neartú na nasc idir na ancairí miondíola agus ag feabhsú tréscailteacht coisithe laistigh den chroilimistéar. Is í Sráid an Dáibhisigh an phríomhshráid siopadóireachta go háirithe feadh an stráice soir ó Óstán an Hibernian. Is í Sráid Liam Uí Bhriain, a nascann Sráid an Dáibhisigh le hionad siopadóireachta Market Green an phríomhshráid siopadóireachta thánaisteach. Tá roinnt ceisteanna folúntais ag an dá sráid agus tá ardleibhéal úsáidí seirbhíse miondíola acu, úsáidí neamh-mhiondíola oifige agus úsáidí miondíola ar ord níos ísle a d'fhéadfadh baint ó bheogacht na sráide. Freastalaíonn na lánaí ó thuaidh agus ó dheas de Shráid an Dáibhisigh freisin ar roinnt spáis miondíola agus cuireann siad nascacht thábhachtach ar fáil d'ancairí miondíola ar nós Tesco (Deal Yard Lane), Lidl agus na príomhcharrchlós poiblí i lár an bhaile.

- 2.4.72 Laistigh den chroílár miondíola, agus den limistéar níos leithne MW-T-01, tá scóip ann chun go leor áitreabh agus roinnt láithreán athfhorbraíochta a athfhorbairt agus a athnuachan. Féachann an plean seo le spreagadh a thabhairt d'athúsáid/athchóiriú/athfhorbairt báuil nó athsholáthar áitribh fholmha agus tearc-úsáidte laistigh den chroilimistéar miondíola chun freastal ar na bunriachtanais do spás urláir miondíola nua laistigh den bhaile, chun freastal ar úsáidí miondíola ard-ord, agus soláthar a dhéanamh d'úsáidí nua miondíola úsáidí os cionn leibhéal urlár na talún. Aithnítear gur dúshlán agus deis é nádúr dlúth agus stairiúil cuid mhór de lár an bhaile d'infheisteoirí ionchasacha, agus beifear ag súil le nuálaíocht sa dearadh agus sa leagan amach nuair a bheidh spás urláir miondíola agus tráchtála sa todhchaí á lonnú sa cheantar seo. Caithfidh forbróirí ionchasacha a bheith ullamh freisin roinnt comhréiteach réasúnta a dhéanamh agus a bhformáidí caighdeánacha forbartha a oiriúnú don chroílár miondíola agus do na suíomhanna deiseanna éagsúla atá aitheanta sa plean.
- 2.4.73 Lasmuigh de lár an bhaile reatha (MW-T-01) is é an chéad limistéar loighciúil eile d'úsáidí nua lár an bhaile ná limistéar siar, aitheanta mar MW-T-02, atá oiriúnach d'úsáidí measctha lár an bhaile lena n-áirítear úsáidí oifige. Siar ó dheas ó MW-T-02, sainaitníodh na tailte MW-T-03 le haghaidh forbartha. Is suíomh tairisí sainchomhartha é seo don bhaile a bhfuil an poitéinseal aige do roinnt úsáidí éagsúla lena n-áirítear spás oifige nua-aimseartha, trádstóráil miondíola chomh maith le húsáidí cónaithe os cionn leibhéal na talún. D'fhéadfadh gné de mhiondíol áise a bheith oiriúnach freisin. Caithfidh aon tograí ag an láthair seo a mheas maidir lena dtionchar iomlán ar bheogacht agus ar bheogacht an chroíláir mhiondíola agus lár an bhaile go ginearálta.
- 2.4.74 Díreach ó dheas ón MW-T-03 tá na tailte MW-U-02 comhdhéanta de limistéar talún oscailte soir ó stór an chomharchumainn. Tá an talamh seo laistigh den tuilemhá agus níl sé oiriúnach ach le haghaidh úsáidí atá oiriúnach do thuilte. D'fhéadfadh úsáid a bheith ag an talamh mar charrchlós nó mar limistéar taitneamhachta, atá coimhdeach leis na húsáidí a forbraíodh mar chuid de MW-T-03. Mar an gcéanna, níl na tailte MW-U-03 soir, atá os comhair Bhóthar na Páirce oiriúnach ach amháin le haghaidh úsáidí atá comhoiriúnach le tuilte. D'fhéadfadh úsáid a bheith ag an suíomh MW-U-03 mar charrchlós nó mar limistéar taitneamhachta, atá coimhdeach leis na húsáidí a forbraíodh mar chuid de MW-T-03 nó MW-T-02.

Ionaid Chomharsanachta

- 2.4.75 Lasmuigh de lárcheantar Mhala sainaitníodh roinnt suíomh eile le criosú lár an bhaile/comharsanachta ag aithint a n-acmhainneacht miondíola nó úsáide tráchtála eile. Is deis thábhachtach athnuachana é an suíomh MW-T-06 ag Baile Dáithín díreach ó dheas den droichead agus tá scóip ann d'úsáidí cuí miondíola agus tráchtála. D'fhéadfadh gné d'úsáidí chónaithe a bheith indéanta freisin faoi réir measúnú riosca tuilte.
- 2.4.76 Chomh maith leis sin ó dheas den bhaile, taobh leis an abhainn ag Bellevue, tá siopa áise nua-aimseartha (Supervalu) agus aonaid choimhdeacha. Tá an t-ionad miondíola seo suntasach mar go soláthraíonn sé áiseanna siopadóireachta tábhachtacha do chónaitheoirí atá ina gcónaí ar an taobh theas den bhaile agus dóibh siúd a bhfuil taithí acu ar an deighilt fhísiciúil agus aireachtála a chruthaíonn An Dubhabhainn. Cosnaíonn an plean seo úsáidí reatha sa limistéar seo le criosú ionad comharsanachta (MW-T-04). Tá scóip ann freisin chun nascacht a fheabhsú le lár an bhaile ó thuaidh má bhaintear amach pleananna do dhroichead coisithe/rotháíochta ag an láthair seo.
- 2.4.77 Ag acomhal Bhóthar Chorcaí agus Seanbhóthar Chorcaí (Baile Dáithín) cnuasaítear roinnt úsáidí miondíola agus úsáidí tráchtála eile a d'fhorbair i dtimpeallacht ionad comharsanachta seanbhunaithe. Síneann sé ó dheas go dtí siopa Aldi. Meastar go bhféadfadh scóip a bheith ann d'úsáidí lárionad comharsanachta sa cheantar seo a chomhdhlúthú chun aontacht amhairc agus fhísiciúil a fheabhsú. Tá scóip teoranta ann chun an limistéar seo a leathnú tuilleadh ach cosnaíonn an plean úsáidí reatha sa limistéar seo le criosú ionaid chomharsanachta (MW-T-07). Ar an taobh thuaidh den bhaile faightear úsáid suntasach siopaí eile in Ollmhargadh Centra atá suite ar Bhóthar Ghleann an Spá (MW-T-05).
- 2.4.78 Tá soláthar ionaid chomharsanachta agus seirbhísí agus áiseanna áitiúla tairbheach agus inmhianaithe chun an gá atá le taisteal go ceantair eile a laghdú agus is féidir go gcruthófar fíor-bhraistint áite áitiúil a chumasóidh idirghníomhú daoine agus soláthar seirbhísí agus áiseanna áitiúla. Is iad na ceantair inar dóchúil go mbeidh gá le hionaid chomharsanachta breise ná áit a bhfuil an daonra ag méadú nó áit a bhfuil éileamh reatha nach bhfuil freastal á dhéanamh air.
- 2.4.79 D'fhéadfadh go mbeadh gá le lárionad comharsanachta a sholáthar chun freastal ar thailte sa chuid uachtarach de Ghleann an Spá (Oirthuaisceart) (laistigh nó in aice leis an MW-R-03). San fhadtéarma, beidh gá le hionad comharsanachta feadh Bhóthar San Seosamh, chun freastal ar aon daonra sa todhchaí a bhaineann leis an suíomh MW-RR-01 a mheas. Chun tuilleadh sonraí ar bheartas miondíola féach ar **Caibidil 9 Lárbaile agus Miondíol**.

Gluaiseacht

- 2.4.80 Go straitéiseach, tá Mala suite go maith ar an N20 (Conair Eacnamaíoch an Atlantaigh) thart ar 30 km ó thuaidh ó Chathair Chorcaí agus 60 km ó dheas ó Chathair Luimnigh. Tá sé suite freisin ar an N72 a nascann le Cill Áirne agus Mainistir Fhear Maí, agus ar aghaidh leis an M8 a fhreastalaíonn ar Bhaile Átha Cliath. Déanann an tseirbhís traenach idirchathrach Corcaigh-Baile Átha Cliath freastal ar Mhala agus tá seirbhísí aige go Trá Lí/Cill Áirne freisin. Aithníonn an RSES suíomh straitéiseach Mhala agus inrochtaineacht ar ghréasáin iarnróid idir-réigiúnacha. Tá sé mar aidhm aige infheistiúocht in infrastruchtúr agus seirbhísí a neartú idir Mala agus láithreacha eile chun tacú le haistriú modha i dTuaisceart Chorcaí. Tacaítear leis an aidhm seo sa plean seo freisin. Déanann seirbhísí poiblí bus a sholáthraíonn Bus Éireann freastal ar Mhala cé nach bhfuil aon seirbhís bus inmheánach sa bhaile féin.
- 2.4.81 Mhol an Staidéar Tráchtála agus Iompair Mhala a ullmhíodh don bhaile i 2011 go dtógfaí roinnt bóithre nua ó thuaidh, soir agus siar ón mbaile, agus trasbhealaí nua abhann soir agus siar, chun limistéir forbartha nua a nascadh leis an N20, N72, agus an N/M20 molta agus chun feabhas a chur ar inrochtaineacht laistigh den bhaile féin, chomh maith le huasghrádú a dhéanamh ar bhóithre agus ar acomhail atá ann chomh maith. Ghlac a chuid moltaí leis freisin go gcuirfí an N/M20 ar an taobh thoir den bhaile. Caithfidh an staidéar a nuashonrú agus a athbhreithniú chun ceanglais an Mheasúnaithe ar

an Treoir um Chomhshaol, Riosca Tuile agus Gnáthóga a chur san áireamh chomh maith leis an gcomhthéacs reatha do Mhala atá laistigh den Chreat Pleanála Náisiúnta agus RSES. Tá sé ina cheanglas den RSES go n-ullmhaítear Plean Iompair Áitiúil bunaithe ar a ainmniú mar Phríomhbhaile agus ba chóir tosaíocht a thabhairt dó seo thar shaolré an phlean.

- 2.4.82 Trasnaíonn agus leathnaíonn bealaí náisiúnta an N20 agus an N72 an baile agus cruthaíonn sé brú tráchta a mbíonn drochthionchar aige ar thaitneamhacht an bhaile, ar chumas an ghréasáin bóithre 'inmheánach' áitiúil agus ar áisiúlacht agus inrochtaineacht turas áitiúil laistigh den bhaile chun rochtain a fháil ar shiopaí agus ar sheirbhísí. Tá sé rithábhachtach sa ghearrthéarma Bóthar Faoisimh a sholáthar chun trácht an N72 a thógáil amach ó lár Mhala agus leanann sé mar thosaíocht i bPlean Infheistíochta Bonneagair agus Chaipitil an Rialtais 2016-2021 (le tosú faoi réir pleanála). Roghnaíodh conair do Bhóthar Faoisimh Mhala an N72/N73 atá beartaithe ó thuaidh den bhaile agus tá sé san áireamh mar chuspóir MW-U-01 agus tá Conair Taistil Gníomhach san áireamh freisin mar chuspóir MW-U-04. Tá cleachtadh roghnaithe roghanna don mhótarbhealach N/M20 ag leanúint ar aghaidh ag an am céanna freisin.
- 2.4.83 I dtéarmaí an limistéir thógtha níos leithne, ní mór inrochtaineacht ghinearálta agus nascacht do choisithe agus rothaithe a fheabhsú idir ceantair chónaithe agus lár an bhaile, seirbhísí iompair, limistéir fostaíochta, scoileanna agus seirbhísí eile chun deiseanna a fheabhsú, agus bealaí áisiúla siúil agus siúil a sholáthar rothaíocht ar thurais áitiúla. Tá gá le feabhsú leanúnach ar lár an bhaile chun é a dhéanamh níos dírithe ar dhaoine agus níos tréscailteach. Mhol an Staidéar Tráchta agus Iompair roimhe seo Crios a Thacaíonn le Rothaíocht i lár an bhaile agus ba cheart leanúint d'iniúchadh a dhéanamh ar an bhféidearthacht do bhealaí nua taitneamhachta do choisithe feadh bhruacha na hAbhann Móire.
- 2.4.84 Tá rochtain ó lár an bhaile ar thailte ó dheas den Abhainn teoranta don Droichead ag Sráid an Droichid a bhainfidh leas as clárchosán a chur leis ar an taobh thiar. Bheadh tairbhe ag baint le pointí idirlinne coisithe trasna na hAbhann agus chuirfeadh siad naisc níos díri leis an ionad laistigh de thimpeallacht siúil agus rothaíochta níos tarraingtí. Dhein an plean baile roimhe seo chomh maith leis an Staidéar Iompair foráil do nasc tras-abhainn lárnach le Bóthar na Páirce agus ba cheart é seo a mheas mar chuid d'aon phleananna iompair do Mhala sa todhcháí.
- 2.4.85 De réir mar a leanann an baile ar aghaidh ag forbairt agus ag fás de réir spriocanna daonra, beidh gá le huasghrádú/soláthar bonneagair nua bóithre agus iompair chun freastal ar cheantair nua agus láithreacha an bhaile. Caithfidh aon phlean athbheithnithe tráchta agus iompair breithniú mionsonraithe a dhéanamh ar na riachtanais infrastruchtúir sin. De réir mar a théann an daonra i méid, ba cheart breathnú freisin ar sheirbhís bus poiblí a sholáthar laistigh den bhaile agus ba cheart go mbreithneodh dearadh agus leagan amach na forbartha nua riachtanais seirbhíse dá leithéid.
- 2.4.86 Tá maoiniú ceadaithe ag an Údarás Náisiúnta Iompair le déanaí do raon tionscadal trí Thionscadal Éireann 2040 laistigh den bhaile. Áirítear leis seo idirghabhálacha chun an Líonra Taistil Gníomhach agus an t-eispéreas foriomlán coisithe agus úsáideoirí a fheabhsú trí inrochtaineacht ar phríomhshuímh sa bhaile a fheabhsú mar an stáisiún traenach, an stad bus (mol iompair phoiblí), lár an bhaile/páirc chomh maith laistigh de agus laistigh den bhaile. idir pobail áitiúla.

Bainistíocht Uisce

- 2.4.87 Tá soláthar bonneagair uisce agus fuíolluisce riachtanach chun a chinntiú go seachadtar an spriocfhás i Mala sa ghearrthéarma. Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an mbaile chun freastal ar thuilleadh fáis. Beidh aon mholadh chun astarraingt fionnuisce a mhéadú ó laistigh de SAC na hAbhann Móire chun críocha an soláthar uisce óil do Mhala a fheabhsú faoi réir Measúnú ar an Treoir maidir le Gnáthóga agus ní cheadófar é ach amháin nuair a léirítear gur féidir an t-astarraingt a bhaint amach gan cur isteach ar an Rialachán baint amach na Cuspóirí Caomhnaithe atá bunaithe don SAC seo.
- 2.4.88 Soláthraíonn dhá scéim den chuid is mó an soláthar uisce do Mhala, is iad sin WS Mhala (príomhscéim) agus an Box Cross WS. Freastalaíonn scéimeanna soláthair uisce eile ar chodanna teoranta den bhaile freisin. Is é WS Mhala an príomhscannán do Mhala. Caithfidh an príomhphíobán uisce i Mala a uasghrádú agus a leathnú chun freastal ar fhorbairt nua.
- 2.4.89 Tá pleananna i bhfeidhm ag Uisce Éireann le haghaidh oibreacha fairsinge feabhsúcháin ar an gcóras cóireála fuíolluisce laistigh den bhaile lena n-áirítear deireadh a chur le comhshreafaí stoirme, forbairt stórála uisce stoirme, acmhainn líonra séaraigh domhantarraingthe méadaithe, acmhainn chaidéalaithe méadaithe don Phlean Cóireála Fuíolluisce (WWTP) agus acmhainn cóireála méadaithe ag an WWTP go 22,000p.e. chun freastal ar an léaslíne dearaidh 10 mbliana.
- 2.4.90 Rachaidh Comhairle Contae Chorcaí i dteagmháil le hUisce Éireann maidir le soláthar seirbhísí fuíolluisce cuí chun freastal ar an bhforbairt a theastaíonn chun an spriocdhaonra do Mhala a bhaint amach. Mar sin féin, caithfidh Forbróirí beartaithe a bheith sásta go gcuirfidh Uisce Éireann an bonneagar riachtanach ar fáil, agus go bhfaighidh siad comhaontú nasctha ó Uisce Éireann le haghaidh diúscairt agus cóireáil fuíolluisce.
- 2.4.91 Is ceist thábhachtach í bainistíocht cháilíocht an uisce laistigh de Dhobharcheantar na hAbhann Móire. Tá bainistíocht uisce dromchla tábhachtach freisin maidir le riosca tuilte a bhainistiú.
- 2.4.92 Tá stair fhada tuilte ag Mala agus críochnaíodh le déanaí scéim cosanta tuilte chun cosaint a sholáthar ó eachtra tuilte 1 as 100 bliain a chuimsíonn cosaint in-díshuite, ballaí cosanta agus claifóirt, lintéir, draenacha stoirme agus stáisiúin pumpála. Tá córas rabhaidh tuilte curtha ar fáil freisin. Leanann roinnt ceantar lena n-áirítear Páirc an Bhaile agus Bóthar na Páirce ag feidhmiú mar chuid den tuilemhá agus bíonn siad faoi uisce le linn roinnt tuile. Ag teacht le Treoirlínte an Rialtais ar Bhainistíocht Riosca Tuilte, meastar go bhfuil limistéir chosanta fós i mbaol ó thuilte mar go bhféadfadh go dteipfidh ar na cosaint agus nil aon ráthaíocht ann go gcoimeádfar iad san fhadtéarma. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrath le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrath le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinne a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt. Fuarthas

amach sa Mheasúnú Straitéiseach ar Riosca Tuile (SFRA) nár éirigh le tailte ag Lacknaloocha atá criosaithe mar Úsáidí Measctha/Gnó Ginearálta/Úsáidí Tionsclaíocha atá ann cheana féin, an plean a rinne Tástáil Údaraithe. Chaithfeadh aon fhorbairt ar an suíomh an cur chuige seicheamhach a leanúint do shuíomhanna nár éirigh leo sa Tástáil plean, is é sin forbairt an-leochaileach i gCriosanna Tuile A agus B a sheachaint agus forbairt nach bhfuil chomh leochaileach i gCrios Tuile A.

Oidhreacht Thógtha

- 2.4.93 Tá saibhreas d'fhoirgnimh stairiúla agus iarsmaí seandálaíochta i mbaile Mhala. Is acmhainn chríochna, neamh-inathnuaite iad gnéithe den sórt sin atá i mbaol scriosta iomlán nó páirteach agus i gcásanna áirithe tá faisnéis nach féidir a athsholáthar faoin am atá thart. Ullmhaíodh 'Straitéis Athnuachana Treoraithe Oidhreachta do Mhala' sna blianta roimhe seo agus tá go leor de na moltaí sa doiciméad seo fós ábhartha do Lár Bhaile Mhala inniu.
- 2.4.94 Is é Taifead ar Dhéanmhais Chosanta an príomh-mheicníocht chun foirgnimh agus struchtúir a chosaint a bhfuil tábhacht ailtireachta, staire, seandálaíochta, ealaine, cultúrtha, eolaíochta, sóisialta nó teicniúil acu sa chontae. Tá saibhreas struchtúr agus séadchomharthaí spéise ailtireachta agus stairiúla ag Mala agus thart ar 140 struchtúr ar an RPS. Tá tionchar ag na struchtúir seo ar an bpatrún forbartha go háirithe lár an bhaile agus beidh tionchar acu go fóill. Tá trí limistéar lena mbaineann luach bailedhreacha sainithe ina Limistéir Chaomhantais Ailtireachta. Áirítear leis seo lár an bhaile agus an ceantar thart ar Chaisleán Mhala, Gleann an Spá agus Diméin an Charragáin.
- 2.4.95 Spreagann an plean athchóiriú iogair ar fhoirgnimh oidhreachta atá ann cheana féin agus sa chás go ndéanfar athfhorbairt ar láithreáin fholmha, beidh ardchaighdeán ailtireachta ag teastáil chun meas a léiriú ar oidhreacht, ar charachtar agus ar shuíomh stairiúil oidhreacht thógtha an bhaile.

Seandálaíocht

- 2.4.96 Tá comhchruinniú suimiúil de shuíomhanna seandálaíochta laistigh de Mhala a léiríonn gníomhaíocht dhaonna sa cheantar sa tréimhse luath-mheánaoiseach ag na hAngla-Normannaigh. Plandaíodh an baile le lonnaitheoirí go luath sa 17ú haois agus forbraíodh mar bhaile Spa sa 18ú/19ú haois.
- 2.4.97 Tá an baile féin ainmnithe mar bhaile stairiúil ina bhfuil Crios Poitéinseal Seandálaíochta leagtha amach sa suirbhé Seandálaíochta Uirbeach. Aithnítear na láithreáin seandálaíochta aitheanta i www.archaeology.ie ach tá go leor iarsmaí curtha sa talamh mar sheandálaíocht fhodhromchla (ara dtugtar Crios na hAcmhainne Seandálaíochta), nó a ionchorpraíodh i bhfoirgnimh níos déanaí.
- 2.4.98 Tá roinnt láithreán criosaithe le haghaidh forbartha i gceantair ina bhfuil séadchomharthaí seandálaíochta aitheanta. Beidh measúnú seandálaíochta/ailtireachta ag teastáil ó aon tograí forbartha cóngarach do shuíomhanna/ceantar dá leithéid. Féach ar **Caibidil 16 Oidhreacht Thógtha agus Chultúrtha**.

Bithéagsúlacht

- 2.4.99 Sainithníodh An Dubhabhainn agus a bruacha mar ghnáthóg suntasach ina bhfuil speicis thábhachtacha neamhchoitianta. Dá réir sin, tá sé ainmnithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta (SAC) faoi Threoir an AE maidir le Gnáthóga. Caithfidh an Plean seo agus do gach togra forbartha sa todhchaí tionchar diúltach ar an láithreán sainithe seo a sheachaint agus tá an plean faoi réir ag Measúnú ar an Treoir maidir le Gnáthóga lena chinntiú nach mbeidh aon drochthionchar aige ar an láithreán sainithe.
- 2.4.100 Is iad na sruthchúrsaí sa bhaile lena n-áirítear An Dubhabhainn, an Chlaoideach, Sruthán an Spá agus Sruthán an Charragáin, agus na limistéir bruachánacha a bhaineann leo, príomhdorchlaí éiceolaíochta an bhaile. Tá An Dubhabhainn agus an Chlaoideach araon mar chuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Tá cosaint cháilíocht an uisce agus cothabháil na bpróiseas hidreolaíoch nádúrtha sna haibhneacha agus sna sruthanna seo bunúsach chun ríocht fabhrach caomhnaithe na ngnáthóg agus na speiceas dá bhfuil an SAC ainmnithe a chosaint.
- 2.4.101 Tá sé tábhachtach limistéir a bhfuil luach áitiúil bithéagsúlachta acu, conairí éiceolaíochta agus gnáthóga lena mbaineann luach éiceolaíoch a choinneáil laistigh de Mhala. Is cuid thábhachtach de bhonneagar glas Mhala iad na ceantair seo agus nuair is féidir tá sé i gceist na ceantair seo a choinneáil agus a fheabhsú mar shuíomhanna lena mbaineann luach éiceolaíoch agus a n-acmhainneacht mar chonairí uirbeacha fiadhúlra/bithéagsúlachta a threisiú tuilleadh. Féach ar Caibidil 14 Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire agus Caibidil 15 Bithéagsúlacht agus Timpeallacht
- 2.4.102 Tá ceithre Ordú Buanchoimeáda Crann do Mhala a rinneadh i 1978. Tá siad seo suite ag Ard an Chaisleáin, Baile Eilís agus Gleann an Spá a fhreagraíonn, a bheag nó a mhór, le limistéir bithéagsúlachta áitiúla aitheanta agus/nó criosuithe bonneagair ghlais.

Cuspóirí Ginearálta

- 2.4.103 Bainfidh na cuspóirí ginearálta seo a leanas le gach forbairt laistigh de theorainn forbartha Mhala.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Cuspóirí Ginearálta do Mhala

MW-GO-01	Seachadadh ar an bhfís atá leagtha amach do Mhala mar Phríomhbhaile san RSES. Chun neartaíonn an fás ón fostaíocht inbhuanaithe agus ionad baile athnuachan ar Mala mar tiománaí eacnamaíocht réigiúnach, bíonn tionchar ar an ceantar straitéiseach agus rochtain ar bóthar idir-réigiúnach agus creatlach ráille chun tógáil ar an neart dúchasach, go háirithe ar táirgeadh bia agus poitéinseal turasóireacht, ag cosaint agus ag feabhsú an timpeallacht nádúrtha ar Gleann na hAbhann Móire ag an am chéanna. Plean forbartha le cur ar chumas Mhala a spriocdhaonra a bhaint amach go 15,351 duine. Cothromaíocht a sholáthar idir soláthar úsáidí tithíochta agus fostaíochta sa bhaile, chun tacú le forbairt Mhala mar cheann scríbe comhtháite maireachtála/oibre.
MW-GO-02	Chun an fás daonra inbhuanaithe a chinntiú agus tacú le forbairt atá beartaithe i MW-GO-01, ní mór bonneagar cuí agus inbhuanaithe uisce agus fuíolluisce a shlánóidh cuspóirí an Phlean Bainistíochta Abhantraí ábhartha agus Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, a sholáthar agus a bheith ag feidmiú roimh thús a chur le haon doirteadh ó fhorbairt. Caithfidh bonneagar fuíolluisce a bheith in ann déileáil le doirteadh chun a chinntiú nach dtiteann cáilíocht an uisce san uisce glactha faoi na leibhéil a cheanglaítear de réir dlí.
MW-GO-03	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Mhala a chonairí abhann, crainn aibí, bogaigh, coillearnacha agus Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin sa chás go mbeidh sé léirithe go bhfuil sí ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .
MW-GO-04	Caithfidh gach forbairt nua foráil a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SuDS) agus bonneagar imleor uisce stoirme a sholáthar. Ba chóir Bainistíocht agus Diúscairt Uisce Dromchla a phleanáil ar bhealach comhtháite agus breithniú á dhéanamh ar úsáid talún, cáilíocht uisce, taitneamhacht agus feabhsúcháin ghnáthóige mar is cuí.
MW-GO-05	Plean Iompair Áitiúil a ullmhú do Mhala chun aghaidh a thabhairt ar na saincheistanna iompair a théann i bhfeidhm ar an mbaile agus ar na héilimh bhreise a eascraíonn as forbairt atá molta sa phlean seo. Beidh ar gach forbairt a bheith comhsheasmhach le moltaí an Phlean seo.
MW-GO-06	Cuir in ord tosaíochta d'fhorbairt Bhóthar Faoisimh Mhala an N72/N73.
MW-GO-07	Tacú le seachadadh an N/M20 agus aon rogha tosaíochta a shaináithnítear le linn phróiseas roghnú na rogha a chosaint.
MW-GO-08	Nascacht coisithe agus rothaíochta a fheabhsú agus a fheabhsú ar fud an bhaile go háirithe thuaidh/theas trasna na habhann agus soir/siar trasna an iarnróid agus an N20.
MW-GO-09	Tacú le lár bhaile Mhala agus é a chur chun cinn mar an suíomh príomha agus is feiliúnaí chun forbairt miondíola a mhéadú. Taitneamhachtaí na gceantar cónaithe atá ann cheana féin i lár an bhaile a chosaint agus soláthar úsáidí cónaithe nua a spreagadh chun beogacht lár an bhaile a neartú. Tacú le forbairt na n-ionad comharsanachta nuair is gá go háirithe i gceantair den bhaile ina bhfuil fás breise beartaithe.
MW-GO-10	Cur le hacmhainn turasóireachta fhoriomlán an bhaile trí fhorbairt nithe idirnasctha (oidhreacht, miondíol, srl) a chinntiú a mbeidh athnuachan iomchuí i lár an bhaile faoi stiúir oidhreacht agus feabhsuithe leanúnacha ar an ríocht phoiblí mar bhonn agus mar thaca leo. Ba chóir go mbeadh aird chuí ag gach togra forbartha ar shaintréithe uathúla chomhthéacs stairiúil uirbeach agus tírdhreacha Mhala agus iarracht a dhéanamh feabhas a chur ar tharraingteacht iomlán na timpeallachta.
MW-GO-11	Cosaint agus feabhas a chur ar shaintréithe tírdhreacha tarraingteach an bhaile. Carachtar lár an bhaile a chaomhnú agus a fheabhsú (lena n-áirítear sainghné speisialta na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta) trí fhoirgnimh stairiúla, grúpaí foirgneamh, an patrún sráide reatha, lánáí stairiúla, ballaí an bhaile (idir seasamh agus faoi thalamh), crios acmhainneachta seandálaíochta, méid ceapach agus scála a chosaint agus forbairt chuí a spreagadh sa bhaile.
MW-GO-12	Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suíomhanna oiriúnacha do sholáthar breise spóirt, áineasa agus spáis oscailte, lena chinntiú go ndéantar an soláthar sin a chomhordú i gceart le cineálacha eile forbartha agus le beartais eile úsáide talún, agus chun spás oscailte agus talamh eile a bhfuil luach caitheamh aimsire nó taitneamhachta ag baint leo a chosaint.
MW-GO-13	Cáilíochtaí gnáthóg, tírdhreacha, radhairc agus taitneamhachta na hAbhann Móire agus a tuilemhá a chosaint agus a fheabhsú ionas gur féidir leo cur le héagsúlacht comhshaoil an cheantair do na glúine atá le teacht agus a úsáid le haghaidh caitheamh aimsire agus úsáidí comhoiriúnacha eile le linn shaolré an Phlean.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Cuspóirí Ginearálta do Mhala

MW -GO-14	Ní mór do gach togra forbartha laistigh de na ceantair a aithnítear a bheith i mbaol tuilte cloí le Cuspóirí an Phlean seo. I bhforbairt phleanála atá suite in aghaidh an tsrutha nó in aice leis an limistéar cosanta i Mala, ní mór aird chuí a thabhairt freisin ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag tuilte na forbartha, agus ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige ar an limistéar cosanta go háirithe.
-----------	---

Cuspóirí Sainiúla

2.3.104 Beidh feidhm ag na sainchuspóirí seo a leanas laistigh de theorainn forbartha Mhala.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Mhala			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
Soláthar Breise Cónaithe/Cónaithe			
MW-R-01	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Tabharfaidh tograí breithniú cuí ar an tseandálaíocht ar an láithreán agus féachfaidh siad le nascacht fhisiciúil agus éiceolaíoch an láithreáin a uasmhéadú chuig Conair Taitneamhachta an Dhubhabhann.^		10.5
MW-R-02	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Ba chóir go bhféachfadh tograí le gnáthóg atá ann cheana féin a ionchorprú nuair is féidir agus soláthar a dhéanamh do nascacht fhisiciúil agus éiceolaíoch an láithreáin soir i dtreo Ghleann an Spá.		5.6
MW-R-03	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Ba chóir go ndéanfadh Moltaí Forbartha foráil do nascacht coisithe/rothaíochta le forbairtí in aice lámhe agus bonneagar glas.^		6.8
MW-RAP-04	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Ba chóir go ndéanfadh Moltaí Forbartha foráil do nascacht coisithe/rothaíochta le forbairtí in aice lámhe agus bonneagar glas.^		3.4
MW-R-05	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Ba cheart go bhféachfadh aon tograí le dorchla choillearnach bruachánach atá ann faoi láthair a neartú agus féachaint le soláthar a dhéanamh do nasc coisithe/rothaíochta sa todhchaí ón gceantar cónaithe a d'fhéadfadh nascadh leis an stáisiún traenach ar deireadh.		3.2
MW-R-06	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A.		4.0
MW-R-07	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A.		1.4
MW-R-08	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A.		5.0

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Sainchuspóirí Forbartha do Mhala

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
In Áirithe Chun Úsáide Cónaithe			
MW-RR-01	<p>In Áirithe Chun Úsáide Cónaithe. Féach cuspóir ZU-18-12 Cúlchiste Cónaithe an Phlean. Forbairt comharsanachta maireachtála/oibre inbhuanaithe a chinntiú. Treorófar leagan amach agus dearadh an limistéir le creat/máistirphlean foriomlán bunaithe ar cheanglais na dTreoirilinte maidir le Forbairt Chónaithe Inbhuanaithe i Limistéir Uirbeacha arna bhfoilsíú ag an Rcorá agus an Lámhleabhar Dearaidh Uirbigh a ghabhann leis agus Treoir Deartha Chomhairle Contae Chorcaí d'Fhorbairt Eastáit Chónaithe. Ba chóir go ndéanadh aon fhorbairt foráil do:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Tailte chun críocha oideachais dá gcinnfí an gá atá lena leithéid. b) Lárionad comharsanachta le húsáid mheasctha chun freastal ar riachtanais áitiúla agus soláthar a dhéanamh do roinnt spás poiblí agus áiseanna pobail. c) Gréasán gluaiseachta láidir agus inbhuanaithe trí na tailte bunaithe ar infrastructúr bóithre nua agus uasghrádaithe a sholáthar le béim ar leith ar áiseanna coisithe/rothaíochta lena n-áirítear soláthar do sheirbhís bus poiblí. Tá gá freisin le bearta chun tréscailteacht a fheabhsú isteach i dtailte cónaithe/áineasa in aice lámhe agus go lár an bhaile. Beidh na moltaí ag teacht le haon Phlean Iompair Nuashonraithe don bhaile. d) Spás oscailte poiblí tréscailteach flaithiúil agus gníomhach lena n-áirítear neartú ar dorchla Taitneamhachta Ghleann an Spá atá ann faoi láthair agus síneadh leis an gconair lastuaidh den suíomh. Conair ghlas idirnasctha le cur ar fáil cé go nascann an ceantar príomháiseanna pobail agus áineasa ó Ghleann an Spá go bóthar Naomh Seosamh. e) Leathnú ar an reilig más gá. f) Léireoidh leagan amach agus dearadh na forbartha moltaí SuDS (córais draenála uirbeach inbhuanaithe) don limistéar cothromaithe laistigh de ghréasán foriomlán bonneagair ghlais ag cur san áireamh riachtanais deartha inbhuanaithe na forbartha, riachtanais áineasa, íogaireachtaí tírdhreacha agus éiceolaíochta an cheantair. g) Bearta chun an oidhreacht thógtha, seandálaíochta agus nádúrtha agus gnéithe tírdhreacha a choinneáil mar is cuí. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe. h) Tograí d'fhorbairt chéimnithe sheicheamhach an cheantair ag cur soláthar bonneagair san áireamh. i) Tograí maidir le cistiú agus seachadadh bonneagair. <p>Tá forbairt an chúlchiste cónaithe seo ag brath ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> j) Plean Iompair nua a ullmhú do Mhala. k) Seachadadh Bóthar Faoisimh Mhala an N72/N73. l) Uasghrádú ar bhóthar Naomh Seosamh agus bealach an N72 athaicmithe i gcomhthráth leis an méid thuas chun áiseanna feabhsaithe do choisithe agus rothaíochta a sholáthar agus chun freastal ar bhealach bus poiblí. m) Infreastuctúr cuí uisce agus fuíolluisce a bheith ar fáil chun freastal ar riachtanais na forbartha. n) Críoch a chur le staidéar SuDS (córais draenála uirbeach inbhuanaithe) don cheantar agus comhtháthú na moltaí SuDS i leagan amach iomlán agus dearadh na scéime i dtéarmaí úsáid talún, spás oscailte, bonneagar glas, dorchlaí éiceolaíochta etc. o) Maolú ar aon tionchar diúltach ar sheandálaíocht agus ar oidhreacht nádúrtha agus thógtha eile.^ 	48.6	
MW-RR-02	<p>In Áirithe Chun Úsáide Cónaithe. Féach cuspóir ZU-18-12 Cúlchiste Cónaithe an Phlean. Ba cheart go leagfadh tograí ar na tailte seo creat/máistirphlean ordúil amach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe an cheantair ag tógáil san áireamh topagrafaíocht agus infheictheacht an tsuíomh laistigh den mhórchéantar.</p>	4.36	

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Sainchuspóirí Forbartha do Mhala

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
MW-RR-03	<p>In Áirithe Chun Úsáide Cónaithe. Féach cuspóir ZU-18-12 Cúlchiste Cónaithe an Phlean. Ba chóir go leagfadh moltaí ar na tailte seo creat ordúil amach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe an cheantair ag cur san áireamh easnaimh bhonneagair agus topagrafaíocht agus infheictheacht an tsuíomh laistigh den mhórlimistéar.</p> <p>Tá forbairt an chúlchiste cónaithe seo ag brath ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Moltaí rochtana sásúla a sholáthar a fhreastalaíonn ar riachtanais an tsuíomh agus a chomhthéacs máguaird. Infreastruchtúr cuí uisce agus fuíolluisce a bheith ar fáil chun freastal ar riachtanais na forbartha Maolú ar aon tionchar diúltach ar thírdhreach, oidhreacht nádúrtha agus thógtha an cheantair.^ 		7.8
MW-RR-04	<p>In Áirithe Chun Úsáide Cónaithe. Féach cuspóir ZU-18-12 Cúlchiste Cónaithe an Phlean. Ba chóir go leagfadh moltaí ar na tailte seo creat ordúil amach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe an cheantair ag cur san áireamh easnaimh bhonneagair agus topagrafaíocht agus infheictheacht an tsuíomh laistigh den mhórlimistéar.</p> <p>Tá forbairt an chúlchiste cónaithe seo ag brath ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Moltaí rochtana sásúla a sholáthar a fhreastalaíonn ar riachtanais an tsuíomh agus a chomhthéacs máguaird. Infreastruchtúr cuí uisce agus fuíolluisce a bheith ar fáil chun freastal ar riachtanais na forbartha. Maolú ar aon tionchar diúltach ar thírdhreach, oidhreacht nádúrtha agus thógtha an cheantair.^ 		7.4
Cuspóirí Forbartha Speisialta			
MW-X-01	<p>Caisleán Mhala – Úsáid ghníomhach Chaisleán Mhala agus na tailte a ghabhann leis a spreagadh mar 'limistéar forbartha speisialta' chun soláthar a dhéanamh d'úsáidí turasoíreachta/áineasa agus cultúir atá báil le carachtar stairiúil agus suíomh tírdhreacha an Chaisleáin agus chun freastal orthu.</p> <p>Áirítear ar thailte Chaisleán Mhala raon de struchtúir chosanta, séadchomharthaí náisiúnta agus gnéithe eile a bhfuil luach oidhreachta ag baint leo agus aithnítear iad mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta sa Phlean seo. Is limistéar tábhachtach bithéagsúlachta áitiúil é seo chomh maith i gcóngaracht do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus fearann páirce in aice láimhe. Caithfidh aon tograí forbartha a bheith tuisceanach do na breithnithe seo.</p>		9.95
MW-X-02	<p>Tionscal/frontar meánsála nó mórsála atá oiriúnach go príomha d'úsáidí ísle-déine fostaíochta. Ba chóir go bhféachfadh aon tograí ar fhorbairt chéimnithe agus chuimsitheach iomlán an tsuíomh agus ba chóir go mbeadh measúnú éiceolaíochta ann a shainithneodh príomh-acmhainní éiceolaíochta ar an tsuíomh atá le coinneáil agus le comhtháthú i bhforbairt amach anseo.*^</p> <p>Ba chóir aird ar leith a thabhairt ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Straitéis rochtana agus feabhsuithe ar bhóithre agus ar chosáin atá ann cheana féin chun leibhéal cuí nascachta a chinntiú le lár an bhaile agus féidearthacht a aithint d'úsáid an bhonneagair iarnróid atá ann amach anseo. Straitéis mhionsonraithe SUDS don tsuíomh. Moltaí chun déileáil le haon saincheisteanna éillithe iarmharaigh tar éis críochnú an phróisis leasúcháin tsuíomh. 		27.67

**Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Sainchuspóirí Forbartha do Mhala**

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
MW-X-03	Diméin an Charragáin. Spreagadh a thabhairt do leanúint le húsáidí reatha mar aitheantas ar luach ard ailtireachta agus tírdhreacha an tsuíomh, é a chuimsiú i dTaifead ar Dhéanamhais Chosanta agus é a ainmniú mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta. D'fhéadfaí breithniú a dhéanamh ar fhorbairt teoranta ar scála beag le haghaidh úsáidí turasóireachta, cultúrtha agus/nó oideachais. Beidh aon fhorbairt laistigh den diméin (lena n-áirítear na struchtúir) faoi réir measúnaithe riachtanacha agus ní mór é a dhéanamh ar bhealach dírithe agus íogair a chosnóidh sláine agus carachtar an tsuíomh seo (go háirithe na crainn aibí agus na coillearnacha).		18.85
Gnó			
MW-B-01	Úsáidí Gnó. Cosnófar teorainneacha páirce, fála sceaigh agus gnéithe eile lena mbaineann luach bithéagsúlachta agus déanfar iad a chomhtháthú le forbairt nua. Ba cheart cur leis an bplandáil feadh na conaire iarnróid ar an taobh thoir chun éiceolaíocht na conaire iomláin a fheabhsú. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe.		3.48
MW-B-02	Úsáidí Gnó. Breathnófar ar mholtaí a leagfaidh amach creatlach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe na dtailte seo. Ní mór soláthar do nascacht coisithe/rothaithe chuig na tailte gnó bunaithe ó thuaidh chomh maith le lár an bhaile a chur san áireamh mar chuid d'aon mholtaí forbartha. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí, coillearnach agus gnáthóga bruachánacha ar an tsuíomh. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceaigh agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe.*^		19.98
MW-B-03	Úsáidí Gnó. Comhdhlúthú a dhéanamh ar úsáidí cuí de chineál gnó/teicneolaíochta go príomha, feabhas a chur ar an gcuma agus an leagan amach iomlán lena n-áirítear uasghrádú ar bhonneagar cosáin agus bóithre. Déanfar gnáthóga bruachánacha ar an láithreán a choinneáil, a chosaint agus a neartú. Iarracht a dhéanamh feabhas a chur ar thréscaoilteacht, nascacht agus inrochtaineacht iomlán na dtailte seo chuig ceantair fostaíochta in aice láimhe chomh maith le lár an bhaile. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe.*^		8.1
MW-B-04	MW-B-04 Úsáidí Gnó. Ba chóir go gcuirfeadh aon tograí ar na tailte seo san áireamh topagrafaíocht agus infheictheacht an láithreáin laistigh den cheantar níos leithne.		5.8
Tionscal			
MW-I-01 (a)	MW-I-01(a): Céim 1. Seasann mórskála leis féin tionscal faoi réir rochtain chuí a bheith bainte amach ón ngréasán bóithre neamhnáisiúnta. Déanfar forbairt a lonnú, a dheardh agus a thírdhreachú chun a tionchar amhairc a íoslaghdú. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí agus gnáthóga bruachánacha ar an tsuíomh. Ba chóir crainn agus fála sceaigh aibí agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir agus iad a chomhtháthú le forbairt nua. Caithfidh tograí breithniú cuí a dhéanamh ar sheandálaíocht atá ar an tsuíomh.^		39.96
MW-I-01 (b)	MW-I-01(b): Céim 2: Forbairt Thionsclaíoch. Beidh an rochtain chéanna ag freastal ar fhorbairt ar an láithreán seo agus atá curtha ar fáil chun freastal ar an MW-I-01 (a) thuas agus ní rachaidh sé ar aghaidh go dtí go mbeidh an fhorbairt ar MW-I-01(a) beagnach críochnaithe.		7.45
MW-I-02	Dáileadh agus forbairt thionsclaíoch ar scála beag nó meánach. Breathnófar ar mholtaí a leagann amach creat d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe na dtailte seo. Ní mór soláthar do nascacht coisithe/rothaithe chuig na tailte gnó bunaithe lastuaidh agus soir ón tsuíomh chomh maith le lár an bhaile a chur san áireamh mar chuid d'aon mholtaí forbartha. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí/gnáthóga bruachánacha ar an tsuíomh. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceaigh agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe.*^		41.26

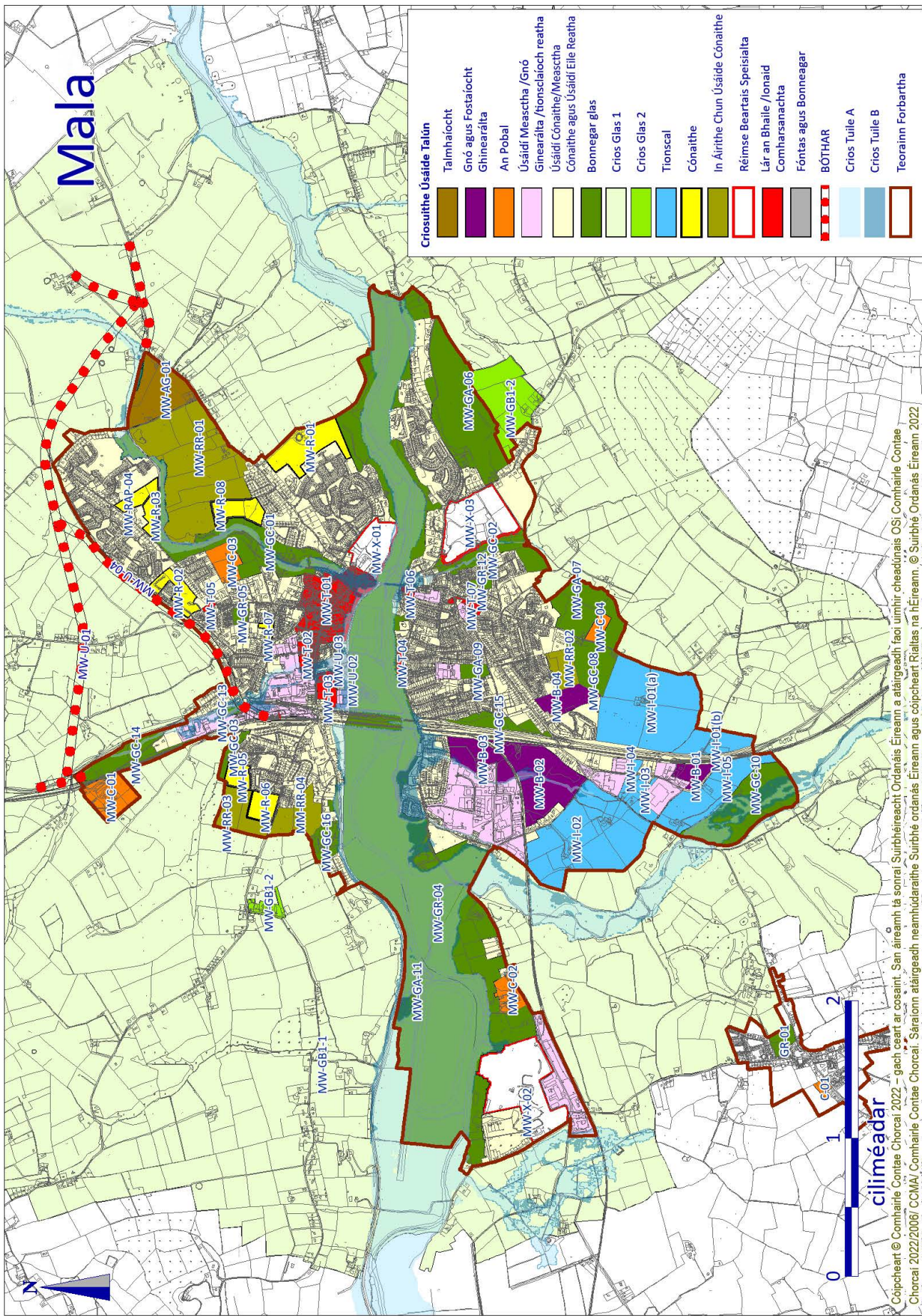
Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Mhala			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
MW-I-03	Úsáidí Tionscail. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí agus gnáthóga bruachánacha ar an suíomh. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceaigh agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir. Ba cheart go n-áireodh tograí plean tírdhreacha mionsonraithe agus go n-áireofaí leo soláthar cosáin nuair a chinntear gur gá.		4.95
MW-I-04	Leathnú ar an láithreán tionscail solais atá ann cheana féin ag Baile na Ceathrún. Rochtain le cur ar fáil tríd an mbealach isteach atá ann faoi láthair lena n-áirítear cosáin agus tírdhrechtú le soláthar feadh teorainn theas an láithreáin chun taitneamhacht cónaithe a chosaint. Ba cheart cur leis an bplandáil feadh na conaire iarnróid ar an taobh thoir chun éiceolaíocht na conaire iomláin a fheabhsú.		0.79
MW-I-05	Dáileadh agus tionsclaíocht ar scála beag nó meánach. Ba cheart go n-áireodh tograí plean tírdhreacha mionsonraithe agus go n-áireofaí leo soláthar cosáin nuair a chinntear gur gá.*^		17.48
Lár an Bhaile/Ionad Comharsanachta			
MW-T-01	Lár an Bhaile a chur chun cinn mar phríomhlimistéar d'fhorbairt miondíola agus úsáide measctha, spreagadh a thabhairt d'athchóiriú/athfhorbairt íogair ar láithreáin atá ann cheana féin agus feabhsuithe ar an ríocht poiblí a chur chun cinn. Breithniú cuí a dhéanamh ar ainmniúchán an Limistéar Caomhantais Ailtireachta.*		21.65
MW-T-02	Déan soláthar do leathnú Lár an Bhaile, chun meascán d'úsáidí lár an bhaile a chur san áireamh.*		2.35
MW-T-03	Suíomh suntasach chun freastal ar úsáidí éagsúla lena n-áirítear spás oifige nua-aimseartha, trádstóráil mhiondíola agus úsáidí cónaithe os cionn leibhéal urláir na talún. D'fhéadfadh gné den mhiondíolachán áise a bheith oiriúnach freisin, cé gur cheart miondíol comparáide a lonnú sa MW-T-01, ar an gcéad dul síos. Caithfidh aon tograí ag an láthair seo a mheas maidir lena dtionchar iomlán ar bheogacht agus ar bheogacht an chroíláir mhiondíola agus lár an bhaile go ginearálta.*		3.26
MW-T-04	Úsáidí miondíola reatha a chosaint agus nascacht le lár an bhaile a fheabhsú trí dhroichead coisithe/rothaiochta a sholáthar sa todhchaí. Ba cheart go bhféachfadh aon tograí sa cheantar seo lena chinntiú nach gcuirfidh siad isteach ar nó nach gcuireann siad bac ar rochtain ar chosaintí tuilte in aice láimhe.		0.81
MW-T-05	Úsáidí miondíola reatha a chosaint agus a chomhdhlúthú.		0.39
MW-T-06	Athghiniúint an láithreáin ag Bóthar Bhaile Dáithín a éascú le haghaidh úsáidí miondíola agus úsáidí comharsanachta eile.*		0.79
MW-T-07	Ionad Comharsanachta Bhaile Dháithín. Úsáidí lárionad comharsanachta a chomhdhlúthú agus feabhas a chur ar aeistéitiúil amhairc agus inrochtaineacht fhisiciúil iomlán an cheantair.		1.2
An Pobal			
MW-C-01	Ospidéal Mala agus úsáidí coimhdeacha.		8.38
MW-C-02	Ospidéal Mount Alvernia agus úsáidí coimhdeacha.		4.21
MW-C-03	Tailte atá oiriúnach d'úsáidí oideachais, institiúideacha agus cathartha.		4.88
MW-C-04	Áis chúraim chónaithe lena n-áirítear teach altranais agus tithíocht do dhaoine scothaosta.		2.15
Fónais/Cuspóirí Bonneagair			
MW-U-01	Conair Bhóthair Faoisimh Mhala N72/N73, faoi réir Measúnú Tionchair Timpeallachta agus, má mheastar go bhfuil gá leis, Measúnú Cuí.		-
MW-U-02	Tá na tailte seo i mbaol tuilte ach d'fhéadfadh siad a bheith oiriúnach do pháirceáil charranna, do bhonneagar taitneamhachta/glas, nó d'úsáidí eile atá oiriúnach do thuilte. Ba cheart bearta córais Draenála uirbí inbhuanaithe (SUDS) a bheith ina gcuideachán d'aon tograí ar an láithreán seo.*		1.53

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Sainchuspóirí Forbartha do Mhala

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
MW-U-03	Tá na tailte seo i mbaol tuilte ach d'fhéadfadh siad a bheith oiriúnach do pháirceáil charranna, do bhonneagar taitneamhachta/glas, nó d'úsáidí eile atá oiriúnach do thuilte. Ba cheart bearta córais Draenála uirbí inbhuanaithe (SUDS) a bheith ina gcuid thábhachtach d'aon tograí ar an láithreán seo.*		1.22
MW-U-04	Conair Taistil Ghníomhach, faoi réir Measúnacht Tionchair Timpeallachta agus, má mheastar go bhfuil gá leis, Measúnú Cuí.		-
Infreastruchtúr Glas			
MW-GC-01	Conair Thaitneamhachta Ghleann an Spá. Spás oscailte neamhfhoirmiúil agus úsáidí áineasa. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí, coillearnach agus gnáthóga bruachánacha ar an suíomh. Ba chóir go bhféachfadh aon tograí forbartha i gcóngaracht na conaire seo lena chinntiú go neartaítear agus go gcosnaítear an dorchla. Tá cuidanna de Ghleann an Spá faoi réir ainmniúcháin freisin le hOrdú Buanchoimeáda Crann *		30.86
MW-GC-02	Dorchla Taitneamhachta an Charragáin. Gnáthóg bhruachánach le luach aeistéitiúil agus éiceolaíoch tadhlach le heastát an Charragáin. An chonair seo a choinneáil, a threisiú agus a chosaint dá fheidhmeanna taitneamhachta. Ba cheart scóip do bhealaí líneacha nó naisc le criosú spás oscailte/áineasa in aice láimhe a fhiosrú.*		10.04
MW-GC-03	Conair Thaitneamhachta Annabella Woods. Limistéar spáis oscailte líneach a cheanglaíonn isteach i gconair choillearnach bhruachánach níos leithne. Spás oscailte chun siúlbealach taitneamhachta a chur san áireamh.		1.89
MW-GR-04	Conair Thaitneamhachta na hAbhann Duibhe: Cosain agus feabhsaigh cáilíochtaí gnáthóige, tírdhreacha, radhairc agus taitneamhachta na hAbhann Móire (lena n-áirítear páirc an bhaile) agus a tuilemhá ionas gur féidir leo cur le héagsúlacht comhshaoil an cheantair do na glúine atá le teacht agus gur féidir iad a úsáid le haghaidh caitheamh aimsire agus úsáidí comhoiriúnacha eile le linn shaolré an Phlean. Ba cheart breathnú ar dheiseanna chun an pháirc cois abhann a shíneadh thar shaolré an phlean lena n-áirítear soláthar trasbhealaí coisithe eile thar an abhainn chun codanna thuaidh agus theas an bhaile a nascadh. Radharc de Chaisleán Mhala agus de shainchomharthaí tíre eile laistigh den bhaile agus an ceantar máguaird a chosaint agus a fheabhsú. Tá ceantar Ard an Chaisleáin (ó dheas agus soir ó Chaisleán Mhala) faoi réir ainmniú Ordú Caomhnaithe Crann. Tá cuid den limistéar seo suite laistigh de nó gar do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus caithfidh aon tograí laistigh den limistéar seo breithniú cuí a dhéanamh ar an ainmniúchán seo.*		226.6
MW-GR-05	Spás Oscailte agus úsáid áineasa Fair Street Upper		1.49
MW-GA-06	Mallow Golf Club Tá sé le fanacht oscailte den chuid is mó mar chuid de shuíomh tírdhreacha an bhaile.		34.76
MW-GA-07	Ba chóir fáilte sceanach/coillearnach lastoir den chriosú a neartú. Tá acmhainn ag an gceantar seo sa toadhcháil feidhmiú mar shíneadh leanúnach ar thaitneamhacht choillearnach líneach/fhearainn pháirce ó dorchla taitneamhachta an Charragáin atá suite níos faide soir ó thuaidh. Ba cheart breathnú ar an scóip do naisc le criosanna spáis oscailte/áineasa in aice láimhe.		15.56
MW-GC-08	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. (Cnoc an Ghúlaigh)		9.75
MW-GA-09	Spás Oscailte Ghníomhach. Mallow United AFC		2.03

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Sainchuspóirí Forbartha do Mhala

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
MW-GC-10	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. (Mala thiar theas) Tá na tailte seo ina gcuid den tuilemhá agus níl siad oiriúnach go ginearálta le haghaidh forbartha. Tá cuid den suíomh cóngarach do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta. D'fhéadfaí deiseanna chun bithéagsúlacht a fheabhsú a spreagadh.*		23.49
MW-GA-11	Spás Oscailte Gníomhach. Ráschúrsa Mhala Tá cuid den suíomh seo suite laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Tá luach éiceolaíoch na gnáthóige seo le coinneáil agus le cosaint.*		75.73
MW-GR-12	Spás Oscailte/Páirc Páirc na Darach		1.25
MW-GC-13	Spás oscailte, plandáil crann san áireamh, le coinneáil dá fheidhm thábhachtach amhairc ar an bpríomhbhealach isteach chuig an mbaile ó thuaidh.*		1.09
MW-GC-14	Tailte le coimeád mar gheall ar a gcarachtar amhairc lena n-áirítear gnáthóg bruachánach coillearnaí ar an bpríomhbhóthar isteach i Mala ó thuaidh.*		10.94
MW-GC-15	Spás oscailte atá oiriúnach do choillearnach/tírdhreachú le scóip do nasc coisithe/rothaíochta ó Bellevue go Cúram Sláinte Príomhúil Mhala agus limistéir fostaíochta tadhla. Is féidir cuid den talamh seo a úsáid freisin chun síneadh a chur leis an reilig má bhíonn gá leis.		5.15
MW-GC-16	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. (Mala thiar theas) Conair Thaitneamhachta Bóthair Loingseoireachta Áirítear sa limistéar seo coimpléasc de choillearnach mheasctha aibí agus neamhaibí, lena n-áirítear seanchrainn. Ba chóir leanúint de luach éiceolaíoch an limistéir seo a neartú agus a fheabhsú nuair is féidir.*		5.77
Talmhaíocht			
MW-AG-01	Soláthar a dhéanamh do thalmhaíocht agus úsáidí cúí eile.		14.6

2.5 An Ráth

Fís agus Comhthéacs

- 2.5.1 Is í an fhís atá ag an Ráth mar Phríomhbhaile i gCorcaigh Thuaidh ná a dhaonra a mhéadú agus leathnú agus éagsúlú a bhunús fostaíochta agus seirbhíse a spreagadh chun é a dhéanamh mar cheann scribe maireachtála/oibre níos cothroime agus níos inbhuanaithe agus ag an am céanna ag baint tairbhe as a shuíomh straitéiseach agus a nascacht idir Mórcheantar Chorcaí agus Luimnigh feadh Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh.
- 2.5.2 Mar atá leagtha amach sa Straitéis Réigiúnach Spásúil agus Eacnamaíoch do Réigiún an Deiscirt, tá an Ráth mar chuid de Líonra Agraibhia Chorcaí Thuaidh in éineacht le Mainistir Fhear Maí, Baile Mhistéala agus príomhbhaile Mhala, ag baint úsáide as acmhainneacht suntasach ó shócmhainní bia agus dí agus agra-teicneolaíochta. Beidh tábhacht straitéiseach ag baint le cur i bhfeidhm an tionscadail N/M20 ag seachaint an bhaile. Baineann an Ráth leas freisin as nasc leis an ngréasán náisiúnta iarnróid. Aithníodh cur i gcrích an mhótarbhealaigh agus amanna turais iarnróid feabhsaithe idir Corcaigh agus Baile Átha Cliath san RSES mar infheistíochtaí bonneagair náisiúnta a fheabhsóidh nascacht straitéiseach an Rátha.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.5.3 Is baile gnóthach atá ag méadú é an Ráth atá suite c. 60 km lastuaidh de lár Chathair Chorcaí gar do theorainn thuaidh an chontae ar Chonair an Atlantaigh ó Chorcaigh – Luimneach suite i dtírdhreach íseal droimneach go ginearálta le radhairc ar shléibhte in aice láimhe. Tá croílár stairiúil ag lár an bhaile le ceantair chónaithe go príomha ó thuaidh, ó dheas agus thiar agus úsáidí fostaíochta, oideachais agus pobail dírithe ar an taobh thoir.
- 2.5.4 Is í an aidhm straitéiseach don Ráth ná a ról mar shuíomh eacnamaíoch, fostaíochta agus cónaithe a chomhlíonadh ag soláthar do riachtanais a chúlchríocha fairsinge tuaithe, ionas gur féidir leis a bheith ina rogha láthair don chuid is mó daoine go háirithe dóibh siúd a bhfuil fócas fostaíochta uirbeach acu. Léiríonn an Straitéis Réigiúnach Spásúil agus Eacnamaíoch do Réigiún an Deiscirt go bhfuil poitéinseal ag bailte teorann an Chontae amhail an Ráth do thionscnaimh shóisialta agus eacnamaíocha chun fás fo-réigiúnach a thiomáint i gcúlchríocha comhroinnte.
- 2.5.5 Is ionad fostaíochta tábhachtach áitiúil agus réigiúnach é An Ráth agus tá tábhacht fostaíochta le fada an lá ag an tionscal próiseála bia sa bhaile. Tá tiúchan fostaíochta ar feadh Bhóithre Luimnigh, Chill Mocheallóg agus an Stáisiúin.
- 2.5.6 Le blianta beaga anuas chomhdhlúthaigh an Ráth a ról mar ionad tábhachtach áitiúil agus réigiúnach trína ghníomhaíochtaí miondíola agus tionsclaíochta atá ag dul i méid. Freastalaíonn an baile ar ionad siopadóireachta nua-aimseartha agus óstán agus bhain sé leas as forbairt suntasach tithíochta go háirithe idir 2002 agus 2006 agus méadú daonra ina dhiaidh sin.
- 2.5.7 Tá gréasán bóithre den scoth ag an mbaile ach in éagmais an tionscadail N/M20 Corcaigh go Luimneach déanann sé freastal ar líon ard tréthrachta. Cabhróidh seachadadh an tionscadail seo chun an baile a mhaolú ó thréthracht agus soláthar scóip le haghaidh feabhsúcháin ar an ríocht poiblí amach anseo.
- 2.5.8 Tá fás cothrom a bhaint amach agus geilleagar turasóireachta agus fóillíochta níos láidre a chur chun cinn i measc na bpríomhdhúshlán atá le sárú sa Ráth agus i mbailte eile sa Cheantar Bardasach.
- 2.5.9 Teastaíonn leathnú ar bhunús eacnamaíoch an bhaile ó thaobh fostaíochta, miondíola agus seirbhísí eile freisin chun tacú le fás inbhuanaithe agus chun an tairiscint cháilíochta beatha a choinneáil atá riachtanach le go mbeidh an Ráth in iomaíocht le láithreacha eile. Tá tailte criosaithe sa phlean seo chun freastal ar úsáidí gnó agus tionsclaíochta agus d'fhorbairt bhreise lár an bhaile. Déanann an plan foráil freisin do sholáthar feabhsaithe oideachais agus áiseanna pobail/áineasa agus tacaíonn sé leo.
- 2.5.10 Teastaíonn infheistíocht bhreise ó fhorbairt an tsoláthair talún sa Ráth maidir le huasghrádú seirbhísí fuíolluisce agus soláthar uisce chomh maith le huasghrádú a dhéanamh ar bhonneagar bóithre, áiseanna coisithe agus rothaíochta.

Daonra agus Tithíocht

- 2.5.11 Taifeadadh daonra 3,919 sa Ráth i nDaonáireamh 2016, rud a léiríonn fás de 247 duine ó Dhaonáireamh 2011. Tá an Plean ag imeacht ó fhreagra leathnaithe úrnua go príomha ar imeall an bhaile ar sholáthar talún tithíochta, chun freagairt d'athruithe beartais san Creat Náisiúnta Pleanála ar an mbealach a ndéanaimid pleanáil agus seachadadh ar thithíocht ar fud an Stáit. Chruthaigh an t-athrú treo seo fócas nua ar chomhdhlúthú an imchládach foirgnimh atá ann faoi láthair trí 30% de sprioc na croí-straitéise a leithdháileadh chun raon cineálacha agus méideanna tithe a sholáthar agus mar thoradh air seo tá gá laghdaithe tithíochta ar láithreáin úrnua ar imeall an bhaile.
- 2.5.12 Tá sprioc daonra de 5,112 leithdháilte ar an Ráth sa Phlean Forbartha Contae go dtí 2028, rud a léiríonn fás de thart ar 1,193 duine ar fhigiúirí Dhaonáireamh 2016. Chun freastal ar an leibhéal seo fáis sa daonra, beidh 456 aonad tithíochta breise ag teastáil don tréimhse 2020-2028. Bunaithe ar riachtanas an Chreata Náisiúnta Pleanála 30% de riachtanas na croístraitéise a sheachadadh laistigh den imchládach foirgnimh an bhaile agus tiomantas an Phlean chun dlúis níos airde a sheachadadh, tá riachtanas talún níos ísle ag teastáil anois ná mar a bhí i bpleananna roimhe seo.

- 2.5.13 Mar chuid de thiomantas na Comhairle do dhlúthfhás a sheachadadh laistigh den bhaile leagtar béim nua ar úsáid níos fearr a bhaint as an stoc foirgneamh atá ann cheana féin, tosaíocht a thabhairt do thalamh athfhorbraíochta agus talamh tearc-úsáidte agus sainaitheint deiseanna athnuachana agus inlionsa a d'fhéadfadh cur go dearfach le sprioc 30% de 137 aonad agus tithíocht an Rátha stoc. Tá sé beartaithe na 456 aonad tithíochta nua a theastaíonn go dtí 2028 a sheachadadh go príomha ar Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha lena n-áirítear Suíomhanna Dlúth Fáis.
- 2.5.14 Is féidir leis na suíomhanna cónaithe a aithníodh sa Ráth fás a sheachadadh laistigh den lorg tógtha reatha cé gur suíomhanna úrnua den chuid is mó iad. Is é CV-R-02 ó thuaidh an suíomh úrnua is cóngaraí do lár an bhaile. Tá dhá shuíomh eile CV-RAP-01 agus CV-R-03 criosaithe san iarthuaisceart agus iad ar fad laistigh de shiúlóid ghairid ó lár an bhaile. Laistigh den lár agus cóngarach dó tá roinnt láithreán a sainaitheint mar shuíomhanna athfhoráis/deis spriocdhírthe (Féach ar an chuid níos déanaí). Is féidir freastal ar an acmhainn atá fágtha trí dhul i ngleic le folúntais laistigh den stoc foirgneamh atá ann cheana féin (lena n-áirítear trí Maireachtáil Thar Shiopaí) agus trí dheiseanna laistigh de Cheantar Foirgnithe Reatha an bhaile. Tá cumas suntasach laistigh den stoc foirgneamh reatha agus creatlach uirbeach an bhaile chun úsáidí cónaithe breise a sheachadadh ar féidir leo soláthar dlúth lár an bhaile a threisiú. Is é meastachán coimeádach ná go bhféadfaí níos mó ná 100 aonad a sheachadadh ó dheiseanna den sórt sin thar shaolré an phlean.
- 2.5.15 Meastar gur cuí go gcoinnítear roinnt cúlchiste straitéiseach d'fhorbairt chónaithe amach anseo agus go bhfuil 2 limistéar breise criosaithe sa phlean seo mar Chúltaca Cónaithe ó thuaidh agus siar ón mbaile (CV-RR-01 agus CV-RR-02). De réir chuspóir ZU 18-12 Cúlchiste Cónaithe in Imleabhar a hAon, Caibidil 18 den Phlean seo, féadfar breithniú a dhéanamh ar fhorbairt na láithreán 'Cúlchiste Cónaithe' seo roimh dheireadh thréimhse an phlean reatha faoi chúinsí sonraithe áirithe.

Tábla 3.2.7: Daonra agus Soláthar Tithíochta An Ráth

	Daonra agus Riachtanas Tithíochta			Aonaid an tSoláthair Tithíochta		
	Daonra de réir Dhaon-áireamh 2016	Sprioc-dhaonra (go dtí 2028)	Aonaid Nua a Theastaíonn (go dtí 2028)	Soláthar Tithíochta ó Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha, Suíomhanna Dlúthfháis san áireamh	Soláthar Tithíochta ó Shuíomhanna Soláthair Bhreise Cónaithe	Soláthar Tithíochta ó Chúlsuíomhanna Cónaithe
An Ráth	3,919	5,112	456	456	63	615

Tábla 3.2.8: Daonra An Ráth 2006 - 2028

	Daonáireamh 2006	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Spriocdhaonra go dtí 2028
An Ráth	2,984	3,672	3,919	5,112

Comhfhorbairt Áite agus Ríocht Phoiblí

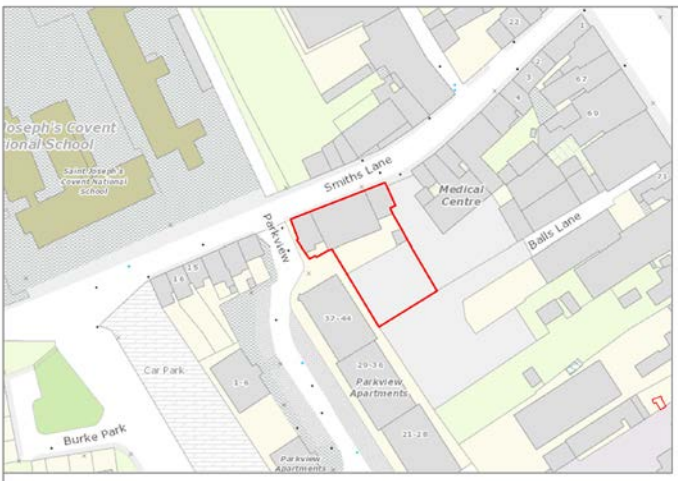

- 2.5.16 Tá comhdhéanamh líneach an bhaile mhóir fós le feiceáil sa lá atá inniu ann i lorg tógtha an Rátha, a bhfuil an Phríomhshráid agus roinnt sráideanna comhthreomhara i gceannas air. Coinníonn sé go leor dá cholbha aolchloiche bunaidh, na foirgnimh stairiúla (i.e. an teach cúirte, an leabharlann, an séipéal, iar-scoil pobail BCE) agus tá cuid mhór den bhaile ainmnithe mar ACA (Limistéar Caomhantais Ailtireachta). Soláthraíonn creatlach stairiúil an bhaile agus leithead flaithiúil cosán na comhábhair riachtanacha chun ríocht poiblí tarraingteach a fhorbairt.
- 2.5.17 Tá sé mar aidhm ag scéim nua (Bruce Place) atá molta do phlás na Leabharlainne feidhmiú mar chatalaíoch le haghaidh athraithe laistigh de chroílár an bhaile. Is é an aidhm ná ómós áite a bhunú laistigh den bhaile, daoine a spreagadh chun stop a chur agus am a chaitheamh agus timpeallacht baile níos taitneamhaí a chruthú a spreagfaidh níos mó daoine san fhadtéarma bogadh go dtí an Ráth agus cónaí ann mar rogha níos inbhuanaithe. Is féidir tionscnaimh amhail an Ciste Forbartha Um Athghiniúint Tuaithe agus meicníochtaí maoinithe cuí eile a mheas chun cabhrú le tionscadail athghiniúna leanúnacha sa bhaile.

- 2.5.18 Soláthróidh tógáil an N/M20 sa mheántearma agus san fhadtéarma deis freisin chun an ríocht poiblí a fheabhsú. Sa ghearrthéarma, agus sula n-ullmhaítear straitéis ríocht phoiblí, is féidir bearta breise níos lú a ghlacadh chun an ríocht poiblí a fheabhsú, mar shampla feabhsúcháin ghinearálta dromchla/leathnú cosáin, cuíchóiriú páirceála, plandáil crann, agus fáil réidh le tranglam (comharthaíocht mhíchúí agus troscán sráide) ón sráid-dreach.
- 2.5.19 Beidh sé riachtanach a chinntiú go gcuirfeadh prionsabail an dearaidh uirbigh i bhfeidhm ar fhorbairt lár an bhaile agus úsáid chónaithe sa toadhchá. Ní mian leis an bPlean seo foirm agus cuma na talún forbartha aitheanta a fhorordú laistigh den Ráth, ach ina ionad sin leagann sé amach treoirphrionsabail is mian leis an gComhairle a fheiceáil corpraithe i bhforbairt nua. Féach ar **Caibidil 3 Lonnaíocht agus Comhforbairt Áite** agus **Caibidil 4 An tithíocht**.
- 2.5.20 Teastóidh struchtúr nua sráideanna agus spásanna chun tuilleadh talún a oscailt le haghaidh forbartha mar gheall ar an leathnú atá beartaithe ar an mbaile. Aithníonn an plean seo sraith suíomhanna deiseanna nó athnuachana gar do lár an bhaile a bhainfeadh leas as infheistíocht (Féach ar an gcéad chuid eile). Ba cheart go dtabharfaí tús áite d'fhorbairt sa Limistéar Caomhantais Ailtireachta (sonraithe mar gheall ar a charachtar ailtireachta agus a spéis oidhreachta) d'athchóiriú agus d'athfhorbairt iógair nuair is cuí. Beidh struchtúir chosanta faoi réir ag cosaint reachtúil, agus beidh an bhéim ar shláine fhisiciúil agus suíomh na bhfoirgneamh seo a chaomhnú. Ba cheart go soláthródh soláthar aghaidheanna siopaí/comharthaíochta, fónais agus úsáid ábhar laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta lár an bhaile sráid-dreach níos airde agus timpeallacht mhiondíola lár an bhaile. Ina theannta sin, d'fhéadfaí na bealaí isteach chuig an mbaile a fheabhsú tuilleadh chun bealach isteach níos tarraingtí a sholáthar don bhaile.

Ceantair Athghiniúna

- 2.5.21 Tá go leor suíomhanna a ndearnadh failli orthu nó nach bhfuil á n-úsáid go leor suite laistigh d'achar siúlóide ó lár bhaile an Rátha a d'fhéadfaí a úsáid níos déine le haghaidh úsáidí cónaithe nó measctha eile ag cur san áireamh suíomh idéalach na gceantar sin. Tá siad seo leagtha amach mar seo a leanas:

Tábla 3.2.9 - Limistéir Athnuachana: An Ráth

Ceantar Athghiniúna	Uimhir agus Tuairisc
	<p>CV-RA-01 - Lána Mhic Gabhann (theas)</p> <p>Suíomh inlíonta beag cóngarach don phríomhshráid le poitéinseal d'fhorbairt dhlúth chónaithe nó úsáide measctha i suíomh lár an bhaile.</p>
	<p>CV-RA-02 - Lána Mhic Gabhann (ó thuaidh)</p> <p>Suíomh inlíonta mór cóngarach don phríomhshráid le poitéinseal d'fhorbairt dhlúth chónaithe nó úsáide measctha i suíomh lár an bhaile.</p>

Tábla 3.2.9 - Limistéir Athnuachana: An Ráth

Ceantar Athghiniúna	Uimhir agus Tuairisc
	<p>CV-RA-03 - Ardán Clancy/Sráid an tSéipéil</p> <p>Suíomh le frontage féideartha ar dhá shráid atá suite laistigh de chroílár an bhaile. Tá poitéinseal ag an suíomh d'fhorbairt dhlúth oiriúnach cónaithe nó úsáide measctha i suíomh lár an bhaile.</p>
	<p>CV-RA-04 - Suíomh idir Seanbhóthar Luimnigh agus Bóthar Chill Mocheallóg</p> <p>Suíomh tearcúsáidte lena n-áirítear seideanna, trádstórais, srl suite in aice le croílár an bhaile. Tá deis ann an suíomh seo a athnuachan le haghaidh úsáidí lár an bhaile.</p>
	<p>CV-RA-05 - Suíomh ar Bhóthar Chill Mocheallóg</p> <p>Suíomh tearcúsáidte suite gar do chroílár an bhaile agus in aice le Limistéir Chaomhantais Ailtreachta ainmnithe. Tá deis ann an suíomh seo a athnuachan le haghaidh úsáidí lár an bhaile.</p>

Tábla 3.2.9 - Limistéir Athnuachana: An Ráth

Ceantar Athghiniúna	Uimhir agus Tuairisc
	<p>CV-RA-06 - Suíomh idir an Gleann & Lána an Phríosúin</p> <p>Suíomh ardhphróifíle ag bealach isteach chuig an mbaile ón deisceart. Tá acmhainn ag an láithreán seo le haghaidh forbairt miondíola/cónaithe in ionad úsáid iar-stáisiúin peitрил atá ann cheana féin.</p>

Suíomhanna Deise

2.5.22 Chomh maith le suíomh athnuachana, sainaitníodh deisláithreán sa Ráth.

Tábla 3.2.10 - Suíomhanna Deise: An Ráth

Suíomh Deise	Uimhir agus Tuairisc
	<p>CV-SP-01 - Suíomh cúinne, N20/Sean Bhóthar Luimnigh</p> <p>Suíomh feiceálach oiriúnach d'fhorbairt oifige tráchtála ar scála beag nó úsáidí oiriúnacha eile. Beidh dearadh ailtireachta ar ardchaighdeán oiriúnach mar gheall ar shuntas an tsuíomh laistigh den bhaile.</p>

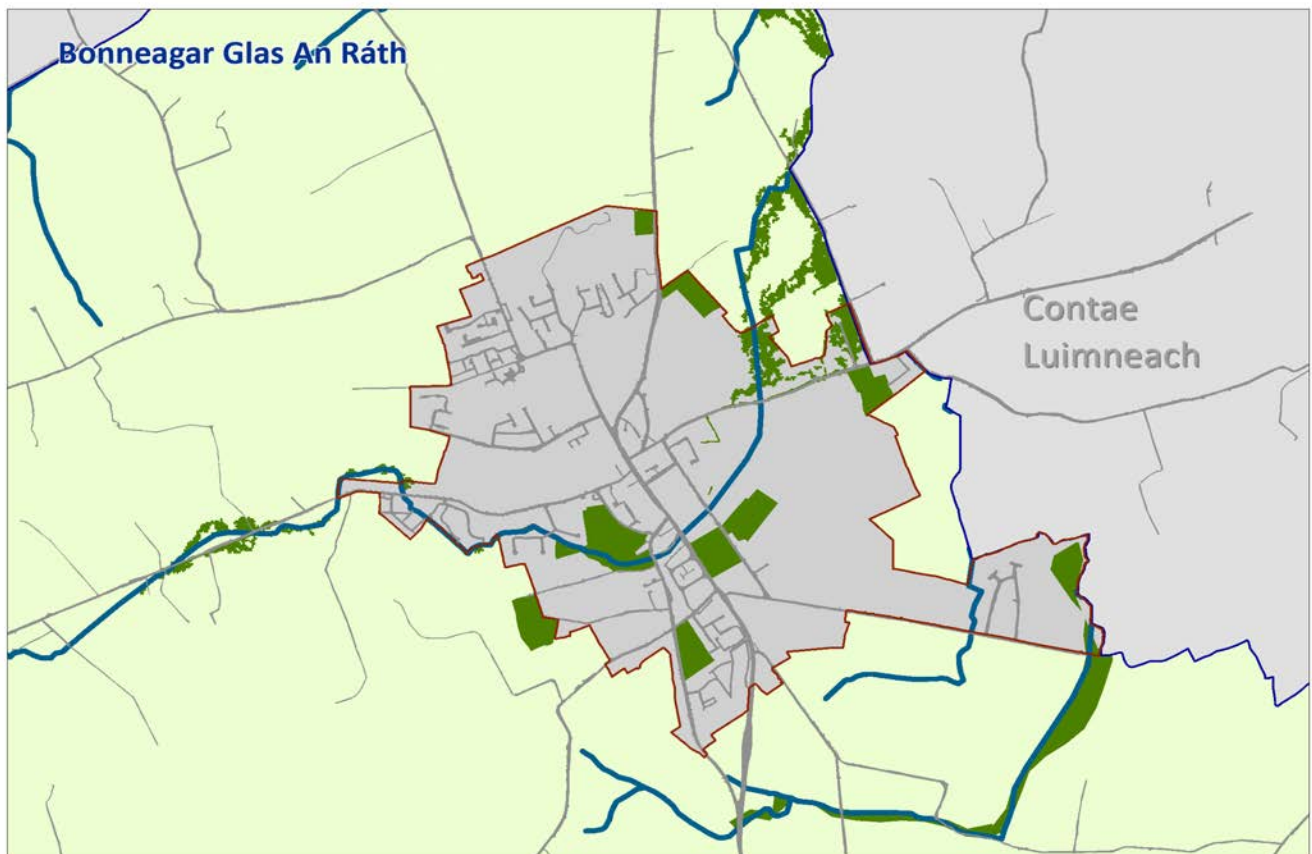
Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.5.23 Tá dhá scoil dara leibhéal ag An Ráth faoi láthair (Bráithre Críostaí agus Scoil Mhuire) agus ceithre Scoil Náisiúnta. I measc na n-áiseanna oideachais/oiliúna mór le rá eile tá Fondúireacht Naomh Seosamh ar Bhóthar Báicéirí agus ionad foghlama aosach Choláiste Mannix. D'aithin an Roinn Oideachais agus Scileanna an gá atá le leathnú ar áiseanna bunscoile agus iar-bhunscoile bunaithe ar na leibhéil ionchais d'fhás daonra agus measann siad go bhféadfaí freastal air seo trí mhéadú ar na háiseanna atá ann cheana féin. Má thagann an riachtanas chun cinn tá suíomh do scoil coinnithe in aice leis an meánscoil Naomh Muire atá ann cheana féin.
- 2.5.24 Tá raon réasúnta saoráidí áineasa ag an Ráth agus faoi láthair tá páirc GAA, páirceanna rugbaí agus sacair, cúirt cispheile, cúirt leadóige, cúrsa gailf agus club galf dhá mhaide ann. Cuireann Forais Seó An Ráthin aice láimhe limistéar mór oscailte ar fáil freisin d'imeachtaí talmhaíochta den chuid is mó. Is acmhainn an-tábhachtach é páirc an bhaile freisin. Déantar freastal ar ghníomhaíochtaí cultúrtha trí leabharlann agus amharclann an bhaile agus an stáisiún raidió áitiúil. Soláthraíonn an Plaza os comhair leabharlann an bhaile spás fóntais chathartha feidhmiúil agus tá pleananna i bhfeidhm chun é a athnuachan agus a uasghrádú agus a nasc feabhsaithe le páirc an bhaile.

- 2.5.25 Is dócha go méadóidh méadú ar an éileamh ar a leithéid d'áiseanna agus caithfear é seo a bhreithniú de réir mar a leanann an Ráth ag fás. I measc na n-áiseanna a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil tá limistéar cultúrtha le haghaidh taispeántais/ imeachtaí a d'fhéadfadh go mbeadh spás suntasach ag teastáil. B'fhéidir go n-éascódh foirgneamh mór pobail ilúsáide atá suite go lárnach na riachtanais sin.
- 2.5.26 Freastalaíonn Stáisiún na nGardaí agus Stáisiún Dóiteáin ar an Ráth freisin agus tá rochtain aige ar ionad cúram sláinte príomhúil a forbraíodh le déanaí agus ar roinnt seirbhísí leighis agus sóisialta níos lú. Is dócha go mbeidh gá le leathnú ar chuid de na háiseanna tábhachtacha seo le fás daonra amach anseo agus beidh cóngarachacht agus nascacht do lár an bhaile mar bhreithniúchán tábhachtach in aon mholadh amach anseo.
- 2.5.27 Tá rochtain ag an mbaile ar leathanbhanda ardluais trí Líonra Ceantair Cheannchathartha. Ceanglaíonn sé seo ina dhiaidh sin leis an ngréasán leathanbhanda a ritheann in éineacht leis an iarnród idir Corcaigh agus Baile Átha Cliath. Mar sin féin tá rochtain iomlán ar an bhfóntas ríthábhachtach seo ag brath ar éileamh láidir tráchtála agus intíre a bhunú. Tá rochtain ag an Ráth ar áiseanna bunúsacha athchúrsála agus tá láthair conláiste cathartha i gCill Mocheallóg in aice láimhe.

Infreastruchtúr Glas

- 2.5.28 Léiríonn Páirc an Bhaile agus conair abhainn an Ghleanna in aice láimhe na sócmhainní bonneagair ghlais is tábhachtaí atá inrochtana go poiblí laistigh den bhaile. Le roinnt blianta anuas, tá soláthar déanta do raon níos ilfheidhme úsáidí laistigh den pháirc, rud atá dearfach don bhaile. Feabhsóidh an fhorbairt cuid 8 atá beartaithe ag Bruce Place/an leabharlann nascacht ón bpáirc go croílár An Ráith. Ionchorpraíonn an scéim atá beartaithe nasc glas ag nascadh an Phríomhshráid le páirc an bhaile agus ag tabhairt isteach gnéithe tírdhreacha níos boige mar chrainn agus plandaíthe i gcroílár an bhaile. Tá sé mar aidhm aige an nasc idir an timpeallacht thógtha agus an timpeallacht nádúrtha a fheabhsú agus beatha a thabhairt ar ais isteach sa bhaile ag méadú úsáid agus taitneamh a bhaint as a thaitneamhachtaí. Tá maoiniú le haghaidh áiseanna feabhsaithe trasnaithe do choisithe ar fud an nascbhóthair L-1315 chun páirc an Bhaile a nascadh níos fearr agus tá an Phríomhshráid faighte ón Údarás le déanaí. Tá feidhm fiorthábhachtach fiadhúlra/bithéagsúlacht ag páirc an bhaile.
- 2.5.29 Sainnithníodh sa léarscáiliú gnáthóige a rinneadh don Ráth sa bhliain 2018 4 shuíomhanna ar leith dá luach tábhachtach bithéagsúlachta laistigh den bhaile. Tá siad seo liostaithe mar:
- Coillearnach Pháirc na bhFianna
 - Bogaigh Ballhuboo
 - Coill Bhaile Uí Shlánaigh
 - Baile Uí Shlánaigh agus Srutháin an Ráth (Abhainn an Ghleanna)
- 2.5.30 Go ginearálta tá na ceantair bhithéagsúlachta áitiúla seo ar scála beag agus scaipthe i gcomparáid le bailte eile i gCorcaigh ach cuimsíonn siad go léir (seachas Coillte an Bhaile Shalaigh) gnáthóga atá aitheanta go bhfuil tábhacht speisialta caomhantais ag baint leo sa Chontae. Chuir na ceantair bhithéagsúlachta áitiúla seo eolas ar fáil don chur chuige criosaithe úsáide talún atá leagtha amach sa phlean agus is é an cur chuige ginearálta ná na ceantair seo a choinneáil/ neartú nuair atá sé praiticiúil é sin a dhéanamh.
- 2.5.31 Go ginearálta tá cumas suntasach ag bonneagar glas agus bithéagsúlacht a neartú sa Ráth thar shaolré an phlean agus an gréasán iomlán a fheabhsú go mór. Tá gá ginearálta le gréasán dea-nasctha de spásanna glasa a bhunú tríd an mbaile. Beidh ar limistéir nua forbartha go háirithe a léiriú conas is fearr is féidir leo é seo a bhaint amach mar chuid de thograí forbartha amach anseo. Ar an gcéad dul síos ba chóir é seo a dhíriú ar nascacht a neartú leis an mbonneagar glas atá ann cheana féin agus le conláistí eile sa bhaile.
- 2.5.32 Tá deiseanna ann feabhas a chur ar ilfheidhmeacht go leor láithreán bonneagair ghlais ar fud an bhaile go háirithe agus an méid a chuireann siad le bithéagsúlacht agus nascacht le heilimintí nádúrtha in aice láimhe mar chrainn, fáilta sceach, scrobarnach, etc. Féach ar **Caibidil 14 Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire**.
- 2.5.33 Bhainfeadh an baile leas as fearann páirce breise/spás neamhghníomhach oscailte. Soir ó thuaidh ó lár an bhaile tá diméin (Teach Bhun an Phobail agus Capard Lodge). Cé go bhfuil acmhainní dá leithéid ag dul in olcas faoi láthair is ionann iad agus sócmhainní infreastruchtúir ghlais a d'fhéadfadh a bheith tábhachtach (tírdhreach/luach crann) don bhaile agus an poitínseal ann ceantair in aice láimhe a nascadh trí naisc áineasa agus/nó éiceolaíochta amach anseo. Tá na tailte seo suite laistigh de chatagóir crios cónaithe an Cheantair Thógtha Reatha sa phlean seo. Ba cheart go ndéanfaí tuilleadh machnaimh ar an deis an áis seo a fhorbairt mar thaitneamhacht turasóireachta/áineasa thar shaolré an phlean.
- 2.5.34 Tá léaráid san áireamh a leagann béim ar chuid den bhonneagar glas tábhachtach atá ann cheana féin laistigh den bhaile agus a úsáideadh mar bhonn eolais don chur chuige criosaithe.

Figiúr 3.2.4 - Léaráid Bonneagair Ghlas An Ráth

Tírdhreach

2.5.35 Tá an Ráth suite ar mhachaire leathan droimneach ina bhfuil talamh talmhaíochta d'ardchaighdeán agus a thrasnaíonn roinnt aibhneacha beaga a dhraenálann go dtí an Mháigh ó thuaidh nó an Abha Bheag ó dheas. Tá an chuid thoir den bhaile ina chuid de limistéar níos mó atá aitheanta sa Phlean mar 'Tírdhreach Ardluacha'.

Geilleagar agus Fostaíocht

2.5.36 Mar atá leagtha amach sa Straitéis Réigiúnach Spásúil agus Eacnamaíoch do Réigiún an Deiscirt, tá ról tábhachtach ag an Ráth i Líonra Agraibhia Chorcaí Thuaidh in éineacht le Mainistir Fhear Maí, Baile Mhistéala agus príomhbhaile Mhala, ag baint úsáide as acmhainneacht suntasach ó shócmhainní bia agus dí agus agra-teicneolaíochta. De réir sonraí Daonáireamh 2016 POWSCAR (Teorainn an Phlean Ceantair Áitiúil) ba é 2,466 líon iomlán na bpost sa Ráth (gan obair ón mbaile a áireamh). Tá ceann de na cóimheasa post is airde le hoibrithe cónaitheacha sa Chontae ag An Ráth agus tá níos mó post sa bhaile ná mar a bhíonn oibrithe a chónaíonn sa bhaile lena líonadh. Mar sin tarraingíonn sé oibrithe isteach ó dhobharcheantar níos leithne, díreach lasmuigh den bhaile nó níos faide i gcéin.

2.5.37 Príomhdhúshlán don phlean seo is ea seachadadh tithíochta a fheabhsú, patrúin comaitéireachta níos inbhuanaithe a bhaint amach agus go háirithe méadú ar shiúlóid agus rothaíocht timpeall an bhaile féin. Tá cuid mhór talún fostaíochta sa Ráth críosaithe laistigh d'achar siúil ón stáisiún traenach, rud a thugann an deis an deis iarnróid sa bhaile a uasmhéadú.

2.5.38 Tá earnáil láidir seirbhíse ag an Ráth a fhreastalaíonn ar chúlchríoch mhór le bonn suntasach i bpróiseáil bia mar aon leis an iliomad fiontar tionsclaíochta beaga agus meánmhéide. Is fostóir suntasach freisin earnáil láidir oideachais/oiliúna an bhaile. Tá deis ag Charleville a láidreachtai a ghíaráil sna hearnálacha bia agus gnó talmhaíochta trí úsáid a bhaint as na hacmhainní agus na cumais atá forbartha sa bhaile, mar shampla trí 'Mol Nuálaíochta Bia' a bhunú.

2.5.39 Tá gníomhaíocht thionsclaíoch dírithe ar an taobh thoir de lár an bhaile feadh bhóthar Chill Mocheallóg, Bóthar an Stáisiúin agus ag Eastát Tionsclaíochta Bhaile Uí Shlánaigh soir ó dheas. Tá roinnt cuideachtaí móra le rá san earnáil innealtóireachta tar éis iad féin a bhunú sa bhaile freisin. Chomh maith le freastal ar riachtanais fostaíochta agus seirbhíse an bhaile féin, tá an Ráth ag freastal ar chúlchríoch leathan tuaithe a shíneann isteach i gContae Luimnigh.

2.5.40 Tá soláthar déanta i bpleananna forbartha roimhe seo do sholáthar láidir de thalamh tionsclaíochta/gnó laistigh den bhaile. Sa phlean seo tá thart ar 79 ha de thalamh gnó/tionsclaíoch fós ar fáil (27 ha de thalamh tionsclaíochta agus 52 ha de thalamh gnó).

- 2.5.41 Áirítear leis seo suíomh "neamhspleách" ina bhfuil 27 ha feadh bhóthar Chill Mocheallóg agus limistéar fairsing talún a shíneann bóthar an Stáisiúin ó dheas. Príomhthosaíocht do phleananna roimhe seo ab ea feabhas a chur ar rochtain ón gcúl soláthar talún seo chuig acomhal N/M20 a bhí molta roimhe seo ó dheas den bhaile agus leathnú a dhéanamh ar an raon úsáidí tionsclaíochta/gnó a d'fhéadfaí a lonnú ann, chun cumas an bhaile a bharrfeabhsú infheistíocht a mhealladh agus lánacmhainneacht a shuíomh laistigh de Chonair an Atlantaigh a uasmhéadú. Léirigh an plean roimhe seo go bhféadfadh seachadadh an tionscadail N/M20 an deis a chruthú don bhaile ról lárnach a fhorbairt san earnáil lóistíochta agus dáileacháin bunaithe ar a shuíomh lár bealaigh idir Geataí Chorcaí agus Luimnigh agus is breithniú é sin i gcónaí. Coinníonn an plean seo soláthar bealaigh trí thailte atá criosaithe CV-I-01, CV-B-03 agus CV-B-04, ag nascadh bóthar Chill Mocheallóg chuig bóthar an Stáisiúin agus ar aghaidh go dtí acomhal N/M20 a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo ó dheas ón mbaile. Tá poitínseal freisin san Ráth do nasc iarnróid/lasta sa todhcháí.

Turasóireacht

- 2.5.42 Tá deis ann táirge turasóireachta iomlán an bhaile a fheabhsú, trí athbheochan lár an bhaile atá treoraithe ag oidhreacht iogair, feabhsú an ríocht phoiblí agus soláthar bonneagair turasóireachta agus áineasa breise nuair is cuí. Tá uaimhian ag Cumann Oidhreachta An Ráth ionad oidhreachta agus taitneamhachta turasóireachta a chruthú ar thailte theach Bhun an Phobail a bhfuiltear ag súil go ndéanfaí Teach Bhun an Phobail féin a athchóiriú sa deireadh. Is féidir é seo agus deiseanna turasóireachta eile don Ráth a mheas níos mó thar shaolré an phlean seo.
- 2.5.43 Is baile stairiúil é an Ráth a bunaidh sa bhliain 1661 agus tá deiseanna ann tuilleadh leas a bhaint as a chumas turasóireachta oidhreachta chomh maith le leas a bhaint as an líonra de nithe is díol spéise do thurasóirí sa cheantar seo lena n-áirítear Conair Rothaíochta Bhealach Abhra atá suite cóngarach dó.
- 2.5.44 Tá an Ráth suite laistigh de réigiún turasóireachta Ársa Oirthear Na hÉireann de chuid Fáilte Éireann chomh maith le limistéar brandála turasóireachta Munster Vales. Ba cheart an deis a bheadh ann le haghaidh músaem/ionad léirmhíneithe turasóireachta laistigh de lár an bhaile a mheas freisin. Caithfidh deiseanna chun brandáil agus féiniúlacht ar leith a fhorbairt a oireann d'oidhreacht agus taitneamhachtaí an Rátha agus a chúlchríoch níos leithne. **Caibidil 10 Turasóireacht**

Lár an Bhaile agus Miondíol

- 2.5.45 Tá soláthar maith spás urláir miondíola áise sa bhaile agus raon maith siopaí. San Ráth, is í an phríomhshráid an phríomhshráid go mór maidir le miondíol agus tá ról miondíola i bhfad níos lú ag na sráideanna den dara grád agus leibhéal níos airde folúntais dá réir. Cé go mbíonn brú tráchta tréimhsiúil ar phríomhshráid an bhaile fós is mó a tharraingíonn gníomhaíocht tráchtála lena n-áirítear raon leathan siopaí comparáide, bialanna, seirbhísí airgeadais agus úsáidí cathartha. Coinníonn an baile meascán maith de mhiondíoltóirí neamhspleacha láidre a léiríonn timpeallacht miondíola réasúnta sláintiúil. Tá roinnt sean-éadanais siopaí an-tarraingteach ar an mbaile agus bailiúchán d'fhoirgnimh stairiúla (go háirithe forais chathartha, reiligiúnacha agus iar-institiúidí baincéireachta) a bhfuil go leor acu liostaithe ar thaifead ar dhéanmhais chosanta agus/nó lonnaithe sa Limistéar Caomhantais Ailtireachta ainmnithe don Ráth.
- 2.5.46 Aithníodh i suirbhé ar lár an bhaile i 2013 go raibh folúntas miondíola ar an bPríomhshráid thart ar 14%, rud a bhí beagán níos airde ná an meán i mbailte eile sa chontae. Tá roinnt saincheisteanna folúntais fós ann go háirithe ar an bPríomhshráid ar gá aghaidh a thabhairt orthu ach is cosúil go bhfuil áitíocht ghinearálta/athghabháil aonad go maith. Tá cuma fhísiciúil iomlán na Príomhshráide dearfach go príomha, ach tá gá le huasghrádú agus athnuachan i gcodanna áirithe. Is ceist faoi leith í folúntais sa bhaile ar shráideanna den dara grád. Ba chóir athmhachnamh a dhéanamh ar fholúntas miondíola/tráchtála barrachais ar na sráideanna sin chun críocha cónaithe.
- 2.5.47 Áiríonn ionad siopadóireachta a forbraíodh i gcoilár an bhaile i 2008 ollmhargadh áitithe roinnt aonad miondíola agus carrchlós mór ilstóir. Baineann an t-ionad seo leas as nascacht mhaith leis an bPríomhshráid. Áirítear ar an bPríomhshráid féin an dara ollmhargadh mór. Tá dhá ollmhargadh miondíola lascaire ag an mbaile soir ó thuaidh ón mbaile ar an N20 agus soir ó dheas ó lár an bhaile.
- 2.5.48 Aithníonn an Plean seo an Ráth mar 'bhaile contae mór' a bhfuil sé mar chuspóir aige tacú lena bheogacht agus lena inmharthanacht chun a chinntiú go soláthrófar raon cuí d'fheidhmeanna miondíola agus neamh-mhiondíola chun freastal ar riachtanais an phobail agus na ndobharcheantar faoi seach. Féach ar **Caibidil 9 Lárbaile agus Miondíol**.
- 2.5.49 Freastalaíonn an Ráth ar dhobharcheantar miondíola an-leathan agus tá sé tábhachtach an caiteachas seo a chosaint sa todhcháí trína chinntiú go bhfuil scóip ann le haghaidh tuilleadh fáis de réir mar a fhásann daonra an bhaile. Tá roinnt deiseanna athfhorbartha laistigh de choilár an bhaile le haghaidh forbairt miondíola nua nó úsáidí eile i lár an bhaile trí úsáid a bhaint as aonaid fholmha atá ann cheana féin nó trí athchóiriú báuil nó athfhorbairt/cónascadh áitribh atá ann cheana féin. Tá tailte breise criosaithe le haghaidh lár an bhaile/úsáidí measctha lastuaidh de lár an bhaile agus leagadh béim ar shuíomh athnuachana féideartha i gcodanna roimhe seo. Déantar freastal ar fhoircinn eile an bhaile le réamhchúirteanna stáisiúin seirbhíse a chuireann seirbhísí ar fáil do lucht trádála pasála agus do chustaiméirí áitiúla araon. Tá sé tábhachtach i gcónaí nach mbeadh tionchar ag a leithéid de shuíomhanna ar bheogacht iomlán lár an bhaile.
- 2.5.50 Is dócha go n-eascróidh fás féideartha an Rátha ar éilimh ar ollstóráil miondíola agus aithníodh láthair oiriúnach (CV-B-04) a uasmhéadaíonn inrochtaineacht ar lár an bhaile agus a choimeádann i gcuimhne rochtain ar an N/M20 agus príomhbhóithre eile a fheastalaíonn ar an gceantar. Déanfar measúnú ar thograí stórasaithe miondíola de réir fhorálacha Chaibidil 9 Lár Baile agus Miondíol an Phlean agus na dTreoirilínte Pleanála Miondíola.

- 2.5.51 Cuirfidh críochnú an tionscadail N/M20 deiseanna ar fáil chun moltaí Staidéar Tráchtá an Rátha a chur i bhfeidhm agus feabhsuithe comhshaoil a sholáthar feadh na Príomhshráide go háirithe.
- 2.5.52 Tá sé mar aidhm ag straitéis Lár an Bhaile sa phlean seo:
- An croilimistéar a chomhdhlúthú agus a neartú agus forbairt miondíola agus fostaíochta a chur in ord tosaíochta in áiteanna cuí;
 - Déan lár baile an Rátha mar shuíomh níos tarraingtí le cónaí ann, le hathchruthú agus le gnó a dhéanamh. D'fhéadfadh go n-áireofaí leis seo feabhsuithe suntasacha comhshaoil mar teorannú do choisithe, feabhsúcháin sráid-dreacha agus athmhúnlú chun tús áite a thabhairt do ghluaiseacht coisithe/rothaithe thar thrácht. Tá seachadadh seo ag brath ar pháirceáil eis-sráide a sholáthar ag láithreacha cuí ar imeall lár an bhaile agus timpeall air le naisc do choisithe le lár an bhaile;
 - Cuir in ord tosaíochta do shuíomhanna deise/limistéir athnuachana a d'fhéadfadh cabhrú le leathnú miondíola agus talamh/foirgnimh oiriúnach d'úsáidí fostaíochta oifigbhunaithe a éascú agus spás ardchaighdeán a sholáthar chun úsáidí nua miondíola agus fostaíochta a mhealladh. Cuir in ord tosaíochta do shuíomhanna deise/limistéir athnuachana a d'fhéadfadh cabhrú le leathnú miondíola agus talamh/foirgnimh oiriúnach d'úsáidí fostaíochta oifigbhunaithe a éascú agus spás ardchaighdeán a sholáthar chun úsáidí nua miondíola agus fostaíochta a mhealladh;
 - Aidhm a thabhairt do thithíocht atá in aice leis an lárionad miondíola a chosaint agus comhréir níos mó d'úsáid chónaithe a spreagadh laistigh de lár an bhaile chun beogacht lár an bhaile a neartú, tar éis uaireanta gnó;
 - Sócmhainní oidhreachta agus turasóireachta an bhaile a chur chun cinn.
 - Sráid-dreach ar chaighdeán níos airde agus timpeallacht mhiondíola lár an bhaile a sheachadadh.

Croílár Miondíola

- 2.5.53 Tá réasúnú déanta ag an bplean seo ar chriosú lár an bhaile, chun an príomhlimistéar lár an bhaile/croílár miondíola a aithint chomh maith le criosú breise lár an bhaile (limistéir leathnaithe). Tá an croí miondíola dírithe go mór ar an bPríomhshráid agus suite laistigh den chriosú CV-T-01. Is é seo an chuid de lár an bhaile ina bhfuil an sruth coisithe is mó, tá an iomaíocht le haghaidh ionadaíochta ard agus cíosanna i bhfad níos airde ná in áiteanna eile. Is é an croilimistéar siopadóireachta an príomhshuíomh le haghaidh forbairt miondíola agus oifige nua ina gcuirtear seirbhísí ar fáil do bhail den phobal ar cuairt.
- 2.5.54 Tá raon leathan úsáidí ag an Ráth sa chroílár miondíola a gléiríú a thábhachtaí atá sé mar bhaile seirbhíse dá dhobharcheantar chomh maith leis an líon níos leithne daoine a ghintear trí thrádáil a théann thart.

Gluaiseacht

- 2.5.55 Téann bealach N20 Corcaigh Luimnigh trí lár bhaile an Rátha agus cé go soláthraíonn sé rochtain dhíreach ar Chorcaigh agus Luimneach tá brú tráchtá suntasach ann freisin. Laghdódh an tionscadal N/M20 atá molta (atá ar siúl faoi láthair le próiseas roghnaithe roghanna leanúnach) brú tráchtá go mór, d'fheabhsódh sé taitneamhachtaí agus ríocht phoiblí an bhaile, agus laghdódh sé amanna taistil go cathair Luimnigh agus Chorcaí. Tá roinnt bóithre réigiúnacha ag freastal ar an Ráth freisin a sholáthraíonn rochtain ar na príomhshráidbhaile ina chúlchríoch. Tá moltaí do bhóthar ceangail ar an taobh thoir den Ráth imlinthe ar léarscáil na gcuspóirí criosaithe.
- 2.5.56 Tá rochtain dhíreach go Baile Átha Cliath agus Corcaigh ar fáil tríd an iarnród a ritheann soir ón mbaile a thairgeann 6 thraein in aghaidh an lae go Baile Átha Cliath faoi láthair agus 5 thraein in aghaidh an lae go Corcaigh. Soláthraíonn bus friothálacha nascacht leis an stáisiún iarnróid. Tá seirbhís Local Link ann a ritheann ón gCaisleán Nua Thiar go dtí an Ráth 6 huairé sa lá. Tá sé inmhianaithe nascacht coisithe/rothaithe chuig an stáisiún a fheabhsú chomh maith le minicíocht na seirbhíse a mhéadú má tá aistriú modha le seachadadh thar shaolré an phlean. Tá seirbhísí rialta Bus Éireann agus City Link ar fáil don bhaile agus uaidh freisin. Bhainfeadh uasghrádú ar fhoirgnimh an stáisiúin agus ar an gcomhéadan poiblí mórthimpeall orthu mar is pointe iontrála tábhachtach é seo dóibh siúd a thugann cuairt ar an mbaile.
- 2.5.57 Tá rochtain do choisithe timpeall An Ráth go maith go ginearálta, ach tá éileamh ar áiseanna feabhsaithe laistigh den bhaile do choisithe agus do dhaoine le lagú gluaiseachta. I measc na saincheisteanna ar leith tá feabhsuithe inrochtaineachta ar chosáin agus trasbhealaí acomhail. Tá gá freisin le bonneagar rothaithe a sholáthar laistigh den bhaile má tá taisteal gníomhach le spreagadh agus d'fhéadfadh laghdú ar bhrú tráchtá go mbeifear in ann bealaí ar leith a dhearadh. Is féidir le feabhas a chur ar an taithí do rothaithe cabhrú le trácht a mhaolú, aghaidh a thabhairt ar inbhuanaitheacht iompair, dul chun tairbhe mhuintir na háite agus turasóireacht a fheabhsú. Is díol suntas é Staidéar Tráchtá an Rátha, a ullmhaíodh i 2008, toisc go ndearna sé go leor moltaí lena n-áirítear limistéir acomhail feabhsaithe, trasrianta coisithe agus feabhsúcháin ar chosáin, leagan amach níos fearr ar lánaí agus forfheidhmiú na rialachán páirceála. Tá maoiniú faighte cheana féin ón Údarás chun cosáin lochtacha a atógáil/a athnuachan feadh Bhóthar an Iarnróid fad is atá an dearadh maidir le lána rothaithe/spás comhroinnta féideartha a sholáthar á chur chun cinn freisin. Is féidir breithniú breise a dhéanamh ar an ngá atá le ríocht poiblí, ceansú tráchtá, páirceáil, agus riachtanais infrastruchtúir eile dá leithéid thar shaolré an phlean.
- 2.5.58 Tá go leor deiseanna ann chun tréscailteacht a fheabhsú ar fud an bhaile. Chuirfeadh nasc díreach coisithe/rothaithe ó thuaidh i dtreo champas oideachais scoile Naomh Anna agus ar aghaidh i dtreo Love Lane go mór le tréscailteacht d'úsáideoirí páirce, do leanaí scoile agus do cheantair chónaithe agus ba cheart é a mheas thar shaolré an phlean.

Bainistíocht Uisce

- 2.5.59 Faigheann An Ráth a cuid uisce óil ó Sholáthar Uisce na Rátha. Tá saincheisteannta suntasacha sceitheadh líonra príomhphíobán uiscelaistigh de Sholáthar Uisce an Rátha agus tá gá le tuilleadh infheistíochta agus caomhnú uisce chun soláthar uisce óil dóthanach a sholáthar do thailte criosaithe sa Ráth. Tá bearta caomhnaithe uisce á leanúint faoi láthair.
- 2.5.60 Cuirtear fuíolluisce sa Ráth trí líonra séaraigh atá comhcheangailte den chuid is mó chuig Gléasra Cóireála Fuíolluisce an Rátha (WWTP). Tá gá le huasghrádú a dhéanamh ar WWTP an Rátha atá beartaithe ag Uisce Éireann chun freastal ar an bhforbairt bheartaithe sa Ráth. Tá saincheisteannta acmhainne comhshamhlaithe ann maidir leis na huiscí a fhaigheann an t-eisilteach cóireáilte.
- 2.5.61 Is séaraigh chomhcheangailte iad na séaraigh agus tá siad lánacmhainneacht i gceantair áirithe nuair a bhíonn báisteach throm ann. Tá gá le séaraigh stoirme agus bréan a scaradh i gcuidanna den bhaile. Beidh ar gach forbairt nua aghaidh a thabhairt ar dhíúscairt uisce dromchla trí chórais draenála uirbeacha inbhuanaithe de réir an bheartais um bainistíu uisce dromchla.
- 2.5.62 Sainnithníodh go bhfuil an Ráth i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán Abhainn an Ghleanna tríd an sráidbhaile agus tá siad léirithe ar léarscáil na lonnaíochta. Tá tionchar ar chodanna den limistéar faoi fhoirgnimh comhdhéanta de thailte ag Bóthar Mhic Gabhann agus tailte feadh agus lastuaidh de bhóthar réigiúnach an R515. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinneacha a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt. **Caibidil 11 Bainistíocht Uisce**

Oidhreacht Thógtha

- 2.5.63 Léirítear oidhreacht ailtireachta an Rátha sna 55 foirgneamh nó struchtúr eile atá ar Thaifead na Struchtúr Cosanta. Meastar go bhfuil príomhthábhacht leanúnach lár an bhaile don cheantar seo rithábhachtach maidir le húsáid agus cothabháil leanúnach na bpríomhstruchtúr stairiúil seo a chinntiú. Mar a luadh níos luaithe tá cuid mhór de lár an bhaile ionchorpraithe laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta.
- 2.5.64 Bhunaigh Roger Boyle an baile sa 17ú haois in aice le Teach Charleville nach bhfuil ann a thuilleadh. Mar sin féin, tá roinnt de na gnéithe níos luaithe a bhaineann leis an teach (lena n-áirítear linnte éisc; tailte diméine, gnéithe agus créfoirt; agus struchtúir) fós ann. Inniu is é seo suíomh Theach an Mhóta. Tá foirgnimh ón 18ú/19ú haois den chuid is mó ar an sráid-dreach inniu agus tá go leor den tseandálaíocht níos luaithe bainte nó curtha sa talamh mar sheandálaíocht faoin dromchla nó ionchorpraithe i bhfoirgnimh níos déanaí. Tugtar cosaint do suíomhanna seandálaíochta faoin reachtaíocht náisiúnta agus faoi na polasaithe atá sa phlean seo.
- 2.5.65 Tá séadchomharthaí seandálaíochta (CO002-059 agus CO003-005) i gcuid den talamh criosaithe ar gá iad a chaomhnú ina suíomhanna úrnua ar bhealach cuí agus íogair. Beidh Measúnú Seandálaíochta ag teastáil ó aon fhorbairt ar scála mór i gceantar CO003-005. Féach ar **Caibidil 16 Oidhreacht Thógtha agus Chultúrtha**.

Bithéagsúlacht

- 2.5.66 Níl aon láithreáin oidhreachta nádúrtha laistigh den bhaile nó ina thimpeallacht. Sainnithníodh sa léarscáiliú gnáthóige a rinneadh don Ráth i 2018 roinnt láithreacha dá luach tábhachtach bithéagsúlachta. Tá cuid acu seo lasmuigh den teorainn forbartha sa chrios glas anois.
- 2.5.67 Chuir na ceantair bithéagsúlachta áitiúla seo eolas ar fáil don chur chuige criosaithe úsáide talún atá leagtha amach sa phlean agus is é an cur chuige ginearálta ná na ceantair seo a choinneáil/heartú nuair atá sé praiticiúil é sin a dhéanamh. Tá níos mó sonraí curtha ar fáil sa chuid roimhe seo den Bhoneagar Glas.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Ginearálta don Ráth

CV-GO-01	Plean forbartha le cur ar chumas an Rátha a sprioc daonra de 5,112 duine a bhaint amach faoi 2028. Spreagadh a thabhairt do mhéadú agus éagsúlú a bhonn fostaíochta agus seirbhíse chun é a dhéanamh mar cheann scríbe maireachtála/oibre níos cothroime agus níos inbhuanaithe agus ag an am céanna ag baint tairbhe as a shuíomh straitéiseach agus a nascacht idir Limistéir Uirbeacha Chorcaí agus Luimnigh feadh Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh.
CV-GO-02	Chun an fás daonra inbhuanaithe a chinntiú agus tacú le forbairt atá molta in MM-GO-01, ní mór bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe a shlánóidh cuspóirí an Phlean Bainistíochta Abhantraí ábhartha a sholáthar agus a bheith ag feidhmiú roimh thús a chur le haon doirteadh ón fhorbairt. Caithfidh bonneagar fuíolluisce a bheith in ann déileáil le doirteadh chun a chinntiú nach dtiteann cáilíocht an uisce sa chuan glactha faoi na leibhéil a cheanglaítear de réir dlí.

CV-GO-03	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha an Rátha a chonairí abhann, crainn aibí, bogaigh, coillearnacha, etc. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin sa chás go mbeidh sé léirithe go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon, Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.
CV-GO-04	Tacú le lár bhaile an Ráth agus é a chur chun cinn mar an suíomh príomha agus is feiliúnaí chun forbairt miondíola a mhéadú.
CV-GO-05	Ba chóir go léireodh gach forbairt nua i lár an bhaile tuiscint ar phrionsabail an dea-dhearaidh uirbigh agus go gcuideodh sé le ríocht phoiblí feabhsaithe trí éadanas gníomhach a sholáthar do gach spás agus bealach poiblí. Ba chóir go soláthródh forbairt lár an bhaile meascán maith úsáidí agus inoiriúnaitheacht foirgneamh.
CV-GO-06	Cuirfidh gach forbairt le nascacht fheabhsaithe do choisithe agus do rothaithe agus áireofar leis moltaí maidir le bealaí rochtana feabhsaithe do choisithe/rothair a sholáthar, cosáin nua a sholáthar nó feabhas a chur ar chosáin atá ann cheana féin agus áiseanna a sholáthar do rothaithe, mar is cuí.
MW-GO-07	Feabhsú ar tháirge iomlán turasóireachta an bhaile a chur chun cinn trí thacú le hathnuachan lár an bhaile atá treoraithe ag an oidhreacht agus feabhsú leanúnach ar thaitneamhachtaí. Iarracht a dhéanamh leas a bhaint as acmhainn an Rátha chun nascadh le tairiscintí turasóireachta eile sa réigiún.
CV-GO-08	Tacú le cur i bhfeidhm an Tionscadal N/M20 ó Chorcaigh go Luimneach.
CV-GO-09	Cosaint agus feabhas a chur ar shaintréithe tírdhreacha tarraingteach an bhaile. Carachtar lár an bhaile a chaomhnú agus a fheabhsú (lena n-áirítear sainghné speisialta na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta) trí fhoirgnimh stairiúla, grúpaí foirgneamh, an patrún sráide reatha, crios acmhainneachta seandálaíochta, méid ceapach agus scála a chosaint agus forbairt chuí a spreagadh sa bhaile.
CV-GO-10	Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suíomhanna oiriúnacha do sholáthar breise spóirt, áineasa agus spáis oscailte, lena chinntiú go bhfuil soláthar dá leithéid comhordaithe i gceart le cineálacha eile forbartha agus le beartais eile úsáide talún, agus chun spás oscailte agus talamh eile a bhfuil luach caitheamh aimsire nó taitneamhachta ag baint leo a chosaint.
CV-GO-11	Beidh ar gach togra le haghaidh forbartha laistigh de cheantair a shainiú a bheith i mbaol tuilte na cuspóirí a chomhlíonadh i gCaibidil 11 an Phlean seo.
CV-GO-12	De réir Caibidil 11 d'Imleabhar a hAon den Phlean seo, beidh ar gach forbairt nua foráil a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SuDs) agus bonneagar uisce stoirme imleor a sholáthar. Ba chóir bainistíocht agus diúscairt uisce dromchla a phleanáil ar bhealach comhtháite agus breithniú á dhéanamh ar úsáid talún, cáilíocht uisce, taitneamhacht agus feabhsúcháin ghnáthóige mar is cuí.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Ráth			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
Soláthar Breise Cónaithe/Cónaithe			
CV-RAP-01	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Ba chóir go ndéanfadh moltaí foráil do thréscailteacht coisithe tríd an láithreán.		2.1
CV-R-02	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Caithfidh leagan amach agus dearadh na forbartha aird a thabhairt ar an dtearmann bóthair a bhfuil tionchar aige ar an suíomh. Ba cheart aon tograí a mheas mar chuid de chreat iomlán i gcomhar le tailte ó theas agus soláthar a dhéanamh do nascacht coisithe tríd an láithreán go dtí an ceantar seo.		5.8
CV-R-03	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach A. Ba chóir go ndéanfadh moltaí foráil do thréscailteacht coisithe tríd an láithreán.		5.5
In Áirithe Chun Úsáide Cónaithe			
CV-RR-01	In Áirithe Chun Úsáide Cónaithe. Féach cuspóir ZU 18-12 Cúlchiste Cónaithe an Phlean. Ba cheart go mbeadh sé mar aidhm ag moltaí ar na tailte seo forbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe a sheachadadh ar an gceantar lena n-áirítear rochtain bhóthair ceangail ó dheas agus nascacht ó thuaidh. Ba chóir go ndéanfadh moltaí foráil do thréscailteacht coisithe tríd an láithreán.		8
CV-RR-02	In Áirithe Chun Úsáide Cónaithe. Féach cuspóir ZU 18-12 Cúlchiste Cónaithe an Phlean. Ba cheart go leagfadh moltaí ar na tailte seo creat/máistirphlean ordúil amach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe an cheantair. Caithfidh soláthar do nascacht coisithe/rothaithe a chur san áireamh mar chuid d'aon mholtaí forbartha. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceaigh agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir. Ba chóir go háirithe an coillearnach/limistéar bithéagsúlachta soir ó thuaidh ón suíomh a choinneáil agus a ionchorprú go hiógair laistigh den fhorbairt iomlán. Ba chóir go ndéanfadh tograí forbartha soláthar do limistéar flaithiúil taitneamhachta/áiseanna pobail le bheith suite go háisiúil laistigh den scéim agus ag freastal ar an taobh thuaidh den Ráth. D'fhéadfadh go mbeadh scóip ann é seo a nascadh le haon tograí athfhorbartha sa todhchaí ar thailte díreach ó dheas den láithreán lena n-áirítear Páirc an Rátha (Teach na Tuaithe) agus na tailte a bhaineann leis.		12.5
Gnó			
CV-B-01	Forbairt Eastát Gnó tadhlaigh le Páirc Ghnó An Baile Salach. Breathnófar ar mholtaí a leagfaidh amach creatlach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe na dtailte seo. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí, coillearnach agus gnáthóga bruachánacha ar an suíomh. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceaigh agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe.^*		10.8
CV-B-02	Forbairt Eastát Gnó. Breathnófar ar mholtaí a leagfaidh amach creatlach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe na dtailte seo. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí, coillearnach agus gnáthóga bruachánacha ar an suíomh. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceaigh agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe.^		9.9
CV-B-03	Forbairt Eastát Gnó. Ba cheart naisc do choisithe a chur ar fáil go Bóthar na mBáicéirí. Breathnófar ar mholtaí a leagfaidh amach creatlach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe na dtailte seo. Má bhíonn gá le tailte breise chun áiseanna caitheamh aimsire a mhéadú is féidir iad seo a mheas laistigh den chriosú seo. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí nó gnáthóga bruachánacha ar an suíomh. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceaigh agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe. Tá an limistéar criosaithe laistigh de Chrios Acmhainneacht Seandálaíochta an tSéadchomhartha Taifeadta CO003-005, caithfidh aon fhorbairt sa cheantar seo a bheith eolach ar láithreach féideartha na seandálaíochta faoin dromchla agus d'fhéadfadh go mbeadh measúnú tionchair seandálaíochta ag teastáil.^		22.06

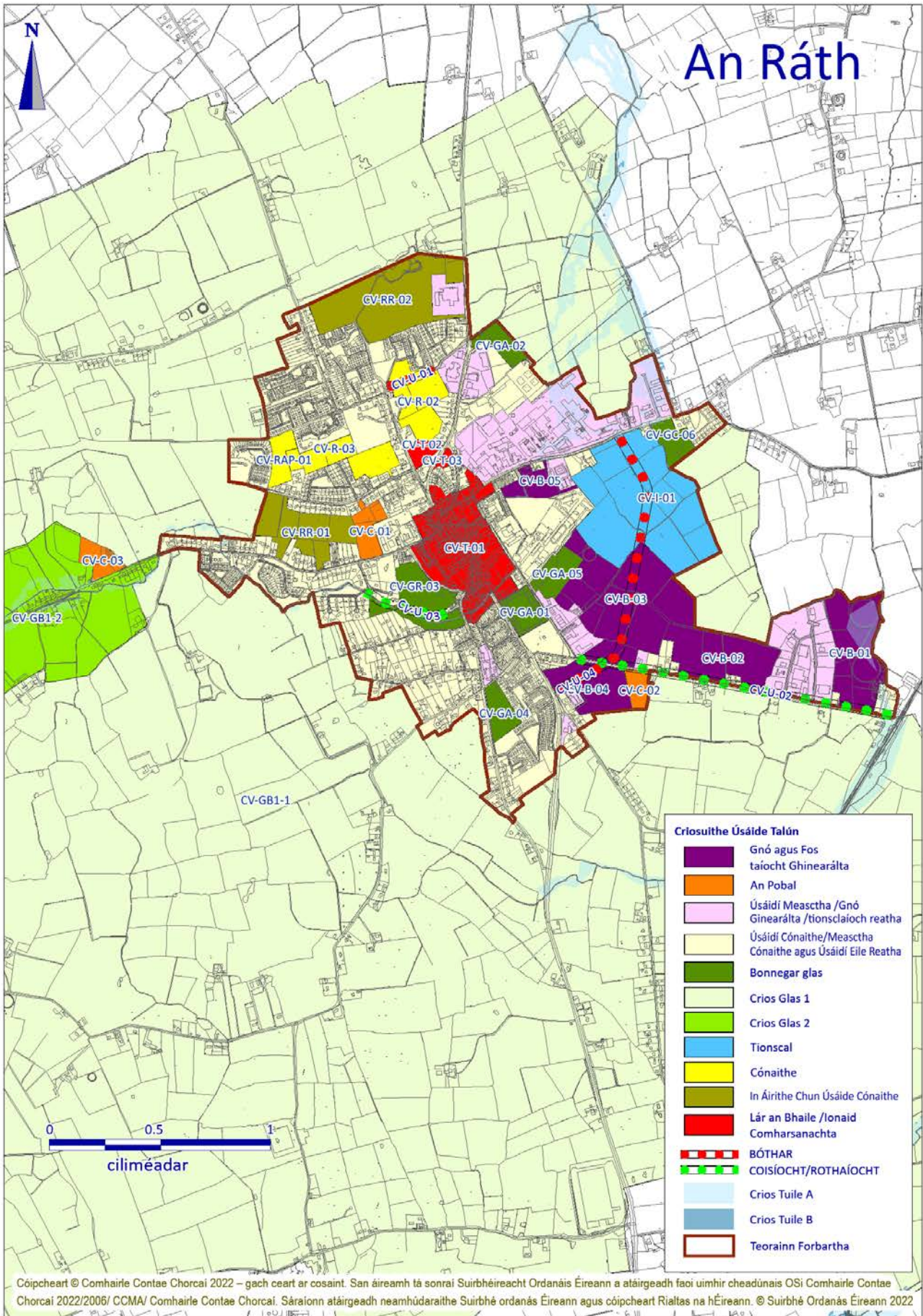
Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Sainchuspóirí Forbartha don Ráth

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
CV-B-04	<p>Úsáidí Gnó agus Fostaíochta Ginearálta a bhféadfadh comaoin a chur san áireamh maidir le trádstóráil miondíola. Ba chóir go mbeadh úsáidí ag teacht le nádúr na n-úsáidí ar thailte in aice láimhe. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceach agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir.</p> <p>Ba cheart go ndéanfadh leagan amach an láithreáin soláthar do bhóthar rochtana. Ba chóir pointí rochtana aonair ar an mbóthar rochtana seo a sheachaint ar mhaithe le bealach isteach roinnte. Ní caithfidh go ndéanfadh tograí rochtana ná aon fheabhsuithe aomhail a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil dochar do ról straitéiseach an ghréasáin bóithre náisiúnta ar feitheamh sheachadadh an tionscadail N/M20. ^</p>		6.09
CV-B-05	<p>Chun soláthar a dhéanamh d'úsáidí gnó nó tionsclaíochta éadroma. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí nó gnáthóga bruachánacha ar an suíomh. Ba chóir go ndéanfadh tograí forbartha amach anseo soláthar d'imeall dea-shainithe agus cóireáil chuí ar an sráid-dreach mar gheall ar a chónagarai is atá an láthair do Limistéir Chaomhantais Ailtireachta agus d'fhoirgnimh oidhreachta eile.*</p>		2.72
Tionscal			
CV-I-01	<p>Forbairt eastáit tionscail.</p> <p>Breathnófar ar mholtaí a leagfaidh amach creatlach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe na dtailte seo. Caithfidh soláthar do nascacht coisithe/rothaithe a chur san áireamh mar chuid d'aon mholtaí forbartha. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí/gnáthóga bruachánacha ar an suíomh. Ba cheart teorainneacha páirce, fála sceach agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir. Ba chóir go n-áireofaí le moltaí plean tírdhreacha mionsonraithe.*^</p>		27.19
Lár an Bhaile			
CV-T-01	<p>Lár an Bhaile a chur chun cinn mar phríomhlimistéar d'fhorbairt miondíola agus úsáide measctha, spreagadh a thabhairt d'athchóiriú/athfhorbairt iogair ar láithreáin atá ann cheana féin agus feabhsuithe ar an ríocht poiblí a chur chun cinn. Breithniú cuí a dhéanamh ar ainmniúchán an Limistéir Caomhantais Ailtireachta.*</p>		17.8
CV-T-02	<p>Déan soláthar do leathnú Lár an Bhaile, chun meascán d'úsáidí lár an bhaile a chur san áireamh. Sainchomhartha tíre tábhachtach ar theacht isteach sa bhaile ó thuaidh. Ba cheart aon tograí a mheas mar chuid de chreat iomlán i gcomhar le tailte ó thuaidh agus soláthar a dhéanamh do nascacht coisithe tríd an láithreán go dtí an ceantar seo. Ba cheart crainn lánfhásta ar an suíomh a choinneáil nuair is féidir agus ba chóir go mbeadh tograí forbartha ar ardchaighdeán dearaidh mar aitheantas ar oidhreacht thógtha thábhachtach an Rátha agus ag cur san áireamh struchtúir chosanta in aice láimhe agus Limistéir Caomhantais Ailtireachta an Rátha.</p>		1.3
CV-T-03	<p>Sainchomhartha tíre tábhachtach ar theacht isteach sa bhaile ó thuaidh. Ba chóir go mbeadh dearadh ardchaighdeán ag tograí mar aitheantas ar oidhreacht thógtha thábhachtach an Rátha agus chun comhtháthú cuí a dhéanamh leis an struchtúr cosanta in aice láimhe.</p>		0.5
Fóntas/Áiseanna Pobail			
CV-C-01	<p>Soláthar a dhéanamh do mhéadú áiseanna oideachais agus úsáidí coimhdeacha.</p>		2.66
CV-C-02	<p>Soláthar Tithe Banaltrais.</p>		1.7
CV-C-03	<p>Teach Altranais a Sholáthar.*</p>		2.27

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Sainchuspóirí Forbartha don Ráth

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
Fóntais/Cuspóirí Bonneagair			
CV-U-01	Rochtana áitiúil/bóthar faoisimh.		-
CV-U-02	Bóthar larnróid. Soláthar a dhéanamh do nascacht fheabhsaithe do choisithe/rothaocht ón stáisiún traenach go dtí an baile.*		
CV-U-03	Siúlann coisithe trí pháirc an bhaile go lár an bhaile.*		-
CV-U-04	Bóthar Rochtana/faoisimh áitiúil a cheanglaíonn bóthar Chill Mocheallóg le Bóthar an Stáisiúin. Tá bealach a thaispeántar táscach.		-
Infreastruchtúr Glas			
CV-GA-01	Spás Oscailte Gníomhach. An Dr. Mannix Sports field (GAA Charleville).		2.82
CV-GA-02	Spás Oscailte Gníomhach. Páirc Tim Fitzgerald (Charleville AFC).		2.29
CV-GR-03	Spás Oscailte/Páirc Páirc an Bhaile agus na háiseanna caitheamh aimsire gaoimhara. Áirítear ar an suíomh Abhainn an Ghleanna limistéar tábhachtach bithéagsúlachta áitiúil laistigh den bhaile.*		6.76
CV-GA-04	Spás Oscailte Gníomhach. Páirc Spóirt.		2.46
CV-GA-05	Spás Oscailte Gníomhach. Áiseanna Spóirt agus Páirce GAA.		2.95
CV-GC-06	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha – Luach bithéagsúlachta gnáthóg coillearnaí a chosaint agus a neartú.		2.38

An Ráth

2.6 Ceann Toirc

Fís agus Comhthéacs

- 2.6.1 Ról Cheann Toirc mar ionad tábhachtach áitiúil a fhorbairt agus naisc láidre a bhunú le Sráid an Mhuilinn agus Áth Trasna chun fócas straitéiseach fairs agus forbartha a chruthú d'iarthuaisceart Chorcaí. I measc na dtosaíochtaí tá feabhas a chur ar lár an bhaile agus ar thaitneamhachtaí chun inmhaireachtáil a fheabhsú, éagsúlú agus leathnú ar bhonn fostaíochta agus seirbhíse an bhaile, athnuachan láithreán athfhorbraíochta agus críochnú an chrosaire abhann theas chun brú tráchta a mhaolú.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.6.2 Is baile beag é Ceann Toirc le daonra faoi 2,500, suite 20 km siar ó thuaidh ó Mhala. Is baile margaidh gnóthach é a fheastalaíonn ar chúlchríoch leathan tuaithe. Le blianta beaga anuas tá an baile tar éis a ról mar ionad tábhachtach cónaithe agus seirbhíse a chomhdhlúthú, agus forbairt á dhéanamh ar úsáidí nua tithíochta, miondíola agus fostaíochta. Tá fianaise ar a ról mar ionad seirbhíse tuaithe ag feidhmiú leanúnach na huachtarlainne agus an mhargaidh beostoic laistigh den bhaile. Tá príomhlíonú thionsclaíoch an bhaile, lena n-áirítear Eastát Tionsclaíochta Droim an Lobhair, suite ó dheas agus tá siad comhchruinnithe ar bhóthar Bántír. Tá eastát beag tionsclaíochta feadh bhóthar Mhala freisin.
- 2.6.3 Tá an baile suite laistigh de ghleannta abhainn Ealla agus Dalua, gar don áit a dtéann na craobh-aibhneacha seo isteach sa Dhubhabhann. Ó dheas ón mbaile, tá Abhainn Borróigin ina thuilemhán tarraingteach leathan freisin. Taispeánann an baile a stair fhada trí go leor samplaí breátha d'ailtíocht agus de struchtúir thraidisiúnta bhaile na hÉireann a bhfuil tábhacht stairiúil ar leith leo lena n-áirítear Droichead Cheann Toirc agus ardán breá na tithíochta feadh Phlás Baile Mhic Cua.
- 2.6.4 I measc na bpríomhdhúshláin atá roimh an mbaile tá neartú a bhunús fostaíochta, a mhargadh tithíochta a athbheochan agus a ról miondíola a chomhdhlúthú maidir le freastal ar an gcúlchríoch níos leithne. Tá roinnt suíomh athfhorbraíochta ag fanacht le hathnuachana freisin, agus tá sé inmhiannithe an trasbhealach abhann ó dheas a chríochnú chun brú tráchta a mhaolú.

Daonra agus Tithíocht

- 2.6.5 Thairfead Daonáireamh 2016 daonra de 2,350 i gCeann Toirc, rud a léiríonn fás de 87 duine ó Dhaonáireamh 2011. Tá an Plean ag imeacht ó fhreagra leathnaithe úrnua go príomha ar imeall an bhaile ar sholáthar talún tithíochta, chun freagairt d'athruithe beartais san Creat Náisiúnta Pleanála ar an mbealach a ndéanaimid pleanáil agus seachadadh ar thithíocht ar fud an Stáit. Chruthaigh an t-athrú treo seo fócas nua ar chomhdhlúthú an imchládach foirgnimh atá ann faoi láthair trí 30% de sprioc na croí-straitéise a leithdháileadh chun raon cineálacha agus méideanna tithe a sholáthar agus mar thoradh air seo tá gá laghdaithe tithíochta ar láithreáin úrnua ar imeall an bhaile.
- 2.6.6 Tá sprioc daonra de 2,937 leithdháilte ar Cheann Toirc sa Phlean Forbartha Contae go dtí 2028, rud a léiríonn fás de thart ar 587 duine ar fhigiúirí Dhaonáireamh 2016. Chun freastal ar an leibhéal fairs seo sa daonra, beidh 224 aonad tithíochta breise ag teastáil don tréimhse 2020-2028. Bunaithe ar riachtanas an Chreata Náisiúnta Pleanála 30% de riachtanas na croístraitéise a sheachadadh laistigh den imchládach foirgnimh an bhaile agus tiomantas an Phlean chun dlúis níos airde a sheachadadh, tá riachtanas talún níos ísle ag teastáil anois ná mar a bhí i bpleananna roimhe seo.
- 2.6.7 Mar chuid de thiomantas na Comhairle do dhlúthfhás a sheachadadh laistigh den bhaile leagtar béim nua ar úsáid níos fearr a bhaint as an stoc foirgneamh atá ann cheana féin, tosaíocht a thabhairt do thalamh athfhorbraíochta agus talamh tearc-úsáidte agus sainaithe deiseanna athnuachana agus inlíonta a d'fhéadfadh cur go dearfach le tithíocht Cheann Toirc stoc agus sprioc 30% de 67 aonad.
- 2.6.8 In aice le lár an bhaile sainaitheann roinnt suíomhanna mar limistéir athnuachana spriocdhírthe (Féach ar an gcuid níos déanaí) agus d'fhéadfaí freastal ar go leor den acmhainn seo ina gceart féin. Is féidir freastal ar an acmhainn atá fágtha trí dhul i ngleic le folúntais laistigh den stoc foirgneamh atá ann cheana féin (lena n-áirítear trí Maireachtáil Thar Shiopai) agus trí dheiseanna laistigh de Cheantar Foirgnithe Reatha an bhaile. Tá cumas laistigh den stoc foirgneamh reatha agus creatlach uirbeach an bhaile chun úsáidí cónaithe breise a sheachadadh ar féidir leo soláthar dlúth lár an bhaile a threisiú.
- 2.6.9 Chun an riachtanas talún tithíochta atá fágtha a chomhlíonadh tá tailte breise curtha san áireamh mar chriosanna cónaithe. Ina measc seo tá an KK-R-01 díreach ó thuaidh de lár an bhaile agus an KK-R-02 agus KK-RAP-03 ó dheas. Tá na suíomhanna seo go léir laistigh d'achar siúil ó lár an bhaile.
- 2.6.10 Lasmuigh de theorainn forbartha an bhaile tá an talamh mar chuid de Chrios Glas Cheann Toirc. Féachann cuspóirí an phlean seo anseo le sraoilleáil a chosc agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath fhairsing trí thalamh a chur in áirithe i dtimpeallacht láithreach an bhaile go ginearálta le húsáid mar úsáidí talmhaíochta, spáis oscailte agus áineasa. Is féidir méid an chreasa ghlaís a fheiceáil ar bhrabhsálaí léarscáileanna na Comhairle. **Féach ar Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí.**

Tábla 3.2.11 - Daonra an Cheann Toirc, Soláthar Tithíochta agus an tAchar Talún Cónaithe

	Daonra agus Riachtanas Tithíochta			Aonaid an tSoláthair Tithíochta	
	Daonra de réir Dhaonáireamh 2016	Spríodhaonra (go dtí 2028)	Aonaid Nua a Theastaíonn (go dtí 2028)	Soláthar Tithíochta ó Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha, Suíomhanna Dlúthfháis san áireamh	Soláthar Tithíochta ó Shuíomhanna Soláthair Bhreise Cónaithe
Ceann Toirc	2,350	2,937	224	224	29

Tábla 3.2.12 - Daonra Cheann Toirc 2006-2028

	Daonáireamh 2006	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Spríodhaonra go dtí 2028
Ceann Toirc	1,915	2,263	2,350	2,937

Comhfhorbairt Áite agus Ríocht Phoiblí

- 2.6.11 Tá Ceann Toirc tipiciúil i go leor bailte Éireannacha sa mhéid is go bhfuil tréithe breátha déanta aige mar oidhreacht do creatlach uirbeach thraidisiúnta, d'fhoirgnimh tharraingteacha, d'oidhreacht láidir, do thaitneamhachtaí iontacha agus dá ghaolmhaireacht lena chúlchríoch talmhaíochta oibre. Is gné thaitneamhachta an-tarraingteach í an abhainn Dalua a ritheann tríd an mbaile. Ba chóir go bhféachfadh forbairt bhreise laistigh den bhaile le tabhairt faoi agus uasmhéadú a dhéanamh ar a gné den abhainn ar bhealach iogair.
- 2.6.12 Tá go leor dúshlán coitianta roimh Cheann Toirc freisin maidir le conas déileáil le tréthracht agus le ríocht phoiblí díghrádaithe, le brúnna eacnamaíocha agus le cothabháil an bhonneagair shóisialta a théann lámh ar lámh le bailte beaga inbhuanaithe.
- 2.6.13 Ó thaobh an ríocht phoiblí de, tá poitéinseal ollmhór ag Ceann Toirc, le roinnt struchtúr suimiúil laistigh den bhaile, áfach, tá roinnt foirgneamh in olcas agus tá ráta ard folúntais ann. Ar roinnt sráideanna, tá fadhbanna ag baint le timpeallacht na gcoisithe, agus gluaisteáin phríobháideacha is mó atá sa bhaile. Dá ndéanfaí an timpeallacht coisithe a fhorbairt tuilleadh trí throsacán sráide a chur leis agus trí athchóiriú a dhéanamh ar chuid de na struchtúir is tábhachtaí, d'fhéadfaí bealach a chur ar fáil don bhaile trína bhféadfaí a chuma iomlán a threisiú. Bheadh sé an-dearfach don bhaile dul i ngleic leis an tréigean, an folúntas, agus timpeallacht choisithe níos sábháilte a chruthú.
- 2.6.14 D'aithin Creatphlean Bhaile Cheann Toirc a ullmhaíodh i 2018 roinnt tionscnamh/tionscadail comhfhorbairt áite ar féidir tabhairt fúthu chun tacú le forbairt inbhuanaithe an bhaile sa todhchaí. Leagtar béim go háirithe ar fheabhsú an fhearainn phoiblí agus ar áiseanna a fheabhsú ar nós páirceanna an bhaile.
- 2.6.15 Is féidir le bearta ar chostas réasúnta íseal mar scéim feabhsúcháin aghaidh siopaí agus scéim phlandála cuidiú le hathrú a dhéanamh ar an ríocht phoiblí agus timpeallacht níos bríomhaire agus níos fáiltiúla a chruthú do chónaitheoirí, gnólachtaí agus cuairteoirí ar an mbaile mar atá aibhsithe sa Chreatphlean. **Féach ar Caibidil 3 Lonnaíocht agus Comhfhorbairt Áite.**

Ceantair Athghiniúna

- 2.6.16 Aithnítear sa phlean seo trí shuíomh ar leith a bhfuil cuid acu criosaithe d'úsáid Lár an Bhaile nó mar Chónaitheoir Limistéar Tógtha atá ann cheana féin, ach is fiú treoir bhreise a fháil sa chás go dtagann an deis chun iad a athfhorbairt le linn am saoil an phlean.

Tábla 3.2.13 - Limistéir Athnuachana: Ceann Toirc

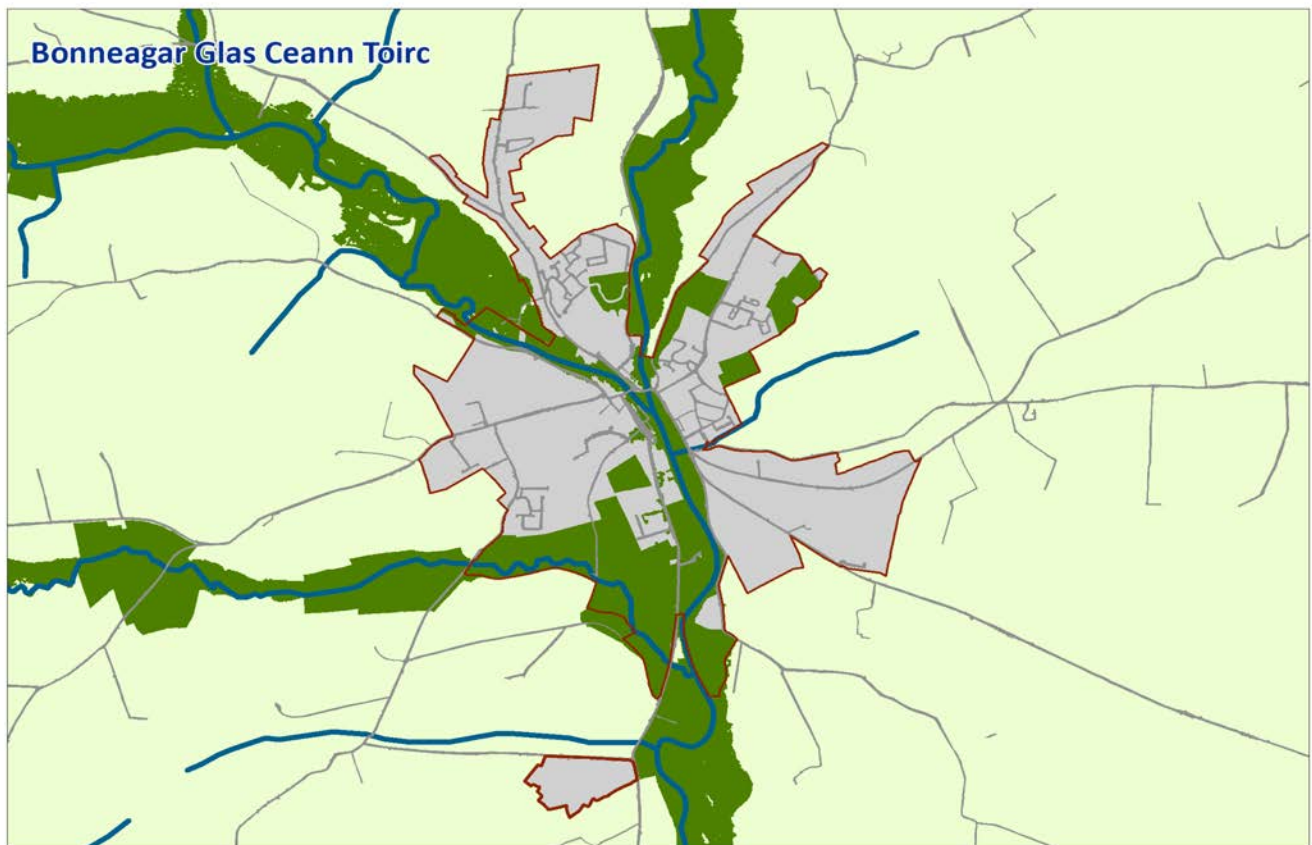
Ceantar Athghiniúna	Uimhir agus Tuairisc
	<p>KK-RA-01: Suíomh Mart agus Tailte Tadhlaicha</p> <p>I measc na dtailte tá éadanas ar Shráid Percival agus cúltailte tadhlaicha. Tá cuid shuntasach de na tailte seo in úsáid faoi láthair mar mhargadh beostoic. Féadfar suíomh a bhreithniú le haghaidh athfhorbairt i gcéimeanna soiléire loighciúla. Bóthar rochtana áitiúil/nascbhóthar le cur ar fáil ó dheas den suíomh.</p> <p>Go ginearálta ba cheart éadanas láidir a choinneáil ar Shráid Percival. Tá tailte oiriúnach do raon úsáidí de chineál lár an bhaile lena n-áirítear ionad cúram sláinte príomhúil. Tá sé tábhachtach freisin úsáidí cónaithe a chothabháil laistigh den bhaile agus ba chóir go mbeadh sé mar chuid d'aon mholtaí ar na tailte seo. Caithfidh go ndéanadh tograí foráil do ríocht phoiblí láidir agus dea-nasctha lena n-áirítear spás poiblí nua.</p> <p>Meastar go bhfuil creat deartha uirbhig oiriúnach chun forbairt an cheantair seo agus an suíomh in aice leis a threorú.</p>
	<p>KK-RA-02 – Suíomh cois abhann ar an bPríomhshráid</p> <p>Seo é suíomh na hiarleabharlainne poiblí agus foirgneamh tadhlach atá suite cois abhann ar an bPríomhshráid. Is suíomh feiceálach é seo le deis chun foirgnimh atá ann cheana féin a athchóiriú/ a scartáil agus deis le haghaidh inlíonta íogair nua lena n-áirítear úsáidí miondíola, cónaithe nó úsáidí cuí eile. Tá an suíomh suite laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta.</p>
	<p>KK-RA-03 - Cois Abhann in aice le Teach Baile Mhic Cua</p> <p>Tá an suíomh seo suite in aice le Teach Baile Mhic Cua áit a mbuaileann Sráid Greenane Lower le Sráid Uí Bhriain. Is suíomh feiceálach é seo a bhfuil deis ann d'fhorbairt chónaitheach cois abhann inlíonta íogair d'ardchaighdeán deartha go hailtíreachta. Féadfar úsáidí eile a chur san áireamh. Caithfidh aon tograí íogaireachtaí seandálaíochta a chur san áireamh chomh maith le suíomh an láithreáin in áit fheiceálach idir dhá Limistéar Caomhantais Ailtireachta.</p>

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.6.17 Tá dhá mheánscoil agus dhá scoil náisiúnta i gCeann Toirc faoi láthair. Tá bunscoil nua 16 seomra ranga críochnaithe ag Bóthar an Mhuilinn. Aithníodh go bhfuil gá le soláthar saoráidí cúraim leanaí pobail breise le sineirgíocht gar do scoileanna laistigh den bhaile.
- 2.6.18 Tá Stáisiún Gardaí agus ospidéal i gCeann Toirc agus beidh stáisiún dóiteáin nua le bheith críochnaithe go luath. De réir mar a fhásann an daonra d'fhéadfadh go mbeadh gá le leathnú ar chuid de na háiseanna seo agus d'fhéadfadh go mbeadh gá le hIonad Cúraim Phríomhúil a sholáthar. Meastar gur chóir go mbeadh an suíomh céad rogha d'aon áis dá leithéid i lár an bhaile nó in aice leis an ospidéal reatha.
- 2.6.19 Tá leathanbhanda líne sheasta ar fáil ar fud lár an bhaile mar chuid den tionscnamh Líonra Ceantair Cheannchathartha. Tá láithreán Conláiste Cathartha ar fáil ag Greenane.

Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire

- 2.6.20 Tá soláthar sách maith do Cheann Toirc ó thaobh áiseanna caitheamh aimsire de agus tá páirc GAA agus páirc sacair ann faoi láthair. Tá cúrsa gailf agus páirc rugbaí suite sa cheantar tuaithe in aice leis an mbaile. Tá páirc an bhaile suite go lárnach agus tá sé an-tarraingteach mar gheall ar a shuíomh cois abhann. Is iad halla Edel Quinn agus an Halla Temperance na 2 príomhfhoirgneamh atá ar fáil le húsáid ag an bpobal. Déantar freastal ar ghníomhaíochtaí cultúrtha trí leabharlann an bhaile. Tugadh cead le déanaí do pháirc spóirt uile-aimsire ag Greenane. Chuirfí fáilte roimh óstán agus ionad fóillíochta leis an mbaile freisin.
- 2.6.21 Is í an Abhainn Ealla príomh-dhromlach an bhonneagair ghlais laistigh den bhaile agus soláthraíonn sé d'fhormhór na bhfeidhmeanna taitneamhachta. Tá an Ealla ceangailte ón tuaisceart agus ón iarthar ag an Dalua agus na hAibhneacha Borróigín a bhfuil ról taitneamhachta níos éighníomhaí acu. Is limistéir thábhachtacha áitiúla bhithéagsúlachta iad na conairí abhann seo agus le chéile is cuid shubstainteach iad den ghréasán éiceolaíoch i gCeann Toirc.
- 2.6.22 Soláthraíonn an pháirc líneach feadh an Ealla agus Dalua (lena n-áirítear Páirc an Bhaile, Páirc Uí Bhriain, Páirc an Ghraonáin, srl) meascán d'úsáidí ilfheidhmeacha lena n-áirítear siúl, áineas, bithéagsúlacht agus tuilemhá. Is féidir úsáidí dá leithéid a fheabhsú agus a neartú a thuilleadh thar shaolré an phlean ar mhaithe le háitritheoirí agus cuairteoirí ar an mbaile.
- 2.6.23 Tá deis ann nascacht a fheabhsú tríd an mbaile feadh na gconairí gorm-uaine seo. Bheadh nasc/nasc conláiste amach ó bhóithre i dtreo Chaisleán Cheann Toirc agus Abhainn Borróigín go háirithe tarraingteach don bhaile agus d'fhéadfadh sé bealach a thógáil feadh na seanlíne iarnróid nó bealach eile a bheadh oiriúnach mar an gcéanna.
- 2.6.24 Ba cheart go bhféachfadh forbairtí nua laistigh den bhaile le nascadh/soláthar a dhéanamh do nascacht amach anseo leis na heilimintí bonneagair ghlais atá leagtha amach thuas. Ba chóir cearnóg phoiblí/spás glas níos lú agus dea-nasctha a sholáthar freisin laistigh d'aon tograí athfhorbartha do shuíomh an Mhargaidh mhóir sa bhaile. Áirítear i gCreatphlean Baile Cheann Toirc moltaí d'uasghrádú agus d'fheabhsú naisc idir agus chuig na páirceanna atá sa bhaile cheana féin. Ba cheart leanúint ar aghaidh le neartú an bhonneagair ghlais thar shaolré an phlean le fócas ar thaitneamhacht cois abhann atá ann cheana féin a neartú agus a nascadh. Féach ar **Caibidil 14 Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire**.
- 2.6.25 Tá léaráid san áireamh a leagann béim ar chuid den bhonneagar glas tábhachtach atá ann cheana féin laistigh den bhaile agus a úsáideadh mar bhonn eolais don chur chuige críosaithe. **Caibidil 11 Bainistíocht Uisce**

Figiúr 3.2.5 - Léaráid Bonneagair Ghlas Cheann Toirc

Tírdhreach

- 2.6.26 Tá Ceann Toirc suite feadh gleann atá draenálte ag Abhainn Ealla agus Dalua. Ina dhiaidh sin tá cnoic bheaga agus ceantair ardtailte ar an taobh ó thuaidh le tailte ina luí níos ísle ó dheas atá báite ag Aibhneacha Borróigin agus an Abhainn Dubh. Tá cáilíocht talmhaíochta na dtailte mórtimpeall go maith go ginearálta agus cuimsíonn sé páirceanna meánmhéide den chuid is mó a bhfuil fála sceach measctha pollta iontu. Tá cáilíocht pictiúrtha ag an tírdhreach go ginearálta.
- 2.6.27 Caithfidh tarraingteacht agus oidhreacht ar leith Cheann Toirc a choinneáil go háirithe i gcomhthéacs acmhainn forbartha na bpríomhláithreán. Caithfidh cúram cuí a choimeád ar shláine na forbartha atá ann faoi láthair nuair a bheartaítear forbairt nua.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.6.28 Feidhmíonn Ceann Toirc mar ionad seirbhíse tábhachtach dá chúlchríoch tuaithe. Aithníonn ordlathas fostaíochta an Phlean Ceann Toirc mar bhaile beag féinchothabhálach agus molann sé fócas ar thacaíocht d'úsáidí fostaíochta reatha agus forbairt fostaíochta do bharcheantair áitiúil. De réir sonraí Daonáireamh 2016 POWSCAR (Teorainn an Phlean Ceantair Áitiúil) b'ionann líon iomlán na bpost i gCeann Toirc agus 802 (gan obair ón mbaile san áireamh).
- 2.6.29 Tá fostaíocht i gCeann Toirc comhchruinnithe go príomha sna hearnálacha miondíola, seirbhíse, déantúsaíochta bia agus oideachais. Tá roinnt fostaíochta breise ag baint leis an earnáil déiríochta atá suite ó dheas den bhaile i nDrom an Lobhair.
- 2.6.30 Déanann an plean seo soláthar do 35 ha de thalamh le haghaidh úsáid ghnó. Tá cuid de shuíomh KK-B-01 forbartha ag an GFT ach tá sé fós folamh. Tá talamh gnó a thógáil laistigh den bhaile íseal, b'fhéidir mar gheall ar thailte a bheith ar fáil ag Drom an Lobhair áit a bhfuil tiúchan gníomhaíochta tionsclaíochta ann. Tá Drom an Lobhair suite thart ar 1 km ó dheas ón mbaile agus tá sé ainmnithe mar "Láthair Eile" sa Phlean seo.
- 2.6.31 Príomhthosaíocht den plean seo is ea tacú le fostaíocht reatha sa bhaile agus éascú a dhéanamh ar fhorbairt úsáidí nua gnó/fostaíochta laistigh den bhaile féin chun an leas is fearr a bhaint as thar gach earnáil. Ina theannta sin, ní féidir dul i ngleic leis an treocht reatha maidir le comaitéireacht go ceantair eile le haghaidh oibre ach amháin trí fhostaíocht áitiúil a sholáthar. Aithníonn Creatphlean Baile Cheann Toirc an poitéinseal chun mol comhoibríthe a fhorbairt le bheith suite laistigh de lár an bhaile.

- 2.6.32 Éilítear freisin bonn geilleagrach an bhaile a leathnú i dtéarmaí fostaíochta, miondíola agus seirbhísí eile chun tacú le fás inbhuanaithe an bhaile agus chun an tairiscint cháilíochta beatha a sholáthar atá riachtanach do Cheann Toirc chun dul san iomaíocht le láithreacha eile. Tá na príomhchriosanna gnó suite soir ó dheas ón mbaile. Tá na tailte chun tosaigh ar an R580 ag freastal ar Cill na Mallach, an R576 ag freastal ar Mhala agus an N72, agus beidh nasc acu leis an R579 ag freastal ar Bántir agus an N72 nuair a bheidh trasnú abhainn nua an deiscirt críochnaithe. D'fhéadfadh sé go gcabhródh lonnú úsáidí gnó ag an taobh seo den bhaile le laghdú a dhéanamh ar an bpoitéinseal do thrácht a chaithfidh dul trasna lár an bhaile ach tá an suíomh gar go leor don bhaile le go mbeidh rochtain réidh ag fostaithe agus do ghnólachtaí eile sa bhaile leas a bhaint as a leithéid d'fhorbairt.
- 2.6.33 Tá tailte breise criosaithe freisin le haghaidh úsáid ghnó ar shuíomh lastuaidh de lár an bhaile. Tá forbairt na dtailte seo le soláthar nascbhóthair nua a cheanglaíonn Sráid Percival le Bóthar an Ghort Ghlais.
- 2.6.34 Tá deis ann táirge turasoíreachta iomlán an bhaile a fheabhsú, trína shuíomh tarraingteach a chosaint, trí lár an bhaile a athnuachan, trí fheabhas a chur ar an bhfearann poiblí agus trí bhonneagar turasoíreachta agus áineasa breise a sholáthar nuair is cuí.

Lár an Bhaile agus Miondíol

- 2.6.35 Tá lár bhaile Cheann Toirc dírithe ar Shráid na Trá, ar an bPríomhshráid agus ar Shráid Percival ar an taobh thiar d'Abhainn Dalua, le roinnt forbartha breise ag ceann theas Shráid na hEaglaise agus Sráid Uí Bhriain. Maidir le siopadóireacht áise, freastalaíonn siopa mór Supervalu nua-aimseartha ar an mbaile atá suite ar shráid na Trá agus siopa Lidl ó dheas ó lár an bhaile ag An Linn Ghorm. Go ginearálta tá raon éagsúil miondíola ar fáil. Tá raon siopai comparáide neamhspleácha ag Ceann Toirc freisin a sholáthraíonn éadaí, coisbhirt, crua-earraí agus earraí agus seirbhísí leictreacha. Tá roinnt áitreabh siopa folamh i lár an bhaile atá ar fáil le haghaidh úsáidí miondíola nua laistigh de chroílár an bhaile. Tacaíonn caiféanna agus bialanna agus roinnt úsáidí cultúrtha, reiligiúnacha agus cathartha le feidhmeanna miondíola.
- 2.6.36 Is é suíomh KK-T-01 an áit a bhfuil an croí miondíola suite. Tá ceantar aitheanta ag an bplean freisin do ghníomhaíochtaí lár an bhaile a bheidh in ann freastal ar roinnt fairsingithe miondíola amach anseo, lena n-áirítear an ceantar tógtha in aice láimhe. Tá suíomh marglann Beostoic Cheann Toirc i lár an bhaile criosaithe d'úsáidí lár an bhaile ó Phlean Ceantair Áitiúil 2005. Cé go leanann an margadh ar aghaidh ag feidhmiú ar an suíomh, agus gur díol spéise é ann féin ó thaobh líon na ndaoine a mhealladh go dtí an baile ar lá an mhargaidh, tá sé fós ar cheann de na suíomhanna is fearr atá ar fáil le haghaidh leathnú lár an bhaile mar gheall ar a shuíomh lárnach más gá éileamh chun cinn (Féach ar an gcuid roimhe seo ar limistéir athnuachana). Tá limistéar suntasach talún ar an láithreán seo agus tá sé tábhachtach go ndéanfaí é a fhorbairt ar bhealach comhtháite seachas ilroinnte agus go soláthraíonn sé nascacht agus inrochtaineacht mhaith. Ba cheart go gcuimseodh aon mholadh raon úsáidí, lena n-áirítear úsáidí cónaithe, chun a chinntiú go bhfaigheann an ceantar instealladh de bheocht nua agus gur féidir leis cur leis an tionchar dearfach a bheidh ag forbairtí nua eile lena n-áirítear an scoil nua san iarthar.
- 2.6.37 Tá gá le breithniú cúramach ar shuíomh an bhaile taobh leis an abhainn go háirithe i bhfianaise na féidearthachta d'fhorbairtí tarraingteacha os cionn an uisce agus do sholáthar spásanna nua cathartha agus rochtain phoiblí ar aghaidh an uisce. Tá riosca tuilte ina phríomh-bhreithniú freisin agus láithreáin dá leithéid á bhforbairt agus beidh gá le measúnú de réir Threoirlínte an Rialtais ag céim an tionscadail.
- 2.6.38 Meastar lár an bhaile a bheith mar an suíomh cuí le haghaidh úsáidí éagsúla lena n-áirítear óstáin, siopai, ollmhargái bia, trádstóráil miondíola, tithíocht, foirgnimh chathartha, oifigí agus bainc. Mar a leagadh amach roimhe seo, criosaíonn an Plean seo limistéar mór i lár an bhaile le haghaidh úsáidí nua i lár an bhaile. D'aithin staidéar seiceála sláinte i lár an bhaile i 2019 mar chuid de Chreatphlean Bhaile Cheann Toirc ráta folúntais tráchtála 18% laistigh de chroílár an bhaile. Léirigh suirbhé ar lár an bhaile i 2013 a rinne an tAonad Beartais Pleanála go raibh folúntas iomlán thart ar 20%. Tugadh Suntas do Shráid Percival go háirithe mar gheall ar na rátaí arda folúntais a bhí ann. Cuireann na foirgnimh fholmha deiseanna ar fáil d'úsáidí nua tráchtála, cultúrtha agus pobail le bunú i lár an bhaile. Baineann go leor foirgnimh thréigthe agus lofa ó cháilíocht na sráid-dreacha agus ní mór díriú orthu le haghaidh athchóirithe/athnuachana. Féach ar **Caibidil 9 Lárbaile agus Miondíol**.

Gluaiseacht

- 2.6.39 Tá rochtain ag Ceann Toirc ar an réigiún níos leithne trí bhealach náisiúnta an N72 a théann díreach go Mala agus Cill Áirne. Is féidir rochtain dhíreach ar bhóithre ar Chathair Chorcaí a fháil tríd an ngréasán Bóithre Réigiúnacha freisin. Tá brú tráchta/bainistíocht tráchta ina cheist faoi láthair ag buaic-amanna ag aomhail áirithe. Ba cheart go maolódh tógáil trasbhealach nua abhainn an cheist seo go mór agus go soláthródh sé bealach nua do thrucaillí agus d'fheithiclí tráchtála níos mó ach níor cuireadh aon mhaoiniú ar fáil go dtí seo chun an obair a chríochnú.
- 2.6.40 Soláthraíonn Bus Éireann rochtain rialta ar iompar poiblí i rith an lae agus tá stáisiún traenach ag Bántir in aice láimhe a fheastalaíonn ar bhealach Thrá Lí/Mala/Corcaigh/Baile Átha Cliath. Tá rochtain mhaith do choisithe timpeall an bhaile go ginearálta ach d'fhéadfadh an baile leas a bhaint as nascacht níos fearr maidir leis an timpeallacht coisithe agus rothaithe. Tá gá le lár an bhaile a dhéanamh mar spás níos insroichte agus níos mealltaí do choisithe agus aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna brú tráchta. Tá moltaí chun dul i ngleic leis seo leagtha amach i gCreatphlean Bhaile Cheann Toirc. Fuarthas roinnt maoinithe d'atógáil/athnuachan cosáin lochtacha agus áiseanna feabhsaithe trasnaithe do choisithe ón Údarás le déanaí.

Bainistíocht Uisce

- 2.6.41 Tá Uisce Óil teibí ó fhoinsé earraigh, mar chuid de scéim soláthair a fheastalaíonn ar bhaile Áth Trasna freisin, agus is beag acmhainn spártha atá ann in amanna buaicéilimh. Mar sin féin, is dócha go dtiocfaidh feabhas ar an scéal seo le bearta caomhnaithe uisce sa ghearrthearma agus sa mheántearma.
- 2.6.42 Uasghrádióidh an gléasra cóireála fuíolluisce roinnt blianta ó shin agus tá acmhainn imleor ann chun freastal ar fhorbairt amach anseo. Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fheastalaíonn ar an mbaile chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 2.6.43 Is ceist thábhachtach í bainistíocht cháilíocht an uisce laistigh de Dhobharcheantar na hAbhann Móire. Tá bainistíocht uisce dromchla tábhachtach freisin maidir le riosca tuilte a bhainistiú. De réir chuspóirí ginearálta an phlean seo, ní mór do gach togra forbartha nua forálacha a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeacha Inbhuanaithe (SuDS).
- 2.6.44 Tá cuid de Cheann Toirc sainaitheanta mar áiteanna atá i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán na nAibhneacha Ealla, Dalua agus An Borróigín tríd an mbaile agus a chúlchríocha agus léirítear iad ar an léarscáil lonnaíochta. Tá tionchar freisin ar chodanna den limistéar tógtha lena n-áirítear cuid de lár an bhaile, tailte taobh le cosán na habhann agus go háirithe an tuilemhá ó dheas den bhaile.
- 2.6.45 Éilíonn Treoirilínte an Rialtais, agus tá sé mar chuspóir ag an bplean seo, go seachnófar forbairt i gceantair atá i mbaol tuilte. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinne a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt. Féach ar **Caibidil 11 Bainistíocht Uisce**.

Oidhreacht Thógtha

- 2.6.46 Tá an chuid is mó de lár an bhaile ainmnithe mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta mar gheall ar leitheadúlacht an stoic foirgneamh dúchasach. Ar fud an bhaile ina iomláine, tá 32 foirgneamh nó struchtúr eile curtha isteach sa Taifead ar Dhéanmhais Chosanta. Is é Droichead Cheann Toirc ar cheann de na gnéithe is tarraingtí ar an mbaile agus tá inscibhinn air ag an bhfile ón 14ú haois, Godfraidh Fionn O'Dalaigh. Gné thábhachtach freisin is ea caisleán Cheann Toirc laistean den bhaile agus ba chóir a shuíomh a chosaint. Tá go leor gnéithe seandálaíochta timpeall ar Cheann Toirc.
- 2.6.47 Tá roinnt séadchomharthaí seandálaíochta sa bhaile a léiríonn tábhacht stairiúil an cheantair. Bronntar cosaint orthu seo faoi reachtaíocht agus beartais náisiúnta atá sa Phlean Forbartha Contae seo. D'fhéadfadh go mbeadh measúnú seandálaíochta/ailtireachta ag teastáil ó aon tograí forbartha cóngarach do shuíomhanna/ceantar dá leithéid. Féach ar **Caibidil 16 Oidhreacht Thógtha agus Chultúrtha**.

Bithéagsúlacht

- 2.6.48 Is cuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire iad na haibhneacha Ealla, Dalua agus an Borróigín. Sníonn na haibhneacha seo isteach sa nDubhabhainn, gnáthóg thábhachtach do roinnt speiceas cosanta lena n-áirítear an Diúilicín Péarla Fionnuisce agus an Bradán. Is breithniú tábhachtach é cáilíocht an uisce a chosaint agus forbairt leanúnach an bhaile a bhainistiú.

Cuspóirí Ginearálta

- 2.6.49 Bainfidh na Cuspóirí Ginearálta seo a leanas le gach forbairt laistigh de theorainn forbartha Cheann Toirc.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Ginearálta do Cheann Toirc	
KK - GO-01	Plean forbartha le cur ar chumas Cheann Toirc a spriocdhaonra de 2,937 duine a bhaint amach faoi 2028.
KK - GO-02	Chun an fás daonra inbhuanaithe a chinntiú agus tacú le forbairt atá beartaithe i KK-GO-01, ní mór bonneagar cuí agus inbhuanaithe uisce agus fuíolluisce a shlánóidh cuspóirí an Phlean Bainistíochta Abhantraí ábhartha agus Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, a sholáthar agus a bheith ag feidhmiú roimh thús a chur le haon doirteadh ó fhorbairt. Caithfidh infreastruchtúr fuíolluisce a bheith in ann déileáil le doirteadh chun a chinntiú nach dtiteann cáilíocht an uisce sa doharlach glactha faoi na leibhéil a cheanglaítear de réir dlí.

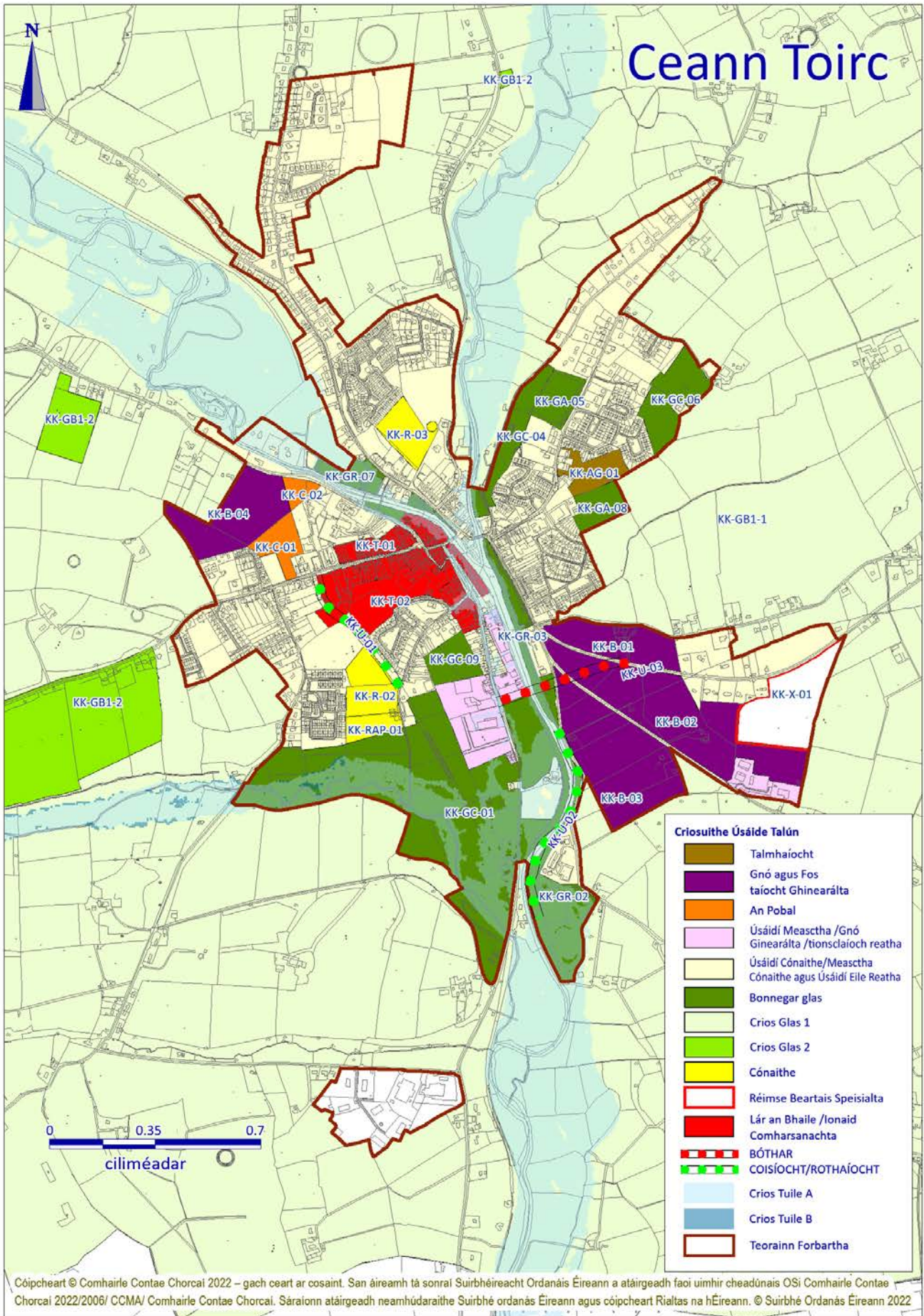
Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Ginearálta do Cheann Toirc	
KK - GO-03	Áirítear ar an mbonneagar glas, ar an mbithéagsúlacht agus ar shócmhainní tírdhreacha Cheann Toirc conairí abhann an Ealla, Dalua agus an Borróigin, agus iad go léir mar chuid de Limistéar Faoi Chaomhnú Speisialta an Dhubhabhainn, agus gnáthóga bruachánacha gaolmhara lena n-áirítear coillearnach agus móinéir. Áiríonn sé freisin crainn aibí agus spásanna oscailte eile laistigh den bhaile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .
KK - GO-04	Sa chás go bhfuil forbairt in aice leis an abhainn beidh gá le slánachair cuí agus le haghaidh tograí mórsála ba chóir an deis chun rochtain phoiblí a sholáthar ar bhruach na habhann agus spásanna cathartha nua a sholáthar a bhreithniú nuair is cuí.
KK - GO-05	De réir na gcuspóirí atá leagtha amach in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Uisce beidh gá le gach forbairt nua foráil a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SDC) agus bonneagar uisce stoirme imleor a sholáthar do gach forbairt nua. Ba chóir Bainistíocht agus Diúscairt Uisce Dromchla a phleanáil ar bhealach comhtháite agus breithniú á dhéanamh ar úsáid talún, cáilíocht uisce, taitneamhacht agus feabhsúcháin ghnáthóige mar is cuí.
KK - GO-06	Cosaint agus feabhas a chur ar shaintréithe tírdhreacha tarraingteach an bhaile. Carachtar lár an bhaile a chaomhnú agus a fheabhsú, lena n-áirítear sainghné speisialta na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta, trí fhoirgnimh stairiúla, gnéithe stairiúla mar bhallaí agus troscán sráide, grúpaí foirgneamh, an patrún sráide reatha, méid ceapach agus scála a chosaint agus forbairt chuí á spreagadh ag an am céanna ar an mbaile.
KK - GO-07	Nascacht coisithe agus rothaithe a fheabhsú ar fud an bhaile. Déanfaidh tograí forbartha soláthar do bhealaí rochtana feabhsaithe do choisithe/rothar, do chosáin nua a sholáthar nó do fheabhsú na gcosán atá ann cheana féin agus do sholáthar áiseanna do rothaithe mar is cuí.
KK - GO-08	Feabhas a chur ar tháirge iomlán turasóireachta an bhaile, trína shuíomh tarraingteach a chosaint, trí lár an bhaile a athnuachan, trí fheabhas a chur ar an ríocht phoiblí agus trí bhonneagar turasóireachta agus áineasa bhreise a sholáthar nuair is cuí.
KK - GO-09	Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suíomhanna oiriúnacha do sholáthar breise spóirt, áineasa agus spáis oscailte, lena chinntiú go ndéantar an soláthar sin a chomhordú i gceart le cineálacha eile forbartha agus le beartais eile úsáide talún, agus chun spás oscailte agus talamh eile a bhfuil luach caitheamh aimsire nó taitneamhachta ag baint leo a chosaint. Leanúint ar aghaidh ag cur chun cinn agus ag neartú an líonra bonneagair ghlais laistigh den bhaile thar shaolré an phlean go háirithe ag baint leasa as an taitneamhacht fhairsing cois abhann atá ann.
KK - GO-10	Caithfidh gach togra forbartha laistigh de na ceantair a aithnítear a bheith i mbaol tuilte cloí le hImleabhar a haon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce .

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Saincuspóirí Forbartha do Cheann Toirc			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
Soláthar Breise Cónaithe/Cónaithe			
KK-RAP-01	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B. Leagan amach chun nascacht a chinntiú le lár an bhaile ó thuaidh agus soláthar do shiúlóid taitneamhachta soir. Tá an ceantar seo gar do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire.		1.45
KK-R-02	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B. Leagan amach chun nascacht a chinntiú le lár an bhaile ó thuaidh agus soláthar do shiúlóid taitneamhachta soir. Tá an ceantar seo gar do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire.		2.95

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Cheann Toirc			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
KK-R-03	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B. Tabharfaidh tograí aird chuí ar sheandálaíocht ar an láithreán lena n-áirítear soláthar crios maolánach agus déanfaidh siad soláthar do chosaint/choinneáil oiriúnach crann aibí agus fála sceaigh nuair is cuí. Ba cheart go mbeadh aon tograí ar an láithreán seo mar bhonn eolais ag measúnú éiceolaíoch a shainithneodh príomh-acmhainní éiceolaíochta ar an láithreán atá le coinneáil agus le comhtháthú i bhforbairt amach anseo. Ba cheart go ndéanadh moltaí foráil do nasc coisithe a éascódh rochtain éasca ar pháirc an bhaile/lár an bhaile thiar theas den láithreán.		2.3
Gnó			
KK-B-01	Gnó. Meastar go bhfuil na tailte seo oiriúnach do thionscal solais, seomraí taispeána miondíola (áit a bhfuil an fheidhm mhiondíola coimhdeach leis an bhfeidhm déantúsaíochta príonsabail), seomraí taispeána trádála iomláine, aonaid ghoir agus seomraí taispeána gluasteán.		4.4
KK-B-02	Gnó. Déanfaidh an leagan amach soláthar do chríochnú KK-U-03 (trasnú abhann). Ba chóir go gcuirfí rochtain leordhóthanach ar fáil do choisithe a nascann le gréasán cosán an bhaile beag beann ar cibé an bhforbraítear na tailte ábhair ina n-iomláine nó ina gcodanna. ^		13.3
KK-B-03	Gnó. Ba cheart go leagfadh moltaí creat amach d'fhorbairt iomlán chomhordaithe agus chéimnithe na dtailte seo. Ba chóir go n-áireofaí leis an bhforbairt imeall láidir tírdhreachaithe ag baint úsáide as speicis dhúchasacha feadh an chuid thiar den chríos atá cóngarach don abhainn Ealla. Coinneofar agus cosnófar sruthchúrsaí, coilearnach agus gnáthóga bruachánacha ar an suíomh. Tá sé riachtanach go háirithe go ndéanfaí uasghrádú ar an mbóthar L-5075 a fhreastalaíonn ar iarthar an láithreáin go dtí an t-acomhal leis an R576. Beidh aon uasghráduithe comhréireach leis an leibhéal tráchta atá beartaithe chun an L-5075 a úsáid. *^		11
KK-B-04	Úsáideann gnó le nascbhóthar nua a cheanglaíonn Sráid Percival le Bóthar an Ghort Ghlais. Is dócha go mbeidh gá le crios maolánach a choinneáil idir an suíomh agus an SAC, agus cinnfear a mhéid agus a nádúr ag an gcéim pleanála.		6.4
Lár an Bhaile			
KK-T-01	Úsáidí lár an bhaile. Lár an Bhaile a chur chun cinn mar phríomhlimistéar d'fhorbairt miondíola agus úsáide measctha, spreagadh a thabhairt d'athchóiriú/athfhorbairt íogair ar láithreáin atá ann cheana féin agus feabhsuithe ar an ríocht poiblí a chur chun cinn. Breithniú cuí a dhéanamh ar ainmniúchán an Limistéar Caomhantais Ailtireachta.*		5.8
KK-T-02	Leathnú lár an bhaile. Bóthar nua a chur ar fáil do Shráid Percival a cheanglaíonn leis an mbóthar fóirithinte atá ann cheana féin a fhreastalaíonn ar Shráid na Trá agus nascanna coisithe ar ardchaighdeán le tailte cónaithe/scoile agus siúlóid taitneamhachta san iarthar. Caithefidh go ndéanadh tograí foráil do ríocht phoiblí láidir agus dea-nasccha lena n-áirítear spás poiblí nua. (Féach ar cuspóir an suíomh athnuachana freisin).*		6.3
An Pobal			
KK-C-01	Chun soláthar a dhéanamh do leathnú áiseanna oideachais agus soláthar bóthair nua a cheanglaíonn Sráid Percival le Bóthar an Ghort Ghlais.		1.89
KK-C-02	Soláthar a dhéanamh do mhéadú ar áiseanna oideachais.		0.8
Cuspóir Forbartha Speisialta			
KK-X-01	Soláthar Tigh Banaltrais agus aonaid tithíochta cúnta.		6.46
Fóntais			

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Cheann Toirc			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
KK-U-01	Siúlóid do choisithe a fhorbairt agus a chothabháil feadh Shráid Percival feadh seanlíne iarnróid agus feadh bruach srutha trí cheantar radhairc.		
KK-U-02	Siúlóid coisithe a fhorbairt agus a chothabháil ó lár an bhaile trí spás oscailte feadh bhruach abhann go Muileann Borróigin. Ba chóir go ndearfaí moltaí go híogair lena chinntiú nach ndéanfaidh a bhforbairt ná a n-úsáid dochar do ghnáthóga íogaire nó cur isteach ar fhána fionnuisce laistigh den Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta.*		
KK-U-03	Trasbhealach nua le sruth a sholáthar.*		
Infreastruchtúr Glas			
KK-GC-01	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. Abhainn Borróigin/Ealla conair ghlas agus Caisleán Cheann Toirc. Is ceantar tábhachtach bithéagsúlachta/taitneamhachta é seo laistean de lonnaíocht Cheann Toirc. Tá an poitéinseal aige le himeacht ama bealaí siúil foirmeálta agus neamhfhoirmiúla a sholáthar feadh an tseanlíne iarnróid chomh maith le bheith cóngarach do thaitneamhacht cois uisce agus nascadh le suíomh stairiúil Chaisleán Cheann Toirc. Caithfidh aon tograí a shuíomh laistigh agus in aice leis an Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta a chur san áireamh. Spreagadh a thabhairt d'úsáid ghníomhach Chaisleán Cheann Toirc agus na tailte a ghabhann leis chun soláthar a dhéanamh d'úsáidí a bhaineann le turasóireacht/áineasa agus cultúir atá báúil le carachtar stairiúil agus suíomh tírdhreacha an Chaisleáin agus chun freastal orthu.*		36
KK-GR-02	Spás Oscailte/Páirc Limistéar ilfheidhmeach spóirt/áineasa feadh bhruach na hAbhann Ealla.*		5.7
KK-GR-03	Spás Oscailte/Páirc Limistéar Taitneamhachta Cois Abhann Ealla. Páirc an Grianán. Naisc choisithe leis an gceantar seo a neartú tuilleadh go háirithe le limistéir áineasa níos faide ó dheas.*		2.7
KK-GC-04	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. Áiseanna ghleann abhainn an Ealla agus an méid a chuireann sé le carachtar Cheann Toirc a chosaint.		3
KK-GA-05	Spás Oscailte Gníomhach. GAA Cheann Toirc.		2.11
KK-GC-06	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. Go ginearálta le cur in áirithe le haghaidh talmhaíochta agus úsáidí gaolmhara/comhoiriúnacha. Cuireann an fhána fneiceálach seo go mór le carachtar tuaithe Cheann Toirc.		4.05
KK-GR-07	Spás Oscailte/Páirc Limistéar Conláiste Cois Abhann Dalua. Páirc an Bhaile/Páirc Uí Bhriain. Leanúint leis an ról ilfheidhmeach agus an nascacht leis na sócmhainní tábhachtacha bonneagair ghlais seo a neartú.*		2.2
KK-GA-08	Spás Oscailte Gníomhach		1.9
KK-GC-09	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. Go ginearálta le cur in áirithe do thalmhaíocht agus úsáidí gaolmhara/comhoiriúnacha bunaithe ar an mbaol tuilte atá ann. Féadfar úsáidí áineasa eile a chur san áireamh.		2.13
Talmhaíocht			
KK-AG-01	Talmhaíocht.		2.0

Ceann Toirc

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordánais Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSi Comhairle Contae Chorcaí 2022/2006/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdaraithe Suirbhé ordánais Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordánais Éireann 2022

2.7 Cill na Mallach

Fís agus Comhthéacs

- 2.7.1 Is í an fhís atá ag Cill na Mallach thar shaolré an phlean seo ná borradh a chur faoi dhaonra an bhaile de réir spriocanna forordaithe; barr feabhais a chur ar dheiseanna fostaíochta ag féachaint do chóngarachta an bhaile don tionscadal N/M20 atá beartaithe agus feadh Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh; agus a chinntiú go leanann forbairt nua ag cur le réimse poiblí agus tarraingteacht na lonnaithe agus go léiríonn sí meas ar chreatlach shuntasach stairiúil agus ailtireachta an bhaile.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.7.2 Is baile beag é Cill na Mallach le níos lú ná míle daonra, suite ar an bpríomhbhóthar idir Corcaigh agus Luimneach (N20), 12 km ó thuaidh ó Mhala agus 15 km ó dheas ón Ráth. Seasann an baile ar bhruach na hAbhann Bige, craobh-abhainn de chuid na hAbhann Móire. Tá topagrafaíocht réidh droimneach ag an gceantar agus ithir thorthúil a leanann ar aghaidh ag tacú le hearnáil láidir talmhaíochta i gcúlchríoch an bhaile. Tá stair mhíleata, eaglasta agus shóisialta spéisiúil ag an mbaile agus tá go leor gnéithe spéise ailtireachta, seandálaíochta agus stairiúla fós ann inniu lena n-áirítear Caisleán Cill na Mallach agus an Muileann, Mainistir an Bhaile Bhig, Freaslainnis na bProinsiasach agus foirgnimh ar feadh na príomhshráide lena n-áirítear Teach na Cúirte agus Teach an Mhargaidh. Tugtar Cill na Mallach ar an ionad d'aonach bliantúil Capall Cahirmee a bhíonn ar siúl ar Phríomhshráid an bhaile gach Mí Iúil.
- 2.7.3 Tá leibhéal an-mheasartha forbartha cónaithe feicthe ag Cill na Mallach le blianta beaga anuas cé nach bhfuil aon fhorbairt shuntasach tráchtála/miondíola déanta.
- 2.7.4 I measc na bpríomhdhúshláin atá roimh an mbaile tá an gá atá le treocht an daonra ag titim agus an laghdú ar a bhonn eacnamaíoch a aisiompú, agus foinsí nua fostaíochta a aimsiú laistigh den bhaile mar ardán le haghaidh fás daonra. Tugann suíomh an bhaile ar Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh, le rochtain dhíreach ar an tionscadal N/M20 atá beartaithe agus a chóngarachta do Mhala agus don Ráth, roinnt deiseanna uathúla fáis dó amach anseo más féidir leis féiniúlacht nideoige a bhunú dó féin agus a thairiscint iomaíoch agus tarraingteach deiseanna forbartha. Tá saibhreas oidhreachta ag an mbaile agus lár an bhaile tharraingteach dhlúth ar a ndíreofar margaíocht agus infheistiú amach anseo.

Cúrsaí agus Tograí Pleanála

Daonra agus Tithíocht

- 2.7.5 Thairfead Daonáireamh 2016 daonra do Chill na Mallach de 970, rud a léiríonn fás de 25 duine ó Dhaonáireamh 2011. Tá an Plean ag imeacht ó fhreagra leathnaithe úrnua go príomha ar imeall an bhaile ar sholáthar talún tithíochta, chun freagairt d'athruithe beartais san Creat Náisiúnta Pleanála ar an mbealach a ndéanaimid pleanáil agus seachadadh ar tithíocht ar fud an Stáit. Chruthaigh an t-athrú treo seo fócas nua ar chomhdhlúthú an imchládach foirgnimh atá ann faoi láthair trí 30% de sprioc na croí-straitéise a leithdháileadh chun raon cineálacha agus méideanna tithe a sholáthar agus mar thoradh air seo tá gá laghdaithe tithíochta ar láithreáin úrnua ar imeall an bhaile.
- 2.7.6 Tá sprioc daonra de 1,292 leithdháilte ag Cill na Mallach sa Phlean Forbartha Contae go dtí 2028, rud a léiríonn fás de thart ar 322 duine ar fhigiúirí Dhaonáireamh 2016. Chun freastal ar an leibhéal seo fáis sa daonra, beidh 123 aonad tithíochta breise ag teastáil don tréimhse 2020-2028. Bunaithe ar riachtanas an Chreata Náisiúnta Pleanála 30% de riachtanas na croístraitéise a sheachadadh laistigh den imchládach foirgnimh an bhaile agus tiomantas an Phlean chun dlúis níos airde a sheachadadh, tá riachtanas talún níos ísle ag teastáil anois ná mar a bhí i bpleananna roimhe seo.
- 2.7.7 Mar chuid de thiomantas na Comhairle do dhlúthfhás a sheachadadh laistigh den bhaile leagtar béim nua ar úsáid níos fearr a bhaint as an stoc foirgneamh atá ann cheana féin, tosaíocht a thabhairt do thalamh athfhorbraíochta agus talamh tearc-úsáidte agus sainnithint deiseanna athnuachana agus inlíonta a d'fhéadfadh cur go dearfach le tithíocht Chill na Mallach stoc agus sprioc 30% de 37 aonad. Meastar gurr féidir freastal ar an acmhainn atá fágtha trí dhul i ngleic le folúntais laistigh den stoc foirgneamh atá ann cheana féin (lena n-áirítear trí Maireachtáil Thar Shiopaí) agus trí dheiseanna laistigh de Cheantar Foirgnithe Reatha an bhaile.
- 2.7.8 Is láithreán mór é an criosú BV-R-01 laistiar de lár an bhaile agus ó dheas de seo léiríonn an criosú BV-RAP-02 iar-láithreán forbartha atá díomhaoin le roinnt blianta anuas. Meastar an dá shuíomh seo a bheith oiriúnach d'fhorbairt cónaithe sa todhchaí thar shaolré an phlean.
- 2.7.9 Lasmuigh de theorainn forbartha an bhaile tá an talamh mar chuid de Chrios Glas Chill na Mallach. Féachann cuspóirí an phlean seo anseo le sráilleáil a chosc agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath fhairsing trí thalamh a chur in áiríthe i dtimpeallacht láithreach an bhaile go ginearálta le húsáid mar úsáidí talmhaíochta, spáis oscailte agus áineasa.

Tábla 3.2.14 Daonra Chill na Mallach agus Soláthar Tithíochta

	Daonra agus Riachtanas Tithíochta			Aonaid an tSoláthair Tithíochta	
	Daonra de réir Dhaonáireamh 2016	Spriodhaonra (go dtí 2028)	Aonaid Nua a Theastaíonn (go dtí 2028)	Soláthar Tithíochta ó Chriosú Cónaithe agus Úsáide Measctha, Suíomhanna Dlúthfháis san áireamh	Soláthar Tithíochta ó Shuíomhanna Soláthair Bhreise Cónaithe
Cill na Mallach	970	1,292	123	123	38

Tábla 3.2.15: Daonra Cill na Mallach 2006 - 2028

	Daonáireamh 2006	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Spriodhaonra go dtí 2028
Cill na Mallach	914	945	970	1,292

Comhfhorbairt Áite agus Ríocht Phoiblí

- 2.7.10 Nuair a bhíonn tú ag taisteal trí Chill na Mallach inniu, is é an chéad tuiscint ná baile margaidh ón naoú haois déag, le príomhshráid leathan agus foirgnimh chathartha áille cosúil leis na cinn a thóg tiarnaí talún saibhre ar fud na tíre. Mar sin féin, deimhníonn iarsmaí meánaoiseacha Chaisleán na bhFroinsiasach agus Lombard gur socraíodh an áit seo den chéad uair i bhfad níos faide ó shin. Bhunaigh na hAngla-Normannaigh Cill na Mallach go luath sa tríú haois déag, agus taifeadh cosaintí an bhaile den chéad uair sa cheathrú haois déag. Is ón tríú haois déag atá eangach rialta na sráideanna agus na gceapach, rud a chruthaíonn patrún sainiúil atá cosúil le lonnaíochtaí sa Fhrainc agus sa Bhreatain Bheag ar a dtugtar bastídí.
- 2.7.11 Bhí an leagan amach stairiúil tipiciúil de lonnaíocht mheánaoiseach le ceapacha bhurgáiste líneacha ag síneadh siar ó gach taobh den Phríomhshráid. Tá tiúchan níos mó ceapacha buirgléireachta i lárcheantar an bhaile idir Ball Alley agus Caisleán Lombard. Is ceapacha fada cúnga iad na ceapacha bhurgáiste agus an príomhtheach suite ar éadanas na sráide.
- 2.7.12 Coinníodh patrún meánaoiseach na sráideanna den chuid is mó, ach cuireadh bac ar na lánai le himeacht ama, agus díoladh na ceapacha bhurgáiste le haghaidh tithíochta nó rinneadh iad a chumasc chun páirceanna níos mó a chruthú. Níl ach trí phríomhshraith balla le feiceáil os cionn na talún, d'fhéadfadh codanna eile a bheith curtha faoin talamh, nó a bheith cuid de atógáil feadh teorainneacha réadmhaíne. Is í an Phríomhshráid agus na lánai agus na sráideanna a shíneann uathí is mó atá an lorg tógtha inniu.
- 2.7.13 Cuireann creatlach thógtha an bhaile agus feabhsuithe ar an ríocht phoiblí le déanaí cúlra tarraingteach don bhaile. Ba cheart goleanfaí ag saothrú deiseanna breise chun cuidanna eile den chroílár meánaoiseach a fheabhsú agus a athnuachan go hógair sna deich mbliana atá romhainn chun lánacmhainneacht Chill na Mallach a bhaint amach. D'fhéadfaí na bealaí isteach ó thuaidh chuig an mbaile a fheabhsú tuilleadh chun bealach isteach níos tarraingtí a sholáthar don bhaile. Féadann tógáil an tionscadail N/M20 sa mheántearma agus san fhadtéarma an baile a mhaolú ó bhrú tráchta agus d'fhéadfadh sé a bheith ina chatalaíocht d'athnuachana agus d'infheistíocht.
- 2.7.14 Mar aitheantas ar a charachtar ailtireachta agus a spéis oidhreachta, tá an chuid is mó de lár an bhaile ionchorpraithe laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta. Ba cheart mar sin tosaíocht forbartha sa cheantar seo a bheith ar athchóiriú agus ar athfhorbairt íogair nuair is cuí. Beidh struchtúir chosanta faoi réir ag cosaint reachtúil, agus beidh an bhéim ar shláine fhisiciúil agus suíomh na bhfoirgneamh seo a chaomhnú. Ba cheart go soláthródh soláthar aghaidheanna siopai/comharthaíochta, fónais agus úsáid ábhar laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta lár an bhaile sráid-dreach níos airde agus timpeallacht mhiondiola lár an bhaile. Féach ar **Caibidil 3 Lonnaíocht agus Comhfhorbairt Áite** agus **Caibidil 16 Oidhreacht Thógtha agus Chultúrtha**.

Suíomhanna Deise

2.7.15 Sainaitníodh suíomh deise ó thuaidh den bhaile.

Tábla 3.2.16 - Suíomh deise: Cill na Mallach

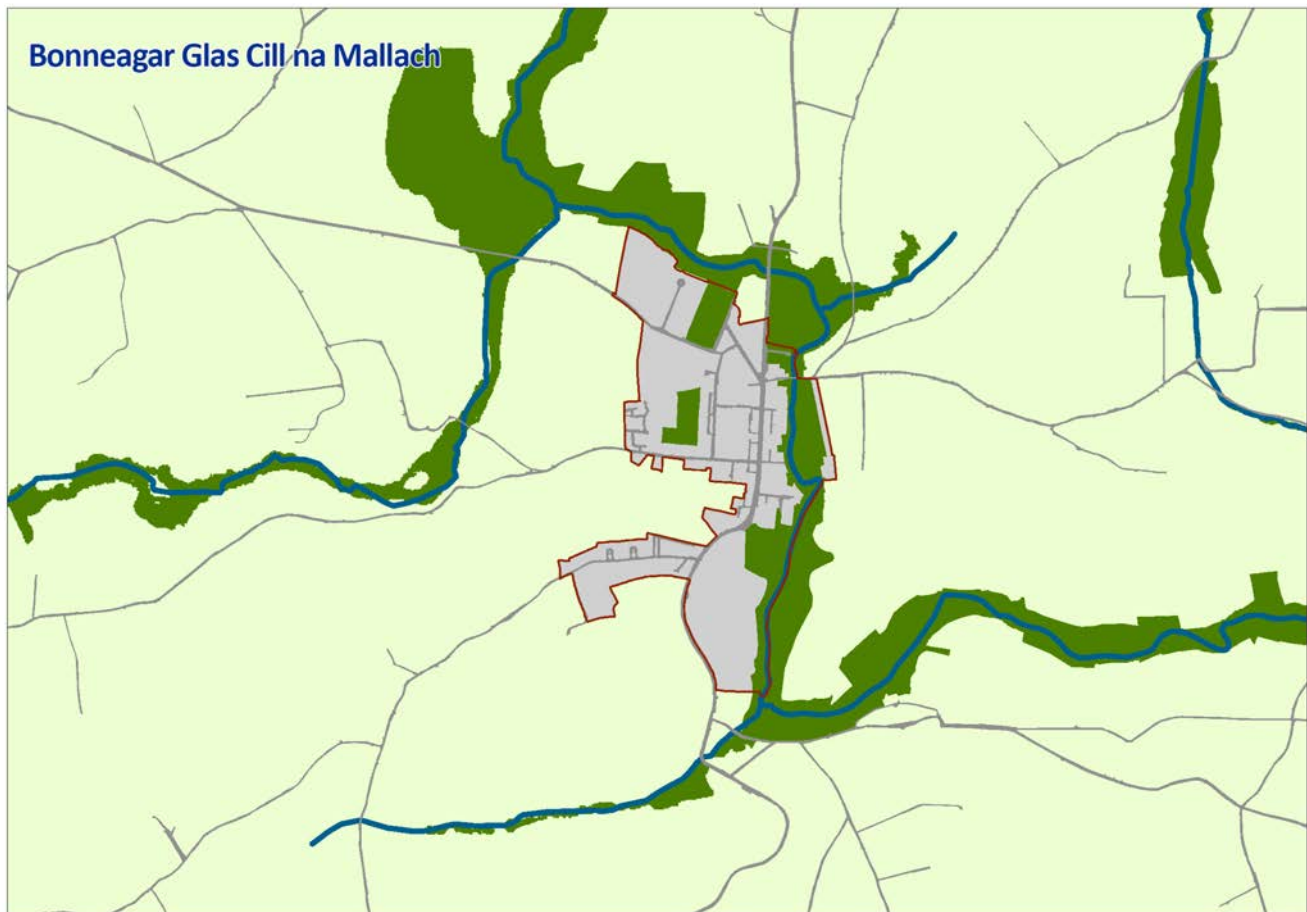
Suíomh Deise	Uimhir agus Tuairisc
	<p>BV-SP-01 - Láithreán Comharchumann atá ann cheana agus foirgnimh/slata tadhlaacha</p> <p>Úsáidí déine íseal i suíomh feiceálach lastuaidh den Phríomhshráid. Tá an poitéinseal ag an láithreán seo do mholadh sainchomhartha i láthair fheiceálach dá mbeadh an deis ann.</p>

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.7.16 Freastalaíonn Scoil Náisiúnta Mhuire na Trocaire ag Caisleán an Úlloird ar riachtanais oideachais bunscóile an bhaile. Tá scóip ann chun áiseanna scoile a leathnú. Feidhmíonn naíonra pobail freisin ó shuíomh na scoile náisiúnta agus feidhmíonn scoil Montessori ó áitreabh sa Chragán ar Bhóthar Cheann Toirc.
- 2.7.17 Is í Coláiste Mhuire an iar-bhunscóil i gCill na Mallach agus is soláthraí comhoideachais í. D'aistrigh an scoil go foirgneamh nua scoile ar an taobh thuaidh den bhaile le déanaí. Tá suíomh na seanscoile suite go lárnach agus oiriúnach le haghaidh athfhorbairt iógair ag cur san áireamh a shuíomh laistigh den Limistéar Caomhantais Ailtireachta.
- 2.7.18 Tá stáisiún Gardaí, dhá shéipéal agus dhá halla pobail sa bhaile. Reáchtálann Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte ionad cúraim lae i gCill na Mallach freisin. Níl áis cúram sláinte príomhúil ag an mbaile ach tá ceann ar fáil i Mala. D'fhéadfadh éileamh a bheith ann amach anseo ar theach altránais nua-aimseartha nó ar shaoráid cúram sláinte príomhúil laistigh den bhaile agus ba chóir go mbeadh an chéad rogha suíomh d'aon áiseanna den chineál seo sa todhchaí laistigh de nó in aice le lár an bhaile.

Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire

- 2.7.19 Aithníodh Dorchla na hAbhann Bige mar Cheantar Bithéagsúlachta Áitiúil sa chleachtadh Mapála Gnáthóg a rinneadh i 2018. Tá go leor de seo criosaithe mar chonair ilfheidhmeach bonneagair ghlais laistigh den phlean seo. Tá leas ag na tailte seo freisin trí lána atá ann cheana féin a nascann an suíomh leis an bPríomhshráid, rud a sholáthraíonn rochtain agus nascacht mhaith leis an mbaile agus ceantair chónaithe ar an taobh thiar. Ritheann an criosú seo ó thuaidh ó dheas feadh teorainn thoir na lonnáiachta agus in am b'fhéidir go bhfuil sé de chumas aige an baile a nascadh le Prióireacht an Bhaile Bhig ó dheas trí bhealach taitneamhachta a fhorbairt. Ba cheart nascacht isteach i Dorchla na hAbhann Bige a fheabhsú. Fuarthas cead i 2017 chun limistéar taitneamhachta a chruthú lena n-áirítear bogach agus cosán ardaithe soir ó lár an bhaile agus ar bhruach na hAbhann Bige ach níor tharla aon fhorbairt go dtí seo.
- 2.7.20 Tá páirc GAA agus club sacair ag an mbaile agus tá clós súgartha do leanaí curtha ar fáil in aice leis an ionad pobail ó dheas de lár an bhaile. Tá limistéir atá in úsáid mar pháircceanna imeartha/faiche spóirt sainithe sa phlean seo chun na háiseanna a chosaint ar mhaithe leis an mbaile.
- 2.7.21 Ba cheart go bhféachfadh forbairtí nua laistigh den bhaile le nascadh/soláthar a dhéanamh do nascacht amach anseo leis na heilimintí bonneagair ghlais atá leagtha amach. Ba cheart leanúint ar aghaidh le neartú an bhonneagair ghlais thar shaolré an phlean le fócas ar thaitneamhacht cois abhann atá ann cheana féin agus lár an bhaile a neartú agus a nascadh. Féach ar **Caibidil 14 Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire**.
- 2.7.22 Tá léaráid san áireamh a leagann béim ar chuid den bhonneagar glas tábhachtach atá ann cheana féin laistigh den bhaile agus a úsáideadh mar bhonn eolais don chur chuige criosaithe.

Figiúr 3.2.6 - Léaráid Bonneagair Ghlas Cill na Mallach

Tírdhreach

- 2.7.23 Tá an taobh thoir de príomhshráid bhaile Chill na Mallach suite laistigh de cheantar a bhfuil ardluach tírdhreacha ag baint leis. Is ar an taobh seo den bhaile agus go háirithe in aice leis an Abha Bheag a bhfuil go leor de na gnéithe tírdhreacha agus stairiúla is tarraingtí suite. Ba cheart leanúint ar aghaidh le carachtar tarraingteach an cheantair seo a choinneáil.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.7.24 Is bonn fostaíochta beag é Cill na Mallach i gCorcaigh Thuaidh. De réir sonraí Daonáireamh 2016 POWSCAR (Teorainn an Phlean Ceantair Áitiúil) ba é 203 líon iomlán na bpost i gCill na Mallach (gan obair ó bhaile a áireamh).
- 2.7.25 Tá an fhostaíocht i gCill na Mallach dírithe go príomha ar na hearnálacha miondíola, seirbhísí agus oideachais. Feidhmíonn Dairygold ollsiopa Co-op laistigh den bhaile. Is fostóir suntasach í an earnáil díolacháin agus seirbhíse gluaisteán freisin. Tá dhá eastát tionsclaíochta ar an taobh thiar thuaidh den bhaile ach tá an chuid is mó de na suíomhanna laistigh de fós neamhfhobartha.
- 2.7.26 Tá sé riachtanach cumas eacnamaíoch agus fostaíochta Chill na Mallach a neartú má tá sé chun a ról mar bhaile contae a chomhlíonadh, dul san iomaíocht le bailte contae eile chuig infheistíochta agus an cumas a thairgeann a shuíomh ar Chonair Eacnamaíoch an Atlantaigh a uasmhéadú. Chuige seo tá sé tábhachtach go gcoimeádfadh an baile soláthar láidir tailte fostaíochta. Tá dhá shuíomh criosaithe le haghaidh úsáide Gnó i gCill na Mallach sa phlean seo. Cuimsíonn tailte atá criosaithe BV-B-01 páirc ghnó faoi úinéireacht na Comhairle atá ann cheana féin agus aonad gnó tadhach atá suite siar ó thuaidh ón mbaile ar bhóthar Lios Cárthaigh. Cé go bhfuil an suíomh gar do lár an bhaile agus an N20, tá roinnt ceapach neamhfhobartha agus roinnt folúntas sna haonaid forbartha. Tá láithreán glaspháirc sa dara suíomh ag ceann theas an bhaile atá os comhair an N20 in Ard an Chaisleáin.
- 2.7.27 Tá suíomh BV-X-01 siar ó thuaidh den bhaile faoi réir sainchuspóir criosaithe polasaí a dhéanann soláthar d'áiseanna pobail agus úsáidí fostaíochta.
- 2.7.28 Is baile stairiúil meánaoiseach é Cill na Mallach. Tá deiseanna ann chun leas a bhaint as a acmhainn turasóireachta oidhreachta lena n-áirítear bonneagar turasóireachta agus áineasa a chur leis nuair is cuí chomh maith le leas a bhaint as an líonra de nithe is díol spéise do thurasóirí sa cheantar seo. Suíonn Cill na Mallach laistigh de réigiún turasóireachta Sean-Oirthir Fáilte Éireann. Féach ar **Caibidil 10 Turasóireacht**.

Lár an Bhaile agus Miondíol

- 2.7.29 Tá feidhm mhiondíola teoranta ag Cill na Mallach faoi láthair, rud a léiríonn a dhaonra beag agus a chóngaracht do na hionaid mhiondíola is mó sa Ráth agus Mala. Mar sin féin tá raon beag siopaí áise agus comparáide, ollshiopa comharchumainn, tithe tábhairne, seirbhísí airgeadais, bialanna srl.
- 2.7.30 Tá ceantar aitheanta ag an bplean seo do ghníomhaíochtaí lár an bhaile atá in ann freastal ar roinnt fairsingithe miondíola sa todhchaí agus a bheidh mar phointe fócasach d'aon mhiondíol áise agus comparáide sa todhchaí i gCill na Mallach. Bhain lár an bhaile leas le déanaí as uasghrádú ar an bPríomhshráid agus feabhas iomlán ar an ríocht poiblí.

Gluaiseacht

- 2.7.31 Téann an bealach náisiúnta Corcaigh-Luimneach (N20) trí lár Chill na Mallach, ag tabhairt líon ard tráchta trí phríomhshráid an bhaile ar bhonn laethúil agus an brú tráchta a bhaineann leis agus na tionchair dhiúltacha ar thaitneamhachtaí comhshaoil an bhaile. Tugann an bealach rochtain éasca, áfach, ar bhailte móra an Rátha agus Mhala agus cathracha Chorcaí agus Luimnigh. Bheadh buntáiste suntasach ag an tionscadal N/M20 a bheartaítear, a sheachnódh an baile, chun timpeallacht iomlán lár an bhaile a fheabhsú trí aghaidh a thabhairt ar an drochthionchar suntasach a bheadh ag na leibhéil arda tráchta ar an bPríomhshráid.
- 2.7.32 Téann an iarnród idir Corcaigh agus Baile Átha Cliath siar ón mbaile ach tá stáisiún Chill na Mallach dúnta ó na 1970idí. Bheadh sé ina bhuntáiste nach beag don bhaile dá n-osclódh sé am éigin sa todhchaí. Tá seirbhísí iarnróid ar fáil i Mala agus sa Ráth.
- 2.7.33 Feidhmíonn Bus Éireann seirbhís bus poiblí, a théann tríd an mbaile ó dheas go Cathair Chorcaí agus ó thuaidh go dtí an Ráth agus Luimneach. Tá minicíocht na seirbhísí teoranta faoi láthair. Freastalaíonn seirbhís bus príobháideach City Link a nascann Corcaigh agus Gaillimh ar an mbaile freisin le seirbhísí rialta laethúla.
- 2.7.34 Tá soláthar cosán go maith tríd is tríd ar fud an bhaile mar atá soilsiú poiblí. Is féidir feabhas a chur ar thréscailteacht. Faoi láthair tá áiseanna teoranta do rothaithe.

Bainistíocht Uisce

- 2.7.35 Uasghrádaíodh an gléasra cóireála fuíolluisce i gCill na Mallach le déanaí, cuireann sé cóireáil treasach ar fáil agus tá acmhainn cóireála imleor ann chun freastal ar fhorbairt bhreise. Doirteann an gléasra go dtí an Abha Bheag atá mar chuid de Dhobharcheantar na hAbhann Móire agus atá ina limistéar faoi chosaint – Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta. Mar sin tá cosaint cháilíocht an uisce mar thosaíocht don todhchaí.
- 2.7.36 Caitheann aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an mbaile chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 2.7.37 Tá acmhainn teoranta ar fáil i soláthar uisce an bhaile chun tacú le forbairt sa todhchaí. Cuirtear uisce ar fáil do Chill na Mallach ó Scéim Soláthair Uisce an Rátha agus tá an scéim seo ag feidhmiú faoi lánacmhainneacht. Mar sin féin ba cheart go mbeadh cumas méadaithe ar fáil mar thoradh ar mhéadrú ceantair atá beartaithe agus oibreacha braite/deisiúcháin sceite amach anseo. Tá príomhphíobán uisce dromchla nua curtha isteach agus freastalaíonn sé ar an bPríomhshráid faoi láthair.
- 2.7.38 Tá cuid de Chill na Mallach sainaitheanta mar áiteanna atá i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán na hAbhann Bige tríd an mbaile agus léirítear iad ar léarscáil na lonnaithe. Éilíonn Treoirlínte an Rialtais, agus is cuspóir de chuid an phlean seo é, go seachnaítear forbairt amach anseo i gceantair a léirítear a bheith i mbaol tuilte. Tá an cur chuige maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte leagtha amach i gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA), Deireadh Fómhair 2021 nuashonraithe. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaithe, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt Féach **Caibidil 11 Bainistíocht Uisce**.

Oidhreacht Thógtha

- 2.7.39 Tá saibhreas struchtúr agus séadchomharthaí inspéise ailtireachta agus stairiúla ag Cill na Mallach agus tá naoi struchtúr is fiche laistigh den bhaile atá iontráilte i dTaifead ar Dhéanamhais Chosanta, mar Mhainistir na bProinsiasach (fothrach), Cúirt Chill na Mallach agus Teach an Mhargaidh agus Caisleán Cill na Mallach.
- 2.7.40 Sainaitheann croílár an bhaile mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta (ACA) sa Phlean seo freisin. Síneann an ACA ón Eaglais Phrotastúnach ó dheas den bhaile ó thuaidh feadh an dá thaobh den Phríomhshráid chomh fada le Siopa an Chomharchumainn agus soir go dtí an abhainn. Síneann an ceantar chomh fada siar ó thuaidh chomh fada le Plás na Bearice. Aithníonn an t-ainmníú seo tábhacht stairiúil, ailtireachta agus cultúrtha an cheantair agus tá sé mar aidhm aige luach bailéid speisialta an cheantair a chosaint agus a chinntiú go ndéantar an creatlach agus an carachtar stairiúil a dhaingniú faoi bhrú forbartha leanúnach na timpeallachta uirbí atá ag athrú. Is fadhb í an tréigean go háirithe ar na tailte cúl ar an taobh thiar den Phríomhshráid agus ba chóir athchóiriú agus athnuachan cuí a spreagadh.

- 2.7.41 Tá saibhreas staire agus oidhreachta ag Cill na Mallach a d'fhéadfadh turasóirí breise a mhealladh chuig an mbaile má dhéantar margaíocht cheart orthu, go háirithe i gcomhar le leathnú foriomlán ar dhaonra agus ar bhonn eacnamaíoch an bhaile féin agus in éineacht le straitéis turasóireachta níos leithne don Tuaisceart Chorcaí trí chéile.
- 2.7.42 Tá 17 suíomhanna seandálaíochta laistigh de theorainn forbartha Chill na Mallach a léiríonn go príomha forbairt stairiúil an bhaile ó bhunaigh na hAngla-Normannaigh é go luath sa 13ú haois. Tugtar cosaint dóibh seo faoi reachtaíocht náisiúnta agus faoi bheartais atá in Imleabhar a hAon den Phlean seo. Tá Cill na Mallach ainmnithe mar bhaile múrtha stairiúil i dTaifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna le Crios Poitéinseal Seandálaíochta atá leagtha amach sa suirbhé Seandálaíochta Uirbeach. Tá bailiúchán luachmhar d'fhoirgnimh mheánaoiseacha fós ag an mbaile lena n-áirítear an caisleán, an mainistir, an droichead, an túr agus iarsmaí de bhallaí an bhaile. Mar sin féin, tá go leor den tseandálaíocht faoi thalamh mar atá aibhsithe ag na fionnachtana seandálaíochta le déanaí ar an bpríomhshráid nó a d'fhéadfadh a bheith corpraithe i bhfoirgnimh níos déanaí. Beidh measúnú seandálaíochta/ailtireachta ag teastáil ó aon tograí forbartha i gCrios na hAcmhainne Seandálaíochta agus cloifidh siad leis an mbeartas Náisiúnta um Chosaint Baile. Féach ar **Caibidil 16 Oidhreacht Thógtha agus Chultúrtha**.

Bithéagsúlacht

- 2.7.43 Is í dorchla na hAbhann Bige an phríomhghné de luach bithéagsúlachta sa bhaile. Tá an abhainn, coillearnach, scrobarnach agus féarach fliuch agus tirim neamhfheabhsaithe i measc na ngnáthóg laistigh den limistéar seo. Tá an Abha Beag ina cuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Tacaíonn sé le roinnt speiceas sainleasa cáilitheach an SAC, lena n-áirítear an Piaradóg Fionnuisce a bhfuil a dhaonra comhchruinnithe san abhainn seo.

Cuspóirí Ginearálta

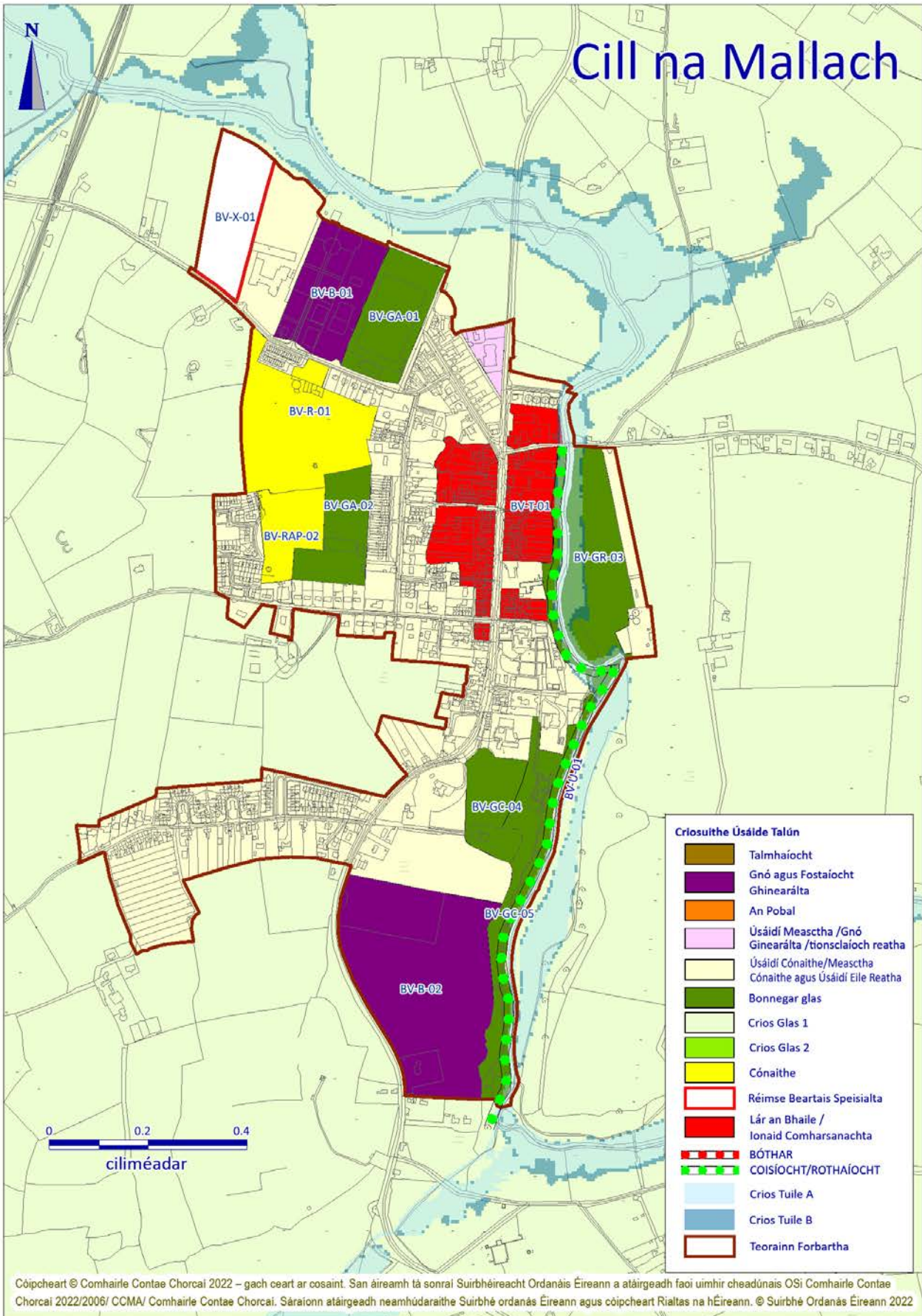
- 2.7.50 Bainfidh na Cuspóirí Ginearálta seo a leanas le gach forbairt laistigh de theorainn forbartha Chill na Mallach.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Ginearálta do Chill na Mallach	
BV-GO-01	Plean forbartha le cur ar chumas Chill na Mallach a sprioc fás daonra de 1,292 duine a bhaint amach faoi 2028.
BV-GO-02	Chun an fás daonra inbhuanaithe a chinntiú agus tacú le forbairt atá beartaithe i BV-GO-01, ní mór bonneagar cuí agus inbhuanaithe uisce agus fuíolluisce a shlánóidh cuspóirí an Phlean Bainistíochta Abhantraí ábhartha agus Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, a sholáthar agus a bheith ag feidhmiú roimh thús a chur le haon doirteadh ó fhorbairt. Caithfidh infreastruchtúr fuíolluisce a bheith in ann déileáil le doirteadh chun a chinntiú nach dtiteann cáilíocht an uisce san uisce glactha faoi na leibhéil a cheanglaítear de réir dlí.
BV-GO-03	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Chill na Mallach an Abha Bheag agus na limistéir choillearnaí agus bhogaigh lena mbaineann. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin sa chás go mbeidh sé léirithe go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon, Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht .
BV-GO-04	Seachbhóthar a chinntiú (N/M20) don bhaile chun aghaidh a thabhairt ar an drochthionchar suntasach a bhíonn ag na leibhéil arda de thrácht tríd an bpríomhshráid.
BV-GO-05	Éilítear freisin bonn geilleagrach an bhaile a leathnú i dtéarmaí fostaíochta, miondíola agus seirbhísí eile chun tacú le fás inbhuanaithe an bhaile agus chun an tairiscint cháilíochta beatha a sholáthar atá riachtanach do Chill na Mallach chun dul san iomaíocht le láithreacha eile.
BV-GO-06	Feabhas a chur ar tháirge iomlán turasóireachta an bhaile, trí chosaint a oidhreacht thógtha agus nádúrtha, trí lár an bhaile agus an ríocht phoiblí a athnuachan agus trí bonneagar turasóireachta agus áineasa breise a sholáthar nuair is cuí.
BV-GO-07	Carachtar lár an bhaile stairiúil a chaomhnú agus a fheabhsú trí fhoirgnimh stairiúla, grúpaí foirgneamh, an patrún sráide reatha, méideanna ceapacha agus scála agus gnéithe stairiúla ar nós ballaí cloiche agus feistis sráide a chuireann le carachtar an bhaile a chosaint.
BV-GO-08	Ní mór do gach togra forbartha laistigh de na ceantair a aithnítear a bheith i mbaol tuilte cloí le Cuspóirí an Phlean seo.
BV-GO-09	Caithfidh gach forbairt nua foráil a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SuDS) agus bonneagar imleor uisce stoirme a sholáthar. Ba chóir Bainistíocht agus Diúscairt Uisce Dromchla a phleanáil ar bhealach comhtháite agus breithniú á dhéanamh ar úsáid talún, cáilíocht uisce, taitneamhacht agus feabhsúcháin ghnáthóige mar is cuí.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chill na Mallach			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
Soláthar Breise Cónaithe/Cónaithe			
BV-R-01	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B. Cosnófar teorainneacha páirce, fála sceach agus gnéithe eile lena mbaineann luach bithéagsúlachta agus déanfar iad a chomhtháthú le forbairt nua. Nascacht do choisithe isteach i dtailte criosaithe ó dheas le soláthar.		5.7
BV-RAP-02	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B. Nascacht do choisithe isteach i dtailte criosaithe ó thuaidh le soláthar.		1.9
Gnó			
BV-B-01	Tá na tailte seo oiriúnach d'úsáidí tionsclaíochta ar scála beag agus meánach, d'aonaid tionscail éadroma agus gorlainne fiontraíochta agus d'úsáidí stórais agus dáileacháin ar scála beag agus meánach. Tá an ceantar seo díreach in aice le SAC na hAbhann Móire.		3.8
BV-B-02	Tailte gnó faoi réir ag rochtain oiriúnach ón bPríomhbhealach Náisiúnta tadhlach. Tá cosán beartaithe le hais na hAbhann Bige ar an taobh thoir agus ba cheart go bhféachfadh aon tograíamach anseo le ceangala dhéanamh leis an nasc taitneamhachta seo. Soláthrófar crios maolánach cuí tadhlach leis an líos ó dheas den suíomh.^		10.5
Lár an Bhaile			
BV-T-01	Úsáidí lár an bhaile. Caithfidh breithniú cuí a dhéanamh ar ainmiúchán Limistéir Chaomhantais Ailtireachta.*		7.1
Fóntais			
BV-U-01	Bealach coisithe a fhorbairt agus a chothabháil agus rochtain trasna na habhann a sholáthar, ag suíomh cuí, chuig an spás oscailte poiblí ar an taobh thoir den abhainn. Tá an cosán molta suite laistigh de SAC na hAbhann Móire. D'fhéadfadh crios maolánach a bheith ag teastáil feadh codanna áirithe den tsiúlóid chun cur isteach ar ghnáthóga nó speicis a chosc. Cinnfear méid agus suíomh an chrios maolánach ag leibhéal an tionscadail. Ba chóir go ndearfaí moltaí go híogair lena chinntiú nach ndéanfaidh a bhforbairt ná a n-úsáid dochar do ghnáthóga íogaire nó cur isteach ar fhána fionnuisce laistigh den Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta.		
Infreastruchtúr Glas			
BV-GA-01	Spás Oscailte Gníomhach. GAA Chill Na Mallach. Tá an ceantar seo díreach in aice le SAC na hAbhann Móire. D'fhéadfadh go mbeadh gá le crios maolánach a choinneáil idir aon fhorbairt a mholtar don cheantar seo agus an Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta. Cinnfear méid an chrios maolánach ag leibhéal an tionscadail.		3.2
BV-GA-02	Spás Oscailte Gníomhach. Buttevant AFC.		2.5
BV-GR-03	Spás Oscailte/Páirc Páirc baile a fhorbairt ag nascadh le bealach coisithe ar an taobh thiar den abhainn. Tá an pháirc beartaithe suite laistigh de SAC na hAbhann Móire agus níl sí oiriúnach ach d'úsáidí atá ag teacht le cuspóirí caomhnaithe an SAC.*		5.7
BV-GC-04	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. Spás oscailte chun taitneamhacht agus suíomh an Chaisleáin agus na hEaglaise a chosaint. Spreagadh a thabhairt d'úsáidí gníomhach an cheantair seo chun soláthar a dhéanamh d'úsáidí a bhaineann le turasóireacht/áineasa agus cultúir agus chun freastal orthu atá báúil le carachtar stairiúil agus suíomh tírdhreacha an Chaisleáin.*		2.1

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chill na Mallach			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
BV-GC-05	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. Cosain taitneamhachtaí agus suíomh stairiúil an Chaisleáin agus an limistéir choilte agus oscailte seo cois na habhann agus foráil do bhealach coisithe.*		4.1
Réimse Beartais Speisialta			
BV-X-01	Áiseanna pobail agus/nó úsáidí fostaíochta.		3.2

Cill na Mallach

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordánais Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSi Comhairle Contae Chorcaí 2022/2006/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdairithe Suirbhé ordánais Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordánais Éireann 2022

2.8 *Áth Trasna*

Fís agus Comhthéacs

- 2.8.1 Is í an fhís do Áth Trasna thar shaolré an phlean ná leanúint ar aghaidh le ról Áth Trasna mar ionad tábhachtach áitiúil trí fhás daonra breise a spreagadh agus a fheidhmeanna fostaíochta agus seirbhíse a leathnú. Leanúint le naisc láidre a bhunú idir an baile in aice leis Ceann Toirc chun fócas straitéiseach fás agus forbartha a chruthú d'larthuaisceart Chorcaí.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.8.2 Is baile margaidh beag é Áth Trasna atá suite i dtírdhreach droimneach ag bun Mullach an Radhairc. Tá sé dírithe timpeall ar phríomhshráid fhada agus sách cúng le flúirse foirgneamh ar an stíl thraidisiúnta. Tá gníomhaíocht lár an bhaile dírithe go príomha ar úsáid chónaitheach agus mhiondiola cé go bhfuil roinnt úsáidí cathartha i láthair freisin lena n-áirítear Stáisiún na nGardaí agus leabharlann. Maidir le húsáidí eile tá uachtarlann atá suite go lárnach cheana féin le dhá eastát bheaga tionsclaíochta ar bhóithre na Scairbhe agus Cheann Toirc. Is ionann Institiúid James O'Keefe ó dheas den bhaile agus áis thábhachtach mol fiontraíochta sóisialta agus oiliúna.
- 2.8.3 Tá an gá atá le treocht an daonra ag titim agus an laghdú ar a bhonn eacnamaíoch a aisiompú, agus foinsí nua fostaíochta a aimsiú laistigh den bhaile mar ardán le haghaidh fás daonra i measc na bpríomhdhúshláin atá roimh an mbaile.
- 2.8.4 Theip ar Áth Trasna aon fhás suntasach ar an daonra le roinnt blianta anuas. D'fhéadfadh sé seo a bheith i bpáirt mar gheall ar a shuíomh a fhágann nach bhfuil cianchomaitéireacht chun oibre chomh tarraingteach céanna ná ó bhailte eile sa Cheantar Bardasach seo. Tá sé riachtanach go n-aisiompófar an treocht foriomlán seo de laghdú daonra chun na seirbhísí agus na háiseanna atá sa bhaile cheana féin a dhaingniú agus tuilleadh infheistíochta a mhealladh. Is gá a chinntiú go leantar le cruthú fostaíochta chun tacú le coinneáil agus fás an daonra. Tá a dhraíocht agus a charachtar féin ar leith ag an mbaile ar féidir margaíocht agus infheistíocht a dhíriú orthu amach anseo.

Daonra agus Tithíocht

- 2.8.5 Thaifead Daonáireamh 2016 daonra do Áth Trasna de 976, rud a léiríonn laghdú sa daonra de 12 duine ó Dhaonáireamh 2011. Tá an Plean ag imeacht ó fhreagra leathnaithe úrnua go príomha ar imeall an bhaile ar sholáthar talún tithíochta, chun freagairt d'athruithe beartais san Creat Náisiúnta Pleanála ar an mbealach a ndéanaimid pleanáil agus seachadadh ar thithíocht ar fud an Stáit. Chruthaigh an t-athrú treo seo fócas nua ar imchládach foirgnimh atá ann cheana a chomhdhlúthú.
- 2.8.6 Tá sprioc daonra de 1,206 leithdháilte ag Áth Trasna sa Phlean Forbartha Contae go dtí 2028, rud a léiríonn fás de thart ar 230 duine ar fhigiúirí Dhaonáireamh 2016. Chun freastal ar an leibhéal seo fás sa daonra, beidh 88 aonad tithíochta breise ag teastáil don tréimhse 2020–2028. Bunaithe ar riachtanas an Chreata Náisiúnta Pleanála 30% de riachtanas na croístraitéise a sheachadadh laistigh den imchládach foirgnimh an bhaile agus tiomantas an Phlean chun dlúis níos airde a sheachadadh, tá riachtanas talún níos ísle ag teastáil anois ná mar a bhí i bpleananna roimhe seo.
- 2.8.7 Mar chuid de thiomantas na Comhairle do dhlúthfhás a sheachadadh laistigh den bhaile leagtar béim nua ar úsáid níos fearr a bhaint as an stoc foirgneamh atá ann cheana féin, tosaíocht a thabhairt do thalamh athfhorbraíochta agus talamh tearc-úsáidte agus sainaithe deiseanna athnuachana agus inlíonta a d'fhéadfadh cur go dearfach le tithíocht Áth Trasna stoc agus sprioc 30% de 26 aonad.
- 2.8.8 Meastar gur féidir an riachtanas seo a sheachadadh laistigh de na suíomhanna deise a aithnítear sa phlean seo. Is féidir freastal ar acmhainn bhreise trí dhul i ngleic le folúntais laistigh den stoc foirgneamh reatha (lena n-áirítear trí Maireachtáil Thar Shiopaí) agus trí dheiseanna laistigh de Cheantar Foirgnithe Reatha an bhaile.
- 2.8.9 Chun an riachtanas talún tithíochta a chomhlíonadh tá na tailte NK-R-01 agus NK-R-02 san áireamh mar chriosanna cónaithe.
- 2.8.10 Lasmuigh de theorainn forbartha an bhaile tá an talamh mar chuid de Chrios Glas Áth Trasna. Taispeántar é seo ar Bhrabhsálaí Léarscáileanna an Phlean Forbartha Contae ar féidir teacht air trí www.corkcoco.ie. Féachann cuspóirí an phlean seo anseo le sraoilleáil a chosc agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath fhairsing trí thalamh a chur in áirithe i dtimpeallacht láithreach an bhaile go ginearálta le húsáid mar úsáidí talmhaíochta, spáis oscailte agus áineasa. **Féach ar Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí.**

Tábla 3.2.17 Daonra Áth Trasna agus Soláthar Tithíochta

	Daonra agus Riachtanas Tithíochta			Aonaid an tSoláthair Tithíochta
	Daonra de réir Dhaonáireamh 2016	Sprioc-dhaonra (go dtí 2028)	Aonaid Nua a Theastaíonn (go dtí 2028)	Soláthar Tithíochta ó Chríosú Cónaithe agus Úsáide Measctha, Suíomhanna Díúthfháis san áireamh
Áth Trasna	976	1,206	88	88

Tábla 3.2.18 Daonra Áth Trasna 2006-2028

	Daonáireamh 2006	Daonáireamh 2011	Daonáireamh 2016	Spriocdhaonra go dtí 2028
Áth Trasna	949	988	976	1,206

Comhfhorbairt Áite

- 2.8.11 Cé go bhfuil sé beag, tá dúthracht tarraingteach ag an mbaile lena sráid-dreach traidisiúnta agus ildaite agus a thopagrafaíocht éagsúil. Thar shaolré an phlean ba cheart deiseanna breise a fhiosrú chun lár an bhaile a dhéanamh níos fóirsteanaí do choisithe. Tá roinnt suíomhanna lárnacha laistigh de lár an bhaile a d'fhéadfadh saol breise agus beogacht a chur leis an mbaile dá ndéanfaí iad a fhorbairt.
- 2.8.12 I dtéarmaí an ríocht phoiblí cosúil le go leor eile, is é an carr príobháideach is mó atá sa bhaile. Is minic go mbíonn brú tráchta ócáideach i lár an bhaile de bharr páirceáil fánach go príomha in aice le hacomhail agus tá gá le páirceáil bhreise eis-sráide a chur ar fáil agus an comhshaol coisithe a fheabhsú. Ba cheart deiseanna chuig feabhsuithe ar an ríocht poiblí a fhiosrú. Bheadh sé an-dearfach don bhaile dul i ngleic leis an tréigean, an folúntas, agus timpeallacht choisithe níos sábháilte a chruthú.

Suíomhanna deise

- 2.8.13 Aithníonn an plan seo trí shuíomh deise atá criosaithe mar lár an bhaile nó atá laistigh de cheantar tógtha an bhaile, ach is gá a aibhsiú sa chás go dtagann an deis chun cinn le linn shaolré an phlean.

Tábla 3.2.19 - Suíomhanna deise: Áth Trasna

Suíomh Deise	Uimhir agus Tuairisc
	<p>NK-SP-01 – Tailte ar chúl Stáisiún an Gharda Síochána</p> <p>Is limistéar talamh chuíl tearcúsáidte é seo gar do lár an bhaile. D'fhéadfai an suíomh a mheas a bheith oiriúnach d'fhorbairt de chineál tí cónaithe baile ar scála cúí.</p>

Tábla 3.2.19 - Suíomhanna deise: Áth Trasna

Suíomh Deise	Uimhir agus Tuairisc
	<p>NK-SP-02 - Suíomh Cluain Tí Foircill Siar ó Thuaidh ó Lár an Bhaile</p> <p>Is suíomh úrnua é seo siar ó thuaidh ó lár an bhaile. Tá sé oiriúnach chun lár an bhaile a leathnú agus/nó forbairt dhlúth inlíonta cónaithe.</p>
	<p>NK-SP-03 - Suíomh Cluain Tí Foircill Siar ó dheas ó Lár an Bhaile</p> <p>Is suíomh cúlchainte ghlais é seo siar ó dheas ó lár an bhaile. Tá sé oiriúnach chun lár an bhaile a leathnú agus/nó forbairt dhlúth inlíonta cónaithe.</p>

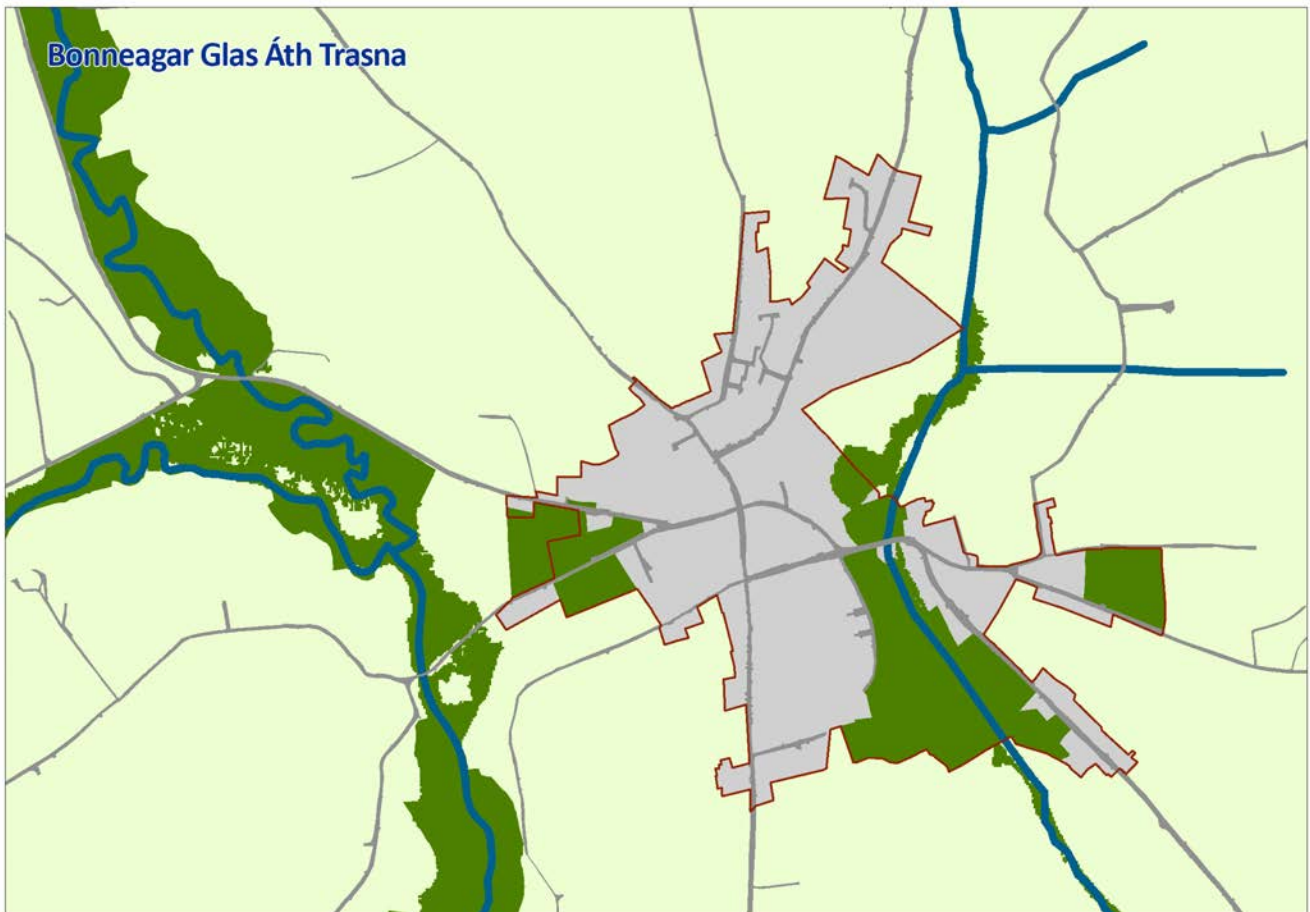
Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.8.14 Tá áiseanna oideachais dírithe faoi láthair ar dhá shuíomh ag an taobh eile den bhaile, tá scoil náisiúnta na mbuachaillí suite ar imeall Oirthear an bhaile, agus scoil na gcailíní suite ag an West End gar do lár an bhaile. Tá talamh úrnua ar fáil in aice leis an dá shuíomh chun freastal ar leathnú amach anseo.
- 2.8.15 Tá stáisiún Gardaí agus leabharlann ag Áth Trasna agus tá rochtain aige ar roinnt seirbhísí leighis agus sóisialta níos lú. D'fhéadfadh go mbeadh gá le leathnú ar roinnt de na háiseanna tábhachtacha seo le fás daonra amach anseo. Bhain Áth Trasna leas le déanaí as saoráid Chúram Sláinte Príomhúil nua-aimseartha a thógáil ar an taobh thiar den bhaile. Cuireann an t-athchóiriú a rinneadh ar Eaglais Chríost Choláiste na Tríonóide le húsáid mar ionad oidhreachta cultúrtha le déanaí fáilte roimh na healaíona agus an cultúr don phobal agus do chuartheoirí ar an mbaile.
- 2.8.16 Tá rochtain leathanbhanda líne sheasta ar fáil ar fud an bhaile. Tá rochtain ag Áth Trasna ar áiseanna bunúsacha athchúrsála agus déanann cuideachtaí bailithe dramhaíola freastal air.

Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire

- 2.8.17 Is é an phríomhghné bonneagair ghlais in Áth Trasna ná conair Shruth Rampart. Is ionann é agus píosa suntasach bonneagair ghlais soir ón mbaile agus áirítear leis áiseanna áineasa, buaircíneach measctha/coillearnach leathanleithleach agus gnáthóg eile. Tá an sruth Rampart ceangailte le milleán ag teacht le chéile ó iarthar an bhaile atá líntear den chuid is mó agus é ag rith trí lár an bhaile. I dteannta a chéile soláthraíonn an ghnáthóg timpeall an tsrutha Rampart conair tábhachtach éiceolaíoch sa bhaile ar féidir í a neartú tuilleadh chun bithéagsúlacht a chur chun cinn.
- 2.8.18 Cuimsíonn na tailte seo cuid de limistéar coillteach níos mó a bhfuil cuid mhaith de bainte as anois ar a dtugtar Coillte an Mhóinéir Dhuibh (ó dheas). Ina measc tá bealach na seanlíne iarnróid (Áth Trasna to Bántír) a dúnadh i 1963 agus a raibh áras ceann aistir díreach ó dheas de Dhroichead Stoneville. Ba cheart machnamh a dhéanamh ar acmhainn turasoíreachta an iarbhealaigh seo amach anseo.

- 2.8.19 Tá conláiste faoi úinéireacht Coillte (Coill an Oileáin) inrochtana freisin do chónaitheoirí atá gar d'Áth Trasna agus ritheann sé feadh Abhainn Ghleann Lára.
- 2.8.20 Tá soláthar beag de spás oscailte gníomhach agus éighníomhach ag an mbaile, lena n-áirítear áiseanna GAA Áth Trasna, agus galf dhá mhaide an bhaile, cúirteanna leadóige agus clós súgartha do leanaí. Bheadh foirgneamh mór lárnach pobail inmhianaithe freisin go háirithe maidir le himeachtaí cathartha a chur ar siúl.
- 2.8.21 Cruthaíonn forbairt an bhaile amach anseo deiseanna chun cur chuige comhtháite a fhorbairt i leith an bhonneagair ghlais a fhéadfaidh roinnt feidhmeanna a chomhlíonadh lena n-áirítear limistéir thaitneamhachta éighníomhacha agus ghníomhacha, conairí fiadhúlra agus scagairí carbóin chun fritháireamh a dhéanamh ar thionchair mhéadaithe forbartha agus tráchta sa bhaile. Féach ar **Caibidil 14 Bonneagar Glas agus Caitheamh Aimsire**.
- 2.8.22 Ba chóir go bhféachfadh forbairtí nua laistigh den bhaile le nascacht a nascadh sa todhchaí leis na gnéithe bonneagair ghlais atá leagtha amach sa bhaile nó soláthar a dhéanamh dóibh, go háirithe limistéar an tsrutháin Rampair. Tá léaráid san áireamh a leagann béim ar chuid den bhonneagar glas tábhachtach atá ann cheana féin laistigh den bhaile agus a úsáideadh mar bhonn eolais don chur chuige criosaithe.

Figiúr 3.2.7 - Léaráid Bonneagair Ghlas Áth Trasna

Tírdhreach

- 2.8.23 Tá an baile suite ar na sroichte uachtaracha d'Abhainn Dalua agus tá roinnt cnoic ag dul síos go dtí an gleann seo. Tá srian éigin ar an mbaile ó dheas ag Institiúid Cuimhneacháin James O Keefe agus diméin agus an ailt radhairc ina bhfuil an seanlíne iarnróid. Siar ó dheas, ardaíonn an talamh ach tá sé srianta beagán ag bóthar rochtana caol. Ó thuaidh ardaíonn an talamh go hardchlár ardaithe eile ag breathnú amach ar an mbaile sula dtiteann sé soir. Ón taobh thoir agus thoir theas tá tailte ardaithe breátha a bhfuil radharcanna iontacha acu ar an mbaile pictiúrtha seo agus ar an Institiúid Memorial mhórthaibhseach agus na gairdíní tírdhrechtaithe. Ba cheart na tréithe seo a chur san áireamh i measúnuithe tionchair amhairc go háirithe agus tograí forbartha ar scála mór á measúnú.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.8.24 Is bonn fostaíochta beag ach tábhachtach é Áth Trasna i gCorcaigh Thuaidh. Tá sé riachtanach cumas eacnamaíoch agus fostaíochta Áth Trasna a neartú má tá sé chun a ról mar bhaile contae a chomhlíonadh agus dul in iomaíocht le bailte contae eile le haghaidh infheistíochta.
- 2.8.25 De réir sonraí Daonáireamh 2016 POWSCAR (Teorainn an Phlean Limistéir Áitiúil) b'ionann líon iomlán na bpost in Áth Trasna agus 427 (gan obair as baile a áireamh). Tá ceann de na cóimheasa post is airde le hoibrithe cónaitheacha sa Chontae ag Áth Trasna agus tá níos mó post sa bhaile ná mar a bhíonn oibrithe a chónaíonn sa bhaile lena líonadh. Mar sin tarraingíonn sé oibrithe isteach ó dhobharcheantar níos leithne, díreach lasmuigh den bhaile nó níos faide i gcéin.
- 2.8.26 Tá Uachtarlann Áth Trasna, áit a ndéantar cáis, ar cheann de na príomhfhóistoirí ar an mbaile ach tá roinnt tionscail bheaga eile scaipthe ar fud an bhaile agus ag Eastát Tionsclaíochta na Scairbhe. Bheadh sé inmhianaithe go n-úsáidfí níos mó úsáide laistigh den fhorbairt seo sula ndéanfar forbairt ar láithreáin eile. Tá an earnáil miondíola agus seirbhísí, lena n-áirítear díolachán carranna, suntasach freisin. Tá oifigí ag Teagasc agus ag Duhalla IRD ar an mbaile freisin.
- 2.8.27 Díol suntais ar leith is ea Institiúid James O'Keeffe, atá lonnaithe i dteach mainéar Seoirseach luath ó 1725, a sheasann ar shuíomh ardaithe ag breathnú amach ar an mbaile. Tá raon fiontar geilleagair shóisialta sa choimpléasc cheana féin, rud a théann chun sochair go mór don réigiún níos leithne seo.
- 2.8.28 Is gá a chinntiú go leantar le cruthú fostaíochta chun tacú le coinneáil agus fás an daonra. Leanann an plean seo ag déanamh soláthar do sholáthar láidir de thalamh gnó, a bheidh in ann freastal ar raon úsáidí. Chomh maith leis na tailte úrnua atá criosaithe tá roinnt deiseanna forbartha athfhorbraíochta ar fáil laistigh den teorainn forbartha.
- 2.8.29 Tá deis ann táirge turasóireachta iomlán an bhaile a fheabhsú, trína shuíomh tarraingteach a chosaint, trí lár an bhaile a athnuachan, trí fheabhas a chur ar an bhfearann poiblí agus trí bhonneagar turasóireachta agus áineasa breise a sholáthar nuair is cuí.

Lár an Baile agus Miondíol

- 2.8.30 Aithníonn an t-ordlathas miondíola atá leagtha amach sa Phlean feidhm na mbailte níos lú ar nós Áth Trasna maidir le raon cuí d'fheidhmeanna miondíola agus neamh-mhiondíola a sholáthar chun freastal ar riachtanais an phobail agus do bharcheantair faoi seach agus a mbeogacht agus a n-inmharthanacht a choinneáil.
- 2.8.31 Tá lár baile sách measartha ag Áth Trasna i gcomparáid le príomhbhaile eile sa réigiún. Is dócha gur léiriú é seo ar an daonra níos ísle i dtéarmaí na lonnaithe díreach agus an chúlchríoch araon. Tá ollmhargadh agus go leor siopaí miondíola níos lú san ionad faoi láthair agus tá scóip ann le leathnú. Is é Wolfe Tone Square príomh-lár an bhaile. Tá roinnt folúntas soiléir sa bhaile agus tá sé tábhachtach go ndéanfaí forbairt miondíola a chomhdhlúthú go ginearálta laistigh de chriosú lár an bhaile. Tá an croí miondíola suite den chuid is mó laistigh de limistéar NK-T-01 agus tá dhá shuíomh eile aitheanta freisin le haghaidh leathnú lár an bhaile.
- 2.8.32 Is beag éileamh a d'fhéadfadh a bheith ann ar fhorbairtí móra miondíola mar gheall ar shuíomh Áth Trasna cóngarach do Cheann Toirc agus a fhad tiomána éasca go bailte móra sa chontae in aice láimhe ar nós Cill Áirne, Trá Lí agus Oileán Ciarraí. Ach tá deiseanna ann laistigh de chroílár an bhaile inar féidir áiseanna nua miondíola agus seirbhísí gairmiúla ar scála beag a sholáthar, trí úsáid a bhaint as aonaid fholmha atá ann cheana féin nó trí athchóiriú báuil a dhéanamh ar áitribh atá ann cheana féin nó iad a athsholáthar. Fanann úsáidí cónaithe i lár Áth Trasna agus tacaíonn an plean le coinneáil agus leathnú an daonra chónaithe laistigh de lár an bhaile chun tacú lena bheocht.
- 2.8.33 Tá gá le leathnú ar bhonn eacnamaíoch an bhaile ó thaobh seirbhísí miondíola agus eile chun tacú le fás inbhuanaithe an bhaile agus chun an tairiscint cháilíochta beatha a sholáthar atá riachtanach do Áth Trasna chun dul san iomaíocht le láithreacha eile.

Gluaiseacht

- 2.8.34 Tá rochtain réasúnta ag Áth Trasna ar an réigiún tríd an ngréasán bóithre Réigiúnach. Mar sin féin, tá a rochtain go Corcaigh agus Luimneach sách teoranta i gcomparáid le príomhlonnaíochtaí eile sa Cheantar Bardasach. Tá seirbhís teoranta bus ag freastal ar an mbaile freisin a fhreastalaíonn ar lonnaithe in aice láimhe mar Áth Trasna, Mala agus Corcaigh.
- 2.8.35 Tá rochtain mhaith do choisithe timpeall Áth Trasna go ginearálta. D'fhéadfaí cosáin a uasghrádú agus a leathnú go háirithe nuair a bhaineann sé le rochtain ar thailte criosaithe. Fuarthas roinnt maoinithe d'atógáil/athnuachan cosáin lochtacha ón Údarás le déanaí. D'fhéadfaí na háiseanna rothaíochta a fheabhsú mar nil mórán sa bhaile faoi láthair.

Bainistíocht Uisce

- 2.8.36 Maidir le cóireáil fuíolluisce, tá gléasra Áth Trasna faoi lánacmhainneacht faoi láthair agus tá gá le huasghrádú. Tá saincheisteanna líonra séarachais ann freisin lena n-áirítear insíothlú. Beidh gá le huasghrádú ar an mbonneagar cóireála fuíolluisce chun freastal ar an bhfás atá beartaithe i Áth Trasna.
- 2.8.37 Tá Áth Trasna suite laistigh Dobharcheantar de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus bíonn tionchar ag saincheisteanna cáilíochta uisce sa Dobharcheantar i gcoitinne ar fhorbairt sa todhchaí. Caithear aghaidh a thabhairt ar thionchair cáilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an mbaile chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 2.8.38 Tá acmhainn spártha teoranta ag an bhfoinse uisce (Baile na Tóna) atá ag freastal ar Áth Trasna agus beidh gá le bearta laghdaithe sceite agus/nó sceitheadh chun freastal ar fhorbairt na dtailte go léir atá criosaithe i Newmarket. Beidh gá freisin leis an ngréasán uisce a uasghrádú.
- 2.8.39 Tá soláthar do dhiúscairt uisce dromchla ó fhorbairt nua thar a bheith tábhachtach do lonnaithe laistigh de Dhobharcheantar na hAbhann Móire ina dteastaíonn feabhsuithe suntasacha ar chaighdeán cáilíochta uisce ó na Cuspóirí Caomhantais do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. De réir chuspóirí ginearálta an phlean seo, ní mór do gach togra forbartha nua forálacha a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeacha Inbhuanaithe (SuDS).
- 2.8.40 Tá cuidanna de Áth Trasna, feadh bhealach Abhainn Dalua agus Sruthán Rampair, i mbaol tuilte. Éilítear i dTreoirínte an Rialtais, agus tá sé mar chuspóir ag an bplean seo, go seachnófar forbairt i gceantair atá i mbaol tuilte is cuma an bhfuil cosaintí tuilte ann. Tá an cur chuige maidir le Bainistíú Priacal Tuile leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA) nuashonraithe, Deireadh Fómhair 2021. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrath le lonnaithe, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrath le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinne a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha

- 2.8.41 Ar fud an bhaile ina iomláine, tá 9 bhfoirgneamh nó struchtúr eile curtha isteach sa Taifead ar Dhéanmhais Chosanta, lena n-áirítear Institiúid Chuimhneacháin James O Keefe ar dheisceart an bhaile.
- 2.8.42 Tá roinnt séadchomharthaí seandálaíochta sa bhaile a léiríonn suntas stairiúil an cheantair lena n-áirítear roinnt suíomhanna réamhstairiúla agus suíomh caisleáin. Bunaíodh an baile féin go luath sa 17ú haois agus tá sé ainmnithe mar bhaile stairiúil i dTaifead na Láithreán Seandálaíochta agus na Séadchomharthaí. Tá go leor den tseandálaíocht fós faoi dhromchla nó ionchorpraithe i bhfoirgnimh níos déanaí. D'fhéadfadh go mbeadh measúnú seandálaíochta agus/nó ailtireachta ag teastáil ó aon tograí forbartha i gcroílár an bhaile. Féach ar **Caibidil 16 Oidhreacht Thógtha agus Chultúrtha**.

Bithéagsúlacht

- 2.8.43 Is iad an Sruthán Rampair agus an ghnáthóg coillearnaí lena mbaineann na príomhghnéithe a bhfuil luach bithéagsúlachta acu sa bhaile. Sníonn an Sruthán Rampair tríd an mbaile chun freastal ar an Abhainn Dalua ó dheas. Tá an Abhainn Dalua ina cuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire.

Cuspóirí Ginearálta

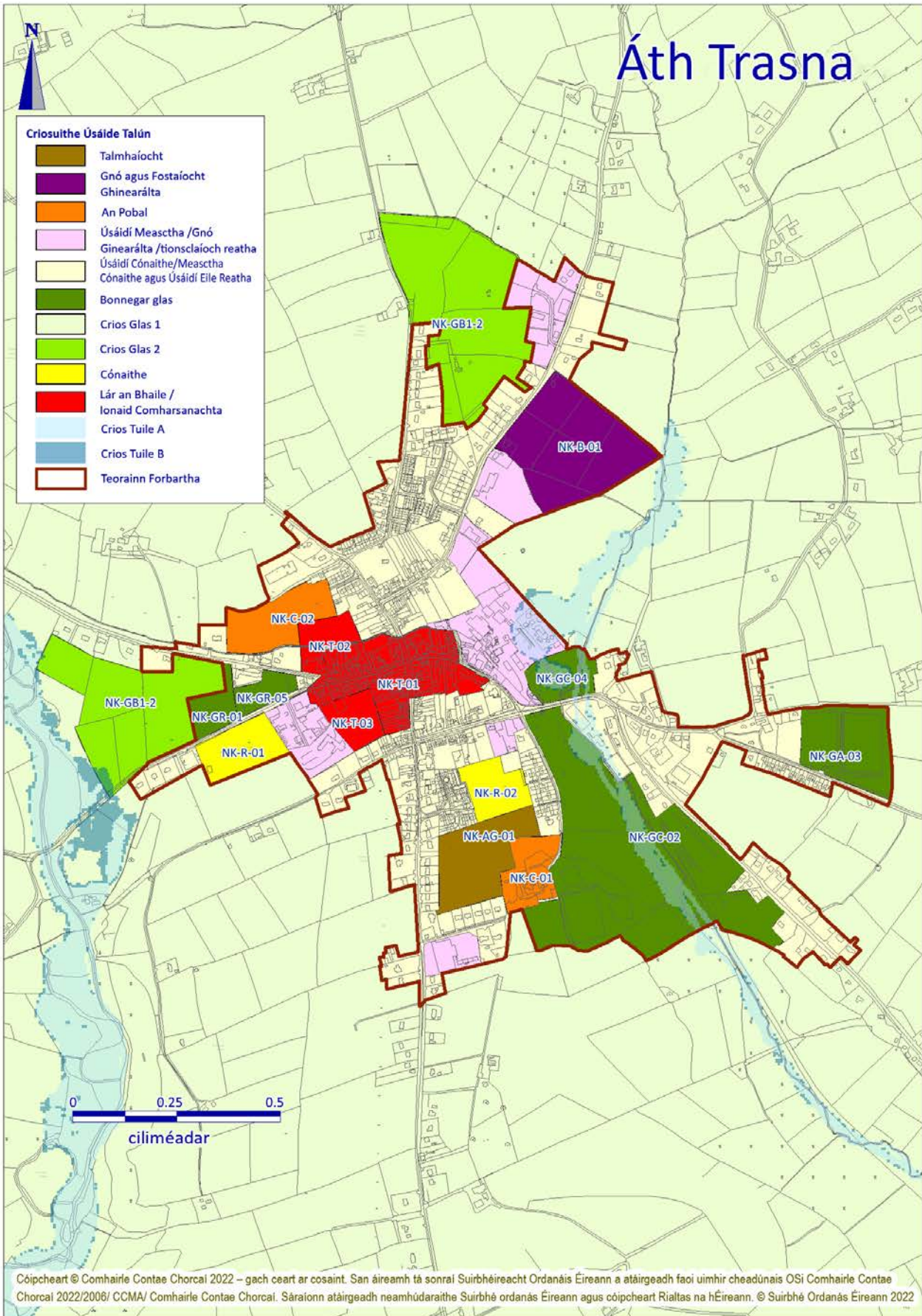
2.8.44 Bainfidh na Cuspóirí Ginearálta seo a leanas le gach forbairt laistigh de theorainn forbartha Áth Trasna.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Ginearálta don Áth Trasna	
NK-GO-01	Plean forbartha le cur ar chumas Áth Trasna a sprioc fáis daonra de 1,206 duine a bhaint amach faoi 2028.
NK-GO-02	Chun an fás daonra inbhuanaithe a chinntiú agus tacú le forbairt atá beartaithe i NK-GO-01, ní mór bonneagar cuí agus inbhuanaithe uisce agus fuíolluisce a shlánóidh cuspóirí an Phlean Bainistíochta Abhantraí ábhartha agus Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, a sholáthar agus a bheith ag feidhmiú roimh thús a chur le haon doirteadh ó fhorbairt. Caithfidh infreastruchtúr fuíolluisce a bheith in ann déileáil le doirteadh chun a chinntiú nach dtiteann cáilíocht an uisce sa dobharlach glactha faoi na leibhéil a cheanglaítear de réir dlí.
NK-GO-03	Áirítear le bonneagar glas, bithéagsúlacht agus sócmhainní tírdhreacha Áth Trasna an Sruthán Rampair agus na gnáthóga bruachánacha a bhaineann leis agus limistéir coillearnai in aice leis an sruthán chomh maith le spásanna oscailte eile sa bhaile. Tá an Abhainn Dalua atá ina cuid de SAC na hAbhann Móire suite siar ón mbaile. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint na ngnéithe seo agus ní cheadófar í ach amháin sa chás go mbeidh sé léirithe go bhfuil sé ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in <u>Imleabhar a hAon, Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.</u>
NK-GO-04	Cosaint agus feabhas a chur ar shaintréithe tírdhreacha tarraingteach an bhaile. Carachtar lár an bhaile a chaomhnú agus a fheabhsú, trí fhoirgnimh stairiúla, grúpaí foirgneamh, an patrún sráide atá ann cheana féin, méid na gceapach agus scála a chosaint agus forbairt chuí a spreagadh sa bhaile.
NK-GO-05	Nascacht coisithe agus rothaithe a fheabhsú ar fud an bhaile. Déanfaidh tograí forbartha soláthar do bhealaí rochtana feabhsaithe do choisithe/rothar, do chosáin nua a sholáthar nó do fheabhsú na gcosán atá ann cheana féin agus do sholáthar áiseanna do rothaithe mar is cuí.
NK-GO-06	Feabhas a chur ar tháirge iomlán turasóireachta an bhaile, trína shuíomh tarraingteach a chosaint, trí lár an bhaile a athnuachan, trí fheabhas a chur ar an bhfearann poiblí agus trí bhonneagar turasóireachta agus áineasa bhreise a sholáthar nuair is cuí.
NK-GO-07	Beidh ar gach togra le haghaidh forbartha laistigh de cheantair a shaináithnítear a bheith i mbaol tuilte na cuspóirí a chomhlíonadh i <u>gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce</u> an Phlean seo.
NK-GO-08	De réir Chuspóirí an Phlean seo beidh ar gach forbairt nua soláthar a dhéanamh do Chórais Draenála Uirbeach Inbhuanaithe (SuDS) agus infreastruchtúr uisce stoirme imleor a sholáthar. Ba chóir Bainistíocht agus Diúscairt Uisce Dromchla a phleanáil ar bhealach comhtháite agus breithniú á dhéanamh ar úsáid talún, cáilíocht uisce, taitneamhacht agus feabhsúcháin ghnáthóige mar is cuí.

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Áth Trasna			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
Cónaithe			
NK-R-01	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B.		2.1
NK-R-02	Forbairt chónaitheach ar dhlús meánach B. Ba cheart an poitéinseal do nascacht coisithe sa todhchaí leis an bpobal in aice láimhe agus áiseanna caitheamh aimsire soir ó dheas a mheas mar chuid d'aon mholadh.		1.7
Gnó			
NK-B-01	Úsáidí Gnó. Ba cheart teorainneacha páirce, fáilta sceach agus gnéithe eile a bhfuil luach bithéagsúlachta acu a chosaint nuair is féidir.		7.2
Lár an Bhaile			
NK-T-01	Úsáidí lár an bhaile.		5.8
NK-T-02	Leathnú lár an bhaile. Déanfaidh aon tograí forbartha ar na tailte seo soláthar do choinneáil agus do chosaint chuí na sruthchúrsaí a ritheann tríd an láithreán.		1.3
NK-T-03	Leathnú lár an bhaile.		1.4
An Pobal			
NK-C-01	Duhallow IRD: Úsáidí oideachais agus oiliúna, agus soláthar seirbhísí eacnamaíocha, sóisialta agus pobail, ar scála agus ar nádúr nach mbainfidh ó, ná in iomaíocht le, ról agus feidhm lár an bhaile, nó an bhaile féin. Beidh an fhorbairt faoi réir máistirphlean comhaontaithe agus straitéis caomhantais don láithreán.		1.93
NK-C-02	Úsáidí phobail – le poitéinseal do sciath-thithíocht nó d'áiseanna comhchosúla. Déanfaidh aon tograí forbartha ar na tailte seo soláthar do choinneáil agus do chosaint chuí na sruthchúrsaí a ritheann tríd an láithreán.		2.77
Infreastruchtúr Glas			
NK-GR-01	Spás Oscailte/Páirc Leathnú Pháirc an Bhaile agus na háiseanna áineasa gaolmhara. Tacaíonn an láithreán seo le gnáthóg féaraigh neamhfheabhsaithe a bhfuil luach bithéagsúlachta ag baint léi. Nuair is féidir, ba chóir an ghnáthóg seo a choinneáil agus a chomhtháthú le forbairt nua.		1.11
NK-GC-02	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. Dorchla Shruathán Rampair - Soláthraíonn an suíomh seo taitneamhacht amhairc, nádúrtha agus áineasa tábhachtach don bhaile. Tá raon cineálacha éagsúla gnáthóga sa chriosú seo lena n-áirítear crios bruachánach sruth Rampart, coillearnach leathanfhreagrach measctha, srl. Ó dheas tá suíomh agus cúirtealáiste fhoirgneamh James O'Keefe, struchtúr cosanta, san áireamh sa chriosú. Tá toimhde ginearálta in aghaidh na tailte seo a fhorbairt ach féadfar úsáidí oiriúnacha, atá coimhdeach leis an gcuspóir NK-C-03 in aice láimhe, a mheas de réir a bhfiúntais nuair nach mbeadh tionchar acu ar chuspóir iomlán an láithreáin. Ba cheart nascacht na dtailte seo le ceantair chónaithe in aice láimhe a fheabhsú.*		18.3
NK-GA-03	Spás Oscailte Gníomhach. Áiseanna Spóirt agus Páirce GAA.		3.96

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Áth Trasna			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Achar an tSuíomh (Ha)
NK-GC-04	Taitneamhacht/Caomhnú Tírdhreacha. Dorchla Shruthán Rampair - Soláthraíonn an suíomh seo taitneamhacht amhairc, nádúrtha agus áineasa tábhachtach don bhaile.*		1.7
NK-GR-05	Spás Oscailte/Páirc Páirc an Bhaile agus na háiseanna caitheamh aimsire gaolmhara.		1.1
Talmhaíocht			
NK-AG-01	Soláthar a dhéanamh do thalmhaíocht agus úsáidí cuí eile.		3.7

Áth Trasna

2.9 Eochair - Bhaile

Príomhsráidbhaile sa CB Ceann Toirc Mala

- 2.9.1 Tá 10 Sráidbhaile Lárnacha i gCeantar Bardasach Cheann Toirc Mhala mar seo a leanas; Baile Deasumhan, Bántír, An Bóthar Buí, Baile an Teampaill, Drom Atháin, Drom Aidhne, Greanach, Cnoc na Graí, Áth an Mhuilinn agus Baile Nua Sheandroma.
- 2.9.2 Bhainfeadh na lonnaíochtaí leas as foirm níos dlúithe agus as roinnt athnuachana agus athúsáide ar na réadmhaoine atá laistigh de chroílár an tsráidbhaile. Bheadh sé inmhianaithe, go háirithe, feabhsúcháin bhreise a dhéanamh ar lár na sráidbhaile, le sráid-dreach feabhsaithe, aghaidheanna siopaí feabhsaithe agus soláthar do shoilsiú sráide feabhsaithe, cosáin phoiblí agus troscán sráide. Tá deiseanna breise ann do fheabhsúcháin sráid-dhreacha sna lonnaíochtaí, go háirithe laistigh de chroílár an tsráidbhaile.
- 2.9.3 I bhfianaise na ndúshlán atá roimh roinnt príomhsráidbhaile maidir le hinfrastruchtúr, go háirithe seirbhísí uisce agus an féidir aon easnamh a shárú le linn shaolré an phlean, breithneoidh an Chomhairle ar athdháileadh leibhéal foriomlán na n-aonad do Phríomhsráidbhaile ar leith ó príomhsráidbhaile le srianta bonneagair atá ag glacadh níos faide ná mar a bhíodas ag súil le réiteach, chun Phríomhsráidbhaile nó ar príomhsráidbhaile laistigh den Cheantar Bardasach céanna nach bhfuil aon srianta den sórt sin ann faoi réir go léirítear cumas imleor a bheith ar fáil, de réir riachtanais Chaibidil 11 Bainistíocht Uisce agus aon chúinsí éiceolaíochta.
- 2.9.4 Ní féidir méid aonad de bhreis ar 50% de na haonaid tithíochta atá leithdháilte ar lonnaíocht ar leith a aistriú ón lonnaíocht sin, de réir mar atá leagtha amach sa tábla thíos.
- 2.9.5 Tá treoir bhreise ar fhorbairt sráidbhaile tugtha in Imleabhar a hAon den Phlean seo, go háirithe **Caibidil 2 Lár-Straitéis**, **Caibidil 3 Lonnaíocht agus Comhforbairt Áite**, agus **Caibidil 4 An tithíocht**.

Tábla 3.2.20: Príomhsráidbhaile: Scála Foriomlán na Forbartha Nua

Ainm na Lonnaíochta	An Líon Tithe faoi Láthair Q1 2010 (Logeolaire)	Líon Tithe Atá Ann Faoi Láthair Q1 2015 (Logeolaire)	Líon Tithe Atá Ann Faoi Láthair Q1 2020 (Logeolaire)	Scála Foriomlán na Forbartha Nua go 2028 (Líon na dtithe)
Baile Deasumhan	109	107	109	10
Bántír	162	167	170	25
An Bóthar Buí	223	196	229	10
Baile an Teampaill	222	252	252	10
Drom Atháin	346	343	349	10
Drom Aidhne	111	124	123	10
Greanach	217	224	224	13
Cnoc na Graí	88	94	94	20
Áth an Mhuilinn	130	124	122	28
Baile Nua Sheandroma	139	137	137	30
Iomlán na bPríomhsráidbhaile	1747	1768	1592	166

2.10 Baile Deasumhan

Fís agus Comhthéacs

- 2.10.1 Is í an fhís do Bhaile Deasumhan ná leanúint dá ról mar sholáthraí seirbhíse tábhachtach i gcomhthéacs a chúlchríoch chomh maith le méadú ar dhaonra an tsráidbhaile a chinntiú agus go nglacfaidh níos mó deiseanna forbartha laistigh dá theorainn.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.10.2 Tá Baile Deasumhan suite ar an taobh thiar den Cheantar Bardasach ag bun Mullach an Radhairc, 17 km soir ó dheas ó Áth Trasna agus in aice leis teorainn le Contae Chiarraí. Tá na bóithre réigiúnacha R577, R582 agus R578 ag freastal ar an sráidbhaile.
- 2.10.3 Tá an sráidbhaile suite ar bhruach na hAbhann Móire atá mar theorainn nádúrtha sráidbhaile ar an taobh thiar agus ó dheas. Forbraíodh an sráidbhaile ar dtús mar shráidbhaile samhail go luath sa 19ú hAois agus tugadh Kingwilliamstown air go dtí na 1930idí nuair a athraíodh é go Baile Deasumhan. Cruthaíonn an Phríomhshráid sráid-dreach láidir i gcroílár an tsráidbhaile agus breathnaíonn Eaglais fheiceálach air ar shuíomh ardaithe ó thuaidh. Is beag scála a bhí le forbairt le déanaí, lena n-áirítear roinnt eastát tithíochta beaga, tithe scoithe agus roinnt athfhorbairt maoinne ar an bPríomhshráid.

Daonra agus Tithíocht

- 2.10.4 Thairfead Daonáireamh 2016 líon iomlán de 210 duine i mBaile Deasumhan, méadú de 4 ar fhigiúirí 2011. Léiríonn meastacháin ó Geodirectory Data a thomhais seoltaí poist agus tithe áitithe nach raibh aon ardú glan ar aonaid i mBaile Deasumhan sa tréimhse idir 2010 agus 2020.

Tábla 3.2.21: Fás Tithíochta Baile Deasumhan 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	109	107	109	0

Foinse - Logeolaire

- 2.10.5 I gcodarsnacht leis na sráidbhaile atá suite níos lárnáí sa Cheantar Bardasach, is beag fás cónaithe a tharla i mBaile Deasumhan le cúpla bliain anuas. Faoi réir infheistíocht bhreise i seirbhísí uisce, tá an cumas ag an sráidbhaile tacú le forbairt bhreise cónaithe/tráchtála agus is é dúshlán an phlean seo ná tuilleadh forbartha a chinntiú i mBaile Deasumhan. Is dócha go mbeidh fás sa todhchaí bunaithe go príomha ar fhorbairt ar scála beag. Go ginearálta, seachas i gceantair ina dteastaíonn a mhalairt de shaintréithe sráid-dreacha/gnéithe dearaidh uirbigh, b'fhéidir gurb é forbairt grúpaí beaga tithíochta, tithíocht scoite agus suíomhanna seirbhísithe/roghanna féinbhóga an cineál forbartha is oiriúnaí. Is dócha go mbeidh sé seo níos tarraingtí ó thaobh daonra a mhéadú agus rogha eile a thairiscint dóibh siúd a bheadh ag smaoineamh ar thithíocht amuigh faoin tuath murach sin.
- 2.10.6 Thar shaolré an Phlean seo samhlaítear go bhfásfaidh an sráidbhaile ar bhonn orgánach, le tacaíocht ó infhaighteacht deiseanna fostaíochta sa cheantar agus soláthar leanúnach seirbhísí áitiúla. Tá limistéir suntasach talún fós sa teorainn forbartha do Bhaile Deasumhan agus tá an chuid is mó de fós neamhfhorbartha.
- 2.10.7 Ag féachaint do phríomhstádas sráidbhaile Bhaile Deasumhan agus a shuíomh ar imeall thiar an chontae, ag freastal ar chúlchríoch leathan, meastar go bhfuil sé réasúnach a chinntiú go leanann deiseanna forbartha maithe ar fáil laistigh den sráidbhaile. Léiríonn an teorainn forbartha go dlúth an patrún forbartha atá ann faoi láthair cé go bhfuil sé soiléir nach mbeidh an talamh ar fad laistigh den teorainn ag teastáil le haghaidh forbartha thar shaolré an phlean seo. Samhlaíonn an phlean seo go ndéanfar forbairt ar raon de 10 áit cónaithe bhreise sa sráidbhaile thar thréimhse an phlean.

Comhfhorbairt Áite

- 2.10.8 Is í an Phríomhshráid croílár an tsráidbhaile agus cuireann sí í féin i láthair mar shráid-dreach tarraingteach 2 stór atá sainithe go maith. De bharr feabhsuithe ar an ríocht phoiblí ar an tsráid seo le himeacht ama, cuireadh crainn sráide, leathnú cosáin, srl. agus ba chóir é seo a spreagadh sa todhchaí agus a leathnú go imeall an tsráidbhaile. Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.10.9 Is iad déantúsaíocht, talmhaíocht agus soláthar miondíola/seirbhíse príomhghníomhaíochtaí eacnamaíocha an tsráidbhaile agus tá siad lonnaithe go príomha i gcroílár an tsráidbhaile timpeall an ollmhargadh. Is fostóir mór don réigiún é Munster Joinery, atá lonnaithe ag Lacka Cross. Tá roinnt áitreabh tráchtála folamh/as úsáid sa sráidbhaile a bhainfeadh leas as athfhorbairt/úsáidí nua. Chabhródh daingniú fás ar dhaonra an tsráidbhaile taca a chur faoi na seirbhísí atá sa sráidbhaile faoi láthair agus chumasódh sé tuilleadh gnó a fhorbairt. Tá poitéinseal ag Baile Deasumhan freisin d'fhorbairt nideoige turasoíreachta mar gheall ar a shuíomh sárscéimhe agus a stádas mar ionad do thraidisiún ceoil Shliabh Luachra. Sa chomhthéacs seo spreagfaí forbairt ar chóiríocht saoire ar scála beag agus ar áiseanna turasoíreachta.
- 2.10.10 Tá deiseanna le haghaidh roinnt forbartha inlíonta agus athchóirithe laistigh den sráidbhaile, go háirithe laistigh den Phríomhshráid faoi réir ag gnáthchritéir planála cuí agus forbartha inbhuanaithe. Tá suíomh sonrach sainithe le haghaidh úsáid gnó lastoir den sráidbhaile ar bhonn a mhéide coibhneasta, tionchar cónaithe ar scála níos ísle agus rochtain ar an ngréasán bóithre Réigiúnach. Caithfidh meas a bheith ag a leithéid d'fhorbairt ar charachtar dúchasach an tsráidbhaile. D'fhéadfadh láithreacht acmhainní talmhaíochta agus foraoiseachta i gcúlchríoch an tsráidbhaile deiseanna a chur ar fáil d'fhorbairt tionsclaíochta nó gnó.

Saoraidí Sóisialta agus Pobail

- 2.10.11 Tá leibhéal réasúnta áiseanna sa sráidbhaile lena n-áirítear Stáisiún na nGardaí, séipéal, bunscoil, halla pobail, áis cúram leanaí, páirc agus clubtheach GAA agus clós súgartha do leanaí. Tá moltaí i bhfeidhm chun páirc bheag a sholáthar i lár an tsráidbhaile a bhfuil sé i gceist go nascaídh sí leis an áis GAA agus a chomhlánóidh infrastruchtúr áineasa eile.
- 2.10.12 Tá líonra bóithre réigiúnacha ag freastal ar Bhaile Deasumhan a sholáthraíonn rochtain dhíreach ar Áth Trasna, an Ráth Mhór, Oileán Ciarraí agus bealach Náisiúnta an N72. Is féidir teacht ar Chathair Chorcaí tríd an N72 agus an N20. Tá soláthar cosán go maith tríd is tríd ar fud an tsráidbhaile mar atá soilsiú poiblí.

Bainistíocht Uisce

- 2.10.13 Tá soláthar uisce ar fáil i mBaile Deasumhan. Tá acmhainn teoranta áirithe ag an ngléasra cóireála fuíolluisce chun forbairt bhreise a éascú. Beidh gá lena chinntiú go bhfanfaidh sceitheadh ag leibhéal atá comhoiriúnach le cáilíocht uisce na hAbhann Duibhe a chosaint, ar Limistéar Cosanta Uisce Óil é, Limistéar Diúilicín Péarla Fionnuisce Ainmnithe agus limistéar íogair cothaitheach.
- 2.10.14 Caithfidh na bonneagar draenála uisce dromchla an tsráidbhaile a fheabhsú agus áiseanna stórála uisce stoirme níos fearr a sholáthar. Léiríonn an measúnú Riosca Tuile go bhfuil an sráidbhaile i mbaol tuilte ón Abhainn Mhór, go háirithe na tailte ó dheas agus siar ón bPríomhshráid. Úsáidtear na tailte seo faoi láthair chun críocha spáis oscailte. D'fhéadfadh roinnt tuilte áitiúla a bheith ann ar bhruacha na craobh-abhainn ag sileadh isteach sAn Dubhabhainn ón Tuaisceart. Tá na ceantair seo sainithe ar an léarscáil lonnaíochta a ghabhann leis seo. Tá an cur chuige maidir le Bainistiú Priacal Tuile leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA) nuashonraithe, Deireadh Fómhair 2021. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinne a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha

- 2.10.15 Tá go leor suíomhanna inspéise stairiúla timpeall an tsráidbhaile chomh maith lena n-áirítear liosanna agus galláin. I measc na ngnéithe eile tá an séipéal ar a shuíomh feiceálach os cionn an tsráidbhaile chomh maith le scála agus cuma ghinearálta na gcodanna is sine den Phríomhshráid.
- 2.10.16 Bunaíodh an sráidbhaile go luath sa 19ú haois mar shráidbhaile eiseamláireach agus tá sé leagtha amach i bplean foirmiúil atá léineáilte le tithe dhá stór ón 19ú haois.

Bithéagsúlacht

- 2.10.17 Ritheann An Dubhabhainn feadh teorainn theas an tsráidbhaile. Tá An Dubhabhainn sainithe chuig cosanta faoin Treoir um Ghnáthóga mar gheall ar chosaint raon gnáthóg agus speiceas a bhaineann le gnáthóga fionnuisce agus coillearnaí chomh maith leis an gcuid inbhearach den suíomh. Tá na limistéir ardtailte díreach ó thuaidh agus siar ón sráidbhaile ainmnithe mar Limistéar faoi Chosaint Speisialta chun Cromán na gCearc a chosaint.
- 2.10.18 Is féidir leis an tírdhreach tarraingteach thart ar Bhaile Deasumhan agus a shuíomh cois abhann príomhróla chomhlíonadh maidir le cónaitheoirí sa todhchaí a mhealladh. Is féidir é seo a ghíaráil níos mó trí thaitneamhachtaí agus siúlóidí cois abhann a sholáthar agus trína chinntiú go ndéantar suíomh an tsráidbhaile a chosaint ó fhorbairt mhíchuí.
- 2.10.19 Tá an ceantar ó dheas den Phríomhshráid tábhachtach maidir le caomhnú shuíomh an tsráidbhaile, agus Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, chomh maith le damáiste ó thuilte a sheachaint. Mar sin féin, d'fhéadfadh roinnt féidearthachtaí a bheith ann do sholáthar spás taitneamhachta chun críocha áineasa.
- 2.10.20 Lasmuigh den teorainn forbartha, tá an talamh mar chuid den taobh tíre oscailte ina bhfuil sé mar pholasaí cosc a chur ar srailleáil agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath. Féach ar Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí.

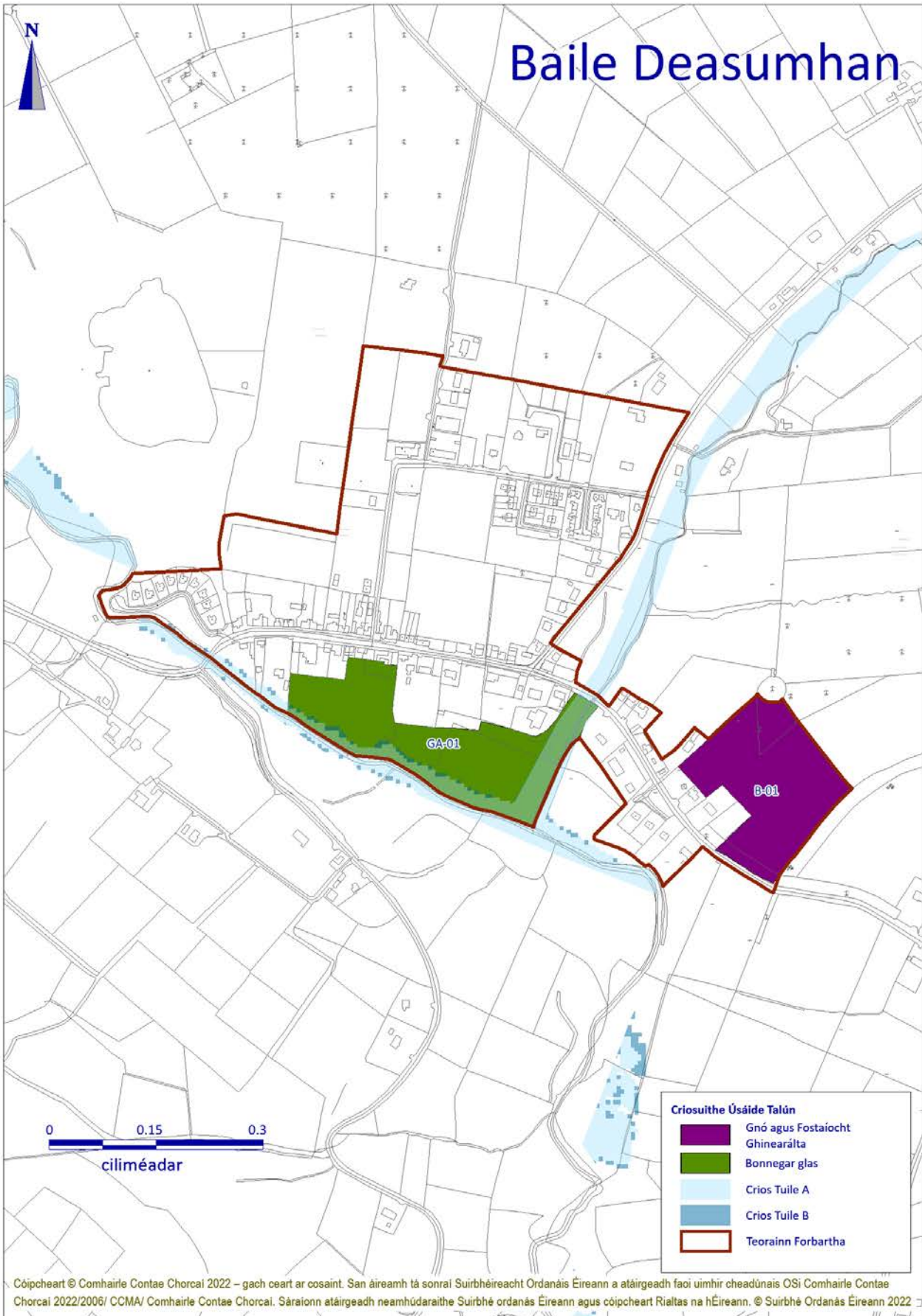
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Bhaile Deasumhan	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de teorainn forbartha Bhaile Deasumhan spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suas le 10 dteach le linn thréimhse an phlean.
DB-02	<p>a) Téann teorainn an tsráidbhaile thar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint sócmhainní bonneagair ghlais an tsráidbhaile agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le polasaithe comhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar leagtha amach in <u>Imleabhar a hAon PríomhÁbhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht</u>.</p> <p>b) Ní mór go mbeadh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>c) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile Deasumhan			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Gnó			
B-01	Tionscal éadrom, tionscal ar scála beag, aonaid goradáin, seomraí taispeána trádála mórdhíola, seomraí taispeána miondhíola (áit a bhfuil an fheidhm mhiondhíola coimhdeach leis an bhfeidhm déantúsaíochta prionsabail) agus seomraí taispeána gluaisteán.		3.26
Infreastruchtúr Glas			
GA-01	Spás oscailte gníomhach le soláthar do pháirceanna imeartha agus áineasa poiblí faoi réir srianta bainistíochta tuilte. Níl ceantair laistigh den chrios seo atá laistigh de SAC na hAbhann Móire oiriúnach le haghaidh forbartha.*		4.1

Baile Deasumhan

2.11 Bántír

Fís agus Comhthéacs

- 2.11.1 Is í an fhís do Bhántír fás inbhuanaithe an tsráidbhaile a spreagadh thar shaolré an phlean seo, ag tógáil ar a bhonneagar suntasach sóisialta agus áineasa agus a shuíomh agus a shuíomh tarraingteach. Tá ról ríthábhachtach aige freisin maidir le tacú lena chúlchríoch tuaithe.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.11.2 Tá Bántír suite ar an mbealach réigiúnach R579, timpeall 5 km ó dheas ó Cheann Toirc. Tá an sráidbhaile suite in aice le cumar aibhneacha na hAbhann Duibhe agus an Ghleanna. Mar aon lena chroílár sráidbhaile néata agus dea-choimeádta, léiríonn an raon leathan de bhonneagar áineasa agus sóisialta atá daingnithe laistigh den sráidbhaile láidreach an phobail.
- 2.11.3 Ó dheas láithreach cruthaíonn an líne iarnróid teorainn nádúrtha leis an sráidbhaile agus mar sin tá Bántír tar éis leathnú ar ais thoir thiar. Tá roinnt samplaí ann d'easáit tithíochta níos sine ar scála beag a comhtháthaíodh go rathúil mar chuid den sráidbhaile. Tá teorainn le forbairt tráchtála/miondíola sa sráidbhaile.

Daonra agus Tithíocht

- 2.11.4 Taifeadh daonra de 355 duine i ndaonáireamh 2016, méadú ó 323 i 2011 agus an daonra ag dul thar leibhéal 2002 anois. Tugann meastacháin ó Geodirectory Data a thomhaiseann seoltaí poist agus tithe áitithe le fios go raibh méadú 8 n-aonad ag Bántír sa tréimhse idir 2010 agus 2020.

Tábla 3.2.22: Fás Tithíochta Bántír 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	162	167	170	8

Foinse - Logeolaire

- 2.11.5 Tá fás leanúnach cónaithe i mBántír le blianta beaga anuas is dócha mar gheall ar a chóngaracht do Cheann Toirc, Mala agus nasc iarnróid. Ag féachaint dá shuíomh, dá inrochtaineacht agus d'infrastruchtúr maith pobail, meastar go bhfuil cumas iontach fáis sa sráidbhaile freisin. I gcodarsnacht leis an bhfás ar thithíocht laistigh den sráidbhaile, tá forbairt tráchtála/gnó chun deiridh, b'fhéidir mar gheall ar éileamh áitiúil a bheith easáitithe go Ceann Toirc. D'fhéadfadh go mbeadh gá le tuilleadh fáis sa daonra chun an mhais chriticiúil a chruthú atá riachtanach chun a leithéid d'fhorbairt a spreagadh. Bheadh sé inmhianaithe go háirithe go bhforbrófaí áiseanna breise siopadóireachta áise agus gnólachtaí ar scála beag sa sráidbhaile. Chun forbairt chónaithe bhreise a spreagadh agus a éascú sa sráidbhaile tá sé tábhachtach a chinntiú go bhfreastalaítear ar an éileamh ar na roghanna tithíochta ar dhlús níos ísle i bhfoirm aonaid scoite agus láithreáin seirbhísithe. Is minic go mbíonn fáil ar an gcineál seo tithíochta i sráidbhaile tuaithe ríthábhachtach maidir le háiritheoirí nua a mhealladh.
- 2.11.6 Tá roinnt foirgneamh as úsáid laistigh de chroílár an tsráidbhaile a bhfuil gá acu le húsáidí nua/athfhorbairt agus freisin roinnt láithreán iníonta. Spreagfar forbairt iógair na láithreán seo le linn shaolré an phlean seo.
- 2.11.7 Tá go leor talún ar fáil laistigh den teorainn forbartha chun freastal ar fhás cónaithe sa toadhcháig agus chun roinnt rogha suíomh a éascú laistigh den sráidbhaile. Tá sé soiléir freisin nach mbeidh an talamh ar fad laistigh den teorainn ag teastáil le haghaidh forbartha thar shaolré an phlean seo. Samhlaíonn an phlean seo go ndéanfar forbairt ar raon de 25 áit chónaithe bhreise sa sráidbhaile thar thréimhse an phlean.

Comhforbairt Áite

- 2.11.8 Cruthaíonn sráid-dreach traidisiúnta croí an tsráidbhaile timpeall an tséipéil agus crosaire gnóthach. Go ginearálta is áit tharraingteach é an sráidbhaile ach bhainfeadh sé leas as feabhsuithe breise ar an bhfearann poiblí thar shaolré an phlean lena n-áirítear feabhsú cosán agus síneadh chun codanna éagsúla den sráidbhaile a nascadh, chomh maith le ceansú tráchtá agus bearta feabhsúcháin taitneamhachta eile mar shampla, soilsiú. Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.11.9 Cuimsíonn talmhaíocht, soláthar miondíola/seirbhíse agus tionscal ar scála beag na príomhghníomhaíochtaí eacnamaíocha sa sráidbhaile agus sa chúlchríoch. Cuireann rochtain ar na príomhbhaile Mala, Ceann Toirc agus Sráid an Mhuilinn deiseanna fostaíochta níos leithne ar fáil cé go bhféadfadh sé a bheith mar thoradh ar an gclonadh freisin roinnt seirbhísí a d'fhéadfadh tarlú i mBántír murach iad a dhíláithriú. Táthar ag súil go dtiocfaidh méadú de réir éilimh ar sheirbhísí sráidbhaile le béim ar leith ar mhiondíol áise mar thoradh ar fhás daonra.
- 2.11.10 Mar phríomhshráidbhaile tá ról ag Beantraí i soláthar úsáidí fostaíochta ar scála beag ar féidir leo cur le beogacht na lonnaithe agus cur le laghdú ar chomaitéireacht trí dheiseanna fostaíochta áitiúla a sholáthar. Soláthraíonn an ceantar sárscéimhe thart ar Bhántír agus a acmhainn slatiascaireachta go háirithe poitéinseal le haghaidh forbairt turasóireachta tuaithe lena n-áirítear siúlóidí abhann, slatiascaireacht, láithreáin inspéise stairiúla agus lóistín turasóireachta.
- 2.11.11 Tá scóip le haghaidh úsáidí fostaíochta ar fáil laistigh den teorainn forbartha. Tá láithreán criosaithe go sonrath le haghaidh úsáid ghnó siar ón sráidbhaile agus is féidir freastal ar thograí inlíonta níos lú ar shuíomh oiriúnacha eile laistigh den teorainn forbartha faoi réir ag gnáthbhreithnithe pleanála agus forbartha inbhuanaithe.
- 2.11.12 Tá suíomh iar-Óstán Pháirc Dúiche Ealla suite timpeall 2 km ó Bántír. Ba shócmhainn luachmhar é an t-óstán don phobal agus don mhórcheantar i dtéarmaí na n-áiseanna a chuir sé ar fáil agus an tairbhe eacnamaíoch a bhain leis don cheantar. Dúnadh an t-óstán roinnt blianta ó shin agus tá an suíomh glanta anois agus táthar ag fanacht le hathfhorbairt a dhéanamh ar úsáid nua. Aithníonn an Plean Forbartha Contae an poitéinseal a bhaineann le láithreáin athfhorbraíochta i gceantair uirbeacha agus thuaithe agus an méid a d'fhéadfadh cur le patrún forbartha níos inbhuanaithe. Tabharfaidh an Chomhairle breithniú fabhrach ar mholtaí cuí a fhéachann le hathfhorbairt shuíomh iar-Óstán Pháirc Dúiche Ealla a chur chun cinn.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.11.13 Soláthraítear rochtain ar Chathair Chorcaí agus ar na príomhbhaile Mala agus Chill Airne tríd an R579 agus an N72 in aice láimhe. Ceadaíonn stáisiún iarnróid Bhántír rochtain ar Thrá Lí, Cill Airne agus Mala agus rochtain ar aghaidh go Baile Átha Cliath agus Corcaigh. Féachann RPO19 den RSES le hinfheistíocht i mbonneagar agus i seirbhísí idir Mala agus lonnaithe ar nós Bántír a neartú chun tacú le hathrú módúil i gCorcaigh Thuaidh. Tacaítear leis an aidhm seo sa phlean seo freisin.
- 2.11.14 Tá feabhsuithe suntasacha déanta ar an sráidbhaile le déanaí lena n-áirítear críochnú an Droichid R579 agus athailíniú bóthair, feabhsúcháin ar chosáin an tsráidbhaile agus soilsiú poiblí, tírdhreachú an tsráidbhaile agus soláthar carrchlóis. Beidh gá le huasghrádú breise a dhéanamh ar chosáin, ar bhóithre agus ar fheabhsuithe bonneagair eile thar thréimhse an phlean.
- 2.11.15 Déantar soláthar maith do Bhántír ó thaobh bonneagair shóisialta de agus tá séipéal, bunscoil, halla pobail agus áis mhór cúram leanaí ann. Soláthraíonn páirc spóirt pobail ardáin, halla spóirt laistigh, 4G, AstroTurf agus siúlóid taitneamhachta atá leagtha amach go maith thart ar lochán mór gníomhaíochtaí caitheamh aimsire mar aon le hAmharclann an Ghleanna in aice láimhe. Chabhródh méadú suntasach ar an daonra le taca a chur faoi sholáthar saoráidí breise ar nós clinicí beaga cúram sláinte nó saoráidí nideoige spóirt.

Bainistíocht Uisce

- 2.11.16 Tá srianta cumais i mbonneagar fuíolluisce agus soláthair uisce araon agus mar sin ní féidir le forbairt nua in Bántír den scála atá leagtha amach thuas dul ar aghaidh ach amháin ar bhonn cur i bhfeidhm pleananna chun an soláthar uisce a uasghrádú agus socrúithe diúscartha séarachais sásúla a sholáthar. Soláthraíonn an t-ionad cóireála fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile cóireáil thánaisteach agus sceitheadh chuig Caomhnú Limistéar Speisialta na hAbhann Duibhe. Tá uasghrádú ar bhonneagar fuíolluisce in Bántír san áireamh ar Chlár Infheistíochta Uisce Éireann. Mura féidir an infheistíocht phleanáilte a sheachadadh, beidh acmhainn forbartha Bhántír teoranta do líon suntasach níos lú tithe a bhfuil baint dhíreach acu leis an acmhainn infrastuchtúir atá ann cheana féin. Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 2.11.17 Léiríonn an measúnú Riosca Tuile go bhfuil an sráidbhaile i mbaol tuilte ó na haibhneacha an Abhainn Dubh agus Gleann. Léirítear na limistéir atá i mbaol ar an léarscáil lonnaithe. Tá an cur chuige maidir le Bainistíú Priacal Tuile leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA) nuashonraithe, Deireadh Fómhair 2021. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrath le lonnaithe, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrath le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Firinnithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreachtaí Thógtha

- 2.11.18 Níl aon fhoirgnimh ar Thaifead ar Dhéanmhais Chosanta sa sráidbhaile faoi láthair. Mar sin féin, tá an séipéal sainithe mar shéadchomhartha taifeadta agus léiríonn an tithíocht sraithe seanbhunaithe i gcoirlár an tsráidbhaile gné ailtireachta chomhleanúnach. Ó thaobh na seandálaíochta de, tá roinnt suíomhanna réamhstairiúla agus stairiúla (3 fhulacht fiadha agus lios) laistigh den teorainn forbartha.

Bithéagsúlacht

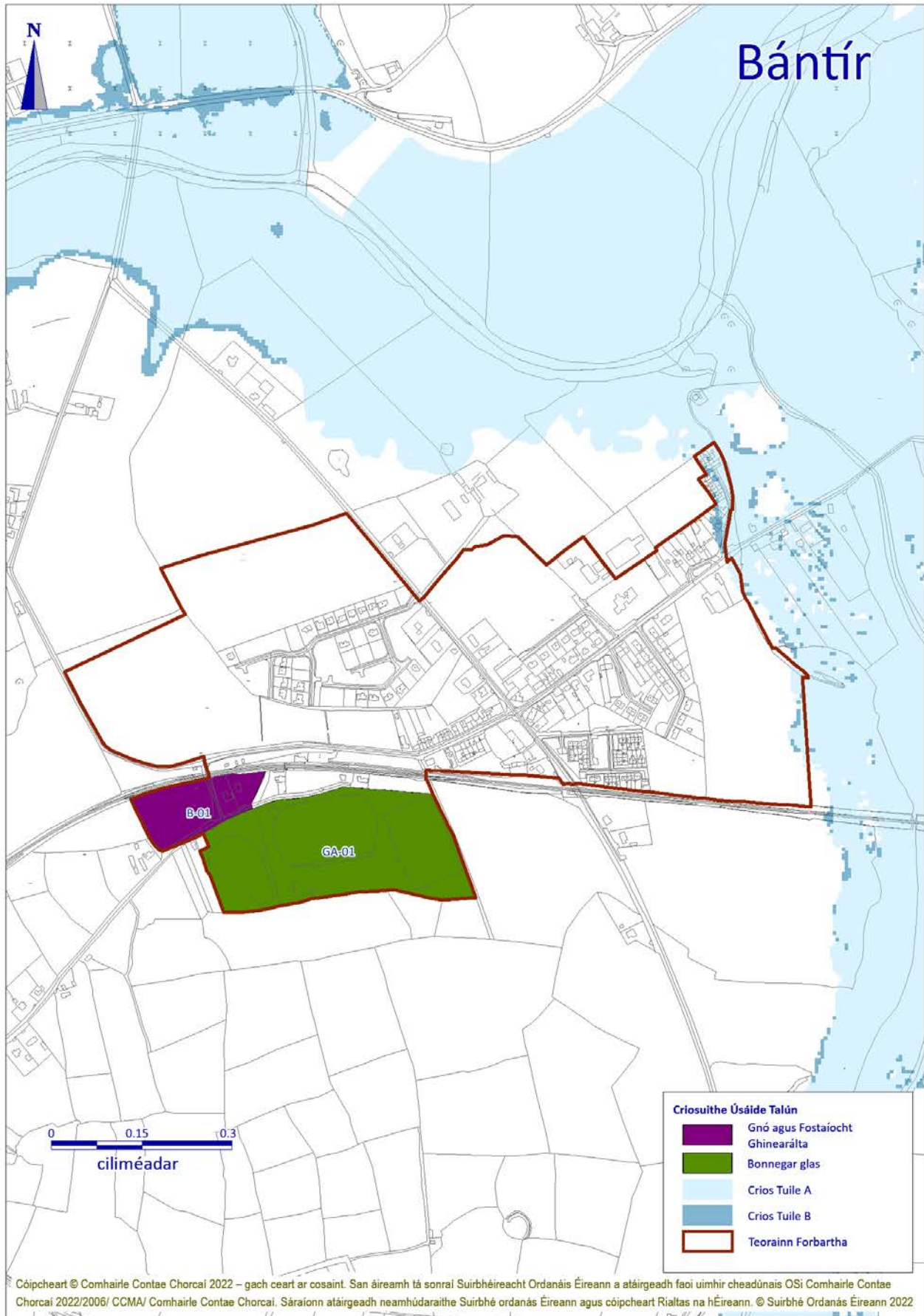
- 2.11.19 Tá An Dubhabhainn agus Abhainn an Ghleanna a ritheann ó thuaidh agus soir faoi seach mar chuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire agus tá siad ina n-óstach do go leor samplaí Fána faoi chosaint lena n-áirítear Cíb Ghobach agus Raitheach Riúil. Tá na Locháin Bhántír in aice láimhe mar chuid den Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta freisin.
- 2.11.20 Lasmuigh den teorainn forbartha, tá an talamh mar chuid den taobh tíre oscailte ina bhfuil sé mar pholasáí cosc a chur ar sraoilleáil agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath. Féach **Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí**.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Bhántír	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Bhántír spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suas le 25 teach le linn thréimhse an phlean.
DB-02	<p>a) Téann teorainn an tsráidbhaile thar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint sócmhainní bonneagair ghlais an tsráidbhaile agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le polasaithe comhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar leagtha amach in Imleabhar a hAon PríomhÁbhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.</p> <p>b) Ní mór go mbeadh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>c) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhántír		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.	^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.		Garbh-achar (Ha)
Gnó		
B-01	Úsáid le haghaidh forbairt gnó mar thionscal éadrom, seomraí taispeántais trádála mórdhíola, aonaid ghorlainne agus seomraí taispeántais gluaisteáin.	1.64
Infreastruchtúr Glas		
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Beidh an ceantar caithimh aimsire feiceálach seo lena n-áirítear páirc agus páirc spóirt pobail, le cosaint mar gheall ar a chuidiú suntasach do shuíomh tírdhreacha na lonnaíochta agus a luach do thaitneamhacht áitiúil amhairc agus áineasa agus na gnéithe oidhreachta a bhaineann leis.*	6.93

2.12 An Bóthar Buí

Fís agus Comhthéacs

- 2.12.1 Is í an fhís don Bhóthar Buí tacú le fás an phríomhshráidbhaile seo mar ionad seirbhíse dá chúlchríoch, ag tógáil ar láidreachtaí a bhonneagair shóisialta agus tráchtála.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.12.2 Suite ar an mbealach réigiúnach R577, timpeall 64 km ó Chathair Chorcaí, tá an Bóthar Buí ar cheann de na sráidbhaile is mó sa Cheantar Bardasach. Tá an Bóthar Buí suite go measartha lárnach laistigh den Cheantar sa tírdhreach cnocach a théann anuas ó Mullach an Radhairc go gleann na hAbhann Móire. Is iad Áth Trasna agus Ceann Toirc ar na príomhlonnaíochtaí is gaire. Tá an sráidbhaile féin comhdhéanta de phríomhshráid fhada agus dea-chaomhnaithe in úsáid mheasctha a chríochnaíonn ag crosbhóthar timpeallaithe ag an iliomad foirgneamh traidisiúnta. Freastalaíonn na bóithre a théann isteach sa sráidbhaile ar mheascán de thithíocht aonuaire agus forbairt tráchtála agus tionsclaíochta le béim ar leith ar an tionscal próiseála bia. Tá an fhorbairt le blianta beaga anuas dírithe go príomha ar an taobh thoir den sráidbhaile le teach altranais ar an taobh thiar.

Daonra agus Tithíocht

- 2.12.3 Taifeadh 334 duine san iomlán i nDaonáireamh 2016 sa Bhóthar Buí agus is beag fianaise ar aon fhás suntasach daonra. Léiríonn meastacháin ó Geodirectory Data a thomhais seoltaí poist agus tithe áitithe go raibh glanmhéadú de 6 aonad i mBaile Deasumhan sa tréimhse idir 2010 agus 2020.
- 2.12.4 Ó thaobh daonra de, is é an Bóthar Buí an ceann is mó de na príomhshráidbhaile sa Cheantar Bardasach. Léiríonn sonraí daonáirimh laghdú suntasach ar dhaonra an phríomhshráidbhaile seo sa tréimhse deich mbliana go dtí 2006 le laghdú breise sa tréimhse ó 2006 go 2011. Ní cosúil gur chabhraigh forbairt tithíochta nua sa sráidbhaile le blianta beaga anuas chun laghdú daonra a aisiompú.

Tábla 3.2.23: Fás Tithíochta An Bóthar Buí 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	223	196	229	6

Foinse - Logeolaire

- 2.12.5 Mar is léir ó scála an tsráidbhaile atá ann faoi láthair agus ó leibhéal na seirbhísí agus na n-áiseanna a thacaíonn sé, tá an Bóthar Buí suite go maith i gcomparáid leis na bailte móra sa Cheantar Bardasach chun fás breise a fháil ar a théarmaí féin trí thógáil ar a bhonneagar reatha agus seirbhísí a sholáthar chuig a chúlchríoch. Beidh an t-uasghrádú pleanáilte ar bhonneagar fuíolluisce ina bhuntáiste suntasach chun fás breise a bhaint amach don sráidbhaile.
- 2.12.6 Chun forbairt chónaithe bhreise a spreagadh agus a éascú sa sráidbhaile tá sé tábhachtach a chinntiú go bhfreastalaítear ar an éileamh ar na roghanna tithíochta ar dhlús níos ísle i bhfoirm aonaid scoite agus láithreáin seirbhísithe. Is minic go mbíonn fáil ar an gcineál seo tithíochta i sráidbhaile tuaithe ar cheann de na príomhnithe is díol spéise don suíomh. Tá na tailte siar ó dheas, ar aghaidh bhóthar Chnoc na Graí, i gceapacha níos lú agus meastar go bhfuil siad níos oiriúnaí do scéimeanna cónaithe níos lú.
- 2.12.7 Tá limistéir suntasacha de thalamh forbartha agus neamhfhorbartha araon ar theorainn forbartha an tsráidbhaile. Tá acmhainn ann d'fhorbairt suntasach bhreise. Maidir le scála agus snáithe an tsráidbhaile atá ann cheana tá sé tábhachtach nach sáródh forbairtí nua tithíochta an sráidbhaile atá ann cheana féin. Meastar go mbainfeadh an sráidbhaile leas as forbairt suas le 10 n-áitreabh thar thréimhse an phlean, faoi réir ag soláthar an bhonneagair chóireála fuíolluisce riachtanach.

Comhfhorbairt Áite

- 2.12.8 Tá an Bóthar Buí comhdhéanta de phríomhshráid fhada agus dea-chaomhnaithe a chríochnaíonn ag crosbhóthar timpeallaithe ag an iliomad foirgneamh traidisiúnta. Bhainfeadh an sráidbhaile leas as feabhsuithe breise ar an ríocht phoiblí thar shaolré an phlean go háirithe timpeall lár an tsráidbhaile. Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair. Fuarthas roinnt maoinithe d'atógáil/athnuachan cosáin lochtacha sa sráidbhaile ón Údarás le déanaí.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.12.9 Tá bonn láidir fostaíochta sa sráidbhaile a chuimsíonn Boherbue Co-Op, ollmhargadh mór Supervalu, oifig an phoist, garáistí, díolachán gluaisteán agus bonn, soláthraithe ábhar tógála, comhar creidmheasa, seirbhísí airgeadais, cógaslann, bialanna agus tithe tábhairne agus gnólachtaí eile. Tá go leor den ghníomhaíocht seo bunaithe i gcroílár an tsráidbhaile agus thart ar an ollmhargadh ar an taobh thiar den sráidbhaile agus tá roinnt tionscal beag a bhaineann le bia i láthair freisin.
- 2.12.10 Tá scóip ann bonn geilleagrach an Bhóthair Bhúí a leathnú agus tá roinnt deiseanna ar fáil laistigh den sráidbhaile a d'fhéadfadh éascú a dhéanamh ar úsáidí dá leithéid trí athfhorbairt/athchóiriú. Ina theannta sin, tá láithreáin inlíonta agus páirceanna glasa ar fáil laistigh den teorainn forbartha a bheadh feiliúnach d'fhorbairt gnó ar scála beag, agus b'fhéidir gearáil rath na hearnála déantúsaíochta a bhaineann le bia sa sráidbhaile. Tá gá go háirithe leis an sráidbhaile le hathfhorbairt iógair a dhéanamh ar fhoirgnimh agus ar shuímh thábhachtacha ar an bPríomhshráid agus in aice leis chun a chinntiú go neartaítear a charachtar reatha.
- 2.12.11 Tá comhchruinniú bunaithe d'fhorbairt tráchtála agus tionsclaíochta i gcúinne thiar thuaidh an tsráidbhaile, in aice leis an ollmhargadh atá ann faoi láthair. Tá tailte sainithe freisin atá oiriúnach le haghaidh úsáidí gnó.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.12.12 Tá teacht ag an mBóthar Buí ar raon maith áiseanna pobail lena n-áirítear séipéal, bunscoil, meánscoil, halla pobail, áis cúram leanaí agus Stáisiún na nGardaí. I measc na n-áiseanna caithimh aimsire tá fearann GAA, cúirt liathróid láimhe agus clós súgartha in aice leis na scoileanna. Mar gheall ar an bhfás daonra a d'fhéadfadh a bheith ann sa todhchaí meastar go mbeadh páirc nó limistéar taitneamhachta chun leasa an tsráidbhaile.
- 2.12.13 Tá rochtain réasúnta ag an mBóthar Buí tríd an R577 a nascann le Baile Deasumhan siar agus an N72 soir. Tá an sráidbhaile chomh maith a bheag nó a mhór idir na molbhailte Trá Lí, Cill Áirne agus Mala agus Cathair Chorcaí timpeall 40 míle soir ó dheas. Tá soláthar cosán go maith tríd is tríd ar fud an tsráidbhaile mar atá soilsiú poiblí.

Bainistíocht Uisce

- 2.12.14 Tá srianta cumais sa sráidbhaile, go háirithe ó thaobh infreastruchtúr fuíolluisce de, agus mar sin ní féidir le forbairt nua shubstantiúil i mBóthar Buí an scála a leagtar amach thuas dul ar aghaidh ach amháin ar bhonn cur i bhfeidhm pleananna chun socrúithe sásúla diúscartha séarachais a sholáthar. Tá an Bóthar Buí san áireamh ar Chlár Infheistíochta Uisce Éireann agus tá an tionscadal le bheith críochnaithe i 2023. Tá an doirteadh go dtí an Borróigin atá i limistéar cosanta agus ina Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta (An Dubhabhainn).
- 2.12.15 Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíochta an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile chun freastal ar thuilleadh fáis.
- 2.12.16 Tá tuilleadh forbartha ar an bPríomhshráidbhaile seo ag brath ar uasghrádú a dhéanamh ar an mbonneagar cóireála séarachais chun acmhainn bhreise agus leibhéal cuí cóireála a sholáthar ag féachaint don ghá atá le caighdeán an uisce a chosaint san uisce glactha.

Oidhreacht Thógtha

- 2.12.17 Tá dhá theach ceann tuí ar feadh na Príomhshráide atá ainmnithe ar an Taifead ar Dhéanmhais Chosanta (00166 agus 00185). Tugann na foirgnimh seo léargas ar fhorbairt an Bhóthair Bhúí thar na blianta. I measc na ngnéithe ar leith eile tá an Phríomhshráid fhada agus comhleanúnach ó thaobh na hailtíreachta de chomh maith le socrú taitneamhach na bhfoirgneamh timpeall na gcrosbhóthar i lár an tsráidbhaile. Tá go leor suíomhanna inspéise stairiúla timpeall an tsráidbhaile chomh maith lena n-áirítear liosanna agus gnéithe eile.

Bithéagsúlacht

- 2.12.18 Sníonn an Borróigin thuaidh ón sráidbhaile agus is cuid de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire í.
- 2.12.19 Tá próifil na bhfeirmeacha gaoithe agus na foraoiseachta araon méadaithe sa cheantar ginearálta agus tá sé tábhachtach nach gcuireann na gníomhaíochtaí seo isteach go díreach ar an sráidbhaile nó nach gcuirfidh siad isteach ar a shuíomh.

2.12.20 Lasmuigh den teorainn forbartha, tá an talamh mar chuid den taobh tíre oscailte ina bhfuil sé mar pholasáí cosc a chur ar sraoilleáil agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath. Féach ar **Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí**.

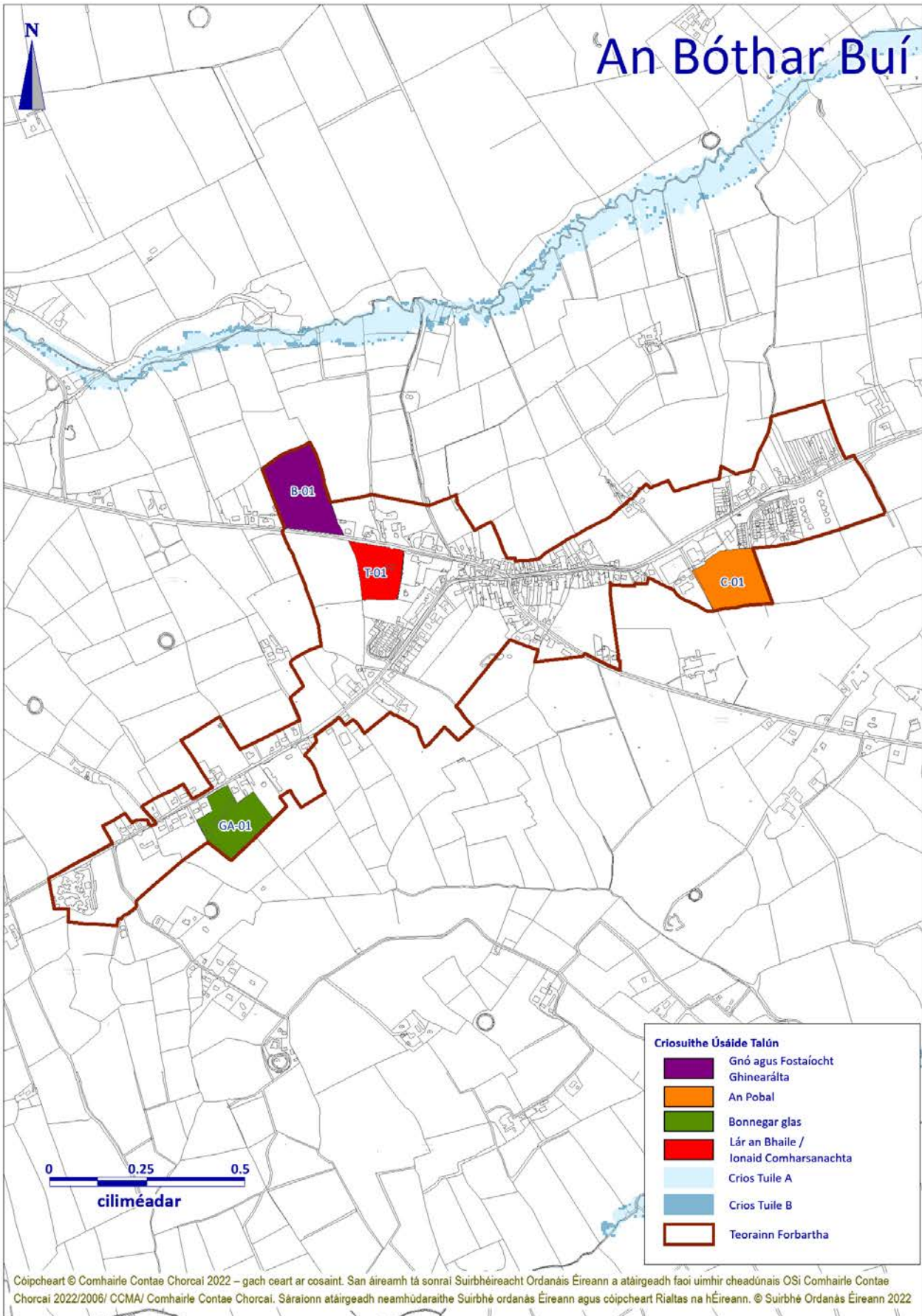
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha don Bhóthar Buí	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Taobh istigh de theorainn forbartha an Bhóthair Bhuí spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suas le 10 dteach le linn thréimhse an phlean.
DB-02	<p>a) Tá teorainn an tsráidbhaile cóngarach do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint sócmhainní bonneagair ghlais an tsráidbhaile agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le polasaithe comhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar leagtha amach in Imleabhar a hAon PríomhÁbhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.</p> <p>b) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p>
DB-03	Ba chóir go ndéanfaí freastal ar fhorbairt mhiondíola, oifige agus an chuid is mó den bhonneagar sóisialta laistigh de chroílár an tsráidbhaile nó ar shuíomh T-01 agus ba cheart go ndéanfaí soláthar dóthanach do pháirceáil.

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Bhóthar Buí		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.	^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.		Garbh-achar (Ha)
Gnó		
B-01	Úsáid le haghaidh forbairt gnó mar thionscal éadrom, seomraí taispeántais trádála mórdíola, aonaid ghorlainne agus seomraí taispeántais gluaisteáin. Déanfaidh gach forbairt sa chríos seo soláthar do mhaolú uisce stoirme imleor agus SuDS.	2.94
Lár an Bhaile/Ionad Comharsanachta		
T-01	Úsáidí measctha miondíola, seirbhíse, cathartha agus cónaithe chun leathnú lár an tsráidbhaile a éascú.	1.55
An Pobal		
C-01	Úsáid do mhéadú scoile nó do sholáthar spás taitneamhachta sráidbhaile.	2.24
Infrastruchtúr Glas		
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.	2.13

An Bóthar Buí

2.13 Baile an Teampaill

Fís agus Comhthéacs

- 2.13.1 Is í an fhís do Bhaile an Teampaill thar shaolré an Phlean ná iarracht a dhéanamh a charachtar stairiúil Seoirseach a choinneáil agus meas a bheith aige, cosaint chuí a thabhairt don Limistéir Chaomhantais Ailtireachta agus spreagadh a thabhairt d'fhorbairt chónaithe báúil ar scála beag ag teacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.13.2 Tá Baile an Teampaill suite timpeall 8 km siar ó thuaidh ó Chill na Mallach agus 4 km siar ón N20. Tá an Ráth suite timpeall 13 míle soir ó thuaidh. Tá an sráidbhaile suite laistigh den Cheantar Pleanála Straitéiseach Thuaidh.
- 2.13.3 Is sráidbhaile beag tarraingteach Seoirseach é Baile an Teampaill i suíomh tuaithe go príomha. Tá Baile an Teampaill déanta thart ar cheithre phríomhbhóthar rochtana, ag teacht le chéile ag dhá acomhal ceangail, agus is ionad seirbhíse é don chúlchríoch máguaird. Tá topagrafaíocht réidh droimneach ag an talamh mórthimpeall atá oiriúnach le haghaidh feirmeoireachta déiríochta agus curaíochta.
- 2.13.4 Le blianta beaga anuas tá forbairt suntasach tagtha ar an lonnaitheacht agus críochnaíodh roinnt eastát tithíochta nua laistigh den sráidbhaile.

Daonra agus Tithíocht

- 2.13.5 Thairfead Daonáireamh 2016 598 duine san iomlán i mBaile an Teampaill, méadú 89 ar fhigiúirí 2011. Léiríonn meastacháin ó Geodirectory Data a thomhais seoltaí poist agus tithe áitithe go raibh glanmhéadú de 30 aonad i mBaile an Teampaill sa tréimhse idir 2010 agus 2020.

Tábla 3.2.24: Baile na hEaglaise Fáis Tithíochta 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	222	252	252	30

- 2.13.6 Tá an chuid is mó den fhorbairt tithíochta sa sráidbhaile le blianta beaga anuas i bhfoirm eastáit tithíochta i stíl bhruachbhailteach ina bhfuil meascán d'aonaid scoite, leathscóite agus sraithe 2 stór. Tá scála aonair agus carnach na bhforbairt seo ag teacht salach ar bhunfhoirm an tsráidbhaile.
- 2.13.7 Tá deiseanna le haghaidh roinnt forbartha inlonta agus athchóirithe laistigh den sráidbhaile, go háirithe laistigh den Phríomhshráid lastuaidh den lonnaitheacht. Caithfidh meas a bheith ag a leithéid d'fhorbairt ar charachtar dúchasach an tsráidbhaile. Ba chóir go ndearfaí forbairt ar an bPríomhshráid agus laistigh de chroílár an tsráidbhaile go háirithe laistigh den Limistéir Chaomhantais Ailtireachta sainithe le bheith ar ardchaighdeán agus ag treisiú carachtar an tsráid-dreacha. Nuair is cuí ba chóir go mbeadh forbairt i bhfoirm scéimeanna forbartha sraithe/clóis.
- 2.13.8 Go ginearálta, seachas i gceantair ina dteastaíonn a mhalairt de shaintréithe sráid-dreacha/gnéithe dearaidh uirbigh, b'fhéidir gurb é forbairt grúpaí beaga tithíochta, tithíocht scoite agus suíomhanna seirbhísithe/roghanna féinbhóga an cineál forbartha is oiriúnaí. Is dócha go mbeidh sé seo níos tarraingtí ó thaobh daonra a mhéadú agus rogha eile a thairiscint dóibh siúd a bheadh ag smaoineamh ar thithíocht amuigh faoin tuath murach sin.
- 2.13.9 Léiríonn an teorainn forbartha go dlúth an patrún forbartha atá ann faoi láthair cé go bhfuil sé soiléir nach mbeidh an talamh ar fad laistigh den teorainn ag teastáil le haghaidh forbartha thar shaolré an phlean seo. Samhlaíonn an phlean seo go ndéanfar forbairt ar raon de 10 áit chónaithe bhreise sa sráidbhaile thar thréimhse an phlean.

Comhforbairt Áite

- 2.13.10 Tá sráidbhaile Bhaile an Teampaill dírithe timpeall ar chearnóg sráidbhaile ina dtrasnaíonn Sráid Sheoirse agus Lána Chiarraí. Tá an chuid stairiúil seo den sráidbhaile thar a bheith tarraingteach le sráid-dreach dlúth agus go leor foirgneamh cloiche ag tabhairt braistint shainiúil ar leith don sráidbhaile.
- 2.13.11 Tá stádas oidhreachta ag an gceantar seo cheana féin dá n-ainmnítear é mar Limistéir Chaomhantais Ailtireachta agus ba cheart aon tograí laistigh den limistéir seo a dhearadh le hiogaireacht dá shuíomh stairiúil.

- 2.13.12 Bhainfeadh an sráidbhaile leas as feabhsuithe breise ar an ríocht phoiblí thar shaolré an phlean go háirithe timpeall lár an tsráidbhaile. Tá sé inmhiannaithe inrochtaineacht timpeall an tsráidbhaile a fheabhsú trí chosáin a fheabhsú agus a uasghrádú. Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.13.13 Cuireann Baile an Teampaill réimse teoranta seirbhísí agus deiseanna fostaíochta ar fáil do chónaitheoirí áitiúla lena n-áirítear roinnt siopaí áise, lóistín aíochta, beir leat/bialann agus 2 theach poiblí. Tá roinnt iar-áitreabh tráchtála i gcroílár an tsráidbhaile fós folamh le roinnt blianta anuas.
- 2.13.14 Tá dhá theach altranais sa sráidbhaile chomh maith le Feirm Slí Eile soir ón sráidbhaile i bPáirc an Bhurton a léiríonn áis thábhachtach chun téarnamh meabhairshláinte a chur chun cinn laistigh de réigiún an iardheiscirt.
- 2.13.15 Tá acmhainn ag an sráidbhaile a fheidhm turasóireachta a fhorbairt. Ligeann a chónagaracht don Abhainn Mór do raon leathan gníomhaíochtaí, lena n-áirítear iascaireacht bradán agus breac agus curachóireacht. Tá an tírdhreach mórthimpeall oiriúnach le haghaidh treodóireacht agus siúlóide agus tá go leor áiteanna spéise stairiúla agus liteartha ann. Tá an sráidbhaile suite cóngarach do roinnt clubanna gailf chomh maith.
- 2.13.16 Chuideodh soláthar áiseanna/seirbhísí breise a bhaineann le turasóireacht laistigh den sráidbhaile le tarraingteacht an tsráidbhaile mar cheann scríbe turasóireachta a neartú.
- 2.13.17 Tá poitéinseal nach beag ag baint le turasóireacht mar mheicníocht chun bonn eacnamaíoch an cheantair a éagsúlú. Ag cur san áireamh a chónagarai atá sé do Ghleann sárscéimhe na hAbhann Móire agus Bealach Abhra, tá dóthain acmhainní nádúrtha ag Baile an Teampaill chun é féin a mhargú mar cheann scríbe turasóireachta inmharthana agus ba chóir é a phacáistiú mar chuid de Rian Turasóireachta Chorcaí Thuaidh níos leithne.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.13.18 Tá roinnt áiseanna pobail sa sráidbhaile lena n-áirítear bunscoil, réamhscoil, séipéal, halla pobail, áis GAA agus clós súgartha.
- 2.13.19 Tá roinnt lóistín aíochta agus 2 theach tábhairne sa sráidbhaile freisin atá ina n-áiseanna tábhachtacha chun freastal ar chuireoirí laistigh den cheantar.

Bainistíocht Uisce

- 2.13.20 Freastalaíonn soláthar uisce poiblí ar Bhaile an Teampaill trí Scéim Soláthair Uisce An Ráth. Suiteáladh an gléasra cóireála fuíolluisce i mBaile an Teampaill i 2007 ach tá gá le huasghrádú a dhéanamh air mar níl sé ag comhlíonadh a cheadúnas doirte faoi láthair. Bhí uasghrádú déanta air ar Dhréachtphlean Infheistíochta Uisce Éireann 2020-2024. In éagmais aon uasghrádú ní dócha go gcuirfeadh tús le haon fhorbairt suntasach nua sa sráidbhaile thar thréimhse an phlean.
- 2.13.21 Tá sruthchúrsaí laistigh den cheantar mar chuid de Dhobharcheantar na hAbhann Móire agus tá Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire suite achar gearr lastuaidh den sráidbhaile. Tá an sráidbhaile suite laistigh den cheantar atá clúdaithe ag Plean Gníomhaíochta Aonad Bainistíochta Uisce an Abha Bheag agus na hAbhann Duibhe.
- 2.13.22 Tá cuid de Bhaile an Teampaill sainaitheanta mar áiteanna atá i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán an sruthchúrsa soir ón sráidbhaile agus tá siad léirithe ar léarscáil na lonnaíochta. Éilíonn Treoirínte an Rialtais, agus is cuspóir de chuid an phlean seo é, go seachnaítear forbairt amach anseo i gceantair a léirítear a bheith i mbaol tuilte. Tá an cur chuige maidir le Bainistiú Priacal Tuile leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA) nuashonraithe, Deireadh Fómhair 2021. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinneithe a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha

- 2.13.23 Is sráidbhaile Seoirseach é Baile an Teampaill ina chroílár. Atógadh an sráidbhaile idir 1835 agus 1849 agus tá cuid mhór den méid a cruthaíodh ag an am sin slán. Tá an sráidbhaile suite timpeall ar chearnóg an tsráidbhaile agus tá an ceantar seo agus na sráideanna in aice leis (lena n-áirítear tailte ó thuaidh) sainithe mar Limistéir Chaomhantais Ailtireachta. Tá an dara limistéar Caomhnaithe Pháirc Burton suite in aice leis an sráidbhaile soir.
- 2.13.24 Tá dhá struchtúr laistigh den sráidbhaile a iontráiltear i dTaifead na Struchtúr Cosanta, is é sin RPS No. 00036 Burton Park Country House and Lodge agus RPS No. 00037 Eaglais Chaitliceach Rómhánach San Nioclás. Ina theannta sin, tá roinnt foirgneamh eile (thart ar 10) laistigh de Limistéir Chaomhantais Ailtireachta Bhaile an Teampaill atá liostaithe ar Fardal Náisiúnta na hOidhreacht Ailtireachta. Áirítear leis seo roinnt tithe cónaithe agus foirgnimh chathartha a thaispeánann

obair bhreá cloiche agus gnéithe Seoirseacha eile lena n-áirítear an seanTeach Margaidh, iar-theach scoile agus Teach an Iar-Parson. Ba cheart an deis na foirgnimh seo a chosaint tuilleadh trí iad a chur san áireamh ar an Taifead ar Dhéanamhais Chosanta. Measann an NIAH go bhfuil tábhacht réigiúnach ag baint leis na struchtúir go léir a shaináithnítear.

- 2.13.25 Maidir leis an tseandálaíocht tá fothracha reatha shéipéal agus reilig pharóiste Bruhenny suite díreach amach ó Shráid Sheirse laistigh den ACA freisin. Díreach ó dheas de thailte GAA tá reilig stairiúil eile a bhfuil tábhacht seandálaíochta ag baint léi freisin.

Bithéagsúlacht

- 2.13.26 Níl aon láithreáin taifeadta a bhfuil tábhacht comhshaoil nó éiceolaíochta ag baint leo i gcóngaracht an tsráidbhaile.
- 2.13.27 Lasmuigh den teorainn forbartha, is cuid den tuath oscailte é an talamh. Anseo, tá cuspóirí an Phlean i réim a fhéachann le sraoilleáil a chosc agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath oscailte. Féach ar Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Bhaile an Teampaill	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Taobh istigh de theorainn forbartha Bhaile an Teampaill spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suas le 10 dteach le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Tá teorainn an tsráidbhaile cóngarach do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.</p> <p>c) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntiú cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaithe.</p> <p>d) Tá cuid den lonnaithe i mbaol tuilte. Féach ar Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

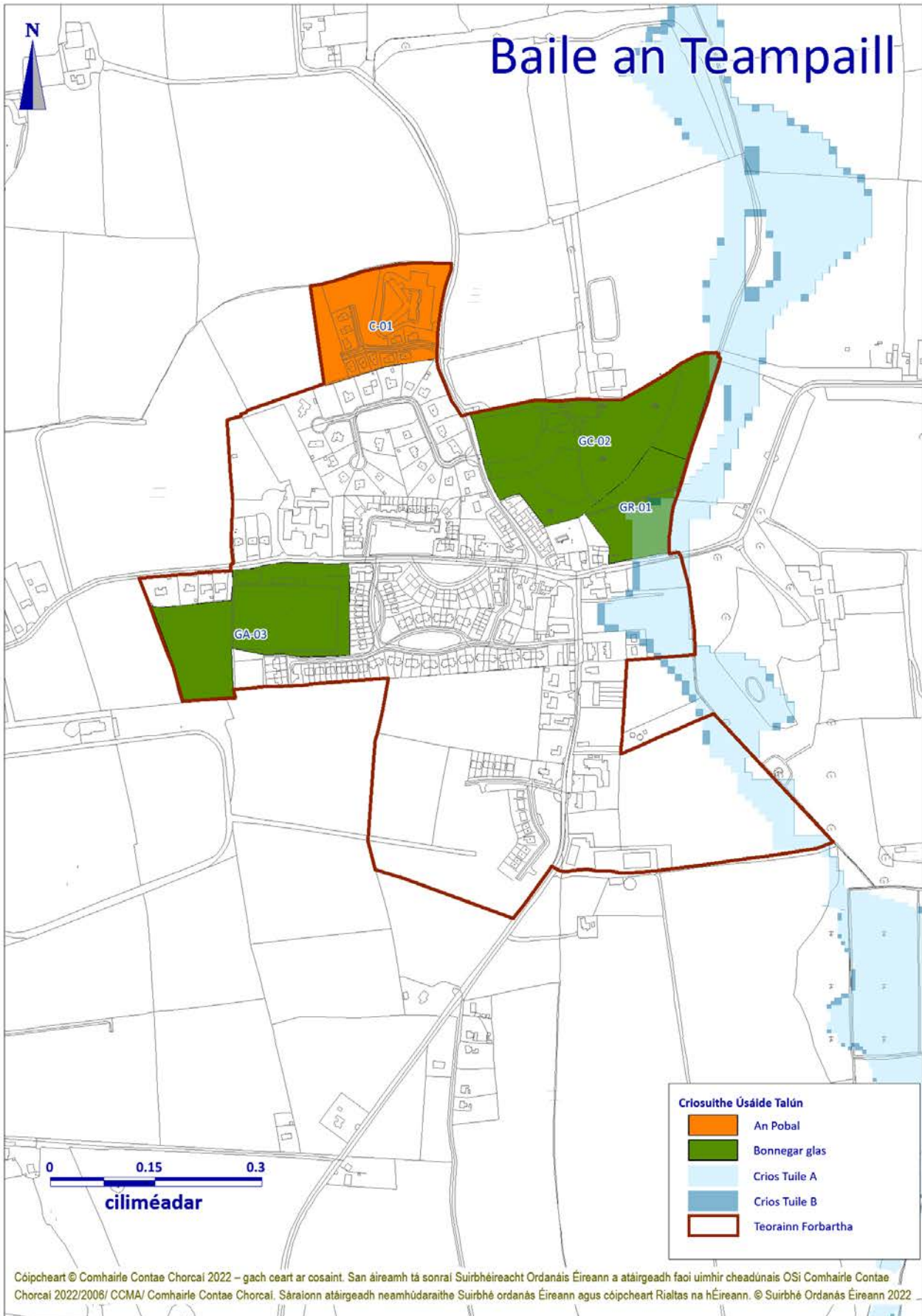
Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile an Teampaill			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GR-01	Spás Oscailte (le soláthar do pháirc sráidbhaile).*		1.4
GC-02	Spás oscailte. Cuireann an suíomh mór le rá seo go mór le carachtar tuaithe an tsráidbhaile agus le suíomh Theach Bhaile an Teampaill go háirithe.*		4.3
GA-03	Páirceanna Imeartha GAA lena n-áirítear bonneagar áineasa eile.		3.36

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae
Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile an Teampaill

* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garb-achar (Ha)
Pobail/Fóntais			
C-01	Teach Altranais le soláthar do sciath-thithíocht.		2.5

Baile an Teampaill

2.14 Drom Atháin

Fís agus Comhthéacs

- 2.14.1 Is í an fhís atá ag Drom Atháin thar shaolré an Phlean ná réimse na seirbhísí pobail agus na ndeiseanna fostaíochta laistigh den sráidbhaile a neartú agus a chinntiú go bhfuil forbairt nua laistigh den teorainn forbartha ag teacht le scála agus carachtar an tsráidbhaile

Comhthéacs Aitiúil

- 2.14.2 Tá Drom Atháin suite thart ar 6 km siar ó dheas ó Mhala agus tá sé suite laistigh de Limistéar Pleanála Straitéiseach an Chuáin PSCC. Chuir a inrochtaineacht agus a ghairneacht do bhaile Mala leis an bhfás suntasach ar fhorbairt tithíochta nua sa sráidbhaile le blianta beaga anuas.
- 2.14.3 Tá síneadh curtha i ngach treo ón gcrosbhóthar ag croílár an tsráidbhaile i nDrom Atháin. Tá an stoc foirgneamh traidisiúnta dírithe ar an gcrosbhóthar le formáid lineach de cheapacha cónaithe aonair tar éis forbairt i ngach treo ón gcrosbhóthar san am a chuaigh thart.
- 2.14.4 Beidh ar fhás tithíochta i nDrom Atháin a bheith níos measartha ná mar a bhí roimhe seo chun tacú le ról Bhaile Na Rinne Mala in aice láimhe chomh maith leis an easpa infreastruchtúr seirbhísí uisce atá ar fáil laistigh den sráidbhaile a léiriú.

Daonra agus Tithíocht

- 2.14.5 Thairfead Daonáireamh 2016 959 duine san iomlán i nDrom Atháin, méadú 87 ar fhigiúirí 2011. Tugann meastacháin ó Shonraí Logeolaire a thomhaiseann seoltaí poist agus tithe áitithe le fios go raibh méadú 3 aonad ag Drom Atháin sa tréimhse idir 2010 agus 2020.

Tábla 3.2.25: Fáis Tithíochta Drom Atháin 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	346	343	349	3

Foinse - Logeolaire

- 2.14.6 In éagmais uasghráduithe bonneagair fuíolluisce is dócha go mbeidh fás sa todhchaí bunaithe go príomha ar fhorbairt ar scála beag. Go ginearálta, seachas i gceantair ina dteastaíonn a mhálairt de shaintréithe sráid-dreacha/gnéithe dearaidh uirbigh, b'fhéidir gurb é forbairt grúpaí beaga tithíochta, tithíocht scoite agus suíomhanna seirbhísithe/roghanna féinbhóga an cineál forbartha is oiriúnaí. Is dócha go mbeidh sé seo níos tarraingtí ó thaobh daonra a mhéadú agus rogha eile a thairiscint dóibh siúd a bheadh ag smaoineamh ar thithíocht amuigh faoin tuath murach sin.
- 2.14.7 Thar shaolré an Phlean seo samhlaítear go bhfásfaidh an sráidbhaile ar bhonn orgánach, le tacaíocht ó infhaighteacht deiseanna fostaíochta sa cheantar agus soláthar leanúnach seirbhísí áitiúla.
- 2.14.8 Tá sé soiléir nach mbeidh an talamh ar fad laistigh den teorainn ag teastáil le haghaidh forbartha thar shaolré an phlean seo. Samhlaíonn an plan seo go ndéanfar forbairt ar raon de 10 áit chónaithe bhreise sa sráidbhaile thar thréimhse an phlean.

Comhforbairt Áite

- 2.14.9 Tá croí an tsráidbhaile dírithe ar chrosbhealaí a bhfuil roinnt áiseanna pobail suite timpeall orthu nó atá laistigh d'achar siúlóide gairid.
- 2.14.10 Tá deiseanna ann chun an limistéar seo a fheabhsú tuilleadh go fisiciúil agus go haeistéitiúil cé go bhfuil bearta maolaithe tráchta, cosán ag leathnú, suíocháin, plandáil crann, srl agus chun nascacht a mhéadú le conláistí in aice láimhe lena n-áirítear an pháirc áitiúil, an eaglais agus na ceantair chónaithe.
- 2.14.11 Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair. Fuarthas roinnt maoinithe d'atógáil/ athnuachan cosáin lochtacha sa sráidbhaile ón Údarás le déanaí.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.14.12 Feidhmíonn Drom Atháin mar sholáthraí seirbhíse dá chúlchríoch láithreach. Tá roinnt áiseanna tráchtála sa sráidbhaile, lena n-áirítear siopa áise, dhá theach tábhairne, eisceadúnas agus beir leat. Tá Teach Altranais Theach Nazareth suite soir ón sráidbhaile ar thailte substaintiúla agus soláthraíonn sé roinnt fostaíochta sa cheantar. Is féidir deiseanna fostaíochta ar scála cuí a mheas laistigh den teorainn forbartha.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.14.13 Tá raon réasúnta saoráidí pobail ag Drom Atháin lena n-áirítear bunscóil, séipéal, páirc phoiblí, ionad pobail agus club leadóige. Chuir an pháirc phoiblí agus an clós súgartha go mór leis an sráidbhaile le blianta beaga anuas agus bhí sé thar a bheith inmhianaithe i bhfianaise na méaduithe suntasacha daonra a tharla sa sráidbhaile le blianta beaga anuas. Tá cleachtadh ginearálta ag an sráidbhaile freisin agus tá rochtain air go dtí an teach altranais in aice láimhe.

Bainistíocht Uisce

- 2.14.14 Tá soláthar uisce poiblí ag Drom Atháin. Soláthraítear uisce don sráidbhaile ó thrí fhoinsé éagsúla, dhá thobar leamha sa sráidbhaile agus earrach nádúrtha suite i gCill Cholmáin. Beidh cumas caidéalaithe méadaithe ag teastáil le haon fhorbairt bhreise sa sráidbhaile agus d'fhéadfadh go mbeadh taiscumar nua ag teastáil go fadtéarmach mar chuid de Scéim Réigiúnach Bántír/Drom Atháin.
- 2.14.15 Soláthraíonn an Gléasra Cóireála Fuiolluisce cóireáil thánaisteach agus tá acmhainn an-teoranta aige. Sceitheadh an planda chuig Abhainn An Chlaoideach atá ina craobh-abhainn den Abhainn Dubh, limistéar cosanta, gan aon saincheisteanna acmhainne comhshamhlaitheacha a théann i bhfeidhm ar an abhainn ar limistéar cosanta uisce óil é freisin.
- 2.14.16 Caithfear an córas cóireála fuíolluisce a uasghrádú chun cumas bhreise agus leibhéal cuí cóireála a sholáthar. Níl aon phlean ag Uisce Éireann faoi láthair chun uasghrádú a dhéanamh.

Oidhreacht Thógtha

- 2.14.17 Níl aon cheann de na struchtúir laistigh den sráidbhaile liostaithe sa Taifead ar Dhéanmhais Chosanta. Mar sin féin, tá Teach Altranais Theach Nazareth (Teach Newberry roimhe seo) soir ón sráidbhaile liostaithe sa Taifead ar Dhéanmhais Chosanta. Tá teach amháin liostaithe ar Fhardal Náisiúnta na hOidhreachta Ailtireachta mar theach a bhfuil tábhacht Réigiúnach ag baint leis. Ó thaobh na seandálaíochta de, tá iarsmaí lios agus uaimh thalún suite laistigh de theorainn na lonnaíochta freisin.

Bithéagsúlacht

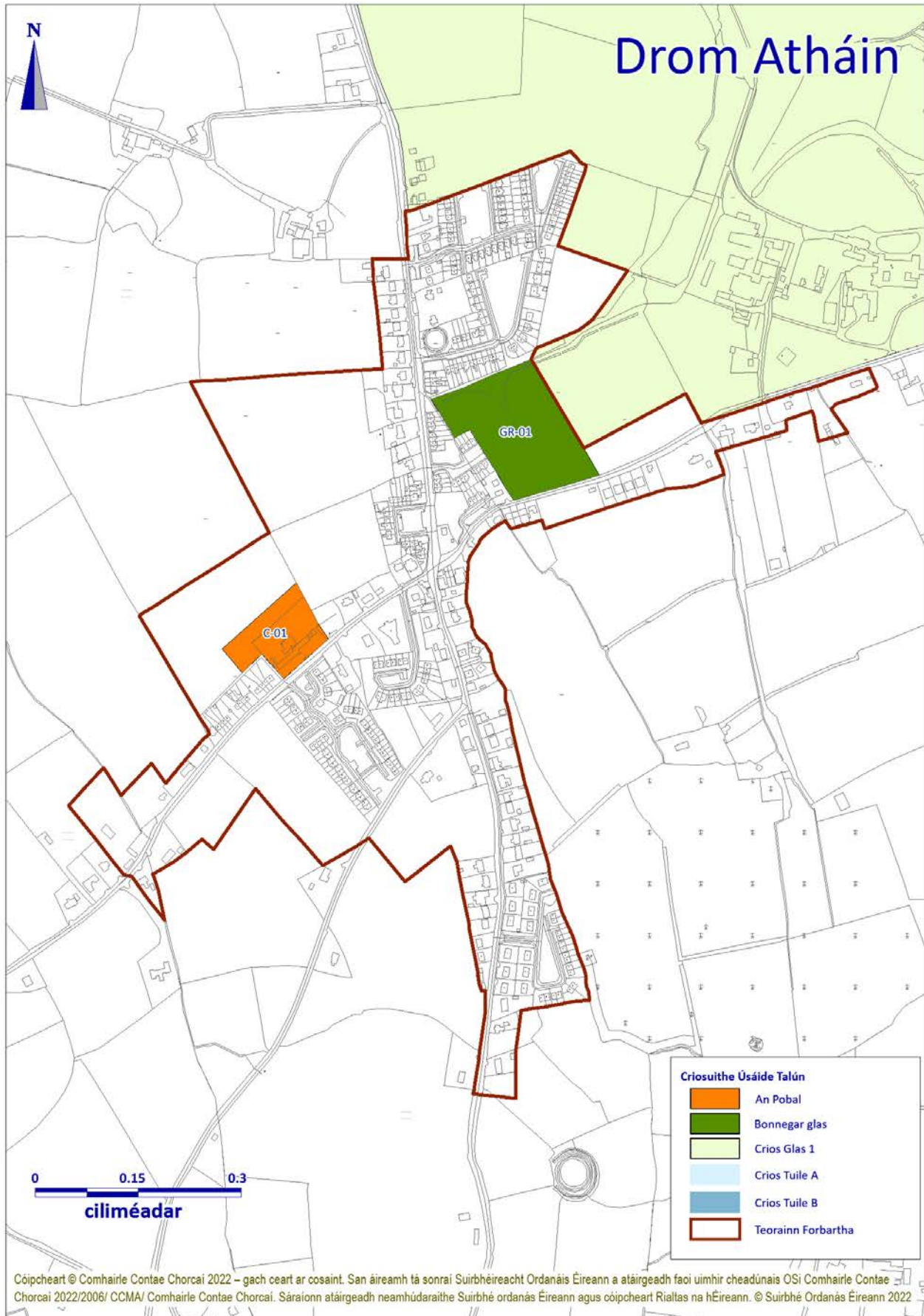
- 2.14.18 Níl aon ainmniúchán caomhnaithe dúlra (SAC, pNHA agus SPA) laistigh den sráidbhaile ná ina chongar dó.
- 2.14.19 Lasmuigh den teorainn forbartha, is cuid den tuath oscailte é an talamh. Anseo, tá cuspóirí an Phlean i réim a fhéachann le sraoilleáil a chosc agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath oscailte. Féach ar **Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí**.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Dhrom Atháin	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Taobh istigh de theorainn forbartha Drom Atháin spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suas le 10 dteach le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Ní mór go mbeadh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnáiachta.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Dhrom Atháin			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GR-01	Páirc Pobail Dhrom Atháin. Tá sé le cosaint dá thaitneamhacht áineasa áitiúil.		2.58
Pobail/Fóntais			
C-01	Úsáidí oideachais agus coimhdeacha lena n-áirítear áiseanna áineasa.		1.06

2.15 Drom Aidhne

Fís agus Comhthéacs

- 2.15.1 Is í an fhís do Dhrom Aidhne thar shaolré an phlean seo ná freastal ar leibhéal measartha fáis breise sa sráidbhaile. Is dócha go mbeidh an fás sin á thiomáint go príomha ag riachtanais agus deiseanna áitiúla, le tacaíocht ón mbonn seirbhíse atá ann cheana féin.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.15.2 Is sráidbhaile beag é Drom Aidhne atá suite gar don teorainn le Contae Luimnigh agus timpeall 5 mhíle siar ón Ráth, ar an mbealach réigiúnach a nascann An Ráth agus Áth Trasna. Tá Drom Aidhne suite gar do sráidbhaile Áth an Mhuilinn agus Baile Nua Sheandroma, agus tá na trí shráidbhaile ina mbraisle triantánach ag timpeall trí mhíle eatramh. I dtéarmaí coibhneasta tá an sráidbhaile beag go leor le croí neamhfhoirmiúil agus roinnt scéimeanna tithíochta seanbhunaithe beaga atá ag teacht go ginearálta le scála an tsráidbhaile.

Daonra agus Tithíocht

- 2.15.3 Thairfead Daonáireamh 2016 275 duine san iomlán i nDrom Aidhne, méadú de 6 ar fhigiúirí 2011. Léiríonn meastacháin ó Geodirectory Data a thomhais seoltaí poist agus tithe áitithe go raibh glanmhéadú de 12 i mBaile Deasumhan sa tréimhse idir 2010 agus 2020.

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	111	124	123	12

Foinse - Logeolaire

- 2.15.4 Tá méid beag forbartha déanta sa sráidbhaile le blianta beaga anuas agus go ginearálta bhí sé ag teacht le scála iomlán an tsráidbhaile. Meastar gurb é an sráidbhaile is oiriúnaí d'fhorbairt roghanna tithíochta ar dhlús níos ísle lena n-áirítear scéimeanna beaga de shuímh sheirbhísithe agus láithreáin le haghaidh roghanna féinthógála aonair. Is é an eisceacht ná áit a bhfuil forbairt inlíonta molta laistigh de chroílár an tsráidbhaile áit a bhféadfadh struchtúir sraithe a bheith níos oiriúnaí chun fócas a sholáthar don sráid-dreach.
- 2.15.5 Meastar go bhféadfadh an sráidbhaile tacú le forbairt suas le 10 n-áitreabh thar thréimhse an phlean.

Comhforbairt Áite

- 2.15.6 Is sráidbhaile é Drom Aidhne atá tagtha chun cinn go horgánach i bpatrún líneach le roinnt blianta anuas agus tharla sé seo ar scála beag go ginearálta. Tá gá le tuilleadh comhdhlúthaithe agus feabhsaithe ar an lorg tógtha atá ann cheana féin. Go ginearálta is áit tharraingteach é an sráidbhaile ach bhainfeadh sé leas as feabhsuithe breise ar an ríocht phoiblí thar shaolré an phlean. Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.15.7 Is í an talmhaíocht an príomhfhostóir sa cheantar go fóill agus d'fhan gníomhaíocht eacnamaíoch sa sráidbhaile statach den chuid is mó le blianta beaga anuas. Tá roinnt bunseirbhísí áitiúla sa sráidbhaile. Maidir le húsáidí tráchtála nó fostaíochta ar scála beag, tá deiseanna ann fós le haghaidh tuilleadh comhdhlúthaithe agus athfhorbartha ar roinnt láithreán feadh na Príomhshraide. Ina theannta sin, tá suíomh aitheanta ó dheas ón sráidbhaile le haghaidh úsáidí gnó. D'fhéadfadh forbairt dá leithéid cuidiú le féiniúlacht na Drom Aidhne a fheabhsú agus dá réir sin a tharraingteacht d'áitritheoirí ionchasacha a mhéadú.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.15.8 Freastalaíonn bóthar réigiúnach an R578 ar an sráidbhaile a sholáthraíonn rochtain éasca ar an Ráth soir, Margadh Nua san iardheisceart agus Drom Collachair siar ó thuaidh tríd an R522. Tá rochtain réasúnta éasca ar Chorcaigh agus ar Chathair Luimnigh tríd an N20. Tá soláthar cosán agus soilsiú go maith go ginearálta ar fud an tsráidbhaile.
- 2.15.9 Tá leibhéal réasúnta áiseanna ag Drom Aidhne lena n-áirítear séipéal, páirc GAA, scoil náisiúnta, áis cúram leanaí agus roinnt spásanna beaga oscailte poiblí.

Bainistíocht Uisce

- 2.15.10 Tá srianta cumais i láthair go háirithe maidir le soláthar uisce agus bonneagar fuíolluisce agus mar sin ní féidir le forbairt nua i nDrom Aidhne den scála atá leagtha amach dul ar aghaidh ach amháin ar bhonn uasghrádaithe ar an soláthar uisce agus socruithe diúscartha séarachais sásúla. Murar féidir an infheistíocht atá beartaithe a sheachadadh, beidh poitéinseal forbartha Dhrom Aidhne teoranta do líon beag tithe aonair le saoráidí cóireála fuíolluisce aonair mar gheall ar éifeachtaí carnach comhshaoil.
- 2.15.11 Doirteann córas an gléasra chóireála fuíolluisce go dtí an Daoil, cuid den Dobarcheantar Inbhear na Sionainne agus is ceist í cáilíocht an uisce. Caithfear an córas cóireála fuíolluisce a uasghrádú chun acmhainn bhreise agus leibhéal cuí cóireála a sholáthar ag féachaint d'ábhair imní maidir le cáilíocht uisce. Níl aon phlean ag Uisce Éireann faoi láthair chun uasghrádú a dhéanamh.

Oidhreacht Thógtha

- 2.15.12 Tá trí fhoirgneamh sa sráidbhaile atá ar taifead na struchtúr cosanta; RPS 00518 - Teach Tui, RPS 00514 - Teach Tui Dromina agus RPS 00022 - Eaglais Chaitliceach Drom Aidhne. Tá roinnt gnéithe seandálaíochta freisin timpeall ar chúlchríoch an tsráidbhaile.

Bithéagsúlacht

- 2.15.13 Is sainairíonna é suíomh an tsráidbhaile sa "Machaire na Mumhan" ná tailte talmhaíochta ar ardchaighdeán atá suite go háirithe lastuaidh den sráidbhaile.
- 2.15.14 Lasmuigh den teorainn forbartha, tá an talamh mar chuid den taobh tíre oscailte ina bhfuil sé mar pholasáí cosc a chur ar sraoilleáil agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath. Féach ar **Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí**.

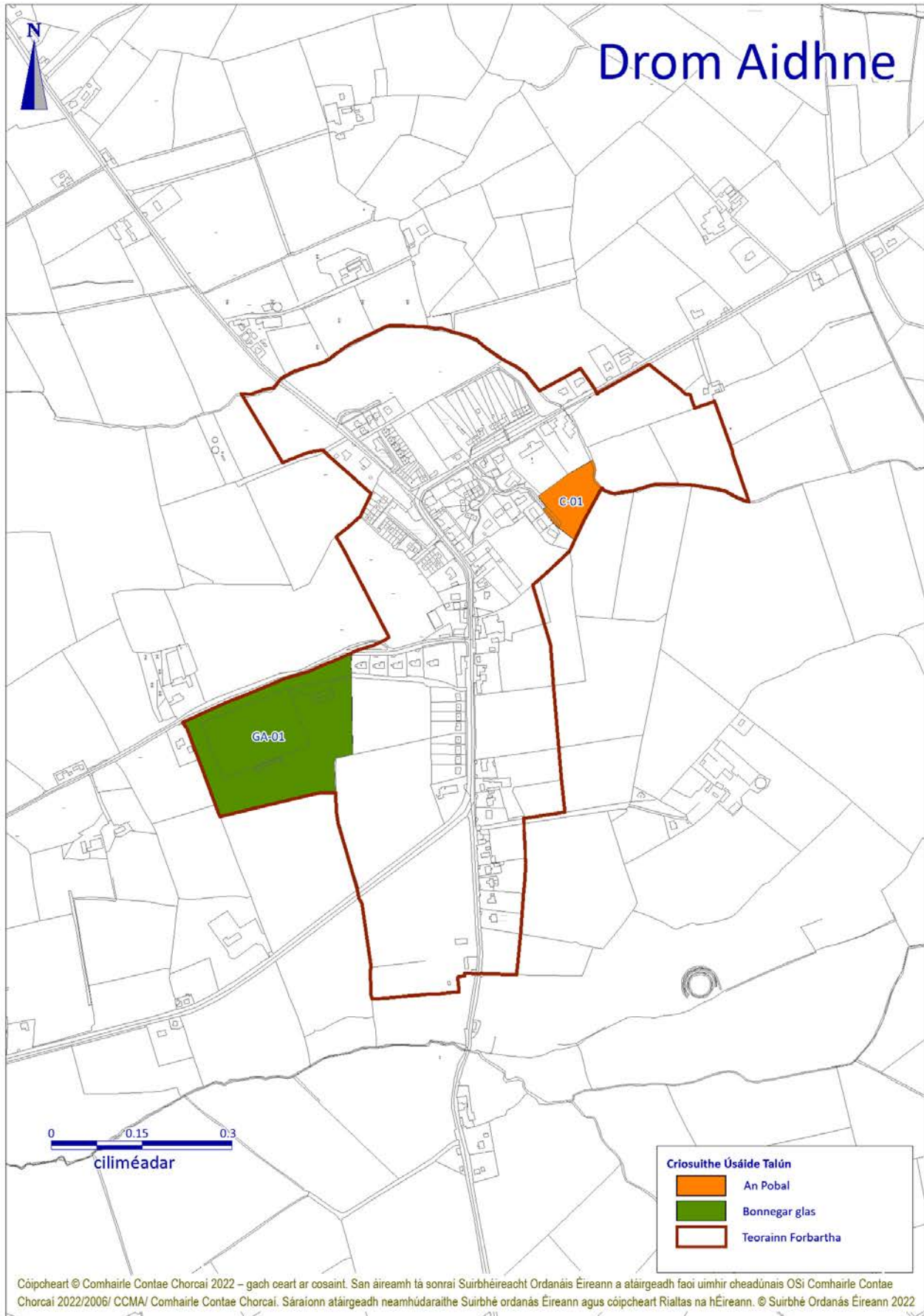
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Dhrom Aidhne	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Taobh istigh de theorainn forbartha Drom Aidhne spreagadh a thabhairt d'fhorbairt suas le 10 dteach le linn thréimhse an phlean.

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Dhrom Aidhne			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
An Pobal			
C-01	Úsáid do mhéadú scoile nó do sholáthar spás taitneamhachta sráidbhaile.		0.73
Infrastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		4.84

Drom Aidhne

2.16 Greanach

Fís agus Comhthéacs

- 2.16.1 Is í an fhís don sráidbhaile ná forbairt báúil a chur chun cinn in éineacht le soláthar seirbhísí agus seirbhísí agus áiseanna áitiúla a choinneáil agus a fheabhsú.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.16.2 Is é Greanach, sráidbhaile suntasach a bhfuil eilimint mhór chónaithe aige comhdhéanta den chuid is mó de thithíocht eastáit timpeall ar chroílár beag bunaidh, suite timpeall 16 km lastuaidh de Chathair Chorcaí agus siar ó bhóthar an N20 Corcaigh-Mala agus iarnród. Tá líne iarnróid díúsáidte i Ráth Dubh soir ó dheas ón sráidbhaile.
- 2.16.3 Tá an sráidbhaile féin suite in áit ardaithe siar ó Bhóthar Bunscoile Náisiúnta an N20, agus siar ó Abhainn Mháirtín, ar craobh-abhainn de chuid Abhainn na Laoi é agus a ritheann idir Greanach agus Ráth Dubh. I gcomharsanacht an tsráidbhaile ardaíonn an talamh ó ghleann Abhainn Mháirtín, siar i dtreo Greanach agus soir i dtreo Ráth Dubh.

Daonra agus Tithíocht

- 2.16.4 I nDaonáireamh 2011, b'ionann daonra Ghreanach agus timpeall 562 duine. Taifeadtar daonra Dhaonáireamh 2016 mar 579 duine, méadú de 17. Tugann meastacháin ó Shonraí Logeolaire a thomhaiseann seoltaí poist agus tithe áitithe le fios go raibh méadú 7 n-aonad ag Greanach sa tréimhse idir 2015 agus 2020.

Tábla 3.2.27: Fás Tithíochta Greanach 2015 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	217	224	229	12

Foinse - Logeolaire

- 2.16.5 Tháinig fás suntasach ar líon na n-aonad cónaithe laistigh den teorainn forbartha sa sráidbhaile sna 2000í, ach tá moill éigin tagtha ar an bhfás seo le blianta beaga anuas. Tógadh 186 aonad i nGreanach idir 2001 agus 2010. Is eastáit chónaithe den chuid is mó a bhí san fhorbairt seo dírithe ar fhorbairt nua-aimseartha i lár an tsráidbhaile.
- 2.16.6 Le linn shaolré an phlean seo, meastar go bhforbróidh príomhbhaile Greanach ar bhealach inbhuanaithe le soláthar aonad cónaithe breise in éineacht le raon cuí áiseanna pobail agus áineasa a sholáthar.
- 2.16.7 Léiríonn an teorainn forbartha atá aitheanta an fhorbairt atá laistigh den sráidbhaile agus an méid a fhásfaidh an sráidbhaile thar shaolré an phlean seo. Déanann an Plean seo soláthar d'fhorbairt 13 aonad cónaithe breise laistigh den sráidbhaile. Tá go leor talún laistigh den teorainn forbartha chun freastal ar an scála forbartha seo. Braitheann scála na forbartha sa lonnaíocht sa todhcháir ar fheabhsuithe ar phríomhbhonneagar, go háirithe na háiseanna cóireála fuíolluisce.
- 2.16.8 Meastar go bhfuil na tailte is oiriúnaí d'fhorbairt chónaithe amach anseo i nGreanach ó dheas ó na heastáit chónaithe bhunaithe i lár an tsráidbhaile. De ghnáth ba cheart rochtain ar na tailte seo a thógáil ó Bhóthar na Blarnan agus ba cheart go spreagfadh sé athfhorbairt na coda seo den lonnaíocht. D'fhéadfadh deiseanna a bheith ann freisin d'fhorbairt inlíonta laistigh den sráidbhaile.
- 2.16.9 Tá roinnt réadmhaoine tréigthe sa sráidbhaile. Chabhródh éascú athfhorbairt agus athúsáid orthu seo le comhdhlúthú an tsráidbhaile.

Comhforbairt Áite

- 2.16.10 Tá croílár an tsráidbhaile bunaithe ar lárionad comharsanachta. Ba cheart forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an lár agus taitneamhachtaí eile laistigh den sráidbhaile a uasmhéadú de réir mar a leantar ar aghaidh ag cur ar fáil iad. Ba chóir go soláthródh sé do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus go ndearfaí é i dteanga ailtireachta an cheantair.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.16.11 Tá fostaíocht i nGreanach san earnáil seirbhíse den chuid is mó agus tá roinnt aonad miondíola curtha i gcrích mar chuid d'fhorbairt lár an tsráidbhaile le déanaí, lena n-áirítear stáisiún peitрил agus miondíoltóir beag áise. I bhfianaise an fháis atá beartaithe ar an daonra i nGreanach meastar go mbeidh gá le síneadh a chur leis an tairiscint mhiondíola agus ghnó atá ar fáil i lár an tsráidbhaile. Ba chóir go mbeadh aon fhorbairt a bhaineann le miondíol nó gnó amach anseo dírithe ar sheanlár an tsráidbhaile, chun athnuachan na bhfoirgneamh tréigthe sa chuid seo den lonnaíocht a éascú.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.16.12 Thar shaolré na bpleananna roimhe seo, tá lárionad traidisiúnta an tsráidbhaile athlonnaithe chuig na tailte criosaithe T-01 sa phlean sin. Tá roinnt seirbhísí agus áiseanna sa sráidbhaile lena n-áirítear séipéal, oifig an phoist, clinic sláinte poiblí, stáisiún peitрил, agus roinnt miondíola. Tá roinnt áiseanna spóirt agus áineasa cóngarach do lár an tsráidbhaile, lena n-áirítear páirceanna imeartha GAA. Cuirtear fáilte roimh áiseanna spóirt nua lena n-áirítear clós súgartha ó thuaidh den sráidbhaile do chónaitheoirí agus do chuairoteoirí eile go Greanach.
- 2.16.13 Cé go bhfuil fás suntasach tagtha ar líon na n-áitreabh sa sráidbhaile thar shaolré an phlean deiridh, ní raibh raon cuí áiseanna pobail agus áineasa ag gabháil leis an bhfás seo. Beidh sé rithábachtach saoráidí dá leithéid a sholáthar ar bhonn leanúnach chun freastal ar riachtanais áineasa an daonra reatha agus an daonra amach anseo.
- 2.16.14 Tá deis ann feabhas a chur ar an nascacht do choisithe agus rothaióchta idir Greanach agus Scoil Náisiúnta Ráth Dubh. Thabharfadh sé seo rochtain eile do thuismitheoirí agus do dhaltáí ar an scoil. Chuirfeadh trasbhealaí coisithe a nascann limistéir ina bhfuil fás daonra pleanáilte le hionaid seirbhísí le sábháilteacht coisithe agus inrochtaineacht laistigh den cheantar. Bhainfeadh an sráidbhaile leas freisin as feabhas a chur ar cruadhromchlú ag acomhal an tsráidbhaile. Fuarthas roinnt maoinithe d'atógáil/athnuachan cosáin lochtacha sa sráidbhaile ón Údarás le déanaí.

Bainistíocht Uisce

- 2.16.15 Tugadh faoi obair le déanaí chun cainníocht stórála uisce a mhéadú sa cheantar trí thaiscumar eile a chur leis. Mar sin féin tá Soláthar Uisce Greanach teoranta faoi láthair.
- 2.16.16 Tá acmhainn spártha teoranta ag an ionad cóireála fuíolluisce i nGreanach agus beidh uasghrádú ar WWTP Greanach chomh maith leis an líonra séarachais salach ag teastáil chun freastal ar aon fhorbairtí nua.

Oidhreacht Thógtha

- 2.16.17 Tá roinnt suíomhanna a bhfuil tábhacht stairiúil leo i nGreanach agus timpeall orthu, ina bhfuil ciorcail chloiche, clocha seasta agus Fulacht Fia. Tá Teach Bhaile Bhallúin ar an taobh ó dheas den sráidbhaile i mbaile fearainn Greanach isteach sa Taifead ar Dhéanmhais Chosanta.

Bithéagsúlacht

- 2.16.18 Léirigh Suirbhé Gnáthóg Cheantar Toghcheantair na Blarnan (Nollaig, 2008) an tábhacht a bhaineann le cosaint a thabhairt d'Abhainn Martin Woodlands a shíneann ó thuaidh ón mBlarna agus siar ón N20, i dtreo Greanach. Craobh-abhainn de chuid Abhainn na Laoi is ea Abhainn Mháirtín, a scaoileann isteach i Limistéar Faoi Chosaint Speisialta Chuan Chorcaí.

Réimse Beartais Speisialta

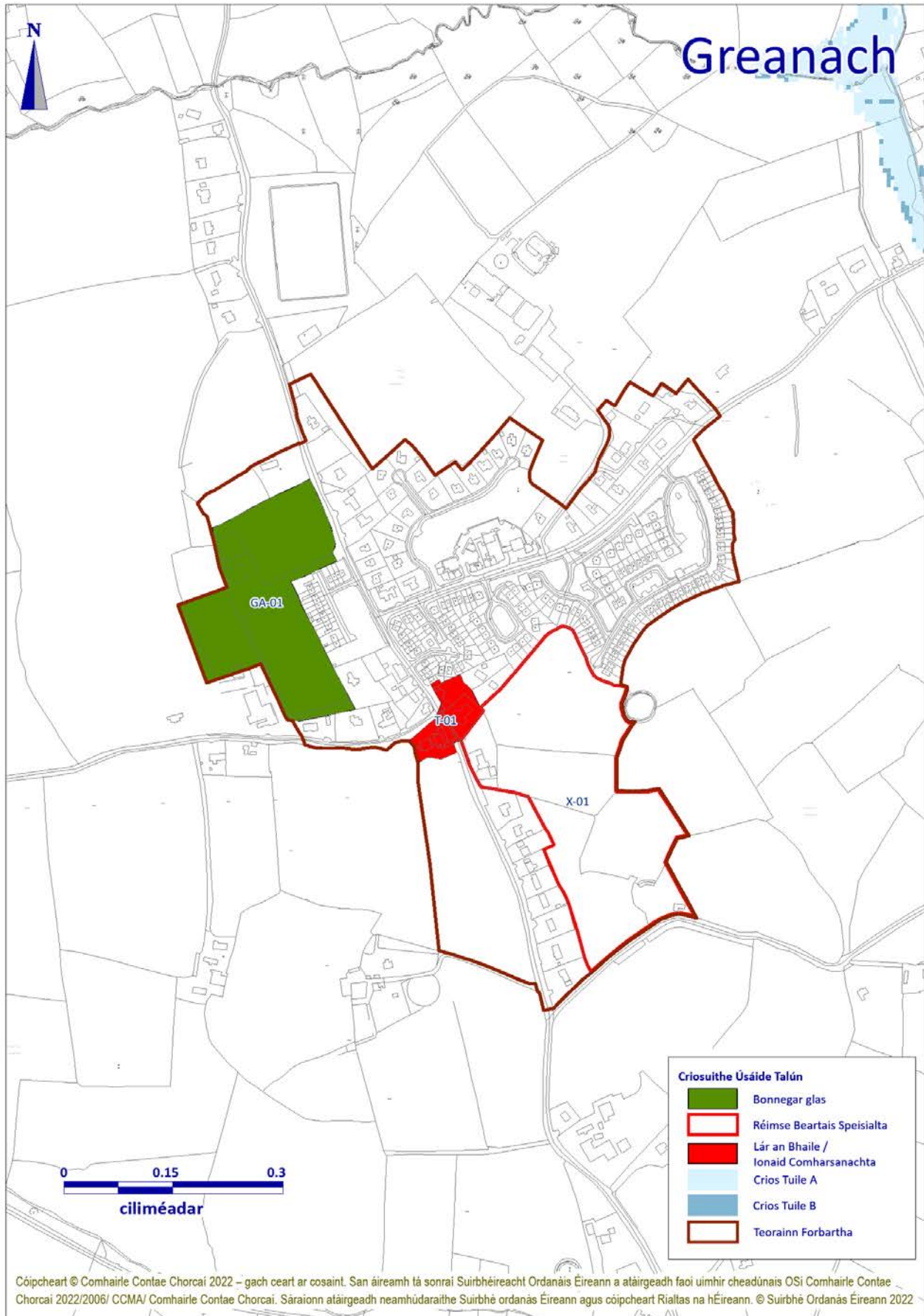
- 2.16.19 Tá deis ann ó dheas den cheantar cónaithe seanbhunaithe reatha i nGreanach le haghaidh forbairt de chineál úsáide measctha. Ba cheart go gcuimseodh aon fhorbairt laistigh den cheantar seo soláthar carrchlóis, agus áiseanna cuí pobail/áineasa. D'fhéadfaí freastal ar úsáidí teoranta a bhaineann le gnó freisin mar chuid d'fhorbairt níos leithne de chineál úsáide measctha. Caithfidh mionteagasc forbartha a bheith comhaontaithe leis an údarás pleanála in éineacht le moltaí forbartha. Caithfidh an leagan amach na húsáidí thuas a chur san áireamh, ar a laghad, agus foráil a dhéanamh chun fáil a scaoigh atá ann cheana féin a choinneáil agus a neartú agus crainn bhreise a chur feadh teorainn thoir an suíomh.
- 2.16.20 Tá an scoil reatha atá ag freastal ar Greanach suite ar bhóthar foshuiteach i Ráth Dubh agus gineann sí méideanna móra tráchtá dá bhrí sin d'fhéadfadh sé a bheith oiriúnach an scoil atá ann cheana a athlonnú nó an dara scoil a chur ar fáil i nGreanach. Áirítear le forbairt Réimse Beartais Speisialta X-01 soláthar do scoil náisiúnta nua.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Ghreanach	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh den teorainn forbartha do Ghreanach tacaigh le forbairt suas le 13 n-aonad breise cónaithe le linn na tréimhse pleanála.

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Ghreanach		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.	^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.		Garbh-achar (Ha)
Lár an Bhaile		
T-01	Lár an bhaile. Forbairt Lár an tSráidbhaile - cuir san áireamh áiseanna gnó, miondíola, pobail agus cónaithe.	0.6
Infreastruchtúr Glas		
GA-01	Spás oscailte. Cosnófar an limistéar spáis oscailte seo le haghaidh úsáidí spóirt agus áineasa.	4.3
Réimse Beartais Speisialta		
X-01	<p>Réimsí Beartais Speisialta. Forbairt úsáide measctha - Ní mór go n-áireofaí in aon tograí forbartha chun carrchlós, áiseanna pobail/áineasa a sholáthar tithíocht shóisialta agus suíomh do scoil nua. D'fhéadfaí forbairt teoranta a bhaineann le gnó a ionchorprú i scéim úsáide measctha níos leithne.</p> <p>Caithfidh an leagan amach na húsáidí thuas a chur san áireamh, ar a laghad, agus foráil a dhéanamh chun fála sceaigh atá ann cheana féin a choinneáil agus a neartú agus crainn bhreise a chur feadh teorainn thoir an suíomh.</p>	6.5

2.17 Cnoc na Graí

Fís agus Comhthéacs

- 2.17.1 Is í an fhís do Chnoc na Graí thar shaolré an phlean seo freastal ar fhás measartha breise sa sráidbhaile. Is dócha go mbeidh an fás sin á thiomáint go príomha ag riachtanais agus deiseanna áitiúla, le tacaíocht ón mbonn seirbhíse atá ann cheana féin.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.17.2 Tá Cnoc na Graí suite in aice le teorainn Chontae Chiarraí. Tá an sráidbhaile timpeall 15 km siar ó thuaidh ó Shráid an Mhuilinn agus 4 km lastuaidh den Ráth Mhór. Léiríonn an sráidbhaile leagan amach foirmiúil le sráid-dreach láidir dhá theach cónaithe stóir timpeall limistéar Fair Green a sholáthraíonn fócas láidir do lár an tsráidbhaile. Ritheann an Fair Green seo ar ais thoir-thiar agus is gné an-fheiceálach agus uathúil é sa cheantar. Ritheann bealach réigiúnach an R582 tríd an sráidbhaile i dtreo thuaidh ó dheas agus tá teorainn aige le Faiche an Aonaigh siar. De ghnáth coinnítear an stoc foirgneamh go maith cé go bhfuil roinnt folúntas ann. Go ginearálta is beag forbairt nua atá tagtha ar an sráidbhaile le blianta beaga anuas cé is moite de roinnt áitribh aonuaire ar na himill agus ar na bóithre isteach.

Daonra agus Tithíocht

- 2.17.3 Thairfead Daonáireamh 2016 líon iomlán de 188 duine i gCnoc na Comhdhála, laghdú 11 ar fhigiúirí 2011. Tugann meastacháin ó Shonraí Logeolaire a thomhaiseann seoltaí poist agus tithe áitithe le fios go raibh méadú 6 n-aonad ag Cnoc na Graí sa tréimhse idir 2010 agus 2020.

Tábla 3.2.28: Fás Tithíochta Cnoc na Graí 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	88	94	94	6

Foinse - Logeolaire

- 2.17.4 Bhí laghdú seasta ar dhaonra Chnoc na Graí le blianta beaga anuas cé go bhfuil an chuma air go bhfuil sé ag cobhsú beagán le linn tréimhsí daonáirimh le déanaí. Is beag forbairt atá feicthe ag Cnoc na Graí le blianta beaga anuas i gcomparáid le sráidbhaile eile. Is léiriú é seo ar shuíomh tánaisteach an tsráidbhaile, i gcoibhneas leis na príomhionaid fáis sa Chontae agus ar a ról beag mar ionad seirbhíse dá chúlchríoch tuaithe.
- 2.17.5 I bhfianaise méid measartha an tsráidbhaile atá ann agus na seirbhísí teoranta atá ar fáil, is dócha go mbeidh an sráidbhaile suite is fearr, thar shaolré an phlean seo, chun freastal go príomha ar éileamh dúchasach ar thithíocht agus chun rogha eile a sholáthar seachas an taobh tíre oscailte do iad siúd atá ag iarraidh teach aonair a thógáil i suíomh tuaithe. Ba cheart tús áite a thabhairt d'athchóiriú agus uasghrádú na bhfoirgneamh folamh nó tearcúsáidte atá ann cheana féin, go háirithe iad siúd atá lonnaithe timpeall ar an limistéar tarraingteach Glas Cóir. Tacófar freisin le deiseanna féin-thógála, láithreáin seirbhísithe agus áitribh scoite a sholáthar.
- 2.17.6 Meastar go soláthraíonn an teorainn forbartha dóthain acmhainne chun freastal ar riachtanais forbartha an tsráidbhaile sa todhchaí agus go bhféadfadh an sráidbhaile tacú le forbairt suas le 20 teach thar thréimhse an phlean.

Comhforbairt Áite

- 2.17.7 Cuireann ceantar Fair Green fócas láidir tarraingteach ar fáil do lár an tsráidbhaile. Tá radharcanna taitneamhacha ar an taobh tíre níos leithne agus ar na sléibhte ar an taobh ó dheas de bharr na tithíochta ardáin agus an fhaiche thraidisiúnta. Is féidir leis an sráidbhaile leas a bhaint as feabhsuithe breise ar an ríocht poiblí. Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair.
- 2.17.8 Tá a bplean féin curtha le chéile ag an bpobal áitiúil do Chnoc na Graí agus is féidir machnamh a dhéanamh ar mholtaí éagsúla i gcaitheamh shaolré an phlean. Moltar sa phlean roinnt feabhsuithe ríochta poiblí a rachadh chun tairbhe don sráidbhaile lena n-áirítear uasghrádú leanúnach ar an Fair Green agus siúlbealaí breise taitneamhacha.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.17.9 Is iad déantúsaíocht, talmhaíocht agus soláthar miondíola/seirbhíse príomhghníomhaíochtaí eacnamaíocha an tsráidbhaile agus a chúlchríoch. Tá sé rithábhachtach freisin go mbeadh deiseanna fostaíochta in aice láimhe (go háirithe Siúinéireacht na Mumhan ó thuaidh den sráidbhaile) d'fhorbairt Chnoc na nGraí. Is cuid thábhachtach de thraidisiún ceoil Shliabh Luachra é an sráidbhaile freisin agus meallann sé seo roinnt turasóirí go dtí an ceantar.

- 2.17.10 Tá rogha láithreacha úrnua ar fáil chomh maith le deiseanna le haghaidh athfhorbairtí níos lú athfhorbraíochta agus inlíonta. Tá roinnt áitreabh folamh sa sráidbhaile agus bheadh sé inmhianaithe go n-úsáidfi iad seo le haghaidh úsáidí nua. Tá deiseanna d'athfhorbairt íogair ar fhoirgnimh atá faoi úsáid cheana féin i Fair Green agus timpeall orthu ar fáil freisin, ach caithfear a bheith cúramach sa réimse iogair seo ionas go dtreiseofar a charachtar atá ann cheana féin.
- 2.17.11 Tá fás breise daonra inmhianaithe maidir le cothabháil agus feabhsú na seirbhísí agus na háiseanna atá ar fáil sa sráidbhaile. Spreagfar go háirithe forbairt áiseanna agus acmhainní turasoíreachta chomh maith le forbairt earnáil ghnó beag.
- 2.17.12 Ó thaobh úsáidí gnó de, tá tailte criosaithe le haghaidh forbartha tráchtála fós gan forbairt agus tá siad á gcoimeád le haghaidh úsáid ghnó sa phlean seo. Tá deiseanna le haghaidh úsáidí gnó miondíola ar fáil freisin in áiteanna eile laistigh den teorainn forbartha, faoi réir ag gnáthchritéir pleanála cuí agus forbartha inbhuanaithe. D'fhéadfadh úsáidí breise gnó cabhrú le féiniúlacht Chnoc na nGraí a fheabhsú agus, dá bhri sin, cur lena tharraingteacht d'áitritheoirí féideartha.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.17.13 Tá bunleibhéal áiseanna ag Cnoc na Graí lena n-áirítear séipéal, bunscoil, halla pobail agus páirc GAA. Tá athchóiriú déanta ar an Fair Green le blianta beaga anuas agus anois tá limistéar spáis oscailte agus páirceála an-tarraingteach ar fáil don phobal.
- 2.17.14 Freastalaíonn an R582 ar Chnoc na nGraí a sholáthraíonn rochtain dhíreach ar Ráth Mór agus ar Bhaile Uí Dhonnchadha araon. Tá faid choibhneasta an tsráidbhaile ó Chathair Chorcaí frithchothromaithe ag rochtain ar na Príomhbhaile Cill Áirne, Trá Lí agus Mala tríd an N72 in aice láimhe. Tá pleananna i bhfeidhm ag an bpobal áitiúil mol pobail ilchuspóireach nua a fhorbairt chun gníomhaíochtaí sóisialta agus cultúrtha a éascú agus oidhreacht shaibhir Chnoc an Graí sa Cheol agus sa Damhsa a chur chun cinn a chuirfeadh go dearfach leis an sráidbhaile.

Bainistíocht Uisce

- 2.17.15 Soláthraítear uisce don sráidbhaile ó Scéim Soláthair Uisce An Bóthar Buí/Baile na Tóna trí thaiscumar áitiúil agus tá an soláthar teoranta. Tá acmhainn áirithe ag an ionad cóireála fuíolluisce le haghaidh tuilleadh forbartha.

Oidhreacht Thógtha

- 2.17.16 Maidir leis an timpeallacht thógtha, tá an sráidbhaile féin an-tarraingteach agus tá cuid mhór dá fhoirgnimh eagraithe timpeall ar Fair Green mhór oscailte. Cé go bhfuil gach foirgneamh ina n-aonar measartha, tá tionchar carnach an tsocraithe an-suntasach. Rinneadh athchóiriú rathúil ar an spás oscailte seo le déanaí agus tá sé ar thaifead na Struchtúr Cosanta freisin. Mar sin féin, tá roinnt daoine faoi úsáid na bhfoirgneamh a chuimsíonn Fair Green agus baineann sé seo ó charachtar an tsráidbhaile (féach Daonra agus Tithíocht).

Bithéagsúlacht

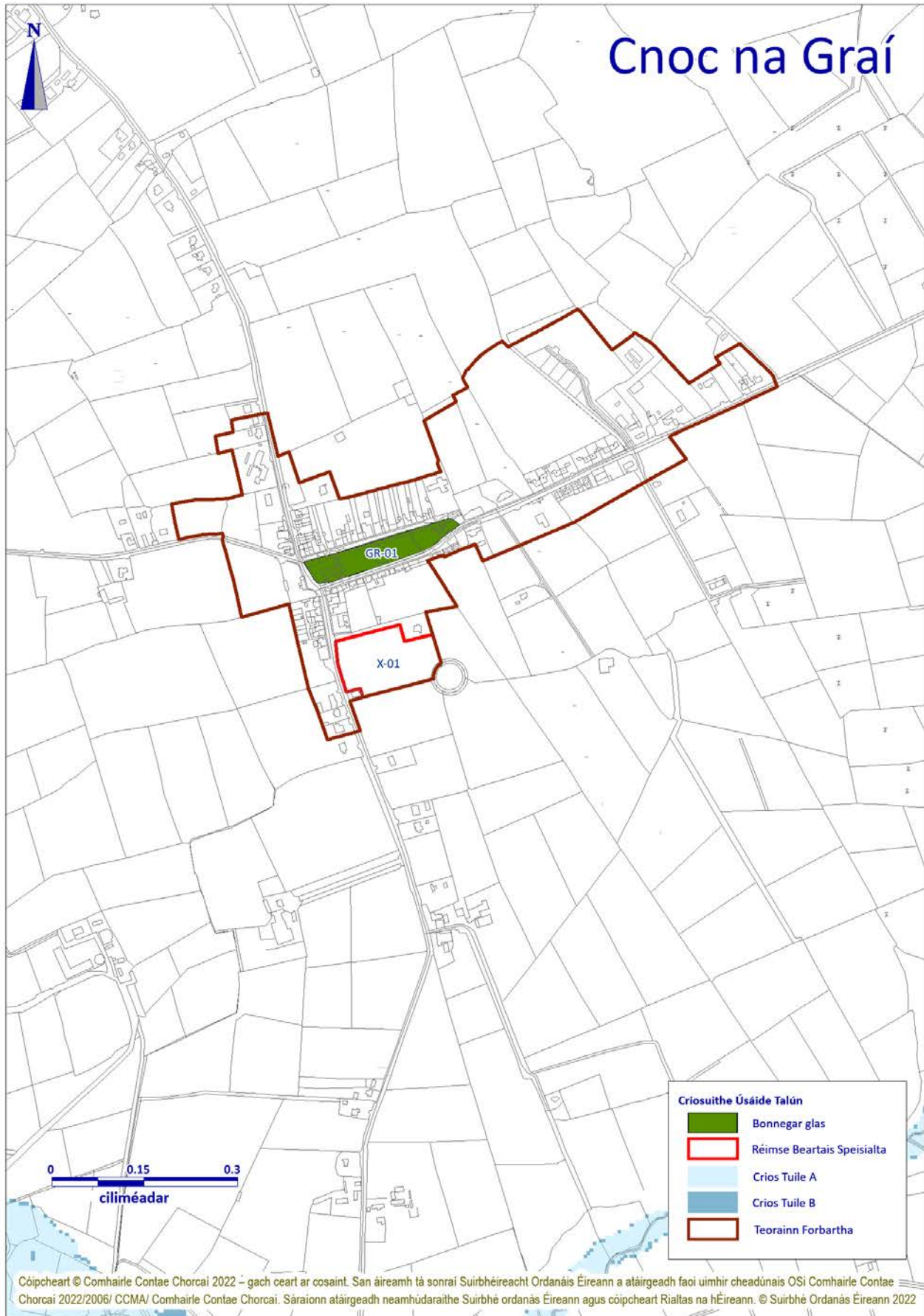
- 2.17.17 Sníonn An Dubhabhainn timpeall 1 km siar ón sráidbhaile agus tá sé sainithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta.
- 2.17.18 Is buntáiste rithábhachtach é tírdhreach éagsúil agus tarraingteach chúlchríoch Chnoc na Graí do chónaitheoirí reatha agus don todhchaí. Sa chomhthéacs seo tá sé tábhachtach a chinntiú go ndéantar suíomh nádúrtha an tsráidbhaile a chothabháil agus a chosaint ó fhorbairt mhíchúí ar nós feirmeacha gaoithe agus foraoiseachta.
- 2.17.19 Lasmuigh den teorainn forbartha, tá an talamh mar chuid den taobh tíre oscailte ina bhfuil sé mar pholasaí cosc a chur ar sraoilleáil agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath. Féach ar **Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí**.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha do Chnoc na Graí	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Taobh istigh de theorainn forbartha Chnoc na Graí spreag forbairt suas le 20 teach i dtréimhse an phlean.
DB-02	<p>a) Tá teorainn an tsráidbhaile cóngarach do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ba cheart forbairt nua a dhearadh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint shócmhainní infreastruchtúir ghlais an bhaile agus ní cheadófar í ach amháin sa chás go mbeidh sé léirithe go bhfuil sí ag luí le ceanglais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus leis na beartais comhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá siad leagtha amach in <u>Imleabhar a hAon PríomhÁbhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.</u></p> <p>b) Ní mór go mbeadh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaithe.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chnoc na Graí			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GR-01	Fair Green: Spás Oscailte Poiblí Éighníomhach le soláthar páirceála.		0.93
Réimse Beartais Speisialta			
X-01	Úsáid le haghaidh forbairt ghnó/miondíola lena n-áirítear miondíol áise, tionscal solais, seomraí taispeána trádála iomláine, aonaid ghoir agus seomraí taispeána gluaisteán.		1.39

2.18 Áth an Mhuilinn

Fís agus Comhthéacs

- 2.18.1 Is í an fhís don Áth an Mhuilinn thar shaolré an phlean seo ná freastal ar fhás measartha breise sa sráidbhaile agus mar sin féachaint le daonra a mhealladh agus a choinneáil. Is dócha go mbeidh an fás sin á thiomáint go príomha ag riachtanais agus deiseanna áitiúla, le tacaíocht ón mbonn seirbhíse atá ann cheana féin.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.18.2 Tá Áth an Mhuilinn suite ó thuaidh den Cheantar Bardasach, gar don teorainn le Contae Luimnigh. Mar Phríomhbhaile tá ról tábhachtach ag Áth an Mhuilinn mar sholáthraí seirbhíse dá chúlchríoch tuaithe agus chun daonra a mhealladh agus a choinneáil. Chuige seo tá sé tábhachtach go gcuirfí polasaithe cuí i bhfeidhm chun cur ar chumas an tsráidbhaile leas a bhaint as a láidreachtaí agus a dhaonra agus a sheirbhísí a mhéadú dá réir.
- 2.18.3 Tá Áth an Mhuilinn ina bhraisle lonnaithe in éineacht le Drom Aidhne agus Baile Nua Sheandroma agus is é an ceann is lú de na trí shráidbhaile é. Tá an sráidbhaile gar do Dhrom Cholmáin i gContae Luimnigh freisin. Is í an talmhaíocht an príomhfhóistóir sa cheantar go fóill.
- 2.18.4 Tá Áth an Mhuilinn suite ar bhruach Abhainn na nDéise. Tá croilár an tsráidbhaile suite thart ar an gcrosbhóthar ag an taobh thoir mar a bhfuil an séipéal, an scoil agus an príomhátreabh tráchtála suite. Tá Caisleán stairiúil Chill Bhothain díreach taobh amuigh den teorainn san oirdheisceart agus is cur chuige tarraingteach don sráidbhaile é a shuíomh coillteach agus tírdhreachaithe. Síneann forbairt chónaithe, lena n-áirítear scéimeanna tithíochta poiblí níos sine feadh an bhóthair réigiúnaigh siar ó chroilár an tsráidbhaile, rud a thugann foirm an-fhadaithe don sráidbhaile. Chomh maith leis sin tá roinnt forbairt tarraingteach tithíochta inlíonta i gcroilár an tsráidbhaile.

Daonra agus Tithíocht

- 2.18.5 Thairfead Daonáireamh 2016 líon iomlán de 247 duine in Áth an Mhuilinn, laghdú 4 ar fhigiúirí 2011. Tugann meastacháin ó Shonraí Logeolaire a thomhaiseann seoltaí poist agus tithe áitithe le fios go raibh laghdú 2 n-aonad ag Áth an Mhuilinn sa tréimhse idir 2015 agus 2020.
- 2.18.6 Le blianta beaga anuas tá laghdú ag teacht ar dhaonra Áth an Mhuilinn i gcoitinne ach tá beagán ardaitheora tagtha ar fhigiúirí a thairfeadh le déanaí agus an daonra méadaithe go dtí 251 i 2011. Léiríonn figiúirí 2016 go bhfuil an fás seo cothromaithe anois.

Tábla 3.2.29: Fás Tithíochta Áth an Mhuilinn 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	130	124	122	-8

Foinse - Logeolaire

- 2.18.7 Tá struchtúr comhleanúnach agus foirm thógtha an-fhairsing ag an sráidbhaile, agus tá deiseanna ann é seo a chomhdhlúthú agus freastal ar roinnt forbartha breise thar shaolré an phlean seo, faoi réir ag soláthar na seirbhísí riachtanacha go léir. D'fhéadfadh forbairt dá leithéid, agus an fás daonra gaolmhar, cuidiú le seirbhísí miondíola atá sa sráidbhaile cheana féin a dhaingniú agus tacú le forbairt gnólachtaí nua agus deiseanna fostaíochta. Chun daonra a mhealladh go Áth an Mhuilinn agus dá bhrí sin feabhas a chur ar sheirbhísí beidh sé rithábachtach an cineál tithíochta a theastaíonn ón daonra seo a chur ar fáil. Meastar go háirithe go mbeadh soláthar deiseanna féin-thógála, suíomhanna seirbhísithe agus áitribh scoite riachtanach chun daoine a mhealladh nach mbeadh ag smaoineamh ar thithíocht i gceantair tuaithe murach sin.
- 2.18.8 Is beag forbairt atá déanta sa sráidbhaile laistigh de thréimhse an phlean deiridh. Thar shaolré an phlean seo bheadh sé imhianaithe méadú measartha a bhaint amach i ndaonra an tsráidbhaile seo agus éascú a dhéanamh ar fhorbairt chónaitheach agus ghnó. Is dócha go mbeidh an fás sin á thiomáint go príomha ag riachtanais agus deiseanna áitiúla, le tacaíocht ón mbonn seirbhíse atá ann faoi láthair agus infhaighteacht deiseanna fostaíochta áitiúla.
- 2.18.9 Maidir le scála agus snáithe an tsráidbhaile atá ann cheana tá sé tábhachtach nach sáródh forbairtí nua tithíochta an sráidbhaile atá ann cheana féin. Mar gheall ar acmhainn na lonnaithe samhlaítear go mbeidh forbairt 28 teach ina sprioc réasúnta don sráidbhaile thar thréimhse an phlean.
- 2.18.10 Lasmuigh den teorainn forbartha, tá an talamh mar chuid den taobh tíre oscailte ina bhfuil sé mar pholasáí cosc a chur ar srailleáil agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath. Féach ar **Caibidil 5 Tuaithe Chorcaí**.

Comhforbairt Áite

- 2.18.11 Tá croilár an tsráidbhaile dírithe ar na crosbhealaí ag taobh thoir na lonnaíochta agus tá sé thar a bheith tarraingteach. Mar nód fócasach laistigh den sráidbhaile, ba cheart feabhsú breise ar an ríocht phoiblí a dhíriú sa cheantar seo ag síneadh amach chun ceangal le conláistí agus nithe is díol spéise. Ba cheart an deis rochtain bhreise a sholáthar ar bhruach Abhainn na nDéise a mheas chomh maith le hathghiniúint na bpríomhláithreán. Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.18.12 Cinntíonn an tírdhreach torthúil thart ar Áth an Mhuilinn go bhfanann talmhaíocht mar phríomhfhostóir an cheantair. Tá gníomhaíocht eacnamaíoch suntasach ag an sráidbhaile lena n-áirítear siopa feirme, roinnt siopaí beaga áise, garáiste díolachán carranna/stáisiún peitрил, oifig an phoist agus líon tithe tábhairne. Tá deiseanna ann do roinnt forbartha breise i gcroilár an tsráidbhaile.
- 2.18.13 D'fhéadfadh fás daonra breise tacú le forbairt earnáil mhiondíola níos leithne agus bonn gnó ceangailte le talmhaíocht sa sráidbhaile. D'fhéadfadh úsáidí breise gnó cabhrú le féiniúlacht Áth an Mhuilinn a fheabhsú agus, dá bhrí sin, cur lena tharraingteacht d'áitritheoirí féideartha.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.18.14 Maidir le háiseanna sóisialta, fóillíochta agus pobail, tá teacht ag Áth an Mhuilinn ar shéipéal, bunscoil, halla pobail, seirbhísí cúraim leanaí agus Stáisiún gardaí chomh maith le páirc GAA agus cúirteanna leadóige. Bhain an sráidbhaile leas freisin as forbairt páirce poiblí taobh leis an abhainn agus droichead stairiúil.
- 2.18.15 Freastalaíonn an R515 ar Áth an Mhuilinn a nascann an sráidbhaile le Baile Nua Sheandroma agus an Ráth soir agus Drom Collachair san iarthar. Tá rochtain go Cathair Chorcaí agus Cathair Luimnigh tríd an N20 in aice láimhe. Tá soláthar cosán agus soilsiú poiblí go maith go ginearálta ar fud an tsráidbhaile.

Bainistíocht Uisce

- 2.18.16 Tá rochtain ag Áth an Mhuilinn ar sholáthar maith uisce ón Scéim Soláthair Uisce Ceadaiigh agus meastar go bhfuil an soláthar leordhóthanach chun freastal ar riachtanais forbartha an tsráidbhaile le linn shaolré an phlean seo. Cuireann córas cóireála séarachais Áth an Mhuilinn cóir leighis thánaisteach agus sceitheadh ar fáil d'Abhainn na nDéise agus tá acmhainn spártha éigin ann faoi láthair. Ba chóir a thabhairt faoi deara gur ceist suntasach í cáilíocht bhithéolaíoch na coda seo d'Abhainn na nDéise i gcomhthéacs an dobharcheantair fhoriomláin. Ní fadhb i draenáil uisce dromchla don sráidbhaile agus is féidir déileáil léi go cuí.
- 2.18.17 Aithníodh cuidanna d'Áth an Mhuilinn a bheith i mbaol tuilte. Leanann na ceantair atá i mbaol cosán na Déise tríd an sráidbhaile agus tá siad léirithe ar léarscáil na lonnaíochta. Ábhar imní ar leith is ea an tionchar féideartha ar lár an tsráidbhaile. Tá an cur chuige maidir le Bainistiú Prialac Tuile leagtha amach i **gCaibidil 11 Bainistíocht Uisce in Imleabhar a hAon** den Phlean seo agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA) nuashonraithe, Deireadh Fómhair 2021. Ba cheart go rachfaí i gcomhairle leis an SFRA nuashonraithe maidir le haon tuairimí agus moltaí a bhaineann go sonrach le lonnaíocht, lena n-áirítear aon mholtaí a bhaineann go sonrach le láithreán a rinneadh mar chuid d'aon Tástálacha Fírinne a rinneadh, roimh aon iarratas ar fhorbairt.

Oidhreacht Thógtha

- 2.18.18 Maidir leis an timpeallacht thógtha, tá trí fhoirgneamh sa sráidbhaile nó gar dó atá ar taifead na struchtúr cosanta; RPS 00001 Teach Chill Bholane i gCill Bhotha, RPS 00002 Caisleán Chill Bhothainne i gCill Bholane (Teach an Túir) agus RPS 00003 Iar-Theach Scoile na Scairbhe ag an Scairbh.
- 2.18.19 Tá roinnt suíomhanna sa sráidbhaile atá tréigthe nó neamhúsáidte faoi láthair agus, dá ndéanfai athfhorbairt orthu, rachadh sé go mór chun sochair do thaitneamhachtaí Áth an Mhuilinn. Tá gá go háirithe le hathfhorbairt iogair a dhéanamh ar phríomhláithreáin feadh na Príomhshráide chun a chinntiú go neartaítear a charachtar reatha.

Bithéagsúlacht

- 2.18.20 Mar a thuairiscítear i nDréachtstraitéis Tírdhreacha 2007 agus atá leagtha amach i gCaibidil an Bhoneagair Ghlais d'Imleabhar a hAon den Phlean, tá Áth an Mhuilinn suite laistigh de Chineál Carachtar Tírdhreacha 5 - Machaire Torthúil le lomaire talún Moor. Go ginearálta meastar go bhfuil An-Ardluach ag baint leis an Tírdhreach (pictiúrtha le bealaí sárscéimhe agus oidhreacht nádúrtha agus chultúrtha a bhfuil tábhacht chontae nó náisiúnta leo), iogaireacht an-ard (tírdhreacha leochaileacha breise ar dócha go mbeidh siad leochaileach agus i mbaol athraithe) agus tábhacht Contae. Léiríonn sé seo suíomh an tsráidbhaile sa "Machaire Méith na Mumhan" agus is iad na tailte talmhaíochta d'ardchaighdeán agus na fála leathanduilleacha aibí is sainairíonna é cúlchríoch Áth an Mhuilinn. Soláthraíonn suíomh an tsráidbhaile ar ardhclár leathan radhairc leathana ar an gceantar ó thuaidh go háirithe.

2.18.21 Tá sé tábhachtach a chinntiú go gcoinnítear suíomh nádúrtha an tsráidbhaile agus is féidir é seo a bhaint amach den chuid is mó má chosnaítear timpeall Abhainn na nDéise ó fhorbairt mhíchuí.

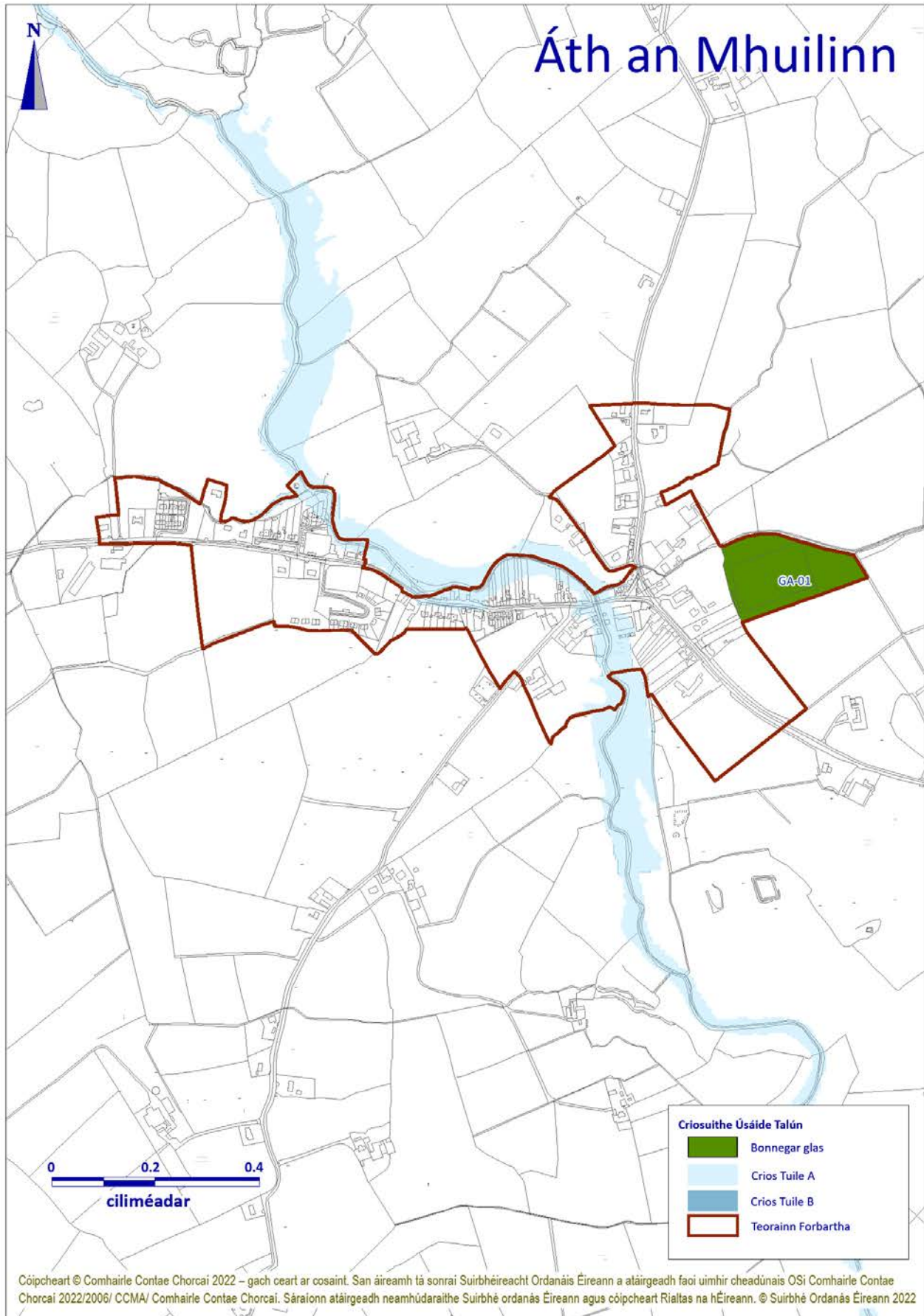
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóirí Teorann Forbartha don Áth an Mhuilinn	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Taobh istigh de theorainn forbartha Áth an Mhuilinn spreag forbairt suas le 28 teach i dtréimhse an phlean.
DB-02	Tabharfar cúram ar leith do chosaint cháilíocht uisce Abhainn na nDéise agus don éiceachóras a bhaineann leis.
DB-03	Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Caibidil 11 Bainistíocht Uisce .

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Áth an Mhuilinn			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garb-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		2.96

Áth an Mhuilinn

2.19 Baile Nua Sheandroma

Fís agus Comhthéacs

- 2.19.1 Is í an fhís don Áth an Mhuilinn thar shaolré an phlean seo ná freastal ar fhás measartha breise sa sráidbhaile agus mar sin féachaint le daonra a mhealladh agus a choinneáil. Is dócha go mbeidh an fás sin á thiomáint go príomha ag riachtanais agus deiseanna áitiúla, le tacaíocht ón mbonn seirbhíse atá ann cheana féin.

Comhthéacs Aitiúil

- 2.19.2 Tá Baile Nua Sheandroma suite ó thuaidh den cheantar bardasach, gar don teorainn le Contae Luimnigh agus gar don Ráth. Tá sé suite laistigh de Cheantar Pleanála Straitéiseach Chorcaí Thuaidh. Tá Baile Nua Sheandroma ina bhraisle le sráidbhaile Drom Aidhne agus Áth an Mhuilinn agus is é Baile Nua Sheandroma an ceann is mó de na trí shráidbhaile.
- 2.19.3 Cuimsíonn croí sráidbhaile Baile Nua Sheandroma sráid-dreach neamhfhoirmiúil bunaithe ar shocrú scaoilte d'áiteanna cónaithe aonair agus dhá stór agus foirgnimh thionsclaíocha/tráchtála. Cuimsíonn an patrún forbartha in áiteanna eile sa sráidbhaile meascán d'eastáit tithíochta beaga agus tithíocht aonuaire seanbhunaithe eatarthu. Tá forbairtí le déanaí dírithe ar an taobh thoir agus is beag athfhorbairt a rinneadh ar chroílár an tsráidbhaile.
- 2.19.4 Tá an lonnaithe seo neamhghnách mar go bhfuil sé comhdhéanta de roinnt foirgneamh saorsheasaimh, dúchasach, a bhíodh le ceann tuí. Tá díonta iarainn rochta ar go leor de na foirgnimh seo anois. Tá an stíl lonnaithe oidhreachta seo uathúil agus ba cheart é a chosaint.

Daonra agus Tithíocht

- 2.19.5 Thaifead Daonáireamh 2016 daonra de 394, sin laghdú 11 ó 2011. Léiríonn meastacháin ó Shonraí Logeolaire a thomhaiseann seoltaí poist agus tithíochtaí faoi fhorghabháil gur beag athrú a bhí tagtha ar aonaid i mBaile Nua Sheandroma sa tréimhse idir 2010 agus 2020. Tharla tógáil suntasach tithíochta sa tréimhse fáis gheilleagrach roimh LAP 2011 ach níor comhoiriúnaíodh é ó shin agus tá fás marbhánta.

Tábla 3.2.30: Fás Tithíochta Baile Nua Sheandroma 2010 -2020

Bliain	2010	2015	2020	Forás 2010-2020
Uimh na teaghaisí	139	137	137	-2

Foinse - Logeolaire

- 2.19.6 Tá an cumas ag an sráidbhaile freastal ar roinnt forbartha breise thar shaolré an phlean seo, faoi réir na seirbhísí riachtanacha go léir a sholáthar. D'fhéadfadh forbairt dá leithéid, agus an fás daonra gaolmhar, cuidiú le seirbhísí miondiola atá sa sráidbhaile cheana féin a dhaingniú agus tacú le forbairt gnólachtaí nua agus deiseanna fostaíochta. Chun daonra a mhealladh go Baile Nua Sheandroma agus dá bhrí sin feabhas a chur ar sheirbhísí beidh sé ríthábhachtach an cineál tithíochta a theastaíonn ón daonra seo a chur ar fáil. Meastar go háirithe go mbeadh soláthar deiseanna féin-thógála, suíomhanna seirbhísithe agus áitribh scoite riachtanach chun daoine a mhealladh nach mbeadh ag smaoineamh ar thithíocht i gceantair thuaithe murach sin.
- 2.19.7 Is beag forbairt atá déanta sa sráidbhaile laistigh de thréimhse an phlean deiridh. Thar shaolré an phlean seo bheadh sé inmhianaithe méadú measartha a bhaint amach i ndaonra an tsráidbhaile seo agus éascú a dhéanamh ar fhorbairt chónaitheach agus ghnó. Is dócha go mbeidh an fás sin á thiomáint go príomha ag riachtanais agus deiseanna áitiúla, le tacaíocht ón mbonn seirbhíse atá ann faoi láthair agus infhaighteacht deiseanna fostaíochta áitiúla.
- 2.19.8 Maidir le scála agus snáithe an tsráidbhaile atá ann cheana tá sé tábhachtach nach sáródh forbairtí nua tithíochta an sráidbhaile atá ann cheana féin. Mar gheall ar acmhainn na lonnaithe samhlaítear go mbeidh forbairt 30 teach ina sprioc réasúnta don sráidbhaile thar thréimhse an phlean.
- 2.19.9 Lasmuigh den teorainn forbartha, is cuid den tuath oscailte é an talamh. Anseo, tá forlámhas ag cuspóirí Imleabhar a hAon, Caibidil 5 den Phlean, a fhéachann le sraoilleáil a chosc agus idirdhealú soiléir a chinntiú idir ceantair thógtha agus an tuath oscailte.

Comhfhorbairt Áite

- 2.19.10 Tá an sráidbhaile leagtha amach i bhfoirm fhada a shíneann amach go príomha soir, siar agus ó dheas le foirgnimh dhúchasacha traidisiúnta aon stóir agus nua-aimseartha atá os comhair na bpríomhbhóithre. Go ginearálta is áit tharraingteach é an sráidbhaile ach bhainfeadh sé leas as feabhsuithe breise ar an ríocht phoiblí thar shaolré an phlean lena n-áirítear feabhsú agus síneadh cosáin. Ba chóir forbairt nua a dhearadh chun nascacht leis an ionad a uasmhéadú, soláthar a dhéanamh do raon de chineálacha agus de mhéideanna tí agus a bheith deartha i dteanga ailtireachta an cheantair.

Geilleagar agus Fostaíocht

- 2.19.11 Is iad talmhaíocht agus roinnt soláthar miondíola/seirbhíse na príomhghníomhaíochtaí eacnamaíocha sa sráidbhaile agus ina chúlchríoch. Mar sin féin, léiríonn an easpa coibhneasta áiseanna tráchtála i Baile Nua Sheandroma roinnt díláithriú eacnamaíochta go dtí an Ráth in aice láimhe. Mar sin féin, i gcoilár an tsráidbhaile tá siopaí, oifig an phoist agus teach tábhairne chomh maith le roinnt foirgneamh tionsclaíochta. Meastar go mbeidh éileamh níos mó ar na seirbhísí seo agus ar sheirbhísí nua eile mar thoradh ar mhéadú suntasach ar an daonra.
- 2.19.12 Meastar go háirithe go bhféadfadh an sráidbhaile freastal ar spás urláir áise breise chomh maith le roinnt aonad gnó a d'fhéadfadh seirbhísí a sholáthar don chúlchríoch mórthimpeall.

Saoráidí Sóisialta agus Pobail

- 2.19.13 Tá soláthar réasúnta maith déanta do Bhaile Nua Sheandroma ó thaobh áiseanna pobail sóisialta agus fóillíochta de le rochtain ar shéipéal, bunscóil, halla pobail agus áiseanna cúraim leanaí chomh maith le clubtheach agus páirc GAA.
- 2.19.14 Tá bóthar réigiúnach an R515 ag freastal ar an sráidbhaile a sholáthraíonn rochtain ar an Ráth agus ar bhealach náisiúnta an N20. Freastalaíonn sé freisin ar Áth an Mhuilinn agus ar Dhrom Collachair san iarthar. Tá iompar poiblí an-teoranta áfach mar gheall ar an easpa bealaigh bus. Tá soláthar cosán agus soilsiú poiblí go maith go ginearálta ar fud an tsráidbhaile.

Bainistíocht Uisce

- 2.19.15 Níl aon acmhainn soláthair uisce spártha ann. Tagann soláthar uisce don sráidbhaile ó Scéim Soláthair Uisce an Ráth. Tá drochbhail ar na príomhlíonra uisce as a dtagann Baile Nua Sheandroma agus tá sceitheadh suntasach ann.
- 2.19.16 Soláthraíonn an t-ionad cóireála a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile cóireáil thánaisteach agus sceitheadh chuig Abhainn na Maigue. Caithfidh an láthair shíothlúcháin a fhreastalaíonn ar an ngléasra a uasghrádú agus níl ach teorainn leis an acmhainn spártha, más ann dó.
- 2.19.17 Níl aon chontúirtí suntasacha tuilte aitheanta sa lonnaíocht seo. Tá an sráidbhaile ard go leor i gcoibhneas leis an líonra aibhneacha agus sruthanna beaga sa cheantar ginearálta.

Oidhreacht Thógtha

- 2.19.18 Tá an lonnaíocht seo neamhghnách mar go bhfuil sé comhdhéanta de roinnt foirgneamh saorsheasaimh, dúchasach, a bhíodh le ceann tuí. Tá an stíl lonnaíochta oidhreachta seo uathúil agus ba cheart é a chosaint.
- 2.19.19 Tá struchtúr cosanta laistigh den teorainn forbartha (RPS 00006 - Eaglais Chaitliceach An Bhaile Nua) agus ceann eile díreach lasmuigh den teorainn forbartha (RPS 00007 - Thatch House Newtown North) a dtugann an Plean cosaint don dá cheann acu.

Bithéagsúlacht

- 2.19.20 Is sainairíonna é suíomh an tsráidbhaile sa "Machaire Méith na Mumhan" ná na tailte talmhaíochta ardchaighdeáin atá leagtha amach ag fála leathanduilleacha aibí. Soláthraíonn suíomh an tsráidbhaile ar ardchlár leathan radhairc leathana ar an gceantar ó thuaidh go háirithe.

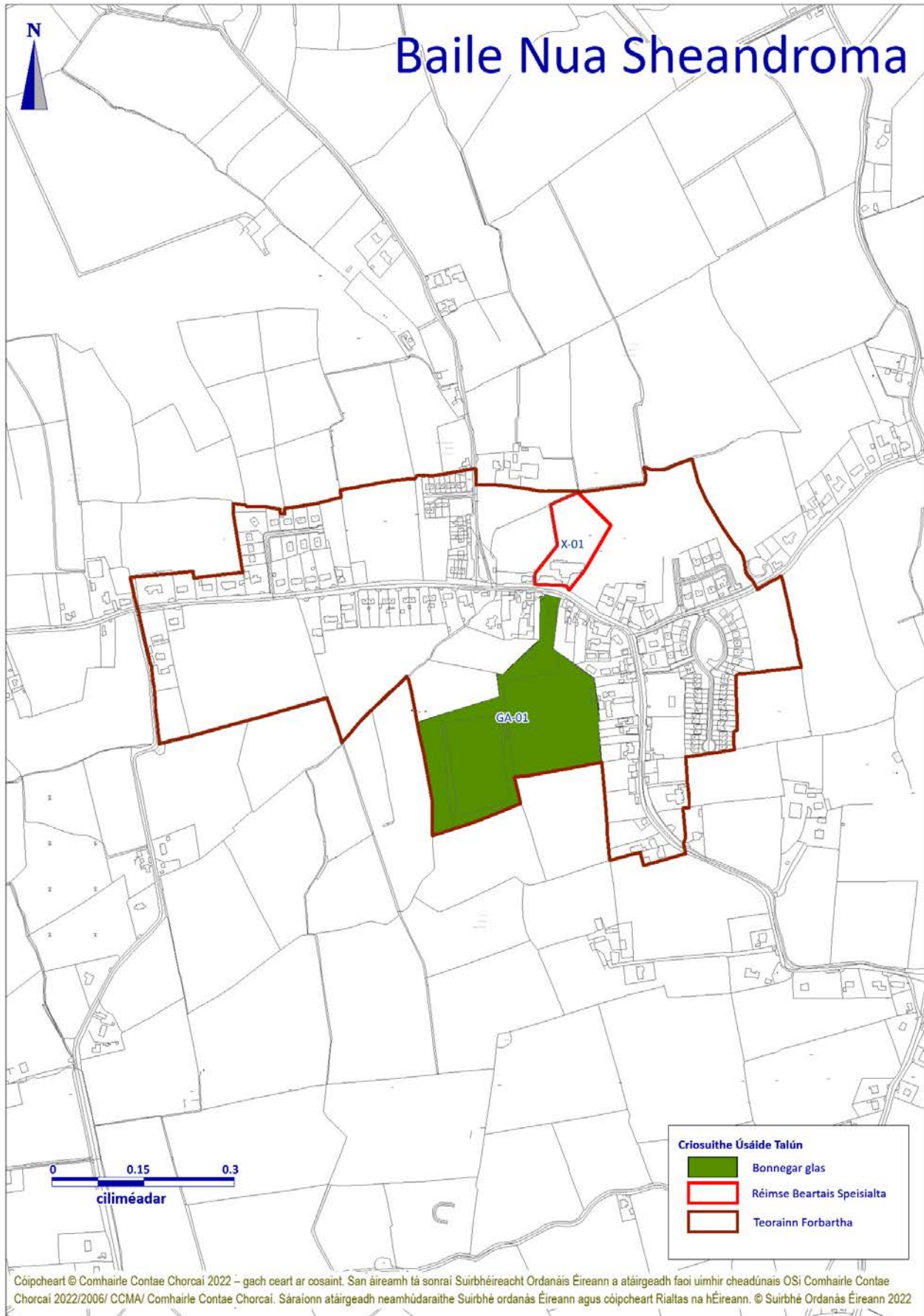
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Bhaile Nua Sheandroma	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Bhaile Nua Sheandroma tá sé mar chuspóir forbairt suas le 30 teach a spreagadh i dtréimhse an phlean.

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile Nua Sheandroma		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.	^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.		Garbh-achar (Ha)
Réimse Beartais Speisialta		
X-01	Forbairt úsáide measctha lena n-áirítear go príomha miondíola/oifigí agus gné bheag de chónaithe le soláthar ar an láthair do pháirceáil carranna.	1.07
Infreastruchtúr Glas		
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.	5.18

Baile Nua Sheandroma

2.20 Sráidbhaile

Sráidbhaile i gCeantar Bardasach Cheann Toirc Mala

- 2.20.1 Is lonnaíochtaí iad sráidbhaile a sholáthraíonn raon seirbhísí do cheantar áitiúil ach níl an raon seirbhísí chomh leathan leis na cinn a sholáthraíonn na príomhshráidbhaile. Tá 18 sráidbhaile i gCeantar Bardasach Mhala Cheann Toirc mar seo a leanas; Baile Cloch, Baile Uí Aodha, Na Boinn, Caisleán an Mhaignéaraigh, Baile an Bhriotaigh, An Cuileann, Cillín an Chrónáin, An Gleanntán, Cill Bhraín, Coiscéim, Lios Cearúill, Lios Maghair, Baile an Lombardaigh, An Ladhar, Tigh Nua an Dá Phota, Ráth Cúil, Séipéal na Carraige, agus Tulach Léis.
- 2.20.2 Chun ligean do na sráidbhaile forbairt ar bhealach ordúil, tá sé thar a bheith tábhachtach go ndéanfaí feabhsúcháin ar infrastruchtúr an tsráidbhaile. Tá sé i gceist go mbeidh fás sa todhchaí orgánach den chuid is mó bunaithe ar fhorbairtí ar scála beag. Tá sé tábhachtach go ndéantar carachtar tuaithe an tsráidbhaile, a oidhreacht ailtireachta agus a oidhreacht agus a thaitneamhachtaí nádúrtha eile a chothabháil, a fheabhsú agus nach gcuirfí isteach orthu, lena n-áirítear an tírdhreach mórthimpeall, go háirithe aon tírdhreacha ardluacha ainmnithe.
- 2.20.3 I bhfianaise na ndúshlán atá roimh roinnt sráidbhaile maidir le hinfreastruchtúr, go háirithe seirbhísí uisce agus an féidir aon easnamh a sháru le linn shaolré an phlean breithneoidh an Chomhairle ar ath-leithdháileadh leibhéal foriomlán na n-aonad do Shráidbhaile ar leith ó shráidbhaile a bhfuil srianta bonneagair reatha orthu atá ag glacadh níos faide ná mar a bhíodas ag súil le réiteach do Shráidbhaile nó do shráidbhaile laistigh den Cheantar Bardasach céanna nach bhfuil aon srianta den sórt sin ann faoi réir ag cumas imleor a bheith léirithe a bheith ar fáil, de réir cheanglais Chaibidil 11 Bainistíocht Uisce agus aon chúinsí éiceolaíochta.
- 2.20.4 Ní féidir le haistriú aonad tithíochta ó lonnaíocht ar leith dul thar 50% den leithdháileadh lonnaíochta sin mar atá leagtha amach sa tábla thíos. Tá treoir bhreise ar fhorbairt sráidbhaile tugtha in Imleabhar a hAon den Phlean seo, go háirithe Caibidil 2 Lár-Straitéis, Caibidil 3 Lonnaíocht agus Comhfhorbairt Áite, agus Caibidil 4 An tithíocht.

Tábla 3.2.31 Scála Forbartha do Shráidbhaile Ceantar Bardasach Cheann Toirc Mala

Sráidbhaile	An Líon Tithe faoi Láthair Q1 2010 (Logeolaire)	An Líon Tithe faoi Láthair Q2 2020 (Logeolaire)	Fás ó 2010 go 2020 (Logeolaire)	Scála Foriomlán Forbartha (Líon Tithe)
Baile Cloch	113	114	1	20
Baile Uí Aodha	53	43	-10	10
Na Boinn	175	192	17	10
Caisleán an Mhaignéaraigh	113	120	7	10
Baile an Bhriotaigh	40	42	2	5
An Cuileann	48	48	0	10
Cillín an Chrónáin	87	113	26	10
An Gleanntán	38	59	21	10
Cill Bhraín	79	79	0	10
Coiscéim	42	69	27	10
Lios Cearúill	119	122	3	10
Lios Maghair	33	30	-3	10
Baile an Lombardaigh	64	67	3	10
An Ladhar	64	72	8	10
Tigh Nua an Dá Phota	58	57	-1	5
Ráth Cúil	80	79	-1	10
Séipéal na Carraige	42	42	0	5
Tulach Léis	31	28	-3	5
Líon Iomlán na mBailte	1279	1376	97	170

2.21 Baile Cloch

Fís

- 2.21.1 Is í an fhís atá ag Baile An Locha thar shaolré an Phlean ná leibhéal measartha forbartha tithíochta laistigh den sráidbhaile a éascú, agus ag an am céanna a chinntiú go bhfuil aon fhorbairt nua ag teacht le scála agus carachtar an tsráidbhaile ag tabhairt urraime go háirithe do na struchtúir chosanta laistigh den teorainn forbartha.

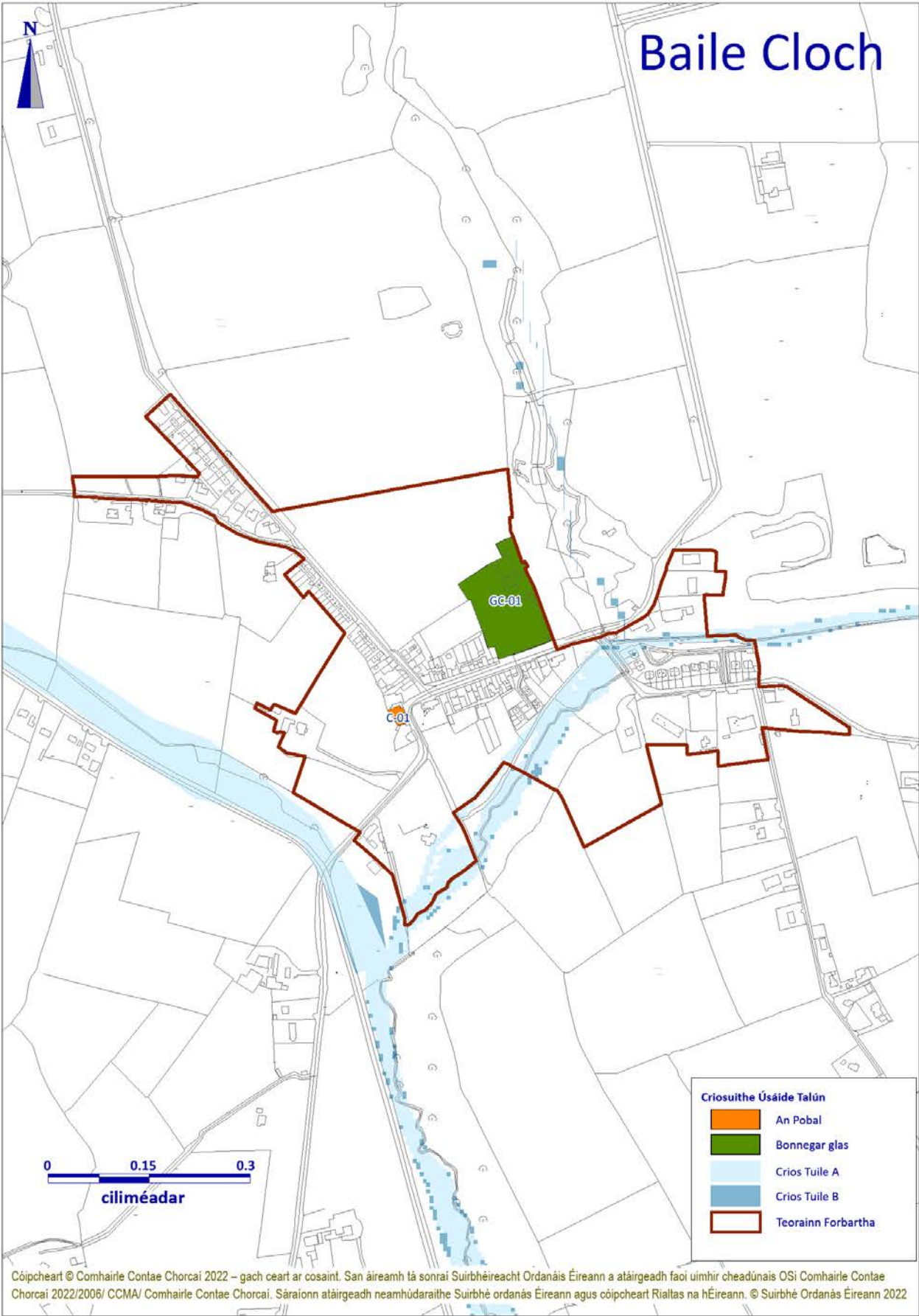
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Bhaile Cloch	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Taobh istigh de theorainn forbartha Bhaile Cloch spreag forbairt suas le 20 teach i dtréimhse an phlean.</p> <p>b) Tá go leor suíomhanna seandálaíochta/Séadchomharthaí Taifeadta/Struchtúir Chosanta laistigh de theorainn forbartha Bhaile Cloch agus ní mór iad seo a chur san áireamh agus aon tograí forbartha sa cheantar seo á gceapadh.</p> <p>c) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile Cloch			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GC-01	Caomhnaigh suíomh Chaisleán Bhaile Uí Locha agus chun an sean-eastát máguaird Stonewall a chothabháil agus a chosaint.		1.3
Pobail/Fóntais			
C-01	Clós súgartha poiblí.		0.54

Baile Cloch

2.22 Baile Uí Aodha

Fís

- 2.22.1 Is í an fhís do Bhaile Uí Aodha thar shaolré an Phlean ná freastal ar leibhéal measartha forbartha, i gcomhréir lena mhéid reatha agus íogair do luach ard tírdhreacha an cheantair. Is é an sráidbhaile is oiriúnaí d'fhorbairt áitribh aonair, faoi réir ag soláthar seirbhísí dóthanacha.

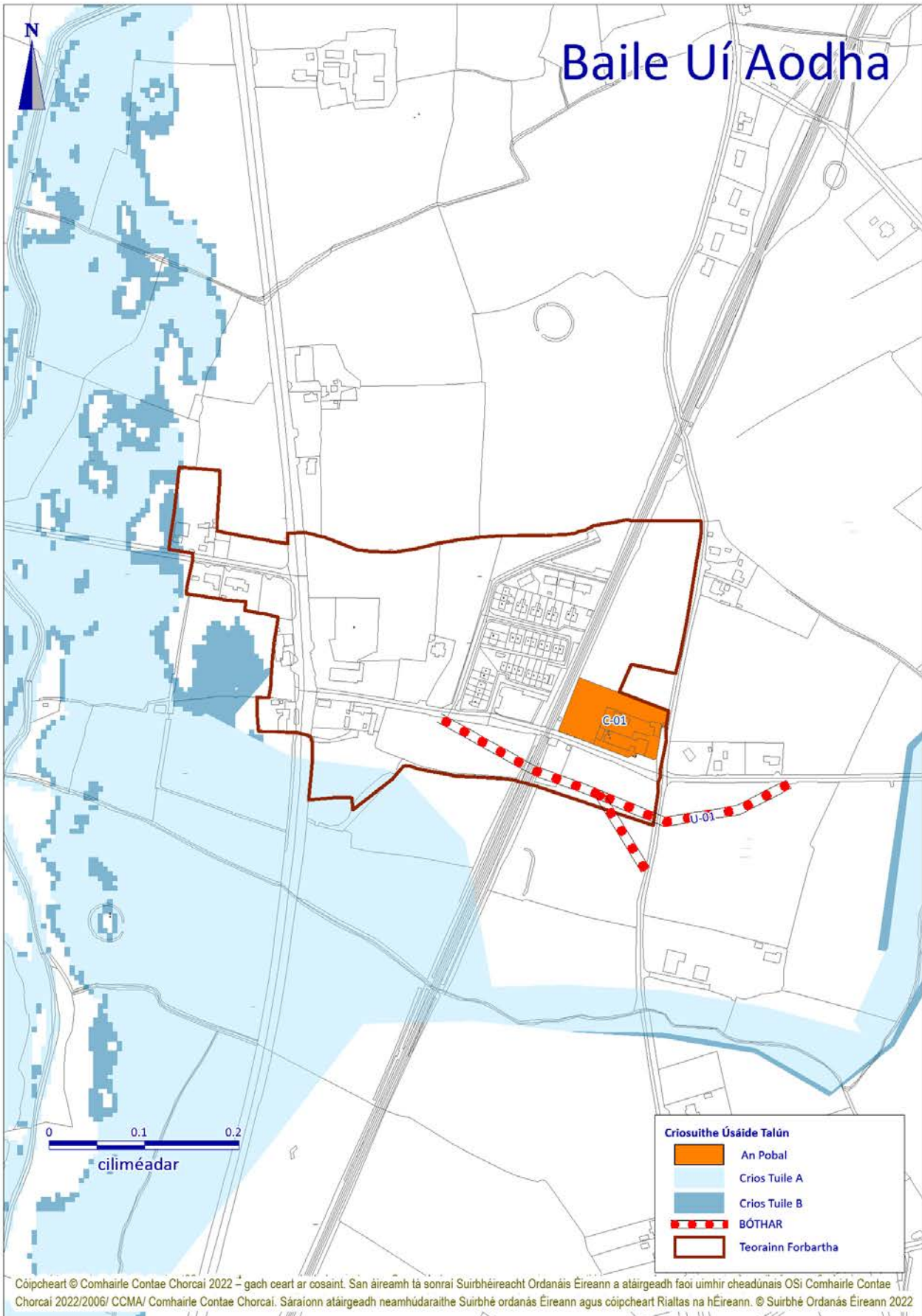
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Bhaile Uí Aodha	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Bhaile Uí Aodha tá sé mar chuspóir forbairt suas le 10 dteach a spreagadh i dtréimhse an phlean.
DB-02	Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt.
DB-03	Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce .

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile Uí Aodha		
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.	^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.		Garbh-achar (Ha)
An Pobal		
C-01	Úsáid le haghaidh leathnú scoile.	0.62
Fóntais		
U-01	Athailíniú bóthair.	-

Baile Uí Aodha

2.23 Na Boinn

Fís

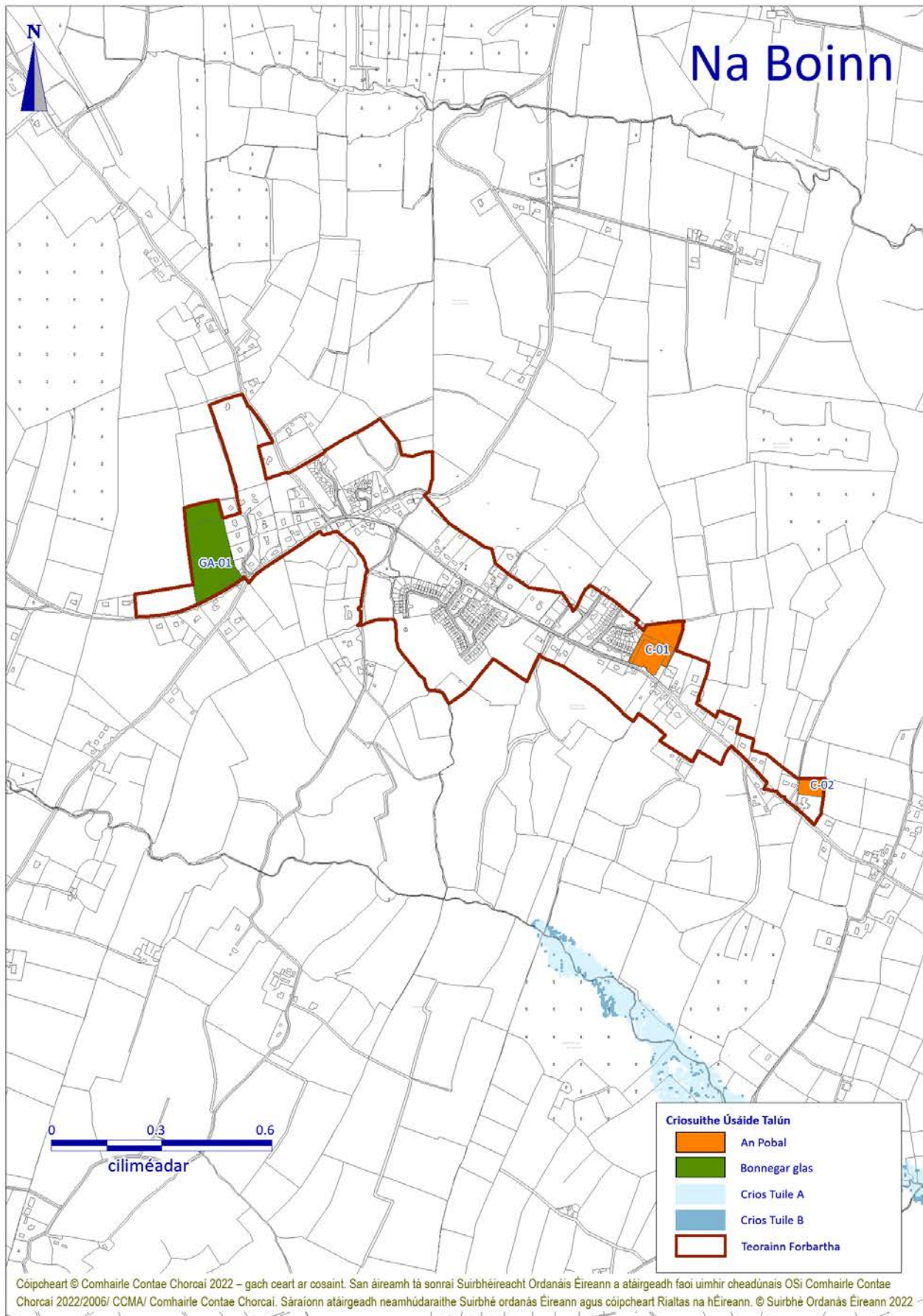
- 2.23.1 Is í an fhís atá ag Na Boinn thar shaolré an Phlean ná leibhéal measartha fáis cónaithe a spreagadh agus chun a chinntiú go ndéantar forbairt a chomhdhlúthú ionas go nascann sé an dá cheann den sráidbhaile agus go gcruthaíonn sé fócas agus féiniúlacht láidir in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha don Bhoinn	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha na mBoinn tá sé mar chuspóir forbairt suas le 10 dteach a spreagadh i dtréimhse an phlean. Caithfear aghaidh a thabhairt ar thionchair cháilíocht an uisce agus/nó ar cheisteanna géilliúlachta ceadúnais a bhaineann le bonneagar fuíolluisce a fhreastalaíonn ar an sráidbhaile chun freastal ar thuilleadh fáis.

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Bhoinn			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infrastruchtúr Glas			
GA-01	Spás taitneamhachta áineasa.		3
Pobail/Fóntais			
C-01	Leathnú na Reilige.		1.36
C-02	Leathnú scoile amach anseo.		0.4

2.24 Caisleán an Mhaignéaraigh

Fís

- 2.24.1 Is í an fís do Chaisleán an Mhaignéaraigh thar shaolré an Phlean ná an raon seirbhísí agus áiseanna atá ar fáil laistigh den sráidbhaile a fheabhsú, croí an tsráidbhaile a chomhdhlúthú agus soláthar a dhéanamh do leibhéal measartha fais. D'éirigh le Comhairle Contae Chorcaí le déanaí maoiniú a fháil do Chaisleánmagner faoi Chlár Fáis Na mBailte Beaga agus sráidbhaile Uisce Éireann a chuirfidh acmhainn bhreise cóireála fuíolluisce ar fáil sa sráidbhaile sa tréimhse suas go dtí 2024.

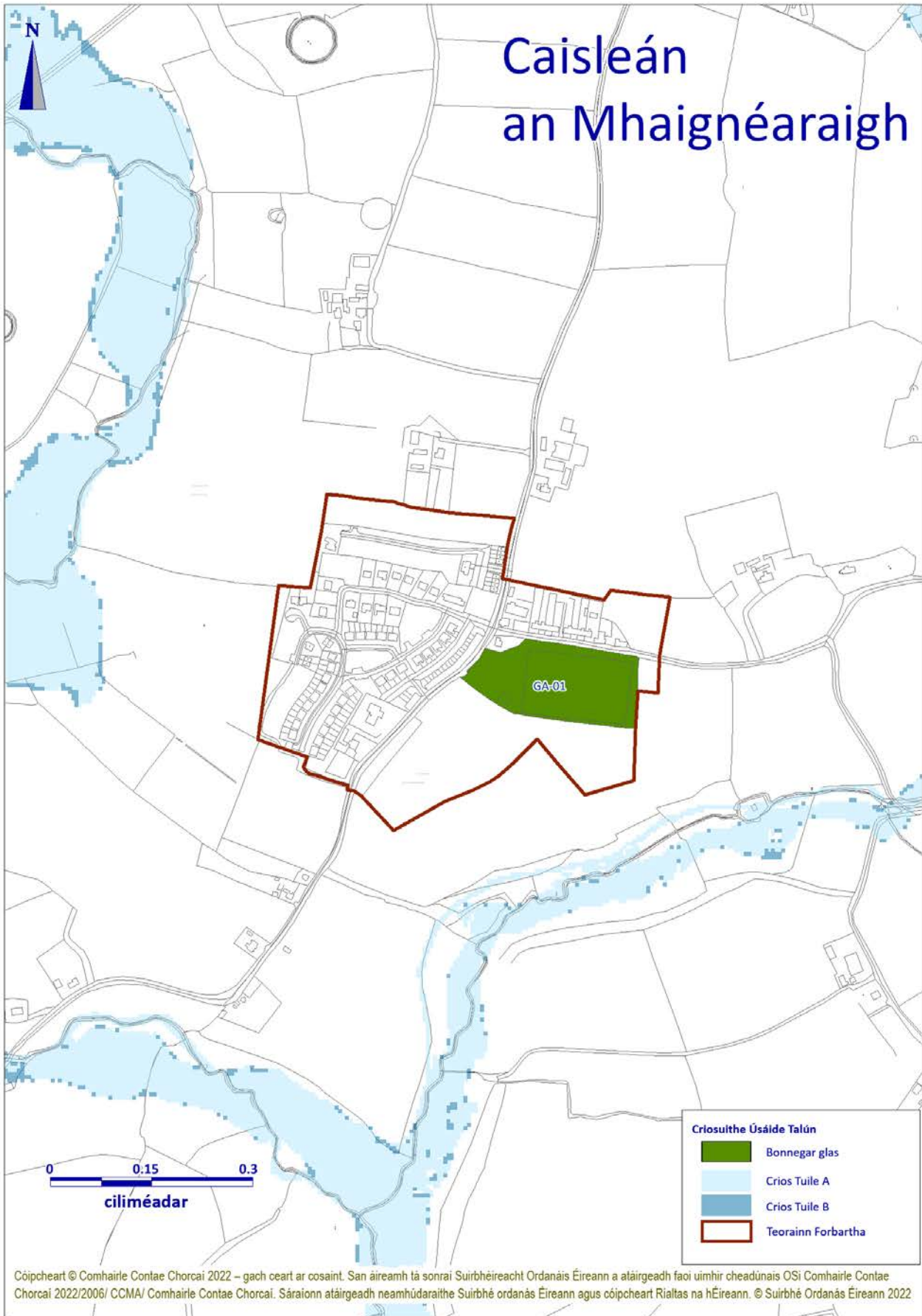
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Chaisleán an Mhaignéaraigh	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Chaisleán an Mhaignéaraigh tá sé mar chuspóir forbairt suas le 10 dteach a spreagadh i dtréimhse an phlean.</p> <p>b) Tá teorainn an tsráidbhaile cóngarach do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Teorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chaisleán an Mhaignéaraigh			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		2.48

Caisleán an Mhaignéaraigh

2.25 Baile an Bhriotaigh

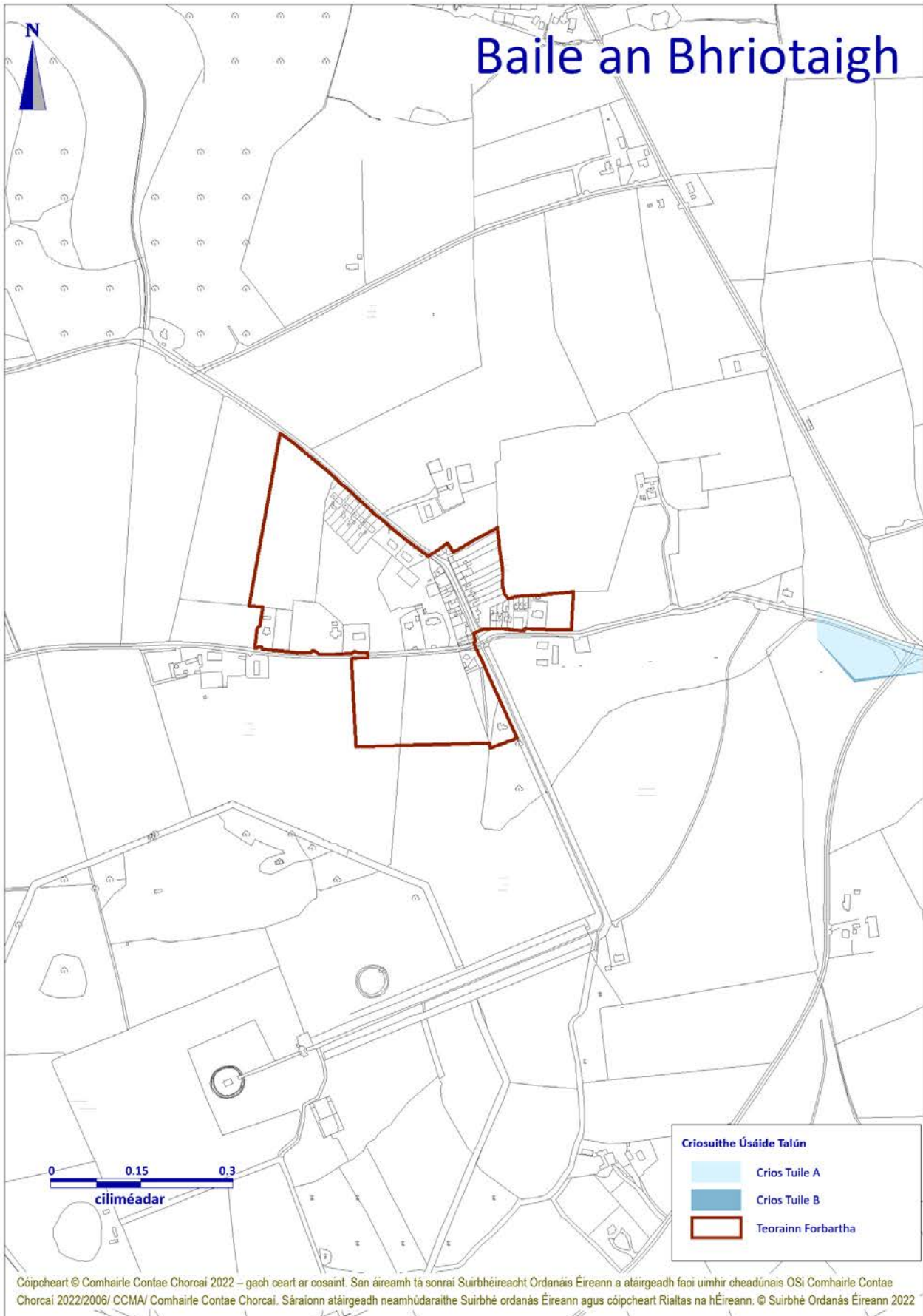
Fís

- 2.25.1 Is í an fhís do Bhaile an Bhriotaigh thar shaolré an Phlean ná spreagadh a thabhairt d'fhorbairt cónaithe ar scála beag, atá báúil le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Bhaile an Bhriotaigh	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Bhaile an Bhriotaigh tá sé mar chuspóir forbairt suas le 5 dteach a spreagadh i dtréimhse an phlean.</p> <p>b) Ní mór go mbeadh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnáiachta.</p>

Baile an Bhriotaigh

2.26 An Cuileann

Fís

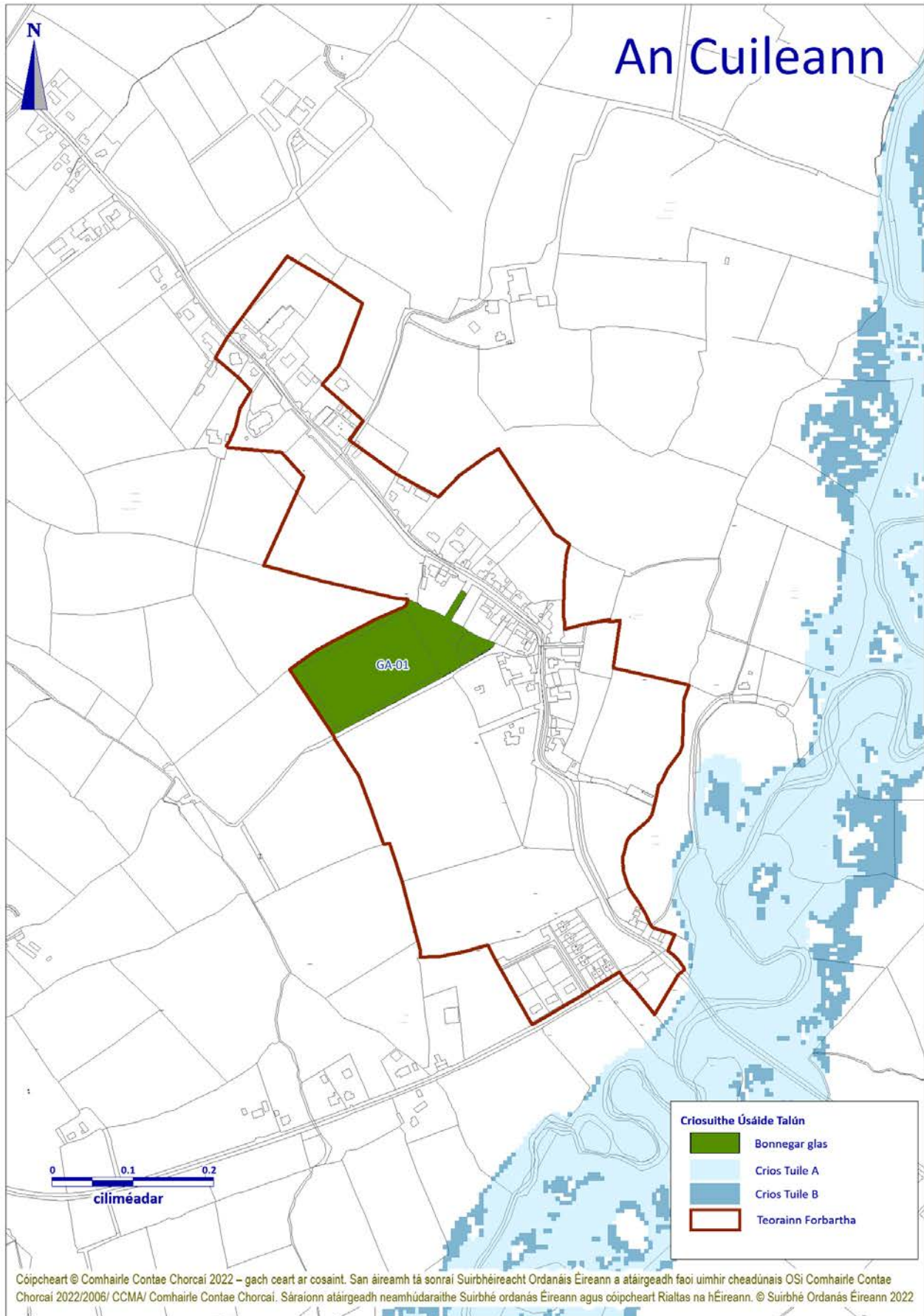
- 2.26.1 Is í an fhís don Chuileann thar shaolré an Phlean ná forbairt cónaithe ar scála beag a spreagadh, a bheadh báúil le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha don Chuileann	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Chuileann tá sé mar chuspóir forbairt suas le 10 dteach a spreagadh i dtréimhse an phlean.</p> <p>b) Sníonn an Abhainn Airglinn in aice leis an sráidbhaile agus is cuid de Limistéar Caomhantais Speisialta na hAbhann Móire í. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.</p> <p>c) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Chuileann			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infrastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		2.1

2.27 Cillín an Chrónáin

Fís

- 2.27.1 Is í an fhís do Chillín an Chrónáin thar shaolré an Phlean ná forbairt cónaithe ar scála beag a spreagadh, a bheadh báúil le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí. Go ginearálta ní spreagfar forbairt laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire.

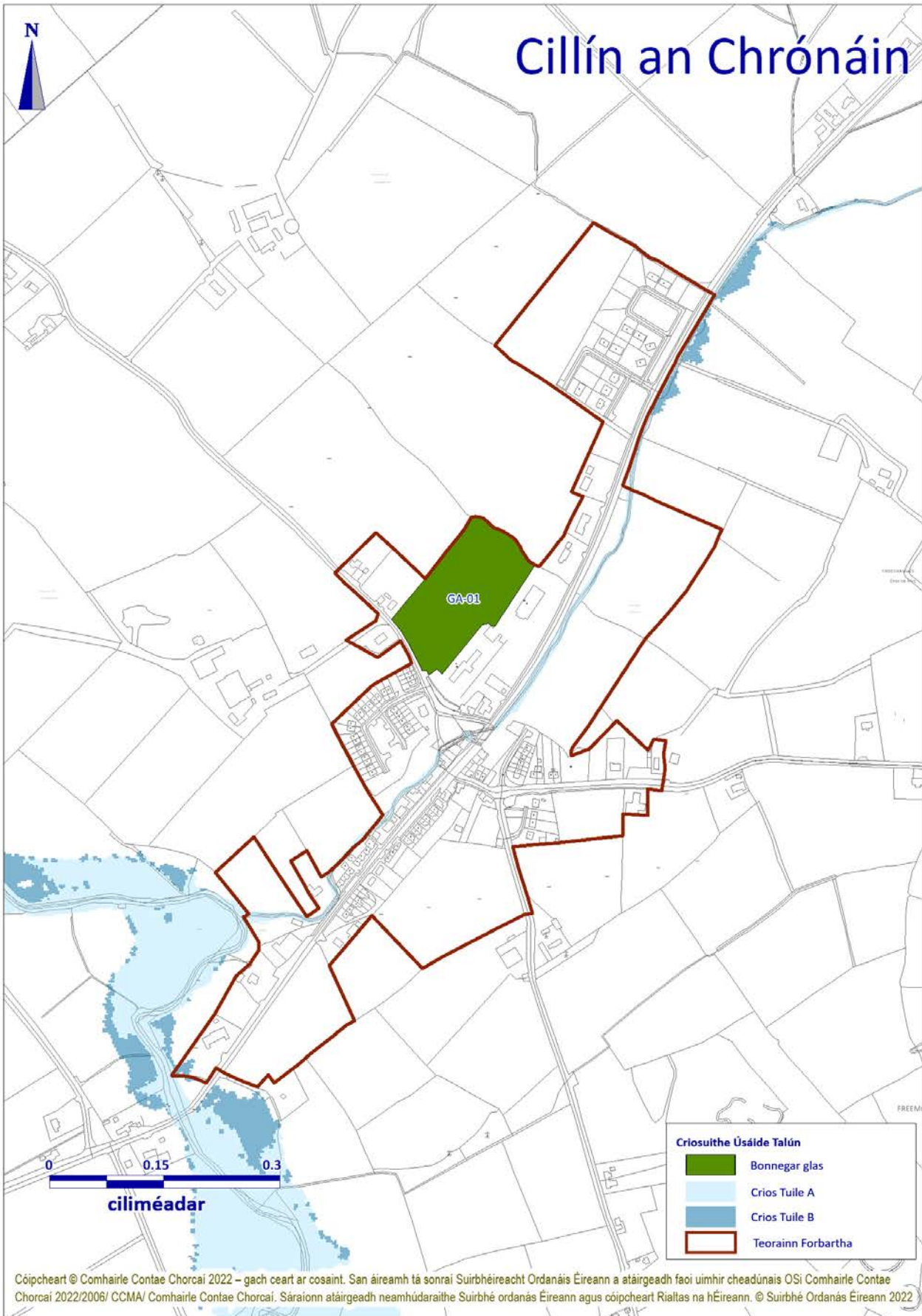
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Chillín an Chrónáin	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Chillín an Chrónáin spreag forbairt suas le 10 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Téann teorainn an tsráidbhaile thar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.</p> <p>c) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>d) Déanfar plean fuíolluisce agus uisce stoirme do Freemount a tháirgeadh le linn shaolré an phlean chun na bearta is gá a aithint agus a chur i bhfeidhm chun Dubhuisce na Mumhan agus a ghnáthóga agus speicis spleácha a chosaint. Caithfidh gach forbairt nua laistigh den lonnaíocht seo cloí leis an bplean seo.</p> <p>e) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chillín an Chrónáin			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		1.95

Cillín an Chrónáin

2.28 An Gleanntán

Fís

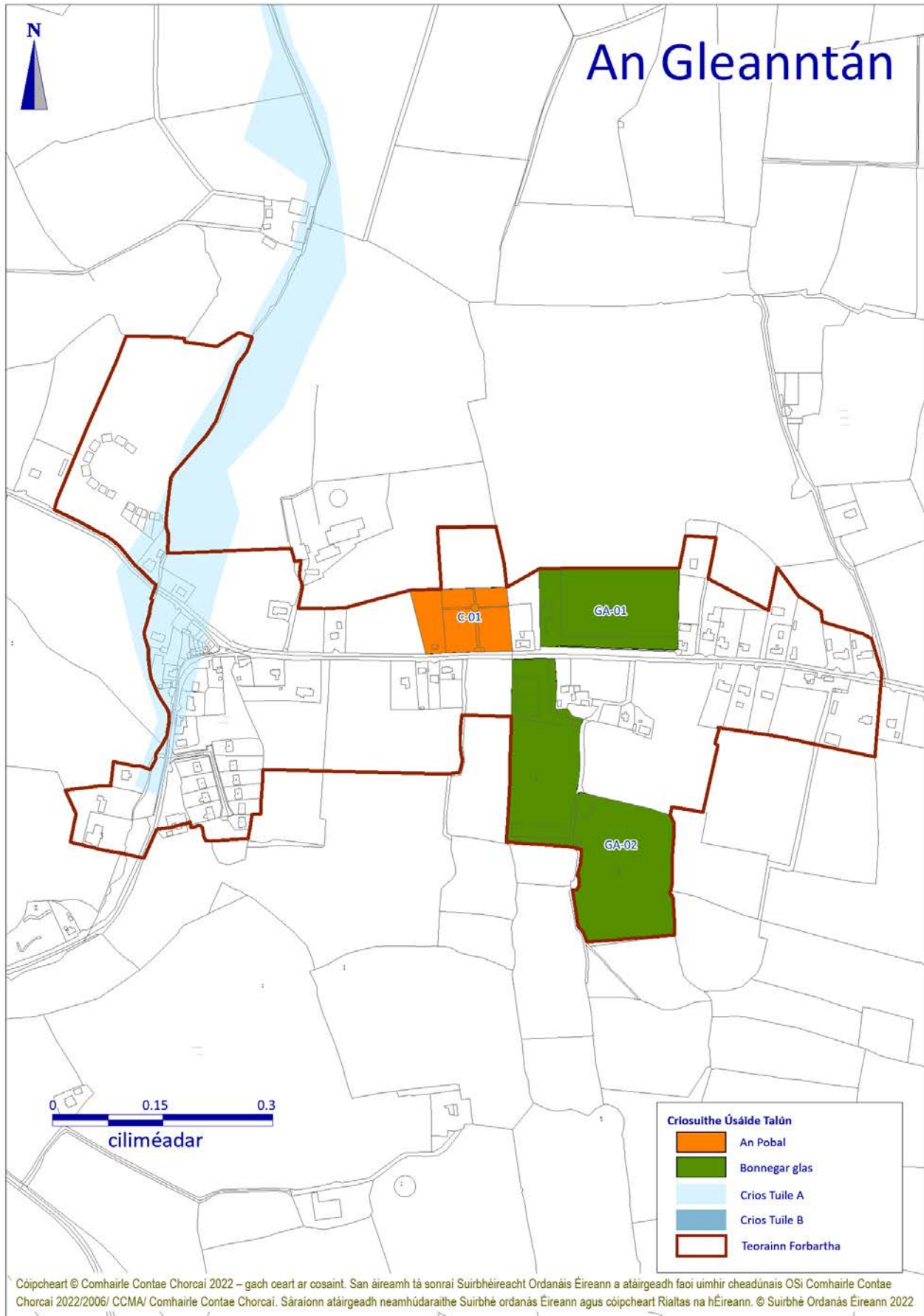
- 2.28.1 Is í an fhís don Ghleanntán thar shaolré an Phlean ná spreagadh a thabhairt d'fhorbairt cónaithe ar scála beag, atá báúil le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí. Go ginearálta ní spreagfar forbairt laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Tá roinnt áiseanna pobail seanbhunaithe ag an nGleanntán lena n-áirítear séipéal, reilig agus áiseanna caitheamh aimsire eile.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha don Ghleanntán	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha an Ghleanntáin spreag forbairt suas le 10 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Téann teorainn an tsráidbhaile thar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.</p> <p>c) Ní mór go mbeadh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>d) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha don Ghleanntán			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infrastruchtúr Glas			
GA-01	Páirceanna Imeartha GAA		2.05
GA-02	Úsáidí áineasa gníomhacha		4.55
Pobail & Fóntais			
C-01	Leathnú na Reilige		1.5

2.29 Cill Bhrain

Fís

- 2.29.1 Is í an fhís do Chill Bhriain thar shaolré an Phlean ná forbairt measartha cónaithe a spreagadh, a bheadh báúil le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Chill Bhrain	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Chill Bhrain tá sé mar chuspóir forbairt suas le 10 dteach a spreagadh i dtréimhse an phlean.</p> <p>b) Ní mór go mbeadh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaithe.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Chill Bhrain			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garb-achar (Ha)
Pobail/Fóntais			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		2.39

2.30 Coiscéim

Fís

- 2.30.1 Is í an fhís do Choiscéim thar shaolré an Phlean ná freastal ar leibhéal measartha forbartha breise agus ag an am céanna cosaint a thabhairt do shaintréithe agus do shuíomh an tsráidbhaile in aice le Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Go ginearálta ní spreagar forbairt laistigh de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire.

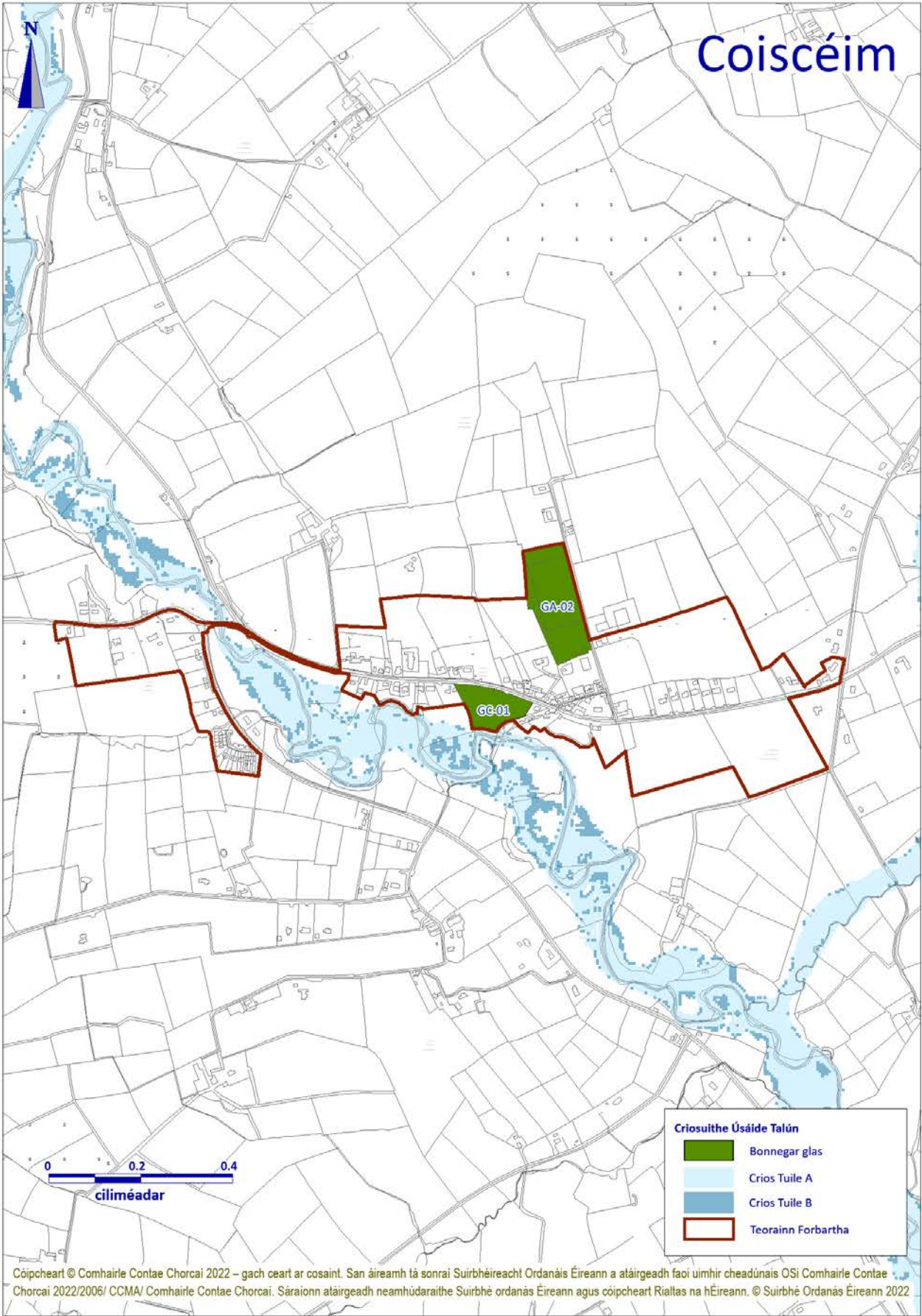
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Choiscéim	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Choiscéim na Caillí spreag forbairt suas le 10 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Téann teorainn an tsráidbhaile thar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.</p> <p>c) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Choiscéim			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GC-01	Spás Oscailte Poiblí agus taitneamhacht. Cuimsíonn an suíomh seo Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Duibhe. Tá luach éiceolaíoch na gnáthóige seo le coinneáil agus le cosaint. *		1.04
GA-02	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		2.42

Coiscéim

2.31 Lios Cearúill

Fís

- 2.31.1 Is í an fhís do Lios Cearúill thar shaolré an Phlean ná spreagadh a thabhairt d'fhorbairt chónaithe ar scála beag agus d'athnuachan, atá báúil le stair, carachtar agus suíomh an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí. Feidhmeanna turasóireachta an tsráidbhaile atá bunaithe cheana féin a chur chun cinn agus a leathnú agus a ról laistigh de cheantar Chorcaí Thuaidh a fheabhsú tuilleadh.

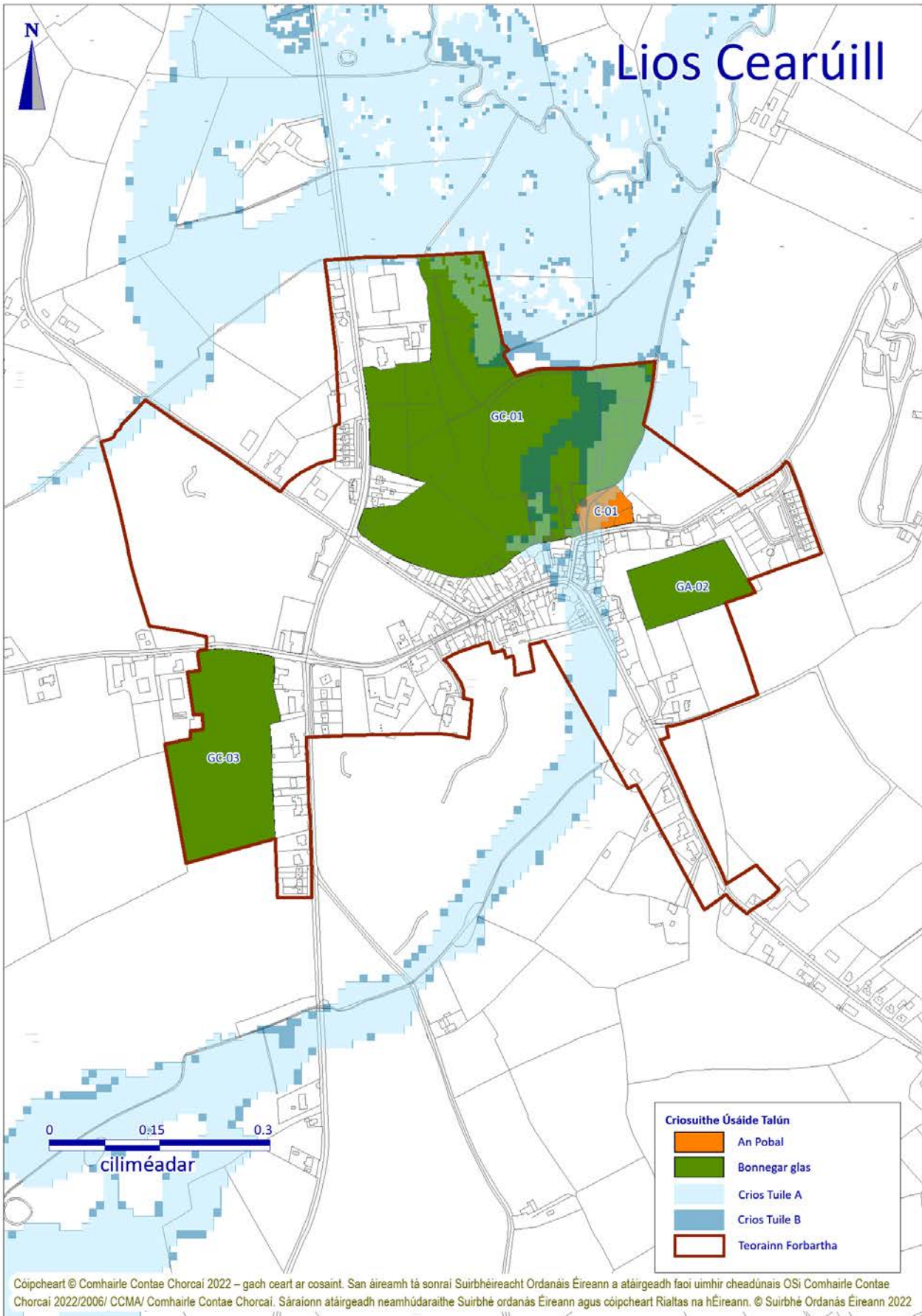
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Lios Cearúill	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Lios Cearúill spreag forbairt suas le 10 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>c) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Lios Cearúill			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbhachar (Ha)
Infrastruchtúr Glas			
GC-01	Spás oscailte. Cuireann an suíomh feiceálach seo go mór le carachtar tuaithe an tsráidbhaile agus le suíomh Chaisleán Lios Cearúill go háirithe.*		9.58
GA-02	Tá spás oscailte laistigh de pháirceanna imeartha reatha agus scóip chun saoráidí breise a sholáthar.		1
GC-03	Fanfaidh na tailte oscailte den chuid is mó. Níor cheart go gcuirfeadh aon fhorbairt ar na tailte seo isteach ar shuíomh tírdhreacha an tsráidbhaile.		3.4
Pobail/Fóntais			
C-01	An pháirc Imeartha atá ann faoi láthair.*		0.36

Lios Cearúill

2.32 Lios Maghair

Fís

- 2.32.1 Is í an fhís do Lios Maghair thar shaolré an Phlean ná freastal ar leibhéal measartha forbartha breise agus ag an am céanna ag cosaint sainghné agus suíomh an tsráidbhaile in aice le Coill na Príoireachta.

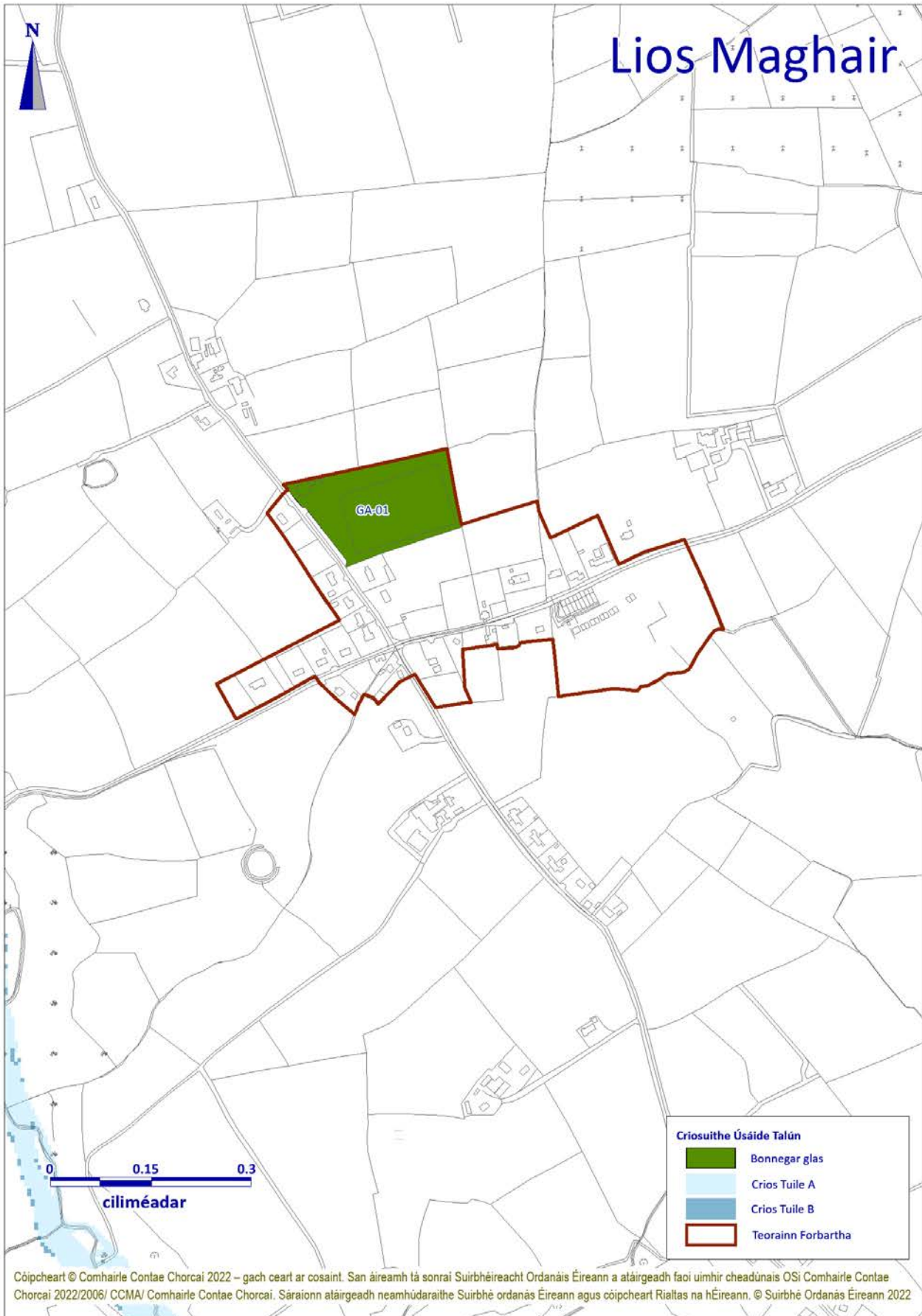
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Lios Maghair	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Lios Maghair spreag forbairt suas le 10 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>c) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Lios Maghair			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garb-achar (Ha)
Infrastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		2.7

Lios Maghair

2.33 Baile an Lombardaigh

Fís

- 2.33.1 Is í an fhís do Bhaile an Lombardaigh thar shaolré an Phlean ná forbairt cónaithe ar scála beag a spreagadh, a bheadh báuil le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí.

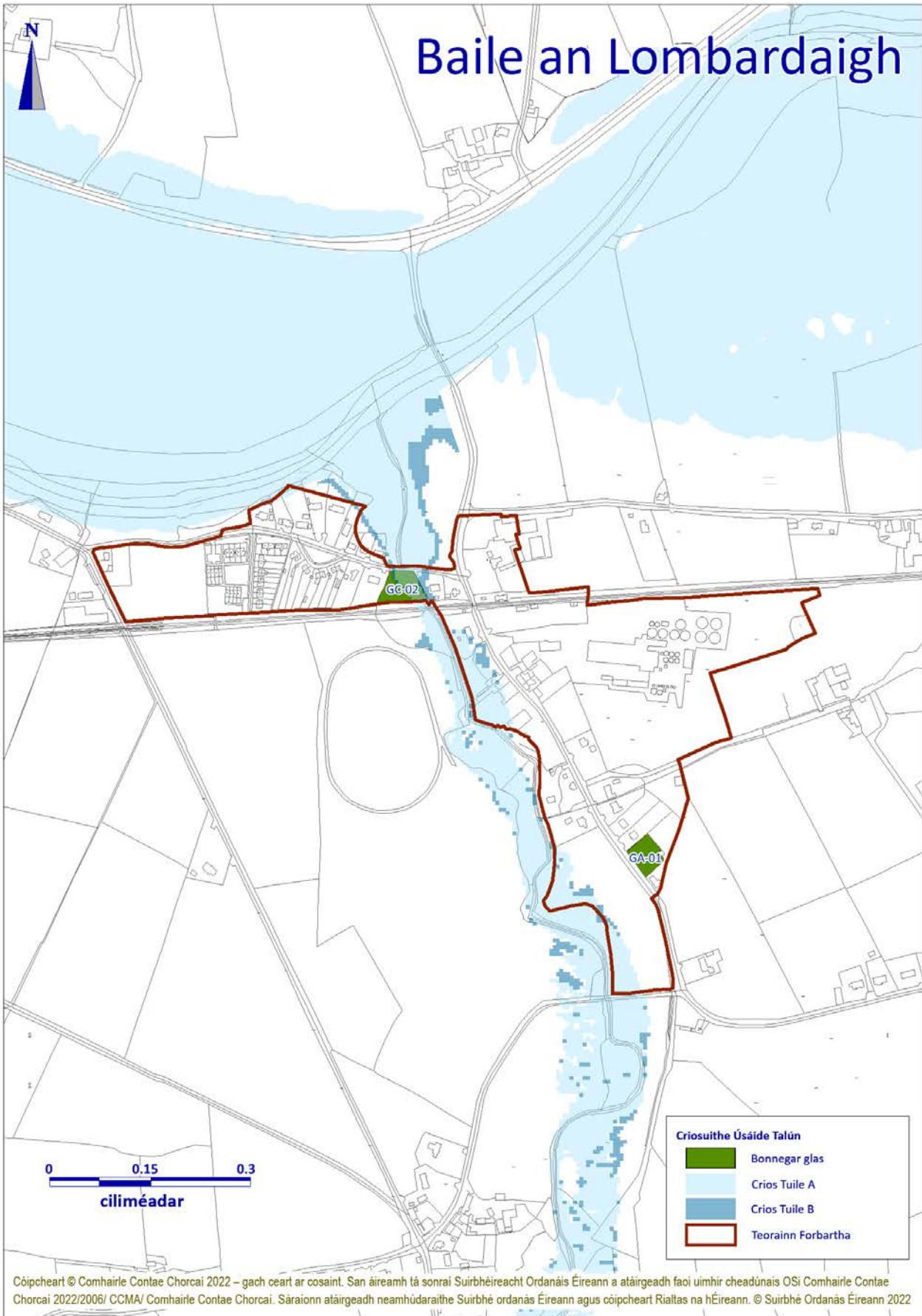
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Bhaile an Lombardaigh	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Bhaile Lombaird spreag forbairt suas le 10 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Téann teorainn an tsráidbhaile thar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.</p> <p>c) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>d) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach ar Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Bhaile an Lombardaigh			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach. Tá sé le cosaint dá thaitneamhacht áineasa áitiúil.		0.2
GC-02	Spás oscailte. Glactar le húsáidí atá oiriúnach d'uisce, áit a bhfuil siad seo comhoiriúnach le cothabháil agus cosaint na gcóras abhann nádúrtha atá mar chuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire.*		0.26

Baile an Lombardaigh

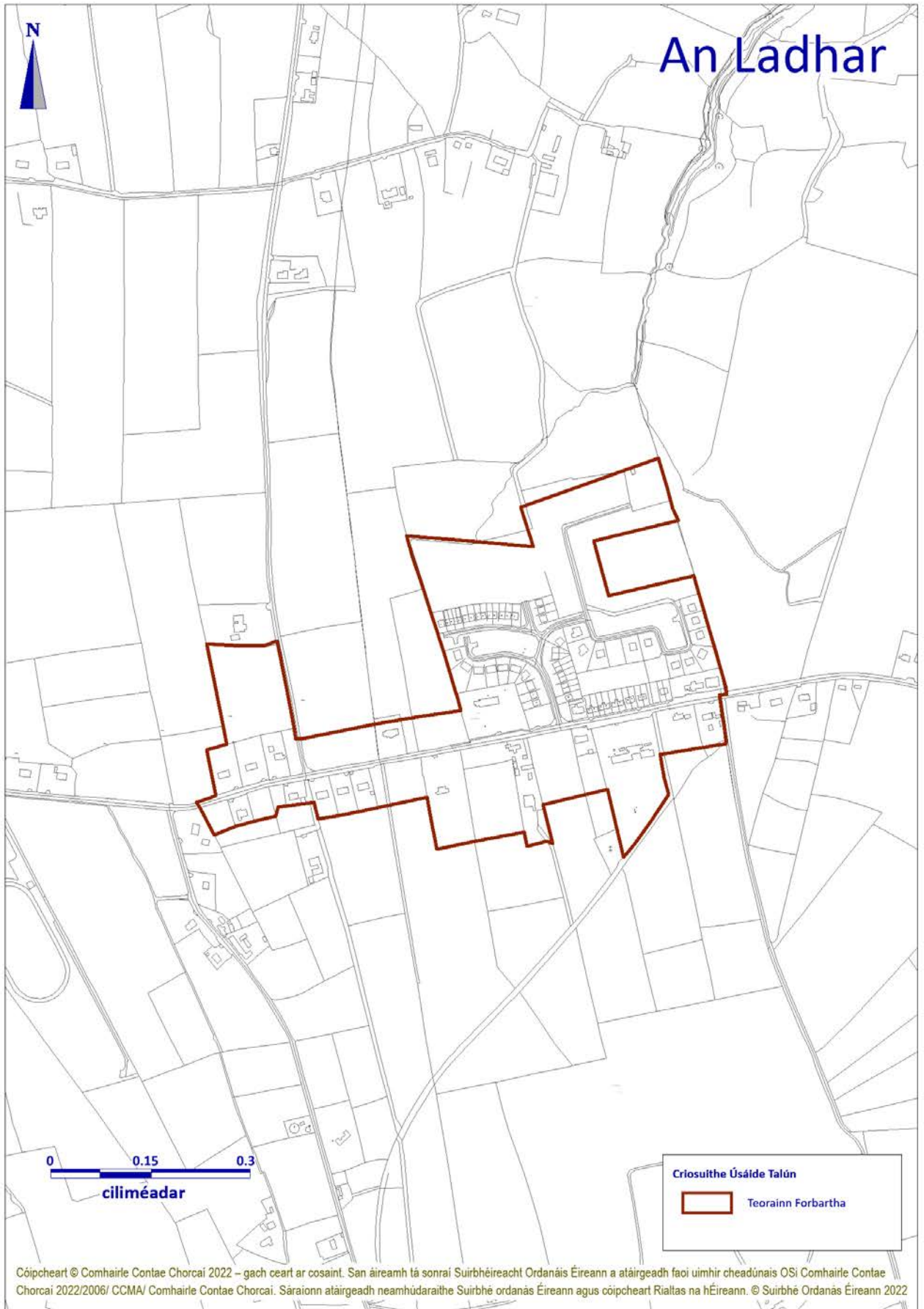
2.34 An Ladhar

Fís

- 2.34.1 Is í an fhís don Ladhar thar shaolré an Phlean ná comhdhlúthú agus forbairt cónaithe ar scála beag a spreagadh nuair is cuí, ag teacht le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha don Ladhar	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<ul style="list-style-type: none">a) Laistigh de theorainn forbartha na Laidhre spreag forbairt suas le 10 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.b) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaithe.

2.35 Tigh Nua an Dá Phota

Fís

- 2.35.1 Is í an fís do Thigh Nua an Dá Phota thar shaolré an phlean ná forbairt cónaithe ar scála beag a spreagadh nuair is cuí, ag teacht le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí.

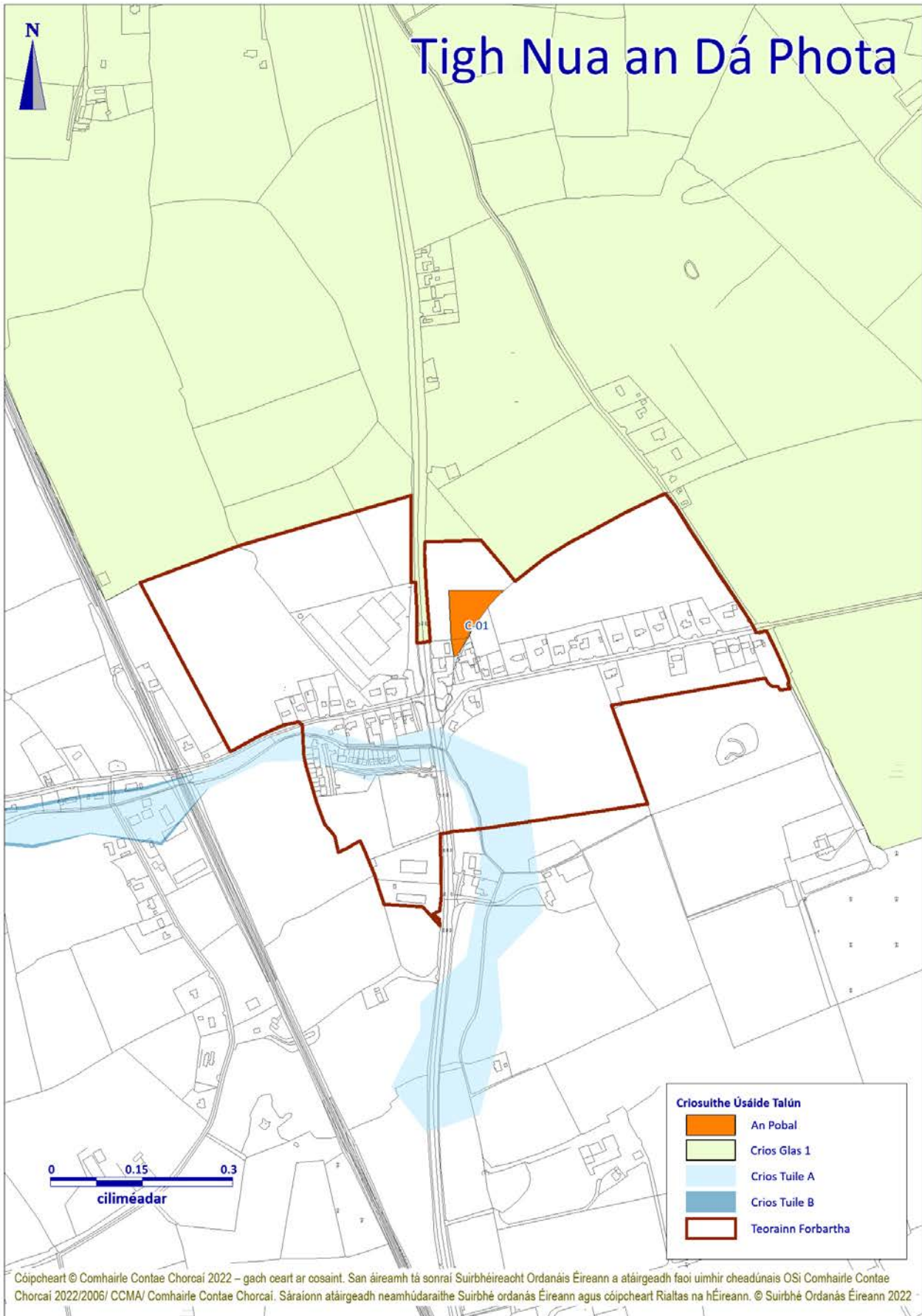
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Thigh Nua an Dá Phota	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Thigh Nua an Dá Phota tá sé mar chuspóir forbairt suas le 5 dteach a spreagadh i dtréimhse an phlean.</p> <p>b) Caithfidh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>c) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Thigh Nua an Dá Phota			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Pobail/Fóntais			
C-01	Úsáid Oideachasúil		0.49

Tigh Nua an Dá Phota

2.36 Ráth Cúil

Fís

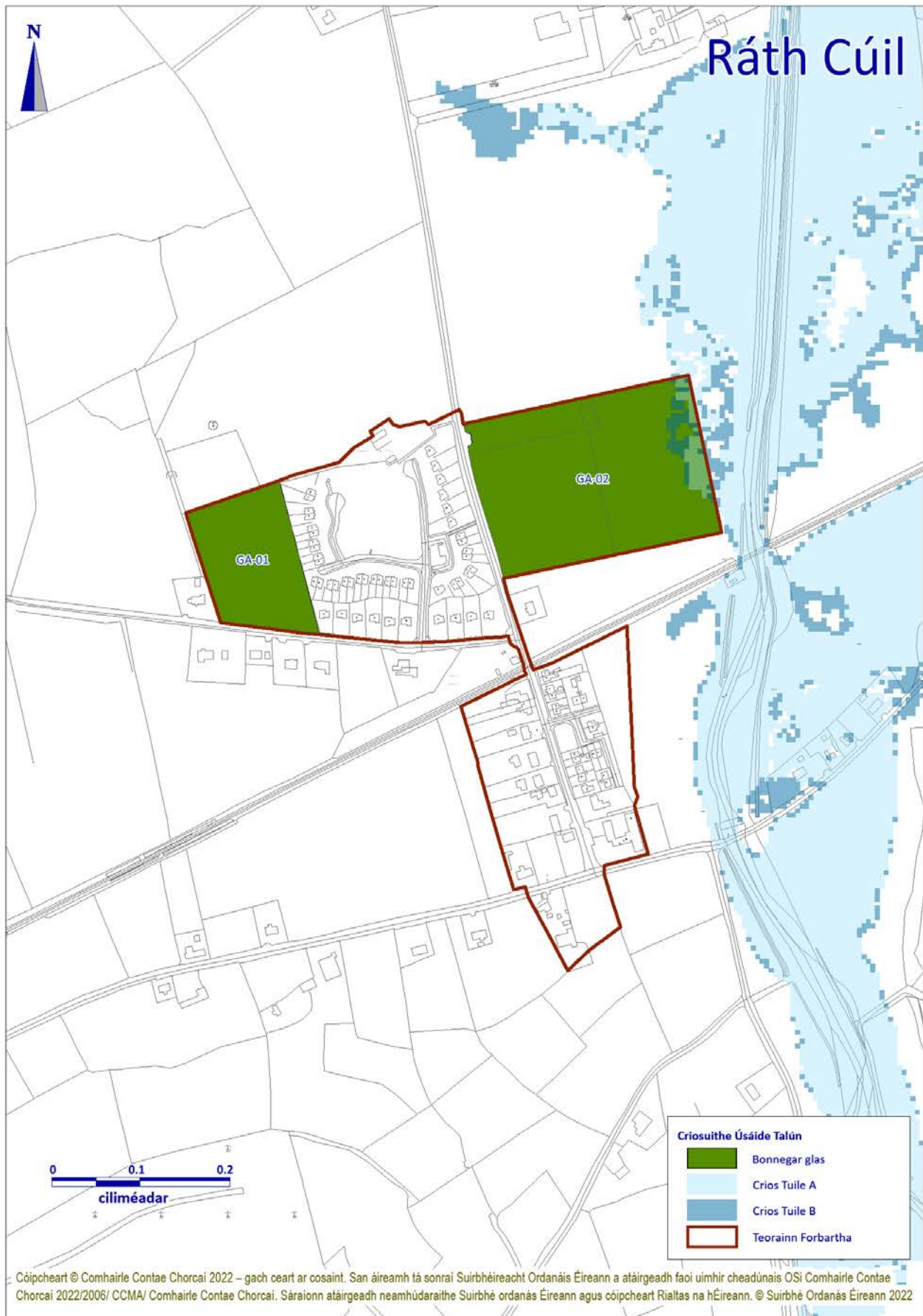
- 2.36.1 Is í an fís do Ráth Cúil thar shaolré an phlean ná forbairt measartha cónaithe a spreagadh de réir scála an tsráidbhaile agus taitneamhachtaí a shuíomh in aice le SAC na hAbhann Móire a chosaint.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Ráth Cúil	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Ráth Cúil spreag forbairt suas le 10 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Tá teorainn an tsráidbhaile cóngarach do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ní cheadófar forbairt ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na Treorach um Ghnáthóga agus le cosaint an láithreáin seo.</p> <p>c) Ní mór go mbeadh bonneagar uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce agus a chosnaíonn Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire, ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>d) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Ráth Cúil			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo páirceanna imeartha agus áiseanna agus tá sé le cosaint agus le forbairt ag féachaint dá luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		1.67
GA-02	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo páirceanna imeartha agus áiseanna agus tá sé le cosaint agus le forbairt ag féachaint dá luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.*		4.62

2.37 Séipéal na Carraige

Fís

- 2.37.1 Is í an fhís do Shéipéal na Carraige thar shaolré an phlean ná forbairt cónaithe ar scála beag a spreagadh, a bheadh báúil le carachtar an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí, agus turasóireacht agus forbairt chultúrtha an cheantair a chur chun cinn ag an am céanna. Tá an sráidbhaile suite ar Abhainn na Feale atá mar chuid de Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta Abhainn Íochtarach na Sionainne. Tá ceantair ardtailte mórthimpeall an tsráidbhaile suite laistigh den Chruach go Mullach an Urláir, Cnoic Iarthar Luimnigh agus Limistéar Faoi Chosaint Speisialta Chnoc an Iolair.

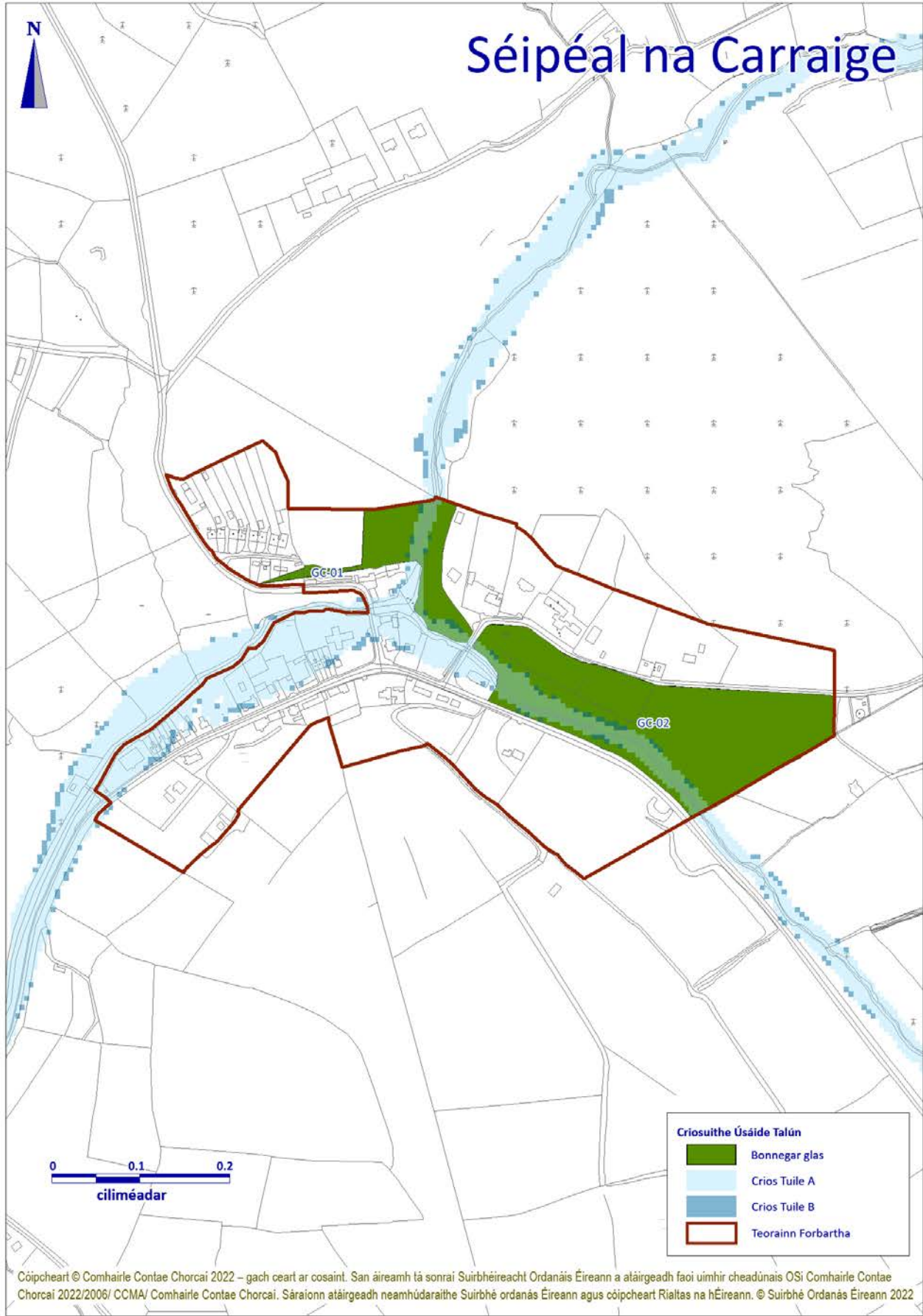
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Shéipéal na Carraige	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Laistigh de theorainn forbartha Shéipéal na Carraige spreag forbairt suas le 5 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.</p> <p>b) Forluíonn teorainn an tsráidbhaile le teorainneacha Limistéar Faoi Chosaint Speisialta Abhainn Íochtarach na Sionainne agus an Chruach go Mullach An Áir, Cnoic Iarthar Luimnigh agus Limistéar Faoi Chosaint Speisialta Chnoc an Iolair. Ba cheart forbairt nua a dheardh agus a phleanáil go híogair chun soláthar a dhéanamh do chosaint sócmhainní bonneagair ghlais an tsráidbhaile agus ní cheadófar í ach amháin nuair a léirítear go bhfuil sé ag teacht le riachtanais na dtreoracha um chaomhnú an dúlra agus le polasaithe comhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar leagtha amach in Imleabhar a hAon PríomhÁbhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.</p> <p>c) Caithfidh infrastruchtúr uisce agus fuíolluisce cuí agus inbhuanaithe, a chinntíonn cuspóirí na Creat-Treorach Uisce ar fáil chun freastal ar fhorbairt na lonnaíochta.</p> <p>d) Tá cuid den lonnaíocht i mbaol tuilte. Féach Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.</p>

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Shéipéal na Carraige			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garbh-achar (Ha)
Infrastruchtúr Glas			
GC-01	Spás Oscailte chun áiseanna an tsráidbhaile a chosaint.*		1.03
GC-02	Spás oscailte le soláthar do bhainistíocht tuile agus neamhsuite d'fhorbairt.*		3.85

Séipéal na Carraige

Cóipcheart © Comhairle Contae Chorcaí 2022 – gach ceart ar cosaint. San áireamh tá sonraí Suirbhéireacht Ordanáis Éireann a atáirgeadh faoi uimhir cheadúnais OSi Comhairle Contae Chorcaí 2022/2006/ CCMA/ Comhairle Contae Chorcaí. Sáraíonn atáirgeadh neamhúdaráithe Suirbhé ordanás Éireann agus cóipcheart Rialtas na hÉireann. © Suirbhé Ordanás Éireann 2022

2.38 Tulach Léis

Fís

- 2.38.1 Is í an fhís do Thulach Léis thar shaolré an phlean ná forbairt chónaithe measartha a spreagadh, ag teacht le scála an tsráidbhaile, in éineacht le soláthar fostaíochta agus seirbhísí. Meas agus cur chun cinn a dhéanamh ar oidhreacht suntasach seandálaíochta an tsráidbhaile go háirithe suíomh mainistreach Naomh Berrihert mar cheann scríbe turasóireachta oidhreachta.

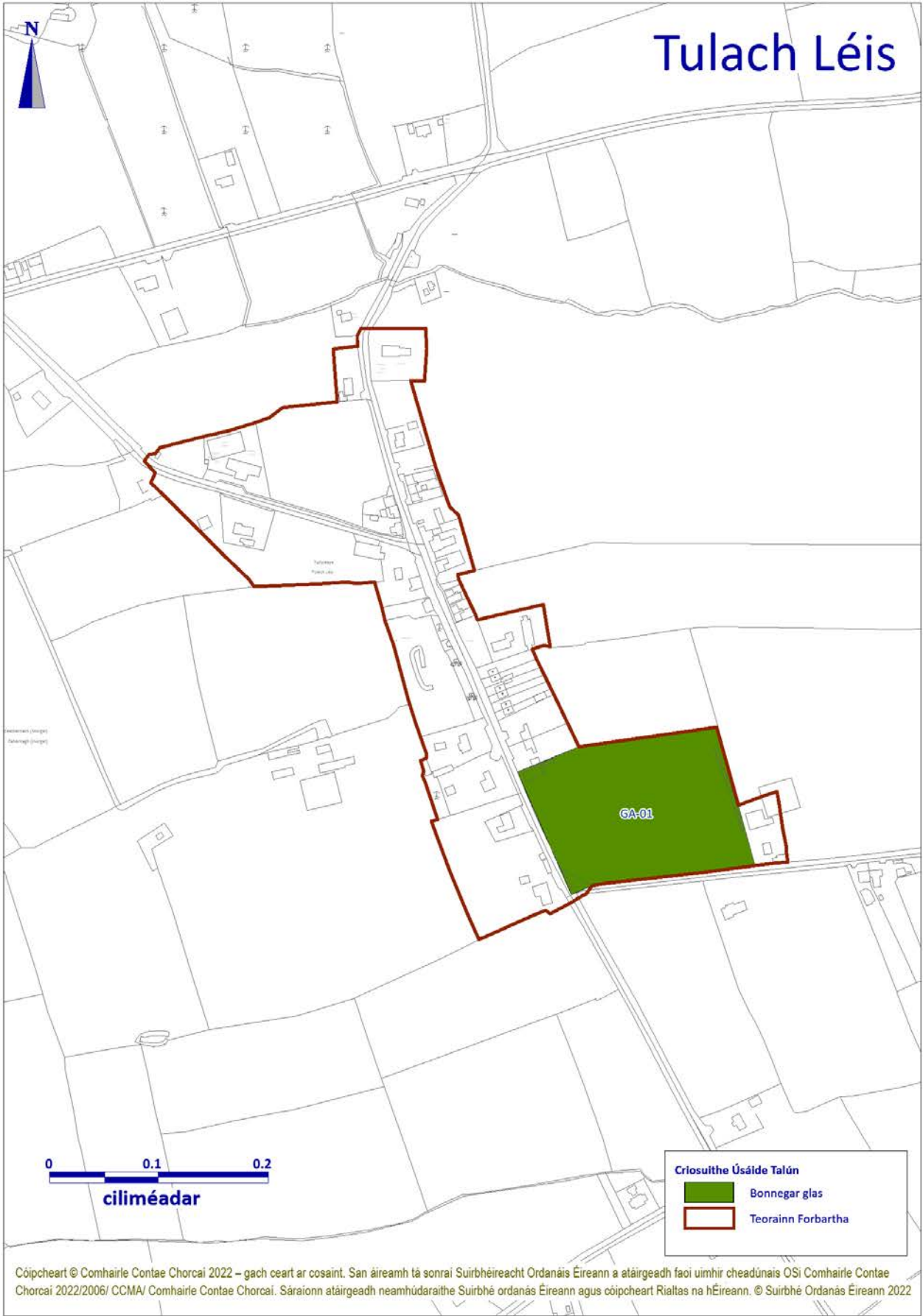
Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Thulach Léis	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	Laistigh de theorainn forbartha Thulach Léis spreag forbairt suas le 5 n-áitreabh le linn thréimhse an phlean.

Sainchuspóirí Forbartha

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Sainchuspóirí Forbartha do Thulach Léis			
* Baol Tuilte. Féach ar Cuspóirí in Imleabhar a hAon, Caibidil 11 Bainistíocht Uisce.		^ TIA agus RSA Riachtanach	
Cuspóir Uimh.			Garb-achar (Ha)
Infreastruchtúr Glas			
GA-01	Spás Oscailte Gníomhach: Áiríonn an limistéar áineasa feiceálach seo tailte GAA agus tá sé le cosaint agus le forbairt maidir lena luach do thaitneamhacht áineasa áitiúil.		2.3

Tulach Léis

2.39 *Suíomhanna Eile*

Réamhrá

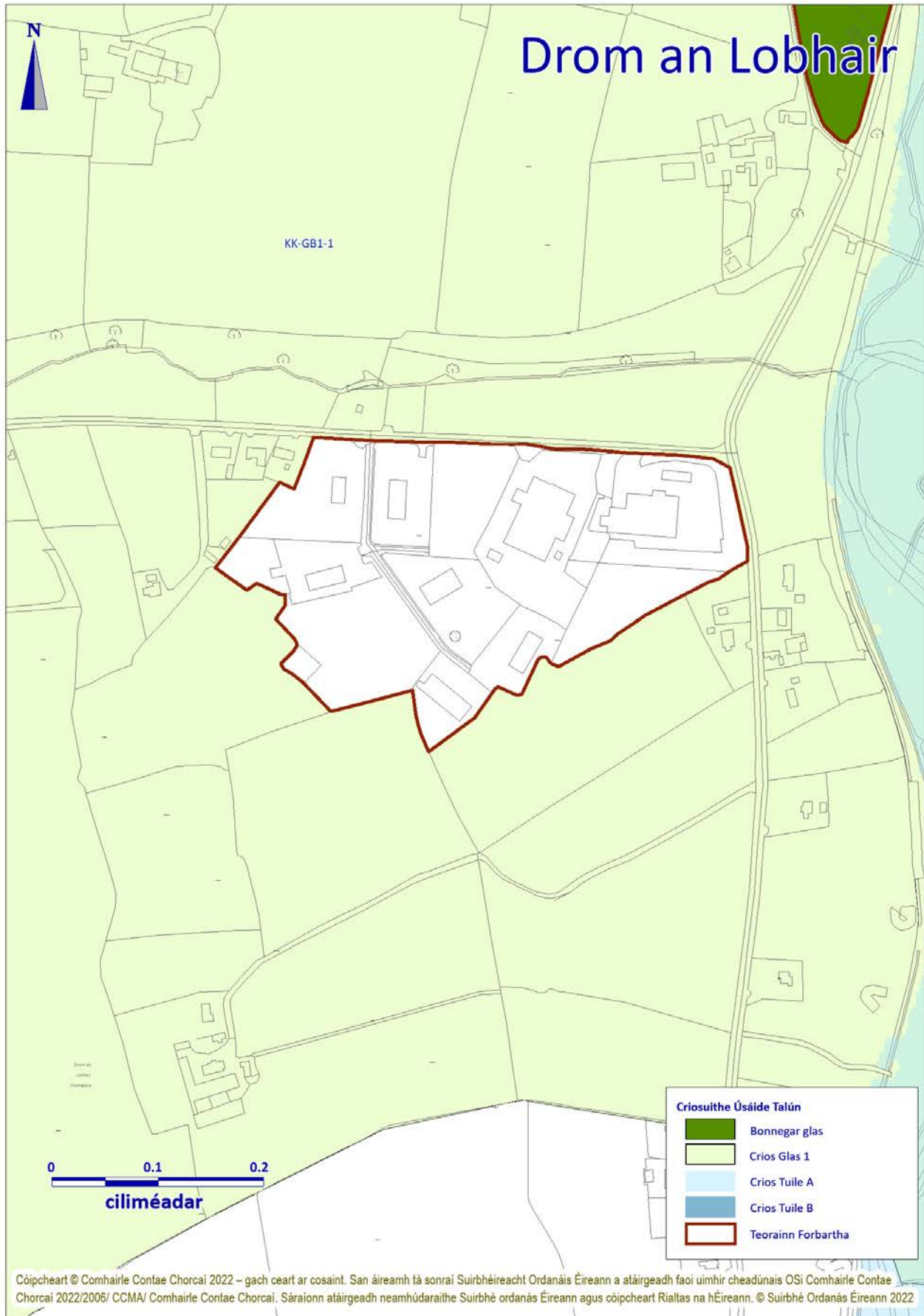
- 2.39.2 Tá 'Suíomh Eile' amháin i gCeantar Bardasach Cheann Toirc Mhala mar atá leagtha amach sa mhír seo a leanas.
- 2.39.3 Is éard atá i Suíomhanna Eile ná áiteanna mar ionaid saoire, ceantair de thithe aonair sa Chrios Glas nó láithreacha agus áiteanna eile nach bhfuil an leibhéal seirbhíse nó tithíocht bhuan acu, mar shampla, chun cuimsiú mar bhuntús sráidbhaile a chosaint. Níl an cineál nó raon seirbhísí atá ag núicléis sráidbhaile, sráidbhaile agus príomhshráidbhaile ag na suíomhanna "eile" seo.
- 2.39.4 Go ginearálta níl teorainneacha forbartha ag Láithreacha Eile agus mar sin ní mór d'aon mholtaí le haghaidh áitribh cloí le polasaithe agus cuspóirí tithíochta tuaithe an Plean Forbartha Contae Chorcaí.
- 2.39.5 Tá Cuspóirí Ginearálta do Láithreacha eile leagtha amach in Imleabhar a hAon, Caibidil a Dó (Croí-Straitéis) den phlean seo.

2.40 *Drom an Lobhair*

- 2.40.1 Tá roinnt úsáidí tionsclaíocha/dáileacháin éadroma seanbhunaithe ag Dromalour, suite timpeall 2 chiliméadar ó dheas ó Cheann Toirc.

Cuspóirí Forbartha na Teorann

Cuspóir an Phlean Forbartha Contae Cuspóir na Teorann Forbartha do Dhrom an Lobhair	
Cuspóir Uimh.	
DB-01	<p>a) Tá limistéar seanbhunaithe ann le haghaidh úsáid thionsclaíoch éadrom agus úsáid dáileacháin go príomha. Tá an ceantar seo suite díreach in aice leis an Abhainn Ceadaiagh atá mar chuid de Limistéar Faoi Chosaint Speisialta Abhainn an Dubhuisce. Beidh rialú ar rith uisce dromchla agus bainistíocht chuí fuíolluisce ina gcúinsí tábhachtacha ag an láthair seo. Ní cheadófar forbairt nua ach amháin sa chás go léirítear go bhfuil sé comhoiriúnach le riachtanais na dtreoracha caomhnaithe dúlra agus le beartais chomhshaoil, bithéagsúlachta agus cosanta tírdhreacha mar atá leagtha amach in Imleabhar a hAon Príomhábhar Beartais agus Imleabhar a Dó Oidhreacht agus Taitneamhacht.</p> <p>b) Tabharfaidh moltaí do chóireáil fuíolluisce aird ar aon tionchar carnach ar cháilíocht an uisce agus ar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire. Ba cheart tograí dá leithéid a dhearadh lena chinntiú nach mbeidh aon ardú glan ar Fhosfáití ag dul isteach i SAC na hAbhann Móire agus go ndéanfar iad a mheasúnú de réir chód cleachtas cuí an GCC agus go dtabharfar aird ar aon tionchar carnach ar cháilíocht an uisce agus ar an Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta na hAbhann Móire.</p>

Comhairle Contae Chorcaí

Cork County Council